
N PD1E 7

Første Oplag udkom 1841.

I.

En Juleaften for mange Aar siden var Præsten i Huusby ifærd med at skrive næste Dags Prædiken. Havet hylede udenfor Klitterne og Nordvestvinden pi-skede Sneen sammen i store Driver, hen over enhver Høi og Tue, hvor der var Læ at finde. Skyerne saae skarpe og sønderrevne ud, og af og til kom et Stykke af Maanen, eller en enlig Stjerne frem mellem dem, med et mat og svagt Skær. Den skaldede Kyst lig-nede i det ubestemte Lys mere et norsk Klippelandskab, end en jevn og flad Hedeørken. Huusby Kirkeklokke havde slaaet tolv. Bønderne i Nabogaardene vare gaaede tilsengs, fra Præstens Kammer vedblev Lyset at skinne ud igjennem de tilfrosne Ruder. Den Geist-lige sad med Haanden under Kinden og saae ned i den gamle Bibel, der laa opslaaet for ham. Han havde siddet en Stund saaledes, da han blev afbrudt ved et svagt Hyl, som Gaardhunden udstødte, lidt efter hørte han hurtige og faste Fodtrin af en Gaaende, der kom hen ad den frosne Vei, som førte ind til Gaarden.

Præsten lagde Mærke i Bogen, og gik hen til Vinduet; den Kommende stod stille udenfor, lagde Munden til Ruden og spurgte, om det var her den Huusby Præst boede?

„Det er mig," svarede den gamle Mand frygtsomt. „Gaa hen til den lille Laage ved Porten, hvis I har noget Bud til mig, saa skal jeg lukke Jer ind.

Manden gik, lidt efter kom de begge ind i Stuen. Det var en høi, bredskuldret Person, denne Fremmede, hans halve Ansigt var skjult af en stor Pijækkert, hvis Krave naaede op over Kinden. Det man saae af hans Træk var barskt og strengt, de livfulde Øine under hans tykke nedhængende Bryn dannede en skarp Modsætning til de mange Furer og Rynker i Panden. Efterat have seet sig om i Stuen gik Manden hen til Præsten, og udbrød med en dæmpet og dyb Stemme:

„Velærværdighed! jeg kommer her for at bede Jer give os en Haandsrækning inat. Ovre paa Kirkegaarden ere mine Kammerater ifærd med at kaste en Kule; Liget, den er bestemt for, holder ved Siden af. Alting er for saavidt klaret, vi vente blot paa Dem til at smide et Par Skovlfulde Jord paa Kisten og læse en Herrensbøn over den Døde, før vi dække ham til."

„Hvorledes?" udbrød Præsten forbauset; „begrave et Lig paa denne Tid af Døgnet, — det er Noget, som nuuligt gaaer an."

„Ja, De kan gjerne spare deres Indvendinger!“ svarede den Ubekjendte tørt. „Hvorfor skulde det vel ikke gaa an? Naar vi have naaet tilbunds i den Favn Jord, han skal ned i, synes mig, det værste Arbeide er bestilt. Jeg pleier sjelden at gaa min Vei omsonst, hvis De ikke vil afsted med det Gode, skal jeg bære Dem derover paa mine Skuldre. Er det tydeligt nok? De er en gammel Mand og jeg vilde nødig volde Ufred i et fremmed Huus, naar det kunde undgaaes.“

„Og hvem er da Den, hvis Lig I saaledes ville begrave i Mulm og Mørke?“ spurgte Præsten. „Der maa ligge noget Urigtigt og Brødefuldt til Grund for denne Handling. Menneske! vedblev han med hævet Røst, „tænker Du paa, at der gives Een, for hvis Øie Natten er den klareste Dag, Een, for hvem Synd og Uret ikke har noget Skjulested?“

„Det veed jeg ligesaavel som De,“ sagde Manden utaalmodigt. Lad os nu bare ikke spilde Tiden med Snak. Jeg forlanger intet Urigtigt af Dem, og her er hverken begaaet Mord eller Synd, som De tænker; hvis deres Øie var saa klart som hans De taler om, vilde De finde en Skude ridende for et Anker bag Klitterne derude. Det er dens Capitain, der skal begraves inat, og vi have ikke Stunder til at gjøre saamange Omstændigheder dermed, som Folk paa Landjorden; Vind og Strøm vente ikke paa Nogen; den

Døde maa fra Borde, mens Leilighed falder. — Og hvem det er, Herre?" tilføiede han med en pludselig Heftighed, „det var derom De spurgte. Hvis hver en Maage kunde tale, som flyver over den salte Sø mellem disse Kyster og Englands, saa vilde de forlænge siden have skreget Jer et Navn i Ørene, og det var hans. Vær blot flink til at komme i Munderingen; De skal ikke gjøre deres Arbeide omsonst, men mine Folk vente, det er nogle utaalmodige Krabater, de have mere Ild end Vand i deres Aarer."

Alle den Gamles Indvendinger nyttede ikke, den Anden vedblev sin Paastand; lidt efter gik Præsten hen efter en Hornlygte i Skabet, tændte den, og iført sin geistlige Dragt fulgte han den Fremmede ud af Porten over til Kirkegaarden, som kun laa et lille Stykke Vei borte.

„Det er just ingen rar Tid til at forlade jeres Kakkelovnskrog," sagde Sømanden, medens de gik sammen; „især for en gammel Mand, der ikke er vant til Kulden. Skylden er ikke heller min, jeg kunde nok selv have præket den Smule over ham, jeg forstaaer mig godt paa sligt Væsen; men Mandskabet syntes, det havde mere Fynd og Klem, naar en geistlig Mand gjorde det, saa fandt jeg paa at hente Dem. Gaa forsigtigt, Deres Velbyrdighed! man knækker sin Hals i en Haandevending i dette nederdrægtige Føre."

„Hvad var den Mands Navn, som I ville begrave?“ spurgte Præsten, uden at have hørt efter det Sømanden sagde. „Jeg maa vide det, for at indføre denne Jordefærd, hvortil I tvinge mig, i Kirkebogen.“

„Hans Navn var det som skaffede ham mindst Anseelse,“ svarede Sømanden, „det er nu dødt og skal begraves med ham; skriv ham i Bogen for hvad I vil; naar den Dag kommer, at Han bliver kaldt til Regnskab, skal han nok svare for alt det der staaer paa hans Register. Han var den stolteste Gut, der nogensinde gyngede paa en Planke over salt Vand; han har faret med det Mandskab, som nu er ilav med at rede ham den sidste Køie, i mange Aar; jeg har seet et Par Glukker, som ellers ikke kjendte mere til Taarer end Landene under Linien til Sne, blive vaade for hans Skyld, Gud fordømme mig! jeg selv, jeg Hund! som stod med tørre Kinder, da min nærmeste Slægt døde, græder jo over ham. Tys, stille! jeg hører deres Stemmer derinde. Velbyrdighed! her er Laagen vi skal ind af, tal nu nogle kjønne Ord, der kan røre vort Sindelag. For Fanden! i Vorherres Navn vilde jeg sige, han havde fortjent at blive rost i sin Grav. Det kan I gjerne fortælle, at jeg har sagt.“

Idet Sømanden gav denne Forsikring vare de komne til Kirkelaagen, og Præsten saae i Maaneskinnet en Deel Mænd staaende omkring en Bondevogn, fra

hvilken de løftede en Ligkiste, sammensat af sortmalede Fyrresjæl.

„Fik Du fat i Personen, Samson?“ spurgte En af dem, med en grov og skingrende Stemme, og nærmede sig de Kommende.

„Ja vel! Alting er i Orden, see nu blot til, at I skynde Jer noget.“

Kisten blev baaret af sex kraftige Skuldre hen til den Grav, som var dannet i et Hjørne tæt op til Kirkemuren; derpaa firede de den ned. Præsten traadte til og kastede Jord paa den, medens han fremsagde de ved en saadan Leilighed sædvanlige Ord. Det var et eget Skue at lægge Mærke til det sørgmodige Udtryk hos disse mørke Skikkelser, der stode omkring den aabne Grav med blottede Hoveder, tause og bestemte. Den gamle Præst følte sig selsomt bevæget derved, hans Følelser fik Ord, hans Stemme hævede sig, og det var om Synd og Syndens Følger, han talede, thi han mente, at der maatte ligge noget Forborgent og Rædselsfuldt til Grund for denne natlige Færd. De fremmede Mænd stode tause og hensunkne i deres Sorg, uden at forandre en Mine; af og til vendte de sig bort og fore med Haanden over Øinene; deres raa Natur var rystet. Maanelyset kastede sit blaalige Skin ned over deres sænkede Hoveder, Fløien oppe paa Kirken peb omkaps med Stormen, og henne i

Vognen, som havde kjørt Liget til Kirkegaarden, sad en Bonde med blege Kinder, og stirrede over paa de fremmede Mænd, og opramsede med høi og rystende Stemme alle de Bønner, han kunde finde paa.

Endelig brød en af Sømændene den Taushed, som fandt Sted, da Præsten havde endt sin Tale. „Det stiller af med Veiret," udbrød han langsomt. „Vi maa see at komme afsted igjen. Tal først et Par Ord over ham, Samson Goliath, han har vel fortjent det af os; vi stikke nu fra ham for sidste Gang."

„Hvad skal jeg sige?" mumlede Samson, idet han tog sin laadne Hue af Hovedet, og hans Stemme, som hidtil havde været raa og barsk, blev efter disse Ord blødere, hans Læber skjælvede, idet han vedblev: Jeg vil bede Vorherre om Godt for Dig, min gamle Capitain! Du har i dine Levedage været en flink og retskaffen Karl, bedre end vi Andre her, Gudfader velsigne Dig. Saa! Dæk ham nu til, medens jeg følger Præsten hjem igjen; der, Præst! har I en halv Species for jeres Umage — hvad, I ryster paa Hovedet. Vil I Ingenting have, saa kan I lade være. Kom nu med mig."

Han vinkede ad den Geistlige og fulgte ham stiltiende tilbage til hans Hus.

Samme Nat faldt der en stor Mængde Sne i Egnen, saa at ethvert Spor af Jordefærden forsvandt,

da det blev Foraar igjen høinede der sig en lille, lav Grav over det Sted ved Kirken, hvor den Fremmedes Lig var gjemt. Præsten indførte det Skete i Kirkebogen og berettede Sagen til Stiftsøvrigheden; der blev anstillet Undersøgelser, men de ledede ikke til Noget. Den eneste Kjendsgjerning var, at Gravstedet hvert Aar ved Løvfaldstiden blev udbedret og pyntet, uden at man var istand til at opdage ved hvem det skete. Præsten døde, den hele Tildragelse blev efterhaanden glemt. En Sommeraften, mange Aar efter, kom en Huusby Fisker ind til den ny Præst, og bad ham følge med til et lille Huus, der var opført i en Sloge eller Dal mellem Klitterne. En gammel Mand laa paa et Bord midt i Stuen, med forslaaede og kvæstede Lemmer. Han var reddet fra Vraget af en Kutter, der Natten iforveien var løbet Brand Rev for nær, og gaaet under i Stormen. Det var den samme Mand, som havde været Anfører ved Begravelsen, ham som Kammeraterne kaldte Samson Goliath. Han fortalte det selv, og bad Præsten tage alle de Penge, der laa i hans Trøielomme, til at lade Graven paa Huusby Kirkegaard holde vedlige for. Næste Morgen havde den gamle Sømand opgivet Aanden. Det han før sin Død betroede Præsten, er Grundlaget til denne Fortælling.

II.

Tidligt paa Sommeren i Aaret 1781, stod Værten i sorte Kro, nogle Mile sønden for Ringkjøbing, i sin Husdør, og røg af en kort Leerpibe, medens han lænede sig paa Halvlaagen og betragtede de mørkegraa Skyer, foran ham. Udenfor Kroen, paa det Rækværk, der var opslaaet langs med Muren, til de Reisendes Heste, sad en Mand, ifærd med at forevige sit Navn ved at skære det ind i en af Stolperne. Han var meget høi og stærk bygget, efter Klædningen at dømme enten Kudsk eller Fragtmand. Hans Ansigt var solbrændt og rynket, Næsen lang og sad en Smule til den ene Side, hans Træk havde et vis listigt, men tillige godmodigt Udtryk, hans fremstaaende Pande var gjennemfuret af et dybt, blodrødt Ar, som tabte sig i det venstre Øienbryn.

„Hør Christian Emsig!“ udbrød han endelig, efterat have lukket den store Foldekniv sammen, som han brugte til sit Arbeide. „Med Forlov at laane jeres Pibe lidt; I har nu røget saalænge!“ Han tog med disse Ord Piben ud af Munden paa Værten, uden at denne gjorde den ringeste Indvending mod en saadan Frihed. „Find saa paa Noget, vi kan snakke om,“ tilføiede han, indhyllet i Tobaksdamp, „nu kan I frit tale, uden at forstyrre mig, siden jeg er kommen til-

ende med Navnet. Sikken En der gaaer, hvor mon Den hører til," vedblev han, og pegede ud paa Veien, hvorfra man i det Samme saae en sælsom Skikkelse nærme sig, slingrende paa en gammel udmagret Hest. Det var vanskeligt at sige, til hvilket Kjøn denne Figur hørte, thi den sad tilhest som et Mandfolk, bar Beenklæder og Træsko, men Kjolen og den øvrige Dragt, paa Hatten nær, var som Kvindernes i Vesteregnen. Værten maatte ikke have fundet noget forunderligt i dette Syn, thi han udbrød ganske rolig: „Der kommer et Kvindfolk, som har bedraget Hans Majestæt for mangen Daler i Told, hun er godt kjendt mellem Klitterne, og har tidt slaaet en god Handel af med mig."

Den Ridende nærmede sig Kroen. Hendes Ansigt var brunet af Sol og Vind, dets Udtryk barskt og bestemt, hendes Haar begyndte at blive graat, og var strøget tilbage fra Panden og bundet sammen i et stort, rødtærnet Tørklæde, under Hatten.

„Gudsfred! Christen Emsig;" raabte hun, og løste en Dunk ud af et Klæde, hvori den havde hængt om Hestens Hals. „Her har jeg en lille Taar Rom til Jer, saadan en, som endnu aldrig har lugtet af Told, eller været indenfor Døren til dette Huus; hvad tykkes I om at kjøbe den?" Og nu begyndte en Handel imellem Værten og hende, ved hvilken Fragtmanden

blev en taus, men opmærksom Tilhører. Det varede ikke længe, førend Kromanden betalte Konen nogle Penge, skænkede hende et Krus Øl, uden at forlange Betaling derfor og bar Dunken ind i Stuen. Kirsten Ryle steg igjen til Hest, og sagde, at det kunde hænde sig, hun om nogle Dage fik fat i nok en af samme Slags. Derpaa red hun bort.

Inden Samtalen mellem Værten og Fragtmanden endnu var kommen paa Gled igjen, tiltrak atter en Kommende sig deres Opmærksomhed. Det var en fattigklædt Mand, som med lange, afmaalte Skridt gik hen ad Landeveien, nedenfor Krostedet. Han bar sit Hoved sænket og havde foldet Armene over Brystet, uden at kaste et Blik til nogen af Siderne. Han talte meget ivrigt med sig selv, enkelte Gange bar Vinden et Ord over til de to Mænd, der tause betragtede ham.

„Hvem var den Klør?" spurgte Fragtmanden, da han blev kjed af at see efter den Bortgaaende. „Han saae noget forkert ud, af et skikkeligt Menneske at være."

Værtens Ansigt havde antaget et næsten høitideligt Alvor, dette Menneske gjorde tilsyneladende et dybt Indtryk paa ham, han blev ved at følge ham et langt Stykke med Øinene, og svarede derpaa i en langsom og sørgmodig Tone: „Det var Niels Skytte, som de kalde ham heromkring; hans Fader boede nede i Møllen og eiede en kjøn Slump Skillinger, som Drengen

skulde arve, naar den Tid kom. Niels og vor Johanne holdt af hinanden og vi havde Ingenting derimod, men saa var det, at den Onde gav os Tanke at sende hende op til Aaberg, for at hun kunde komme ud imellem Folk og see sig om. Aaberg har ikke været god for hende," vedblev han med et Suk, „hun var en kjøn Pige, det sagde de overalt; det sagde ogsaa Kammerjunkeren paa Thim, Vorherre sende ham ligesaa mange Ulykker, som han fik os til at græde Taarer. Han sagde hende vel Mere end det, kan jeg tænke, for han har gjort vor Datter ulykkelig og til Spot for Folk. Saa lode vi hende skjøtte sig selv og lukkede vor Dør for hende, Niels Skytte gik fra Sands og Samling derover; han har ikke været rigtig ved det siden. Gudfader veed paa hvad Maade hun nu bjerger Føden for sig og nok En til! vi har ikke hørt fra hende i langsommelig Tid; men kom indenfor Mand, lad os ikke snakke meer om den Sag, det begynder at ruske saa smaat."

Fragtmanden bankede Asken af sin Pibe, pustede den ud, og fulgte Værten ind i Stuen. Lidt efter Solnedgang begyndte Regnveiret, som Skyerne i flere Timer havde varslet. Folk søgte ind i Krostedet og det var Grunden til den Lystighed, som denne Aften fandt Sted derinde. Talrige Gjæster opfyldte den lille Stue, der blev spillet Kort, sunget, røget Tobak, og fortalt

Historier. Henne ved Skorstenen, sad Konen og spandt Uld paa en stor Rok, en lille Datter kartede Tøier ved hendes Fødder. Længst tilbage i en Krog laa en Tjenestekarl med Piben i Munden, og strikkede paa en Uldstrømpe. I Værelset selv vare alle Vægge bemalede med sindrige Tegninger, desuden saaes en Mængde Skilderier og Billeder, der gjorde et slaaende Indtryk paa Enhver, som første Gang betragtede dem. Strax efter Regnveirets Begyndelse var der kommen en Mand ind i Krostuen. Hans brune Hudfarve, sorte Øine, og Sandaler paa Fødderne, lod ingen Tvivl om hans Herkomst eller den Stamme, hvortil han oprindelig hørte. Hans Dragt bestod af en Olmerdugstrøie og et Par Beenklæder af Kalveskind; omkring Livet havde han et bredt Belte, hvori var bundet et Kohorn til Krudt, og en Hagelpung. Over Skuldren hang en lang Bøsse, af den Sort, som siden blev almindelig, efterat de Spanske havde været inde i Landet; Bøssen gjemte han i en Krog bag Ovnen. Da dette var skeet, løste han sin Trøie, som af Mangel paa Knapper var bundet sammen, og fremtog en flad, sammenlagt Pakke, der hidtil havde været skjult. Han vinkede ad Værten, og gik hen med ham i et Hjørne af Stuen. Hvad de talte om var ikke let at høre, da de hviskede med hinanden, men af deres Adfærd kunde man slutte sig til, at der fandt en Handel Sted mellem dem, thi det

efter det andet af de Hareskind, som Pakken indeholdt, forsvandt efterhaanden under Værtens Hænder, medens Skytten modtog Betaling for dem.

Fragtmanden sad mellem nogle unge Bønderkarle, der samme Dag vare vendte hjem fra Landsessionen i Horsens, og nu betroede hverandre de forskjellige Midler de havde anvendt, for at undgaa den forestaaende Indkaldelse til Krigstjenesten.

Aa, præk nu ikke mere om saadanne Streger! udbrød han, efter længe at have lyttet til deres Tale med stor Opmærksomhed. „Lad os heller faae Noget at høre om hvad der gaaer for sig her vesterpaa, det er saalænge imellem at en Fremmed farer i denne Deel af Landet, og man vil dog gjerne kunne fortælle Nyt, naar man kommer hjem igjen.“

„Hvad skal vi fortælle?“ sagde en af de Omkringsiddende; „her skeer ikke Nyt mere, siden Fogden fik fat i Mikkel Rævehale og hans Folk; dengang var det en lystig Tid at leve i, for Mikkel skulde aldrig være Den, der gjorde os nogen Forttæd, det var blot Prangere og Reisende, han gav sig ikast med.“

„Det maatte saa være om Ligskaren, vi kunde sige Jer Noget,“ udbrød en gammel Mand. „Har I seet den i eders Kant af Landet?“

„Nei!“ svarede Manden, „jeg er født paa en Hverdag, og kan ikke see Syner.“

„Det er jeg med," svarede Bonden, „og der er Mange her foruden mig, som heller ikke ere Seere, men vi have dog mødt den alligevel."

„Hvad vil det sige, en Ligskare?" spurgte den Fremmede, „det er vel blot noget Snak, som man kyser Børn isøvn med."

„See paa mit Haar," vedblev den gamle Mand, og skød sin røde Hue tilbage, „det var sort før, og er blevet hvidt med Tiden, jeg er ikke noget Barn længer; jeg har tvivlet ligesom I, og spottet og leet ad Folks Snak, til jeg fik Syn for, at det var mig selv, der tog feil; jeg siger Jer, der gaaer en Ligskare omkring her i Egnen. Mange foruden jeg have seet den om Natten, naar Maanen gik ned, eller naar det ellers var mørkt i Veiret; den har sommesinde strøget forbi mig paa mindre end en Favns Afstand."

„Det var da snurrigt nok det," yttrede den enfoldige Fragtmand, „hvad saae I vel ved en saadan Leilighed?"

„Vi saae en Række sortklædte Mennesker bære en Ligkiste paa Skuldrene, og langsomt gaa ned ad Veien til den gamle Grusdynge ved Thim, hen ad den Kant, hvor de sige, den svære Tyrk, Grev Geert lod sætte Steile og Hjul i gamle Dage. I Førstningen, da vi mærkede dem, tænkte vi det betydede Dødsfald i Egnen; der døde rigtignok ogsaa Somme Natten efter, men

andre Gange slog det feil, saa det maa have noget Mere at sige. Kesten Ryle, som ellers er en klog Kone i den Forstand, mener at det er imod Verdens Ende, men vor Skolemester troer, det betyder Krig og Manddrab, for hans Bedstefader har ogsaa seet saadan Noget, dengang Svensken var herinde i Landet."

„Det var da Djævels!" raabte den Fremmede. „Hvorfor har I aldrig talt de Folk til, eller givet Jer ikast med dem? Kanskee det ikke var en rigtig Ligskare alligevel."

„I har godt ved at snakke," meente Fortælleren. „Hvad som ikke hører Mennesket til, skal Mennesket heller ikke blande sig i, det holder jeg for det Ligeste. Forresten er der jo vel dem, som have havt Mod og Mandshjerte til at staa for Skaren, det var Bunken, den sorte Skytte; men hvordan gik det ham? Næste Morgen laa han nede i Madum Moser, blodig og skamslaaet overalt; Ligskaren havde faaet fat i ham og tilredt ham saadan. Han fortalte siden, at han havde seet dem synke i Jorden, midt i Mosen, og blive ti smaa, bitte Svovllys, men der gik lang Tid hen, inden han vilde indlade sig paa at snakke derom. Mig tykkes, vi før saae et Glimt af ham herinde; hvis I har Lyst til at høre denne Historie fortælle, og ikke sparer paa en Dram, saa har I eders Mand for Jer." Med disse Ord vendte Taleren sig om for at kalde paa

Bunken, men han fik ikke Leilighed dertil, paa Grund af det, som imidlertid var foregaaet i det andet Hjørne af Krostuen.

I Mørkningen kom tilligemed de andre Gjæster, to Fremmede til Kroen, og forlangte Huusly saalænge Regnen stod paa; Værten bød dem Plads i Stuen, og syntes sidenefter at have glemt dem, eller ikke at finde dem værdige til videre Opmærksomhed. Lidt efter kom Bunken, og kaldte ham hen i Krogen, hvor de begyndte deres Handel om Hareskindene. Medens denne Forretning var i bedst Gang, gik pludselig de to Fremmede hen til dem, og gave sig tilkjende som Forvalter og Fuldmægtig nede fra Thimgaard, en Egn Krybskytten jevnlig brandskattede, og fra hvilken han ogsaa havde hentet de Dyr, hvis Skind han i dette Øieblik omsatte i Penge. Bunken var født med en brændende Kjærlighed til fremmed Mands Eiendom, han havde ofte været i lignende ubehagelige Tilfælde, og var derfor ikke raadvild. Med hævet Stemme bød han de Fremmede Trods, og opfordrede dem til at bevise deres Beskyldninger.

Saaledes stod det til, da Bønderne i den anden Ende af Stuen bleve opmærksomme paa ham. De samledes omkring de Stridende. Til Ulykke var Bunken ikke yndet af Nogen; og allerede det, at han hørte til de omvankende Skøiere, var nok til at indtage Folk

imod ham; desuden vare de fleste Tilstedeværende fra Thim Gods, og toge derfor Parti med Forvalteren, der ikke alene fordrede Skindene tilbage, men ogsaa, at Krybskytten skulde følge med op til Herremanden. Værten prøvede først at tale dem tilrette, men blev overdøvet og trak sig tilbage. Ene Bunken lod sig ikke anfægte. Da han saae, at der her ikke var at tænke paa nogen Udvei i Mindelighed, sprang han pludselig tilbage i Krogen, hvor han havde skjult sin Bøsse, stod op paa Bænken, lagde Geværet til Kinden og bragte paa den Maade øieblikkelig Mængden til at gjøre Plads. Sagen saae alligevel ud til at faae et uheldigt Udfald, En af Bønderne fandt paa at hente en Dyne, og bag denne nærmede nogle af de mest Forvovne sig Krybskytten, der rolig og truende stod rede til at sende en Ladning Hagel i den Første, der angreb ham. Da skiltes paa engang Kredsen, og Fragtmanden, som indtil nu havde holdt sig taus, banede sig med kraftige Arme en Vei hen til Bunken, uden at agte paa den truende Bøssepibe. Da han stod der, udbrød han høit og lydeligt:

„Det kommer mig for, Folk! at I bære Jer ad som nogle skammelige Krystere, ved at binde an saamange med en enkelt Mand. Forstaaer I mig? Jeg har længe seet til, men synes nu, at det kunde være paa Tid at tage Parti; betragt mig engang! ligner

jeg ikke En, der er vant til at være med i slig Dans, som I her spille op for? Den Mand der skal Ingen gjøre Fortræd, saalænge jeg seer med to Øine. Her er en Tingest, som altid pleier at tale Alvor, og En og En gjør To, efter min Beregning. Med disse Ord aabnede Fragtmanden sin Kofte, og trak en lang Pistol ud af Sidelommen, spændte den, og saae sig om i Kredsen, med et roligt og spørgende Blik.

Det er uvist, hvilken Vending Striden vilde have taget, hvis den ikke var bleven afbrudt ved at man i samme Øieblik hørte Hestetrav udenfor Krostedet, Døren gik op, to nye Fremmede traadte ind. Alle de Tilstedeværende vendte sig imod dem. Den Yngste holdt sig tilbage, medens Værten under gjentagne Buk og med en flydende Tunge fortalte Grunden til den Forstyrrelse, som fandt Sted i dette ellers saa fredsommelige Huus. Det lod ogsaa til at Krybskyttens frygtløse Mine behagede den Fremmede; han betragtede ham med et velvilligt Blik, og vendte sig derpaa mod Forvalteren og dennes Fuldmægtig. Hans Stemme var klangfuld, hans Ord veltalende, medens han forestillede dem det Urigtige i at bruge Vold og sætte Menneskeliv paa Spil mod en saa fortvivlet Karl, som Bunken lod til at være.

„Og da han nu engang har forseet sig," vedblev han, „saa vilde det være mig kjært, om De maatte

ansee dette tilstrækkeligt til at betale Harerne og afsone hans Brøde!"

Med disse Ord lod han nogle Sølvmynter glide ned i Forvalterens Haand.

Det er sjeldent Tilfældet, at saa overtalende Beviser forfeile deres Virkning; Forvalterens Legeme beskrev en Retvinkel, da han følte Pengene i sin Haand, han vendte sig derpaa om mod Skytten.

„Du er nu en fri Mand, Bunken!" sagde han, „denne Herre har jevnet Alt for Dig, Du kan saagar tage disse fordømte Skind med, de ere da alligevel spolerede, kan jeg tænke."

Bunken, som under dette Optrin havde vedligeholdt sin truende Stilling, lod Bøssen synke, satte Hanen i Ro, og sprang ned fra Bænken. Der laa noget Hjerteligt i hans gulbrune Ansigt, da han trængte sig hen til den Fremmede, og greb dennes Haand. „Tak skal I have, hviskede han, kommer der nogensinde en Tid, da saa ussel en Mand som jeg, kan række Dem en Haand, saa har jeg sommesinde glemt Den, der handlede Ondt mod mig, men aldrig Den, der gjorde mig vel."

Han leverede Værten Skindene, viklede et Klæde om Laasen paa sin lange Bøsse, kastede den over Skulderen og forlod Huset.

Denne Tildragelse vakte stor Opsigt blandt Bønderne, de lode deres Øine med en vis Ærbødighed hvile

paa de to Fremmede, der havde taget Plads ved et Bord i den ene Ende af Stuen. Ingen syntes dog at interessere sig saa levende for dem, som Fragtmanden; hans nylig tændte Pibe var gledet ud af Munden, hans Ansigt havde antaget mere Liv, og der laa en øiensynlig Tilfredshed i det Blik, der dvælede paa den Ubekjendte, som saa heldig havde antaget sig Krybskyttens Sag. Denne lagde en Tidlang ikke Mærke dertil, han underholdt sig i et sagte og dæmpet Sprog med sin Ledsager, da han endelig saae over til det Sted, hvor Fragtmanden sad, bar hans Aasyn Udtryk af en vis Overraskelse, og den Hilsen de vexlede, tydede paa, at de ikke vare fremmede for hinanden.

Det kunde være en halv Time sildigere, da det klarede i Veiret, Regnskyerne dreve bort, Stjernerne kom frem paa Himlen. De to Ubekjendte forlode Krostedet, efter først at have betalt Værten ikke hvad de havde fortæret, thi den fremsatte Mad blev taget urørt af Bordet igjen, men hvad de efter Rimelighed under andre Omstændigheder kunde have spist. De stege tilhest og forsvandt snart for de Tilbageblevnes stirrende Blikke.

Hele Foraarets yndige Poesi hvilede over denne Aften. Regnen havde dæmpet Støvet paa Sandveien, som de to Reisende i et skarpt Trav rede hen ad. Græshopperne hvislede og sprang langs med Grøftkanten,

Myggene sværmede, Himlen antog i Vest den dybe, mørkerøde Tone, som lover et godt Veir næste Dag, og det var endnu ikke saa sildigt paa Dagen, at jo af og til en enkelt Hedelærke steg tilveirs fra Lyngen, for at tumle sig omkring i den blanke Luft og endnu synge et lille Stykke, før Natten faldt paa.

Paa Veien fra Holstebro til Ringkjøbing laa dengang en Mængde Kæmpegrave adspredte; endeel af dem ere siden nedpløiede og jævnede, efterhaanden som Lyngheden, der tidligere naaede lige ind til Byen, er bleven optagen til Agerland. Ved Foden af en saadan Høi sad denne Aften en Kvinde, ifærd med at holde Aftensmaaltid; det var hende, der før blev omtalt under Navnet Kirsten Ryle. Hendes Hest gik noget borte, og søgte efter Græs mellem Lyngen, den var for sindig og af en for sat Alder til at misbruge sin Frihed. Da Konen saae de Ridende komme nærmere, reiste hun sig op, kaldte ad Hesten, der punktlig adlød hendes Raab, og lod sig binde den Madpose om Halsen, af hvilken hun nylig havde spist, derpaa stillede hun sig ved Veikanten og ventede paa de Kommende. Da disse havde faaet Øie paa hende sagtnede de deres Trav til et langsomt Skridt.

„Der skulde vel Ingen af de gode Herrer have Lyst til at miste en Firskilling, og at gjøre saadan en fattig En som mig en glad Aften?“ udbrød Konen, da de kom hen til hende. „De kunde saa faae Alting

at vide, hvordan det skal gaae Dem i denne Verden, for jeg kan læse et Menneskes Fremtid, det være sig i Kaffegruus, i Haanden eller ud af Ansigtet, saadan at det aldrig slaaer feil; jeg seer bedre end de fleste Andre."

„Det skulde man just ikke tro om Jer," sagde den Ene af Rytterne leende, „eders Syn lader ikke til at være den bedste af eders Sandser."

„Aa hvad!" raabte Kirsten Ryle leende, „saadan Noget seer man heller ikke med Øinene."

Hun gik nærmere hen til den Fremmede, betragtede ham en Stund med et forskende og gjennemtrængende Blik, og tog derpaa Haanden, som han havde blottet og rakt frem. „Jeg kan see det grant," vedblev hun i en alvorlig Tone, „jeg feiler ikke, baade Vorherre og den Slemme have Plads i Eder; det kommer an paa, hvem af dem der faaer Magten; men det er klart, at I snart bliver til mere, eller til mindre end mange Andre."

I denne forunderlige dybe og alvorlige Stemme, hvormed hun talede, ret ligesom en indre Vished ledede hendes Ord, laa der Noget som paatrængte sig den Fremmede med en uforklarlig Magt. Hans Ansigtstræk antoge et alvorligt Udtryk, medens han rakte hende et Par Skilling, og vilde ride videre. Men Kirsten Ryle var ikke Den, der lod Lykken slippe ubenyttet bort; hun lagde hurtig sin Haand paa Bidselet af den Andens Hest, for ogsaa hos ham at tjene Noget.

„Jeg har ingen Tid til at høre, paa hvad der forestaaer mig," udbrød Rytteren; „jeg faaer vel nok min Deel alligevel. Siden I synes at vide saa god Besked med Alt, saa siig mig blot hurtig, om det jeg ønsker inat vil gaae i Opfyldelse."

„Ja svarede hun, uden at betænke sig, og med en af Overbeviisning gjennemtrængt Tone, „det vil træffe ind Jakob Gordon! naar Tiden kommer, saa vist som dette Knivsblad holder ved sit Skaft, for I har Mørket og Natten til Ven."

Rytterne saae forundrede paa hende, gave deres Heste af Sporerne og fore afsted ned mod Rindum.

Kirsten Ryle blev længe staaende paa samme Plet med Haanden over Øinene, og saae efter dem. Derpaa kaldte hun ad sin Hest, steg op og red langsomt ind over Heden til Stranden. Det var første Gang, Gordon traf sammen med Kirsten Ryle, han fik sidenefter Leilighed til at erindre hendes Spaadom.

III.

Paa Rindum, en stor Herregaard, knap en halv Fjerdingvei Nordost for Ringkjøbing, gav Eieren den Aften et Bal. Det var ret smukt, saaledes som de store Værelser vare pyntede med Grønt og Blomster, mellem hvilke de mangfoldige Lys udbredte et friskt og

livligt Skær. Der var rigtignok store Bjælker over det blaamalede Loft, de hvidtede Vægge savnede Tapeter, og det gjøre det vist endnu; men hvem lægger vel Mærke til saadanne Ubetydeligheder, hvor de levende Omgivelser ere istand til at fængsle og henrykke Øiet, som det var Tilfældet denne Aften. En talrig Skare af unge, livlige Herremændsdøttre og Kjøbstadsdamer opfyldte alle Værelser. Fra Balsalen saae man i et Sidekabinet endeel muntre Herrer, iførte Plydses eller Merinos Kjoler med store, forgyldte Knapper, Pidsk i Nakken og Knæbeenklæder, enten forsamlede omkring Spillebordene, eller i Samtale med hinanden spadsere op og ned ad Gulvet. Det var Stadens Kjøbmænd og Borgere. Nogle af dem, hvis tillidsfulde Væsen, Holdning og Manerer, lode udenfor al Tvivl, at de vare de fornemste, havde taget Plads omkring et stort Bord, paa hvilket der for hver af Herrerne dampede et rigeligt Maal af Thevandspunsch, en Drik, den ældste Datter paa Rindum stod i særdeles Ry for at tillave.

„Ja vist!" udbrød en lille, tynd Person, „der er nogle nydselige Pigebørn samlede her i Aften; Ringkjøbing er kun en lille By at see til, det er sandt, men den er god til at faae sig en Kjæreste fra. Jeg kan tale med derom. Hvoraf kommer det ellers, at Hr. Konsulen sidder saa stille?" vedblev han. „De er Pine Død vist ikke ret i Kulør iaften."

Disse Ord rettedes til en høi og pyntelig Mand, der havde siddet lænet tilbage paa Stolen, uden at tage Deel i Samtalen. Denne Herre var nylig bleven udnævnt til svensk Konsul, hvorfor hans Medborgere saae op til ham med en vis Ærefrygt. Hans Stemme havde en betydelig Vægt i Byen, thi han var rig og godgjørende; man skattede sig lykkelig ved at byde ham Haanden paa Gaden; Manden havde en fortræffelig Vinkjælder og gjorde store Selskaber.

„Hvad Kulør vil I vel have mig i," svarede Konsulen, „naar I tænker paa den fordømte Historie med de anholdte Varer. Imorgen skal der være Auction over dem, saa kunne vi faae Lov til nokengang at kjøbe, hvad vi allerede have betalt!"

„Hvordan hænger det sammen med disse Varer, Hr. Konsul!" spurgte en Handelsmand fra Holstebro, der netop var kommen til Egnen for at være tilstede ved Auctionen.

„Fortæl I Historien, Rasmus Hansen," gjenmælede Konsulen, „fortæl ham, at jeg, Consul Mylenberg taber rene 300 ℛ Banko derved; jeg er ikke oplagt til at tale iaften." Han lænede sig atter tilbage, og gyngede paa Stolen.

„Ja dennegang have de rigtignok faaet Tag i os," tog den Opfordrede beredvillig tilorde." „Tænk blot, vi forskrive Varer fra Hamborg, lade dem gaa

ombord paa Madsalunes Kutter, Strandmaagen, et Skib, der vilde løsne sig i enhver Fuge ved at bære fortoldet Gods; Alting gaaer godt, Madsalune ligger ved Hjerting, Toldseglene staa friske og ubrudte, at sige, for de hemmelige Rum var der naturligviis ingen Toldsegl, han losser om Natten, Varerne ere iland, men saa fører den Lede Toldinspecteur Karner til Stedet, Dagen efter veed enhver Svale, der bygger i Ringkjøbing at fortælle om Anmeldelsen, og Toldbetjentene føre Godset op til Pakhuset.— Det er den første Gang i alle de Aar, Strandmaagen har baaret Seil, at vi have mistet Noget, vort Tab er stort og uopretteligt, især Hr. Konsulens, som havde den største Part."

Kjøbmanden taug pludselig, thi et høit, sortklædt Menneske, der havde staaet i Nærheden, uden hidtil at blive bemærket, traadte hen til Bordet. Alle de Tilstedeværende, selv Konsulen, hilste ham særdeles høfligt, og forekommende. Den Fremmede smilede og udbrød dæmpet: „De sørger uden Grund, mine Herrer! Strandmaagen har ikke været uheldig, ligesaalidt dennegang som nogensinde før, De vil ikke heller lide noget Tab. Om tre Dage ere de omtalte Varer velbeholdne i deres Huus, jeg indestaaer Dem derfor."

Disse Ord vakte en almindelig Forbauselse. Kjøbmændene stirrede forundrede paa den Fremmede, og bade

ham forklare sig, men han lagde stiltiende Fingeren paa Læben, bukkede og gik ind i Balsalen.

„Hvem var den Herre?“ spurgte Manden fra Holstebro, da Overraskelsen havde lagt sig, „han syntes at være lovlig rundhaandet med sine Løfter.“

„Hr. Gordon har lovet det,“ yttrede Konsulen, med en Betoning, som gjorde sin Virkning, „og han vil holde Ord; vi erstatte Enhvers Tab, hvis ikke Varerne komme tilvcie til den Tid, han fastsatte. Det er et ubegribeligt Menneske, denne Herre, men vi nære en ubegrændset Tillid til ham.“ Saaledes talende reiste Konsul Mylenberg sig og gik ind i Balsalen.

IV.

Lidt efter Solens Nedgang saae man Fragtmanden, som bedede i Krostedet, at berede sig til Afreise. Han betalte Værten, og kjørte bort fra Gaarden i en stor Fragtvogn, belæsset med Oliefade. Veien fra sorte Kro op til Ringkjøbing var trist og sandet, Hjulene sank ned til Navene i det løse Grus, Vognen slingrede i de dybe Hæld, der dannedes af Brinker og Lyngriis, som Veien var belagt med. Engang imellem stak en stor, sort Pudelhund sit Hoved op mellem Oliefadene og udstødte en langtrukken Tuden,

og Fragtmanden pidskede jevnlig paa Hestene, fordi han gjerne vilde naae Byen, før det blev Nat. Han havde tændt sin Pibe, lænet sig tilbage i Halmen og brummede af og til nogle Ord, som lignede en Opsang tilsøes. Saaledes naaede han den anden Side af Vennerby da han mødte tre Mænd, der, efter det Ydre at dømme, lode til at være Fiskere fra Holmsland. De vare store og haandfaste, og Udtrykket i deres solbrændte Ansigter var vildt og frastødende. De slingrede langsomt henad Veien, omtrent med samme Lethed, som Gaasen bevæger sig paa Landjorden. Enhver af dem førte en Knippel i Haanden, der havde stor Lighed med en Haandspage. Saasnart de fik Øie paa Fragtmanden, stode de stille og udstødte et lydeligt Glædeshyl. Formodenlig maatte de staae i en vis Forbindelse med ham, thi da Vognen naaede dem, hilste de og svang sig uden videre op paa Fadene. Pudelhunden kjendte dem ogsaa, den logrede af Glæde ved at see dem, og nu gik det muntert til paa Vognen. Kudsken knaldede med Pidsken, og man skulde ikke have holdt de store, rummelige Oliefade for synderlig svære, thi Hestene fore i skarp Trav henad Veien. Samtalen blev meget levende, men det var ikke let at blive klog paa dens Gjenstand, og da de endelig havde udtømt sig, søgte Fragtmanden en lille, hollandsk Dunk

frem af Halmen, tog først selv en god Slurk og lod den derpaa gaa rundt blandt de Øvrige.

„Det kunde nu være efter mit Sindelag, hvis Controlleuren lod en Søger gaa ned i et af Fadene," udbrød endelig den Ene af Mændene, medens de kjørte forbi Ringkjøbing Mølle, „han vilde faae mere Blod end Olie at see." „Han skulde have Ondt ved at see Noget," mente Fragtmanden ligegyldig, „for det Første mangler han Briller, for det Andet mangler han Næse til at sætte dem paa, og for det Tredie mangler han Øine; han er mere blind om Aftenen end en Stær; forstaaer I mig? Og om det end og gik saa feil, at han mærkede til Udraad, saa giver jeg, Samson Goliath, den Krabat et Tryk for Maven og seiler videre."

„Ja hvis Vinden var derefter," sagde en Tredie, „men see blot derhenne i Boden, de have jo alt tændt Lys; hvad mon det vil sige?" — „De bruge Lys derinde for at see, at det endnu er Dag udenfor," mumlede Fragtmanden for sig selv, idet han stak sin Pibe i Sidelommen, og kastede et forskende Blik tilbage paa Fadene. De holdt nu for Porten. Kudsken og hans tre Kammerater udstødte et skingrende Holla, da det varede noget inden Controlleuren lod sig tilsyne. Alt syntes at være i Rigtighed, og Visiteuren lod en Betjent følge med til Pakhuset for at lægge Fadene

derind til næste Morgen. Fragtmanden besteg igjen sit Sæde og kjørte igjennem Gaden. Da de kom til Stedet, forlangte Betjenten, at Fadene skulde aflæsses, men det vilde Kudsken ikke have med at bestille. Det kom til Mundhuggeri mellem dem, dog lod Embedsmanden sig omsider tale tilrette, især da de tre Sømænd omringede ham, og paa en utvetydig Maade gave tilkjende, at de ikke vare utilbøielige til at sætte deres Villie igjennem med Magt. Kudsken spændte fra, og red bort med Hestene, Vognen med Oliefadene blev staaende i Pakhuset. Samme Nat kom to Mænd gaaende op ad Gaden, der førte til bemeldte Pakhus. Næsten til samme Tid samledes fra forskjellige Steder en halv Snes lignende Skikkelser omkring dem, uden at man saae, hvorfra de kom. Inde i Pakhuset begyndte det ogsaa at blive levende, just der hvor de nylig confiskerede Varer laa henstillede i den Orden, de næste Dag skulde sælges. Havde det været lidt mere lyst derinde, vilde man have seet Bunden paa Fadene blive skudt bort, og en Mand stige ud af hvert Fad, hvorpaa de trøstigt begyndte at gjøre en Aabning i Pakhusets Muur mod den Side, som vendte ud til Marken. Da de vare færdige dermed, blev Godset i største Hast bragt ned paa en Vogn, som holdt udenfor, og derpaa kjørt bort. Alt dette gik roligt og hurtigt for sig. Vægteren, som en ulykkelig Hændelse

førte hen til Stedet, havde rigtignok isinde at gjøre Allarm, men de ubekjendte Mænd forhindrede ham deri, og satte ham saa lempelig som muligt ned i et af de tomme Oliefade, hvorefter de forsvandt, ligesaa ubemærket som de vare komne. To Dage senere havde Kjøbmændene, der nylig beklagede sig over deres Tab, de toldfri Varer velbeholdne inden Døre, og ethvert Barn i Ringkjøbing vidste nye Historier at fortælle om Madsalune, thi man antog, at det var ham, som havde spillet Toldvæsenet dette Puds.

V.

Aaberg ligger i Hind Herred, noget over en halv Miil fra Vesterhavet. Herregaarden bestaaer af to Etager. Sidebygningerne ere opførte i forskjellige Perioder, af Bindingsværk, tækkede med Straa og indkredse en stor brolagt Gaardsplads. Rundtom hele Gaarden løb en lav Jordvold og en Grav, hvis Spor endnu betegnes ved en lang, sivgroet Sump paa den nordlige Side. En smuk Have begrændsede den ene Halvdeel af Slottet. Fra de brede Steentrapper havde man Udsigt over en Række høie, lysegrønne Træer, der lod den Fremmede glemme, at kun en kort Afstand skilte ham fra Klitterne, bag hvilke Vesterhavet kastede sine Bølger op

mod Volden, som det inderste Rev kaldes, der i en brudt Linie strækker sig langs med Vestkysten. Imellem Træernes friske Løv kom paa flere Steder overkalkede Billedstøtter tilsyne i Haven. Her stod Atlas bærende en Solskive paa sine Skuldre, histhenne en anden gruelig Krabat, hvis tjærede Skæg og sorte Øine dannede en paafaldende Modsætning til hans kalkede Ansigt. Det var egenlig ikke Kunstfrembringelser, disse Figurer, men de fleste skrive sig ogsaa fra Gallioner af Skibe, der vare strandede og drevne op paa Kysten i Nærheden af Aaberg. Lidt udenfor Havestuen omgav en stor, hvid Rosenhække nogle Bed Kjøkkenurter, paa den anden Side indhegnede Tusindfryd et Kommenbed. Det Nyttige var forbundet med det Skjønne. Hele Slotsmuren ind til Haven var skjult af Viinranker og Kirsebærtræer, og en Række blomstrende Hyldebuske udbredte en krydret Duft rundtomkring i Nærheden. Vendte man sig nu fra denne friske Natur mod Havestuens Glasdøre, saa overraskedes Blikket ved den Hyggelighed det mødte der. Store Urtepotter stode i Rækker paa begge Sider af Væggen, fyldte med pragtfuldt blomstrende Ziirplanter. Møblementet var efter den Tids nyeste Mode, og midt i Væggen, ligeoverfor Døren, var indsattet et stort Huulspeil, i hvilket den hele Have, viste sig i formindsket Maalestok. Saaledes var Aaberg og dens Omgivelser dengang. Fred og Velsignelse laa

udbredt i dets Nærhed, en mildere Vind, en varmere Luft syntes at aande indenfor disse Mure, nu skjuler Græsset Haven, de kalkede Billedstøtter have Ormene fortæret, der er tomt, øde og uhyggeligt rundtomkring. Før lød Sang og munter Støi derinde, nu synger kun Spurvene oppe paa Laden. Egnens Bønder paastaa, at det af og til jamrer sig nede i Kjælderhvælvingerne; men det er vel blot Vindens Suk, som farer igjennem Murene. Stedet er forfaldent, alting har et forandret Udseende.

En Etage af Gaarden beboedes i denne Histories Tid af Kammerraad Halberg. Hele Egnen antog denne Mand for særdeles formuende; men hvorledes han havde erhvervet sin Rigdom var en Gaade, især da han i Begyndelsen af sit Ophold paa Aaberg nogle Gange havde været i en saadan Pengemangel, at han saae sig nødsaget til at sælge flere Jorder for at tilfredsstille sine Kreditorer. Dengang førte han et stille og indskrænket Liv, det var en Sjældenhed, at man saae Fremmede paa Aaberg, ligesaalidet som Kammerraaden tog Deel i de Selskaber og Fester de omkringboende Herremænd gjorde. Efterhaanden forandrede han sin Leveviis, lod Stedet forskjønne, indfriede alle Prioriteter, kjøbte nye Jorder, og optraadte med en Glands og Pragt, som lod formode betydelige Midler. Naboerne bleve fra nu af jevnligen indbudte; de kom,

studsede over den Rigdom og Pragt de overalt mødte, og udtømte sig forgæves i Formodninger, hvor den Guldfugl vel var kommen fra, som havde lagt sine Æg i hans Rede. Kammerraaden selv var altid taus i dette Punkt. Hans Kone var død, hun efterlod ham to Døttre, Emma og Anna. Den første kom senere som Hofdame til de russiske Prindsesser i Horsens, Anna derimod var meget ung bleven gift med Toldinspecteur Karner, og beboede nu med sin Mand den øverste Etage af Aaberg.

Solen gik ned, det var en fredelig, stille Aften, den gamle Stork sad paa Taget af Gaarden og saae over til den anden Længe, hvor tre Unger strakte Hovederne iveiret, og stirrede ud af Reden, som om de ventede paa den Tid, da ogsaa de skulde have en mere udstrakt Tumleplads end nu. Paa Altanen, som vendte ud mod Haven, sad to unge Damer. Den Ene var beskæftiget med noget Sytøi, den Anden saae ørkesløs hen for sig, hun havde for et Øieblik siden læst i en Roman, som endnu laa opslaaet paa Sybordet. Det var Halbergs Døttre, Emma og Anna. De vare meget forskjellige, disse to Søstre, saavel i ydre som i indre Egenskaber. Medens Annas godmodige, blide Træk i første Øieblik vakte Velvillie, syntes derimod Emmas majestætiske Figur, den Ild, som lynede i hendes store, mørke Øine, at fordre Hyldest og Beundring af Alle.

Hendes Bestemthed og faste Villie havde skaffet hende Herredømme over den blidere Anna; hendes Ansigt og hele Figur var henrivende, og hun forstod desuden at gjøre alle sine Fortrin gjældende. Anna derimod var ikke smuk, men hendes Væsen indgød Tillid; hendes Gang var let, der var saamegen Mildhed, saamegen Ynde udbredt over enhver af hendes Handlinger, hendes Smil var saa deeltagende, ethvert Blik opfordrede til Fortrolighed; man maatte beundre Emma, men elske Søsteren.

De unge Damer vare midt i en Samtale, Emmas Øine straalede, hendes Ansigt havde et livligt og tilfredst Udtryk, medens hun talede. „Ja!" udbrød hun med en bestemt og noget dæmpet Stemme, og rykkede sin Stol nærmere hen til Anna, „hvorfor skulde jeg ikke tilstaa, at jeg elsker Gordon. Du var jo med paa Rindum forleden, saae Du nogensinde en smukkere Mand?"

„Ganske vist er han i flere Henseender udmærket fremfor de Øvrige jeg kjender," svarede Anna, „men veed Du ogsaa, om din Tilbøielighed er gjengjeldt? Du har aldrig talt derom."

„Jeg indseer ikke, hvorfor jeg skulde tvivle derom;" sagde Emma, „Gordons Opmærksomheder og den Maade, han yttrer disse paa, forekomme mig temmelig tydelige."

„Du kjender ham dog saa lidet," vedblev Anna

med sin blide Stemme. „Skjøndt vi næsten ere Naboer til Gordons Familie, har han dog, siden han tog sin Afsked fra Søetaten, som oftest været fraværende; Ingen veed herhjemme, hvor han imidlertid er, eller hvad han foretager sig, han selv taler aldrig derom."

„Jeg troer dog at vide Besked om denne Sag," sagde Emma smilende. „Gordon tilbringer Tiden hos en Barndomsven i Nærheden af Rosenvold, jeg har denne Vished fra en paalidelig Kilde, og selv det Du kalder uigjennemskueligt hos ham, forøger blot hans Værd i mine Øine; hvorfor skulde en Mand ikke ligesaavel have sine Hemmeligheder som vi? Du rødmer Anna, jeg veed, hvad der bringer Blodet i dine Kinder, vi ville glemme Gordon for at vende os til hans Broder. Jeg har længe havt isinde at tale herom; Du elsker Jakob, nægt det ikke. Du har seet de utvetydigste Beviser paa at han gjengjelder dine Følelser, Gud veed, han forstaaer sig kun lidet paa at skjule dem; hvorfor behandler Du ham da saa fremmed, saa ligegyldig kunde jeg næsten sige? Karner vil saamænd ikke tage sig det nær, om Du tillod ham at nærme sig noget mere, Du kunde spare Dig selv mange Sorger, megen Kummer og skjenke ham den Lykke hans Vedholdenhed og Troskab har fortjent, uden at man derfor egenlig vilde kunne bebreide Dig, at Du overtraadte dine Pligter.

Annas Aasyn røbede megen Forlegenhed medens Søsteren talede, hun betragtede hende med et forbauset, spørgende Blik, hendes Ansigt skiftede flere Gange Farve. „Lad os afbryde denne Samtale, kjære Søster," sagde hun endelig, „Du veed, at vi i dette Punkt have forskjellige Anskuelser. Jeg kan ikke handle anderledes mod ham, end min Overbevisning tilsiger mig." — Der indtraadte en Pause i de to Søstres Underholdning. Lidt efter bankede det paa Døren, en ung Mand traadte ind.

Det var Seminarist Petersen, et Menneske, som Kammerraaden havde taget til sig fra Barn af. Han besørgede Gaardens Regnskaber, skrev Ansøgninger for Bønderne, hjalp Degnen om Helligdagene og ved andre høitidelige Leiligheder at synge i Kirken, og var med alle disse Egenskaber desuden Emmas ivrigste Tilbeder. Hr. Petersen havde lysegule Haar, en bred Næse, mælkeblaa Øine, kridhvide Øienbryn og en flad, tilbagefaldende Pande. Da hans Ydre saaledes Intet viste, vilde det, som Fielding siger, være uret at efterspore hans indre Egenskaber, ligesom Folk, der trænger sig ind i deres Venners Anliggender blot for at opdage deres Armod og mislige Omstændigheder. Seminarist Petersens Fødder besad en fyldig og afrundet Form, omtrent som Elefantens, hans Taleorgan led af en bestandig Hæshed, han sad paa en Stol saa

rank som en Voxdukke, havde Appetit som en Hai og spiste dog aldrig i Selskab mere end en Fugl kunde mætte sig af; det meest iøinefaldende af hans Dragt var et stort rødgult og grønstribet Halstørklæde, som han bar baade Sommer og Vinter.

Efter at være traadt hen til Altandøren, hvor de to Damer sadde, blev han nogle Øieblikke taus staaende foran dem; hans Blik hvilede med en forunderlig Stirren paa Emma, hans Mund antog efterhaanden et af dens blideste Smil, men han sagde Intet. Emma havde stedse været blind for dette Menneskes Fuldkommenheder, hans uafbrudte Opmærksomheder kjedede hende. Med en Tone saa streng og kold, at den maatte have afskrækket enhver mindre Dristig, udbad hun sig Grunden til hans Komme, og Seminaristens Mund forlængedes til et endnu venligere Smil, medens han stak sin Haand i Sidelommen, uddrog en stor Kalveskinds Brevtaske og fremtog en Billet, som han under et dybt Buk rakte Anna med to Fingre.

„Det er fra Inspecteuren," udbrød han med et selvtilfreds Smil, henvendt til Emma, medens Anna læste Brevet, „jeg kan see det paa Haanden, og jeg veed ogsaa, hvad det indeholder. Jeg fik Brevet idag, da jeg var inde i Ringkjøbing, Frøkenen kan rigtig nok tro, at han har travlt. De skarnagtige Smuglere

have brudt Hul paa Pakhuset og stjaalet alle de konfiskerede Varer, og saa have de skaaret Halsen over paa Vægteren og kastet ham ned i en Tønde; saa der maa have været en morderlig Commers i Nat. Nu er Inspecteuren, begge Byens Politibetjente og alle Toldbryttere tagne ud for at faae fat paa dem. Er det ikke forskrækkeligt?" Saaledes vedblev Hr. Petersen en Tidlang, uden at agte de Tegn, Emma gav paa Utaalmodighed. Da han endelig havde udtømt sig, forlod han Altanen med en dyb Hilsen.

„Det er ubegribeligt, hvor Gordon bliver af denne Aften," udbrød Emma lidt efter, idet hun gik ind fra Altanen til et Vindue, der vendte ud mod Veien. „Han lovede at komme tilligemed Jakob, og pleier ellers ikke at forsømme nogen Leilighed til at hilse paa os, naar han er hjemme." — Anna svarede ikke ,men en let Rødme farvede hendes Kinder, hun bøiede sig noget dybere ned mod Bordet, og syede saa ivrigt, som om hendes Arbeide ene udgjorde Gjenstanden for alle hendes Tanker og Ønsker. Nogle Øieblikke senere blev der kaldt ned til The. De unge Damer forlode Altanen.

Sildigere paa Aftenen spadserede Emma og Anna igjennem Haven ud mod Klitterne. Deres Samtale blev ført i et sagte, men levende Sprog, medens Emma af og til lod et speidende Blik fare hen imod en lille, smuk Bygning, som laa paa høire Side af deres Vei.

Da de nærmede sig dette Sted kom en gammel Mand gaaende ud derfra. Hans Haar var hvidt, og slyngede sig i lange, tynde Lokker ned under Hatten; der var et fromt og hengivent Udtryk over denne Oldings Træk. Ved hans Side gik en gammel, graa Kat, og lidt længer tilbage en lille Hund, med ligesaa langsomme og afmaalte Skridt som deres Herre. Det var Landinspecteur Gordon. Saasnart de to Piger fik Øie paa ham, fløi de ham imøde, hilsede ham venligt og toge ham uden videre hver under sin Arm. Den gamle Gordon havde kjendt dem fra deres Barndom.

„Holdt lidt, I uregeerlige Børn!" udbrød han godmodig, „I slæbe for hurtigt afsted med mig gamle Mand, jeg har baaret Jer paa mine Arme, en Tid, da I skulde have havt Ondt ved at løbe fra mig, men det er rigtignok længe siden, lad os sidde ned lidt paa min Bænk histhenne, saa kunne vi bedre tale sammen. Og De, Emma, som kommer hjem uden at lade mig vide det mindste derom, det er ikke Ret af Dem, Pige! De er vel bleven for fornem til at see ned til den gamle Gordon, siden De er kommen til Prindsesserne i Horsens. Deres Søster Anna besøger mig dog af og til."

„Fy, skam Dem noget, Inspecteur Gordon!" sagde Emma, idet hun slap hans Arm og med en paatagen Alvor saae ham i Øinene, „saaledes at skjende. De vidste jo godt, at jeg var kommen hertil, deres Søn

maa have fortalt det, vi vare samlede paa Rindum forrige Nat. — „Hvad!“ udbrød den gamle Mand med et henrykt Blik, og et nyt Liv syntes at gjennemstrømme ham; „min Søn siger De? De har talt med Johan? Jeg har ikke seet det mindste til ham endnu, og det er dog saalænge siden han sidst var hjemme; men han maa jo ogsaa passe sine Forretninger, han kommer nok, jeg veed han længes efter sin gamle Fader. Fortæl mig da lidt om ham, Barn! hvad sagde han til Dem? Var han munter, var han frisk? spurgte han ikke om mig?“

„Jo!“ svarede Emma med et venligt Blik paa Oldingen, „han talte meget og længe om Dem, han troede at komme hertil idag, jeg begriber ikke, hvad der kan have opholdt ham?“

„Johan er en god Søn!“ vedblev den Gamle, som om han blot talte med sig selv, „de fleste af mit Livs Glæder har Tiden ført bort med sig, alle dem jeg har tilbage, knytte sig til ham. Og I kjende ham jo, Vigebørn! han var jo eders Kjæreste medens I vare mindre; han er smuk, han indtager Alle, det have Folk fortalt mig, men Folk veed ikke, at han er en kjærlig Søn, der ikke kjender noget Offer for at glæde sin gamle Fader.“

„Hvorfor kommer han da ikke?“ gjentog Emma hæftig.

„Det veed jeg ikke!“ svarede Gordon, „men jeg er fornøiet ved at kunne vente ham. Til han blev confirmeret har han adlydt alt hvad jeg bad ham om, han gjorde Intet uden at spørge mig tilraads; nu lader jeg ham skjøtte sig selv, jeg har lært ham at frygte sin Gud, det veed jeg han gjør; engang spurgte jeg ham, hvad der kunde gjøre ham Landlivet nede paa Rosenvold saa interessant, og hvorfor han ikke heller blev hjemme hos mig, han svarede med mine egne Ord: Lad mig passe min Dont, Fader! et Menneske maa tumle sig om i Verden, til Tiden stækker hans Vinger. Siden har jeg aldrig talt til ham derom, det falder mig vel undertiden lidt ensomt herhjemme, hvor jeg ikke har Andre til Selskab end disse To!“ han pegede paa Hunden og den graa Kat, som med et sjeldent Venskab havde lagt sig ved hinandens Side, „men jeg kan dog ikke bringe det over mit Sind at forstyrre hans Planer eller Tilbøieligheder, ved at bede ham blive hos mig.“

„Men Jakob da,“ udbrød Anna med nedslagne Øine og en Stemme saa svag, at den næsten døde paa hendes Læber, „han kunde jo blive hos Dem og dele deres Ensomhed.“

Den Gamle lod sit venlige Blik hvile paa den unge Kone, med et Udtryk, der gav tilkjende, at han læste de Følelser, hendes Sjæl gjemte.

„Nei, kjære Anna!“ udbrød han bevæget, og greb hendes Haand, „det kunde han heller ikke. Jakob er min Pleiesøn, og den Vei, han har valgt, fordrer Virksomhed, og udgjør hans Lykke; der gives Tilfælde i Livet, mit Barn! hvori Tid til Eftertanke og Grubleri ikke virker til vort Bedste.“ Anna rødmede, Taarerne zittrede i hendes lange, mørke Dienhaar, men hun søgte at skjule sin Stemning og stirrede ned for sig, medens hendes hvide Fingre sagte trykkede Gordons Haand, som hun endnu holdt i sin. Den gamle Mand stræbte at ende dette pinlige Dieblik for hende, han vendte sig til Emma idet han udbrød: „Saa Johan var altsaa paa Rindum igaaraftes, han dansede vel meget, og meest med Dem, kan jeg tænke, — nu, De smiler Barn! jeg forstaaer Dem nok.“ — Lidt efter skiltes de. Oldingen vendte tilbage til sin Bolig, fulgt af Hunden og den graa Kat, de to Damer gik ned mod Klitterne til Havet.

Da de kom nærmere til Strandbredden ophørte den stille Ro, der hidtil havde hvilet over Alt omkring dem. Høirøstede Stemmer lød imellem hverandre, af og til saae de nogle Ryttere komme frem og igjen forsvinde mellem Bakkerne. De skyndte sig den nærmeste Vei op paa en Høi, hvorfra man kunde oversee Klitterne og Havet, som strakte sig nedenfor dem.

Et Stykke udenfor Stranden, omtrent der hvor

det sidste Rev ophører, laa et lille Skib, hvis Tougværk og smækre Mast næsten forsvandt i Skumringen og den graablaa Taage, som Aftenen udbredte over enhver Gjenstand. Nærmere ved Land laa en Baad, hvori en Mand holdt Vagt og lod til at vente paa Nogen, der skulde følge med ombord. Oppe paa Landet stode nogle Fiskere, som saae paa Skibet og Baaden, og lidt længere tilbage holdt tre bevæbnede Strandryttere sig skjulte i en Lavning, saa at de ikke kunde sees nede fra Søen, men vel fra den Klit, hvor de to Damer stode. Annas Hjerte bankede af Frygt, hun troede at gjette hvad her foregik, hun kjendte dette Skib, der var en af dets Mandskab, hvis Skjæbne stod i den nøieste Forbindelse med hendes.

„Det er bestemt Madsalune, de vente paa," hviskede hun, „Karner er meget opbragt paa ham, fordi det efter al Sandsynlighed var ham, der bortførte de konfiskerede Varer fra Toldbodpakhuset; han har opbudt Alt hvad der staaer i hans Magt for at faae ham fat."

„Jeg har hørt meget tale om denne Madsalune," sagde Emma. „Selv paa Slottet var han en Aften Gjenstand for Prindsessernes Underholdning; jeg gad nok engang seet dette Menneske."

„Det kan De let komme til," udbrød en dyb Stemme i Nærheden, og fra en lille Lavning i Klit-

ten, viste sig en Mand, som hidtil havde ligget saa stille og ubevægelig, at han var undgaaet deres Opmærksomhed. Emma udstødte et Skrig, men Anna stod som rodfæstet til Stedet. „Her seer De Madsalune," vedblev den Fremmede, medens han steg saa høit op paa Klitten bag Damerne, at han kunde see hvad der foregik nede ved Havet, uden selv at blive bemærket. Han saae sig omkring med et skarpt, speidende Blik og vendte sig derpaa om til Damerne. Det var en temmelig høi Mand, klædt i Matrosdragt, smuk og kraftfuld, hans Haar vare lange og blonde, og omfattede i Forening med et stort, rødt Skæg næsten hele Ansigtet; paa Hovedet bar han en sort, laaden Hue, trykket dybt ned i Øinene. Efter at han igjen havde dukket sig ned i Marehalmen lod han sine sorte Øine hvile paa de to Damer, ligesom om han gottede sig over den Skræk hans Nærværelse indgød. Pludseligt bøiede han Hovedet mod Jorden, og lyttede.

„Jeg mærker," udbrød han med et Smil, „at jeg har opfyldt deres Ønske paa min egen Bekostning; ret nu kommer der bag ved Klitten et Par gode Venner ridende, som nok ville snakke et Par Ord med mig, men dennegang maa de have mig undskyldt, for jeg har ikke Stunder til at bie efter dem."

Som han sagde dette tog han sin Hue af, hilste, og lod sig glide ned ad den høie Klit, paa den Side

som vendte ud mod Havet. Emmas Blik fulgte ham forbauset. Da hun vendte sig om mod Stedet hvor de tre Ryttere nylig havde været skjulte, var Lavningen forladt, lidt efter saae hun dem komme ridende op mod Klitten hvor de stod. Madsalune løb paa samme Tid ned til Stranden, med bøiet Hoved, lange og springende Skridt; han udstødte en skarp Tone i en Pibe. Manden i Baaden reiste sig og lyttede, det begyndte at blive mørkt nu, han kunde ikke rigtig skjelne Gjenstandene paa Land. I det samme lød en høi, gjennemtrængende Stemme fra Stranden: „Sæt af, David! Samson skal føre Kutteren til dens Plads, uden at vente længer." Matrosen svarede med et hæs Brøl, han kjendte denne Stemme, han havde adlydt den i mange Aar, i Orkanen som i Havblikkets Time. Baaden gled let og hurtig hen over den rolige Flade, og forsvandt bag Kutterens Læside. Madsalune havde neppe udtalt sin Befaling, førend han saae Strandrytterne oppe paa Klitbakken; han vidste hvad de vilde, og løb tilbage ind ad Landet til. Nu begyndte der en Jagt, hvis Udfald ikke syntes at kunne være tvivlsom, siden Flygtningen var tilfods og hans Forfølgere tilhest. Strandrytterne vare desuden bekjendte med enhver Sti, ethvert Smuthul mellem Klitterne, og Egnen nedenfor var aaben og let at oversee, saa at de trods den indbrydende Skumring kunde holde Øie

med Smugleren. Men Vanen havde gjort Madsalune fortrolig med saadanne Farer, han stolede paa sin Hurtighed, han holdt sig inde paa de Steder, hvor Lyngen eller Mosegrunden dannede et mørkt Jordlag, fordi han der var bedre skjult end paa de lyse Sandflader. Saaledes kom han op mod Aaberg.

Anna og Emma vare vendte tilbage fra Klitterne, de havde netop naaet Havelaagen, da Madsalune kom springende hen mod dem, de tre Strandryttere vare tæt bag ved ham. Aandeløs stod han stille, hans Legeme rystede af det hæftige Løb, Anna udstødte et Skrig og løb sin Vei, Emma blev staaende.

„De kunde nok lade mig komme ind i Haven," sagde Smugleren med et polidsk Smil; „det var da igrunden deres Skyld, at jeg gav mig tilkjende, og de tre Knægte dernede mene mig det ikke synderligt vel." Med disse Ord vilde han trænge sig igjennem Laagen, men Emma standsede ham. „I gjør vist bedst i at gaa eders Vei," udbrød hun stolt. „Her er intet Skjulested for Folk som I." Madsalune studsede, og vilde alligevel have smuttet ind, men Hr. Petersen stod pludselig ved Emmas Side. I det Samme foer den ene af Rytterne hen imod ham, Smugleren gjorde et uhyre langt Hop tilbage, en Anden kom til. Han var omringet.

„Saa fik vi da endelig fat paa Dig, lille Mads!"

udbrød Karner, og søgte at skjule sin Glæde bag en rolig Stemme, „hvorfor blev Du ikke ved at løbe?"

„Ja De fik mig jo rigtignok!" sagde Madsalune, der selv i dette Øieblik troede at have Grund til Spøg; „jeg kan see, at det glæder Dem. Aa, tøv lidt, før I binde mig," bad han en anden af Betjentene, der havde taget et Stykke Line frem af Lommen. „Lad mig bare faae mit Veir igjen, ellers kommer jeg til at hikke."

„Hik Du kun," sagde Strandrytteren. Det gaaer nok over mens Du hviler Dig ud i Hullet." Med disse Ord bandt han den ene Ende af Snoren fast om Smuglerens Hænder. „Du har viist iaften, at Du er Karl til at bruge dine Been," sagde Karner, „nu kan Du løbe et lille Stykke ved Siden af Hesten. Sid op Folk! vi ride om til Porten paa Aaberg, der tøve vi inat." Strandrytteren bandt den anden Ende af Snoren om sig, for at være sikker paa, at Madsalune ikke skulde rykke den til sig underveis; han vilde just stige op paa Hesten igjen, da Fangen udstødte et Brøl. „I har snæret den Snor saa fast, at den skærer ind i Kjødet paa mig!" raabte han, „det er dog Synd af Jer at handle saa haardhjertet; løs Knuden en Kjende, jeg løber saa ikke bort alligevel." I et Anfald af Medlidenhed løste Strandrytteren Snoren lidt, da han atter satte Foden i Stigbøilen, gjorde

den fortvivlede Smugler et Hop tilbage, drog Rytteren efter sig og begge rullede ned i Aaberg Slotsgrav, som de ubemærket havde nærmet sig til. Madsalune var her i sit Element. Han rev behændig Haanden ud af Snoren, og stod efter at have svømmet et Par Tag, paa den anden Side, medens den ulykkelige Betjent med største Besværlighed blev trukken op af sin Kammerat. Karner udbrød i Forbandelser over den listige Smugler, der stod paa den anden Bred og lo af fuld Hals.

„Hvorfor kommer De ikke herover, Hr. Inspekteur?“ raabte han spottende, Veien er jo lige lang for os Begge. Nu ønsker jeg Dem en god Nat, sov vel og drøm lidt om mig.“

Han forlod Voldgraven og satte i et jevnt Trav ind over Marken. Men han var endnu ikke frelst. Forbittret jog Karner Sporerne i Hestens Side, og efter at have tilbagelagt en ubetydelig Omvei, kom han, fulgt af begge Betjente til et Vadested over Madum Aa, som dengang stod i Forbindelse med Graven, indenfor hvilken dette Optrin foregik, og Jagten begyndte igjen efter Smugleren, Men nu var Lykken ham gunstigere, deels fordi de omkringliggende Bonderhuse tilbøde Smuthuller, eller skjulte hans Flugt, deels havde han ogsaa vundet et større Forspring end før. Madsalune hørte dem ride over den stenede Aabred,

men vedblev det rolige Løb, han engang havde begyndt, og saaledes naaede han endelig op til Ruinerne af Thim Slot. Bag disse Ruiner reiste sig en lille, lav og uanseelig Hytte. Han saae sig forsigtig om og bankede rask paa den tilstængede Dør. En Laage blev aabnet, Kirsten Ryle stak Hovedet ud for at see, hvem det kunde være, Madsalune talte hurtig et Par Ord til hende, Konen lo og strax efter stod han indenfor Døren, som derpaa blev tilstænget med større Omhyggelighed end før.

Det var et ganske lille Kammer, denne Hytte bestod af. Leergulvet var sprukket og udbedret med gamle røde Mursteen oppe fra Ruinerne. Midt i Stuen stod en stor Balle paa en Huggeblok, rundt omkring laa endeel Linned og Strømper, som Kirsten Ryle var ifærd med at vaske. Hun bar sin sædvanlige Dragt, og havde kiltet Kjolen op over Beenklæderne; hendes Arme vare blottede og fremviste nogle stærke og svulmende Muskler. Foran hende, paa en Stol, stod en grøn Flaske og et klinket Ølglas, halvt fyldt med Rom. Kirsten roste sig af at hun aldrig havde drukket Brændeviin.

„Hvordan er det fat med Dig, sølle Mads?" udbrød hun, medens hun skænkede Glasset fuldt og bød ham det. Ere de ude paa Fangst igjen?"

„De trænge haardt paa mig," svarede Smugleren,

og I kommer til at gjemme mig i en Fart, for de saae vist jeg smuttede herind."

„Det har vel ingen Fare," meente Konen, „jeg gad nok seet paa den Kløt, som gaaer ind ad min Dør, før jeg har budt ham velkommen. Imidleriid skal jeg dog vise Dig et Hul, som de skulle have Ondt ved at snuse op. Det er ellers mit Skatkammer, lille Mads," tilføiede hun leende, Du maa ikke røbe det til Nogen." Hun tog et Par Knipper Lyng tilside og aabnede en lille Lem bag Skorstenen, hvor hun lod Madsalune stige ned. „Du maa være varsom dernede," formanede hun ham, „for der ligger et Anker ligefor Indgangen; naar de ere borte skal jeg nok hjælpe Dig ud igjen." Hun lagde atter Lemmen over Hullet, da Smugleren var kommen ned, og tog fat igjen paa sit afbrudte Arbeide.

Det varede ikke længe, før hun hørte Hestetrav og Hundeglam udenfor; der blev banket paa Døren, og flere Stemmer forlangte at komme ind. Kirsten betænkte sig et Øieblik, man kunde see paa hendes Ansigt, at hun blev vred, men hun tømte det Glas Rom, som Smugleren nylig havde afslaaet, og lukkede derpaa Døren op. Karner og de to Betjente traadte ind, en stor Hund fulgte dem; Herr Petersen havde været saa betænksom at slippe den løs, da han mærkede, at Smugleren var undvegen. En Hane, som

havde slaaet sig til Ro oppe paa Bjelken, begyndte at blive urolig, og henne i Krogen gav en Kat med en vedvarende Snurren sit Mishag tilkjende over de Fremmedes Komme.

„Aa! gjen jeres Hund ud, Inspekteur!" udbrød hun barsk, „jeg har en And herinde med tre Ællinger, Dyret kunde let faae isinde at bære sig ad som sidste Sommer, da den bed en ihjel, uden at jeg nogensinde fik den betalt." En Betjent viste Hunden tilbage og Karner spurgte Kirsten, om hun ikke havde seet Madsalune iaften.

„Søger I ham her?" raabte hun med begge Hænder i Siden, „Leiligheden er dog ikke større end at I snart kan oversee den. Var det ikke Andet I vilde, saa skulde I heller have redet et Stykke længer; nede i Madum Moser vare I vissere paa at træffe den Karl."

„Naa, naa Kesten!" udbrød Toldinspektøren, som vidste paa hvilken Maade han skulde tage Konen, „gode Ord igjen; jeg syntes, han løb herned. Det skulde forresten ikke komme an paa en Species Penge eller lidt til, hvis I kunde give os Besked om ham."

„Troer I da, jeg vilde sige Jer hvor han var, om jeg vidste det?" spurgte Kirsten i samme Tone og Stilling; „gaa jeres Vei, Inspekteur! og lad mig blive ved mit Arbeide."

„Det kunde dog ikke skade, om vi foretog en lille Undersøgelse," meente den Betjent, som Smugleren nylig havde givet et Bad i Graven, „maaskee Mads alligevel gjemmer sig et eller andet Sted herinde."

Han gik nogle Skridt længer frem, men Kirsten stillede sig iveien for ham. „Kunde det ikke skade, Niels Rasmussen!" gjentog hun, Du skal dog ikke sige det for vist. Jeg har for Vane at føre Kommando indenfor denne Dør." Medens hun talede, lagde hun begge sine Hænder paa Betjentens Skuldre, og stød ham tilbage mod Væggen. Karner saae, at her Intet var at gjøre, han forlod Huset med sine Ledsagere, og efter en kort Raadslagning udenfor, rede de hjem til Aaberg igjen.

„Kom nu op, lille Mads!" sagde Kirsten, og aabnede Lemmen til Smuglerens Skjul, „denne Gang skulle de ikke faae Kløer i Dig."

Tak Kesten!" sagde Manden og krøb op igjennem det snevre Hul. „Jeg skal tænke paa Dig ved Leilighed."

„Hvis det er din Agt," svarede Kirsten, „saa vilde jeg rigtignok sige Tak for at faae min lille bitte Dunk fyldt. Mis har væltet den, saa at al min rare Rom løb ned i Sprækkerne.

Smugleren lo, han lovede den uegennyttige Kone hvad hun forlangte, og listede sig hen over Heden.

V.

Det er bekjendt, at Horsens i mange Aar har været Opholdssted for en russisk Fyrsteslægt, som udgjorde et eget Hof der. Den Sidstlevende af denne Familie, en Prindsesse Catharina, døde i Foraaret 1807, og blev bisat hos sine Søskende i et aabent Kapel paa Altarets høire Side i den gamle Kirke. Aarsagen hvorfor disse kom ind i Landet var denne:

Peter den Stores Broderdatter, Anna Ivanovna, døde som Keiserinde af Rusland, efterat have bestemt sin Søsterdatters Søn, den tre Maaneder gamle Ivan til sin Efterfølger. Senatet valgte da Hertug Ernst Biron til Rigskantsler og Formynder for Ivan, indtil denne i sit syttende Aar selv kunde overtage Regeringen. Biron, der under Anna havde spillet en saa betydelig Rolle, overlod den unge Prinds Værelser i den keiserlige Sommerbolig, fastsatte en bestemt Sum for hans Forældre, Storfyrstinde Anna og Anton Ulrik, Prinds af Brunsvig, og søgte at vinde Senatet for sig ved Løvter, Smiger og ved at bivaane dets Forsamlinger. Imidlertid modarbeidedes hans Planer af to mægtige Fjender, Ministeren Ostermann og Feldtherre Münnich. Folket hadede ham desuden, han gjorde sig frygtet ved Strenghed; efterat hans Regentskab havde varet i tyve Dage, blev han affat og fængs-

let den 9de November 1740, i Daggryet. Storfyrstinde Anna blev derpaa Regentinde i det keiserlige Barns Mindreaarighed, hendes Gemal Generalissimus og Ostermann Storadmiral. Samme Dag blev der afsendt Courerer til alle udenlandske Hoffer, med Underretning om det Skete. Rolighed og Orden syntes at være vendt tilbage, Folket jublede og tilbad Anna, men et Aar senere maatte ogsaa hun friste sine Forgængeres Skjæbne. Hun blev styrtet paa sin Fødselsdag af Peter den Stores Datter, Elisabeth, der understøttedes af sin Livchirurg, den bekjendte l'Estocq. Keiserinden, hendes Gemal og Ivan bleve tilligemed flere af deres Børn først bragte til Citadellet i Riga, siden til Cholmogori, en lille By paa en Ø i Dvina, under Gouvernementet Archangel. Her døde Storfyrstinden og hendes Gemal; faa Aar efter blev Ivan myrdet paa Fæstningen Schlüsselburg, som man siger i et Oprør. Efter Forældrenes Død bestod den ulykkelige Familie af Prindserne Peter og Alexis Antonovitsh, samt Prindsesserne Catharina og Elisabeth Antonovna. Disse Ulykkeliges Skjæbne rørte Keiserinde Catharina den Anden, som efter at have styrtet Elisabeths Søsterson, Peter, besteg den russiske Throne. Den danske Enkedronning Juliane Marie bestræbte sig for at udvirke deres Frihed, og begge de efterladte Prindser og Prindsesser bleve samme Aar Catharina stiftede den

bevæbnede Neutralitet med Danmark, i Sommeren 1780, sendte paa en russisk Fregat, først til Aalborg, siden til Horsens, som anvistes til deres fremtidige Opholdssted. Keiserinden medgav dem 200,000 Rubler, Brillanter og Pelsværk af det keiserlige Skatkammer. Hun forærede dem desuden til deres Bosættelse 60,000 Rubler og anviste aarlig til deres Hofetat 32,000 Rubler.

Det stemte overeens med Catharinas Politik at lade den Fyrstestamme uddø, og hindre enhver Leilighed til at gjøre dens Fordringer gjeldende i Fremtiden. Ubegribeligt bliver det imidlertid, at hun aldeles syntes at glemme tvende naturlige Børn, der saavidt det kan sees af de faa historiske Beretninger, bleve opdragne hos en Privatmand i Hovedstaden, og undgik Fangenskabet paa Cholmogori. Den Ene var nogle Aar førend denne Histories Tid bleven formælet med en fransk Adelsmand, der i Ludvig den Sextendes første Regeringsaar fulgte et af den udmærkede Neckers Gesandtskaber til Petersborgerhoffet. Hun beboede nu tilligemed sin Gemal, et yndigt Gods i Nedre Charente, og levede et roligt og lykkeligt Liv, uden at prøves af de forskjellige Omvexlinger, som Skjæbnen tildeelte hendes øvrige Slægt.

En Eftermiddag sad et lille Selskab i Havestuen paa Aaberg. Solen kastede sit skarpe og bestemte Lys

hen over Træernes friske Løv og sendte en enkelt Straale ind ad den aabentstaaende Dør paa Blomsterne, der vare stillede op i store Kar til den modsatte Væg. Emma og Gordon stode ved Vinduet, og talede sagte med hinanden. En opmærksom Jagttager vilde have bemærket en vis Utilfredshed i Emmas Ansigt, medens hendes Blik dog hvergang hun hævede det op til ham, antog et venligt og forsonende Udtryk. Gordons Træk viste et spottende Smil, idet han taus og tilbagelænet mod Vinduesfordybningen hørte paa hende. Deres fælles Bekjendte, som ansaae sig for vel underrettede, havde tidligere paastaaet, at der fandt en skjult Tilbøielighed Sted imellem Gordon og Emma. Deres fortrolige Forhold syntes at bekræfte det. I den sidste Tid lod det derimod til, at Gordon ligesom undgik hende, han kom ogsaa sjeldnere til Aaberg, medens hun var i Besøg der. Ingen var istand til at forklare Grunden. Af den dæmpede Samtale, som den Dag fandt Sted mellem dem, vilde en opmærksomt Lyttende kun have opfanget Emmas sidste Ord, et Spørgsmaal, der bragte hendes Kinder til at blusse:

„Men jeg forlanger ingen Fraser, hører De, ingen Udflugter, kun en Aarsag, en Grund."

Gordon smilede og sagde: „Gives der da Grunde for vore Følelser?"

I den anden Side af Værelset, lidt indenfor

Havedøren, sad Fru Karner ved et Sybord, og Jakob lige overfor hende. Han lod til at læse i en Bog, der laa foran ham, men man saae snart, at hans Tanker vare andetsteds; medens Anna arbeidede dvælede hans Øine paa hende med en vis sky Deeltagelse: saae hun derimod op fra Sytøiet, slog Jakob sit Blik ned i Bogen Anna var saa godt som opdraget med ham, de havde tilbragt lang Tid i bestandig Omgang med hinanden: deres Ønsker og Glæder vare de samme, derved befæstedes efterhaanden en Tilbøielighed, reen og luttret i sine Yttringer. Jakob tog tilsøes efter at være confirmeret. Da han fire Aar senere vendte tilbage, gjenfandt han Anna som Fru Karner. Det var en længe næret Plan, der blev bragt til Udførelse i hans Fraværelse; Halberg stod i visse Forhold til Toldinspekteuren, som gjorde en nærmere Forbindelse ønskelig. Hele Egnen ansaae Karner for det bedste Menneske i Verden. Han var en venlig, munter Selskabsmand, Anna derimod fandt ham kold for hendes Hengivenhed, ufølsom imod hendes Ønsker, hun fandt sig skuffet i ethvert Haab, men der skal ogsaa et skarpsindigt Blik til at opdage en Mands Charakteer under Masken af Munterhed og god Tone.

Denne Eftermiddag havde hun og Jakob længe siddet ligeoverfor hinanden, uden at tale. Taushedeu forekom endelig Anna pinlig, hun lagde sit Sytøi fra

sig og udbrød, idet hun lod sit Blik dvæle paa den unge Sømand: „De er blevet meget bleg, Jakob! i den Tid De har været borte."

Jakob rødmede for tyvende Gang denne Eftermiddag, han vovede ikke at see paa hende. „De er ogsaa blevet bleg, siden vi sidst saaes," sagde han omsider.

„Har De endnu ikke forandret deres Bestemmelse?" spurgte hun efter et lille Ophold. „Vil De bestandig blive ved at fare med dette Smuglerskib?"

„Jeg kan ikke Andet," svarede han mere bestemt. „Alt hvad De maatte finde værd at ønske for mig, vil jeg adlyde, men der er vægtige Grunde, som forbyde mig at forlade Madsalune."

„Overseer De da aldeles Farerne derved?" vedblev hun, og hævede sine Øine med et bønligt Udtryk op til ham. „Hvorledes vilde det gaa, hvis deres Tog engang mislykkes? Om De end ikke tænker paa Dem selv, for deres egen Skyld, saa burde De dog gjøre det for deres Venners; Livet og Lykken har Fordring paa Dem."

„Paa mig?" gjentog Jakob, „mener De det Anna?"

Anna forstod ham, en fugtig Glands straalede i hendes Øine.

„Ja, Lykken har Fordring paa os Alle," hviskede hun sagte, og gik ud af Værelset.

I det Dieblik Anna gik, rettedes de Andres Opmærksomhed paa en usædvanlig Larm og Støi nede i Gaarden. Kammerraad Halberg var vendt tilbage fra en Jagt paa de omkringliggende Heder, og kom nu ind i Havestuen. Kammerraaden var en lille og uanseelig Person, med en kroget Ryg, lav Pande og et usikkert, skulende Blik, der bestandig søgte Jorden naar han talede med Nogen. Han hilste venligt paa de Fremmede, og kaldte derpaa Emma hen til sig.

„Hendes Høihed, Fyrstinde Antonovna gjør os den Ære at besøge Aaberg idag," hviskede han med en slet skjult Fortrydelse; „hun vil være her om et Dieblik; jeg mødte en af hendes Forridere paa Veien, da vi droge hjem!"

„Det er jo herligt!" udbrød Emma, idet hendes Utilfredshed pludselig syntes at være forsvunden, „endelig opfylder hun da, hvad hun saalænge har lovet."

„Herligt?" gjentog Halberg, „ja Du har Ret, det er rigtignok herligt; det bliver ellers nogle ganske artige Udgifter den Herlighed vil koste."

„Lad mig blot være fri for dine Beregninger, kjære Fader," svarede Emma koldt, „jeg bryder mig ikke det mindste om at høre dem; jeg haaber ogsaa, at hendes Høihed altid er velkommen paa Aaberg."

„Ja, det veed Gud!" svarede Halberg, „jeg an-

seer det for en stor Lykke, men siden vi nu engang tale om Udgifter —."

Her blev Manden atter afbrudt, thi Hundene udenfor bekjendtgjorde, at der kom Fremmede til Gaarden. En Vogn rullede hen over Broen, Herr Petersen styrtede ind i Værelset, og meldte at Fyrstinden var kommen. Emma og Kammerraaden gik ud for at modtage hende. Lidt senere traadte hun ind i Salen, ledsaget af Hovmesterinden, Fru Grambov og Kammerjunker Harder.

Fyrstinden var klædt i en kostbar Reisedragt, af et Stof og et Snit, der fordeelagtigt fremhævede alle en god Figurs Fuldkommenheder. Hun var ikke høi, men slank, hendes Lemmer vare meget spæde og besad disse bløde og afrundede Former, som Grækerne gjorde til Maal for deres Fremstillinger. Hendes Haar var sort, tykt og glindsende, hendes Ansigts fine Træk bar Præg af den Værdighed, der betegnede enhver af hendes Familie, og som strax lod den Fremmede gjenkjende Fyrstinden i hende. Der laa noget Stolt, undertiden noget Bydende i hendes sorte Øine; til andre Tider, midt i en Samtale som interesserede, eller naar et Tilfælde bevægede hende, kunde de straale med en Mildhed, en ubeskrivelig Ømhed og Ynde, afspeile et Udtryk af Dybde og Inderlighed, der viste, at den unge Fyrstindes Hjerte var tilgængeligt for blidere Følelser.

Hendes Farve var bleg, enten nu Naturen eller Fængselsluften i Cholmogori havde været Aarsag deri, men en mere blomstrende Farve vilde maaskee ikke passe til dette Ansigt.

Gordon havde før været tilstede under Fyrstindens Ophold paa Gaarden. Hans Blik var denne Aften uafbrudt hæftet paa hende, siden hun traadte ind; hun lod ikke strax til at bemærke ham, men den svage Rødme, som sidenefter for et Øieblik syntes at forhøie hendes Kinders Farve, da han hilsede, undgik ikke Emmas Opmærksomhed. Enten blænder Skinsyge aldeles, eller den seer med et Ørneblik.

„Ah!" hviskede Fyrstinden til Frøken Halberg, „siden jeg gjenfinder Lieutenant Gordon her, er det blevet mig tydeligt, hvorfor De kjedede Dem hos os i Horsens, og længtes efter Hjemmet."

Frøken Halberg bøiede sig og smilede, men Gordon modtog ikke et eneste Blik denne Aften, der kunde have bekræftet Fyrstindens Formodning.

Der blev serveret The. Gordon bragte den gode Tone det Offer at underholde Fru Grambov, og de stille noget dæmpede Ord, hvori denne Underholdning blev ført, forhindrede ikke, at man jo bemærkede det Behag og den Interesse Hofdamen fandt deri.

Seminarist Petersen gjorde en uheldig Figur i dette Selskab. Af en reen Feiltagelse var han kom-

men med ind i Salen. Han stod i Nærheden af Vinduet, stiv og ubehjælpelig som en Mumie i dens Sarcophag. Han vilde gjerne have forladt Værelset, men for at naa Døren maatte han gaa midt over Gulvet, og det holdt han ikke af. Kammerraaden gik endelig hen til ham, og førte ham med sig ind i Vinduesfordybningen.

„Har Du hørt, hvordan det er gaaet mig idag, lille Hans?" hviskede han, „Dommen er falden, vi have tabt vor Proces med Herredsfoged Selmer. Engstykket tilhører ham."

„Fy, for den slemme Syge!" svarede Seminaristen, „det var da en fæl Historie."

„Siig ikke det, Hans Petersen!" vedblev Halberg, „Gud forbyde, at jeg skulde være Den, der forholdt en anden Mand sin Ret; men jeg havde alligevel staaet mig bedre ved at følge dit Raad, og sendt et Par Sider Flesk ned til Amtmanden, for at stemme ham gunstig for min Sag."

„Jeg sagde det nok," svarede Hr. Petersen. „Den, der smører godt, han kjører godt. Det er saa ligefrem."

„Jeg var for sparsommelig dengang; men Selmer vil alligevel ikke have synderlig Gavn af det han vandt; jeg er bange for, vi komme til at lede vort Grøftevand ned over Engen, ikke for at berøve ham Brugen

af sin Eiendom, det var syndigt og uchristeligt gjort, men jeg indseer neppe, at vi kan faae Fald paa det ad anden Vei."

„Det er nogle strenge Tider!" sagde Seminaristen. „Hvert et Greb rækker efter Pungen. Nu kommer ogsaa Fyrstinden her —."

„Tys, Hans!" hviskede Kammerraaden, „min Datter seer paa os! jeg kan godt lide din Tænkemaade, Du har mit Bedste for Die, min Dreng! Du kan lade Dig gjøre et Par Buxer af de tre Alen Vadmel, vi fik tilovers fra Hestedækkenerne."

Aftensbordet var dækket nede i Havestuen, Dørene stode aabne, en behagelig Duft strømmede ind fra Blomsterne udenfor. Gordon havde faaet Plads i Nærheden af Fyrstinden, hun underholdt sig flere Gange med ham. Antonovna talede bestandig Fransk, skjøndt hun til Nød forstod vort Modersmaal, havde hendes Ophold dog været for kort i Danmark, til at hun kunde udtrykke sig deri. Hun lærte det aldrig. Der laa noget Blødt og Yndigt i hendes Organ, i enhver Betoning af hendes Stemme, men selv de venligste Ord beholdt stedse en vis Værdighed, der viste Afstanden mellem Tilhøreren og Fyrstinden.

Emma var mod Sædvane meget ordknap denne Aften, hun syntes ikke at bemærke den aandrige Harbers Bestræbelser for at underholde hende. Der var

en vis Uro i alle hendes Miner, hendes Blik dvælede i enkelte Øieblikke paa Gordon med en umiskjendelig Bitterhed, hun saae det Liv, hvormed han talede og den Interesse, Fyrstindens Nærværelse syntes at skjenke ham, det havde hidtil alene staaet i hendes Magt at fremkalde en saa oprømt Stemning hos ham. Hun vidste fra sig selv, hvorledes Alt hvad han sagde maatte bidrage til at fremhæve nye Fuldkommenheder hos ham og kjendte den Magt, han i saadanne Øieblikke forstod at gjøre gjældende.

Just som Selskabet reiste sig fra Bordet, styrtede Hr. Petersen ind i Værelset, og ilede hen til Halberg. Den hovedkulds Maade, han lod sig tilsyne paa, vakte Alles Opmærksomhed; Fyrstinden spurgte forbauset, hvad der var paafærde.

„Aa! det er noget Snik Snak, om en Ligskare," sagde Kammerraaden. — „Der er min Sjæl ingen Ligskare til," vedblev han, henvendt mod Petersen. „For nu har jeg levet i fem og halvtredsindstyve Aar uden at see den." Seminaristens Ansigt var ligblegt, han rystede og kunde neppe faa Ordene frem. „Kammerraaden behøver bare at gaa ud til Havelaagen, der komme de langs med Muren. Gudbevares hvor de see ud, og saa er der nogle Lange imellem dem, som dreie Øinene rundt, ligesom Ildhjul. — Det er ikke ti Minuter siden jeg saae dem Allesammen."

Seminaristens Beskrivelse, som Gordon oversatte, gav Fyrstinden Lyst til at tage denne frygtelige Skare i Øiesyn. Hun tog Kammerjunker Harders Arm, og hele Selskabet gik ud i Haven, til den Laage, forbi hvilken Optoget skulde komme. Kammerraaden blev noget tilbage, han vendte sig om mod Seminaristen.

„Hør lille Hans!" udbrød han. „Du skal dog ikke tage det Stykke Vadmel, vi talte om før, jeg har et andet Brug for det; ved Leilighed skal Du nok faae noget, der er bedre."

Dermed forlod ogsaa han Værelset. Petersen alene blev tilbage. Trods den Skræk, han var i, forsømte han ikke Leiligheden, saae sig om, og tog derefter et forsvarligt Stykke af den delikateste Ret paa Bordet med sig, førend han forlod Salen.

Rede paa Veien, som løb langs med den ene Side af Aaberg Have, kom en Skare Mænd, langsomt gaaende op imod Gaarden. Ved Dag vilde man have holdt den for en almindelig Ligskare, nu gjorde den sildige Time Mændene færdedes paa, den Mumlen, der lød iblandt dem, efterhaanden som de kom nærmere, et forunderligt Indtryk paa alle de Tilstedeværende. Især virkede dette Syn paa Halberg. Da han saae den store, sorte Kiste paa Mændenes Skuldre, udstødte han et lydeligt Udbrud af Forbauselse. Skaren syntes ikke at lægge Mærke hertil, skjøndt den kun var saa

Skridt borte, langsomt og roligt vedblev den at skride fremad, og forsvandt endelig bag Hjørnet, paa den anden Side Gaarden. Ogsaa Fyrstinden havde dette paafaldende Optrin indjaget Skræk, hendes Arm laa tungere i Harders, hendes Legeme skjælvede, og Ligskaren var denne Aften længe Gjenstand for Selskabets Underholdning.

VI.

Oppe under Jylland, lidt til Sydvest for Læsø, løb nogle Dage senere en lille Kutter, for en god og jevn Brise. Seilene stode vel fyldte og Skibet foer jevnt og hurtigt igjennem Bølgerne, over hvilke Formiddagssolen kastede fine Straaler. Tougværket laa opskudt paa det nylig spulede Dæk, Manden ved Roret stod og brummede paa en gammel Opsang. Matroserne benyttede den almindelige Orkesløshed, der var indtraadt, til Søvn. Stilheden blev ikke afbrudt ved andet end Styrmandens Sang, og engang imellem ved en halvt undertrykt Graad, forude i Skibet. I Læ af Stagfokken, sad en ung Bondepige med et spædt Barn i sine Arme. Det Blik, hvormed hun betragtede den Lille, og den kjærlige Omhyggelighed, med hvilken hun søgte at beskytte den for Søluften, lod ikke Tvivl om, at hun var Barnets Moder. Hendes Ansigt var

meget blegt, og viste Spor af dyb Kummer. Hvergang Barnet vaagnede, vuggede hun det blidt i sine Arme, og nynnede en sørgmodig Sang. Den Lille smilede da, og strakte de smaa Hænder op mod Moderen. Saaledes vedblev Farten uafbrudt i flere Timer, da Manden ved Roret pludseligt udstødte et forunderligt, langtrukkent Hyl, ved hvilket strax fire Matroser kom tilsyne fra Forlugen. Til samme Tid viste en Skikkelse sig i Kahytkappen og steg op paa Dækket, efter at have vexlet nogle Ord med Styrmanden. Det var Madsalune. Kutteren holdt nu nogle Streger høiere op i Vinden, den passerede i dette Øieblik Skagen. Matroserne stode parate ved Fald og Skjøder til at udføre enhver Befaling.

„Faae vi Vinden fra den Kant til iaften," yttrede Madsalune, efter en Tid at have betragtet Kompas og Fløi, saa vil Krydsfartøiet ikke mærke stort til Maagens Flugt. · „Sei, Kukmand!" vedblev han med hævet Røst, til en Matros, som sad og splidsede oppe i Salingen. „Seer Du noget til Jagten endnu?"

„Ja vel!" lød Svaret, „han jager efter os som bare Satan."

„Der er endnu Ingen, der har fortalt, at Maagen er bleven halet af en Seiler, hvor Vind og Strøm var lige skiftet," yttrede den Mand, som stod ved Roret. Hans Navn var Samson Goliath. „Men jeg lider

ikke stort paa denne Vind! disse Smaaskyer i Øst tale om Forandring, enten faae vi aldeles Blik, eller ogsaa bliver det til en Storm, for hvilken det er bedst at være saa langt et Stykke fra Land som muligt. Det vil snart vise sig om jeg seer rigtigt." Bredfokken blev halet ned, den kunde ikke længer benyttes, Kutteren passerede Skagens Rev, og holdt til Sydost ud i Nordsøen.

Middag var kommen. Folkene vare nede for at skaffe. Madsalune sad paa Spillet, lige over for den unge Kone. Det var Johanne, den samme, som Værten i sorte Kro omtalte i Forbindelse med Kammerjunker Harder til Thimgaard.

„Stakkels Pige!" udbrød Smugleren, efterat Johanne havde fortalt ham sin Historie, „I har gaaet meget Ondt igjennem."

„Det har jeg Madsalune," svarede hun, „men som man reder saa ligger man til." Hun bøiede sig ned over Barnet, for at skjule sine Taarer. „Da mine Forældre joge mig hjemme fra, tog jeg ned til Holsteen til min Moster, men ogsaa hun var haard og streng, og viste mig bort. Jeg vil nu tilbage til Harder, og fortælle ham Alt, jeg selv forlanger Intet, og vil finde mig i hvad Gudfader tilskikker, men mit stakkels Barn er uden Skyld, Harders Hjerte er for godt til at nægte det sin Hjælp."

„Jeg vil ønske, at det maa være som I mener," sagde Smugleren, „men I kjender kun lidt til Livet og mindre til Menneskene. Skulde han afslaa jeres Bøn, saa vend Jer til mig, jeg veed en Mand, som vil hjælpe Jer; kjender I Lieutenant Gordon?"

„Ja," svarede Johanne, „jeg saae ham ofte medens jeg var paa Aaberg, de sagde, at han holdt af Frøken Emma deroppe."

„Nu godt," sagde Madsalune, „gaa da til ham, hvis det skulde knibe, og naar han er borte, saa tal til hans Broder Jakob, som I seer derhenne ved Roret, han vil sige Jer, hvor Gordon er at træffe."

Madsalune blev afbrudt ved Manden paa Salingen. „Der har vi Krydsjagten," raabte han, „den har passeret Revet og kommer lukt ned mod os."

Samson Goliath tog Kikkerten og gik op paa Halvdækket. Efter at have betragtet det udbredte Vandspeil med et skarpt og speidende Blik slog han Kikkerten sammen og gik tilbage uden at sige et Ord.

„Hvad mener Du Samson!" spurgte Madsalune, da han var kommen tilbage, „har han isinde at prøve et Løb med os?"

„Maagen har været i større Betryk, end han kan bringe den i," svarede Samson. „Vi kunne lade det komme an paa en Krydstour, Mage til den, vi gjorde forrige Sommer under Rygen."

„Dengang havde de bedre Spil," sagde Jakob, „vi vare En mod To.

„Netop ligesom nu," yttrede Goliath. „Hvis Kukmanden deroppe havde brugt sine Öine som jeg, vilde han have seet et Seil til, foruden det, han meldte paa Höiden af Skagen. Vi have to forsvarlige Krydsere efter os."

Medens Samson talede, bekræftede Manden deroppe hans Ord, og meldte et Skib. „De føre en svær Pres af Seil," bemærkede Samson, „der er ikke en Stang indenbords, uden at den er beklædt med Dug; men de ville snart faae Lov til at mindske dem, hvis jeg ellers forstaaer mig paa Vind og Veir. Vi vil nu gjøre vort Bedste, og seile Krydserne Fanden i Vold, dersom jeg ellers taler tydeligt nok."

Samson udstødte efter disse Ord atter sit bekjendte Hyl, som strax bragte Matroserne paa Dækket. Der blev sat et Par Smaaseil til, og den lille Kutter jog skummende igjennem de høie Søer, der efterhaanden som Solen forsvandt bag Skyerne, begyndte at lægge deres hvide Rygge til Hvile. Madsalune sad ved Siden af Jakob, der nu havde taget Roret. Samson lænede sig med Armene paa Rælingen, medens han røg af en kort Træpibe, og ligegyldig betragtede de hvislende Skumstriber, Skibet frembragte.

„Nu Jakob!" udbrød Madsalune, „hvorledes mo-

rede Du Dig saa hjemme sidst? Ikkesandt, Du længtes vel efter Maagen og en frisk Kuling? Du skulde følge mit Raad, ikke at benytte Leiligheden saa ofte til at komme paa Aaberg, men tage bort og byde Hjemmet et Levvel for bestandig."

„Jeg kan ikke gjøre det, Madsalune!" svarede Jakob, „mit Liv er bundet til hende."

„Men ethvert Haab er dog tabt for Dig, stakkels Dreng! nu da hun tilhører en Anden; og selv hvis hun var fri, vilde dit Liv paa denne Kutter just ikke være synderlig Anbefaling for at naae dit Maal; tro mig Jakob, Du var bedst faren ved at forlade os og søge Dig en passende, hæderfuld Plads i Marinen. Fremtiden bringer kun et ringe Udbytte her."

„Fører Du da ikke selv det samme Liv?" spurgte Jakob forundret.

Tys tys!" svarede Smugleren, „vi have før talt derom; sammenlign ikke mig med Dig; vore Planer, og Forhaabninger gaa forskjellige Veie."

„Jeg kan ikke forlade Dig Madsalune, det maa saa gaa som det vil. Men vi ville lade den Sag fare, fortæl os heller en Historie fra dine tidligere Kapertoge, som kan bringe alle alvorlige Tanker paa Flugt."

„Hvad skal jeg fortælle?" sagde Smugleren. „Hold en Streg mere til Vinden Du! saa skal jeg see at huske mig om." Madsalune fortalte, Jakob var lutter

Ore, efterhaanden listede Matroserne sig nærmere, og medens den lille Kutter let og hurtig jog afsted gjennem Søerne, lyttede Mandskabet opmærksomt til Madsalunes Historie. Saaledes havde de ofte siddet, medens Skibet gled hen over Havet og Tjenesten ikke fordrede deres Nærværelse andetsted. Madsalune havde oplevet meget i sine Dage, og forstod at fortælle.

Samson havde ikke taget feil i sin Mening om Veiret. Efterhaanden som Dagen gik bort, lagde Vinden sig, indtil det tilsidst blev blikstille. Bølgerne rullede dorske langs med Skibets Sider, Solen sank blodrød ned i Havet, en tyk, graa Taage reiste sig langsomt paa Horizontens Rand. Samson stod endnu ved Kahytten, lænende Armen paa Rælingen, med Piben i Munden, han saae Taagen, rystede paa Hovedet og gjorde Madsalune opmærksom paa den. De erfarne Sømænd vare ikke længere i Uvished om hvad der forestod dem.

Toldkrydserne havde imidlertid nærmet sig et godt Stykke, man kunde tydelig skjælne begge Skibes Bevægelser paa Kutteren. Da Skumringen og Havblikket kom, satte den ene et Fartøi ud og roede ned mod Smugleren.

„Det vil ikke hjælpe dem noget," udbrød Samson, „førend de naae herned, ville de faae Andet at tænke paa."

Taagen antog efterhaanden et større og mørkere Omfang. Matroserne arbeidede hurtig og tause paa at beslaa og rebe Seilene, Havet sydede, som om det varmedes af en underjordisk Ild, Natten blev mørkere, ikke et Lyspunkt var at see, undtagen de smaa, rullende Legemer i Vandet, der glimrede med et blegt Phosphorskær, hvergang Søerne tørnede op mod Kutterens Sider. Skibet duvede op og ned, som om det kjendte den Fare, der nærmede sig, og ilede efter at undgaa den. Nu kom Stormen, Skummet pidskede op over Stavnen og opløste sig i store Regndraaber. En bidende Kulde trængte ind i Legemet, Lyset brændte i Nathuset ved Kompasset, naar Matroserne af og til saae derhen, vel vidende, at det var derpaa, deres Frelse beroede, mødte de Samson Goliaths mørke og firskaarne Skikkelse, og saae ham rolig og frygtløs gribe Knagerne i Rattet.

Johanne sad i Skjul af Skandseklædningen, bleg og drivende vaad. Kulden stivnede hendes Lemmer. Barnet laa tæt op til hende, indhyllet i de vaade Klæder. Hvergang en Sø slog hen over Dækket bøiede hun sig over den Lille for at beskytte den, ved selv at modtage Vandet. Barnet havde ikke Kraft nok til at skrige. Skibshunden var krøbet hen til hende og skjulte sit Hoved i hendes Skjød. Orkanen lød igjennem Alt, man saae Intet i dette rædselsfulde Mørke.

Krydsjagterne vare forsvundne. Der var heller Ingen, som i dette Dieblik tænkte mere paa dem. Matroserne stode og støttede sig til Spillet og Skandseklædningen, krummede Ryggen og dukkede Hovedet, hvergang en Sø slog hen over Dækket. Saaledes gik det i flere Timer. Stormen tog af, Luften klarede lidt, imellem de sønderrevne Skyer kom af og til en bleg og eenlig Stjerne tilsyne og forsvandt igjen. Søen vedblev at gaa høit og brød sig mod Skibets Sider. Efterhaanden som det lysnede, viste der sig en mørkegraa Linie nede i Horizonten, det var den truende Vestkyst, som det gjaldt om at holde sig fri for. Samson stod ved Roret og dreiede paa sit Hjul, af og til mumlede han nogle Ord til Madsalune, saa fik han sig en frisk Pibe tændt og dreiede og halede igjen. Det var al den Afvexling, Seiladsen frembød.

Lidt før Morgen saae man en Baad med omviklede Aarer, skyde ud fra Kutteren og løbe langs med Kysten, indtil den forsvandt i en lille Bugt under Huusby Klitter. Johanne blev sat i Land. Madsalune havde tilbudt hende at blive Natten over, men udmattet, søsyg og forkommen af Kulde, foretrak hun at komme bort fra Skibet for at gaa op til Kirsten Ryle, hos hvem hun meente at kunne blive, til der aabnede sig bedre Udsigter for hende. Baaden gik igjen tilbage og den unge Moder skred langsomt og

afkræftet henover de smalle Stier, som slynge sig mellem Hjelmen og Strandtidslerne i Klitterne. Hendes Stemning var nedtrykt og sorgfuld; hendes Liv, baade det foregaaende og det tilkommende, laa øde og sørgeligt for hende, som den vildsomme Ørken, hun skred hen over. Hun bar Barnet i sine Arme og hendes Stemme skjælvede af Graad, medens hun søgte at bringe det til Taushed ved Ord og Kjærtegn, naar det skreg.

Som hun saaledes gik, forekom det hende, at der lød Fodtrin og Stemmer i Nærheden. Hun vendte sig tilbage og lyttede; thi Mørket skjulte selv de nærmeste Gjenstande. Lidt efter troede hun at skimte to Skikkelser, der kom hende imøde paa Stien. Johanne ilede fremad, saa hurtigt hun kunde. Skrækken forøgede hendes Kræfter, Barnet skreg, de to Ubekjendte kom bestandig nærmere, og fulgte endelig ved Siden af hende.

„Gudsfred!" sagde den Ene af dem, som saavidt hun kunde see, maatte være en Kvinde. „I er hurtig tilbeens, med saadan en lille Tingest paa Armen. Hvor langt gaaer Reisen, med Forlov, saa tidlig paa Dagen?"

Johanne svarede undvigende og frygtsomt.

„Veed Du hvad, Boel!" udbrød en dyb Mandsstemme, „det vilde være vel gjort, hvis Du tilbød Dig at bære den lille Unge et Stød fremad, siden vi nu engang skal følges ad."

Johanne kjendte denne Kvinde, hvis Navn Manden nævnede; Boel var hele Egnens Skræk, hun havde tilbragt de to Trediedele af sit Liv i Viborg Tugthuus, og var senere mistænkt som Deeltager i et Mord paa en Pranger, der var funden død og plyndret i Nærheden af Madum Moser. Boel gik imidlertid ind paa Mandens Forslag og tilbød sig at lette Johannes Byrde, men hun afslog det og skyndte sig at komme bort.

„I behøver ikke at jage saa stærkt," sagde Kvinden, gottende sig over hendes Angst, „vi skulle nok følge Jer alligevel, kan I tro, hvorfor behøves der desuden saa lang Snak? vi kunne jo ligesaagodt strax sige, giv os Barnet, vi ville opføde det for Jer."

Med disse Ord nærmede hun sig, for at tage den Lille fra hende. Men Johanne traadte et Skridt tilbage, hun glemte i dette Øieblik sin Frygt, Moderkjærligheden gav hende Styrke til at modstaa Taterkvindens Angreb, hun stødte hende hæftigt tilbage, slyngede begge Arme om den Lille, udstødte et gjennemtrængende Skrig og løb bort fra Stedet. Manden havde hidtil været en rolig Tilhører, men da Boel tumlede tilbage, ilede han efter Johanne, standsede hende og vristede Barnet ud af hendes Favn, uden at agte paa Begges fortvivlede Skrig.

„I behøver ikke at frygte," yttrede han, „Ungen skal faae det hos os, som om det kunde være vor

egen. Boel holder djævels meget af saadant Smaatøi. Vi skulle nok være gode mod det."

Med disse Ord forlod han hende. Johanne bad, stillede sig iveien for ham, søgte at standse ham, men Manden fortsatte ligegyldig sin Gang. Den ulykkelige Moders Skrig lød hen over Heden, hendes skarpe, stirrende Blik søgte forgæves at følge Røvernes Skikkelser i Mørket, hun løb efter dem, men de forsvandt, og hun sank bevidstløs ned paa Veien.

I det Samme kom der en Rytter hen imod hende, Johanne vaagnede. „Mit Barn;" skreg hun i den dybeste Smertestone, „o! frels det! de har taget det fra mig med Magt!" Rytteren vendte sin Hest og foer afsted i den Retning, Johanne betegnede ham.

Det var en lang og forfærdelig Stund for hende, medens hun ventede, men Hovslaget af Rytterens Hest lød atter; og den unge Moders Taarer standsede, et Glædesskrig undslap hende, hun holdt igjen sit Barn i sine Arme. Da Skøierne mærkede, at de bleve forfulgte, toge de Flugten og lode Barnet tilbage, dets Skrig førte Rytteren hen til Stedet.

„Hvor kommer I fra, saa sildig i Tiden?" spurgte den Fremmede, efter i nogle Øieblikke at have været et taust Vidne til hendes Lykke.

„Jeg er kommen til denne Deel af Landet i

Aften," svarede Johanne, „Madsalune har taget mig med sig fra Holsteen."

„Madsalune!" gjentog Manden, i en saa overrasket Tone, at det vilde have været enhver Anden end den lykkelige Moder paafaldende, „Hvor forlod I da hans Skib?"

„Rede under Huusby Klitter," svarede hun. — „Gudfader gjengjelde Jer, gode Herre! hvad I har gjort imod mig, I har givet mig al min Glæde tilbage, i den Lille."

De skiltes. Johanne tog Veien ned mod Kirsten Ryles Hytte, men Rytteren satte Sporerne i Hestens Side, og jog ind over Heden, ad samme Vei, han nylig var kommen.

Et Stykke paa denne Side Klitterne, lidt ovenfor Huusby, løber en temmelig dyb Aa fra Nørresø ud i Havet. Over denne Aa ligger der en lille, svag Bro, og Veien, som fører til den slynger sig igjennem høie og steile Bakker. Imellem disse Bakker, tæt ved Broen, var denne Nat opreist et Skuur af Græstørv. Flere bevæbnede Mænd færdedes i Nærheden, og i enkelte Mellemrum jog en Rytter i hurtigt Trav ned ad Veien, kastede Tømmen om Halsen af sin Hest og forsvandt under Skuret. Det regnede uafbrudt denne Nat, og Stormen lød i dybe, langtrukne Toner mellem Klitbjergene.

Inde i Hytten brændte Lys i en Lygte. Paa

noget Straa i det ene Hjørne slumrede to Bevæbnede, og ved et lille Bord sad Toldinspekteur Karner, med et særdeles misfornøiet og utaalmodigt Ansigt. Enhver af de Ankomne aflagde Besked til ham, og hidtil havde det han hørte ikke været tilfredsstillende, hans Miner antoge et mørkere og mere utilfreds Udtryk.

„Det er nu den tredie Nat, vi sidde her," mumlede han, „og endda have vi ikke havt den ringeste Nytte deraf." Han vilde sandsynlig have fortsat denne Beklagelse, hvis ikke i samme Øieblik en Rytter var sprængt henimod Hytten, steget af og styrtet aandeløs ind. Det var en høi og sværbygget Mand, hvis ranke Holdning, store Knebelsbart og militaire Hilsen antydede, at han i sin Tid havde været Soldat.

„Nu Mogens!" udbrød Karner forventningsfuld, „hvad Nyt kommer Du saa med?"

„Godt Nyt, Hr. Inspekteur!" raabte Strandrytteren muntert, „endelig har han da givet et lille Kvæk fra sig. Jeg traf en Kone underveis, som har seilet med ham; hun fortalte mig, at de vare gaaede for Anker inde under Huusby Klit; jeg har selv været dernede og kukkeluret efter dem og Sagen har sin Rigtighed. De losse af alle Livsens Kræfter, og det saa rolige og høirøstede, som om den hele Kyst var deres Krambod."

Efter dette Budskab blev der en almindelig Be-

vægelse i Skuret, de Sovende vaktes, Karner ladede sine Pistoler, Strandrytterne bleve fordeelte paa forskjellige Steder i Broens Nærhed, og medens Regnen strømmede ned, medens Bølgernes hylende Dødspsalme, ude mellem Revene, blandede sig med Stormen, stode Toldmændene opmærksomme og lyttede efter Smugglerne, som de vidste maatte komme denne Vei.

Et blegt Skær paa den østlige Himmel forkyndte allerede Morgendæmringen, og endnu ventede de opstillede Vagter forgæves efter deres Bytte. Endelig lød et ganske svagt Tegn fra den yderste Post, lidt efter hørtes tydeligt et tungt Fodtrin af Kommende. To Mænd gik i en dyb Samtale ved Siden af hinanden, hen mod Broen. Den, som blot eengang havde seet Samson Goliaths fiirskaarne Skikkeise, vilde strax i ham gjenkjende den Ene, om det saa blot var ved at lægge Mærke til den tykke Knippel, der lignede en Haandspage, han havde i Haanden, og som var hans Yndlingsvaaben, saasnart der var Fare paafærde. „Det kommer af, at jeg har saa mange Fjender, hvor jeg drager hen," fortalte han engang en Bekjendt, som undredes over denne Spadserestok, og Samson havde Ret, uagtet han var det godmodigste Menneske i Verden, blev han dog idelig udsat for Feider, deels fordi han aldrig lod nogen Leilighed ubenyttet til at tage Parti, deels fordi han, skjøndt overalt bekjendt som

Smugler, snarere søgte end undgik Sammenkomst med den Mængde Strandryttere og Toldbetjente, som dengang færdedes omkring paa Kysten. Madsalune var den Anden af de Kommende. En halv Snes Skridt bag dem kjørte en tillæsset Bondevogn.

„Det har vist været for strængt et Veir inat til at de kuldskære Toldbetjente turde vove sig ud," udbrød Samson lydelig, da de kom hen til Broen. „Jeg kan høre, hvordan de ligge og snorke hjemme under deres Koners Dynevaar."

„Nogle af dem ere dog ikke gaaede tilsengs endnu," sagde Karner og kom frem paa Broen. „Vi længtes efter først at sige Godaften til Jer."

„De behøver ikke at bande paa det, Inspektør!" sagde Samson leende, „for jeres Lygte derinde har stukket mig i Øinene lige fra jeg kom udaf Klitterne. Det jeg sagde, skulde blot være en Hilsen, for at faae Jer dreven ud af jeres Smuthuller, I smaa Kokkyllinger!"

„Det skulde Du ladet være med!" svarede Karner, „for nu arresterer jeg Jer begge To i Kongens Navn. Gjør ingen Modstand, I ere mine Fanger, og Vognen der følger med til Byen."

„Ilde var det, hvis vi to Mænd skulde overgive os til Een," vedblev den uforbederlige Samson spottende, „men De har vel et Par Trumfer i Baghaanden,

naar vi see os ret for, De vover Dem vist ikke alene herned. Hvor har De den Mand, Mogens Truelsen henne i Nat?"

„Her er jeg, Samson!" raabte den samme Strandrytter, der allerede flere Gange er omtalt, og tilligemed ham sprang de øvrige Betjente frem paa Broen og omringede Smuglerne.

„De indseer formodentlig nu Hr. Mads eller Lune, eller hvad De behager at kalde Dem, at enhver Modstand er unyttig, jeg haaber, De følger os godvillig."

„Jeg indseer det virkelig ikke, Toldinspektør Karner," svarede Smugleren bestemt og rolig, „vi have allerede før staaet paa denne Maade for hinanden, uden at være komne nærmere sammen for det."

„Saa grib ham da, Folk!" raabte Karner, idet han selv foer ind paa ham, fulgt af tre Betjente. Madsalune traadte et Skridt tilbage, slog sin tykke Vams tilside og strakte i samme Nu en skarp ladt Pistol ud for sig.

„Betænk Jer vel, mine Herrer!" yttrede han koldsindig, „før I tvinge mig til Nødværge; jeg lader mig ikke fange levende." Han slyngede hurtig sin Arm om den Nærmeststaaende og kastede ham til Siden. „Plads!" raabte han, „eller jeg plaffer Jer overende."

„Ind paa ham!" raabte Karner. „Dette Uvæsen maa dog have Ende."

Madsalune traadte et Skridt tilbage. Karner havde draget sin Sabel og foer hen imod ham. Smugleren strakte sit Vaaben frem for sig, tog Sigte efter hans Hoved og trykkede af. Pistolen klikkede. Betjentene styrtede ind paa ham. Fra Skuret kom en Mand løbende over Marken med en tændt Lygte. Dens viftende Lys faldt hen over en sammenhobet Klynge Mennesker, over hævede og blinkende Vaaben, man hørte Skrig og Eder, men det var umuligt at skjelne Noget tydeligt under den vilde og heftige Kamp, som nu begyndte.

Samson havde imidlertid været beskæftiget paa den anden Side Broen. Saasnart han fik Øie paa Strandrytteren, hvis Navn han nylig nævnede, foer han henimod ham.

„Jeg vidste nok, at vi To skulde træffes inat," udbrød han næsten venlig. „Træk nu blank Mogens! lad os igjen prøve vor gamle Dyst. Jeg har nylig skaaret dit Navn ind i en Pæl ved sorte Kro, til Minde om den vi havde der."

Og disse to Mænd, der forresten vare de bedste Venner i Verden, som undertiden tilbragte hele Aftener sammen, spiste og drak sammen, stode nu beredte til at dræbe hinanden. „Jeg kunde ellers gjøre det af med Dig i en Haandevending," bemærkede Samson, „for jeg har en Pistol i min ene Buxelomme, men Du

skal aldrig sige andet, end at jeg har handlet ærlig mod mine Venner. Du kan saa alligevel ikke staa Dig for min Spadserestok." Medens han talede, svingede han sin frygtelige Haandspage, saa hurtigt og behændigt, at den gamle Krigsmand, hvor godt han ellers forstod at bruge Klingen, ikke mægtede at føre noget Hug mod Smugleren. Samson drev ham tilsidst tilbage mod Broens Rækværk og benyttede nu den Plads, som derved lodes aaben, til at smutte igjennem, hvorefter han forsvandt blandt Bakkerne paa den modsatte Side.

Da Madsalunes Pistol klikkede, styrtede Betjentene ind paa ham, trængte ham ned paa Broplanken, reve ham omkuld, og udstødte allerede et Frydeskrig over Seiren, da Smugleren med en uhyre Anstrængelse rullede sig til Siden og idet han slyngede begge sine Arme om Karner, som havde sat Knæet paa hans Bryst, lod sig glide ud under Broens Rækværk. Forbausede og raadvilde stirrede Betjentene ned i Mørket efter de Forsvundne, de hørte Smuglerens Latter i Dybet, og Karners Skrig; men de saae Intet og kunde ikke komme ham tilhjælp. Skjøndt Aaen var grund, havde den dannet sit Løb midt igjennem en af Bakkerne, saaledes, at begge dens Bredder udgjorde en steil Skraaning, der vanskelig lod sig bestige.

„Jeg er her i mit Element," udbrød Madsalune,

idet han hævede Karner op af Vandet, „hvis jeg havde Lyst til at øve Gjengjeld, behøvede jeg blot at gaa et Par Skridt længer ud i Dybet med Dem. De vilde da være redningsløs, til Trods for alle dem, der staa og glo paa os deroppe, men hvorfor skulde jeg gjøre det. Hold Dem tilvenstre, langs med Bredden, til De kommer til Brombærbusken, og gaa saa hjem og faae tørre Strømper paa. De kunde ellers let faae Snue efter dette Bad." Med disse Ord slap han Toldinspektøren og var forsvunden.

Vognen, som fulgte efter Madsalune og Samson var imidlertid strax bleven standset af de skjulte Betjente. For at denne Fangst ikke skulde undgaa dem, havde de skaaret Skaglerne fra Hestene, bundet Kudsken, og alle de Tilstedeværende dannede nu en Kreds omkring Stedet. Pludselig udbrød Klyngen i et Skrig og styrtede hovedkulds tilbage, en dødelig Skræk gjennemfoer dem Alle, thi nogle Skridt borte bevægede sig en mørk, sortklædt Skare henimod dem; et Ligtog gik forbi.

Otte Mænd bare en stor Byrde paa Skuldrene. Naar Vinden blæste det sorte Ligklæde tilside, som indhyllede den, kom en høi og gammeldags Kiste tilsyne. En huul Mumlen lød fra Skarens Midte, og medens Toldrytterne og Bønderne maalløse stirrede paa dette Syn, skred Toget med langsomme og af-

maalte Skridt fremad og forsvandt i Mørket, paa den anden Side Broen. Et Øieblik efter lod Karner sig tilsyne. Hans Raseri dæmpedes noget ved Glæden over det Bytte han ventede i den anholdte Vogn. Men der stod skrevet i Stjernerne, at han skulde være uheldig i Alt, hvad der bragte ham i Berørelse med Madsalune. Da Vognen i Dagningen blev efterseet, fandtes den fyldt med Tang, og midt deri laa en død Gris. Mere havde hans Aarvaagenhed ikke indbragt ham denne Gang. Strandrytterne bleve sendte ind i Klitterne og ned til Kysten, for at hindre Smuglerne fra at vende tilbage til Skibet, Karner red hjem til Aaberg, hvor den stakkels Anna maatte undgjælde for hans Uheld.

Næste Formiddag, blev der meldt ham, at to Betjente i Daggryet havde seet en Mand gaa tilsøes i en lille Baad, som ventede ved Landet. Han var roet ombord til Kutteren, som strax derpaa gik under Seil og stod ud vesterpaa. Efter Betjentens Forklaring, kunde denne Mand ikke være nogen Anden en Samson Goliath. Karner formodede deraf, at Madsalune endnu maatte være i Nærheden, han besluttede at anvende Alt for at faae ham i sin Magt. Toldvæsenet eiede neppe en mere ivrig Mand end han, dog var det ikke alene Nidkjærhed i at opfylde sine Pligter, der bragte ham til at handle. I Karners

Indre brændte en dyb Følelse af Had, og Lyst til Hævn mod den driftige Smugler; hvis Bedrifter havde gjort ham til Gjenstand for Spot i Omegnen.

Omtrent en Mil fra Aaberg ligge Ruinerne af Thim. Dette Slot tilhørte i sin Tid Greverne Gyldenstjerne. En af disse lod, efter Sagnet, Dyvekes Billed udhugge i Steen, og indmure i Slotsporten, med Befaling til sine Folk, at de skulde spytte paa Billedet, hvergang de kom igjennem Porten. Denne Steen fandtes endnu for nogle Aar siden paa Thimgaard. I Svenskekrigen 1657, blev Slottet ødelagt, kun de nøgne Mure og de dybe Kjældere stode 1781 som Minder om hvad Thim engang havde været. Nu ere ogsaa disse tilintetgjorte og Stenene benyttede til andre Bygninger. En lav, tilgroet Sump strækker sig omkring Bakken, Viberne flagre i muntre Kredse omkring den, Herremandens Stude fra Thimgaard hvile i en behagelig Ro paa Tomterne, Græs og Skarntyde skjuler Stedet.

Til denne Ruin sneg sig en Skikkelse Dagen efter sidst omtalte Nat. Hans Klæder vare tilsmudsede og vaade, lange Haar hang ned under den laadne Hue, der dækkede Mandens Hoved. Karner havde opbudt Alt hvad der stod i hans Magt, for at faae fat paa ham, Bønderne fra Aaberg Gods vare sammenkaldte og streifede i smaa Afdelinger rundt omkring i Egnen,

Politiet fra Ringkjøbing var ogsaa i Bevægelse, og der blev udlovet en Pris for den, der bragte Smugleren. Men Madsalune kjendte ethvert Sted, der kunde give ham Skjul, han havde i Dagens Løb flere Gange været Forfølgerne saa nær, at han hørte deres Samtaler; Bønderne havde seet ham drive om inde mellem Klitterne, Karner selv havde engang hørt hans Latter i nogen Afstand, Ingen kunde begribe, hvorledes han atter saa pludselig var forsvunden.

Da han kom op paa Thim Slotsbakke stod han et Øieblik stille. Hans Blik foer speidende omkring til alle Sider, efterat have overbevist sig om at han var alene, hævede han hurtig en flad Granitsteen op af Gruset, hvorved et aflangt Hul kom tilsyne; han krøb derigjennem, og befandt sig nede i en af det gamle Slots Hvælvinger. Der var fugtigt og koldt omkring ham. Murkalken paa Væggene havde formet sig i lange, fine Tragter, hvorigjennem Vandet piblede frem og faldt med et lydeligt Pladsk ned paa Gulvets Steenfliser. Daglyset skinnede kun sparsomt igjennem de enkelte smaa Rifter og Revner i Muren, en usund Luft standsede næsten Aandedrættet. Men Smugleren lod til at være fortrolig med dette Sted, han gik langs med Muren og kom snart til et Rum, som et Lufthul ovenfor gjorde lysere. Træt og udmattet kastede han sig ned paa en Bunke Lyng, tog noget Brød frem og efterat have

holdt et tarveligt Maaltid; lagde han sig tilbage, og sank i en tryg og rolig Slummer. Hvorlænge han sov vidste han ikke, da han vaagnede begyndte det lille Stykke Himmel, der kunde skimtes igjennem Murens Jernrist at mørknes, det maatte derfor være henimod Aften. I det samme forekom det ham, som om han hørte en svag Stemme i nogen Afstand. Han studsede, sprang op og nærmede sig den Side af Muren, hvorfra Lyden kom. Alt var igjen stille som før. Madsalunes Øre var skarpt nok til ikke at lade sig skuffe, han vidste, at han var for langt under Jorden til at nogen Lyd ovenfra kunde trænge ned til ham, og han var dog overbevist om at have hørt en menneskelig Røst.

Medens han saaledes stod, ubestemt og lyttende, lød Stemmen atter, og dennegang i høiere og mere bestemte Toner, indtil den endelig opløste sig i et høit Klageraab. Smugleren havde tilforn ofte været i disse Hvælvinger, uden at noget Lignende havde mødt hans Øre, han betænkte sig ikke længer, og blev ved at følge Muren, der her paa enkelte Steder var aldeles sprængt, indtil han omsider stod for en Trævæg, som aabenbar skyldte en senere Tid sin Tilværelse. Udenfor dette Skillerum faldt Daglyset ned fra et lille Gitter, der var anbragt paa den ene Side i Loftet, og igjennem en af Væggens Sprækker mødte Madsalunes Blik en Gjenstand, der egnede sig til at bestyrke hans Forundring.

Midt i et Rum, neppe fem Fod i Gjennemsnit, stod en lang, mager Kvinde, iført en forreven og eensfarvet Dragt. Hendes Haar vare graa og hang omkring et gulblegt, hentæret Ansigt, i hvilket blot de glindsende Dine vidnede om Liv. Hun bøiede Hovedet henimod det Sted, hvorfra Smugleren var kommen, da hun ikke mærkede noget Tegn til hans Nærværelse, udstødte hun et sørgmodigt Skrig, og vedblev derpaa at bevæge sig omkring i Værelset, indtil hun endelig sank ned paa Fliserne.

Madsalune stod maalløs af Forbauselse over det han her saae. Da Konen faldt, rev han med al Magt en Fjæl ud af Væggen og sprang ind for at yde hende sin Bistand. Han bar hende hen paa en lille Træseng i det ene Hjørne af Hvælvingen.

„Hvorledes kommer I her?“ spurgte han, da den Ubekjendte pludselig slog Dinene op, og betragtede ham med et forundret Blik.

„Jeg boer jo her,“ svarede hun langsomt. „I nitten Aar boer jeg i denne Hvælving, og i saa lang Tid er De den første Fremmede der besøger mig.

„Hvem har da givet Eder denne Bopæl?“ spurgte Madsalune.

Konen betænkte sig et Dieblik, hun reiste sit Hoved iveiret, nævnede sagte et Navn, ved hvis Lyd Madsalune uvilkaarlig foer et Skridt tilbage. „Det har min

Mand gjort," vedblev hun dæmpet og med et ængstligt Blik til Siden. Det hed sig, at jeg ikke var rigtig i Hovedet, og det kan ogsaa gjerne være, det var sandt, for jeg har været Vidne til det, der nok kunde forvirre en klogere Hjerne end min. Saa blev Kammeret pudset og jeg fik Kirsten Ryle til Fangefoged og Sygevogter. Hun forstaaer at faae En til at lystre, kan I tro. Nu skal I høre, hvad hun siger, naar hun bliver vred. —"

Saaledes vedblev hun ivrigt og støiende, hurtigere og hurtigere, som om hun frygtede for, ikke at faae Lov til at udtale Alt hvad hun havde at sige. Derimellem lo hun, fægtede omkring sig med Hænderne, brast i Graad og begyndte igjen at fortælle.

Og Madsalunes Hjerte grebes af Rædsel ved at lytte til denne Kvindes Ord; ethvert Træk i hendes Aasyn bar Præg af Lidelse og Elendighed, han tvivlede ikke paa Sandheden af de uhyggelige Hemmeligheder hun indviede ham i. Morgenskumringen saae ned igjennem Gitteret, da han beredte sig til at forlade Hvælvingen.

„Længes I ikke efter at komme bort herfra?" spurgte han, idet de skiltes. „Det kunde nok være, jeg kunde faae Jer en bedre Leilighed opspurgt end denne."

„Aa nei!" svarede hun, „Kirsten har tidt villet have mig op med og see paa Solen, men det er dog i Grun-

den bedre her, naar man først er vant dertil; kun i Førstningen, Du! — i Førstningen!" gjentog hun og knugede sine magre Hænder sammen over Tindingen. „Hør! det er dog godt, at man tilsidst glemmer Alting, skjøndt jeg dengang troede, jeg aldrig kunde glemme. Blot Du kunde faae Kirsten til at give mig noget oftere Mad, og dygtig varm Mad. Hvis det snart var Juul, saa kan Du tro, hun trakterer mig, saa faaer jeg uldne Klæder. Nei, lad mig heller blive hernede."

Smugleren betragtede deeltagende hendes magre, sammenkrympede Skikkelse medens hun talede, det kunde ikke nægtes, at dette rynkede Ansigt, denne hele udtærede Skikkelse mere syntes at tilhøre Døden end Livet.

Duggen perlede som en fiin Riim i Lyngen, Hanernes Galen lød ovre fra de nærliggende Gaarde, og nede ved Madum hørtes allerede Smedens Hammer i Værkstedet, medens Smugleren hurtig skred bort fra Ruinerne, op mod Aaberg. Han havde gaaet saaledes en Tidlang, da han pludselig fik Øie paa en rødklædt Person, der kom ridende ud af en Huulvei, fulgt af to Bønder tilhest. Madsalune oversaae Faren med et Blik, men han var fortrolig med den, fattede sig hurtigt, og rettede sine Skridt lige imod Rytteren.

„Gudsfred!" udbrød han med en enfoldig Betoning, „de gode Folk skulde vel ikke kunne sige mig, hvor Toldinspektøren er at træffe, denne Morgenstund?"

Den Rødklædte holdt stille, medens han betragtede ham et Øieblik uden at svare. Det lod til, at han dog ikke ganske stolede paa det Udtryk, Smugleren havde givet sit Ansigt.

„Du kan følge med os," svarede han endelig, med al den Værdighed der egner sig for en Ringkjøbings Politibetjent, „vi ride just hen til Inspektøren." Med disse Ord rettede han et stift og opmærksomt Blik paa Madsalune.

„Det var da heldigt," svarede Denne, uden at forandre en Mine, „jeg vil prøve, om jeg kan holde Skridt med Dem." Og derefter skred han frem, midt imellem Rytterne.

„Hvad Godt har Du ellers at bringe Toldinspektøren saa tidlig paa Morgenen!" spurgte Betjenten underveis, efter at han nogle Øieblikke havde redet stiltiende ved Siden af Smugleren.

„Saamænd!" svarede Madsalune, „det var nok værd at vide. Jeg kommer for at hente mig femogtyve Rbdr. for et Par Ord jeg vil betro ham."

„Hvad for Noget?" udbrød Betjenten, „saameget er der jo just udlovet for Den der fanger den Røver, vi nu i to Døgn have gjort Jagt efter. Er der Noget om ham, Du har at melde?"

„Ja, nu er I næsten ved det," svarede Smugleren, „Lad os derfor tage Benene lidt med os, kjender jeg den

Slags Fugle ret, saa blive de sjeldent siddende paa den Green om Dagen, hvor de sov om Natten. Kanskee sig han allerede er afsted, mens vi snakke om ham."

„Men saa siig kun mig, hvad Du veed om den Karl!" yttrede Betjenten, med en slet skjult Iver Iverighed, „Du behøver ikke at vente, til Du træffer Inspektøren; hvis din Forklaring er rigtig, kan Du være sikker paa Belønningen; disse To," han pegede tilbage paa Bønderne, „ere Vidner til at Du har angivet mig hans Skjul."

„Ja!" sagde den forslagne Smugler nølende; „men jeg vilde dog helst selv være med, og see paa at De tog ham."

„Du har ingen Vaaben, som vi Andre, og den Fyr skal være slem til at slaa bag ud, efter hvad jeg har ladet mig fortælle. Gaa bare op og meld Inspektøren, at vi ere paa Spor efter Mads, saa er Du sikker paa dine Penge. Det er sandt, Du maa da først sige os, hvem Du er, for at vi kan have Noget at rette os efter."

„Jeg er Tækkemand," svarede Madsalune, men jeg kan ogsaa sno Simer."

„Kan Du det," sagde Betjenten, „det var jo rart, og hvor er saa Madsalune?"

„Han sad inat nede i Kjælderen under Thim Slot. Jeg saae ham liste derned i Mørkningen."

„Er det vist?"

„Det vil jeg gjøre min Ed paa, men han tøver der vist ikke længe.“

„Det er godt Tækkemand! skynd Du Dig nu op til Inspektøren, imens drage vi ad Thim til.“

Betjenten gav sin Hest af Sporerne, og red bort tilligemed Bønderne. Madsalune stod og saae efter dem. Han vendte sig atter mod Aaberg, fordi det ikke vilde være raadeligt at gaa ned til Søkysten, saalænge hans Forfølgere vare i Nærheden. Da han naaede Gangstien, der fører fra Landeveien ind til Træhaven, red Karner, fulgt af flere Strandryttere ud fra Gaarden. Smuglerens Aandsnærværelse blev atter sat paa Prøve. Toldinspektøren havde seet ham for ofte, til at tage feil af hans Person, det mindste Forsøg paa at undvige, vilde strax bringe den hele Skare efter ham. Madsalune blev derfor gaaende rolig og tilsyneladende ligegyldig henad Stien. Havelaagen stod aaben, han sprang ind, og ilede, da han var kommen sine Forfølgere ud af Syne, hurtig ned ad Gangene.

Fru Grambov og flere af Fyrstindens Damer gjorde paa samme Tid en Morgentour gjennem Haven. Madsalune kom lige imod dem, Damerne udstødte et Skrig, idet han foer dem forbi, men da de vendte sig om efter ham, var han allerede forsvunden. Han krøb igjennem Hegnet, der løb langs med Muren, og sprang uden at betænke sig ind igjennem en aabenstaaende Dør i Side-

bygningen. Han befandt sig her i et tomt, lyst og udbredt Rum, der ikke tilbød noget Skjulested. Først stod han stille og lyttede, om de forfulgte ham, men Alt var roligt og taust i hans Nærhed. Udefra skinnede det klare Daglys ind til ham, Fuglene sang og flagrede mellem Buskene. Madsalune gik videre, langsomt og speidende, lyttede ved en Dør før han aabnede den, betænkte sig lidt og traadte derpaa ind.

Det var et lille, nydeligt Værelse, han stod i. Den Pragt og omhyggelige Smag, hvormed Alt her var udstyret, satte ham i Forundring. Paa et Sybord laa en Damehat, som tilligemed nogle andre Smaating, gav Værelsets kvindelige Beboer tilkjende. Han lagde blot flygtig Mærke til dette, en Larm skræmmede ham, Smugleren vendte Hovedet tilside, og foer overrasket et Skridt tilbage. Henne ved Vinduet sad en ung Dame foran et Skriverbord, hendes Ansigts Udtryk vidnede fuldkommen om den Angest hans uformodede Fremtræden havde foraarsaget hende, hendes Blik hvilede stift og stirrende paa ham. Han stod ligeoverfor Fyrstinden.

Antonovna havde været beskæftiget med at skrive Breve denne Morgen. Hendes Damer vare sendte bort, og fordybet i disse ubestemte Tanker, hvori et Minut fører os ud over Runmet, Tiden og Stedet, vi indesluttes af, hørte hun ikke Døren gaa op, og saae Intet, før den ubekjendte Mand stod lige for hende. Mads-

alune fattede sig hurtigt, tog sin laadne Hue af Hovedet og gjorde en dyb Hilsen.

„Bliv bare ikke bange," udbrød han og smilede godmodigt, da han saae den Skræk, hans Nærværelse indjog, „jeg har ikke isinde at gjøre Dem Fortræd. Jeg er en fredløs, forfulgt Mand, der søgte et Skjul paa det første det bedste Sted jeg fandt; havde jeg troet, her var Nogen tilstede, var jeg bestemt bleven borte."

Medens Smugleren talede, forvandt Fyrstinden det øieblikkelige Indtryk, hans simple Dragt og forstyrrede Ydre havde gjort.

„Hvem De end er," sagde hun kold og rolig, idet hun reiste sig fra Stolen, „saa indseer De vist nu, at De maa forlade dette Værelse, eller idetmindste tillade mig at gjøre det."

„Saa er det vist bedst, jeg gaaer, siden De har mere Ret til at tøve her end jeg. Lad være jeg trænger mere til at blive her end De. Der er dem efter mig, som ikke ville mig vel."

Der var Noget i hans Stemme, i den vellydende Betoning, han forstod at give det fremmede Sprog han talede, som overraskede Antonovna. „Bliv et Øieblik!" udbrød hun endelig, da Flygtningen allerede stod i Døren, og hendes Røst besad nu hele dette rige Omfang af Blødhed og Vellyd, der stod til hendes Tjeneste,

naar hun vilde. „Er der Intet, jeg kan gjøre for Dem? Hvad ønsker De?"

Madsalune smilede og trak paa Skuldren. „Jeg troer ikke, der er ret meget, De kan gjøre for mig, for frelse mig, det maa jeg selv, og hjælpe mig ud, er jeg ogsaa nok Mand for, det Eneste skulde være, om jeg maatte faae Lov til at tøve lidt herinde, uden at Nogen fik det at vide."

„Hvorfor tør De da betro Dem til mig?" spurgte Fyrstinden.

„Jeg stoler paa deres smukke Ansigt!" svarede den listige Smugler. „Jeg tænker ogsaa, at Fyrstinde Antonovna holder det under sin Værdighed at forraade Madsalune."

Endskjøndt Fyrstinden ikke holdt af, at høre sit Navn nævne, undertryktes dog denne Følelse i samme Øieblik, hun hørte ham navngive sig. „Ah!" udbrød hun overrasket, „er De virkelig Madsalune? Jeg har hørt Dem omtale. De kan stole paa mig Madsalune, jeg skal ganske vist ikke røbe Dem; men gaa tilbage i deres Skjul, mine Damer kunde komme her. Hvis jeg imidlertid turde bede Dem tage disse Frugter med, til det bliver mig muligt, at bringe Dem mere." Madsalune tog den fyldte Frugtkurv, gik tilbage i det Værelse han kom fra og aflaasede Døren.

Om Aftenen var Antonovna spadseret ud i Haven,

efter iforveien at have forsynet sin Fange med Levnetsmidler. Da hun kom tilbage, var Madsalune forsvunden, den aabenstaaende Dør betegnede Veien han var gaaet.

VII.

Fyrstinden var taget tilbage til Horsens med sine Damer. Aaberg havde ikke længer nogen Interesse for hende, Alt forekom hende paa engang eensomt og kjedelig derude. Dagen efter et Bal, sad Emma i sit Værelse, henstrakt paa en Divan. Hendes Ansigt var blegt og sørgmodigt, en synlig Mathed hvilede over hendes hele Væsen. Kammerpigen kom ind, præsenterede hende en Billet, og blev staaende i den Tanke, at hendes Frøken vilde klædes paa, men Emma gav hende Tegn til at forlade Værelset, og brød det lille, duftende Brev med skjælvende Hænder. Det indeholdt kun nogle faa Linier, og desuagtet maatte disse have været betydningsfulde, thi en hurtig Rødme overfoer hendes Aasyn, hun hensank i Tanker, og lagde sig tilbage i Divanens Puder.

Noget efter bankede det rask paa Døren, Emma foer forskrækket iveiret, hun hyllede sig tættere ind i sin Morgenkjole, og vilde forlade Værelset, da Overhovmesterinden traadte ind.

„De blev dog ikke bange, min Bedste!" udbrød hun smilende.

„O nei! aldeles ikke," yttrede den unge Dame, idet hun indtog sin forrige Plads. „Det var herligt, at Deres Naade kom, tag Plads; De seer saa vel ud efter dette Bal. De har vist en Mængde Nyheder at fortælle, jeg glæder mig dertil, thi jeg er i et daarligt Humeur denne Morgen."

„Rigtig gjættet," svarede Overhovmesterinden, „jeg bekymrer mig aldrig om Andres Sager, men medens deres lykkelige Erobring af Kammerjunker Harder igaar saa aldeles beskæftigede Dem, har mit skarpere Blik gjort de utroligste Opdagelser."

„O, fortæl, fortæl! jeg veed, De er den Eneste, der formaaer at finde Nøglen til alle de Gaader, der omgive os. Historien med Prinds Alexis er da formodenlig sand?"

„Tilvisse!" svarede Fru Grambov. „Ritmesterens unge Datter er hans udkaarede Brud, Hans Høihed har indgivet Bønskrift til sit Hof, om Tilladelse til at ægte hende; de Breve, hvis Indhold vi igaar forgæves anstrængede os for at gjette, indeholde Keiserindens fuldkomne Afslag. Jeg har læst dem med mine egne Øine," tilføiede hun hviskende.

„Hvorledes modtog Hans Høihed dette Afslag?" spurgte Emma ligegyldig.

„Som enhver Elsker vilde gjøre, han resignerer og fortvivler; hans ulykkelige Brud ligger for Døden. Jeg lykønsker ham i Sandhed til denne uforlignelige Støtte, han besidder i den smukke Lieutenant Gordon; de lege Damon og Pythias med hinanden, siger Hoffet, men jeg seer en Smule klarere i denne Sag. Jeg siger Dem min Kjære! Der ligger en dyb Hemmelighed til Grund for Gordons lange Dvælen hos os denne Gang."

„Men Deres Naade har vist gjennemskuet denne Hemmelighed," spurgte Emma utaalmodig, „den halve Verden beundrer deres Skarpsindighed."

„Den halve Verden bestaaer af Mænd, og disse smigre os," vedblev Overhovmesterinden med et selvbehageligt Smil, „jeg betroer Dem, hvad jeg veed, min bedste Veninde! men under ubrødelig Taushedsløfte: Vidunderet er endelig skeet, Hendes Høihed elsker!"

En Dødsblegned overfoer Emmas Ansigt, medens hun næsten lydløs gjentog det sidste Ord. Fru Grambov vedblev i en smilende Tone:

„Jeg tager sjeldent feil i saadanne Formodninger. Hvad jeg her betroer Dem, har for mig ikke nogen Skygge af Tvivl tilbage, deres forrige Erobring er Gjenstand for Hendes Høiheds Tilbøielighed."

„Og troer De, at Gordon gjengjelder denne Tilbøielighed?" spurgte Emma med en slet dulgt Heftighed.

„Gordon besidder formegen Takt til ikke at gjøre det," var Svaret, „jeg finder det saa nydeligt, den lette og fine Maade, han behandler saadanne Forhold paa, uden at gjøre dem til Hjertesanliggender, eller trætte os med disse dybe, romantiske Følelser, som bestandig kun kjede i Længden. Men De befinder Dem ikke vel idag, min kjære Frøken Halberg! eller har min Fortælling maaskee angrebet Dem? Deres lidende Udseende synes at bekræfte Hoffets Mening, at den smukke Marineofficier endnu ikke er Dem ligegyldig, skjøndt Harder for Øieblikket synes at være den lykkelige Foretrukne."

„Hvor Deres Naade dog, midt i deres Skarpsind, tager feil," sagde Emma. „Jeg forsikkrer Dem, at Kammerjunker Harder er mig den ligegyldigste Person i Verden."

Overhovmesterinden taug. Under Samtalen havde hendes skarpe Blik gjenkjendt Haandskriften i den nylig afleverede Billet. Den var faldet paa Gulvet, hun tog den op og lagde den med et fint Smil paa Bordet. Emma rødmede, greb Billetten og rev den i Stykker. Der fandt en lang Pause Sted i de to Damers Underholdning. Overhovmesterinden bladede i en af Ewalds Skrifter, som laa opslaaet paa Bordet. Hun læste følgende Linier:

„Hvad kan Du ønske meer, fornøiet, tryg og rolig,
I Adams kjælne Arm — i en bevogtet Bolig?"

og rakte derefter Bogen til denne, idet hun pegede paa de følgende Linier. En Tjener kaldte hende et Øieblik senere til Prindsessen, hun tog Afsked og gik.

Da Emma atter var alene i Værelset, befandt hun sig nogle Øieblikke i en ubehagelig, oprørt Stemning. Hun tvivlede ikke om Sandheden af hvad Fru Grambov havde fortalt. Denne Dame besad et sjeldent skarpt Blik til at opdage Andres Hemmeligheder, og hvor dette var utilstrækkeligt, forstod hun enten ved Hjælp af sit udbredte Bekjendtskab, at bringe Lys over ethvert dunkelt Punkt, eller hun kom dertil paa Veie, som man ikke gjerne tilstod. Saaledes troede hun nu at have opdaget et Forhold mellem Gordon og Fyrstinden, der, hvis det virkeligt fandt Sted, endnu maaskee var en Hemmelighed for de Paagjældende. Hvilke hendes Bevæggrunde vare til at saare Emma, ved at meddele hende sin Hemmelighed, er ubekjendt, alene den var tilstrækkelig, at hun flere Gange forgæves havde søgt at fængsle Gordon. Pilen naaede sit Maal, traf med al dens Bitterhed, langt dybere, end selv hendes Naade anede.

Men Emma hørte ikke til disse Svage, som bukke under, fordi et Haab, der en Tidlang udgjorde deres Lykke, har ophørt at være til. Hun fortvivlede ikke under en frugtesløs Beklagelse af sin Skæbne. Hun vidste at Sorg og Taarer kun ere skædelige for Die-

blikket, at Verden med Ligegyldighed seer ned paa Andres Kummer; derfor valgte hun et Skjul bag Glædens Maske, lod Smil og Munterhed tilsløre hendes Hjertes Tilstand, hengav sig til den store Verdens Tillokkelser paany, og viste Kammerjunker Harder større Opmærksomhed, end nogensinde før, fordi hun i ham troede at finde et brugbart og villigt Redskab for sin Plan. Hun vedligeholdt imidlertid med største Omhyggelighed den samme Tone mod Gordon som forhen, og under Alt dette stod en Beslutning fast i hendes Indre, eet Maal ufravigeligt for hendes Blik, det var Ønsket om Hævn og Gjengældelse over Fornærmeren. Hun vilde nok have opgivet Gordon og trukket sig tilbage for ham, men kun for at feire sin Skjønheds Triumph, for at være Vidne til hans Smerte derover; hendes lidenskabelige Natur trængte til Forandring, hendes Væsen var for flygtigt, dets Følelser for sløvede, til udelukkende at knytte sig til en Enkelt, selv maaskee til en saa rigt Begavet, som Gordon. Hun havde allerede indaandet den friske Duft af hans Kjærlighed, hun kjendte Romanens Slutning, og derfor begyndte den at kjede hende; men hun vilde have været Den, der skulde hæve dette Forhold, og fandt det formasteligt, at han vovede derpaa. Vi holde i Almindelighed ingen Feil for større og mindre tilgivelig, end den vi selv begaa.

Emma stod op og ringede paa Kammerpigen, medens hun lod sig klæde paa, havde hendes Aasyn efterhaanden antaget et freidigt Udtryk, et Smil legede paa disse skjønne Læber, saa sikkert, saa roligt, som om hendes Hjerte aldrig havde været bevæget af Lidenskabens lønlige Kampe. Man skulde have holdt det for umuligt, at Lyst og Begjerlighed var dette yndige Tempels Guder. Hun tog Plads ved Vinduet og hensank i en dyb Grublen, indtil Cuirasseer-Regimentets Parademusik udenfor fængslede hendes Opmærksomhed. Hun hørte ikke, at det bankede paa Døren, eller at den sagte blev aabnet, idet Kammerjunker Harder traadte ind i Værelset.

Harder var en behagelig, dannet Mand, han havde den bedste Holdning, den fineste Omgangstone, den største Forfængelighed af alle sine Jevnlige.

Emma mærkede ikke til hans Komme førend han stod lige over for hende. Hun traadte tilbage fra Vinduet, Harder tog Plads paa en Stol foran Divanen.

„Saa De troer virkelig paa denne Mulighed?" yttrede hun i Talens Løb med tilsyneladende Ligegyldighed. „Der er ikke den mindste Tvivl tilbage," svarede Kammerjunker Harder, „Hendes Høihed finder det ikke engang Umagen værd længere at skjule sin Interesse for ham, han tilbringer jo daglig flere Timer i hendes Selskab."

„Han er meget smuk, denne Gordon," bemærkede Emma i samme Tone, „han er tillige meget aandrig, og jeg finder det ikke besynderligt, at Prindsessen skatter disse Fortrin."

„Kald ham dog ikke aandrig," svarede Harder. „Et praktisk Blik til at opdage sin Tilhørers svage Side, en vis Klogskab i at samstemme med dennes Anskuelser, ere alene de Vaaben, hvormed han seirer. Det er ved denne affekterede Foragt for de bestaaende Former, ved denne anmassende Dristighed, at Eventyreren har forstaaet at fængsle Fyrstinden."

Omtrent paa samme Tid sad Gordon hos Fyrstinde Antonovna i en livlig Samtale med hende. Det var et elegant Kabinet, de befandt sig i, smykket med al den Overflod og Pragt, som kunde gjøre det til et værdigt Opholdssted for dets yndige Eierinde. En saa stærk Vellugt opfyldte Værelset, at den i de første Øieblikke virkede bedøvende paa Gordon. Antonovna laa halvt tilbage i en høi Lænestol. Der var noget saa fiint, saa nydeligt forenet i den unge Fyrstinde, i disse glimrende Øines tillidsfulde Blik, i denne svage Rødme, der farvede hendes Teint, i dette hele ungdommelige Væsens Udtryk, at Gordon neppe kunde tilbagetrænge den Beundring hans Hjerte nærede.

Deres Samtale blev ført fri og tvangløs, en vis Fortrolighed havde bortfjernet enhver Tilbageholdenhed

og tilsyneladende nedbrudt den Skranke, deres forskjellige Livsforhold opstillede. Dette maatte forekomme saameget mere paafaldende, som Fyrstinden kun sjeldent, selv i hendes fortroligere Omgivelse, glemte sin Rang; Gordon alene syntes at kunne bevirke det. Det var ikke blot hans ydre Fortrin, der erhvervede ham denne Magt over de Fleste, eller gjorde ham til Fjende af Enkelte; hans Klogt, hans Veltalenhed, den Klarhed i Anskuelser og disses særegne Retning, hans Indres blomstrende Poesi, hans Begeistring, fandt Gjenklang hos Antonovna, og fremkaldte Følelser, om hvis Tilværelse hun hidtil havde været aldeles ubevidst. Hun fandt saa ofte i hans Ord sine egne Tanker, i et klarere Udtryk, en rigere Form og en dristigere Flugt, end hun selv havde været istand til at fremstille dem. Hun hørte Gordon tale om Verden med mindre Utilfredshed, end med det rolige Alvor og med den Kulde, der bliver tilbage, naar Livets skjønne Morgen viger for en stormfuld Dag; men denne Bitterhed var ikke Ynglingens, der fortvivler over et svigtet Haab, ikke heller var det den Svages, der sukker og bøier sig og fortvivler, ikke heller var det den syge Sværmers, der vaagnet af sin Feberdrøm, fordrer Lys, Friskhed og Varme, hvor Livet kun har Kulde og Alvor at byde. Intet af alt dette laa i Gordons Charakteer. Det var den besindige Mand, der med Bevidsthed om Livets

Værd, med en redelig Villie og bestemt Kraft støtter sig paa sin egen Aand og finder sig i den Lod, der er bleven ham tildeelt. I andre Øieblikke forundredes hun over den Ligegyldighed, det overgivne Letsind, der afprægede sig i hans Væsen, det var igjen en fremmed Side i hans Charakteer; det var denne Afvexling, denne friske, mægtige Kraft, der fremtraadte herskende i alle hans Handlinger, det var fremdeles denne koldsindige Tilbageholdenhed, han i Begyndelsen antog ligeoverfor hende, og som hverken Fyrstindens Rang eller Skjønhed kunde bringe ud af Ligevægt. Alt dette tiltalte og henrev hende.

Et Tilfælde bragte ham i Forbindelse med den unge Prinds Alexis, Antonovnas Broder. Denne Ulykkelige, hvis hele Liv har været en sørgelig Kjæde af skuffede Forventninger, uopfyldte Ønsker, Savn og Lidelser, sluttede sig med al sin Naturs Hæftighed til Gordon, og fandt hos ham alle de Egenskaber forenede, som han selv fattedes. Gordon blev hans Ideal, han erkjendte, blottet for al Egoisme, alle hans Fortrin, men opveiede disse ved den inderligste Hengivenhed, ved dette romantiske Venskab, som alene tilhører vort Livs Morgen. Gordon kom derfor jevnlig i Selskab med Fyrstinden, hans Tilbageholdenhed vedblev at være den samme, ikke paafaldende eller stiv, men fastholdt indenfor de samme Grændser. Følgen af deres

Omgang var hos Antonovna en større Erkjendelse af hans Værd, en bestandig forøget Lyst til at fordybe sig i denne interessante Underholdning, hvorfra hendes Aand siden hentede Næring, hendes Tanker den sødeste Beskæftigelse. Og Naturen havde udstyret den unge, skjønne Antonovna med glimrende Evner, der altid fattede Gordon og fulgte hans Tales Flugt i enhver Retning. Hun var henrykt over dog eengang ikke blot at være forstaaet, men at høre et fremmed Organ, en Charakteer, der virkeliggjorde hendes Drømme, udvikle og tydeliggjøre hvad hendes eget Indre havde følt og anet. Antonovna troede ikke paa disse dybe Følelser, som i deres største Omfang, i deres reneste Form dog ellers udelukkende tilhøre Kvinden; hendes Hjerte havde hidtil slumret i rolig Ubevidsthed om dets egne Længsler. Hun antog ikke Muligheden af at et Forhold nogensinde kunde opstaa mellem Gordon og hende, et eneste Tilbageblik paa hendes Stilling betryggede hende derfor. Og i samme Øieblik, som denne Tanke første Gang beskæftigede hende, medens hun omhyggelig grundede derover, spirede allerede det skjulte Frø. Hvad hendes Bryst dybt og forborgent gjemte, vaagnede til Liv og Virksomhed, men dets Sprog var hende fremmed, hun forstod det endnu ikke.

„Saa De finder virkelig noget misundelsesværdigt i min Stilling? udbrød Fyrstinden med et ironisk

Smil. „De kalder den lykkelig; hvor jeg vilde ønske at høre denne bestemte Mening beviist, hvergang jeg troer at have Grund til Tvivl."

„Jeg kan ikke nægte det," sagde Gordon, „jeg finder denne Stilling lykkelig. Den Higende, der tragter efter et Maal, maa bestandig skue opad, den Utilfredse, der ikke vil erkjende sin Lykke, behøver blot at see ned paa Mængden under ham. Men jeg begynder at blive Raadgiver, jeg har ingen Ret til at modsige Deres Høihueds Mening."

„Jo, jeg beder Dem, bliv ved, overbeviis mig om at jeg ikke har Ret til at trættes og fortvivle under disse Omgivelser, hvori Enhver blot synes at leve for at opfylde mine og min Søsters, Prindsesse Catharinas Ønsker, medens vi i Virkeligheden kun ere omgivne af en Skare Spioner, der blive betalte for at aflure os vore Ord, og indberette vore ubetydeligste Handlinger, idag til Hoffet i Kjøbenhavn, imorgen til et andet Hof i Rusland. Nævn mig een Eneste, i den hele Kreds, som De troer jeg forurettter med denne Mistillid. De kjender dem jo Alle."

„Skulde Frøken Halberg ikke kunne regnes til en Undtagelse?" spurgte Gordon smilende.

„Jeg vidste nok, De vilde nævne hende," svarede Fyrstinden. „Men jeg antager, vi gjøre bedst i at lade Frøken Halberg udenfor Samtalen."

„Og hvorfor antager Deres Høihed det?" spurgte Gordon.

„Fordi man under Indflydelse af Venskab og alle dermed beslægtede Følelser, sædvanlig er en partisk Dommer."

Medens Antonovna sagde dette, smilede hun og betragtede ham stift og ufravendt. Gordons Øine vedbleve at være rettede paa hende, rolige og dristige som tilforn.

„Skjønhed," sagde han, „har jeg anseet for at være et Maal for Velbehag, store Egenskaber for Høiagtelse, men Venskab ligesom Kjærligheden har alene sig selv til Maal, og jeg har aldrig elsket Frøken Halberg. Den Fortrolighed, som synes at finde Sted mellem hende og Kammerjunker Harder, lader mig ogsaa formode, at en saadan Følelse fra min Side, kun vilde være slet anbragt."

„De nævner der en Grund, hvorfor jeg aldrig vilde kunne nærme mig til Frøkenen. Det kan være, at der gives Tilfælde, hvori en Dame ikke er istand til at beherske sine Følelser, jeg skal ikke fælde nogen Dom herover, men sine Handlinger maa hun idetmindste altid være Herre over."

Og medens Samtalen nu efterhaanden antog en mere munter Tone, forandrede den ogsaa Gjenstand. Fyrstinden lod efterhaanden til at have glemt sin mis-

modige Stemning, med denne lette, hjertelige Livlighed, som det stod i hendes Magt at antage, og som det bløde og fremmede Organ gav noget saa Uimodstaaeligt, henvendte hun sig atter til Gordon:

„Det er i Sandhed ubegribeligt, hvorledes Frøken Halberg saa hurtig er kommen til at interessere sig for Kammerjunker Harder, for kort siden var hendes Mening om ham endog meget ufordelagtig. Harder er ganske interessant, tilsyneladende en bestemt, mandig Charakteer, men min Gud! som Tilbeder synes han mig dog mindst heldig. Dersom jeg nogensinde skulde elske en Mand," vedblev hun med et yndigt Skjælmeri, „maatte han være ung og ganske overordentlig smuk, smukkere end alle Andre, thi i Rang og Rigdom formaaede han ikke at overbyde mig; rolig, som i Lidenskab maatte han bevare et fortryllende Ydre, han skulde tillige besidde en glimrende Forstand; mit Ideal ligner derfor, som De hører, ikke Frøken Halbergs. Men De svarer ikke, hvad er Grunden til denne Taushed? Apollo bliver uinteressant! hvad tænker De paa?"

„Jeg tænkte," svarede Gordon, der medens Fyrstinden talede, havde betragtet hende med et mildt og beundrende Blik, „jeg tænker paa, at hvis Apollos Søster havde lignet Dem, Fyrstinde! vilde hun ikke have fundet Endymion sovende og Gudelæren været en smuk Mythe fattigere."

Der laa Noget i denne dybe Stemmes Toner, i dette straalende Blik, som bragte Antonovna til at rødme. Gordon vedblev, „men jeg glemmer i dette Dieblik mig selv og Hensigten af mit Komme, jeg vilde tage Afsked, imorgen reiser jeg."

„De reiser?" gjentog Fyrstinden forundret, „derom har De jo hidtil ikke talt det ringeste; vil min Broder ikke især i denne Tid savne sin Ven?"

„Han er underrettet derom," svarede Gordon, „han erindrer sig, at der gives Pligter, som undertiden ere mægtigere end vore Tilbøieligheder."

„Og mit yndige Bal i overmorgen," sagde Fyrstinden sørgmodig, „jeg spørger Dem ikke om Grunden til denne besynderlige Reise, men hvorfor just nu? Den kunde vistnok opsættes til en bedre Tid."

„Ikke godt," svarede han, Skibet har ligget seilfærdigt i to Dage, jeg bør ikke tøve længer."

„O! lad Skibet kun seile uden Dem, hvem betroer sig vel til Havet paa denne Aarstid, De maa ikke tage bort, Alexis har i Sandhed for faa Venner til at kunne undvære nogen, De veed jo desuden godt, hvor velgjørende deres Nærværelse virker paa ham. Naar jeg nu beder Dem om at blive," tilføiede hun blød og bevæget, „vil De da slet ikke gjøre noget for at glæde mig? Det er jo min Fødselsdag paa Onsdag?"

Medens Fyrstinden talede, med en Tone saa bønlig, at den bragte Undseelsens Rødme paa hendes egne Kinder, betragtede Gordon hende taus, og han sagde til sig selv: „Jeg har altsaa dog miskjendt hende; et letbevæget Hjertes Følelser skjuler sig bag denne Ismaske. Jeg har atter taget feil af en Kvindes Charakteer, og atter seiret."

Men han opsatte sin Reise.

VIII.

Det var en mørk og kold Nat, et Par Timer før Maanen stod op, da sex Mænd sade omkring en halvudslukket Tørvild, der var tændt mellem Klitbjergene i en Hule, som i Omegnen kaldtes Fandens Kjedel, og hvis Aabning vendte ud mod Havet. Saavidt den svage Flamme, der af og til blussede op mellem Gløderne, tillod at see, maatte disse Mænd være Søfolk, og de skjulte Vaaben, som kom tilsyne, naar et Vindstød engang imellem blæste deres Overklædning tilside, bragte Tanken i Forbindelse med en af hine lovløse Smuglerbander, der i denne Histories Tid ikke vare saa sjeldne paa Kysten, og som fandt et rigeligt Erhverv ved at forsyne hele Vestlandets Kjøbstæder med Varer, som de høie Toldafgifter næsten

gjorde dem umuligt at erholde paa anden Maade. Hvorledes det nu end var, saa passede Mandene godt til den lille, sorte Kutter, som i utydelige Omrids med halv beslagede Seil laa et Stykke ude fra Landet, ridende for et Anker. Man maatte antage, at de ventede paa Rogen; thi flere Gange gik En af dem op paa den nærmeste Klittop, og gav et skarpt og gjennemtrængende Signal i en Baadsmandspibe, han bar om Halsen, uden at dette dog hidtil var blevet besvaret. Denne Mand hed Samson Goliath.

„Som jeg siger," udbrød han, idet han atter satte sig ned, efter at være vendt tilbage fra Hulens Udgang, „jeg har døiet mangen Tørn ombord paa denne Kutter. Jeg har seet Nætter gaa hen, der vare mørke som hede Helvede, og Dage, der vare værre end Natten, men ingensinde har en forbandet Betjent sat sin Finger paa noget af det Gods, der laa i vore Rum. Jeg skal sige Dig Grunden, Jonas! jeg skal sige den, hvis jeg ellers taler tydelig nok, thi siden vi nu have hyret Dig, maa Du dog vide lidt Besked om hvad der foregaaer med det Skib. Du farer paa. Du saae imorges et Flag, med noget der skulde forestille Lilier, vaie fra vor Gaffel, havde Du seet Kutteren sidste Forgaar, vilde Du have fundet en Dug med nogle andre Farver, og det vil vist snart blive heiset der igjen. Og hvad mener Du vel om de to smaa

Brumbasser, vi have nede i Rummet? For Du er vel ikke saa dum at tænke, at vi skulle have isinde, at give os til at baxe paa Toldkrydserne?

„Jeg synes dog inte, Styrmand, at Brumbasser due til Andet, end at baxe paa med,“ sagde Jonas, som opmærksom havde hørt paa Samsons Tale.

„Det kommer deraf, at Du er et Fæ, Jonas!“ gjentog Samson-Goliath, „hører Du, taler jeg tydelig nok? Der sidder Stoffer henne, han lugtede strax Lunten saasnart han kom ombord, ikke sandt Du?“ Den Tiltalte svarede med en passende Ed og et selvtilfreds Grin. Samson Goliath vedblev: „Seer Du! det Skib, som har hyret Dig, er ikke en slet og ret Smugler, som Folk her i Egnen mene, vi gaa sommesinde med fransk Flag til Forandring, og de sige derovre, at det er velgjort, thi jeg gad seet Den, der har bragt dem flere og rigere engelske Kofardifarere, end Madsalune.“

„Kutteren er altsaa Kaper?“ spurgte den nyhvervede Matros forundret.

„Du har gjettet det, Jonas!“ svarede Samson. „Det franske Admiralitetskammer har givet Madsalune Kaperbrev, og vi bruge kun Smugleri for Tidsfordriv, naar vi ikke have vigtigere Ting at tage vare. Men tys! det piber. Død og Helvede, fikken en forbandet arrig Trille, han slog; der er noget Galt paafærde. Efter mig alle Mand.“

En hæs Hylen lød i nogen Frastand og i det Dieblik, Samson talede de sidste Ord, bar Vinden en gjentagen Piben henimod Hulen. Han styrtede ud og ilede efter Lyden, fulgt af de to Sømænd.

Den samme Aften, da Mørket faldt paa, rullede en let og elegant Ekvipage ind igjennem Heden. De store Sølvvaaben paa Vognens Dørslag røbede Eierindens høie Rang, og de vælige Heste vilde være bleven Gjenstanden for enhver Tilskuers Beundring, hvis det havde været tilstrækkeligt lyst. Lygterne brændte med svage, viftende Flammer, og kastede et usikkert Lys ind i den med grønt Fløil betrukne Vogn, paa hvis bløde Hynder en ung Dame laa indsvøbt i en kostbar Pels, lænet over til det ene Hjørne, som om hun sov. Ligeoverfor hende sad en ældre Dame, i en mere ærbødig og opmærksom Stilling.

Saaledes var Skumringen efterhaanden gaaet over til fuldstændigt Mørke. Forrideren bandt sin Hest ved Vognen og satte sig op paa Kudskesædet. De kjørte langsommere. Hedeveien blev mere smal og ubanet, Grøfterne forsvandt, og Kudsken mærkede endelig, at han var kommen paa en Afvei.

„Hvor skal I hen?“ spurgte pludselig en grov Stemme, og en Mand reiste sig op fra Lyngen.

„Til Aaberg,“ svarede Forrideren, „men det lader til, at vi ere paa en feil og slem Vei.“

Det kan nok være;" sagde den Fremmede, og saa lo han.

„Nei! vist ikke," udbrød en Røst paa den anden Side af Vognen. „Veien er rigtig nok, den er ogsaa god nok, naar I blot vil see Jer for og fare i Mag. Kjør kun!"

Saavidt man kunde skjelne i det usikkre Lys, Vognlygterne kastede hen over de to Ubekjendte, som saa pludseligt vare komne tilsyne, egnede deres Ydre sig just ikke til at indgyde Tillid. Deres Dragt var pjaltet og sammenflikket af de forskjelligste Klædningsstykker, den Ene havde en laaden Hue paa, den Anden gik barhovedet og var forsynet med en mægtig Knippel. De bleve ved at følge efter Vognen, som nu kun kjørte Skridt for Skridt imellem de dybe Huller og Brinker, som Tørvejorden og Lynghuskene dannede.

Et Stykke længere nede kom de til en lille Hytte, saa lav, at Taget næsten naaede Jorden. Et mat og vistende Lys skinnede ud af Glasruden paa Gavlen, og en Lænkehund gav sig til at tude, da de kjørte forbi. Da Kudsken vendte sig om efter de Fremmede, saae han, at der nu vare Tre. Lidt efter standsede pludseligt de to forreste Heste. Der var spændt et Stykke Reb over Veien.

„Jeg er saa sulten," sagde den Ene af Mændene,

han med Knippelen. „I kunde gjerne give mig lidt til at kjøbe noget Mad for. Hvad faae vi naar vi føre Jer paa den rette Vei igjen, for dernede ligger en stor Mose, som endnu ingen Hest har kunnet vade over."

„I skal faae Allandsens Ulykke," sagde Forrideren, som var en behjertet Karl, „det er jeres Skyld, I Skarns Folk, at vi ere kjørte vild."

„Ja, det skal vi ret strax snakkes ved om," sagde Manden med Stokken. Endnu medens han talede, sprang han op paa Hjulet, greb Forrideren i Klæderne og trak ham, trods en fortvivlet Modstand, ned fra Bukken. Den Anden stod og holdt Forhestene. Den Tredie ventede til Forrideren faldt, derpaa brast han i Latter og raabte: „Nu skal vi forklage Dig hos dit Herskab, Du tossede Knægt! Efter disse Ord gik han hen til Vognen og aabnede Døren.

Forrideren kæmpede med Manden, der holdt ham, men Denne havde lagt sit Knæ paa hans Bryst og omklamrede ham med begge Arme. Den Ulykkelige udstødte et svagt Raab om Hjælp, men det bevirkede kun, at hans Overvinder greb ham om Halsen, og tvang hans Hoved ned i Lyngen.

Den unge Dame i Vognen, Prindsesse Antonovna, havde reist hele den foregaaende Dag, og var falden i en dyb og rolig Søvn da Mørket begyndte. Hun

drømte under denne Slummer, Sjælen syslede med lyse og smilende Billeder. Hun vaagnede ved Forriderens Rødskrig. I det samme blev Vogndøren revet op, og et solbrændt, forslagent og afskrækkende Ansigt stirrede hende imøde.

„Naadigfruen skal ikke skrige, eller blive ræd," sagde Manden. „Der er Ingenting iveien. Det er bare mig og mine Kammerater, som skal ind og randsage Vognen, for at faae lidt Skrabet sammen til Aftensmad. Vil I derfor see, I kommer frem med hvad I har, og det i en Snup."

Fyrstinden svarede, Røveren rystede paa Hovedet, han forstod hende ikke. Han stod paa Trinet og lænede sig ind i Vognen, hans Haand berørte allerede Antonovnas Kaabe, da han paa engang standsede, vendte sig tilbage, lyttede. Ude paa Heden lød i nogen Frastand samme langtrukne Piben, som nylig havde afbrudt den ærlige Samson Goliath i hans lærerige Forklaring, kun med den Forskjel, at Lyden nu gjentoges i betydelig kortere Afstand. Strax efter lød Hovslag af en springende Hest, og hvad man saae var Følgende: Først kom en Rytter i en flagrende Kappe, efter ham løb to Andre, hvoraf den Ene havde Noget, der lignede en Haandspage paa Skuldren, længere tilbage lød det til at der endnu kom En. Men Rytteren red hen til Kudsken og raabte:

„Hold blot fast i dine Tømmer. Resten skal Du ikke bryde Dig om."

Derpaa drog han en Pistol op, trykkede den af paa Røveren ved Vognen. Denne udstødte et høit Skrig og faldt tilbage i Lyngen, hvor han blev liggende uden anden Bevægelse, end den at dreie Hovedet lidt om efter sine Kammerater.

„Lad mig see, Du ogsaa haler tot i dine Liner," sagde Samson til Manden ved Forløberne. „Resten behøver Du heller ikke at bryde Dig om. En, to, tre, saadan bage vi Pandekager, i det Land hvor jeg hører hjemme."

Medens Samson talede saaledes, greb han Manden om Livet, hævede ham iveiret, og da han satte sig til Modværge, kastede han ham ned paa Jorden, og gav sig til at bearbeide hans Ryg og Been med smaa, vel anbragte Stød med Haandspagen, indtil den ulykkelige Røver blev liggende uden mindste Bevægelse.

„Maa jeg spørge, om der er mere der skal klinkes?" yttrede Samson, da han holdt op og saae sig om. Men der var ikke Mere, thi den tredie Røver, som holdt Forrideren, havde efter et kort Overlæg med sig selv, listet sig bort og søgt Skjul inde imellem Lyngbuskene.

Rytteren sprang af Hesten. Da han kom hen til den aabne Karetdør, stirrede Overhovmesterinde Grambovs blide Aasyn ham imøde. Prindsessen var

funken tilbage paa Sædet. Uden Betænkning bøiede den Fremmede sig ind i Vognen, tog den Bevidstløse Antonovna i sine Arme, og bar hende ind i den lille Hytte, i hvis Nærhed dette Optrin var gaaet for sig.

Et Tællelys kastede sit Skær omkring i Stuen; en bredskuldret Skikkelse sad i en Krog af Skorstenen, og vuggede et lille Barn i sine Arme; hun var lige ved selv at falde i Søvn, thi hun nikkede flere Gange med Hovedet og hendes Dine lukkede sig, medens hun dog vedblev at synge for Barnet i underlige hule, afbrudte Toner. Dette saae den Fremmede udenfor, han stødte Døren op og Fyrstinde Antonovna befandt sig i Kirsten Ryles Hytte. Hendes Ansigt var ligblegt, men hun var overordentlig yndig i dette Dieblik. Madsalune blev staaende og stirrede paa hende. Samson Goliath fulgte bag efter ham. Han gjorde Kirsten Ryle i en dæmpet Tone bekjendt med det Skete.

Smuglerkonen lagde hurtig Barnet i en Halmkurv, der stod opredt til det, og hentede en Skaal Eddike fra sit Allerhelligste bag Ovnen. Hun var lutter Omhyggelighed for den Bevidstløse. Klokken slog tre, Samson Goliath hviskede Madsalune Tallet i Dret, men Denne lod ikke til at have bemærket det, han blev ubevægelig staaende paa samme Sted, med et stift, stirrende Blik hæftet paa den blege Fyrstinde. Da lagde Samson sin Haand paa hans Skulder:

„Klokken slog tre Madsalune!" hviskede han, med den venligste Tone, han kunde give sin dybe Stemme. „Jeg synes, Du talte om, at vi skulde et andet Sted hen inat."

Madsalune hævede sit Hoved, som om han pludselig var bleven vækket af en Søvn. „Ja kom!" hviskede han, „lad os gaa."

I det Antonovna igjen aabnede sine Øine, forsvandt begge Smuglerne gjennem Døren, et Øieblik efter traadte Kammerjunker Harder og Overhovmesterinden ind i Hytten. Men da Madsalune gik tilbage til sin Hest, saae han noget Glimrende ligge paa Sandveien for sine Fødder, han tog det op, det var et lidet Armbaand. Uden selv at kunne gjøre sig Regnskab for Grunden, gjemte han Smykket, steg tilhest, red bort og Natten skjulte hans Vei.

Fyrstinden lod forbauset sit Blik dvæle paa Kirsten Ryle, som gik og syslede omkring hende. Den fine Antonovna gyste ved disse Omgivelser, hun her befandt sig under. Det var hende derfor meget behageligt, da Fru Grambov og Harder kom ind i Hytten. Hun reiste sig op fra Halmstolen og spurgte ængstelig, hvad der var gaaet for sig.

Overhovmesterinden skjælvede, stønnede, udtømte sig i Spørgsmaal om hendes Høiheds Befindende, og

endte med at fremhæve den ridderlige Kammerjunker, der var redet efter en Fører, saasnart han mærkede at de havde taget feil af Veien, og kommen tilbage i det meest kritiske Dieblik. Ethvert af disse afbrudte Ord, hvori denne Forklaring var bleven givet, var aldeles overeensstemmende med den strengeste Sandhed. Hendes Naade undlod blot at omtale Madsalune og Samson, men hun kjendte heller ikke disse to Personer. Og da Fyrstinden rakte Kammerjunkeren sin hvide Haand og takkede ham, bukkede han og taug, da hendes skjønne og straalende Dine dvælede paa ham, var han, under disse Dines Indflydelse, ikke istand til at fralægge sig den formodede Deeltagelse i Fyrstindens Redning, endskjøndt han paa samme Tid var for stolt til ikke at føle det Ydmygende i det falske Lys, Overhovmesterindens Velvillie tildeelte ham. — Han betænkte sig lidt, men vedblev at tie. Smuglerkonen stod og lyttede, uden at forstaa det Ringeste af hvad der blev sagt. Hun modtog en rigelig Gave af Fyrstinden, som derefter forlod Hytten. Kirsten fulgte efter dem med en stor Skibslygte i den ene Haand og det lille Barn paa Armen. Da Fyrstinden atter sad i Vognen, og Kammerjunkeren var ifærd med at stige tilhest, gik Kirsten hen til ham og sagde:

„Giv det Barn en Skilling i Guds Navn, det lider Nød.“

„Jeg synes, at I allerede har havt en temmelig rig Høst iaften," sagde Kammerjunkeren smilende. „Men for en Gangs Skyld, lad gaa! Der har I mere."

„For een Gangs Skyld er det lovlig lidt, Herre!" sagde Kirsten trodsig. „Kast blot jeres Øine paa den ringe Orm, I kjender dens Træk." Med disse Ord holdt Smuglerkonen Lygten tæt hen til Barnets Ansigt.

„Er I gal, min gode Kone? hvorfra skulde jeg vel kjende jeres Unge?"

„Det er Johannes Barn," sagde Kirsten. „I er dets Fader."

Harder studsede, blegnede, men fattede sig igjen, udbrød i en tvungen Latter, og svarede:

„I maa være gaaet fra Forstanden, Morlille! eller antage mig for en Anden. Jeg kjender min Sjæl ligesaalidt jeres Johanne, som jeres Barn."

Kudsken knaldede, Forrideren førte sine Heste efter Veiviseren, som Harder havde bragt med sig. Kammerjunkeren fulgte efter det brusende Tog, og Kirsten stod med Barnet og Lygten og saae efter det, med et bistert Blik og en rynket Pande.

„Der staaer i Bibelen, at Profeterne aad Græshopper," mumlede hun. „Jeg har hørt fortælle, at de Store og Fornemme æde Snegle. Gid Fanden

nu bare vilde æde de Store, saa var Verden fri for tre slemme Landeplager." Med dette fromme Ønske gik hun tilbage til sin Hytte og stængede Døren.

VIII.

Antonovna var atter taget ned til Aaberg. Det morede den unge Fyrstinde, for en kort Tid, at deeltage i det utvungne Liv, paa Herregaarden. Hun tilhørte her mere sig selv, end hjemme under Hoffets Omgivelser.

En Aften spadserede hun med Gordon. De vendte hjem fra Klitterne, hvor hendes Følge blev noget tilbage. Gordon lyttede stiltiende efter hendes Ord, og det dybe Alvor, der hvilede i hans ellers saa letsindige Træk, den uafbrudte Opmærksomhed hvormed han fulgte hendes Tale, vidnede om en levende Interesse.

„Er det ikke besynderligt?" sagde Fyrstinden pludseligt, efter at de en Tidlang vare gaaede tause ved hinandens Side, „jeg har ofte tænkt paa den Yttring, De engang fremførte, at jeg burde forlade Danmark. Jeg befinder mig ikke vel her i denne barske, uvenlige Natur, der saalidet stemmer med mit Gemyt! nede i det muntre Syden vilde jeg føle mig mere tilfreds, min hele Tilværelse vilde blive foryngets."

„Skulde da et saadant Ønske høre til Umulighederne?“ spurgte Gordon. „Det forekommer mig, at være meget let for Deres Høihed at ombytte Danmark med et mildere Land, med Frankrig f. Ex., saameget mere, som man har sagt mig, at De der har nærpaarørende Familie.“

„Ja! min Søster, Prindsesse Alexandra, opholder sig der, paa sit Gods i det yndige la Roche. Jeg veed, at det vilde være hende meget kjært, at see mig hos sig; men der ligger altfor stor Umulighed iveien for dette Ønske; jeg skylder mit ulykkelige Navn, at opofre ethvert andet Hensyn, selv det, der angaaer min Lykke.“

„Det er sandt!“ yttrede Gordon, og det sædvanlige udtryksfulde Smil spillede om hans Læber. „Jeg glemmer igjen, at Rang og Stand har større Fordringer paa os, end Livets helligste Interesser; man har dog saa ofte mindet mig derom.“

„Tal ikke i denne Tone,“ bad Antonovna med en bønlig Stemme, „jeg beder Dem, Hr. Gordon! overbeviis mig heller om, at jeg tager feil, jeg vil taalmodig høre Alt, men jeg holder ikke af deres Spot.“

„Nu vel da!“ vedblev Gordon, og medens han talede disse Ord, døde Smilet paa hans Læber, hans Aasyn antog den samme venlige Rolighed som før; „jeg vover da at spørge Deres Høihed, om Rang og

Stand, og hvad det hedder, med Rette kan fordre et heelt Livs Lykke, Fremtidens Glæder og Forhaabninger til Offer? Tilgiv mig, om mit Sprog skulde blive for frit, mine Ord for dristige, jeg taler ikke her alene for at forsvare min Mening. Lad deres Blik dvæle ved Fortiden, gjemmer ikke Mindet om Cholmogoris fugtige Fængselsmure, Mindet om udstaaede Lidelser, om bittre Savn, om en forspilt, glædesløs Barndom, vidne ikke alle disse Erindringer om, at der allerede er bragt dette glimrende Intet et uhyre stort Offer? Er det billigt, at de kommende Dage skulle svinde paa samme Maade? Yder det virkelig tilstrækkelig Tilfredsstillelse, at tilbringe Fremtiden, denne Fremtid, der kunde blive saa skjøn, saa rig paa Ynde og Velsignelse, mellem en Skare hjerteløse Hoffolk, som ingensinde fatte Dem, for at Historieskriveren, der engang giver Dem en Plads i sit Manuscript, skal kunne sige: Fyrstinde Antonovna blev sin Stand tro? — Og deres Broder, den arme, ulykkelige Mand, hvis Forhaabninger begrændses af en Grav, hvis Liv er en Drøm, en uvenlig, pinlig Drøm, er det billigt, at han ikke fjernes fra de Steder, der give hans Tanker dette sørgelige Stof, hans Smerte denne daglige Næring? Jeg har talt med ham om min Plan, hans Kraft er lammet, Sorgen har bøiet hans Mod, han er et Barn, der villieløst lader sig lede, men han ind-

saae Gavnligheden af at komme bort. Deres øvrige Søskende ere villige gaaede ind paa dette Ønske, dets Udførelse beroer uu paa Dem alene!"

„Mener De da virkelig noget Alvorligt med disse Ord?" spurgte Antonovna forbauset.

„Ja, ganske vist!" sagde han rolig og bestemt. „Det er ikke længer en let henkastet Yttring, jeg forsvarer, men en modnet, gjennemtænkt Plan, hvis Dristighed jeg ikke behøver at skjule; men hvis Udførelse beroer paa en Mand, der er villig til at udføre meget for deres Lykke; et Terningkast, en rask Handling, og en lys og venlig Fremtid er sikret. Fyrstinde! jeg venter ikke deres Svar i dette Øieblik, men jeg haaber, at mine Ord maa have fundet en aaben Vei til deres Eftertanke. Mig skal Tiden finde beredt til at handle, der staa skjulte, men mægtige Midler til min Tjeneste. Vi ville iaften ikke tale mere derom."

Antonovnas Følge nærmede sig, de gik tilbage til Aaberg.

Allerede længe førend Gordon personlig lærte Fyrstinde Antonovna at kjende, havde Rygtet om hendes tidligere Skæbne, og de dermed forbundne Omstændigheder, i høi Grad vakt hans Interesse for hende, det fortrolige Forhold hvori han stod til Prinds Alexis, bragte ham senere ofte i Fyrstindens Selskab, og bidrog meget til at forøge hans Deeltagelse. Det var uund-

gaaeligt, at denne Omgang efterhaanden maatte drage dem nærmere til hinanden. Antonovnas blide Kvindelighed og det Taalmod, med hvilken hun bar sin Skæbne, aabnede en ny, og mægtig Kilde for hans Interesse.

Gordons Personlighed, havde hidtil skaffet ham megen Lykke. Flere Skjønheder havde fængslet ham, han troede ofte at have fundet sine Drømmes Ideal; men det var ikke Kjærlighed. Han havde sværmet for Emma, beundret hendes Talenter, været henrykt over denne Ynde, den Finhed, alle hendes Handlinger bar Præg af; men det var ikke Kjærlighed. Fra det første Dieblik, han saae Antonovna, forekom hun ham forskjellig fra alle Øvrige, det var en Charakteer, der tiltalte ham paa en ny, men tillige paa en dybere Maade, end alle Andre. Den oprigtige Fortrolighed, deres Samtale efterhaanden røbede, smigrede hans Forfængelighed, det tillidsfulde Venskab, hun viste ham, den Hengivenhed, hendes Velvillie antog, den Magt han omsider følte sig i Besiddelse af, alt dette tilsammen, rodfæstede en Følelse i hans Bryst, hvis Tilværelse han hidtil havde betvivlet. Og denne Gordon var et hæftigt, letbevæget Gemyt, hans Følelse for Antonovna antog Skikkelse af en Lidenskab, hvis Styrke han selv forbausedes over. Han vidste ikke, om det var denne, der fremstillede hende i et renere og skjønnere Lys, eller om hun virkelig havde aflagt den ydre, stolte

Tilbageholdenhed, som før omgav hende. I deres Samtaler var det blot den barnlige. hengivne Kvinde, hvis Uskyld han modtog sit Indtryk af, og hvis Fred meddelte sig til ham. Men Gordon lod ikke en Følelse af saa dyb Betydning opstaa hos sig, uden at efterspore den, han erkjendte snart, at det var Kjærlighed. Hans Blik aabnedes paa samme Tid for Afstanden mellem Fyrstinden og ham; forenet med hans Kjærlighed var den Bevidsthed, at han ingensinde vilde kunne overstige Skranken, selv om hun hjalp til at nedbryde den. Han følte det Farlige i at hengive sig til den vaagnende Lidenskab, men han blev og nærede den. Der laa for ham en mægtig Nydelse i at betragte Antonovna, naar hun sad mellem en Kreds af Hoffets Damer, naar hun dansede eller sang, han følte sig lykkelig derved, det blev mere roligt i hans Bryst i disse Øieblikke. Undertiden forekom det ham, at Antonovna gjennemskuede hans Indre, han troede at finde Beviser for Gjengjeldelsen af hans Følelse; hendes Kinder vare blegere i den sidste Tid, hendes Gang ikke længer saa svævende, saa let og fri som før, hendes Stemmes Toner mere dæmpede og usikre; Gordon glædede sig derover, han saae Lidenskabens Frø spire igjennem Jordbunden, og vidste fra sig selv, hvor hurtig Planten rodfæster sig; men der laa dog mere Lykke end Stolthed i denne Fryd.

Maaskee var det lignende Tanker, der gjennemkrydsede hans Sjæl, medens han om Aftenen havde taget Plads ved et Vindue paa Aaberg. Hans Blik gjennem Ruden faldt paa den tomme, nøgne Egn, som Maaneskinnet udenfor belyste. Fyrstinden tilligemed nogle andre Damer, sad ved Spillebordet. Gordon selv deeltog aldrig i noget Spil. Den Munterhed, de spøgende Indfald, der løb fra Selskabet, syntes at glide ubemærkede forbi hans Øre, thi Mennesket er ikke modtageligt for andre Indtryk, end dem, hvortil der findes noget Tilsvarende i dets eget Indre, og Gordons Stemning denne Aften var alvorlig og tankefuld.

Han havde længe siddet stille og udeeltagende for al ydre Paavirkning; og medens der i hans Sjæl fremstillede sig Billeder, heel forskjellige fra dem, der nærmest omgave ham, tegnede han, uden at tænke derpaa, Begyndelsesbogstaverne til Antonovnas Navn i den fine Dug, der havde samlet sig paa Ruden, han saae ud af. Lidt efter blev der kaldt tilbords og Gordon skulde aldeles have glemt denne Handling, hvis han ikke senere hen paa Aftenen atter havde indtaget samme Plads ved Vinduet. Han underholdt sig denne Gang med en ung Dame af Halbergs Familie, der nylig var kommen til Aaberg, og idet hans Blik hændelsesviis faldt paa Ruden, saae han Begyndelses-

bogstaverne til sit eget Navn, med ganske fine Træk forenet i Fyrstindens, som han før havde skrevet. Saa ubetydeligt dette end maatte forekomme, gjorde det dog en ganske forunderlig Virkning paa ham. Hans Hjerte bankede hæftigt, hans straalende Øie søgte Fyrstinden, der i den modsatte Side af Værelset sad i Samtale med nogle Damer. Han havde seet hende lidt tilforn staa ved Vinduet. En dyb Rødme farvede hendes Kinder, da deres Blikke mødtes. I dette ene Blik laa uendelig mere, end det meest veltalende Sprog var istand til at gjengive, dette søde, undseelige og tillige saa tillidsfulde Udtryk, trængte til det dybeste af hans Sjæl; hans Formodninger, hans Tvivl og Frygt, thi oprigtig Kjærlighed er stedse frygtsom, blev til en eneste lykkelig Vished. Han var elsket af Antonovna.

Fra dette Øieblik forandredes Gordons Væsen. Det var ikke den støiende, overvættes Glæde, som bærer sit Skildt tilsyne for hele Verden, ikke heller var det noget synligt Udbrud af hans Følelsers Stemning, istedetfor det forrige Alvor; men der kom mere Liv i dette kongelige Blik, mere Fylde, større Dybde i denne mandige Stemme, mere Majestæt og Værdighed i hans Holdning, han følte sig hævet og bedre i sin egen Mening. Antonovna havde aldrig seet ham skjønnere. Man studsede, man beundrede Gordon, og Fyrstinden

feirede i disse Lovtaler kun sin egen Triumph, hun var saa lykkelig, idet hun tilstod for sig selv, at det var hende, der havde bevirket denne Forandring.

Saaledes svandt Aftenen og flere lignende.

Gordon besøgte Aaberg ofte og var stedse en velkommen Gjæst der, thi Munterhed og Liv fulgte med ham. Senere, lang Tid efter, erindrede han, at hans Tilværelses skjønneste Dieblikke laa begrændset af flygtige fjorten Dage, han gjenkaldte sig ofte disse lykkelige Minder, som et Værn mod Sorgen, som et Pandser mod Mistillid og Tvivl. Denne Tryghed, denne Vished, bar endnu hele Nyhedens friske Glands, hele Ungdommens rige, opløftende Poesi i sine Yttringer, og Antonovnas Gemyt var for jomfrueligt, hendes Takt for fiin til at hun ikke skulde vedligeholde den saaledes. Det var en Virkelighed uden Ønsker; han drømte, forlangte og savnede Intet.

Ja, det er i Sandhed en lykkelig Tid, denne en gjensidig Kjærligheds første Pulsslag! Naturen har et mere levende Sprog for vore Hjerter, Menneskene et venligere Blik, vor Tro paa Gud en barnligere og tillidsfuldere Retning, alt Skjønt og Ophøiet finder vor Sjæl modtageligere, og øver en dybere Virkning i disse Livets hellige Festdage. Men Kjærligheden, I Unge, Rige, Skjønne, for hvis Fødder Lykken væver sit blødeste Tæppe, Kjærlighed er undertiden kun en

flygtig Fører, der lokker Eder paa en Sti og forsvinder igjen før I have naaet Enden. Det er fordi den lover Eder saameget, at den kun er istand til at holde saalidet.

Gordons bevægelige Charakteer syntes efterhaanden at forandres. Hans blide Elskedes Nærværelse, hans Følelses Dybde og Styrke havde forædlet ham, han saae den Hengivenhed, med hvilken Fyrstinde Antonovna glemte Alt for ham, sin Stand og hvad der laa udenfor den blomstrende Lykke, hendes Tilbøielighed fremtryllede, og alt det Gode og Ophøiede, hans Sjæl gjemte, kom til Yttring i disse Øieblikke. Det Hæftige i hans Gemyt, den Lyst til vovelige Foretagender, til Adspredelse, som hans Væsens kraftige Natur fordrede, tabte sig i denne rolige Bevidsthed.

Antonovna maatte forekomme stolt og bydende, men i enhver af disse Feil laa et Fortrin hos hende, en Egenhed, som tiltalte ham. Hun havde hidtil søgt et Gemyt, der kunde forstaa hende, til hvilket hun kunde betro sig, og med hvilket hun kunde udvexle sine Følelser, da hun ikke fandt noget saadant, drog hun sig tilbage, indesluttede sig i sig selv og omgav sit Hjerte med et koldt og tilsyneladende uigjennemtrængeligt Pandser. Opdragelsen i Fængslet havde vel ogsaa givet hendes Væsen noget Eiendommeligt. Hun kjendte ikke Kjærlighed, troede tilsidst, at den stedse vilde

blive hende fremmed, og dog var hendes Hjerte tilgængeligt for alle disse dybe og lidenskabelige Følelser, der skabe den høieste Lykke, den dybeste Fortvivlelse. Den Mand, hun skulde elske, maatte, som hun i hiin Samtale yttrede, ikke have noget tilfælles med Andre, thi hun følte, at hun tillige maatte ære og tilbede Gjenstanden for sin Kjærlighed, han maatte ikke staa ved Siden, men over hende i Alt, det maatte være en kraftig, ophøiet Characteer, der glemte Fyrstinden for Mennesket.

Saaledes havde hun dannet sit Ideal, saaledes fandt hun det. En Mand, der ragede ud over sine Samtidige, en Aand, der vel var vild og tøilesløs, men stolt og ædel. Og det var paafaldende, at see hende, den fornemme, overmodige Skjønhed, som aldrig tilforn havde veget et Haarsbred udenfor sin Stilling, aldrig overseet den Ærbødighed, hendes Rang tilkom, saa hurtig og aldeles forandret i hans Nærværelse. Det var mærkeligt at være Vidne til den ubegrændsede Magt, han udøvede over hende; frygtsom rødmende stod hun for ham, og saae op til ham med Stolthed; hun bøiede sig for hans Overlegenhed, fortabte sig deri, og var alene den ydmyge, elskende Kvinde. Han var en Mand, der med et eneste Blik kunde beherske hende.

Dette Forhold, hvis Begyndelse fandt Sted i en

Kreds af Fremmede, og som fortsattes under agtpaagivende og speidende Blikke, vedblev at være en Hemmelighed, der vel ledede til Gisninger og Formodninger, uden dog at føre til nogen afgjort Vished hos Andre end Emma. Hiin blinde, lidenskabelige Følelse, der i Begyndelsen indtog hendes Sjæl, var efterhaanden vegen for en kold og rolig Beregning, men hvad hun saae, og hvad Udbyttet var af disse trolige Efterforskninger, skjulte hun for Alle.

„De vil nu ikke længer kunde nægte mine Bønner;“ udbrød han i et af disse sjeldne Øieblikke, der gav en Leilighed til at tale uforstyrret med Fyrstinden. „Samtalen med deres Broder imorges har viist, hvormeget han og deres øvrige Søskende længes efter Opfyldelsen af min Plan. Antonovna!“ vedblev han og tog begge hendes Hænder i sine, „søde, fremmede Fugl! lad mig handle for Dem, giv mig Lov til at skabe deres Lykke; jeg vil glemme, at den tillige indeslutter min, mit Haab, min Tillid til denne Sags heldige Udfald skal Fremtiden retfærdiggjøre, den skal give mig Fordring paa deres Tak.“

Fyrstinden reiste det sænkede Hoved, og idet hendes sorte Øine langsomt hævede sig op imod ham, laa der en tillidsfuld Tro i dette lange, dvælende Blik, og hun sagde til ham i en blid og dæmpet Tone:

„Det synes mig ikke ret, at bortgive Øieblikkets

Lykke, for en tilkommende og uvis Lykke. — Gordon! min Ven! hvis De blot ret kunde fatte mit Liv i disse otte Dage, saa vilde De erkjende, at Verden ikke havde større Goder at byde mig. Der boer en forunderlig Frygt i min Sjæl, for at denne Plan ikke vil bringe mig noget Godt; men De sagde tillige, Gordon! at ogsaa deres Lykke var afhængig af mit Samtykke, jeg er ikke mere ubestemt, jeg lægger min Fremtid, min Skæbne i deres Hænder. Kjære Gordon! gjør hvad De troer at være bedst for mig. Jeg vil adlyde Dem."

Taarerne zittrede i hendes Øine ved disse Ord, ogsaa Gordon var bevæget; dette tillidsfulde Blik, denne ydmyge, bævende Stemme havde han intet Vaaben imod; men han taug, trykkede Fyrstindens bløde Hænder til sine Læber, og gav Samtalen en anden Retning.

Saa blev da denne Plan besluttet under Fyrstindens frygtsomme Anelser, men hos ham med den Mands Bestemthed og Tillid, der ikke erkjender Skæbnen for sin Herre.

IX.

„Hør nu, Du Kammerjunker," sagde Karner, da han en Aften spadserede med Harder. „Vær oprigtig mod mig og lad mig vide, hvorfor Du egenlig har saameget imod denne Lieutenant Gordon. Det er dog en rask Karl, og der er Noget i hans Væsen, som jeg forbandet godt kan lide, han er da ogsaa Damernes Yndling, kan jeg tro, men det har han sit glatte Ansigt at takke for. Hvad har han forseet sig mod Dig?"

„Det kan jeg gjerne fortælle," svarede Kammerjunkeren, „men det bliver mellem os, Du! ikke engang din smukke Kone maa vide det; jeg stoler paa Damerne i Alt, hvor det ikke kommer an paa Taushed.'"

„Aa! min Kone!" sagde Toldinspekteuren med et ringeagtende Smil, „jeg har aldrig gjort hende til min Fortrolige, fortæl kun!"

„Det er nu to Vintre siden," tog Harder tilorde, „da jeg paa et Bal i Horsens første Gang var i Selskab med Gordon. Maaskee han, som Du siger, ogsaa der gjorde Lykke blandt Damerne, jeg var formeget beskæftiget til at bemærke det. Du veed, at mit Hjerte bestandig har været af en letfængelig Natur; skjøndt det er blevet antændt saa ofte, at man skulde tro det udbrændt, saa var jeg dog neppe ansat ved det russiske Hof, før det atter stod i lys Lue,

dennegang var Maalet dristigt og ophøiet, Fyrstinde Antonovna var min Flammes Gjenstand."

„Fyrstinden?" gjentog Karner og brast i Latter. „Du maa jo være bleven gal, Mand! Der gives ikke et mere stolt og fordringsfuldt Fruentimmer i hele Jylland."

„Jeg holder af Stolthed hos en Helt, en Hest og en Kvinde," svarede Kammerjunkeren pathetisk. „Hun maa nu være som hun vil, saa har jeg aldrig før næret en saa dyb og inderlig Følelse for nogen Anden. Den Aften, jeg taler om, var bestemt til et Angreb, jeg syntes at have sporet nogle deeltagende Kjendetegn hos hende. Du veed, jeg forstaaer mig paa Sligt. Saa vilde Skæbnen, at hun just fik denne Gordon at see paa samme Bal, og fra dette Øieblik syntes hun forandret, jeg maatte engagere ham til en Vals med hende, hun havde ikke danset før den hele Aften, det gjorde Opsigt. Jeg hørte ham underholde hende, hans Væsen var taaleligt, han talte ogsaa ret godt fransk; men der var ikke det mindste interessant i Alt hvad han sagde. Imidlertid syntes begge Fyrstinder at være ganske forgabede i ham, jeg hørte de Lovtaler, de indbyrdes vexlede. Ud paa Natten befandt Fyrstinde Antonovna sig pludselig ilde, hun bad mig i al Stilhed at lade hendes Vogn kjøre frem, fordi hun ubemærket vilde forlade Ballet. Jeg troede atter at have vundet Herredømme over hende. Du skulde

have hørt den Tone hvori hun talte til mig, eller blot seet de milde og straalende Øine, hvormed hun takkede mig for min Omhu. Medens jeg hjalp hende Kaaben paa, var jeg maaskee en lille Smule for omhyggelig, — hvad skal man sige, Øieblikket fristede mig. — Fyrstinden stødte mig tilbage, og midt i den aabne Dør stod i det Samme denne Lieutenant Gordon, med Armene overkors og med et Smil og en Mine, Du, som havde fortjent et rigtigt godt Örefigen. Han havde seet Alt, han traadte nærmere, idet Fyrstinden udbrød: „Hr. Kammerjunker! De bliver tilbage og ledsager Fyrstinde Catharina, naar hun tager hjem. Hr. Gordon! maa jeg udbede mig deres Arm.“ Han fulgte hende ned til Vognen, jeg ventede ham sidenefter forgæves; jeg vilde have forlangt en Forklaring over hans spottende Smil, men han var taget bort med det Samme. Næste Dag maatte jeg afbede min Forseelse hos Fyrstinden, jeg undskyldte min exalterede Stemning med hvad jeg kunde finde paa. Hun tilgav mig da ogsaa, omtrent som man tilgiver en Lommetyv, hvis Skæbne man holder i sine Hænder. Den Historie, vi havde paa Reisen hertil med Gavtyvene har nu omsider ganske forsonet hende.

„Det troer jeg nok,“ sagde Karner. „Det var jo Dig, der frelste hende. Hvorledes gik det egenlig til, den Aften?“

„Ja, hvorledes gik det," svarede Kammerjunkeren undvigende, „Du har vel nok hørt, hvad Fru Grambov fortæller; hun overdriver Sagen. Jeg har slet ikke gjort Mere, end hvad enhver Anden i mit Sted vilde gjøre. Men Du skal see, det gaaer bestemt engang galt med mig og Gordon. Jeg har en Anelse om, at den Ene af os vil komme til at gjøre en Ulykke paa den Anden."

Medens de talte saaledes, kom en Mand imod dem nede fra Haven. „Der har vi min Svigerfader," sagde Karner, „Vorherre maa vide, hvad der fattes den fortræffelige Mand, han lader saa tankefuld og dybsindig i disse Dage." Halberg kom hen imod dem.

„Godaften mine Herrer!" udbrød han hilsende. „De spadsere, som jeg seer; ja det er saamænd ogsaa en skjønne Aften dertil. Det er ret en Fryd at see, som Vintersæden kommer frem."

„Ja Gud er god og hans Miskundhed varer evindelig," føiede Harder til; „De er i en Stemning iaften, Hr. Kammerraad! der gjør os deres Selskab særdeles ønskværdigt. Gaaer De med?"

„Jeg kan ikke," svarede Kammerraaden, „En af mine stakkels Bønder ligger syg og døende nede i Landsbyen, jeg iler for at bringe den ulykkelige Familie min Hjælp; Farvel mine Herrer!"

Karner stod og tegnede Figurer i Sandet med sin

Spadserestok, medens et spottende Smil spillede omkring hans Læber. Da Halberg gik, kastede han et skarpt og mistænksomt Blik hen i den Retning han tog, og blev længe gaaende taus og tankefuld ved Kammerjunkerens Side. Lidt senere skiltes de. Karner gik ind i Aaberg Have og Harder vendte tilbage til Thimgaard.

Nede paa Veien sad en Kone, lænet over mod Diggrøften. Hun holdt en tildækket Byrde i sine Arme, da Harder kom nærmere, hørte han en svag Klynken, som af et Barn. Hans Blik mødte Johannes bedrøvede Aasyn. Han vilde gaa tilside, men hun reiste sig og hilste paa ham.

„Jeg har siddet her og ventet paa Deres Høivelbaarenhed!“ sagde hun, „fordi jeg vidste, at De vilde komme denne Vei tilbage iaften. De kan ikke have glemt mig, jeg er Johanne. Dette Barn,“ vedblev hun med et undseeligt Blik paa Harder. „See op, Du Lille! betragt din Fader, fortæl ham, at Du lider Nød, fortæl ham, at dit og din Moders sidste og eneste Haab hviler paa ham, bed ham at hjælpe Dig.“

„Hvad skal alt dette Præk sige?“ spurgte Harder utaalmodig, „Hun er fattig og tigger, det er i sin Orden, men Hun vover at kalde dette Barn mit, Hun siger, at jeg er dets Fader, derfor faaer Hun ikke det Ringeste af mig.“ Han vilde gaa, men Johanne

stillede sig i Veien for ham. „O, vær ikke saa streng, Deres Høivelbaarenhed!“ raabte hun fortvivlet, „Barnet er syg, det døer maaskee, det er for tidligt, at Nød og Elendighed skal bøie den Lille. Hjælp mig, og jeg vil erkjende for hele Verden, at De ikke har gjort mig ulykkelig; nævn hvem De ønsker, jeg skal fortælle alle Mennesker, at han er mit Barns Fader. Hjælp mig blot, Kammerjunker Harder.“

„Lad mig være fri for hendes Plageri, Moer!“ svarede Kammerjunkeren. „Hun kan gaa hjem og om nogle Dage, naar Hun har betænkt sig, naar Hun har besindet sig paa, at jeg ikke er Fader til hendes Unge, kan Hun høre ned til mig paa Thimgaard, saa er det muligt, at jeg af Medlidenhed tager mig af hende.“

Med disse Ord dreiede han sig om og gik. Johanne sank ned paa Digkanten, hun havde lænet sig til.

Da Harder var kommet et Stykke bort, forlod han Veien og vendte sig ind i Heden. Fra Gangstien, kom i det samme en Mand gaaende imod ham, det var Gordon. For at undgaa dette Møde lod Harder som om han ikke havde bemærket ham, og valgte sin Vei i en anden Retning. I det Gordon skraaede tvers over Landeveien, for at følge Stien, lød enkelte langtrukne Toner af en hæs Sang, og da han saae hen imod Stedet, hvorfra Lyden kom, standsede han for-

bausset et Dieblik, for at betragte den Skikkelse, hans Blik mødte.

Det var den Vanvittige, som Værten i sorte Kro, i Samtalen med Fragtmanden, kaldte for Niels Skytte. Han bar et langt, rustent Gevær over Skulderen, hans Klædning var meget pjaltet, og besat med en Mængde gule Blomster, som han havde stukket ind i Sømmene. Der laa noget Afskrækkende i dette blege Ansigts Udtryk, i disse forvildede Dine, med hvilke han betragtede Gordon da de mødtes. Han holdt op at synge, og idet han med en dyb Alvor præsenterede sit Gevær, bad han om en Skilling. Bevæget over hans usle Tilstand, gav Gordon ham nogle Penge og gik derpaa ind i Heden. Men dette Møde, saa ubetydeligt det end syntes, afgjorde Gordons Skæbne.

Den Vanvittige kastede atter sin Bøsse over Skulderen og løb ned ad Veien til det Sted, hvor Harder for lidt siden forlod Johanne. Hun havde været for langt borte til at see noget af dette sidste Optrin; bøiet over sit Barn, hvis dæmpede Graad hun søgte at stille ved Kjærtegn, var hun blevet siddende, uopmærksom for Alt. Niels stod ved hendes Side, førend hun hævede det bøiede Hoved, da hun saae ham, dette Menneske, som hun engang havde elsket, hvis Lykke var gaaet tilgrunde med hendes, prægede der sig et Udtryk i hendes sorgmodige Aasyn, hvori et

heelt Livs Smerte og Lidelser kom tilsyne. Hun rakte ham stiltiende Haanden og græd høit. Niels forstod hende ikke. Hans intetsigende Blik hvilede forundret paa hende.

„See! hvor pæn jeg er, Johanne!" udbrød han fornøiet; „alle disse Blomster har jeg plukket mellem Gravene paa Vædersø Kirkegaard; jeg er ogsaa en Grav, det er dødt Altsammen herinde. Hvorfor græder Du, tossede Pige! Er der Nogen, der har gjort Dig Fortræd."

„Folk ere saa haarde og strenge imod mig, stakkels Niels! jeg har siddet her den hele Aften, for at vente paa Kammerjunkeren fra Thim; jeg vilde bede ham om Hjælp til mit syge Barn, han spottede min Nød og vilde ikke kjendes ved mig, derfor græder jeg, jeg veed ikke, hvad jeg skal gribe til."

„Var det ham, jeg mødte oppe paa Veien hist, for lidt siden?" spurgte den Gale.

Johanne havde ikke seet Gordon gaa ind over Heden, hun troede, at Niels meente Harder, og bekræftede hans Spørgsmaal. „Han gav mig dog Penge," sagde den Anden, see engang! men jeg forstaaer det, han vilde gjøre sin Uret god igjen, fordi han har syndet imod os. Det er godt, — jeg har lært meget hos de Døde, mens jeg sov paa Kirkegaarden, naar de joge mig ud af Byerne, jeg forstaaer ham, fra nu af

vil jeg gaa paa Jagt efter ham. Græd ikke mere, Johanne, Du skal nok faae Penge."

Kammerraad Halberg havde imidlertid taget Veien ned mod Thim. Han saae sig flere Gange tilbage, medens han stod ved Ruinerne. Da han mærkede, at Ingen var i Nærheden, ilede han hurtig hen ad Gangstien til Kirsten Ryles Hytte, og gik ind i den. Kirsten lod til at have ventet dette Besøg, hun satte stiltiende en Stol hen for Kammerraaden, støttede sig med begge Armene mod Bordet, og ventede paa, hvad han vilde sige.

„Saa er det da sandt, Kirsten!" begyndte han forlegen, efter nogle Minuters Taushed. „Vorherre har gjort Ende paa den stakkels Kones Lidelser."

„Nei!" svarede Smuglerkonen bestemt og rolig, „Sorg og Ærgrelse har faaet Bugt med hende, som godt var, for hun har pintes meget, inden det kom saa vidt. Gud skee Tak for at det ikke er mig, der skal svare til, hvad der er skeet mod hende."

„Ja vist, Kirsten!" sagde Halberg med bævende Læber, „den stakkels Marie har lidt meget i sit Vanvid; men I synes saa sørgmodig stemt, gode Kone! tag disse Penge til Eder for al den Tjeneste, I har beviist mit Huus." Han rakte hende en Bunke Papirssedler, men Kirsten tog ikke imod dem. „Gjem kun Pengene til vi siden gjøre Afregning," sagde hun, „og følg

saa med, eftersom I vil have hende at see førend de bære hende bort." Hun tog Lyset og vilde gaa, men Kammerraaden holdt hende tilbage.

„Nei, jeg har betænkt mig. Lad det være, lille Kirsten!" sagde han, „jeg bryder mig ikke mere om at komme derned, jeg kan ikke godt taale at see Lig."

„Men jeg siger, at I skal see hende," raabte Kirsten Ryle heftig, „I skal see jeres Kone for sidste Gang, om jeg saa skal bære Eder derved i mine Arme."

Halberg skjælvede, afslog igjen at følge hende, men Smuglerkonen tog ham ved Haanden og førte ham hen bag Skorstenen, hvor hun aabnede en Lem, og steg ned i samme Kjælder, som Madsalune skjulte sig i for Toldbetjentene. Halberg fulgte hende nølende. En fordærvet Luft strømmede dem imøde, det lille Lys, Kirsten holdt i Haanden, kastede et svagt Skær omkring paa Hvælvingens fugtige Mure, fra hvilke Vanddraaberne faldt ned paa Steengulvet. Kirsten tog Kammerraaden i Haanden og traadte hen med ham til et Straaleie, slog et Lagen tilside, og lod Lysskæret falde paa Liget af en mager, udtæret Kvindeskikkelse. Dets Øine vare kun halvt lukkede, Ansigtets gulblege Farve stak af mod de blaalige Læber, som den sidste Dødskrampe syntes at have givet et haanligt Smil.

Halberg kunde i de første Øieblikke neppe holde

sig opreist, medens hans Blikke ufravendt vare hæftede paa den Døde. Men han fattede sig hurtigt, og idet han sagte lod sin Haand glide ned over Ligets hule og klamme Kind, udbrød han høitidelig: „Sov i Fred, Du Stakkel! de Lidelser den Almægtige tildelte Dig, ere nu endte, Du er gaaet ind til hans Glæde."

„Ja! de ere endte," gjentog Smuglerkonen. „I kan nok see, at hun er død, hvis der blot var en lille Gnist Liv i hende, vilde hun vist ikke stiltiende have hørt paa eders Velsignelse. Naa, Gudfader har løst op for hende, og jeres Hemmeligheder ere velforvarede."

„Lad os ikke tale derom," sagde Kammerraaden. „Hvorledes døde hun? Var I nærværende i hendes sidste Øieblikke?"

„Ja!" svarede Konen, „jeg lukkede hendes Øine. Igaar Aftes, da jeg bragte hende Maden, kunde jeg nok see, at hun ikke havde længe tilbage at gjøre det i, midt inat trak hun i Klokken og kaldte mig til sig. Da jeg kom, sad hun overende i Sengen, og jeg gyste tilbage for det Blik, hun kastede paa mig. Jeg mærker, at det nu gaaer ad Enden med mig, Kirsten! hviskede hun hæst, som hun altid pleiede i de sidste Aar, — jeg seer da endelig et Maal for mine Lidelser."

„Skal vi saa gaa op igjen," afbrød Kammerraaden, hende; „jeg befinder mig ikke vel i denne indesluttede

Luft; kom lille Kirsten, saa skal I faae de Penge, I har tilgode hos mig.“ Han vilde gaa hen til Opgangen, men Kirsten stillede sig iveien for ham. „Jeg har givet den Døde et Løfte, Kammerraad! og det skal løses først. I maa blive og høre mig tilende. — Som jeg sagde, hun kaldte mig ned til sig inat og bad mig tøve en Stund hernede. Hun spurgte mig, hvordan det var gaaet hendes Barn, og da jeg fortalte, at det havde været dødt og borte i mange Aar, brød hun ud i en saadan Strøm af Forbandelser, at Haarene reiste sig paa mit gamle Hoved.“

„Vil I nu bare lade mig komme op!“ raabte Kammerraaden. „Jeg vil Pinedød ikke høre et Ord mere af denne Sladder.“ Med disse Ord krøb han opad Stigen og forlod Smuglerkonens Hytte, endnu førend Kirsten var kommen tilbage fra Hvælvingen. Udenfor var det blevet Nat. En tæt Taage laa over Heden. Kammerraaden skyndte sig tilbage til Aaberg. Bestandig saae han den døde Kvinde for sig, han syntes at høre hendes brustne Stemme. Han skjulte sit Ansigt i sine Hænder, og brast i en hulkende Graad. Fra denne Aften, var hele den søvndyssende Ro, han hidtil havde fremmanet over Fortiden, forsvunden.

Nede i en Dal, sad samme Aften to Mænd i Samtale med hinanden. Taagen steg, Maanen kom frem imellem de drivende Skyer, og kastede sit Lys ned

paa Samson Goliaths firskaarne Skikkelse, medens han sad paa en Graasteen og røg Tobak af en kort Leerpibe. Den Anden var Madsalune.

„Ja Samson!" udbrød den Sidste, „Alting maa holdes beredt til at komme afsted, lad Kutteren gaa saa nær under Land som muligt, see at faae pudset op i Kahytten til de høie Flygtningers Modtagelse, vor Skude skal dennegang bære en kostbar Ladning."

„Du har altsaa fast besluttet den Fart?" spurgte Samson. „Jeg spørger Dig ikke, om Du ogsaa har overveiet Alt, for jeg har faret længe nok paa din Skude, til at kjende Dig fra den Side; men Du siger, at Du vil skilles fra os, og give din Plads til Jakob, derom var det, jeg nok vilde tale et Par Alvors Ord med Dig. Jeg har nu adlydt Dig i mange Aar, Madsalune, og aldrig mukket til hvad der faldt Dig ind, skjøndt det sommesinde just ikke gik saa lige efter mit Hoved. Du har ogsaa handlet som en retskaffens Mand imod os, det mener jeg, vi ere nu engang blevne vante til Dig, og have fundet os vel ved at lystre Dig. Hvordan vil det gaa, naar Du drager fra os for bestandig? Hvem skal tale mig tilrette, naar jeg engang imellem bliver bidsk og gal i Parykken? Hvem skal raade os, naar det kniber? Hvem skal vi have Fortrøstning til i Faren? Jakob er en flink Fyr, Ingen kan sige Andet; men han er for godmodig

til at befale over de Hundetampe, som slide paa Maagens Dæk."

„Derfor staaer Du ved hans Side, Samson!" svarede Madsalune godmodig, „Du maa lede ham, hvor han seiler. Naar jeg er borte, vil Maagen føre flere Priser ind i de franske Havne end hidtil. Du veed, hvad der bandt mig til denne Kyst. I holde saa op med Smugleriet og heise det rette Flag for bestandig."

„Ja, men jeg vil længes efter Dig Madsalune," sagde den Anden, og hans dybe Stemme skjælvede ved disse Ord. „Der er ikke en Mand ombord, der kan synge og digte Historier for mig, der er Ingen, som kan sætte Liv i mig, naar jeg engang imellem bliver forknyt, fordi det gik mig saa feil paa Landjorden. See Mads! jeg Hund, nu drypper Vandet mig ned af Kinderne. Gud straffe mig, jeg synes ordenlig at jeg græder. Det kommer af, at jeg holder af Dig Du; jeg vilde nok have, Du skulde blive hos mig, til de engang surre mig fast til den sidste Køie, og hive mig overbord. Men det nytter vel ikke, at jeg snakker mere derom til Dig, Du gjør saa hvad Du vil alligevel, og jeg kan ikke fortænke Dig deri. Men naar det bliver Vinter, Mads! og vi have lagt Skuden op, saa reiser jeg ned til Dig, saa vil Du nok tage imod mig, og høre mig fortælle, hvordan

det er gaaet os imidlertid. Du glemmer da ikke Samson Goliath? Det tænker jeg idetmindste."

„Det er ogsaa en god Maade at tænke paa, Samson," svarede Madsalune bevæget. „Gaa blot Jakob tilhaande med din Erfaring, og lad mig aldrig høre, at en eller anden Engelænder har faaet eder paa sit Slæbetoug.

„Det skal Du ikke faae at høre," raabte Samson, „saa vidt lader Vorherre det aldrig komme. Det kan nok hænde saadan, at de en klar Sommermorgen efter en Storm fiske Stumperne af en Sømand op paa en eller anden Kyst; det kan ogsaa slaa ind, Mads, at de om mange hundrede Aar fortælle hverandre i Krostuerne, at Samson Goliath var en Djævel, fordi han ikke brød sig om at prøve paa, hvor høit hans Skude kunde naae Himmelen, og derfor sprængte den i Luften; men tage den skal de ikke, det vil jeg to Gange forlise paa!"

„Saa lad os skilles for inat, Samson," sagde Madsalune, idet han reiste sig, „gjør nu Alting klar dernede, om otte Dage forlade Fyrstinderne og deres Brødre Danmark for bestandig. Jeg behøver vel ikke at bede Dig, holde det hemmeligt, hvad vi her have talt?"

„Du kan stole paa mig," sagde Smugleren, „men tænk dog lidt efter, om det ikke kunde lade sig gjøre, at Du blev ved at fare med dine Folk som hidtil. Forstaaer Du mig? — Gud i Vold, Madsalune!"

Samson trykkede Madsalune til sit Bryst. Taarerne stode ham i Dinene, men han taug og gik med lange og hurtige Skridt ned mod Stranden, medens den Anden forsvandt blandt Klitterne.

X.

Samme Aften, omtrent paa samme Tid, sad Emma og Anna hos hinanden i et Værelse paa Aaberg. Der var en vis Heftighed og lidenskabelig Uro udbredt over Emmas Væsen; hendes Kinders afvexlende Farve, hendes usammenhængende, afbrudte Tale, gav tilkjende, at der arbeidede Noget i hendes Indre, som hun forgæves søgte at skjule under Skin af Rolighed. Anna betragtede hende flere Gange med et deeltagende, sørgmodigt Blik, men hvergang Emma saae iveiret, sank hendes Dine hurtig ned til Sytøiet, hun arbeidede paa.

„Du har sikkert fornærmet Harder, kjære Søster!" udbrød hun endelig, i denne blide, dæmpede Tone, som var hende egen. „Det er nu to Dage siden han besøgte os."

„Ingenlunde!" svarede Emma, „jeg saae ham nede hos Prindsessen imorges, venlig som tilforn, han vidste desuden forud, at hiin Samtale mellem os maatte

ende saaledes, han har før anholdt om min Haand og faaet samme Svar. Jeg gifter mig aldrig!"

„Men hvorfor da?" spurgte Anna forundret; „Du synes at føle en høi Grad af Tilbøielighed for Harder," hun rødmede ved disse Ord, „hvorfor da ikke befæste det saaledes, som Verden og de borgerlige Love fordre?"

„Hvorfor!" gjentog Emma hurtig og i en bestemt og rolig Tone. „Det vil jeg sige Dig, min Søster! Fordi Kjærlighed kun kan vedvare i et Forhold, der ikke forbindes med Tvang. Saalænge jeg ikke er bunden til Harder, ved andre eller stærkere Baand, end min fri Villie, vil han bestandig søge at befæste sig paa den Plads, jeg indrømmer ham, han vil aldrig blive kold, fordi han frygter for at tabe mig; ved Ægteskab paalægger jeg mig Lænker, sikrer ham en Besiddelse, som ophører at have Værd, efterat Nyhedens Interesse er forsvunden. Mændenes høieste Nydelser ligge begrændsede i de Dieblikke hvori de kæmpe for et Maal, denne Kamp og Higen maa være vedvarende, for at Lykken kan være det, det naaede Maal tilfredsstiller ikke længer. Jeg har blot talt i Almindelighed, vilde jeg bekræfte mine Ord med et Exempel, saa maatte jeg saare Dig, min kjære Søster, thi jeg kunde da spørge, om Du er lykkelig i dit Ægteskab?"

Anna taug, hun bøiede sit Hoved ned mod Sytøiet. Emma betragtede hende nogle Dieblikke med

den skjulte Triumf, vi saa ofte føle, naar de Beviser, hvis Gyldighed vi selv betvivle, have bragt vor Modstander til Taushed. Hun reiste sig fra Stolen og saae ud af Vinduet. Anna blev kaldt ned til Thebordet, Emma var alene.

Hun gik hurtig frem og tilbage paa Gulvet, og den oprørte Stemning, hun hidtil havde søgt at skjule i Annas Nærværelse, viste nu sit synlige Udtryk i alle hendes Miner.

„Hun troede, at min Lykke beroede paa Harder," udbrød hun sagte, og hendes fine Læbe bøiede sig til et foragteligt Smil, „hun forstaaer mig ikke; denne kolde Søster aner ikke, at Lykken bestaaer i Gjengjældelse for den Ligegyldighed, den ringeagtede Tilsidesættelse, jeg har maattet taale, og som jeg daglig seer gjentaget i hans stolte, haanlige Miner. Du har pint mig, Gordon!" hviskede hun med et smerteligt Smil, og hendes funklende Øine fyldtes med Taarer, „min Sjæl har flere Gange været ved Fortvivlelsens Rand, men Du kjendte mig ikke ret; jeg maa seire over Dig, enten seire, eller gaa tilgrunde." Hun taug og Echoet i det store Værelse svarede sagte og dæmpet: gaa tilgrunde. Hun lyttede, der lød Skridt paa Trappegangen. — „Han kommer, han kommer!" udbrød hun jublende. „Det er Jakobs ubestemte, forlegne Gang, iaften maa jeg vinde eller tabe Alt."

Emmas Aasyn antog atter dette rolige Udtryk, bag hvilket hendes oprørte Sind og alle disse lidenskabelige Følelser, der gjemtes i hendes Bryst, fandt et uigjennemtrængeligt Skjul. Døren aabnedes, Jakob traadte ind. Emma besvarede hans Hilsen med sit venligste Smil, og bad ham at tage Plads hos sig i Divanen.

„De har ladet mig kalde," udbrød Jakob langsomt, efterat han havde kastet sit Blik omkring i Værelset og overbevist sig om, at være alene med hende. „De lod mig sige, at Anna var syg, at hun ønskede at tale med mig. Hvorledes er det med hende, kjære Emma?"

„Hun befinder sig bedre," svarede Emma smilende, „Sygdommen er overstaaet, og jeg beder om Tilgivelse fordi jeg lod Dem komme herop, mere efter mit eget Ønske, end Annas; hun er uvidende om deres Komme."

„Det var ikke smukt af Dem, Emma!" sagde Jakob, „De burde ikke drive Spot med mig, De har tvunget mig til at overtræde Annas Befaling, hun bad mig sidst, ikke at komme her oftere. De foregav, at hun var syg, og jeg har været meget bekymret derfor den hele Eftermiddag, nu kommer jeg herop blot for at skuffes, og gaaer bort uden at faae hende at see."

Den, der ledede hans Skridt. De selv kunde ikke agte mig, Emma, og Gordon vilde foragte mig, hvis jeg røbede en Hemmelighed, der var betroet mig."

Hans Kinder glødede i dette Øieblik, hans Stemme tiltog i Sikkerhed; Emma havde ikke før seet ham saaledes, men ingen Mine forandredes i hendes Ansigt, hendes Læber smilede, og med den samme rolige og blide Stemme som før, svarede hun ham: „De har Ret Jakob, Taknemmelighedens Baand ere stærke, jeg tilstaaer det, men De nævnede ogsaa Kjærlighedens, naar jeg nu sagde, at Hun, denne ene Lykkelige, der blot formaaer noget hos Dem, ønsker at vide, hvad jeg her beder Dem betro mig, naar jeg siger Dem, at jeg blot er et Bud fra hende, der tilligemed Bønnen, bringer Belønningen for dens Opfyldelse med sig, hvad saa?"

„De driver et grusomt Spil med mig, Emma! Saa lad hende da først selv spørge mig derom, ikke fordi jeg tvivler om deres Ord, men jeg vil da sige hende Grunden til min Taushed, jeg vil overbevise hende om det Rigtige i, ikke at besvare dette Spørgsmaal; jeg kan ikke gjøre det."

„Godt min Herre!" sagde Emma, og i dette Øieblik var hendes Rolighed forsvunden, Vredens Rødme farvede hendes Kinder. „De har nu, med en Færdighed, som jeg beundrer, sagt Alt det, der kunde

siges til Grund for deres Taushed, hør nu ogsaa, hvad jeg har at svare derpaa. De skal sige mig, hvad De veed om denne Plan, thi De har allerede bekræftet mine Formodninger og tilstaaet, at der existerer en saadan. De forlader ikke Værelset før det er skeet."

„Hvorledes?" spurgte han forbauset og reiste sig, „hvad mener De?"

„Som jeg siger, jeg vil vide Alt. Læg vel Mærke til mine Ord, Jakob! Anna er uvidende om deres Komme, men jeg ikke om de tvende Breve, De under deres Ophold her har skrevet hende til, det ene er endogsaa i mit Værge og jeg vil ikke betænke mig paa at gjøre det gjældende til Straf for deres Trods. See Dem omkring!" vedblev hun med et haanligt Smil. De er i Annas Værelse. Karner har Mistanke om et ganske andet Forhold mellem Dem og hende, end det som maaskee finder Sted, han arbeider i sit Kontoir derinde; jeg lader Dem Valget: enten meddeler De mig hvad De veed, og jeg lover Dem Taushed til Gjengjæld, eller jeg kalder ham ind til os. Det er et Lune, en Grille af mig, jeg tilstaaer det, men jeg pleier at faae mine Ønsker opfyldte. Tys! der kommer Nogen, skjul Dem bag Gardinet derhenne, De er ulykkelig, hvis han finder Dem her, De kjender hans rasende Mistænksomhed."

Jakob betænkte sig et Secund, den sædvanlige

Ubestemthed og Frygt syntes atter at vaagne, men han beherskede den med en hidtil ukjendt Hurtighed. Nei!" sagde han, jeg har ikke gjort Noget, hvorfor jeg behøver at skjule mig. Lad Karner komme, jeg vil fortælle ham Alt, og enten overbevise ham om hans ugrundede Mistanke, eller ogsaa lide derunder."

„Men Anna, Anna!" hviskede hun heftig, „indseer De ikke Følgerne for hende? Hun alene vil komme til at undgjælde derfor, skjul Dem blot, til han igjen er gaaet, der er intet andet Middel at vælge."

Jakob var atter den Gamle, han adlød uden at betænke sig, og traadte hen bag det nedslaaede Gardin, der aldeles skjulte ham.

Karner traadte ind, han satte sig ned i Sophaen. Emma betragtede ham taus, hun læste i disse rynkede Bryn, i denne foldede Pande, at Toldinspekteuren var i et daarligt Humeur. Hun glædede sig derover.

„Har De ikke seet noget til min Kone?" udbrød han i en ligegyldig Tone, for dog at sige Noget. „Anna har overtaget min Plads nede ved Thebordet iaften," svarede hun, „jeg befinder mig ikke vel, og foretrak at blive her."

„Der er vel Fremmede nede?" spurgte han atter.

"Vi ventede Gordon," yttrede hun rolig, og tog sit Strikketøi.

Naa! saa kommer Jakob formodenlig ogsaa, og

jeg begriber da ret vel, at hun maa være tilstede. Jeg bliver nødt til at lade Halberg forbyde dette Menneske Adgang paa Aaberg, hans Opmærksomheder mod Anna trætte mig, især da hun slet ikke bryder sig om at vise, i hvor høi Grad han interesserer hende; Gud veed, hvor vidt det maaskee allerede er kommet imellem dem."

Emma overhørte denne sidste Bemærkning, hun gik til Vinduet og lod som hun saae ud deraf, men da Karner tog en Avis paa Bordet, bøiede hun sig umærkelig over mod Jakob.

„Vil De aabenbare mig deres Hemmelighed?" spurgte hun, „De hører, hvad der venter Dem."

Jakob var i den dødeligste Angst, men han havde nu Visshed om det Spil, hun drev med ham, han fragik atter at vide Noget. De faa Ord, hun talte, havde naaet Karners Øre.

„Hvad siger De, Emma?" spurgte han, og lagde Avisen tilside.

„Skyerne trække sammen til et Uveir," svarede hun og gik bort fra Vinduet, „der har længe været noget Truende i Luften, det vil blive skrækkeligt for Den, der ikke itide veed at undgaa det."

„Der gives Mange, som glæde sig derover!" svarede Karner, „hvis De i denne Time var nede imellem Klitterne, vilde De finde Folk, for hvem

Uveiret er en herlig Leilighed til Binding; jeg mener Smuglerne, til hvilke min Kones Tilbeder siges at høre."

„Jeg troer ikke, at Jakob Gordon glæder sig til Uveiret iaften, idetmindste vilde jeg ønske for hans egen Skyld, at han itide vidste at sikre sig derfor. Men De er i et daarligt Humeur, stakkels Karner! alle disse Bryderier i Deres Embede, give Dem vel Aarsag dertil?"

„Anna har aldrig fundet, at jeg kunde have Anledning til at være i daarligt Humeur," sagde Karner, idet han greb Emmas Haand og kyssede den, „hun er kold og ligegyldig for mine Sorger, ene hos Dem, møder jeg Velvillie og Deeltagelse, og jeg er dobbelt taknemlig derfor. Vidste jeg blot, at der fandt nogetsomhelst Forhold Sted mellem Anna og denne Dreng; dersom min Mistanke bekræftedes, og det kunde skee, naar De vilde være aabenhjertig mod mig Emma! for Deres Øie kan Intet blive skjult, oplys mig om Alt, og skulde der være Noget, som De ikke kan sige, saa antyd det blot, jeg vil forstaa Dem, og giver Dem mit Æresord paa, ingensinde at røbe Den, der gav mig Lys i dette Punkt."

„Jeg vil ikke nægte," svarede Emma høit og langsomt, „at der, som De formoder, jo finder et vist Forhold Sted mellem Anna og Jakob, jeg har været

indviet deri ligefra dets første Begyndelse, jeg vil ogsaa, siden De saa ivrigt ønsker det, betro Dem hvad jeg veed, og give Dem Beviser for mine Ord. Men jeg synes der kommer Nogen paa Trappen, jeg beder Dem, Karner, gaa hen og undskyld mig, hvis det er Bud til et af disse kjedelige Spillepartier, som Hendes Høihed ynder saa meget, siig, at jeg er syg og kan ikke komme."

I det Øieblik Karner gik, traadte Emma tilbage til Gardinet, der skjulte Jakob; „Ja eller Nei?" hviskede hun. „De har Valget."

„For Himlens Skyld, Emma, gjør det ikke!" bad han.

„Betro mig Gordons Plan."

„Nei!" hviskede han i den frygteligste Kamp mellem Pligt og Frygt. „Jo, jo! jeg vil fortælle Dem Alt."

Hendes Øine straalede, medens hun begjerlig opfangede hver Stavelse af disse Ord, hun tog sit Lommetørklæde op fra Gulvet, som hun før havde ladet falde, og satte sig igjen ligeoverfor Karner, der imidlertid havde affærdiget Tjeneren.

„Det Forhold, Karner, som De frygter mellem Jakob og Anna, har fundet Sted fra Begges Barndom, altid saae man dem sammen, deres Følelser for hinanden vare dengang de inderligste og reneste, et

Menneske kan nære. Siden Annas Giftermaal har Jakob kun været her ganske faa Gange, aldrig truffet hende alene, endog selv søgt at forebygge det. Anna, veed jeg, nærer blot en søsterlig Velvillie for ham. Intet videre, og om end hans Følelser for hende, skulde være af en noget dybere Natur, saa yttre de sig dog kun i en tilbedende Hengivenhed, som jeg synes snarere maa smigre end forurolige Dem. Anna kjender deres Mistanke, hun har bedet Jakob om ikke at komme her oftere, De vil faae Leilighed til at overbevise Dem om, hvor strengt han opfylder hendes Ønsker. De indseer af dette, hvorliden Aarsag der er til at vredes paa Jakob eller at mistro Anna, gaa ned og overbevis Dem om, at han ikke er tilstede, og afbed dernæst deres Forseelse hos min Søster."

Karner mumlede nogle Ord og bladede i en opslaaet Bog; Emmas Ord havde øvet en synlig Beroligelse paa ham. Lidt efter forlod han Stuen med et tilfreds og opklaret Aasyn.

Da Jakob traadte frem af sit Skjul, var hans Ansigt meget blegt; han skjælvede medens han takkede Emma, fordi hun havde tilintetgjort Karners Mistanke. En halv Time senere gik han bort og Emma var indviet i alle Gordons Planer. Der spillede et haanligt Smil omkring hendes Læber, medens hun satte sig ned og skrev nogle Linier, hun ringede, og befalede

Tjeneren at besørge Brevet til Kammerjunker Harder.

Næste Eftermiddag, lidt før Aften, gik Gordon igjennem Aaberg Have. Han kom fra Fyrstinde Antonovnas Værelser, og det Udtryk, der hvilede over hans Træk var koldt og mørkt. Han mødte Emma i en af Gangene. Efterat have hilset, indlod han sig i Samtale med hende. Emma var i de første Øieblikke noget forlegen, hun betragtede Gordon med et speidende Blik, da han bød hende Armen og bad om Tilladelse til at ledsage hende, men den rolige Tone, hvori han talede, gav ogsaa hende hurtig den sædvanlige Sikkerhed tilbage.

„Det er ret heldigt, at jeg traf Dem Gordon!" udbrød hun.

„Jeg har længe ønsket en Samtale med Dem uden Vidner."

„Det gaaer netop mig ligesaa," sagde han smilende, „vi ville Begge faae Grund til at glædes over dette Møde."

„Erindrer De en Tid," begyndte Emma, „hvori dette hyklede Venskab, dette Skin af Artighed, vi i den senere Tid saa omhyggelig iagttage imod hinanden, ikke blot fremgik som en Fordring den gode Tone havde paa os, men i det mindste fra min Side som Yttringer af en dybere Følelse."

„Om jeg erindrer det, kjæreste Frøken Halberg!"

gjentog han rolig, hvorfor tvivler De derom? Jeg har bestandig hørt sige, at man erindrer Lykken længere end Sorgen."

„Spar disse Talemaader til Den, der bedre veed at vurdere dem, end jeg," yttrede hun, „jeg minder Dem blot om den Tid, for at spørge Dem, om jeg dengang et eneste Dieblik, har krænket Dem, eller hvorved jeg ellers kan have saaret Dem? Svar mig oprigtigt, er der skeet Noget af Alt dette?"

„Nei! jeg erindrer ikke, at det er skeet."

„Nu vel," vedblev hun, opægget ved den Kulde, hvormed han talede. „Jeg vil da skaane Dem for Erindringen om, hvorledes det behagede Dem at bryde dette Forhold. De beskæmmede mig Gordon, De lønnede min Hengivenhed med Kulde, med Ligegyldighed, med Spot endogsaa, og jeg lovede at hævne mig." Hun taug et Dieblik og betragtede ham stift og speidende.

„Tal kun videre!" sagde Gordon rolig, „De har vist mere at sige."

„Det har jeg ogsaa," svarede hun triumferende, „jeg var blot bange for at trætte deres Taalmodighed med den Smule, jeg vilde tilføie. „Deres Tilbøielighed," vedblev hun dæmpet, „er senere falden paa en mere ophøiet Gjenstand, De har raadet denne Dame og hendes Familie til at forlade Danmark, De har forelagt hende Planen, hvorledes Flugten skulde gaa

for sig, berammet Stedet, beredt Alt, og alene glemt, at jeg, deres Veninde, var Medvider i Historien. De burde dog ikke have forbigaaet mig med denne Taushed, Herr Gordon!"

„De har Ret," svarede han med samme Ro og Fatning som hidtil, „jeg indseer min Forsømmelse; da De imidlertid selv har fundet det Umagen værd at forske efter Lys i mine Planer, saa er det heldigt, at jeg just mødte Dem her, for at kunne tilføie, hvad Jakob iaftes enten glemte, eller ikke vidste Besked om. Som De nylig sagde, er Alt beredt til Flugt, imorgen forlader Fyrstinde Antonovna Aaberg, for i Stilhed at berede sig til Afreisen, om otte Dage vil hendes Vogn komme til Bædersø Kro, medens Madsalunes Kutter venter nede bag Klitterne for at føre dem til det Sted, de ønske. Nu veed De Alt."

Emma stirrede med et mistroisk Blik op paa ham, hun saae det sædvanlige spottende Smil omkring hans Læber, men der var Noget i denne kolde Tone, i denne Aabenhjertighed, som forfærdede hende.

„Frygter De da slet ikke for, at jeg lægger Dem Hindringer i Veien?" spurgte hun hæftig. „Er jeg da saa ubetydelig i deres Øine, at De troer det umuligt for mig, at tilintetgjøre alle disse Forberedelser? O, Gordon! den Spot, De selv i dette Øieblik tillader Dem, skal jeg vide at gjengjælde."

„Det beroer paa Dem selv!“ svarede han, „men De vil ikke røbe, hvad De veed til noget Menneske; det forsikrer jeg Dem om.“ Gordon ledsagede sine Ord med et Blik, en Mine, der tilintetgjorde ethvert Haab hos Emma om at see ham ydmyget. Hun havde forhen elsket denne trodsende Koldsindighed, denne urokkelige Bestemthed, nu frygtede hun den. „Hør mig tilende!“ sagde han, „lad os et Øieblik forandre Samtalens Gjenstand, jeg vil da betro Dem endnu en Hemmelighed, som angaaer Dem selv, deres Søster, deres hele Familie.“

„For toogtyve Aar siden kom deres Fader til Aaberg. Hans Formue var tilintetgjort ved Processer, han manglede Penge til at skaffe sig den nødvendige Besætning paa Herregaarden, han var flere Gange nødt til at sælge Stykker af sine Jorder, for at udrede de kongelige Skatter og Renter, som hæftede paa den. Pludselig forandredes hans Kaar, han fremtraadte i Besiddelse af Rigdomme, hvis Kilde blev en Gaade for Alle. Selv De kjender vel neppe Grunden til denne hurtige Velstand? Jeg skal fortælle Dem den, tag kun igjen min Arm, lad os rolig følge langs med Klitterne. Seer De denne Bakke hist?“ spurgte han, pegende paa et høit, fremragende Punkt, i Nærheden. — „I mørke Nætter, naar Skyerne slukte Maanelyset, og Vinden bar ind mod Landet, listede

en Mand sig ned til Kysten, og skred, tiltrods for Storm og Uveir, rolig og langsom frem og tilbage paa Stranden. Han hørte ikke de Fortvivledes Angstraab, eller deres Bønner om Hjælp. Hvad Havet greb, det døde i Havet. Manden var alene, hans Haand udstrakte sig efter de Skibbrudnes Lommer, men ikke for at frelse dem. Det Søen kastede ind paa Land, tilhørte ham. Hau havde Strandingsret paa Kysten. Gik han endnu videre? jeg vover ikke at tro det, kun saameget er vist, der fandtes dengang flere Døde i hans Distrikt, end i Naboernes."

„Det Uhyre!" hviskede Emma.

„Tys!" sagde Gordon, „forband ham ikke, det var deres Fader."

„En Vinter var han saaledes gaaet sin vante Gang langs med Stranden, skjøndt han allerede var bleven rig ved det han havde plyndret. Det var en mørk og stormfuld Nat. Da stævnede et Skib ind paa Revet, knustes, og næste Morgen grove de tre lemlæstede Lig op af Sandet, som Søen havde skyllet iland. Styrmanden, hans Hustru og et lille Barn havde et Lykketræf reddet, de førtes op paa Herregaarden. Konen var imidlertid saa forslaaet, at hun døde kort efter, Barnet blev udsat mellem Fremmede, Styrmanden forlod Aaberg, ligesaa fattig som han kom derop, og denne Mand, det var deres Faders

Broder.“ Han taug her nogle Minuter og gik med langsomme Skridt henad Sandet. Emma skjælvede, hun var neppe istand til at gaa længere.

„O, Gordon!“ hviskede hun grædende, „det er umuligt, det er ikke sandt, hvad De fortæller.“

„Hvert Ord er sandt!“ svarede han. „De kan selv spørge Halberg derom, hvis De tvivler; men min Historie er endnu ikke tilende: Deres Moder havde længe anet den Maade, hvorpaa han erhvervede sig sine Rigdomme. Tilgiv, at jeg berører den Uenighed, som stedse fandt Sted mellem deres Forældre. I et saadant Øieblik truede hun med at ville aabenbare Alt, og han indsaae Nødvendigheden af at forekomme dette Skridt. Man sagde, at hun var sindssvag, hvem veed det, hvad hun oplevede var i ethvert Fald nok, til at fremkalde en saadan Tilstand. Pludseligt forsvandt hun. Det hed sig, at hun var bragt ned til en Sindssygeanstalt i Sønderjylland. Ingen vidste noget Bestemt at sige. Kort efter fortalte Rygtet, at hun var død. Folk mumlede en Deel herom, og saa glemte de hende, Kammerraaden bar Sorg og trak paa Skuldrene, naar hendes Navn blev nævnet. Imidlertid levede deres Moder, indtil for en Maaned siden.“

„Min Moder!“ gjentog Emma, med et Udtryk af den høieste Rædsel. „De lyver, — jeg mener, De tager feil, Gordon, det er ikke muligt.“

„Deres Moder levede for en Maaned siden," gjentog Gordon, langsomt og bestemt. Madsalune traf hende i de mørke, fugtige Kjældere under Thim Slot. Der har hun tilbragt Tiden, siden De sidst saae hende. I mange Aar har Guds Sol lyst over hendes Hoved, uden at hun saae den, Dagene vare en bestandig Nat for hende; adskilt fra det menneskelige Selskab var denne gyselige Hule hendes Bolig, dens Mure have gjenlydt af hendes Skrig, af hendes Forbandelser, den har modtaget hendes sidste Suk. Det var deres Fader, som paa en saadan Maade sikrede sig hendes bestandige Taushed. Nu er hun død. Hun overgav Madsalune de Papirer, hvorpaa hun havde nedskrevet, hvad hun led, og han har igjen betroet mig deres Indhold. Min Historie er her tilende, jeg seer, at den har angrebet Dem mere, end den De nylig fortalte mig. Lad os vende tilbage. Hvad jeg har sagt, vil De let kunne faae Vished om; de Papirer jeg omtaler, vil De vel nødig see offenliggjorte, samme Dag jeg forlader Danmark, skal de blive Dem tilsendte, men, ikkesandt, til Gjengjæld tør jeg nok stole lidt paa deres Taushed; De vil ikke være Den, der røber Gordons Planer for noget Menneske?"

Emmas Kraft var brudt, der var ikke Spor af den nylig saa stolte, triumferende Mine tilbage; hendes Arm skjælvede i hans, en dødelig Mathed hvilede over

alle hendes Lemmer. „Hvis det er sandt, Gordon! hvad De har sagt," udbrød hun hulkende, „og jeg kan jo neppe tvivle derpaa, hvis han, jeg kaldte Fader er Ophavsmanden til denne rædsomme Historie, saa er jeg den Ulykkeligste af alle Levende — Jeg vil tie," hvi skede hun med en sagte Stemme, „ikke en Stavelse skal nogensinde komme over mine Læber; men disse Papirer, min arme, min ulykkelige Moders eneste Arv, lovede De ikke, at Madsalune skulde give mig dem, Gordon. — Dem faaer jeg jo naar De reiser?" —

„De skal faae dem alle!" svarede han bevæget, „kom Emma, lad os gaa; Gud veed, det er meget imod min Villie, at det skulde komme saavidt mellem os."

Han mere bar end understøttede den halv Afmægtige. Da de skiltes ved Havelaagen, greb hun hans Haand, og hviskede: „Jeg er i deres Magt, Gordon, men jeg veed det, De vil ikke bruge den til min Fordærvelse."

„Vær De rolig, Frøken Halberg! De kan stole paa mig, ti blot med hvad De selv veed, saa skal deres Hemmelighed være sikker i mine Hænder." Saaledes skiltes de.

Det var blevet Nat, en skyfri Himmel hvælvede sig over Jorden. Maanens blege Skive steg op af Havet, Tusinder af Stjerner smilede ned til Gordon, medens han skred hen over Veien til sin Faders Bolig.

Gordon vandrede alene gjennem Egnen; ingen Larm, ingen forstyrrende Virksomhed stillede sig imellem de Tanker, der vækkedes i hans Indre. Alting forekom ham smukt og værdifuldt, en tilfreds Stemning hvilede over ham, Billeder af en lys og herlig Fremtid vinkede ham imøde.

„Saa leder dog dette vilde, planløse Liv til et Resultat," udbrød han med sin rolige Stemme. „Min Tilværelse uden Maal, uden nogen bestemt Tragten, er dog ikke forfeilet, som jeg saa ofte troede. Jeg forlader nu Danmark for bestandig; denne søde Antonovna vil skabe mig en Virkelighed, endnu bedre end den, der hidtil levede i mine Drømme. Der boer en Vished i mit Bryst, for at det vil blive saaledes."

Han gik med hurtige Skridt ned mod Huset. Da han kom til Hjemmet stod den gamle Husholderske i Vinduet, og stirrede ud mod Veien, som om hun ventede ham. Der laa noget Ængsteligt i den dæmpede Tone, hvormed hun bød ham velkommen.

„Hvor er Fader?" spurgte han, „han er da ikke syg?"

„Landinspekteuren er gaaet tilsengs for lidt siden," svarede Konen, „han var ikke ret vel iaften, men gaa kun ind til ham, han har flere Gange spurgt efter Dem."

Gordon aabnede Døren, Lampens Skin faldt

paa hans Faders indfaldne Træk; men han saae disse Træk opklares af den inderligste Glæde, idet han traadte ind. Den Gamle reiste sig iveiret, vinkede Gordon hen til sig, slyngede sine Arme om hans Hals og medens han stift og taus betragtede ham, rullede Taarerne ned over hans Kinder. Den lille Hund krøb med en glad Tuden hen til Gordon og slikkede hans Haand.

„Du er dog ikke syg?“ spurgte han sagte og bevæget.

„Nei, Gudskeelov! Johan, jeg føler mig ret frisk nu, siden Du er her; jeg veed ikke hvordan det kan være, men jeg har aldrig længtes efter Dig saameget som iaften. „Hvorlænge vil Du nu blive her hjemme dennegang?“

„Otte Dage!“ svarede han med en blød og kjærlig Stemme, og dette kolde, strenge Aasyn var nu aldeles forandret i en barnlig Omhed, medens hans Blik hvilede paa den gamle Mands Træk. „Om otte Dage maa jeg atter bort,“ gjentog han langsomt.

„Nu, otte Dage er jo en lang Tid; sid ned min Søn, flyt din Stol nærmere herhen, vi ville tale lidt sammen, det er saalænge siden, vi sidst havde Leilighed dertil. Fortæl mig Noget.“

„Hvad skal jeg fortælle Dig ,Fader? Det gaaer mig godt og jeg har et Haab, næsten Vished om, at

den Tid er nær, hvor et Liv uden Sorger, en Tilstand fuld af Lykke venter mig."

„Stol ikke formeget paa Haabet, Du min eneste Søn!" vedblev den Gamle med en dyb og alvorlig Stemme. „Hvad er det vel, denne Skygge, som vi kalde Haab og hvorpaa vi grunde vore Glæder? Et Pant paa Guds Godhed, en Stjerne i Natten, en Bro over Sorgen; ja vist! en Tilstand, hvor Himlen og Helvede ere Naboer. Du byggede som Barn paa dette Feepallads af Ønsker, af Fantasiens og Regnbuens Farver, og dit Blik mødte overalt en straalende Sol, enhver Gjenstand forgyldt med Glæde, medens Sirenen i dit Indre hviskede, at det stedse vilde vedblive at være saaledes. Du levede med denne Forjættelse, Du saae Rosen blomstre uden Torne og Lykken spire i ethvert af dine Fjed, som Græsset om Vaaren. Men Du blev ældre og mødte Storme og din Sol gik efterhaanden ned bag Skyer, Modgang og Ulykker kjølnede dit varme Hjerte. Du lever for at skuffes.

Du bygger som Mand paa dette Haab, i Venskab og Kjærlighed, Du kæmper med dit Skib for at naae Havn; Du stoler paa Fremtiden, fordi Øieblikket svigter Dig, og dine Følelser ville sløves paa Egoisme, paa Lavhed eller Last, Du øiner allerede Havnen, ja Du øiner den, min Søn! men saa kommer Stormen og kaster dit Skib tilbage, og Bølgerne tørne oprørte

imod Dig, og medens Du kæmper, medens Du trodsig og fast hæver din Pande mod Sorgen, saa bygger Du igjen, og bygger for at skuffes.

Og naar nu Tiden gaaer, naar Livets Blomstringstid er endt, naar Støvet er faldet af Sommerfuglens Vinger, naar Stormene have berøvet Træet dets skjønne Blade og de nøgne Grene begynde at vise sig, medens den kolde Vinter stykkeviis nedriver dit Tempel i Gruus, da vil Du endnu haabe; Du har levet med Haabet fra Barnevuggen til din Grav, det gaaer med Dig til Døden, og Du seer da, at Gudinden smilede spottende og svandt, hvergang Du længtes efter at trykke hende til dit Bryst. „Jo det er afgjort Søn," vedblev den Gamle, med et smerteligt og bittert Smil, „Haabet er Himmelens skjønneste Gave."

„Din Alder dømmer strengt," sagde Gordon bevæget, „maaskee Tiden og et lignende Maal af Sorger som dine, vil bringe mig de samme Anskuelser, for Øieblikket deler jeg dem ikke."

„O nei, kjære Johan! Det maa Du ikke heller, vær glad og tilfreds, lad mit vrantne Lune for Alting ikke berøve Dig din Tillid, saaledes som jeg, dømmer blot Den, der staaer ved Maalet af sit Liv, Den som har seet Verden og kjender den." Gordon svarede ikke, han stirrede taus ind i Lyset. Den Gamle be-

tragtede ham længe med et rørt Blik. „Mine Ord have forstemt Dig, Johan!" udbrød han, „og det var mindst min Hensigt. Hvad tænker Du paa?"

„Du kjender ikke Verden," svarede Gordon med dyb Alvor og hævede sit Blik op til den Gamle. „Fader! Du kjender ikke engang din egen Søn ret."

„Jo, Johan," jeg kjender Dig. Hvad Du troede skjult for Alle, saae din gamle Fader forlængst tilbunds i, jeg har forsket og sporet, jeg har ledt til jeg fandt en Vei i Mørket, men hvorfor skulde jeg bedrøve Nogen? jeg har tiet og skal aldrig lade mig mærke med hvad Du ikke vil have bekjendt. Jeg er glad, min Søn, for hvordan end Alting er, saa veed jeg, at Du dog har fulgt mine Lærdomme, Du er et godt Barn, der er Ingen, som har sagt Andet om Dig." Den Gamle hævede sig iveiret, slog sine Arme om Sønnens Hals og kyssede hans Pande. „Johan! Du er min Stolthed, min Glæde, det eneste Haab, som ikke svigter, jeg velsigner den Stund, da Du saae Lyset."

Gordon skjulte sit Hoved ved Oldingens Bryst, han græd. — „Gjentag din Velsignelse, min Fader!" hviskede han, „gjentag den, thi jeg kommer iaften for at tage Afsked med Dig. Vi sees aldrig mere."

VI.

Dagen, som var bestemt til Fyrstindens Flugt nærmede sig. Rolig og besindig havde Gordon beredet Alt dertil, ingen Tanke af Frygt eller Mistillid afbrød hans Tro til et heldigt Udfald. Madsalunes Kutter laa nede under Kysten. Det nødvendigste Reisetøi var allerede bragt ombord, man ventede blot Flygtningerne, for strax at gaa under Seil. Men Dagen kom og Dagen gik, Fyrstindens Vogn blev borte. De udsendte Speidere vendte tilbage uden at kunne give nogen Underretning, og Gordon tilbragte Natten i Væderső Kro, i en meget urolig Stemning. I en Sag, der angik ham selv, frygtede han aldrig, Farer og Vanskeligheder vare ham bekjendte, selv Oieblikkets uheldige Tilfælde vidste han at benytte til sin Fordeel, men her kom det an paa Flere, det beroede isærdeleshed paa en Kvinde, om denne Plan skulde lykkes; og hans Sjæl ængstedes af Frygt for at hun skulde findes ubestemt og vankelmodig i Handlingens Time. Mod Morgenstunden kastede han sig paa en Hest og red ind igjennem Heden ned til Horsens, for at faae Underretning om hvorledes det stod til.

Dagen var lummerhed, Efteraarets varmeste Sol faldt brændende paa hans Hoved, Hesten stønnede under det fortvivlede Ridt, dens vilde Rytter sporede den

til. Det blev Aften og Morgen igjen, inden han naaede Byen. Han gav sig neppe Tid til at ordne sin Dragt, men ilede op paa Palaiet. Alt var stille og roligt i dets Nærhed, Schweitzeren fortalte, at Herskabet var hjemme. Han mødte en gammel Tjener paa Trapperne og gik ind i Forgemakket, der altid pleiede at være opfyldt af Antonovnas talrige Betjente; idag var det tomt, han ventede, Ingen lod sig tilsyne, hans Skridt gjenløde i den store Sal, medens han gik til Døren, den var kun halv tillukket og han traadte ind i Antonovnas Audiencegemak. Ogsaa dette var tomt, og viste en oplukket Dør til det næste Værelse. Hans Gang var ikke hørlig paa det bløde Gulvtæppe, og Gordon standsede overrasket da han kom til Døren.

Klaveret var slaaet op, et Nodeblad laa paa Pulten, men Antonovna sad ikke foran det. En lille hvid lakeret Sofa i Rococostil, betrukket med mørkegrønt Atlask, stod ligeoverfor Vinduet, men Antonovna sad ikke i den, hun var ligesom ubevidst sunket ned i en halv liggende Stilling, paa en Fodpude af Hermelin, foran Sofaen og støttede det bøiede Hoved med den ene Haand, medens hun i den anden holdt en Gjenstand, som hendes Blik ufravendt betragtede. Solen faldt ind igjennem de sammentrukne Gardiner, en af dens Straaler brød sig paa Væggen, i Rammen

af et stort Oliemaleri, Billedet af hendes ulykkelige Fader, en anden større, mere kraftig Straale udbredte et mildt, dæmrende Skær over den forkortede Profil af Fyrstindens Ansigt og blændende hvide Nakke, og dette halvskjulte, bortvendte Aasyn viste et fugtigt, straalende Øie, et bedrøvet, smertefuldt Udtryk.

Gordon studsede i første Øieblik, i det næste laa hans hele Sjæl forenet i det Blik, med hvilket han betragtede dette Rigdommens, Yppighedens forkjælede Barn, med alle dets elegante Yndigheder, med al dets Poesi i Væsen og Manerer; han vilde have trukket sig tilbage, taus og ubemærket som han var kommen, hvis ikke Fyrstinden idetsamme havde seet iveiret, og hendes Blik mødt hans. Hun udstødte et Udbrud af Forundring, og idet hun reiste sig, faldt en lille Guldkapsel ud af hendes Haand og viste Billedet af en ung, smuk Mand.

Et eneste Blik lod Gordon bemærke dette, han saae den Rødme, hvormed Antonovna optog Billedet, men ingen Mine i hans Ansigt forraadte, hvad han selv følte i dette Øieblik.

„Jeg havde ikke ventet at finde Deres Høihed her idag," udbrød han, med større Kulde end Øiebliksets Stemning indgav ham, „og jeg vover at udbede mig de Grunde, der have bevæget Dem til at opsætte deres Reise."

Antonovna gik hen til ham og greb hans Haand. „Er De vred?“ spurgte hun, medens disse sorte, straalende Øine mildt og bedende hvilede paa ham. „Er De virkelig vred Gordon? Der er dog saa meget, som taler til min Undskyldning; kom, tag Plads! Min Broder har ikke været rigtig vel i disse Dage. Frygt, Tvivl og Ængstelse for vor Plans heldige Udfald, har i høi Grad angrebet hans svagelige Helbred, ogsaa hos mig tiltog denne Frygt, jo nærmere Tiden kom, hvori der skulde handles; det forekom mig, at vi vare røbede, Kammerherre Playards og Fru v. Salderns hemmelighedsfulde Ansigter gjorde næsten min Formodning til Vished. Det var mig umuligt at tage bort igaar. Jeg er bange for at flygte.“

„Bange!“ gjentog han med et bittert Smil. „Virkelig! Med denne Spøg vil Deres Høihed kun opfordre mig til at erindre Dem om det Ugrundede, en Anden vilde maaskee sige det Barnlige i en saadan Frygt. Jeg gjenkjender Dem ikke længer i denne villieløse Ubestandighed. Fra først af udviklede jeg min Plan for Dem, for at De skulde prøve, vælge eller forkaste den, som De fandt rigtigst, da lagde De deres Skæbne i mine Hænder, og tillod mig at handle for Dem. Det er skeet, jeg har beredt Alt for at sikre dens Udfald, for at sikre deres Fremtid Held og Lykke; enhver Forhindring er bortryddet, derfor gjælder denne

Svaghed og Frygt ikke længer, der er nu ikke Leilighed til Tvivl eller Beregning, det forekommer mig overhovedet, at der slet Intet er at beregne for Dem. Hvad vover De vel? Hvis Flugten mislykkes, vil man føre Dem tilbage igjen, man vil omhyggelig bestræbe sig for at dølge denne Sag for Alle, jeg derimod, vover Livet."

Studsende og forbauset hørte Fyrstinden disse kolde, skærende Ord, hendes Aasyn antog efterhaanden al den Værdighed, der var hendes Væsens naturlige Udtryk.

„Herr Gordon!" udbrød hun stolt, „De synes at glemme, til hvem De taler i denne Tone; jeg er ikke vant til at lade mig foreskrive Love eller Betingelser af noget Menneske. Hvad berettiger Dem til at føre dette bydende Sprog, eller hvem er vel De, der troer at kunne befale mig og min Familie Underkastelse i deres Planer, naar jeg ikke finder for godt at adlyde?" — Ethvert Spor af Ømhed var i dette Øieblik tilbagetrængt hos Antonovna. Den Værdighed og Majestæt hvormed hun talede, det fornemme, bydende Blik, lod alene den kongelige Dame tilbage, og vilde maaskee have tilintetgjort de Flestes Fatning, men Gordon stod uanfægtet deraf; han besad en Koldblodighed, en Ro og Ligevægt i Sjælen, som Intet var istand til at forandre.

„Hvem jeg er," gjentog han, med det dybeste Alvor, „jeg er, hvad Deres Høihed i Øieblikket syntes at glemme, et villigt Redskab til at arbeide for deres Lykke, et Menneske med en milelang Taalmodighed; men denne Taalmodighed har dog tilsidst en Grændse."

„Det gjør mig ondt, at have prøvet den saalænge," svarede hun mere hæftig. „Jeg ønsker nu at være alene."

„Som De befaler! jeg gaaer, for at give Dem Leilighed til at fortsætte de Betragtninger, min Nærværelse afbrød, men jeg kommer igjen, — Antonovna! jeg kommer tilbage, for at høre Dem angre hvert Ord, De nylig talte."

Han vendte sig med den samme uforanderlige Rolighed for at gaa; men Fyrstindens Kraft var i dette Øieblik udtømt, den nylig saa stolte Skikkelse sank sammen, hendes Øine svømmede i Taarer, hun ilede hen imod ham og standsede ham. „Nei, ikke saaledes, Gordon," bad hun, med en blød og bævende Stemme; „gaa ikke fra mig i Vrede; jeg har ikke fortjent disse bittre Ord; o, jeg forstod Dem strax, da jeg saae det Blik, De kastede paa dette Portrait. De kunde tvivle om mig, Gordon!"

„Nei!" svarede han tillidsfuld og bevæget, medens denne fine Skikkelse, med et bankende Hjerte og glødende Kinder laa i hans Arme. „Nei, tro ikke, at

jeg tvivlede om Dem, jeg anseer det for umuligt, at mit Bryst kan rumme en saa ussel Følelse. — Lad os ikke videre omtale dette Billed, jeg ønsker hverken at see det, eller at vide Originalens Navn; hvilketsomhelst, det kan ikke bringe mig til at frygte, thi det er langt lettere at vedligeholde, end at erhverve deres Kjærlighed."

„Jo, De maa see det," svarede hun, „De har før ønsket det; man har sagt, at jeg har endeel tilfælles med denne smukke Mand; see Gordon; det er Prinds Iwan, min kjære, ulykkelige Broder, som blev dræbt paa Schlüsselburg." Hun holdt med et vemodigt Smil Portraitet hen for ham. „Denne lille Kapsel gjemmer mine kjæreste Erindringer," vedblev hun, „De skal see dem alle." Hun aabnede et Laag paa den modsatte Side af Portraitet, og en visnet Blomst laa kunstigt sammenlagt indenfor Glasset. „Denne lille, blegnede Blomst blev mig givet i et yndigt, begeistret Øieblik, af en Mand, hvis Værd ingen i hele Verden vurderer høiere end jeg, en Mand, som jeg idag maaskee har fornærmet, men som ogsaa var haard og ubillig mod den stakkels Antonovna. De har ikke glemt Blomsten, Gordon, deres smukke Øine sige, at De erindrer den lykkeligste Time af mit Liv. Vær nu god igjen, De er den første Mand, der vovede at modsige mine Meninger, eller at vise Ligegyldighed

imod **min** Villie; men jeg er ikke vred derfor. Kald mig **atter** Antonovna, smil til mig som før, saa vil jeg **adlyde** deres Befalinger."

Den samme ubetydelige, faldefærdige Hytte, som nu kaldes Vædersø Kro, var 1781 et meget anseeligt Værtshuus, til hvilket talrige Gæster, baade af Omegnens Bønder, og af de i Nærheden boende Herremænd, jevnlig søgte. Et uhyre stort Maleri, hvorpaa man saae en Mand i en Ligkappe, med et Vinglas i Haanden, var indfattet over Døren. Dette Skilt var oprindelig bestemt for en Skræder; man læste endnu underneden: „Her udleies opkrampede Hatte og Sørgekapper." Værten havde faaet det tilsendt fra sin Søn, i Hovedstaden; og da han syntes, at de zirlige gothiske Bogstaver, som betegnede den forrige Eiermands Navn, meget bidroge til at pryde Skiltet, lod han dem blive staaende, malede selv et Vinglas i Ligdragerens Haand, og skrev ovenover:

„OlE. Rasm Os Eens vers Huus."

Nogle Aftener efterat Gordon havde forladt denne Kro, hvor han forgæves ventede den fyrstelige Familie, var et talrig Selskab forsamlet derinde. Paa en Bænk ved Vinduet, sad to Sømænd, fordybede i en Sam-

tale, der lod dem blive udeeltagende for alle de øvrige Gjæsters Nærværelse. Af og til reiste den Ene sig op og saae ud af Vinduet, som vendte ind mod Alheden, han vedblev at speide og lytte, som om han ventede Nogen udefra. Lidt efter vendte han tilbage igjen, med et stedse mørkere og mere vrantent Udtryk. Den Ene af disse Sømænd var Madsalune. Den Anden Samson Goliath.

„Det varer ellers lovligt længe før de komme," udbrød omsider Madsalune. „Bare der ikke er kommen Noget iveien, dennegang igjen. Jeg troer, det er bedst, Du gaaer ned og seer lidt til vor Baad, Samson; kanskee de ere dragne sønden om Klitterne. Er der Noget paafærde, saa varsko mig blot."

„Det skal jeg!" sagde Samson, og saa tømte han sin Thevandspunsch og gik.

Strax efter kom tre Mænd ind, der efter deres Ydre lode til at være Prangere. De spurgte efter Værten og talte længe med ham, medens deres Blikke, med en vis speidende Opmærksomhed syntes at dvæle paa Smugleren. Lidt efter toge de Plads ved det Bord, hvor han sad, og indlode sig i Samtale med ham. Hans Svar paa deres Spørgsmaal vare korte og affærdigende, der laa et misfornøiet og utaalmodigt Udtryk i Madsalunes Ansigt denne Aften.

„Hvad siger De om Veiret, Herr Sømand?" ud-

brød endelig Den, der sad ham nærmest, „det har truet med Regn den hele Eftermiddag."

Det kan gjerne være!" svarede han koldt, „jeg seer, at De har frygtet Regnen paa deres Reise hertil."

„Hvorfor det?" spurgte den Fremmede. „Vi Prangere ere ellers vante til en vaad Trøie."

„Hvis De ikke havde været bange for en Byge, vilde De vel ikke have skjult deres røde Trøie saa omhyggeligt," svarede Madsalune haanligt, og pegede hen til det Sted, hvor man gjennem Mandens Overfrakke skimtede en rød Kjole; „eller maaskee er det Skik nu, at Prangere bære den samme Mundering som Ringkjøbings Politibetjente?"

„Deres Bemærkning og Syn er lige godt, Herr Madsalune," yttrede den Fremmede rolig, „mine Kammerater bære en Klædning af samme Stof, og da De nu lader til at kjende os, ville vi strax bede Dem om at følge med vor Vogn, som venter udenfor, vi have Ordre til at arrestere Dem. Det kan ikke nytte at tænke paa Modstand, De vilde blot derved forværre deres Sag."

„I har en Maade at bede paa, som jeg umuligt kan afslaa," svarede Smugleren, koldblodig. „Men jeg maa dog først vide, hvilke Grunde der ere til at fængsle en Mand, som ikke er overbevist om nogen lovstridig Handling."

„Man vil ikke længe lade Dem blive i Uvidenhed derom, naar vi komme til vort Bestemmelsessted,“ yttrede Manden, som lod til at være den Fornemste, „gjør derfor ingen Indvendinger, jeg haaber, De respekterer Hans Majestæts Vaaben.“ Med disse Ord tog han et lille Messingskilt frem af Frakken. Smugleren kastede sit Blik om i Værelset, idet han reiste sig fra Bænken. Han skød Bordet noget længere fra sig og stod med Ryggen mod Vinduet.

„Det kan ikke nægtes,“ sagde han i samme spottende Tone, „at dette Tegn maa respekteres. Deres Messingskilt bærer Hans Majestæts Vaaben, jeg har kun mit eget at vise til Gjengjæld.“ Han rev hurtig sin Pijækkert op og trak to skarpladte Pistoler frem af Lommen. „Disse to smaa Tingester indeholde en ufordøielig Føde for to Mand, mit Skud pleier sjeldent at feile, og Den af Jer, som bliver tilbage, vil vel næppe vove sig ubevæbnet imod mig. Jeg ønsker Dem en behagelig Tilbagereise, mine Herrer, og beklager, at jeg ikke har Tid til at gjøre Jer Selskab.“

De tre Politibetjente stode som maalløse og heftede til Stedet. Ingen af dem gjorde noget Tegn til at angribe Smugleren, idet han gik, udbrød den Ene pludselig i en høi Latter, Døren blev revet op, to Mænd grebe bagfra Madsalune i Armene og vristede ham Pistolerne af Hænderne, et Øieblik fandt der

en rasende Kamp Sted, Smugleren udviklede her de frygtelige Kræfter, han var i Besiddelse af; men de fem Mænd overvældede ham, bandt ham, og førte ham ud til Vognen, som derpaa i ilsom Fart kjørte bort.

En Time senere roede en Baad fra Stranden ud til Smuglerkutteren. Hunden gøede, en Mand steg op ad Faldrebstrappen, og lod derpaa en af Vagten kalde det øvrige Mandskab ud fra Køierne.

„Folk!" udbrød han, da Matroserne dannede en Kreds om ham, „jeg vil lade Jer vide, at vi dennegang ikke have behov at vente længer. Betjentene have fanget Madsalune iaften, og vare ogsaa nær ved at faae fat i mig." Forbauselse og Harme udbredte sig i alle de Tilstedeværendes Miner. „Saa gid da ogsaa Djævelen inderlig ..." — „Hold Mund, David!" vedblev Samson, „jeg taler! Er der Nogen af Jer her, som ikke vil lade begge sine Arme og Been hugge af for at frelse ham? — Du, Jakob! behøver ikke at svare, jeg kjender dine Tanker." Et almindelig Brøl lød fra Mandskabet. „Jeg hører, at vi ere af eens Religion," tog Samson igjen tilorde, „og jeg vil derfor gjøre en Krydstour ind ad Land til imorgen, saa skal vi nok faae at vide, hvor de have ført ham hen; saa henter jeg Jer, I, Folk fra Strandmaagen, og jeg tænker da, at vi skulle vise dem derinde, hvad vi due

til. Sidder han i Ringkjøbing Fængsel, rive vi det ned, eller løsne Murene, ved at tænde en Brand, som skal være istand til at svide Haarene paa de smaa, skrabede Engle oppe i Himmerig; have deført ham videre bort, slaa vi dem ihjel Allesammen, — taler jeg tydelig? Ikke sandt, vi ere jo færdige? En saadan Mand, som Madsalune, skulde sidde i et Tyvehul, hvad synes I? I veed jo, at der ikke er en saadan Gut til i hele Verden."

„Jeg tænker heller ikke, at de vove at gjøre ham noget," bemærkede Tømmermanden paa Kutteren.

„Det kommer af, at Du er saa dum som et Umælende, Asmus, talte jeg tydelig nok? Nu vil jeg først prøve, om jeg kan frelse ham uden jeres Hjælp, og komme godt derfra, for jeg rækker ikke min Haand længere ud, end at jeg kan hale den tilbage igjen; Jakob fører imidlertid Komando her, skulde de komme herud fra Land, og gaa Jer for haardt paa Livet, saa have vi nogle fæle, sorte Tønder med Pulver dernede, læg en Brand til dem, saa sprænge I Strandmaagen i Luften og fare Allesammen ad Helvede til. Jeg veed ikke, om jeg har udtrykt mig tydelig nok? har I fattet, hvad jeg mener?"

Det eenstemmige Hyl, som atter lød, overbeviste Samson om, at hans Ord vare blevne forstaaede.

Lidt efter drog Samson sig tilbage paa Halv-

dækket, hvor han blev siddende i Samtale med Jakob, indtil han omsider forsvandt i Kahytten.

Nogle Dage senere saae man, paa Veien til Ringkjøbing, to Mænd gaa ved Siden af hinanden. Den Ene var høi og bredskuldret, han bar en graaspraglet Kjole, som var et ubetydeligt Stykke for kort til ham; om Halsen havde han et ikke ganske hvidt Tørklæde, Beenklæder af Seildug, paa enkelte Steder plettede med en Smule Tjære, men forresten hvide og rummelige. Mandens Hat var bredskygget og spidspullet, lidt rødlig og bulet. Hans Hænder, vare blottede, særdeles store og næsten sodbrune. Der laa en umiskjendelig Værdighed i den Maade paa hvilken han skred frem, ved hvert Skridt svingende en uhyre tyk Spadserestok, som havde en vis Lighed med en Haandspage. Den som gik ved hans Side, var klædt i kort Trøie og bar en blank Hat, paa hvilken der var fæstet en bred Tresse, der skulde betegne ham som Tjener.

„Tag smig mit Lommetørklæde, Jonas," raabte den Førstomtalte, „jeg kan ikke faae Armen saa langt tilbage; men pas paa, at det kommer til at sidde i de samme Folder igjen." Tjeneren greb ned i Herrens Baglomme, og tog et stort, rødtærnet Silketørklæde, som han, da det blev leveret tilbage, satte saaledes, at mere end det Halve hang ud af Kjolen.

„Det begynder at blive noget nederdrægtigt hedt

idag," tog Herren atter tilorde; „jeg troer, at jeg trækker Trøien af."

„Det gaaer Pinedød inte, Styrmand," forsikrede Tjeneren, „hvad vilde Folk vel tænke, som vi mødte?"

„Du kan have Ret, Jonas, men hold blot Mund med dine forbandede Eder, de passe sig ikke i vor nuværende Stilling; see paa mig, hvorledes sidder mit Tøi? Seer jeg fornem ud?"

„Halskluden er dreven en Smule agter om; bi lidt, lad mig rette den."

„Saa, godt! giv mig en Skraa, Jonas; agter ud, og hold din Flab! jeg hører en Vogn komme."

Tjeneren adlød, Herren fortsatte sin Tale med sig selv. „Det skulde gaa forbandet til, hvis Nogen kjendte Samson Goliath i den Udhaling; hele Mandskabet ombord svoer sig fordømt paa, at jeg lignede en Præst; der seer man, hvad Tøi kan gjøre. Vend Dig engang om Jonas, efter dem der komme bag os."

„Det er en af disse nymodens Vogne med Kuf over," forklarede Tjeneren, „saavidt jeg seer, sidder Kammerjunkeren fra Thim derinde."

„Vel, vel Du! hold Dig en halv Favn mere agter, jeg vil prøve om vi kunne komme op at kjøre med den Mand." — Jonas adlød, Samson stillede sig paa den ene Side Veien for at oppebie Vognen.

Harder havde allerede faaet Øie paa de to Van-

dringsmænd, førend han naaede dem. Da Samson traadte hen mod Vognen, og strakte sin Haand ud, til Tegn paa, at han ønskede at tale, befalede Harder Kudsken at holde.

Deres Velbyrdighed skulde vel inte være tilsinds, at lade en Kammerat af Dem kjøre et lille Stykke Vei med," udbrød han i den blideste Tone, han kunde give sin barske Stemme. „Jeg har sendt min egen Karosse forud, og er imidlertid bleven djævelsk træt, formedelst det, at jeg inte er vant til at bruge mine Been paa den Maade."

„Hvem er De, min Ven?" spurgte Kammerjunkeren, som Mandens rolige og fripostige Væsen i en vis Grad forbausede.

„Jeg er en fransk Greve," svarede Samson, med den dybeste Alvor.

„Virkelig!"

„Jeg vil lade mig grønsalte, hvis jeg ikke er en fransk Greve," gjentog Samson, uden-at forandre en Mine, „tænker De kanskee, at det er Løgn? De kan faae mine Papirer at see. Vil De lade mig komme op at kjøre eller ikke? Jeg holder ikke videre af, at Folk griner mig op i Dinene."

„Med Fornøielse, min Herre," svarede Harder, som ventede sig Morskab af dette Selskab, „vær saa god at stige ind til mig."

„Godt!“ sagde Smugleren. „Jonas, op forud ved Styrmanden, og lad os saa komme afsted igjen.“ Samson skrævede nu med det ene af sine Been ind i Vognen, trak det andet efter sig, og tog Plads ved Siden af Harder, hvorpaa de atter kjørte.

„Det er da en djævelsk fix Indretning med saadan en Kahyt,“ bemærkede han, „jeg skal lade mig gjøre en af samme Slags, naar jeg kommer hjem til Frankrig, Folkene der ville rigtignok glo, ved at see mig med en saadan Karosse.“

„Jeg troede, at disse Kjøretøier allerede længe havde været bekjendte der,“ bemærkede Kammerjunkeren, med den største Anstrængelse for at synes alvorlig, „jeg antog endog, at man havde dem langt bedre.“

„Bedre?“ gjentog Samson, i den Tanke, at han havde forløbet sig, „man har dem tyvetusinde Gange bedre, men jeg mener blot, at de have en anden Skabelon, hvert Land har jo nu sin Maneer at takle sig til paa.“

„Deres Exellence har formodenlig opholdt Dem længe her i Landet,“ bemærkede Harder igjen, efter en lille Pause, „siden De taler vort Sprog saa godt!“

„Jeg er ikke Exellence,“ svarede Samson fortørnet, „jeg har sagt Dem engang, at jeg er Greve. Hvad Sproget angaaer, saa taler jeg alle mulige Slags Tungemaal ligegodt, og De kan sværge Dem fordømt paa, at jeg har seet mig om i Verden.“ — Efter

disse Ord bankede Samson Jonas i Ryggen med sin Stok og forlangte en frisk Skraa. „Jeg skal sige Dem Kammerat, jeg æstimerer ikke Penge meer end et Stænk af Søen, saadan en Satans Mængde har jeg, jeg reiser blot for min Fornøielse; idag vil jeg et Par Miil sønderpaa, for at besøge en Kammerat, jeg har, som ogsaa er Greve og Adelsmand."

„Turde jeg maaskee spørge om dennes Navn," sagde Harder, „jeg er personlig bekjendt med de fleste Familier i Omegnen, det var derfor muligt, at Deres Ven ogsaa hører til mine." — „Hans Navn," gjentog Samson med den størst mulige Freidighed, „jeg vil være fordømt, hvis jeg kan komme paa det nu i Dieblikket, det er reent gaaet mig af Glemme. Sei Du, Jonas!" raabte han, „hvad er det den Greve hedder, som jeg sagde Dig imorges, at jeg vilde tage ind til?"

„Greve!" gjentog Jonas, som ikke besad samme Aandsnærværelse som Samson, „hvem mener De?"

„Ja, det er just Navnet, jeg ikke kan komme paa," vedblev Smugleren og blinkede med Dinene, „kan dit Bæst ikke huske, at jeg talte med Dig derom imorges."

„Aa jo!" udbrød Tjeneren glad, i det Haab, at have fattet Samson, „han hed Stoffer Madsen."

„Rigtig?" raabte Smugleren, uden at bekymre sig om Harders Latter, „Stoffer Madsen var det. Men hvad Djævlen er det? Dernede har vi jo alt

Ringkjøbing for os, og vi skulde have været en halv Miil udenom. Nu siger jeg Deres Velbyrdighed mangfoldig Tak for Kjøretouren, vil De lade holde lidt, medens vi komme ned?"

„De maa absolut følge med mig ind i Byen, Herr Greve," bad Harder, og gav Kudsken et Vink at kjøre stærkere til, „jeg vilde gjerne forestille Dem for nogle af mine Venner."

„Det faaer at blive til en anden Gang," svarede Samson, som nu begyndte at fatte Mistanke.

„Men jeg lader Dem ikke komme ud," yttrede Harder bestemt, „De skal kjøre med til Byen."

„Ja, hvis der bare ikke var andet iveien," svarede Smugleren koldblodig, og reiste sig i Vognen. „Jonas, hal ind paa Hestenes Skjøder! Hvis Deres Velbyrdighed nu ikke strax gjør Plads, trykker jeg Dem min lille Finger ind i Vrangstruben, saa faaer De Hoste; Prøv blot!" Med disse Ord lagde han begge sine Hænder om Harders Hals, og det saa eftertrykkeligt, at denne gispede efter Luft, derpaa tog Samson sin Stok og skrævede ud af Vognen. Jonas var allerede sprunget ned, og de to Mænd gik derefter saa rolige og ubekymrede tilbage ad den Vei, de nylig havde kjørt, som om Intet var forefaldet. Harder og Kudsken vedblev længe at stirre hen efter dem. Da endelig Vognen kjørte videre stod Samson stille og brast i Latter.

„Seer Du Jonas! det var en Kjøretour, som vi kunne være bekjendte; havde jeg fulgt med Kammerjunkeren ind til Byen vilde vi knap være slupne saa let, jeg syntes, at han til Slutning begyndte at fatte Mistanke om, at jeg ikke var den Mand, jeg udgav mig for. Lad os nu faae en Bid Brød og en Dram, saa gaa vi til Ringkjøbing om en halv Times Tid, naar det bliver nærmere mod Aften."

Noget senere droge Samson og hans Følgesvend ind i Byen. Hold Dig bag ved mig, Du," raabte Styrmanden, med en Stemme, som om han kommanderede Maagen i en Storm, „see paa mig Jonas. Hvad ligner jeg nu?"

„Gud straffe mig, en livagtig Greve," svarede Denne trohjertig, „mig tykkes blot, Styrmand svaier lidt vel stærk med Hovedet; Folk staaer og gloer efter os i Dørene."

Samson skred veltilfreds ned ad Gaden, han svingede sin frygtelige Spadserestok med al mulig Ynde, saae bestandig ligefrem, fordi det stive Halstørklæde forbød ham at dreie Hovedet til Siden; ved hvert Skridt klippede hans graa Kjole bag til, ud og ind, ligesom Bladene paa en Skræddersax. Pludselig standsede han udenfor en Tobaksboutik.

„Sei Jonas! spring ind i den Krambod, og hent mig for et Par Skilling hollandsk Mellemskraa,

jeg vil imidlertid vente Dig her." Jonas adlød. Da han kom tilbage, fortsatte de deres Gang ned til Gjæstgiverstedet. At Værten der, efter den Maade Samson Goliath forstod at fremstille sig paa, maatte være særdeles forekommende, er indlysende. Det stemte overeens med Smuglerens Plan at benytte sig deraf. Han indbød ham til at deeltage i det bestilte Maaltid. Medens de spiste, faldt Talen som naturligt nok var, paa Byen og dens Anliggender.

„Hvad gives der egenlig for godt Nyt eller Seeværdigt i denne By?" spurgte den Fremmede, medens han for syvende Gang fyldte Værtens Glas og tømte sit eget.

„Jeg veed ikke Noget, naadige Herr Greve!" svarede Gjæstgiveren. „Det Eneste skulde da være den nye Sprøite, vi har faaet i disse Dage, eller det pæne Uhrværk til Kirken."

„Hvad Satan kommer Uhrværket og Sprøiten mig ved," sagde Samson bister. „Troer I ikke, jeg har seet saadan Noget paa mine Reiser? Er der intet Nyt fra Fængslerne?"

„Jo, jo!" raabte Værten, fornøiet over endelig at vide Noget, der lod til at interessere den fornemme Gjæst. „De have fanget den berømte Smugler, Madsalune."

„Hm, hm! Madsalune? Hvad er det for en Karl?"

„Aa, det er en græsselig Krabat den samme, han har været slem efter Toldbetjentene og Strandrytterne. Forgangen Sommer kom han herned til Ringkjøbing og rev hele Toldbodpakhuset ned, for at faae fat paa nogle Varer, de havde confiskeret fra ham. Der blev en Mængde Folk undlivet ved samme Leilighed."

„Der lyver Du i din Hals, din Hund!" raabte Samson, som glemte sig selv i Øieblikkets Heftighed, „hvordan kan Du sige, at der blev Nogen undlivet den Nat? — Jeg har hørt, den hele Sag gik meget fredelig af," tilføiede han mere betænksomt.

„Ja, jeg gjentager kun, hvad de fortalte i Byen, naadige Herre!" sagdeVærten, „jeg selv skal inte kunne sige Madsalune noget Ondt paa."

„Troer Du, at en Fremmed som jeg kan faae den Klør at see? Jeg er dog nysgjerrig derefter," spurgte Samson.

„Aa ja, hvorfor ikke? Slutteren kommer hver Aften herover, for at spørge Nyt og faae sig en Dram; han har saamænd allerede staaet i syv Maaneder paa den sorte Tavle ude i Skjænkestuen, mig tør han ikke afslaa en Bøn. Naadig Herre behøver heller ikke at frygte for at gaa ind til Madsalune; for igaaraftes sagde de, at han laa lige og skulde til at dø. Han er formodenlig allerede færdig nu."

„Hvad! Madsalune død!" brølte Samson, med

en Tordenstemme, som rystede Husets Bugge. „Jeg vil være fordømt, Mand, hvis jeg ikke, naar Du igjen binder mig en Løgn paa Ærmet, knuser hvert Been i Dig."

Værten krøb skjælvende tilbage i Vinduesfrogen, da han saae det Raseri, som bemægtigede sig hans Gjæst ved Tidenden om Smuglerens Død. „Vorherre bevare os! naadige Herr Greve! jeg fortæller bare, hvad jeg selv har hørt. Vi kunde jo gaa over til Arresten naar De har spist, for at see, om det er sandt."

„Ja kom," sagde Samson, „lad os gaa strax; vi ville ogsaa see paa den nye Sprøite og Uhrværket til Kirken, men først maa vi vide, hvorledes det staaer sig med den Madsalune, Du taler om."

Fornøiet over den blidere Stemning, hans Gjæst efter nogle Øieblikke atter var kommen i, tog Værten sin Hue, og de fulgtes sammen over til Arresten.

Da Slutteren var bleven underrettet om Grunden til deres Komme, og Værten med et Par Ord havde tilhviſket ham, hvad Samson Goliath var for en betydelig Person, tilbød han strax at føre dem op til Madsalunes Fængsel. „Fyren er desværre død, Herr Greve," udbrød han bedrøvet. „For et Par Timer siden kom Doktoren og sagde, at han troede nok, det var forbi med ham. Der er Ingen, som kan tage sig det nærmere end jeg; for om han ogsaa holder sig en

otte Dages Tid til, saa kunde der dog tjenes langt mere ved at have ham levende, der vil nu ikke komme nær saa mange for at see ham. Jeg har saamænd havt lige saa stor Profit ved at vise Madsalune frem, i de tre Dage han har siddet her, som en heel Maaneds Løn kan beløbe sig til."

Samson Goliath blev blodrød i Ansigtet ved at høre disse Ord, han betragtede Slutteren med et rasende Blik, men svarede ikke paa hans Bemærkninger. Den bedrøvede Slutter hentede Nøglerne, og de tre Mænd stege op til Madsalunes Fængsel. „Siden Deres Naade er fra Frankrig," begyndte Slutteren underveis, „saa kjender De vel min Broder derovre, som boer i Paris, og har været Tjener hos Ministerens?"

„Ja vel kjender jeg ham," svarede Samson uden at betænke sig; han slaaer sig ret godt igjennem."

„Herregud! gjør han det? Vi har saamænd ikke hørt fra ham i fem Aar. Deres Naade kunde rigtignok gjøre mig en Tjeneste, hvis De vilde besørge mig en Skrivelse til ham."

„Tys Kræsten!" afbrød Værten, som besad langt større Takt, „hvad tænker Du paa, troer Du, at saadan en fornem Mand vil have Noget med det at bestille?"

„Naa naa!" sagde Samson, „det kan endda blive godt, skriv Du kun Brevet og send det over til min

Tjener, han skal nok aflevere det, naar vi komme hjem." Slutteren fremsagde en Mængde Taksigelser, som tilsammen undgik Samsons Øre, thi han stod i dette Øieblik for Madsalunes Lig.

Inde i Raadhussalen, paa et stort Bord, laa Smugleren indsvøbt i et grovt Lagen. Hans Ansigt var saavidt den indbrydende Skumring tillod at see, just ikke blegt, men stivt og ubevægeligt i alle dets Træk. Samson Goliath traadte hurtig hen til ham, hans Øine syntes at træde ud af deres Huler, saa skarpt og forskende var det Blik, hvormed han betragtede ham. Men som han saaledes stod, opklaredes paa engang hans mørke Ansigt, han vendte sig om mod de to Andre, der havde standset lidt indenfor Døren.

„Jeg har lagt ham herop iaften," fortalte Slutteren, „fordi jeg tænkte, at han mulig kunde komme til sig selv i en bedre Luft, end nede i hans Fængsel. Desuden kan Folk ogsaa bedre see ham her. Den første Dag begyndte han at skrante, han vilde inte æde, og den anden Dags Morgen bad ham mig kalde Doktoren. Jeg forstod ikke ret, hvad de talte sammen, for det var Tydsk, men jeg kunde nok see, at Doktoren traf paa Skulderen da han følte hans Puls. Imorges blev han bestandig værre, og i Eftermiddag gav han et Hjertesuk, da jeg kom ind for at see til ham.

og faldt sammen. Doktoren mente, at frisk Luft vilde bringe ham tillive igjen, han sagde, at det kunde være den faldende Syge, han havde. Troer Deres Naade, at jeg beholder ham?"

„Jeg vil være fordømt, hvis jeg troer det," svarede Samson hurtig, „jeg forstaaer mig ligesaagodt paa Kunsten som Doktoren, den Karl vil ikke give Dig stor Fortjeneste. Men lad os komme bort. Du kan sende Brevet, vi talte om, over i Gjæstgivergaarden, hvor jeg logerer, men det maa skee iaften, for jeg reiser imorgen tidlig. Er der noget Mærkværdigt at see i de andre Arrester?"

„Nei, Deres Naade! slet intet, vi har blot en Tyv og en gammel Natmand i denne Tid."

Slutteren og Værten gik til Døren. Samson fulgte dem, men idet han vendte sig, stak han behændig en lille Pakke ind under Liglagenet, der indhyllede Madsalune. Derpaa gik han og forlod Arresten. „Det bliver nu for sildigt at see den nye Sprøite og Uhrværket," sagde han paa Hjemveien, „vi vil opsætte det til jeg om fjorten Dage kommer tilbage til Byen. Sørg nu for en god Aftensmad til mig; jeg er meget sulten."

Hvis Nogen havde været tilstede i Raadhussalen efter at Døren var laaset, vilde han have seet Madsalune aabne Øinene, og derpaa forsigtig hæve Hovedet,

for at overbevise sig om at være alene, han reiste sig langsomt op fra Bordet og undersøgte ivrigt den lille Pakke, Samson havde stukket til ham. Da han løste Klædet, den var omviklet med, faldt en lang, skarp Fiil og en lille Pistol ud, Madsalune udbrød i en tilfreds Latter. Han skjulte begge i sin Klædning og lagde sig atter ned paa Bordet.

Nogle Timer efter, da Vægteren raabte Elleve udenfor Arresten, forlod han sit Leie, listede sig sagte hen til Vinduet, hvor han begyndte paa at overfile den ene af de Jernstænger, som hindrede ham i at komme ud. Dette Arbeide var næsten fuldbragt, da der lød Skridt i Gangen udenfor. Madaslune studsede et Øieblik, men da han kun hørte Fodtrin af en enkelt Gaaende, tog han Pistolen op af Lommen, lagde den hen for sig i Vinduet og vedblev at overfile Jernstangen.

Enten Slutteren nu havde hørt den uundgaaelige Larm, som Smuglerens Arbeide gjorde, eller han vilde see om Fangen var kommen til sig selv igjen, det er uvist, men hans Nøgleknippe raslede, Skaaderne faldt fra, han aabnede Døren. Madsalune havde lagt Filen bort og var traadt fra Vinduet, for at give den Anden Tid til at komme ind.

Da Fangevogteren saae ham træde hen imod sig, udstødte han forskrækket et Skrig, og vilde være flygtet

ud af af Døren igjen, dersom Smugleren ikke havde stillet sig iveien for ham.

„Du maa være rolig," udbrød han dæmpet, idet han hævede Pistolen i Linie med Slutterens Hoved, „her gjælder det Liv eller Død, gjør Du Allarm, saa dræber jeg Dig."

„Aa Herre Jøsses! hvad gjør De ved mig, kjære Herr Madsalune? Jeg stakkels Mand, som har en Kone med sex Børn, hvoraf de to ikke engang ere confirmerede."

Smugleren bandt hans Hænder og Fødder med det Klæde, hvori Samson havde indpakket Filen, puttede ham et Stykke af Lagenet i Munden for at hindre ham i at gjøre Allarm, lukkede Døren indvendig, og brød derpaa den overfilede Jernstang af. „Du kommer til at sidde her til imorgen," sagde han til den Bundne, medens han stak Pistolen i Lommen og beredte sig til at krybe ud, „men Du kan trøste Dig med, at Dit Leie ikke har været nær saa ubekvemt som mit."

Med disse Ord svang han sig ud af Vinduet, naaede lykkelig Jorden og var frelst.

Samson Goliath havde i flere Timer staaet i Vinduet af Gjæstgivergaarden ligeoverfor. Da han saae Madsalune komme frem, udstødte han et Frydeskrig, kaldte paa Jonas, som efter Aftensmaaltidet var

falden i Søvn paa en Stol, og paa samme Tid som Fangen, krøb den foregivne Greve og dennes Tjener igjennem Vinduet.

„Vor Herre skee Tak, at Du kom saavidt!“ udbrød Samson, og slog begge sine Arme om Madsalunes Hals, „lad os nu see at komme bort, førend de mærke Noget.“

De snege sig hurtigt igjennem Byen, og naaede Landeveien. Jonas blev sendt forud for at melde Jakob det heldige Udfald af Samsons Tog, og de to Smuglere skrede frygtløse og rolige fremad. Samson Goliath havde fyldt sine Lommer med Levningerne af Aftensmaden og en Flaske Viin, hvilket han tilbød Madsalune, medens han fortalte de Tildragelser, han den foregaaende Dag havde oplevet.

Næste Morgen fandt man efter megen Søgen Fangevogteren bunden og kneblet paa Gulvet. Den Maade paa hvilken Madsalune havde iværksat sin Flugt, forundrede Alle. Der blev affærdiget Stikbreve efter ham, og udsat Belønning for hans Paagribelse, men al Umage var forgæves. Arrestforvareren fik ikke senere nogen Fortjeneste ved at forevise sin Fange til de Nysgjerrige.

XII.

Der har bestandig hvilet et uigjennemtrængeligt Slør over Aarsagen til at Gordons Plan til Prindsessjernes Flugt mislykkedes. Kammerherre Playard, som nu er død, var En af dem, der ivrigst, men tillige skaansomst modarbeidede den. Uden at Antonovna eller hendes Søskende anede det, blev Madsalune fængslet, under Skin af det Indbrud, han tidligere var mistænkt for; vi have seet, hvorledes det gik Samson, der ventede Flygtningerne med sin Baad, og efterat saaledes Flugten var umuliggjort, lod man Fyrstindernes Vogn kjøre ned til Bædersø Kro, hvorfra den igjen vendte tilbage til Horsens. Strax efter lod Kammerherre Playard sig melde, Audiencen varede længe, hvad de forhandlede blev aldrig bekjendt. Blot det veed man, at Ingen af Fyrstehuset efter den Tid turde forlade Horsens, uden Hofchefens Ledsagelse.

Emma opholdt sig paa Aaberg, da hendes Fortrolige underrettede hende om denne Begivenhed. Hun følte, hvilken Ydmygelse Gordon derved maatte lide, men frygtede tillige for, at Mistanken til Den, der havde røbet Planen, skulde falde tilbage paa hende. Hvergang hun tænkte sig de omtalte Papirer i Madsalunes Eie, bevægedes hun af af en heftig Skræk;

hun indsaae, at hendes Fremtid vilde være tilintetgjort, naar disse offenliggjortes. Derfor nedlod hun sig til at vise Petersen Velvillie. Ham havde hun udseet til at tilveiebringe disse Papirer, Maaden paa hvilken det skete, var hende ligegyldig. Hun havde allerede hans bestemte Løfte i denne Henseende.

En Aftenstund vendte Petersen tilbage fra Ringkjøbing, hvortil han var sendt som Postbud. Han slentrede langsomt hen'ad Veien, med Brevsækken over Skuldrene, medens hans Indre var beskæftiget med Haab og Drømme, som dog Fremtiden aldrig skulde opfylde. Medens han saaledes gik, reiste der sig pludselig en lang Skikkelse op fra Lyngen, og Niels Skyttes blege Træk stirrede ham imøde. „Er det Dig, Hans Petersen?“ udbrød han, og kom hen til ham med Bøssen i Haanden. „Det var godt, Du kom, jeg har længtes efter Dig den hele Aften.“

Besynderligt nok var det, at den stakkels Vanvittige altid havde baaret en vis Hengivenhed til Petersen, man saae ham bestandig at være rolig i dennes Nærværelse.

„Hvad tager Du Dig for, Niels?“ spurgte han, „Du driver dog vel aldrig Krybskytteri igjen.“

„Nei vist ikke, nu gaaer jeg blot paa Jagt efter Kammerjunkeren fra Thim, Du veed nok hvorfor?“

„Hvad vilde Du da vel gjøre den Kammerjunker,

naar I engang traf sammen?" spurgte Petersen med et lumsk Smil.

„Jeg vil spørge ham, om han veed, hvormange Tænder, fem Sneſe Katte har, eller hvormange Kløer, der gaaer paa en Pose fuld af Ugler? De skulle sønderslide hans Krop. Saa vilde jeg brænde min Bøsse af og skyde ham gjennem Hjertet. Men det er ikke let at naae saavidt. Jeg har søgt efter ham i lang Tid, men han slipper altid fra mig. I Forgaars Nat skulde Du have været med mig, Hans! Du kan tro, jeg saae Noget, som var værd at gaa efter."

„Hvad var det?"

„Jeg saae en Ligskare," hviskede den Vanvittige, „ikke saadan en rigtig En, som man ellers seer om Natten, jeg har været imellem Gravene og kjender nok dem, der komme fra den Kant. Du maa ikke sige det til Nogen, men det var levende Mennesker allesammen."

Seminaristen blev opmærksom ved disse Ord, der begyndte at gaa et Lys op for ham. „Det har Du nok drømt, lille Niels!"

„Jeg vil sulte ihjel, dersom det ikke er sandt," yttrede den Anden, „Du kan selv faae dem at see, for de komme sammen hver Nat. Jeg mødte dem ogsaa igaar, og fulgte bag efter, lige til Kesten Ryles Hytte."

„Hvad tager da den Ligskare sig for?“ spurgte Petersen.

„De snyde Kongen og kyse Folk, sagde Skytten. Den Kiste de bære, er fuld af Tøi og Kaffesække. Du maa gjerne følge med ned imellem Klitterne en Aften, saa skal jeg vise Dig dem. Vil Du med strax? Det er en rar Nat til at see Syner i.“

Seminaristen indvilligede, den Vanvittige kastede sin Bøsse over Skuldren og gik foran ham, ned til Klitterne.

Det blev efterhaanden mørkere i Veiret, Havgusen reiste sig, dens fugtige Aande gjennemblødte de Vandrendes Klæder. Petersen kunde ikke see en Alen frem for sig, han maatte aldeles lade sig lede af den Vanvittige, og fortrød næsten, at han var fulgt med. Denne lod til at vide fuldkommen Besked med Veien. Uden at bryde sig om Mørket, vadede han hurtig gjennem Engen og advarede Seminaristen forud for enhver Hindring de mødte. Saaledes skrede de fremad, næsten en Time, Petersen var drivvaad, han rystede af Kulde, hans Frygt tiltog ved denne Stilhed, i dette Mørke, og ved Tanken om det farlige Maal, de nærmede sig til. Hans Kræfter vare næsten udtømte, da Niels dreiede ind mellem Klitterne og gav ham Tegn til at følge tæt bag efter. Nu maatte de atter en Tidlang, undertiden paa Hænder og Fødder, bestige

de steile Bakker, og Petersen begyndte endelig at holde alt hvad Skytten havde fortalt, for Yttringer af en forvirret Hjerne, da Niels pludselig vendte sig om, og pegede paa en fremragende Klit, som hævede sig ligefor dem, idet han hviskede:

„Der skal vi op, saa kan Du see, hvad de tage sig for. Blot ingen Støi, og følg varsomt efter mig, der er Huller rundtom, og de Skibbrudne, som ere begravede her omkring, række Armene op efter de Beifarne, der komme forbi dem paa denne Tid af Døgnet.“ Petersen fulgte hurtig efter Skytten. De naaede Klittoppen.

Dybt under deres Fødder dannede der sig en smal indsluttet Lavning, som førte ind til den Hule, der i det Foregaaende blev kaldt for Fandens Kjedle, midt paa den fri Plads overraskedes Petersen af et Syn, der i høi Grad tiltrak sig hans Opmærksomhed.

Belyste af et Baal og to store Fakler, der stode nedplantede i Jorden, havde henved tolv høie Skikkelser nyligt været ifærd med at opkaste en Art Brønd, dækket med Brædder. De vare just færdige, og hentede derefter en rummelig Ligkiste, som de fyldte med forskjellige Pakker og Sække, der droges frem fra det opkastede Hul, hvilket igjen tildækkedes med Brædderne, og skjultes med Græstørv og Sand. Da dette var fuldført, blev Ligkistens Laag bundet fast, Mændene

satte sig ned i en Kreds paa Jorden, medens To af dem hentede Levnetsmidler og en stor Romdunk frem fra Hulen, som de gave sig ifærd med. Det var den berygtede Ligskare, der i flere Aar uforstyrret havde huseret i Egnen, og givet Stof til Frygt og Samtaler.

„Seer Du!“ udbrod den Vanvittige, som hidtil havde holdt sig stille, „jeg bildte Dig ikke Noget ind, som Du før sagde. De have gravet deres Synder op, for at bære dem ned til Kesten Ryles Hytte, saa komme Kjøbmandsvognene og hente dem derfra igjen. Nu spise de og drikke godt Rom til, jeg vilde gjerne ned til dem, for at faae lidt med.“

Skjøndt Afstanden fra Smuglerne til Klittoppen, paa hvilken Niels og Seminaristen stod, var temmelig stor, naaede dog hans Ord til En af Mændenes Øren. Han saae sig om til alle Sider.

„Hvem er I, deroppe!“ raabte han. „Svar eller jeg skyder.“.

„Skyd kun!“ skreg Niels, „jeg har ogsaa en Bøsse, og træffer ligesaagodt som Du.“

Manden drog en Pistol frem under Kappen, hævede den op mod den mørke Linie, Niels dannede paa Klitten, og skød. Da Røgen drev bort stod den Vanvittige uskadt paa samme Sted.

„Du duede ikke til at træffe min Kammerjunker,“ skreg han.

„Det er den gale Niels Skytte," yttrede En af Mændene, „kom ned til os, saa skal Du faae Noget at spise."

„Ja, men I maa love mig ikke at skyde, naar jeg kommer nærmere," bad han, og steg med disse Ord ned ad den steile Klint, med en vidunderlig Sikkerhed.

Da den Gale kom ned til Smuglerne, opfordrede de ham til at tømme deres Dunk, han adlød og drak saalænge, til han segnede omkuld, og blev liggende uden Bevægelse paa Jorden. Forsamlingen forlod lidt efter Stedet. Baalet og Faklerne bleve slukkede, otte Mand løftede den tunge Kiste op paa deres Skuldre, og bortfjernede sig lydløse og stille, paa en Sti, som førte ud mellem Klitterne, til Landeveien. De slæbte den Vanvittige et Stykke med, og lode ham endelig tilbage i en Lavning, saa at ethvert Spor af den natlige Forsamling kort efter var forsvundet.

Petersen blev en Tidlang siddende i sit Skjul, af Frygt for, at der skulde være Nogen tilbage, som kunde iagttage ham; da han endelig mærkede, at Alt var stille, krøb han frem, saae sig forsigtig om til alle Sider, og listede sig langsomt og skjælvende hen over Klitterne. Det varede længe inden han fandt ud til Landeveien. Natten var mørk, og en fugtig Taage indhyllede alle Gjenstande. Da han omsider kom ind

i Engene og derfra til Veien, gav han sig til at løbe, saa hurtigt han kunde, til han naaede sit Hjem.

Alt hvad han denne Nat havde været Vidne til, blev øieblikkelig betroet Kammerraaden; denne fattede strax, at Madsalune maatte staa i Forbindelse med Skaren, og underrettede Karner derom, for ved hans Hjælp at faae det fornødne Antal Folk til at gribe Smuglerne. Næste Dags Aften samledes i al Stilhed en Mængde Bønder og væbnede Strandryttere paa Aaberg, som under Anførsel af Karner og Kammerraaden droge ned til Brostedet ved Husby, hvor der allerede engang tilforn havde været gjort Jagt paa Smuglerne. Selv Petersen deeltog i Toget. Emma lod ham kalde op før han tog bort, og paalagde ham endnu engang, at anvende Alt, for at faae Madsalune grebet. „Der skal ikke være noget Offer i min Magt," tilføiede hun, „uden, at jeg vil bringe Dem det, naar mit Ønske er opfyldt. Gaa min Ven! jeg sidder her og tæller Minuterne til De vender tilbage."

Det blev et daarligt Veir den Nat, Regnen styrtede ned, Stormen foer med langtrukne Hvin hen over den flade Hede. Det nærliggende Vesterhavs hule Drøn blandede sig derimellem.

Karner havde posteret sine Folk i smaa Patrouiller langs med Klitterne, medens Halberg besatte Bakkerne ved Broen med Bønder. Saaledes ventede de i

spændt Forventning paa de Kommende. Det varede ikke længe før de hørte et stærkt Fodtrin; til samme Tid saaes Ligskaren i dens sædvanlige afmaalte Gang at skride henimod Broen. Kammerraadens Hjerte bankede, medens han dog fast besluttet paa at vove det Yderste for at faae Madsalune i sin Magt, havde grebet en af de skarpladte Pistoler, han bar hos sig. I samme Øieblik Skaren naaede Broen, faldt flere Skud i Nærheden, og som et Lynglimt fore to Ryttere ind over Broen. „Flygt! flygt!" skreg en høi og lydelig Stemme. „Kisten i Aaen, vi ere forraadte, Broen er besat og Karner kommer bag os med sine Strandryttere." De skjulte Bønder styrtede ved dette Raab ind paa Broen, for at hindre Smuglerne i at undløbe, i det samme jog Karner hen til Stedet, i Spidsen for Strandrytterne og Toldbetjenten, saaledes at al Flugt syntes umulig.

Men Smuglerne vare modige Folk, hærdede i Kamp og Farer. Uden Betænkning adløde de deres Anførers Bud, den tunge Kiste foer ned i Dybet, tilligemed dens kostbare Indhold, under et vildt Skrig kastede de sig derpaa ind mod Bønderne, som spærrede Veien. Petersen havde trængt sig hen til Rækværket paa Broen, han troede ikke, at den Rytter, der havde befalet til Flugt, kunde være nogen Anden end Madsalune, han indsaae, hvormeget der var afhængig af dette

Dieblik, drog en Pistol, tog nøiagtigt Sigte paa Manden og fyrede.

Saasnart Madslune saae, at hans Folk ikke formaaede at trænge gjennem Bøndernes Række, sporede han sin Hest lige ind mod Klyngen, for paa denne Maade at bane de Andre Vei. Til samme Tid faldt Seminaristens Skud, Kuglen foer ind i Bringen paa den steilende Hest. Madsalune blev kastet bag over, han saae sig rasende om efter Skytten, men denne var forsvunden. Samson syntes at have ventet et saadant Tegn til Angreb, han affyrede begge sine Pistoler paa Mængden, og jog derefter med et rasende Hyl ind paa Bønderne. Uden at agte Karner eller hans Ledsagere, dreiede han flere Gange sin Hest omkring mellem dem, skaffede Smuglerne en vid Aabning til at trænge igjennem, og stillede sig derpaa alene imod Forfølgerne. Hans Hest sank under ham, et vanvittigt Raseri syntes at have grebet Manden, han sprang af og styrtede ind mod Betjentene. Alle vege tilbage for det dræbende Slag af hans frygtelige Haandspage. Da han havde banet sig Vei hen til Broens Rækværk, stod han et Dieblik stille, kastede Hovedet tilbage og overjaae Slagmarken med et tilfreds Brol, derefter sprang han ud over Rækværket, ned i Aaen. Et Stykke nedenfor Broen havde Strandrytterne under denne Kamp været heldigere. To af Smug-

lerne bleve overvældede, bundne og kastede paa en Vogn, som kjørte dem ind til Ringkjøbing. Da Morgenen brød frem, gjenkjendte man Kirsten Ryle i den Ene. Hun havde til dette Tog iført sig en fuldstændig Mandfolkedragt, den Anden var en gammel Matros, der i mange Aar havde været omtalt og kjendt som Smugler.

Medens dette fandt Sted, listede Seminaristen sig hen til Madsalunes Hest, hans Hjerte bankede, medens han bøiede sig ned mod Jorden, for at søge efter Smugleren. Denne var forsvunden, men hans Haand fik fat i en lille Vadsæk, der var spændt bag paa Sadlen, han løste den og ilede hurtig bort fra Kamppladsen. Da han havde tilbagelagt et Stykke Vei, naaede han et eenligt Huus, bankede paa og traadte ind. Beboerne, en fattig Væver og hans Hustru, vare, skrækkede af Skuddene ved Broen, staaede op, og trængte ind paa Seminaristen med Spørgsmaal om Grunden til denne natlige Larm. Han forklarede dem med faa Ord Alt, og bad om Lov til at hvile sig lidt i deres Hytte. Da Manden havde ført ham ind i et andet Værelse og sat et Lys for ham, foregav han Træthed, og lukkede omhyggeligt Døren af. Derefter foretog han en Undersøgelse af Vadsækkens Indhold, fandt en Rulle Papirer, stillede Lyset i Skjul af en stor Dragkiste, og gav sig til at gjennemlæse Alt.

Hvad han opdagede lod til at interessere ham, hans blege Ansigt rødmede, han smilte, rev sig i Haaret, og læste igjen. To Timer efter forlod han Bæverens Hytte og gik grundende tilbage til Aaberg.

XIV.

Nogle Maaneder efter gjorde en Sag megen Opsigt i Egnen. Kirsten Ryle sad endnu i Arresten, der blev anlagt Sag mod hende, og Kammerraad Halberg havde flere Gange været inddraget i Forhørerne, uden at man egenlig kunde forklare sig Aarsagen dertil. Strax efter at Frøken Emma havde forladt Aaberg, udbad Seminaristen sig en Samtale med Kammerraaden, i denne betroede han ham, hvad han var kommen til Kundskab om af Madsalunes Papirer, og endte med at forlange en fabelagtig Pris for sin Taushed.

Halberg stod maalløs ved denne Tidende, han skjælvede foran det Billede, Seminaristen i en bestemt og kold Tone afslørede for ham. Alt hvad han i hint lange Tidsrum, der var gaaet imellem Forbrydelsens Time og nærværende Øieblik, havde lidt, viste sig nu frugtesløst. Han havde levet sig ind i det Haab, at Forbrydelsen bestandig vilde vedblive at være skjult. Et eneste Øieblik forstyrrede Alt. I samme

Grad som Petersen hidtil var bleven behandlet med Ringeagt, frygtede han ham nu, fordi han kjendte alle de skjulte Spirer i hans Charakteer, som blot ventede paa en Leilighed til at bryde frem, han forudsaae, at disse vilde blive hæftige og fordærvelige i deres Yttringer.

Det var ham ikke muligt i Øieblikket at give noget sammenhængende Svar paa Seminaristens Fordring, og denne gik bort, efter at have forlangt en bestemt Erklæring inden to Dage. Men endnu førend denne Frist forløb, var Halberg aldeles forandret, han lod Petersen komme for sig, hørte ham med tilsyneladende Rolighed gjentage hvad Papirerne indholdt, nægtede paa det bestemteste at opfylde enhver af hans Fordringer, og befalede ham ufortøvet at forlade Aaberg, han kunde saa benytte Papirerne som han fandt for godt. Seminaristen troede neppe sine egne Øren. Han udstødte ingen Trusel, svarede ikke et Ord, men gik stiltiende bort, indpakkede sine faa Eiendele og forlod Aaberg samme Aften. Han gik ned til Ringkjøbing, lod sig melde hos Herredsfoged Selmer, fortalte denne Alt, og betrode ham Papirerne. Selmer havde i flere Aar været Kammerraadens personlige Fjende. Skjøndt den Proces, der tidligere var ført mellem dem' angaaende et Engstykke, faldt ud til Fogdens Fordeel, blev dog al fremtidig Nytte deraf

tilintetgjort, idet Halberg ledede Grøftevandet fra sine høiereliggende Marker ned derover, uden at dette kunde formenes ham. Det var derfor Denne, uden Hensyn til Sagen selv, en kjærkommen og længe ønsket Leilighed til Hævn, og han besluttede at anvende den i fuldeste Udstrækning.

Kammerraaden havde desuagtet valgt den klogeste Udvei han kunde finde. Efter at være kommen til rolig Besindelse, indsaae han strax, at han ikke vilde være sikker for Petersen, selv om han indrømmede hans øieblikkelige Fordringer. Det var ikke rimeligt, at disse i Tiden vilde være tilfredsstillende for et Menneske, hvis Charakteers Hovedtræk var Gjerrighed og Egennytte, han maatte stedse befrygte, at Seminaristen vilde gjøre sin Hemmelighed gjældende, for et eller andet Øiemeds Skyld. Desuden følte han, efter et kort Overlæg, hvor usikre og ufuldstændige de Beviser maatte være, som kunde bringes tilveie imod ham. Kirsten Ryle var det eneste levende Vidne, han behøvede at frygte. Han havde besøgt hende i Arresten, forstaaet at sikre sig hendes Taushed ved Tilbud og Løfter om Hjælp i Fremtiden. Smuglerkonen gik saameget villigere ind herpaa, deels fordi hun indsaae, at hun efter Ligskarens Opløsning vilde være berøvet sin fornemste Næringsvei, deels fordi hun aldrig havde havt noget synderligt tilovers for Petersen,

der ovenikjøbet var Skyld i den lange Arrest, hun havde maattet finde sig i.

Rygtet herom udbredte sig i Byen og dens Omegn, Folk talede ikke om Andet, Kammerraadens Forhold under hele Sagen indtog de Fleste for ham; den Ro, den tillidsfulde Tryghed med hvilken han udholdt ethvert Forhør, kunde umuligt andet, end være den Uskyldiges Særkjende. Trods den Iver med hvilken Undersøgelserne dreves af Herredsfogeden, hengik en rum Tid uden at lede til Noget. Han forudsaae endelig, at Sagen omsider aldeles vilde vende sig til Kammerraadens Fordeel, hvis ikke Madsalune, den Eneste, der endnu kunde afgive en fuldstændig Forklaring, vilde optræde imod ham. Det gjaldt blot om, at skaffe sig Kundskab om hans Opholdssted. Forgæves henvendte Seminaristen sig til Kirsten Ryle, gjorde hende betydelige Tilbud, hvis hun vilde angive dennes Opholdssted, eller formaa ham til at indfinde sig, der blev lovet ham fuldkommen Tilgivelse for hvad han tidligere havde begaaet. Kirsten Ryle afslog Alt, nægtede at vide Besked om hvor Madsalune var at finde, hun meente, at han havde forladt Landet; Kutteren var for lang Tid siden gaaet under Seil, og man havde senere ikke hørt det Mindste til den eller Folkene. Halberg triumpherede; en tyngende Byrde var taget fra ham, ved Visheden om, at hans Fjende

Intet formaaede; han gik ikke længer blot forsvarsviis tilværks, men indgav en Klage over de Krænkelser han havde lidt, og fordrede, at denne for ham saa ydmygende Sag snarest mulig maatte bringes til Ende. Han lod til at have vundet Spillet. Selmer fandt omsider, efterat han med utrættelig Iver havde anstillet alle de Undersøgelser, der kunde lede til nogen Oplysning, at Sagen vilde falde ud til Kammerraadens Fordeel. Kirsten Ryle kunde heller ikke overbevises om Noget. Han var nødt til at afgive sin Kjendelse. Dagen blev bestemt, Retssalen aabnedes og fyldtes med en Mængde Mennesker, der alle vare begjerlige efter at høre Udfaldet paa denne Sag. Kammerraaden stod imellem en Klynge af sine Bekjendte, med en høitidelig Værdighed, og i den tillidsfulde Bevidsthed, at han denne Dag skulde feire sin største Triumph. Selmer blegnede af Harme, medens han reiste sig fra sit Sæde for at oplæse den afsagte Kjendelse, og saae det haanlige Blik, Halberg betragtede ham med. Hans Læber skælvede, idet han udtalte de Ord, der aldeles frikjendte hans Fjende. Værelset gjenlød af Lykønskninger, forbitret paabød Dommeren Rolighed, og det blev igjen stille som før.

I samme Øieblik lød en Stemme blandt Mængden, saa dyb og kraftig, at Salen gav Gjenlyd deraf:

„Den Dom er falsk!"

En almindelig Forbauselse greb Mængden, alles Blikke søgte den Dristige, der vovede at yttre sig saaledes. Man saae en høi, kraftig Mand, rolig siddende i Vindueskarmen, med sammenslyngede Arme, dinglende Been, og en Mine, saa uforsagt og ligegyldig, som om hans Bemærkning angik den ubetydeligste Ting i Verden.

„Hvem vover at tale saadan?" spurgte Selmer, „Er her Nogen tilstede, som troer sig istand til at bevise denne Paastand, saa lad ham træde frem for os."

„Dommen er falsk!" svarede Manden atter, „hvis jeg ellers udtaler mig tydelig nok." Med disse Ord sprang han ned fra sin Plads, og gik derefter frem for Skranken.

„Hvem er Du?" udbrød Dommeren, medens han iagttog den bestemte Rolighed, hvormed den Fremmede udholdt Mængdens Blikke, og de Yttringer af Uvillie, der lød fra det Sted, hvor Halberg stod, omringet af sine Venner.

„Mit Navn, Deres Velbyrdighed!" svarede Manden langsomt, „gjør Ingenting til Sagen, det vil kanskee sig ikke engang klinge godt i deres Øren, hvis jeg nævnede det, jeg beder kun om Forlov til at være forbandet paa, at De dennegang har dømt forkeert; han derhenne, som staaer og rangler op til Væggen,

for ikke at falde overende, er knap saa uskyldig, som de gode Folk tro. Jeg er Mand for at snakke med om den Sag."

„Dit Navn, dit Navn!" raabte Selmer, med en Glæde, som han forgæves søgte at skjule. „Er Du Smugleren Madsalune?"

„Vorherre give det var saa vel!" raabte Manden leende, „for saa var jeg da den Bedste af dem, her ere forsamlede. Nei, de kalde mig ikke andet end Samson Goliath i daglig Tale, men det Navn er ogsaa godt, jeg er Styrmand ombord paa den lille Kutter, Strandmaagen. Kanskeesig De skulde have hørt mig omtale," tilføiede han.

„Nei!" svarede Dommeren, „jeg veed aldrig, at jeg har hørt Dig nævne, før nu."

„Det gjør heller ikke noget, Deres Velbaarenhed! er der Ingen af de gode Herrer, som vil sige god for mig?"

„Det vil jeg!" raabte en kraftig Stemme blandt Forsamlingen, og en Mand traadte frem. Han var iført en gammel Uniform, hvori der sad et Dannebrogstegn, hans Ansigt var solbrændt og af et særdeles vildt og forvovent Udtryk. Det var denne Toldrytter, som allerede er omtalt under Navn af Mogens Truelsen, og med hvem Samson brødes ved Aastedet.

„Aa! er det Dig, Mogens?" yttrede han glad,

og rakte den Anden sin Haand. „Velkommen her, Du!“

„Jeg vil sige god for Samson Goliath, med Liv og Blod!“ udbrød Strandrytteren, henvendt til Dommeren, „skjøndt han tidt har prøvet paa at røve mig begge Dele.“

„Du har da ogsaa gjort dit Bedste ved mig,“ meente den uforbederlige Smugler. „Jeg fik en slem En den Nat nede ved Skodborg, Mogens! see engang, lige fra Nakken ned til Øiet.“

„Den har Du betalt saavel, sidst vi mødtes ved Huusby, Du knuste næsten to af mine Fingre med din Spadserestok, her seer Du Mærket.“

Selmer bød Taushed; men Samson gav ham ikke Tid til Spørgsmaal, det var hans Vane, at holde en Tale tilende, naar han først var kommen tilorde. „De venter paa Beviser for hvad jeg har sagt. Dem skal De faae, men Deres Velbaarenhed tillader vel, at jeg indretter mig en Smule, jeg kan ikke saa godt klare for mig i denne Dragt.“

Medens han talede saaledes, trak han den graaspraglede Kjole af, som blev omtalt paa hans Vandring til Madsalunes Fængsel, løste Halsbindet og Flipperne, og lagde hver Deel forsigtig over Srankerne. „Det hjalp,“ vedblev han ufortrødent, „nu er jeg klar til at komme frem med hvad jeg veed.“

Min Fader var Strømpekræmmer og Hørkræmmer, herovre, — hvad, De leer, Deres Velbyrdighed! kan en Strømpekræmmer ikke ogsaa være et Menneske, og en Hørkræmmer en ærlig Mand? Folk fortalte, at jeg lige fra Barn af har været en Kjende vild og gudsforgaaen, derfor skikkede de mig tilsøes, saasnart jeg vel var confirmeret. Jeg foer i mange Aar paa lange Reiser; da jeg fik Lyst til at see Danmark igjen, vare mine Forældre døde, vort Huus solgt, Ingen kjendtes ved mig. Imidlertid havde jeg ogsaa en Broder, der var endeel Aar ældre end jeg, ham gave de mig tilsidst Besked om skulde bo et Sted nede i Slesvig. Jeg besluttede at gaae derned, skjøndt vi som Børn aldrig vare komne synderlig godt ud af det. Jeg maatte reise mangen forbandet Miil tillands, inden jeg kom til hans Huus, og havde ikke stor Fornøielse af det alligevel. Han var bleven en fornem Mand, og tog mod mig som en Tigger; hans fine Frue slog Rynker paa Næsen ved at være sammen med den grove Sømand. Vi To mødte siden hinanden paa et Sted, hvor hun ikke sad saa godt i det."

„Men al dette vedkommer jo ikke Sagen!" udbrød Dommeren, da Samson gjorde et Øieblikś Pause, medens han forsynede sig med en frisk Skraa.

„Vi bare lidt, Velbaarenhed! jeg maa klare Tingen fra Begyndelsen af. — Da jeg havde betydet

min fornemme Broder, at jeg gav ham Døden og Djævlen, reiste jeg igjen og svor paa, at jeg aldrig mere skulde sætte min Fod paa hans Grund. Jeg blev ved at fare, til jeg fik Fod paa eget Dæk, ved at gifte mig med en Skipperenke, hvis Mand var gaaet overbord i en Storm under Island. Det var en lykkelig Tid, jeg tjente svære Penge og min Kone seilede med paa alle Reiser. Det kan nu være en Snes Aar siden, da jeg en Vinter var fragtet ned til Tønningen. Under Jylland begyndte det at sætte op med en forrygende Storm, saa at vi med Nød og Neppe holdt os klar for Kysten. Ved Nattetid tog Uveiret til, og jeg vidste ikke mere, hvordan vi vare farne. Ligesom vi troede os sikrest, saa gav det et Bumb, derefter tørnede Skuden mod Revene, duvede ned i Grunden, hævede sig op igjen, og splintredes i tusinde Stykker. Saa tog Vandet fat i os, to Mand drev ud efter og gik tilsøes igjen, forstaa mig vel, som Fiskemad. Motter gik ogsaa paa de lange Reiser, men jeg og mit Barn, den liden Orm, blev verfet ind mod Kysten, op paa Sanden. Da jeg kom til mig selv igjen, og havde spyet Saltvandet fra mig, for jeg havde nok faaet en lovlig stor Portion tillivs, saae jeg et Ansigt stirre paa mig, og følte en Haand i min Lomme, hvori jeg havde stukket alle mine Penge. I det Samme fik jeg et Slag for Panden af en Knippel, saa vold-

somt, at det vilde have splintret Enhver, der ikke var bygget af saa godt Tømmer som jeg. Saa drattede jeg med Respect at melde overende. Men den Mand, der randsagede min Lomme, og ham der gav mig det omtalte Knups, staaer derhenne. Det var min Broder."

Efter disse Ord fulgte en almindelig Taushed i Retssalen. Mængdens Blik hvilede paa Halberg. Han prøvede paa at svare, men Stemmen svigtede ham, han mægtede ikke at bortvende sit Blik fra Samson Goliaths høie Skikkelse. Midt under denne Spænding, i denne dybe Taushed, erindrede han dog, hvor meget der beroede paa nærværende Øieblik.

„Du har talt syndige Ord, Mand, og plettet en Uskyldig med dine Løgne, men Frelseren som bad for sine Fjender, byder mig ogsaa at tilgive Dig; Du kan ikke bevise din Anklage."

„Anton!" sagde Smugleren, „den Nat, jeg saae Dig sidstegang, medens mine Folks Dødsskrig og mit Barns bønlige Klager løde omkring mig, medens jeg laa og ventede Døden, da svor jeg ved ham deroppe, som raader over Vind og Hav, at dersom vi nogensinde stødte sammen igjen, skulde jeg tage Hævn over Alt hvad Du øvede. Nede i Kjælderen under Thim har jeg lovet din Kone det samme. Som Barn var din første Handling at fravende mig vore Forældres Kjærlighed. Du skaffede mig deres Forbandelse, jeg

blev udstødt af min Familie, og skikket afsted for din Skyld. Du snød mig for min Arv, din Gavtyv! og da jeg, efter mange Aar, med et kjærlig Sind, kom ned for at see til Dig, lukkede Du dine Døre og jog mig bort; husker Du det? Taler jeg tydeligt nok? Selv idag vil Du ikke vedkjendes din Broder, derfor skal jeg skaffe de Beviser, som Du forlanger, lad mig bare faae talt tilende."

„Hvorlænge jeg laa og sundede mig efter den omtalte Velkomst, skal jeg lade være usagt, for jeg saae ikke paa Klokken. I lang Tid befandt jeg mig som i en Døds, under hvilken jeg af og til saae et Glimt af et retskaffens Fruentimmer, hvis Aande lugtede stærkt af Gammelrom, hun gik og pleiede mig. Det er hende derhenne, med det kjønne Ansigt. Jeg mener Kirsten Ryle. Da jeg ret kom til mig selv igjen, sad jeg overskrævs paa en Raa, og skar Fald i en Blok, jeg kan strax bande tilstrækkeligt paa, at jeg først paa dette Sted kunde huske, hvordan det Hele var gaaet til. Siden har jeg faret med Madsalune, og han bliver vel den Sidste, der skal kommandere Samson Goliath; Lykken fulgte mig, thi Himlen er retfærdig, vi smuglede med Held. Det var Historien, nu komme vi til Beviserne. Holloi, David! træd an!"

Paa dette Raab, som Samson udstødte gjennem den hule Haand, trængte en firskaaren Matros, med

et vildt og koparret Ansigt, frem af Mængden, og stillede sig ligeoverfor Skranken. „Du har vel hørt den Tale, jeg har holdt,“ spurgte Samson; „tør Du række dine Fingre frem paa, at det er sandt?“

„Ja vel, Styrmand, strax!“ svarede Matrosen ligegyldig.

„Du var altsaa Vidne til det, denne Mand har oplevet?“ spurgte Dommeren.

„Nei, ingenlunde, Deres Majestæt!“ yttrede Matrosen, med et ærbødigt Buk, „jeg har blot hørt Samson fortælle det om Natten, naar vi havde Vagt sammen, men jeg veed da nok, at Styrmand ikke farer med Løgn! Han har rigtignok aldrig ladet sig mærke med, at det var hans Broder, der spillede ham den Streg, men jeg vil alligevel gjøre Ed derpaa!“

„De seer nok, at David er et Dyr, Deres Velbaarenhed!“ bemærkede Samson, „et reent Dyr, der ikke veed, at man kan have Grund til at fortælle Noget og tie med Noget.“

Der laa i Sømandens raske, bestemte Maade at udtale sig paa, saamegen Ro og overbevisende Magt, at den paatrængte sig Alle. Hans jevne, ligefremme Ord gjorde en langt større Virkning, end den meest studerede Tale. Det var ogsaa tydeligt at see den frygtelige Bevægelse enhver Sætning bragte den Anklagede i. Ikke alene af denne dødelige Blegheb, der

overfoer hans Træk, men dette ængstelige, stjulende Blik, disse halvaabne Læber, talte et forstaaeligt Sprog til Forsamlingens Erkjendelse.

Kirsten Ryle havde overværet den hele Forhandling; da Samson traadte frem, kastede hun et frygtsomt Blik over mod Halberg, og fra dette Dieblik syntes denne Kones Fatning bestandig at aftage. Ikke destomindre fragik hun dog, da hendes Tilstaaelse blev æsket, alt hvad Smugleren havde sagt, men det skete paa en saa ubestemt, forlegen og tvetydig Maade, at det ikke kunde være tilfredsstillende for Dommeren.

„Hvis Deres Velbaarenhed bare vilde lade mig give Kesten en lille Formaning,“ sagde Smugleren, da hun taug, „saa skal jeg nok bringe hende paa bedre Tanker.“ Dommeren tillod det og Samson henvendte sig ganske høit til Smuglerkonen.

„Jeg har nu kjendt Dig i mange Aar, Kesten, og det kan gjerne være, Du har havt ret god Profit derved. Dersom Du bliver ved at holde med ham derhenne, i Andet end hvad der er sandt, saa veed Du, hvad jeg mulig kunde have at sige Dig, naar vi engang traf sammen alene. Forstaaer Du? Men hvis Du vil tilstaa Sandheden, som et honet Fruentimmer, og ikke lade saamange Løgne fare igjennem din forbandede Hals,“ tilføiede han, „saa veed jeg et Sted,

hvor der venter et Anker Rom og en Dunk Genever paa Dig, de skulde være dine, kjære Kesten!"

Smuglerkonen blev bestandig mere bevæget medens Manden talede. Hun betænkte sig nogle Minuter og hævede derpaa sin Stemme:

„Samson Goliath har rørt mig, Deres Velærværdighed! jeg kan ikke modstaa længer. Gud bedre det for Dem, Herr Kammerrad, men nu bliver jeg rigtignok nødt til at sige min Hjertens Mening."

Halbergs Ansigt fortrak sig. „Kirsten!" skreg han, „Kirsten! betænk hvad I siger."

„Det kunde ogsaa være, der kom to Dunke Genever istedetfor een," bemærkede Samson tørt.

„Ja Deres Velærværdighed!" sagde Kirsten Ryle, „Retten maa have sin Gang, jeg kan ikke nægte, at Alt hvad Samson Goliath har sagt, er sandt, Ord til andet. Den hele Historie har sin Rigtighed. Nede i Deiberg Sogn boer en Ratmand, som de kalde Bunken, han har fulgt efter ham mangen Nat, naar han gik til Stranden og fiskede, og vendte Lommerne paa de Skibbrudne. Fruen, fik Nys derom, græd og vred sine Hænder for ham, truede tilsidst med at sige hvad hun vidste. Saa kaldte han hende tosset og satte hende ned i Kjælderen ved Thim, og jeg pleiede hende, for at der ikke skulde skee hende det, som værre var."

Mere sagde Kirsten ikke, men det var ogsaa tilstrækkeligt. Den hele Sal var som uddøet, ikke et Menneske rørte sig.

Halberg var segnet tilbage mod Muren, hans Øine rullede med et blodfarvet Skær, han holdt sig krampagtig fast i Skranken, og stirrede omkring sig, som om han ikke ret fattede, hvad der var foregaaet, indtil han endelig sank sammen med et klagende Skrig. Han segnede bevidstløs ned, og blev baaren bort af de hidilende Betjente.

Dette sidste Optrin øvede en mægtig Virkning paa de Tilstedeværende, selv Samson var rørt. Smuglerkonen vedblev sin Forklaring: „Det Barn, som Samson reddede fra sit Skib, har der endnu ikke været Tale om, her staaer han. See, Samson! der har Du din Søn igjen.“ Med disse Ord lagde hun sin Haand paa Seminaristens Skulder.

„Min Søn! gjentog Samson forbauset. „Fy for den slemme Syge! Det var da en forbandet Løgn, lille Kesten. Jeg skulde have en Skriver til Søn, en Prokurator! Undskyld, Deres Velbaarenhed. Enhver kan være skikkelig paa sin Maade, og en Prokurator kan for saavidt være lige saa god som enhver Anden, jeg vil bare ikke være Fader til ham. Men hvis det alligevel er sandt, at det Hvidkaalshoved hører mig til, som Kesten siger, nu vel! saa lad ham

følge med ombord paa Maagen, ikkesandt David, han vil vist være velkommen nede blandt Jer."

„Aa ja, Styrmand!" svarede Matrosen, og viste sine hvide Tænder, „lad os faae ham ombord, — Magsveir, tolv Favne Vand, surret til et Brædt, — skures med en Haandfuld Salt i Ryggen, en Kanonkugle om Halsen, saadan Noget, det vil give Løier."

Petersen gyste, han forbandede det Misgreb, ved hvilket han havde haabet at forbedre sin Skæbne. Dommeren hævede Retten.

Natten kom. Halberg laa i sit Fængsel, paa Sengen, Lægen og en Betjent vaagede ved hans Side. Der var i faa Timer foregaaet en paafaldende Forandring med ham. En døende Blegbed udbredte sig over alle hans Træk, han talede uafbrudt med sig selv. Henimod Midnat blev han mere rolig, sank tilbage paa sit Leie og syntes at slumre. De to Mænd forlode ham sagte og lydløse. Da den sidste Skaade blev skudt for Døren, reiste han sig, og kastede et speidende Blik omkring i Mørket. Han foer hen til Vinduet, og prøvede paa at bryde de svære Jernstænger af, som spærrede det, da han endelig var overbeviist om det Umulige heri, gik han tilbage og satte sig paa Kanten af Sengen.

Maanens blege Straaler faldt ind igjennem Gitteret til ham, Natten udenfor var mild og stille, hvor stor en

Modsætning mellem denne høitidelige, slumrende Ro, og det kæmpende Chaos, der larmede i Synderens Bryst? Næste Morgen, da Væggen rødmede af Solstraalerne, medens Svalen udenfor sang paa Taget, rugede Døden i det mørke Fængsel, og den indtrædende Fangevogter føer tilbage, idet han kom for at afhente Synderen til et nyt Forhør. I et Halstørklæde, knyttet fast til en af Jernstængerne i Vinduet, hang Kammerraad Halberg, bleg og stiv. Han havde kvalt sig selv.

XII.

Aaberg stod øde og ubeboet; omtrent samtidig med Kammerraadens Død indtraf en Hændelse, der satte hele Egnen i Forbauselse. Toldinspekteur Karner blev funden dræbt nede i Moserne ved Madum. Aftenen tilforn var han reden tilbage fra Ringkjøbing, fulgt af en Toldrytter, som boede et Stykke udenfor Byen. Endskjøndt de ivrigste Undersøgelser bleve anstillede, ledede disse dog til Intet, det var ikke muligt for Herredsfogden, at komme paa mindste Spor om Gjerningsmanden, ikke heller dvælede der bestemt Mistanke imod Nogen, da Smuglerne, de Eneste, man kunde antage for at staa i fjendtlig Forhold til den Dræbte, siden hiint sidste Tog mod Ligskaren, vare aldeles forsvundne.

Anna, den ungdommelige Enke, formaaede neppe at modstaa disse Skæbnens dræbende Slag. Underkuet af Smerte, fortabt i en trøsteløs Sorg, syntes hun ikke at ændse de rige Frugter, hendes foregaaende Liv nu bragte, i den venlige Deeltagelse, hun overalt mødte. Flere af de anseligste Familier tilbøde hende Ophold i deres Huus, men hun afslog det, for at tage ned til en Barndomsveninde, der boede i Nærheden af Herregaarden. Den uforstyrrede Ro og Ensomhed hun her nød, bidrog vel meget til at holde de friske Vunder aabne, men den ledede dog ofte og uformærkt en lønlig Tanke hen til ham, der fra hendes Barndom alene havde været Gjenstand for Haab og Planer, som Skæbnen tilintetgjorde. Jakob var fraværende, hendes Længsel kaldte ham forgæves tilbage, han var uvidende om alle de Forandringer, den sidste Tid havde medført.

Skjøndt der aldrig havde fundet nogen nøiere Forbindelse Sted mellem Gordon og Harder, syntes den senere Tid dog at bringe dem nærmere til hinanden. Harders Uvillie havde tidligere ved flere Leiligheder lyst frem gjennem enhver Samtale; Gordon følte sig tilbagestødt og indrettede sin Opførsel derefter. I Harders Øine var ethvert af hans Medbeilers Fortrin en Feil, hans Held hos Antonovna forøgede end mere denne Bitterhed. Nu derimod havde han sine Grunde

til at vise sig venligere mod Gordon, der var formeget beskæftiget med sig selv, hvis Blik var for hildet i alt hvad der laa indenfor hans Kjærligheds Cirkelslag, til at antage denne Velvillie, denne forekommende Udmærkelse for en Maske.

En Aften var et stort Selskab forsamlet paa Thimgaard, hvor Ritmester Harder, Kammerjunkerens Fader boede. Gordon havde flere Gange modtaget Ritmesterens Indbydelse til at besøge ham, men bestandig undslaaet sig derfor, med en eller anden Undskyldning; ogsaa denne Gang vilde han ikke være kommen, uden efter Fyrstindens gjentagne Bønner. Selskabet var meget talrigt og meget blandet, dog saaes der kun meget faa Borgerlige, thi Ritmesten var Aristokrat, og antog Adelen for den eneste agtbare Stand i Verden. Med Gordon fandt han, at man vel kunde gjøre end Undtagelse, den Udmærkelse Fyrstinden viste ham, hævede ham i Alles Øine. En Dame, der ellers pleiede at være Sjælen i Ritmesterens Selskab, savnedes denne Aften, det var Emma Halberg. Saasnart Rygtet om den ulykkelige Vending, hendes Faders Sag havde taget, naaede til Hoffet, dalede hendes Sol, hendes Veninder trak sig tilbage, Overhovmesterinden lod hende vide, at hun maatte søge sin Afsked. Under disse Ydmygelser forlod Frøken Halberg Horsens. Harder var den Eneste, der ikke forandrede

sin Opførsel mod hende. I det sidste Øieblik de tilbragte sammen, sagde Emma: „Vor fælles Plan er strandet, jeg har arbeidet forgæves for det Maal, jeg sigtede til. Lov mig, at de forliger Dem med Gordon; lad ham i Fremtiden ikke ane den Uvillie, De føler mod ham, jeg beder derom for deres egen Skyld, De vil selv vinde derved." Hun indlod sig ikke paa at besvare Kammerjunkerens Spørgsmaal over Grunden til denne forunderlige Bøn. Han lovede Alt og Emma reiste. Der var altsaa Selskab paa Thimgaard, et Selskab i gammel Stiil, hvor man kom sammen for af spise og drikke, hvor Samtalen først begyndte efter Bordet, da Damerne vare flygtede og Herrene befandt sig i en mere eller mindre Utilregnelighedstilstand, som gjorde Spøgen til Raahed, hvori ethvert Sømmelighedshensyn forsvandt, og det Plumpeste og meest Profane var det meest Søgte, indtil endelig den høieste Beruselse indtraadte, og en Tilstand fulgte efter, der lod Mennesket forsvinde og Dyret blive tilbage.

Den som ivrigst hyldede Vinen, var en ung Baron, nylig kommen tilbage fra en flereaarig Udenlandsreise. Kammerjunkeren sad ved hans Side, allerede temmelig beruset.

„Tag dit Glas, Harder!" udbrød Baronen, i en dæmpet Tone, men dog saa lydeligt, at den naaede de Nærmestsiddendes Øren, „jeg drikker denne

Skaal til Ære for den smukke Fyrstinde Antonovnas Tilbeder."

„Hvad angaaer det mig?" svarede Kammerjunkeren, „jeg takker ikke derfor."

„Hvorledes?" spurgte den Anden forundret, „er det Beskedenhed, der forbyder Dig at tilstaa, hvad Rygtet allerede sagde mig, før jeg kom hjem. Du skulde ikke være den Begunstigede?"

„Paa min Ære, nei!" hviskede Harder, „jeg er det ikke, derhenne ved det næste Bord sidder En, som har større Grund til at takke for din Skaal end jeg." Han pegede paa Gordon og tilføiede: „Det er ikke værd vi tale mere herom." Men Sagen interesserede Baronen formeget, til at han skulde agte paa denne Yttring, han reiste sig op fra Bordet, og kastede et langt, dvælende Blik over til det Sted, hvor Gordon sad, i Samtale med Kammerherre Playard og et Par Andre, der ikke havde deeltaget i Mængdens Lag. „Jeg maa gjøre denne Herres nærmere Bekjendtskab!" sagde Baronen, idet han atter satte sig; „Den, Fyrstinden skjænker sin Gunst, kan umuligt være noget almindelig Menneske. Men hvorledes kan det alligevel være Tilfældet? Jeg sad skraas over for ham ved Bordet, og lagde Mærke til, at han satte sit Glas urørt ned, da vi før drak din Skaal som Fyrstindens Frelser, jeg synes da, efter

det Du fortæller, at han burde være den Villigste til at takke Dig."

„Saae Du det?" udbrød Harder, og sprang op fra Stolen. „Lieutenant Gordon!" raabte han, uden at agte Baronens Forsøg paa at holde ham tilbage, og med en Stemme, der øieblikkelig bragte de Øvriges Larm til at forstumme. „Man fortæller, at De før vægrede Dem ved at deeltage i den Skaal, Selskabet gjorde mig den Ære at drikke, fordi jeg havde været saa heldig, at frelse hendes Høihed, Fyrstinde Antonovna. Maa jeg udbede mig deres Grunde derfor?"

Gordon havde, uagtet han var Noget bortfjernet fra det Sted hvor Harder og Baronen sad, hørt det Meste af deres Samtale. I det Øieblik Fyrstindens Navn første Gang nævnedes, blev han bleg, det var ham pinligt, at høre hende omtales saaledes. Dog fortsatte han Underholdningen med Kammerherre Playard. Da Harder taug og den almindelige Opmærksomhed, af dem, som endnu havde saamegen Samling tilbage, var rettet paa ham, vendte han sig om mod Bordet og udbrød:

„Lad disse Grunde bero, Kammerjunker Harder, til en bedre Leilighed end nærværende Øieblik, saa skal jeg ikke undslaa mig for at tilfredsstille Dem. Deres Forfatning nu, er neppe saaledes, at De rolig vilde kunde høre paa, hvad jeg mulig kunde have at sige."

„Min Forfatning!" gjentog Harder, med en rasende Hæftighed, „hvad Fanden angaaer den Dem, min Herre? Jeg, Adelsmanden, Kammerjunker Harder, nedlader mig til at spørge Dem, forhenværende Lieutenant Gordon, en Mand med et tvetydigt Rygte, og som kun Hensyn til visse Forhold aabnede Adgang i min Familie, hvorfor De ikke vilde drikke den omtalte Skaal, saavel som alle de Øvrige."

En almindelig Stilhed fandt Sted overalt i Salen efter disse Ord. Man indsaae, at de maatte give Anledning til et afgjørende Skridt. Alles Øine hvilede tause og spørgende paa Gordon.

Han havde reist sig fra Bordet, han betragtede Harder en Stund med et tilintetgjørende Blik, men dette forsvandt igjen, og han sagde kold og rolig:

„Paa denne Opfordring svarer Gordon, at han aldrig drikker en Skaal, der med saa ufortjent Ret tilegnes en Anden, som denne. Den samme ubetydelige Gordon, har fremdeles Kammerjunkerens, Adelsmandens Ære saaledes i sin Magt, at han med et Ord kunde tilintetgjøre den for bestandig, det beroer alene paa ham i dette Øieblik, at gjøre ham til en bestandig Spot for sine Venner, for sine Undergivne, men det gider han ikke, han finder det ikke Umagen værd."

Hans Stemme var rolig og fast, Intet tilkjendegav det, som arbeidede i hans Bryst, undtagen

en dyb Rynke i hans Pande og hans Læbers Bleghed. Ogsaa Harder blegnede ved disse Ord. Han sprang op fra Stolen, men Gordon stod i samme Øieblik ved hans Side, hans Haand omfattede den Andens Arm, han drog ham med sig hen i Vinduesfordybningen og sagde:

„Blot to Ord for deres egen Skyld, saa skal De have Lov til at gjøre hvad De vil. Da deres Skaal blev udbragt som Fyrstindens Frelser, tog jeg mit Glas med de Øvrige, for ikke at volde Opsigt; at jeg satte det urørt ned, kan De nok begribe. Det var mig, der frelste Fyrstinden, mig, der bar hende ud af Vognen. Hvor var De dengang? Tvivler De om mine Ord, kan De faae Vidner paa dem, men jeg seer, at De tvivler ikke. Skjøndt Hr. Kammerjunkeren er drukken, er han bleven saa hvid, som en kalket Væg. Hvis De nu foretrækker, at jeg skal fortælle Selskabet Historien, saa kan det gjerne skee, hvis ikke, vender De Dem øieblikkelig om, og gjør mig en Undskyldning. Dernæst gaaer jeg min Vei, siden ikke engang Gjæsten er sikker i deres Huus."

„Nei, Gordon," svarede Harder, „jeg vil ikke retfærdiggjøre Dem, jeg kan ikke gjøre det, hvorledes De saa end vil benytte deres Hemmelighed. Lad mig tale ud. Fra det første Øieblik vi saaes, har jeg hadet Dem, uden at kunne gjøre mig selv noget Regn-

skab hvorfor, deres tilbagevisende Adfærd, deres anmassende Overlegenhed var mig uforbragelig. Jeg søgte at bekæmpe denne Uvillie mod Dem, og det lykkedes mig tildeels, saalænge vore Interesser, vore Maal ikke førte os paa samme Veie; men De blev min Medbeiler; jeg elskede den ophøiede Dame, til hvis Hof jeg hører, og De var tilstede hiin Aften, for at lee over min Ydmygelse. Jeg nærmede mig til Frøken Halberg, hun viste sig kold og tilbageholdende, saalænge De værdigede hende deres Opmærksomhed. Et Tilfælde har gjort, at jeg blev antaget for Fyrstindens Frelser, hendes Hofdamer paastode det, da jeg traf Dem inde hos Smuglerkonen, og min Taushed i Øieblikket blev antaget for Tilstaaelse. Ogsaa deri har De hovmestereret mig; min Ære, min Fremtid hviler i deres Hænder, og denne Bevidsthed er mig uforbragelig. Lieutenant Gordon! jeg hader Dem, med den Mands Heftighed, som seer alle sine Planer modarbeidede og forstyrrede af en Anden; ogsaa hvad De tvinger mig til at agte i deres Opførsel hader jeg, der gives kun een Udvei til at ende denne Følelse paa, — De kjender den, De vil ikke undslaaa Dem derfor, vi maa slaaes; og hvis De vægrer Dem, Gordon, saa fornærmer jeg Dem igjen, jeg fortæller til Alle, at De er Fyrstindens begunstigede Elsker; hvert et Sted vi mødes skal give Anledning til en ny Fornærmelse."

„Det er nok," sagde Gordon. „De behøvede ikke at sige saameget, for at faae deres Ønske opfyldt. Vi To mødes snart igjen, Kammerjunker. De kan lide derpaa, og jeg skal nok sørge for, at det skeer paa en Plads, hvor Vaaben og Vilkaar ere ligere skiftede end de have været idag." Efter disse Ord hilste Gordon de Tilstedeværende og forlod Salen.

„Men hvad Djævlen betyder dog Alt dette?" spurgte Baronen. „Du skylder os Regnskab for alle disse Hemmeligheder, Harder, og jeg forlanger den af Dig, i de Tilstedeværendes Navn."

„Jeg ønsker helst, vi vælge en anden Leilighed til en saadan Erklæring," svarede Harder, „kun det skylder jeg Sandheden at tilføie, at jeg har taget feil og forløbet mig mod Gordon. Han er en Hædersmand, der gjør ethvert Selskab Ære."

Et Stykke vesten for Borris, slynger Skjernaa sig igjennem Heden. Paa dette Sted er den meget grund, og omgiven af temmelig høie Bakker, til alle Sider indfattede af det grønligbrune Lyng. Langs med Aaen hælde endeel Ellebuske sig ud over Vandet, der i travl Mumlen rasler hen over de nedfaldne Stene, eller ind mellem de høie Siv, som staa paa Bredden. Den nøgne Sandvei løber op mellem Bakkerne. Alting har et fredeligt, høitideligt Udseende der, Intet forstyrrer Stedets Stilhed, undtagen Faare-

hjordernes Brægen eller Hyrdedrengens Toner paa Skalmeien.

Samme Aften som Selskabet samlede sig paa Thimgaard, sad tre Mænd ved Bredden af denne Aa. De havde tilbragt Dagen med at fiske. Deres Medestænger laa ved Siden af de fyldte Kurve, medens de under fortrolig Samtale nøde et simpelt Maaltid, henslængte i Lyngen. Rørdrummen sukkede mellem Sivenes hvislende Rør, ovre i Vesten trak en Regnbyge op, og truede med en vaad Nat, men de tre Mænd syntes ikke at agte derpaa. Der var et vildt, eiendommeligt Præg udbredt over deres mørke, solbrændte Ansigter, som særdeles godt passede med det Sted, de havde valgt til Hvile. Deres Klæder vare meget pjaltede, sammensyede af de forskjelligste Stoffer, deres Been blottede og kraftfulde. Ved den Enes Side laa et langt Gevær; et stort Krudthorn, tilligemed Kuglepungen og Jagttasken betegnede denne Mand som Jæger.

„Ja!" udbrød den Ene under Samtalens Løb, idet han satte Proppen i den tømte Blikflaske, og puttede den i en Rift paa Trøien, der tjente ham til Lomme. „Det bliver saa vel det Bedste, at vi alle Tre gaa ned til Kirsten Ryles Hytte; der maa han komme forbi inat, for Frøkenen sagde, at han var til Gilde hos Ritmesteren; jeg tænker, at vi dennegang

ikke skulle tage feil som sidst, nu da Bunken gaaer med. For Du kjender jo Gordon, fra den Aften I stødte sammen i sorte Kro, ikke sandt?"

„Jo, jeg kjender ham!" bekræftede Skytten, som under Samtalen havde iagttaget en bestandig Taushed. „Det var ogsaa en Dumhed af Abraham Musen, at han gav sig ilag med Toldinspekteuren fra Aaberg, istedetfor denne Gordon. Det kunde let have blevet os en dyr Spas."

„Aa!" meente den Omtalte, „mig tykkes da, at jeg traf ham godt nok, lige i Hjertet, han gav ikke et Kny fra sig siden. Det er løierligt, at den Sag gik saa stille hen, der er Ingen, som har os mistænkt for det Ringeste."

„Det piner mig alligevel," yttrede Manden, som først havde talt. „Vi fik heller ikke en Skilling for det; dengang jeg kom til Frøkenen, havde hun nok allerede hørt, at det var den Feile, vi gave os i Kast med, for hun var færdig at besvime, medens jeg talte med hende. Marren maa vide, af hvad Grund hun er saa strix paa, at komme denne Gordon tillivs, han maa have haandteret fælt med hende. Men hvorfor ligger Du der, Bunken, uden at mæle et Ord den hele Tid? Du er vel aldrig ræd for at tage en Haand med i den Hanke? Jeg skulde da mene, at Sagen var saa lige for Dig, som at skyde et Dyr i en anden Mands Hegn?"

„Ræd!“ gjentog Bunken med et foragteligt Blik paa Taleren. „Jeg er justement glad over at være med ved denne Leilighed, I skal see, hvem af os Tre, der gjør det bedst med Gordon.“

„Saa lad os komme derned,“ sagde Abraham Musen, medens han tog sin Kurv; „Aftenen falder paa, og vi have en lang Vei for os.“ De tre Natmænd beredte sig til at forlade Stedet, Bunken blæste Fængkrudtet bort fra Panden paa sin Bøsse, lagde nyt paa istedet, og svøbte et gammelt Tørklæde om Laasen, for at beskytte den mod Regnen, som nu begyndte, derpaa kastede han den over Skulderen, og fulgte de Øvrige ned mod Ruinerne af Thim Slot.

Det var en barsk og kold Nat, Vinden peb igjennem det blegede Græs, Skyerne fløi hen under den taagede Himmel, i ilsom Fart, medens Gordon, strax efter hiint Optrin, red bort fra Thimgaard, for at begive sig til Hjemmet. Han var i en nedtrykt Stemning, en Tilstand, som han meget sjeldent i sit Liv havde sporet Noget til; den øde Sumpvei, Uglen, der skreg over Heden, Egnens vilde og udyrkede Udseende, og dens Mangel paa menneskelige Boliger, gjorde et dybt Indtryk paa ham, en mægtig og uforklarlig Anelse om det Mørke, der truede i Fremtiden, syntes at opfylde hans Tanker. Det var den samme Egn han engang tidligere vandrede igjennem, da den forekom

ham skjøn og tiltrækkende. Hele den poetiske Ynde, hans lykkelige Kjærlighed dengang udbredte over den, var nu forsvunden, han saae blot Mørke og Tilintetgjørelse for sig, og ligesom hiin Nat dvælede Tanken atter ved mangt et oplevet Øieblik, og fremtryllede Billeder af den svundne Tid. Hans Liv stod klart for ham, han saae dets Vaar, dets Glands henveiret, under unyttige, frugtesløse Anstrengelser, dets Blomster tilintetgjorte, uden at bringe Frugt, og mere bittert og forstemmende end alt dette, var den Bevidsthed, at han ikke længer havde noget Haab, Noget hvorpaa han tillidsfuld kunde støtte sig i Fremtiden. Han sporede Hesten til et fortvivlet, rasende Ridt, og foer afsted, formeget beskæftiget med de mørke, bevægede, hverandre modsatte Følelser, der gjennemstrømmede hans Indre, til at agte paa Veien. Regnen, der uafbrudt havde holdt ved i flere Timer, pidskede ham i Ansigtet, Stormen og Havet brølede omkaps med hinanden, Maanen stod i Næet, Alting var mørkt omkring ham. Saaledes var han kommen ind paa en Sti, der slyngede sig ned igjennem Heden, til en af de mange Bondergaarde, som laa adspredte paa den, da Hesten, stønnende og udmattet, sank sammen under ham, idet han sporede den over en Grøft, der gjennemskar Veien. Faldet var saa heftigt, at Gordon kastedes langt ud over Dyrets Hoved. Bedøvet og sandsesløs blev han liggende

i Grøften, hans Kræfter vare udtømte, han formaaede ikke at reise sig.

Omtrent paa samme Tid listede tre mørke Skikkelser sig hurtig hen over Stien; de saae Hesten, der, efter igjen at være kommen paa Benene, blev rolig staaende paa Stedet, da de fandt Gordon bevidstløs udstrakt i Grøften, udbrød den Ene i en tilfreds Latter, medens han hviskede til sine Kammerater:

„Saa gik vi dog ikke forgæves dengang, her ligger nok Krabaten, som vi skulde expedere."

„Mig tykkes, at han allerede har Ende paa det," mumlede den Anden, og bøiede sig ned over den Afmægtige. „Men vi maa alligevel lade ham smage Kniven, saa have vi forrettet hvad vi skulde."

„Hør, Abraham!" tog Skytten tilorde, og traadte tæt hen til Ratmanden, der allerede havde taget en Foldekniv op af Lommen, „lad mig sige Dig Noget. Sidste Sommer reddede den Mand, som ligger der, mig fra en svær Fortræd nede i sorte Kro, jeg lovede ham da, at gjengjælde det, som jeg kunde bedst, naar Leiligheden engang skulde falde saaledes. Derfor har jeg nu fulgt med Jer herned inat. Han er allerede slemt faren, og I skal derfor lade ham ligge i Fred, hvis I ikke vil have med mig at bestille."

Ratmændene udstødte et rasende Hyl, deres heftige

Gemytter opirredes ved Bunkens Trusel; uden at agte det truende Bøsseløb, som sænkedes foran dem, stillede den Ene sig hen mod Skytten.

„Derfor listede Du altsaa vor Hemmelighed fra os, lumske Hund!" raabte han, „derfor sledskede Du for os, og drak os fulde? Godt Bunken! lad mig see, hvad Du gjelder for."

Og medens endnu de sidste Ord dvælede paa hans Læber, bukkede han sig, og foer med en lynsnar Bevægelse hen imod Skytten. Men denne sprang koldsindig et Skridt tilbage, sænkede Bøssen og knuste Natmandens Hoved med et Skud Rævehagel. Et Suk, et høit Spring, og den Ulykkelige sank ned i Lyngen. I samme Dieblik hævede han Kolben iveiret for at forsvare sig mod den Anden, men Natmanden var hurtigere, han sprang ind paa ham bag fra, og borede ham med al sin Kraft en Kniv dybt ind i Siden, derpaa løb han bort, og forsvandt med hæse Skrig i Heden. Da Gordon igjen aabnede sine Dine, laa Skytten udstrakt i Lyngen ved hans Side, Natmandens Blod havde oversprøitet hans Klæder. Forfærdet hævede han sig iveiret og lod et spørgende Blik dvæle paa Bunken, hvem den blege Morgenskumring, som efterhaanden kom frem paa Himlen, kastede sit Skær paa. De forvirrede Billeder, der foregøglede hans Fantasi, syntes at blive Virkelighed. Men Bun-

ken smilede og sagde, idet han søgte at reise sig overende:

„Det slog dog til alligevel, kjære Herre! skjøndt Ingen af os tænkte det, da vi sidst mødtes; det var mig, som De gav fri for den Thimgaards Forvalter, den Aften, han vilde negle mig nede i sorte Kro, jeg gjengjelder det nu saa godt jeg kan.“ Han gjorde ham derpaa bekjendt med de to Ratmænds Anslag, og hvorledes han havde tilintetgjort det. Først i dette Øieblik bemærkede Gordon de store Blodpletter paa Bunkens Klæder, og reiste sig hurtig for at yde ham Bistand, men Bunken rystede paa Hovedet.

„Lad mig ligge,“ yttrede han rolig, „jeg har selv stoppet Saarene til med Mos. Min Kammerat mente mig det bedre end han vidste. Naar det bliver en Smule mere lyst, vil jeg see at naae ned til Kirsten Ryles Hytte, hun kan nok kurere mig. Reis De i Guds Navn deres Vei, gode Herre! jeg er glad over, at det lykkedes mig ringe Mand, at være Dem til Gavn. Siden De er saa god at ville hjælpe mig, saa kunde de svøbe dette Klæde omkring min Bøsselaas, den tager Skade af Morgenduggen.“

Bevæget og rystet opfyldte Gordon hans Bøn, og ilede derpaa ned til den nærmeste Bondegaard, for derfra at bringe Bunken den Hjælp, han saa høilig trængte til. Da han kom tilbage med Folk, laa

Skytten stiv og rolig udstrakt i Lyngen, han havde stukket Bøssen ind under sig, for at vogte den for Fugtighed, hans Øie vare lukkede. Han aabnede dem aldrig mere.

To Dage efter red Gordon ned til Horsens. Den sidste Tids Hændelser havde efterladt et dybt Indtryk paa hans Sind. Det var ikke længer den sorgløse, ligegyldige Mine, der prægede sig i hans Træk, som tilforn, en kold Alvor lyste ud af hans Øine, hans Kinder havde tabt deres forrige friske Farve, der var noget mørkt i hans Væsen, en vis Uro i hans Indre, som han forgæves søgte at undertrykke; men den samme Kraft, den samme Bestandighed i Beslutninger, den samme Udholdenhed i at udføre dem, var endnu hans Eiendom.

Henimod Aften naaede han Byen, og lod sig melde hos Fyrstinden. Antonovna sad i det samme Værelse, hvor vi allerede engang tilforn have seet hende. Hun læste; Lampens Lys bredte et mildt Skær over hendes nedbøiede Hoved, og mørke, fyldige Haarfletninger, idet Gordon traadte ind. Ogsaa i hendes Træk syntes Kummer at have tegnet en læselig Skrift, men maaskee dette lidende Præg, der mildnede det stolte Bliks fyrige Glands, denne vemodige Mine, blot gjorde hende yndigere for ham. Ethvert andet Udtryk end den meest levende Glæde var imidlertid forsvunden, da hun reiste sig og gik ham imøde.

„Hvor jeg glæder mig over at see Dem igjen," udbrød hun i en blød og bævende Tone, „kom, sid ned! fortæl mig, hvorledes De har levet, og hvorfor De lod disse mange Dage gaa bort uden at see mig." Hun trak en Lænestol hen til ham, rullede Divanbordet tilside, lagde sin Haand i hans, idet hun med et straalende Blik saae ham ind i Øinene.

„Nei, Antonovna! ikke saaledes," svarede Gordon, med et bittert Smil og rystende Stemme. „Jeg kommer ikke for at hilse paa Dem, ikke for igjen at fortælle Dem Optrin af et usselt, eventyrligt Liv, jeg selv bedrøves over. Mit Mod er svundet, mit muntre Lune er borte, jeg vil skynde mig at forkorte det mørkeste Øieblik af min Tilværelse, thi dette er Timen, hvori jeg siger Dem Levvel. Dennegang er Reisen lang, og Maalet fjernt, vi sees aldrig oftere."

„Nei Gordon, kjære, kjære Gordon! siig dog ikke det," sagde hun, idet Taarerne zittrede i hendes Øine, „der er ingen Time skabt for at skille os. Jeg har tænkt paa deres Ord, prøvet dem, overveiet dem, men vi kunne ikke saaledes ophøre at være til for hinanden. Jeg forlader denne By, naar De vil have det, jeg følger Dem, hvorhen De gaaer, deres Veie ere ogsaa blevne mine Veie, og det koster mig ikke længer nogen Overvindelse, thi jeg befæster kun min Lykke, ved dette Skridt, siig blot ikke, at vi skulle skilles."

„Offeret er fuldkomment!“ hviskede han for sig selv, medens han stod fortabt i Beskuelsen af denne yndige Kvinde, der halv knælende hvilede foran ham; men han bekæmpede dette Öiebliks Følelser med al den Kraft han eiede, og om end hans Stemme da han atter talede, i Begyndelsen var usikker og skælvende, saa blev den efterhaanden rolig og bestemt.

„Søde, kjærlige Antonovna!“ sagde han, og hævede hende op til sig, „lad mig i denne Time tale til deres Fornuft, til denne rige, omfattende Aand, der altid forstod mig og gik ind paa mine Grunde. Sid ned, hør mig med Taalmodighed. Jeg har fortalt Dem de fleste Hændelser af mit Liv; det er tilbragt under en planløs, unyttig Anvendelse af Kræfter og Evner, for at naae Maal, der bestandig forekom mig uden Værd, efterat Öieblikkets Nydelse var forsvundet. De veed, at jeg temmelig ung blev ansat paa et af de Vagtskibe, der laa stationerede nede ved Holsteen. Den Tone, der herskede mellem de fleste Embedsmænd der, den Ringeagt, hvormed enhver Borgerlig blev behandlet blandt en Adel, der med latterlig Stolthed forfægtede sin Stands Privilegier, var mig modbydelig; flere Gange maatte jeg finde mig i at see yngre Officerer, ved Hjælp af mægtige Beskyttere, Familieforhold eller begunstigede af et tvivlsomt Stamtræ, blive mig foretrukne i Avancement; jeg tog Afsked fra den danske

Søetat, og gik til Frankrig, som samme Aar ved at deeltage i de nordamerikanske Koloniers Frihedskamp, var kommen i Krig med England. Admiral d'Estaing gav mig Kaperbrev, og fra den Tid har jeg under Krigen ført en lille Seiler i de norlige Farvande. Mit hele Liv i denne Periode var vildt og flygtigt, som det Element jeg befoer, jeg greb Glæden hvor den tilbød sig, saae Fremtiden sorgløs imøde, og troede, at det bestandig skulde vedblive saaledes. Alt dette har jeg allerede fortalt Dem, men De veed endnu ikke, at Gordon og Smugleren Madsalune var een og samme Person."

„Hvorledes!" udbrød Antonovna, idet hun foer op, og støttende begge Hænder til Bordet, betragtede ham med et Blik, der udtrykte den høieste Grad af Overraskelse. „De, Gordon! er den Mand man kaldte Madsalune?"

„Ja!" svarede han, „den samme Gordon, en Fyrstinde skjænkede sin Tilbøilighed, fremfor den talrige Skare, der forgæves beilede om den, drev en heftig, uimodstaaelig Trang til Eventyr, til Afvexling, at slutte en Forbindelse med Vestlandets Handlende, der gjorde ham til Smugler. Spørg mig ikke om Grunden til dette Skridt, hvilke Grunde gives der for alle de hinanden modstridende Drifter og Følelser, som rummes i et Menneskes Bryst. See!" vedblev han

og tog et sammenlagt Papir op af sin Brevtaske, „denne lille, fine Handske gjemmer jeg som et Minde fra den Aften, da dette rige Hjertes Følelser gjorde sig gjeldende mod den fattige Smugler, der forfulgt og flygtende anraabte Dem om Hjælp paa Aaberg."

Antonovna havde længe siddet maalløs og stirret paa ham med en Overraskelse, der afprægede sig i enhver Mine. „O, Gordon!" udbrød hun og sank uden længer at kunne beherske sig selv, til hans Bryst, „forunderlige Mand! allerede dengang syntes jeg, at deres Stemmes Toner havde en dybere Klang, deres Ansigt et saa forskjelligt Udtryk fra alle Andres, at jeg maatte have gjenkjendt det."

„De glemmer min Forklædning. Den store Paryk og Skæget, har bestandig gjort mig ukjendelig for Alle, selv de fleste af mine Folk paa Kutteren vilde ikke tro, at Gordon og Madsalune er den Samme. Der er Ingen andre end min gamle Fader, som har opdaget mig under Masken. Men jeg vil gaa videre, i det jeg har at sige: —' Tilfældet skaffede mig deres Bekjendtskab; hvad jeg følte og bevægedes af, fra det første Øieblik, behøver jeg ikke at gjentage, det har staaet tydeligt tilsyne i mit Aasyn, i mit hele Væsen; men jeg elskede Dem Fyrstinde, med al den Varme, med al den Inderlighed, med al den Tilbedelse, en Mand nogensinde følte for en Kvinde; min Natur forandredes,

mine forrige Tilbøiligheder trættede og kjedede mig, Kjøbmændene savnede Madsalune, deres Varelager stode tomme, indtil jeg efterhaanden aldeles opgav Smugleriet, og lod min Pleiebroder indtage min Plads, naar Kutteren krydsede i Nordsøen, medens jeg var her. Antonovna! De blev det skjønne Billede, fuldkomnere, rigere udstyret end det, min dristigste Fantasi formaaede at danne, der stillede sig imellem mig og mine Sorger, der stod ved min Side, naar jeg savnede Kraft til at beherske mig, der lærte mig, barnligt troende og tillidsfuldt, at tilbede den Gud paa hvem jeg hidtil havde tvivlet. Alt det Skjønne og Gode, der stundom rørte sig i mit Indre, har De kaldt til Liv; hver Dag, jeg har tilbragt i deres Nærværelse, lod mig dybere og mere levende erkjende min Lykke, denne Lykke, som jeg nu staaer i Begreb med at frasige mig. See, Antonovna! jeg synes at være rolig i dette Øieblik, De hører, at min Stemme ikke skælver, mine Øine ere tørre, medens deres svømme i Taarer; veed De Grunden? Veed De, at Fortvivlelsens Jiskulde fremgaaer af Lidenskabens Skjød? — Antonovna! Du, mit skjønne Ideal, min Sjæls Tilbedte! vi maa skilles; for os har Livet ikke flere Roser, end dem vi allerede brød tilsammen, og dem som Erindringen derom bestandig skjænker os. De kan ikke flygte med mig; jeg maa nu gjentage deres egne Ord fra hiin Aften: deres

Slægt, deres ophøiede Navn har Fordringer paa Dem, som ikke kan ringeagtes. Med deres øvrige Familie kunde De have unddraget Dem dette tvungne Ophold her, for at ombytte det med Frankrig; men hvad vil Verden sige, Antonovna! naar De forlader Hoffet for at følge en Eventyrer, en hjemløs Mand, der ikke er andet, end hvad han blev ved deres Kjærlighed? Hvad vil hiin indre Stemme sige, der bestandig saa skjønt, saa rigtigt vidste at vælge det Rette? — Tro mig, Selvbebreidelsens Taarer ere bittre, Angeren kommer uindbuden, jeg vil skaane Dem for begge. Vort Forhold har skjænket mig Alt, hvad Livets bedste Lykke kunde skjænke, det har været reent og daddelfrit til enhver Tid, det har aldrig yttret sig i nogen lysësky eller svag Handling, deri vil Fremtiden lægge sin Velsignelse. Men hvem siger, at det bestandigt vilde vedblive at være saaledes? Hvor er Kraft i Verden, som aldrig blev parret med Svaghed, eller Lidenskab, som ikke undslap Fornuften og Besindighedens Tøiler? For dette maa jeg vogte Dem; jeg vil ikke bringe Anger ind i deres Liv, derfor maa vi skilles. — Saaledes bliver der bestandig Sympathi imellem os," tilføiede han bittert. „Politik og Familiehensyn gjorde Dem til et Offer, og Pligten mig, men det sømmer sig ikke for en Mand at klage. Jeg er bundet, lænket, tilintetgjort, sønderslidt, men hvad

sige det? Hvad Magt ligger der vel paa min Skjæbne!"

„Eller hvad Magt ligger der vel paa et Hjerte, som vil briste? Det skulde De sige, siig heller det, Gordon!" udbrød hun, og Taarer, bittre, brændende Taarer strømmede med alle ungdommelige Følelsers Heftighed ned over Fyrstindens Kinder, og hendes blege Læber dirrede, som de gjøre, naar man med Magt søger at tilbageholde Graaden.

„Nei!" svarede han langsomt, og hans Stemme rystede medens han talede; „det vil ikke skee. Dieblikkets Smerte er bittert, det maa gjøre sin Ret gjældende, men jeg forlader Dem, Antonovna, med den Vished, at der vil komme en Tid, hvori De bedre vil erkjende og takke mig for dette Dieblik. De vil leve og indsee, at jeg handlede rigtig; denne Trøst skal give mig Kraft, dette Haab skal holde mig opreist, medens jeg gaaer min Vei alene. Levvel, Antonovna!" hviskede han og hans brændende Taarer faldt paa den fine Haand, som han trykkede til sine Læber. „De er saa smuk, saa god; o! jeg bringer Dem dog et stort, et uhyre Offer; jeg vilde ønske, at Sundhedens og Ungdommens friske Farve aldrig mere vendte tilbage id isse Kinder, jeg vilde ønske, at denne lille, hvide, feberagtige Haand laa stiv og kold, med Dødens klamme Fugtighed i min, hellere end at skilles saaledes. Men

det maa skee. Lad deres Tanker engang imellem følge mig, Antonovna! jeg vil aldrig bede til Gud, uden for deres Ro, for al den Lykke Jordlivet kan skjænke. Antonovna, min skjønne, min eneste Antonovna, Farvel, Farvel!"

Taarerne styrtede ud af hans Øine, medens han slyngede sin Arm om hende, og bedækkede hendes Mund, hendes Øine og Kinder med glødende Kys. Hun prøvede forgæves paa at tale; med et mat og bevidstløst, omtaaget Blik stirrede hun paa ham, og segnede endelig taus og bleg om i hans Arme.

En Stund stod han endnu, fortabt, hensunket i Synet af hende, det hele Aasyns Udtryk vidnede om denne mageløse Kjærlighed, hans Bryst nærede. Derpaa bar han hende hen paa Divanen, ringede hurtigt paa Klokken og forlod Værelset. Da Fyrstinden atter vaagnede i hendes Damers Arme, søgte hendes længselsfulde Øine ham forgæves, Gordon var borte. Hun saae ham aldrig mere.

I Slutningen af December Maaned rede tre Mænd hen ad en smal Vei, der fører fra Vædersø Kro ned til Klitbakkerne ved Havet. Det var en fugtig, kold Morgen, Luften var tyk og taaget, en fiin, tæt Støvregn havde uafbrudt vædet Jorden i flere

Timer, og gjorde Veien næsten ufremkommelig, idet den opløste en Mængde Tøsnee, der var faldet Natten iforveien. Rytterne rede tause og hurtige ved hinandens Side, der hvilede et særdeles alvorligt Udtryk i deres Træk. De To vare Gordon og den gamle Kammerherre Playard, den Tredie en Esquadronschirurg fra Horsens.

Gordon havde bestemt denne Dag til sit Møde med Kammerjunker Harder. Alle hans Sager vare ordnede, den lille Kutter ventede nede ved Kysten, beredt til at gaa under Seil ved første Vink. Hans Ansigt var meget blegt, men bar et roligt, tillidsfuldt Udtryk; man saae ham beredt til at møde, hvad Skjæbnen havde besluttet.

Da de vare komne nærmere ind under Klitterne, red Kammerherre Playard tæt hen til hans Side og udbrød:

„Lieutenant Gordon! lad mig tale nogle Ord med Dem, medens det endnu er Tid. Jeg er en gammel Mand, der mener Dem det vel, og De maa tilgive, at jeg berører en Sag, som ikke vedkommer mig. Kammerjunker Harder har fornærmet Dem, og jeg kjender bedre end mange Andre de Grunde, der bevægede Dem til at modtage hans Udfordring, men De har valgt en grusom, en altfor skrækkelig Maade til at afgjøre Striden paa. Det er udenfor al Tvivl,

at Ingen af dem levende forlader Kamppladsen, ved saaledes at skyde paa hinanden over Tørklædet. De berøver en Fader sin eneste Søn, han Dem et Liv, der kunde blive til Velsignelse for Dem selv, til Glæde for deres Venner. Betænk Dem derfor, kjære Gordon! overlad til mig at forandre denne Duels barbariske Betingelser, deres Ære fordrer neppe dette storartede Offer. De burde gjøre det, om ikke for deres egen Skyld, saa dog med Hensyn til Een, der tager den inderligste Deel i deres Skjæbne."

„Nei, kjære Greve!" svarede Gordon bestemt, „det kan ikke skee. Jeg indrømmer gjerne, at en Duel, hvori Færdighed eller et blot Tilfælde bestemmer Sagen, kun meget ufuldkomment er istand til at yde en Krænket den Fyldestgjørelse, han søger; men der gives Fornærmelser, som alene kunne udslettes med Blod, og i et saadant Tilfælde anseer jeg Duellen for et Middel, der enten skaffer Hævn eller bestandig sikrer for en Gjentagelse. Lad os derfor ikke videre dvæle ved dette Punkt, jeg er beredt til at møde min Skjæbne. Vi ere paa Pladsen."

De vare nu komne ind i den af Klitterne indesluttede Dal, hvor vi tilforn saae Liigskaren at færdes. Det klarede i Veiret, en skarp Nordvestvind reiste sig og fordeelte Taagen. Gjennem en Kløft mellem to Bakker saae man Vesterhavets udbredte Flade, og paa dette

vuggede sig den lille Kutter i sagte Duvninger. Det franske Flag var heiset paa Storseilets Gaffel. Rytterne vare stegne af deres Heste, Kammerherre Playard tog to Pistoler frem af Sadelhylsteret, Gordon stod med sammenslyngede Arme, med et koldt og roligt Blik stirrende ud paa Havet. Harder var endnu ikke kommen.

Og ligesom hiin Nat, hævede sig en lang, mager Skikkelse oppe paa Klittoppen, og den vanvittige Niels Skytte saae speidende ned i Dalen. Han havde fulgt efter de Ridende i nogen Frastand. Et tilfreds Smil spillede om hans Læber, han klemte sin Bøsse fastere i Haanden.

„Der har jeg Kammerjunkeren fra Thim," udbrød han dæmpet. „Det varede længe nok, før vi To traf sammen." Og som han sagde dette, ladede han sin Bøsse, lod to store Kugler glide ned i Løbet, sank paa Knæ, og tog et langt, fast Sigte paa Gordon, der endnu blev staaende ubevægelig i samme Stilling, saaledes at han vendte Ryggen mod Klitten, hvor Niels laa.

I samme Dieblik kom Kammerjunker Harder og hans Secundant ridende ind paa Pladsen, Niels saae det, lo atter og trykkede af. Et mat, huulttonende Skrald lød igjennem Klitterne, Gordon udstødte et svagt Skrig, og sank sammen. Den Vanvittige udbrød

i en skraldende Latter og sprang ned af Klitten, med den rygende Bøsse i Haanden, lige hen til Stedet, hvor Playard og Chirurgen i en maalløs Forbauselse vare beskæftigede med den Faldne.

„Der skød jeg en Høg!“ skreg Niels, idet han jublende trængte sig ind i Kredsen. „Jeg traf Dig godt, Kammerjunker fra Thim. Hurra! Nu har den gale Niels Skytte hævnet Johanne.“

Skuddet havde truffet Gordon i Ryghvirvelen, Redning var umulig. Der laa han, denne stolte, overmodige Mand, som troede at kunne beherske Skjæbnen. Dødens taagede Skygge traadte for hans Blik, det stirrede stift og dunkelt hen i Luften, uden at hefte sig paa nogen bestemt Gjenstand; hans ene Haand knugede sig krampagtig om en Busk Hjelmrør; den anden hvilede rolig i Sandet. Men end ikke Livets sidste, bittre Smerte formaaede at forandre dette Ansigts bestemte Træk; den sædvanlige Ro laa endnu derover; omkring Munden saaes et trodsigt Smil, som om han selv i dette Øieblik spottede over sin Skjæbne. Kammerjunker Harder stod ubevægelig fæstet til Stedet. Playard bøiede sig ned over den Døende, Gordon hævede sin Haand og vinkede ham nærmere til sig. Der foer en dyb og heftig Bevægelse gjennem hans blege, stivnede Træk, som Døden allerede rugede over. „Antonovna!“ hviskede han, saa sagte, at det kun

naaede Playards Øre, „lad hende aldrig vide, hvorledes jeg endte." — — — Han udstødte et langt, dybt og sagte Suk; alle hans Lemmer skjælvede, det var Livets sidste Yttring, hans Øine lukkede sig, langsomt og fast. Gordon døde.

Vintersolen lyste ned blandt Klitterne; Dalen fyldtes med Folk, det var Kutterens vilde Mandskab, der styrtede ind paa Pladsen. En høi, blaaklædt Skikkelse laa bøiet over Liget; alle hans Ansigts Muskler spillede med en frygtelig Vildhed, to store Taarer rullede ned ad hans Kinder.

„Madsalune!" skreg han, „Madsalune! hører Du ikke, det er mig, gamle Samson Goliath, der kalder Dig; see engang op, alle dine Drenge staa rundt omkring; siig os blot et Farvel!" Men Gordons Læber vare forstummede. Det var mærkeligt at see de forskjellige Udtryk, som hvert Øieblik afvexlede i Samsons Ansigt, medens de Tilstedeværendes Blikke vare rettede paa ham; han reiste sig, og idet han traadte hen til den Vanvittige, der var bleven staaende, støttende sig til sin Bøsse, syntes en eneste vild, tøilesløs Følelse af Hævnlyst at gjennembæve ham.

„Niels!" udbrød han, med en dyb, skjælvende Stemme, „dersom jeg vidste, at der blot var en eneste Gnist af menneskelig Forstand i dit Bryst, saa skulde jeg splitte dine Lemmer ad, som Sand for Vinden,

forstaaer Du? Svar mig oprigtigt, veed Du, hvad Du har gjort? Kan Du tænke, hvem Du her har myrdet?"

„Nei, Samson!" svarede Niels, og et Lysglimt syntes pludselig at gjennemfare den Ulykkeliges Sjæl, Taarerne strømmede ned over de blege, indfaldne Kinder, han græd som et Barn. „Jeg veed slet ikke, hvad jeg har gjort, Du maa gjerne undlive mig, hvis Du synes det, for jeg seer nok paa Dig, at det ikke var Kammerjunkeren fra Thim, jeg traf. Johanne sagde dog, at det var ham, den Aften vi mødtes."

„Der staaer han, Du vilde myrde!" raabte Samson heftig, og førte den Vanvittige tæt hen til Harder, „tag nu ret Kjende paa ham, til en anden Gang, og træffer Du ham, hvis dit Skud ikke feiler, saa betaler jeg ethvert Krudtkorn Du brugte, med en Sølvdaler. Jeg skulde selv gjøre det af med Dem, Herre!" vedblev han, og tilkastede Harder et Blik, der funklede af Raseri, „men Madsalune forbød mig det, han kjendte Samson Goliaths Natur, og paalagde mig, ikke at gaa fraborde førend jeg havde hørt Skud. Nu Manne!" raabte han til Matroserne, der tause og omringende Gordons Lig hidtil havde staaet uden Bevægelse. „Løft ham op i jeres Arme, bær ham ombord, han skal ikke længer ligge paa denne forbandede Kyst, der kun blev til

for vor Fordærvelse; fire Mand frem, I Andre følge efter og skifte."

„Min Ven!" udbrød Kammerherre Playard, „hvorhen har Du isinde at føre Lieutenant Gordon? Du maa lade dine Folk bringe ham op paa Aaberg, til vi have underrettet hans Fader om, hvad her er foregaaet."

„Nei, gamle Herre!" svarede Samson bestemt, „han skal ikke til Aaberg, mine Folk skulle ikke føre ham op i denne forbandede Rede; han skal ombord paa det Skib, der bestandig har adlydt hans Kommando, medens han gik iblandt os. De kalder ham Gordon! det maa I om, blandt os hedder han Madsalune, det er et Navn, der tidt har gjort Engelsmandens Kinder blege. Afsted Folk! hvad staaer I og glo paa?"

Sømændene løftede Gordons Lig op fra Jorden, og bare ham langsomt og under dyb Stilhed ned til Stranden. Strax efter heisede Kutteren sine Seil og forlod Kysten.

Ti Maaneder senere fandt en udsævanlig Bevægelse Sted i Horsens. Det var om Aftenen. En uhyre Menneskemasse havde forsamlet sig omkring det russiske Palais, alle tilstødende Gader var oplyste. En høi,

med sort Fløiel betrukket Liigvogn kjørte langsomt bort fra Slottet, hen til Kirken. Fyrstinde Antonovnas Lig blev bisat i en aaben Begravelse, tæt ved Alteret. Lægerne angave en Nervesvækkelse som Grunden til hendes Død. Der vare Enkelte, som ikke deelte denne Mening. — Dette skete den 20de October 1783.

Nogle Mile øst for Thimgaard, ligger et smukt Huus, midt i en rig og blomstrende Natur. Lyngen fortrænges her af frodige, græsrige Marker, Buske og Træer omgive Haven, den Vandrende føler sin Opmærksomhed uvilkaarligt hendraget til Stedet, det synes at være et Fristed for Sorger, en Bolig for huslig Lykke og Velsignelse.

Nogle Aar efter Gordons Død boede her et ungt Par, i en fredelig, stille Ro. Uanfægtet af Verden og dens Tillokkelser, syntes de alene at være til for hinanden, kun at leve for hinanden. Livets Storme forstyrrede dem ikke, en uafbrudt Glæde blomstrede i deres Nærhed. Dette Huus tilhørte Jakob Gordon og Anna. Aaberg var kommen i fremmede Hænder. Anna vilde ikke tilbringe sit Liv paa det Sted, til hvilket saamange mørke, bittre Minder knyttede sig. Saaledes havde de her levet i flere Aar, deres Kjær-

lighed var ikke en Lænke, der knyttede dem til Sorg og skuffede Forventninger, den syntes at ligge udenfor Tidens Herredømme, og forenede dem blot inderligere med hinanden.

En Aftenstund kom en gammel Mand gaaende henad Veien, der førte til Huset. Hans Haar vare hvide, hans Ansigt mørknet af Solen, barskt og strengt i dets Udtryk, og meget rynket. Han bar en simpel Sømandsdragt, og støttede sig til en tyk Stok, der meget lignede en Haandspage. Han stod et Dieblik stille udenfor Huset, og traadte derpaa ind. Jakob sad i Værelset, han gyngede en lille, rødmusset Dreng paa sine Knæ. Anna var beskæftiget i Kjøkkenet. Da den Fremmede kom ind i Stuen, syntes Gordon ikke strax at kjende ham, men efter et Dieblinks Betænkning sprang han overrasket op, og sluttede Sømanden i sine Arme med en kjærlig Hilsen.

„Jeg vilde dog engang see ned til Dig, Jakob Gordon!“ udbrød den gamle Mand bevæget, „og høre hvordan det gik Dig. Fra den Dag i December, er Du den Eneste i hele Verden, jeg bryder mig om.“

„Det skal Du have Tak for, min kjære Ven; see Anna! kjender Du denne Mand? Det er Samson Goliath.“

„Aa nei!“ sagde den Fremmede, „kald mig ikke Samson længer, det er nu forbi med den Tid; jeg er

kun en gammel, svagelig En, der ikke duer til noget Synderligt mere i Verden. Siden Han døde, Jakob, har det aldrig været rigtig fat med mig. — Det seer saa lunt og venligt ud her, Du lever vel godt, kan jeg tænke?"

„Ja Gudskelov!" yttrede Gordon og slyngede sin Arm om Annas Liv, jeg er lykkelig!"

„Sikken lille En, Den!" vedblev den gamle Mand, og løftede smilende den lille Dreng op i sine Arme, „det er vel din Søn? Jakob!"

„Ja!" var Svaret, „det er min egen, lille Johan Gordon!"

Sømanden blev dybt bevæget ved dette Navn, han kyssede den Lille, en Taare faldt paa Barnets Kind, medens han langsomt hviskede: „Gud velsigne Dig, for det Du kaldte ham saaledes, Jakob! Du har et stolt Navn, Du lille Hvalp! Gid Du maa blive til saadan en Mand som han, der bar det før Dig, hvis jeg ellers taler tydeligt nok?"

Den gamle Sømand tilbragte flere Dage i Gordons Huus, og den Stemning, som herskede der, syntes ogsaa at virke paa ham, han blev blidere og mere venlig end tilforn, den lille Johan var bestandig ved hans Side, han legede med Barnet og taalte godmodig alle dets Luner. Den tredie Dags Morgen tog han Afsked og gik. Hvert Aar ved Løv-

faldstiden vendte han tilbage, og tilbragte bestandig nogle Dage i Gordons Huus.

Engang ventede de ham forgæves, Jakob blev urolig over hans Udeblivelse, og omtrent paa samme Tid drev Vraget af en lille Kutter ind blandt Klitterne ved Huusby, paa Landet. Fiskerne meente, at dette Skib tidligere havde tilhørt Madsalune. Det var imidlertid uvist, men den gamle Sømand kom aldrig oftere for at besøge Jakob Gordon.

Skrifter

af

Carit Etlar.

18. Bind.

Krigsbilleder.

Kjøbenhavn.
Chr. Steen & Søns Forlag.
Louis Kleins Bogtrykkeri.
1865.

Krigsbilleder

af

Carit Etlar.

Kjøbenhavn.
Chr. Steen & Søns Forlag.
Louis Kleins Bogtrykkeri.
1865.

Indledning.

Søndagen den 15de November 1863 døde Kong Frederik paa Lyksborg Slot. Han var den Syvende af sit Navn, den Sidste af sin Stamme, men den Første, der ret havde forstaaet det Folk, han herskede over. Mængden nærede i Begyndelsen ikke nogen særdeles Tillid eller Forventning til hans Kløgt og Evner. Ualmindeligt begavet var han maaskee ikke heller, men, mærkværdigt nok, blev det alligevel just hans Lod, at rette og raade Bod paa mange af de Misgreb hans kløgtige Forgængere havde begaaet. Fleertallet af den oldenborgske Stammes Regenter have kun havt Fødselens, Testamentets, altsaa Tilfældets Gunst, at takke for deres Plads paa Tronen, de forstode ikke at sikkre sig en bedre Ret, de frygtede og bekæmpede Oppositionen, Frederik den Syvende tilsmilede den: Lad os følges ad, og see at komme tilrette med hinanden, sagde han til dens Førere, og saa

fulgtes de, Konge og Folk, Side ved Side, Haand i Haand, en Fader, omgiven af en trofast Familie, paa samme Tid som det øvrige Europas Herskere omgave sig for deres Folk med Skandser og Bajonetter. Jeg vil ligesom I, sagde han, eders Kjærlighed skal være min Styrke. Under dette Valgsprog forenede han de fjendtlige Leire, der hidtil med Ordets og Veltalenhedens Magt havde kæmpet mod hans Forgængere. Det var hans første Handling som Konge, den næste var en Kamp for Rigets gamle Grændser, og efter Krigen, under de følgende tolv Aars Fred, en ny Kamp, mindre blodig, men ligesaa hadefuld og haardnakket, kun med andre Vaaben; det gjaldt ikke længer om at vinde, men om at befæste. Dertil forenede han sig med Folkets Talsmænd, lod de samme Talenter, den samme Kløgt og Snarraadighed, der før havde kæmpet for at kuldkaste det Gamle, virke for at opbygge det Nye. Saaledes forstod han at vælge, at holde fast og at give efter, at erhverve og befæste, ifølge Instinct eller ifølge Logik, det kan være os det Samme, Facit bliver: at hvis alle disse Egenskaber ikke ere Beviser paa Kløgt, saa maa man dog tilstaa, at de grændse meget nær dertil.

Kom maaskee Tiden, eller Omstændighederne, eller de Talenter, han fandt blandt Folket, ham tilhjælp i det han udrettede? bidroge de til at forøge hans For-

tjenester? — Det kan gjerne være; i saa Fald er det ikke gaaet ham anderledes end alle øvrige Regenter Det har bestandig været fra Folkets Bedrifter, Kongerne hentede Bladene til deres bedste Krandse. Et tilhørte dog Frederik den Syvende selv, Et var hans egen Eiendom og Fortjeneste, det ærlige og trofaste Sind, der vendte Forgængernes: Magt er Ret, om til Ret er Magt, det Sind, der ikke vidste at give nogen bedre Lærdom til Afsked for den unge, græske Regent, end denne: Lad det stedse være din Stræben, at vinde og bevare dit Folks Kjærlighed! Jeg vil ikke rose mig dermed, men det er af Erfaring jeg siger, at deri bebestaaer en Konges sande Lykke. — Naar du gjør Dig dette til Regel, vil det gaa Dig og dit Land vel. I disse rørende Ord, i denne Troesbekjendelse, Summen af hele hans Livs Erfaring, skildrer han sig selv bedre end nogen Anden er istand dertil, med den døde han, velsignet og lovpriset af sit Folk. Det var som om Skjæbnen vilde forsone os med Mindet om alle de bortfarne Kongers Feil og Skrøbeligheder, ved at lade denne sidste Ætling af deres Stamme sprede sit Lys over dem.

Hvorledes det imidlertid saae ud i Tydskland, det veed Enhver. Stemningen var ophidset, det holsteenske Ridderskabs Advokater, Præster og Professorer, og hele den vexlende Yngel fra Kiels Universitet, havde længe

udbredt deres Lærdomme sydpaa, forenet sig med Demokratiet i Gotha, i fem og tyve Aar fyldt Blade og Tidsskrifter med Suk og Veeraab efter et udeelt Slesvigholsteen, skildret Danmarks Herredømme som et Barbari, der traadte Menneskelighed og Pligt under Fødder. Smaastaterne gjentoge paa Forbundsdagen disse Stikord, af Overbevisning eller for at støtte deres egne Planer. Østerrige og Preussen optraadte som Bannerførere, talte om krænket Nationalitet, om Folkevillien og Folkets hellige Rettigheder, Østerrige, et Dynasti af de forskjelligste Nationer, Preussen, med dets instinctmæssige Had til Demokratiet og alle dets Ledere. Desuagtet troede man og jublede over denne Begeistring, som saa bekvemt bortdrog Opmærksomheden fra hvad der andensteds skulde skjules. Man ventede og haabede, — hvilket? Livet af de Døde. De to Stater rustede sig i Forbundets Navn, men kun for at handle paa egen Haand, den ene tog den anden med sig, for at skjule sine egennyttige Planer. Feltraabet var Folket, men Ideen var Fordelen, man vilde forsvare en Arvehertugs Rettigheder, en Mand med et plettet Navn, uden Land, uden Penge, uden Armee; Preussens og Østerriges Ørne samlede sig omkring Eideren, men Ørnene komme ikke for at frelse, de søge kun efter Bytte.

Det er ikke denne Krig, Ulykkens og Fortvivlelsens Kamp mod Overmagten, som man her vil finde skildret, men kun enkelte Træk af den, Optrin, jeg selv har været Vidne til, eller hørt fortælle af Deeltagerne, Historier, der vexle mellem Graad og Latter, og som jeg haaber ville blive forstaaede af Læserne, fordi den samme Aand, de samme Haab og Ønsker bevæge os Alle, det samme Pulsslag banker i Alles Hjerter.

Ved Oversø.

Hvad er det dog for et Liv, vi have ført i disse sidste Uger, hvori Begivenhederne afløse hverandre, ophøiede og sørgelige, Timer, ligesaa rige i deres Indhold, som ellers en heel Tilværelse, Jubel og Klage, Seir og Tab, fire flygtige Døgn, der ville komme til at danne fire saare forskjellige Sider i Danmarks senere Historie. Inat ligger jeg i Skandsen, og igaar vare vi paa Forpost, men imorgen rykker Regimentet igjen ud paa Forpost, saa Du indseer nok, at det egenlig ikke er Forandringen, der gjør dette Liv herovre saa interessant. Og dog indeholder hver Dag, hver Time noget Nyt, noget Tiltalende, Noget, man ikke gjør sig Forestilling om hjemme, det gjælder blot om at lukke Øinene rigtigt op. Mit Leie er redt, Vagten besørget, Rullebroen efterseet, Runden gjort, jeg længes efter at sove, men Søvnen vil ikke komme. Det dufter herinde i Blokhuset af Rugbrød, af Transtøvler og vaade Klæder, det gjenlyder af de Andres Snorken og af dybe, langtrukne Aandedrag, jeg vaager; imidlertid dukke en

Mængde Billeder og Minder op for mig, der ligesom Spøgelser behøve Mørke og Eensomhed for at vise sig; jeg tænker paa Eder, paa Dig og dit sidste Brev, hvori Du skildrer din Nytaarsaften i Hjemmet, Timer, vi tilbragte under saa ulige Forhold, jeg tænker paa, hvor smaa og forsvindende dog igrunden alle disse Hjemmets Sorger blive herovre, ligeoverfor dette Civilisationens rædsomme Terningspil om Liv og Død. Saa rynkede man Panden, Du, ad en graa Sky, naar vi skulde kjøre til Skoven, nu pladsker Regnen og gjennembløder os lige til Skindet, uden at vi kny derover; saa blev man i daarligt Humeur, naar de sang falsk nede paa første Sal, eller naar Naboens Frøken spillede Scalaer paa sit forstemte Klaveer, saa røg Kakkelovnen, eller en Dør klaprede, og her piber og ryger og klaprer det overalt, og saa takker man endda sin Gud derfor, siden det beviser, at man idetmindste har Tag over Hovedet. Saa kom en Skræderdreng eller en anden ubetimelig Kreditor med sin Regning, og bankede paa Døren og spurgte, om Herren endnu ikke var kommen hjem, herovre banker Dag og Nat en ganske anden Kreditor paa Døren, en streng og ubøielig Herre, der ingen Opsættelse eller Henstand giver. Timen er kommen, hedder det, er Du færdig? hvis ikke maa Du med alligevel; dermed er Historien ude, Forestillingen begynder i et andet Kantonnement. Men det er en

Privatsag, der kun angaaer Vedkommende og Overlægen. Det var ved Spøgelserne, ved Minderne vi slap. Jeg glemmer aldrig den sidste Aften før Afreisen, da vi pakkede Kufferten. Alle stode I omkring den, vi valgte ti Gjenstande og forkastede dem igjen, begyndte fra den forkeerte Side og afbrød det Hele, medens vi vexelviis havde et venligt Ord, et Blik, et Haandtryk at byde hinanden, hver af Jer bragte i ivrig Travlhed sin Deel, Enhver lagde sit Ønske, sin Velsignelse ned med i Pakken. Hvor sørgmodig, hvor bitterlig tung var ikke denne Aften, og udenfor var det mørkt, ingen Stjerne, intet Lys, intet Haab paa Himlen, og jeg saae det nok, I kvalte eders Taarer, da I bøde mig det sidste Farvel, da Mikkel stod med Haanden paa Huen og spurgte, om der saa var Mere tilbage. Hvormeget fortalte ikke disse Dine, dette lange, dvælende, sidste Haandtryk! Ikke engang et Ønske vovede I at fremstamme om at mødes igjen, der laa saamegen grusom Smerte i Muligheden af, at dette Ønske kunde blive skuffet, at I taug, og vi reiste vor Vei. Paa Jernbanen var der ogsaa stille, det var, som om der drog et Ligtog bort med de pibende og stønnende Vogne. I 1848 droge vi den samme Vei ud af Byen, da gik det i Takt efter en brusende Musik, og hvad saadan en Smule Musik gjør for en Virkning paa Gemyt og Stemning, det synes man ikke at have

noget Begreb om herovre, siden vi høre den saa sjeldent. I 1848 blive vi modtagne ude paa Jernbanen af Kongen, den gamle, den døde Konge. Han gik omkring imellem vore Rækker, nikkede til den Ene og sagde nogle venlige Ord til den Anden, og dengang vi skulde bruse bort, hævede han sin Røst, hans Øine vare vaade, medens han tog Huen af og sagde: Farvel, Børn! tænk paa mig, og Vorherre holde sin Haand over Jer Alle sammen! Det er den Sort Taler, som Hjertet konciperer, og som derfor gaa til Hjertet. Siden jeg nu engang er kommen til at omtale saa ophøiede Personligheder, kan det maaskee gaa an at tilføie, at vor nuværende Konges Ophold herovre i Dannevirke, har gjort et særdeles heldigt Indtryk paa Soldaten. Han forlod Byen midt om Vinteren, for at hilse paa os, medens de længtes efter at byde ham et glædeligt Nytaar i Hjemmet. Hans Optræden var i høi Grad fordringsløs og indtagende, han syntes at vægre sig imod al den ydre Pomp og hele den flittrende Bogguldsglands, der tilforn var saa uadskillig fra Majestæten, og hvori der dog, ret beseet, ligger saa lidt af den sande Majestæt. Tiden har draget Kongerne ned fra deres ophøiede Pjedestal, Folket betragter dem ikke længer i en perspektivisk Afstand, det er kommet dem saa nær, at det maa kunne høre deres Hjerte banke. Kong Christian talte med Enhver, han

saae og lagde Mærke til Alt herovre, og havde altid en Hilsen, et Haab, et venligt Ord at byde Den han talte med. Der har Du Noget til at kjøbe for, sagde han til en gammel Soldat med en frygtelig smudsig Frakke, og som stod mellem en lille Klynge, og krøb sammen oppe ved Skandserne.

Soldaten blev blodrød, hans Ansigt smilede, medens han med livsalige og straalende Øine vedblev at stirre paa de ti Rigsdaler, Kongen havde givet ham,

Aa nei, aa nei! udbrød han, „det er vist lovlig mange."

Tag dem kun og deel dem med dine Kammerater, sagde Kongen, I have dem mere nødig end jeg. Soldaten bøiede sig og bukkede og bukkede, medens Kongen gik videre. Hvis de blot vidste, disse Mægtige, eller brød sig om at vide, hvad Virkning der ligger i saadant et lille Ord, der Intet koster og dog modtages og gjemmes som en Gave. Det er Veien og Maaden til at vinde, og i en Tid som denne, hvor Hjerterne ere bragte ud af deres sædvanlige træge Pulsslag, er det ikke saa svært at vinde. Det forstod vor gamle Konge, det var hans Kunst, det var under Krigen og i Nødens Stund, at han saaede den Sæd i Alles Hjerter, som han siden brugte hele sit Livs Fremtid til at høste, og endda aldrig fik rigtig ophøstet.

Men det var om Oversø jeg vilde fortælle:

Altsaa om Fredagen, Klokken fem, skulde vi endelig afløses, det vidste Enhver i Regimentet, og der var ikke Mange, uden at de jo syntes godt herom, efter de sidste tre Dages møisommelige Tjeneste. Jeg havde lagt en fuldstændig Plan for min Aften. Først til Feltposten for at høre om Brev, saa et Øieblik ind til Md. Esselbach for at kigge lidt i Aviserne, saa hjem i Kvarteret, hvor Slagterkonen havde vore Ærter over Ilden. Men Klokken blev fem, den blev sex, og der var endnu ikke noget at see til Afløsning, tvertimod, nogle ubestemte, tvetydige Tegn varslede om, at Madamens Ærter ogsaa dennegang vilde faae Lov til at vente. Ordonnanser fore frem og tilbage i Stillingen, det hed sig, at der nylig var holdt Krigsraad oppe i Palaiet, inat vilde Tydsken da endelig gjøre Alvor af det og angribe os, men den Snak havde vi nu allerede hørt i to Dage. Især var der en usædvanlig Travlhed blandt Artilleriet. Saaledes gik Tiden til Kl. 6. Mørket faldt paa og det sneede. Der kom et Bud ned fra Lollfus, som fortalte, at man paa Maageøen havde sænket nogle af Kanonerne i Slien. Rustvognene, som stode tilpakkede fra den foregaaende Dag, begyndte at kjøre bort. Endelig rullede en mørk Masse hen imod os, den frosne Jord syntes at sukke under dens Vægt. Hestene, som trak den, pustede, dampede, stønnede, Artilleristerne gik ved Siden og

støttede. Det var en af de store Kanoner fra Skandserne. — Vi rykke altsaa tilbage, Mundingen af Kanonen vender endnu ud imod Sletten som før, men Hestenk vende indad mod Slesvig. En uhyggelig Følelse greb Alle, der gik en Anelse, en Frygt igjennem Regimentet. Var det Nøglen til Gaaden? er det derfor denne dumpe Larm finder Sted mellem Skandserne, er det Kampen vi vente paa, Fortsættelsen af Kammeraternes Bedrifter ved Mysunde og Bustrup? — Jo, vi rykke virkelig tilbage, der er ingen Tvivl længer. nu kommer Ordren, Kommandoordene gaa gjennem Rækkerne, og vi gjøre forkeert Front mod Fjenden. Da skulde man have seet alle disse forskjellige Ansigter stirre paa hverandre, det Ord: tilbage, fortrak dem i dybere Furer end Overmagten, Faren og Møisommelighederne havde været istand til; men der var Ingen, som lagde videre Mærke hertil, det var mørkt og det sneede, og vi gik med Gevær i Arm, ind i Slesvig, og kastede et Blik ud over de forrige Dages Valpladse, og et andet til Skandserne, og saae dem ligge forladte deroppe, alle disse sorte Brumbasser, vore Kjæledægger, fornaglede og gabende mod Fjenden, igaar hans Skræk, imorgen hans Seierstrofæ, der rigtignok var vunden uden et Sværdslag.

Saasnart vi kom ind i Slesvig, blev Trængslen større, her vexler Scenen, Ordene faae Luft; der løb

flere Eder end Sange den Nat, og foran Delingerne gik Officererne, mugne og tause, med bøiet Hoved og Sablen under Armen. Lygterne skinnede hen over Sneen og paa de tæt sammenstuvede Skarer, der bevægede sig op igjennem den lange Frederiksbergsgade, til den sydlige Udkant af Byen. Oppe paa Slottet var der mørkt, Kongen havde forladt det igaar med sit Følge, Intendanturen jog igjennem Byen nordpaa. Ruderne i de smaa Huse klirrede, medens den lange Række Kanoner, der drog foran, rullede henover Steenbroen. Borgerne stak Hovederne ud ad Vinduer og Døre, med Spot og Smil til Afskedshilsen. Klokken slog elleve, da vi rykkede ud af Byen. Nogle Timer iforveien, lidt efterat Mørket var begyndt, havde de Regimenter, som stode opad mod Angel, forladt deres Stilling. Adjutanten som fortalte os det, føiede til, at de allerede om Eftermiddagen havde kunnet see fra Kirketaarnet, igjennem Kikkert, at Prinds Friederich og Brigaden Røder vare ifærd med at forberede deres Broværk. Med os gik det kun langsomt fremad. Udenfor Byen tiltog Mørket, Rumlen af Vogne, Kommandoord og Spørgsmaal lød overalt. Efter Sneveiret fulgte et Isslag, der gjorde Veien glat og bragte de udmattede og forfrosne Heste til at snuble. I Skoven mellem Arnholz og Langsø, maatte vi efterlade den

første Kanon. Den blev væltet ned i Grøften. For sexten Aar siden droge vi en første Paaskeaften den samme Vei. Fra Arnholz lyste vor Bivouakild over til Preusserne, som stode paa den anden Side Bakkerne. Den Aften sang vi, inat taug vi, den Aften regnede det, og inat sneede det, det var Forskjellen. Der var endnu en anden Forskjel, — den Aften havde vi hævdet vort Navn efter ni Timers Kamp, Een mod To, inat vare vi vel ogsaa Een mod To, men denne Gang droge vi vor Vei uden at have kæmpet. Lidt ovenfor os laa Idsted Hede, længer tilbage Stolk, hvilke Minder; hvilken uhyre Kirkegaard er dog ikke Slesvig. Hvor er der ikke bleven kæmpet om dette ulykkelige Land, hvormeget Blod har ikke denne Jord drukket, hvormange friske og fagre Haab har den ikke begravet, hvad har Kampen fremmet, hvad er der vundet? For totusinde Aar tilbage kæmpede Uffe paa Øen i Slien, for tusinde Aar tilbage byggede Thyra sin Vold, inat overgave vi denne til Saxerne og gik vor Vei, med lænkede Faner og Bitterhed i Hjertet. Men der er noget Sygeligt i disse Betragtninger. See vi Sagen fra en anden Side, saa har hele det mægtige Tydskland heller ikke vundet stort ved Kampen, dets Aande er trængt ind over Floden, det er sandt, der fløi saamange sultne Ørne ind over Volden og søgte efter Bytte, at Folket tilsidst lærte de Fremmedes Maal,

men hvad saa videre? Hidtil vandt de dog kun Grave men intet Land i Slesvig.

Til Forfølgerne mærkede vi endnu Intet. Ved Helligbæk udspandt der sig en heftig Skydning, men da vare vi allerede saa langt borte, at Skuddene næsten tabte sig under Støien af Tilraab og Befalinger og den uendelige Hale af Flesk- og Kjødvogne, som kjørte imellem os. En Efternøler fortæller, at Fjenden først henimod Kl. 5 næste Morgen rykkede ind i Slesvig. Først kom Østerrigerne, kjendelige i lang Afstand paa deres snorlige Rækker, afmaalte Parademarsch, som om det gik over en Exerceerplads. De slaaes som Djævlen, sagde en gammel Sergeant af 1ste Regiment, men ere forresten nogle gudsforgaaende Kroppe, Allesammen magre og brune i Ansigtet, og saa have de ingen Religion, og ingen Strømper paa Fodderne. Feltmarschallieutenant Gablenz tog ind paa Gottorp, hans Husarer og Ulaner joge ud igjennem Byen nordpaa, efter dem fulgte flere Linieregimenter og en Mængde Artilleri. De naaede Vore omtrent halvanden Miil fra Slesvig, og angrebe os nedenfor den store Skov, der ligger lidt sønden for Isted By. Det hed sig ogsaa, at de havde taget nogle af vore Transportvogne, belæssede med Tornystre og Feltsager, men Træfningen blev ikke staaende, og vi brugte omtrent fire Timer til hver Miil, tøvede lidt, naar der kom Uorden i Rækkerne, naar et

Par Heste styrtede paa den glatte Vei og ikke længer mægtede at trække Bagagevognen eller det store 84-pundige Voldskyts. Saa kom Ingenieurerne fra Frederiksstad til os, det gjorde igjen et Ophold; imidlertid hvilede Soldaterne, henkastede paa Jorden, opad Digerne, i Grøfterne, overalt hvor der var en Smule Læ at finde. Tomme Brødposer, tomme Feltflasker; først drak vi af Ærgrelse, og da vi siden skulde til at drikke af Tørst, saa var der ikke mere, ikke en ærlig Pibe Tobak, det var galt; intet Hurra for de gamle Valpladse, vi droge henover, intet Humør, det var værre.

Nu lysner det ovre bag Skoven i Øst, hjemme drikker Familien sin Morgenkaffe, og Pigerne hente friskt Brød hos Bageren, vi drikke af Bækken og søge i Posen efter en Skive Brød, eller laane een, som kaldes ti hos Næstemand. Første Regiment laa i Kvarteer paa Gottorp Slot, det kunde nu ikke være ringere. Om Onsdagen havde vi været med ved Bustrup, siden paa Forpost, saa igjen ved Skandserne, og den gamle Sergeant paastod, at han ikke havde lukket et Øie i otte samfulde Nætter og Dage, men det kan gjerne være, at han huskede feil. Klokken halvelleve om Fredag Aften blev der givet Ordre til at stille. Altsaa inat skal der stormes, mumlede vi nede i Gaarden. Stormes! gjentog Sergeanten og trak paa Skuldrene. Jeg siger Ingenting, mine kjære Venner, men jeg vil

blot lade Eder vide, i al Venskabelighed, at der bliver ingen Stormen af dengang. Det gaaer agterud, Børn, agterud! Vi skal tilbage!

Det ville vi ikke, sagde Nogle, og der blev lidt Støi i Rækkerne. Saa kom Kapitainen til.

Hvad er det, de sige? spurgte han.

Ingenting! svarede Møller, de ville bare ikke tilbage.

Ja, det var en god Snak, den, sagde Kapitainen. Jeg kjender Jer nok. Der er i Regimentet her nogle unge Mennesker, gudsforgaaende Kroppe, som ikke tænke paa Andet end at slaaes, som give Faren Døden og Djævelen. Paa dem! helder det, og saa gaaer det. Men der ere Andre tilstede, som sidde i Hjemmet med Kone og en Rede fuld af Rollinger, dem maa vi ogsaa tænke paa; hvorfor skulde de gjøre Preusserne den Fornøielse at lade sig slaa ihjel til ingen Nytte? Det er bedre at være med at kæmpe den Kamp tilende, for hvilken vi ere komne, og lægge vort Lod med i Vægtskaalen, naar det rigtig kniber. Saaledes talte han omtrent, blot endnu bedre, og vi taug. Gevær paa Skulder! Marsch! — Hovedet dukket, Synet blændet af Snefnuggene, det gik kun langsomt fremad. Først nedad mod Skandserne, for at Folk i Byen ikke skulde faae Noget at vide, derpaa høire om, ind igjennem Skoven, til vi kom udenom Slesvig, paa Chaus-

seen og saa nordpaa. Næste Morgen sagtnede Sneveiret, holdt op, og begyndte igjen. Veigrøfterne vare skjulte, en skarp Nordenvind blæste, og det blev lidt over Middag, før vi naaede op til Oversø eller Bilskov, hvad man nu vil kalde det. Her gaaer Skoven paa begge Sider af Landeveien. Da Granaterne senere sloge ind imellem Træerne, regnede Kviste, Grene og Jernstumper os om Ørene, derved lagde jeg først Mærke til Træerne. Paa den anden Side ligger der en Sø, som ender et Stykke førend den naaer Veien, og udenom Søen er der en Eng, en Mose, eller en lang Strækning flad Land, øde og tom, bedækket med Sne, hvorigjennem en vissen Tot Rør stikker frem, hist og her en eenlig Tørvestabel, som Eiermændene endnu ikke have faaet i Huus, derover en mørkegraa Himmel, en bidende Kulde og en skrigende Flok Krager, som Soldaterne afbryde i deres Forretninger, det er Landskabet. Paa denne Mose var det, anden Paaskedag for sexten Aar siden, at andet Jægerkorps under Scharffenberg, og Oberst Astrups femte Dragonregiment, tumlede sig med Preusserne. Af 200 Mand kom kun 40 tilbage. Med disse drog Astrup sin Vei og meente, at nu kunde det være nok for dengang. Wrangel stod vist i samme Formening, og skikkede Østrigerne efter os idag. Afgjort er det, at femte Dragonregiment var igjen paa Pletten, med samme Sind

og ligesaa modige Førere som før, og siden Folk nu have talt saalænge om Astrup og hans Jægere, kunne de efter den Dag gjerne fortælle lidt om ellevte Regiment og om Beck og hans Kjøbenhavnere. Jeg mener dem af Nummer Eet. Vi marscherede da i god Ro fremad over Veien, og tænkte mindst paa at komme til at bestillle Noget her, siden der var saamange bag os. Pludselig bliver der kommanderet Holdt, og givet Ordre til at træde tilside langs med Grøfterne. Der stode vi og gjorde Plads for de Efterfølgende, som passerede imellem vore Rækker. Da de saa vel vare borte kunde Klokken omtrent være halvtre, vi kastede vor Kjæde ud i Dalen og holdt den øvrige Deel af Korpset dækket af Bakkerne og en Lavning tilhøire, en lang Gruusgrav. Derved blev Fjenden uvidende om vor Styrke, men han vidste dog, at vi vare der, og beskød os først med Granater og Kugler, siden paa et nærmere Hold med Kardætscher. De fleste af hans Projektiler gik ovenover, i Bakkerne, Luften blev lysere, Røgen af Østerrigernes Kanoner foer hen over Dalen.

Ellevte Regiment blev i Begyndelsen staaende som Reserve, af første Regiment spredte to Kompagniér sig i Kjæde, medens Hovedstyrken holdt sig tilbage, skjult af Krat og Diger.

Paa engang hed det ude fra Kjæden: Dæk Jer, der kommer Rytteri. Saa dannede vi Karree og ven-

tede paa det. De kom farende, disse Husarer, som en Stormvind, og vi ladede og skød, og skød igjen, det bedste vi kunde, til Rytterne vendte og red tilbage. En Deling af Vore, der havde kastet sig ind i Skoven, angreb dem i Flanken med en forfærdelig Virkning. Atter frem i Kjæde for at avancere og drage sig tilbage, ligesom Omstændighederne førte det med sig.

Strax efter at Rytteriet havde vendt om, kom Fodfolkene i deres sædvanlige Marsch, blot lidt hurtigere end sædvanligt, kjendelige i lang Afstand paa deres hvide Krydsbandoleer, lette tilbeens, siden Østerrigerne bestandig drage i Kamp uden Tornyster og Oppakning. I nogen Afstand lignede de, med deres høie Hestehaarshaler i Hatten, næsten vore Fodgardere. Vi ventede dem, dækkede bag Gjærder og Hegn, staaende, siddende paa Hug bag en Hest eller bag en død Kammerat, det kom altsammen an paa Tilfældet, Østerrigernes Kanoner taug ude paa Engen, medens vore to fik Lov til at tale med, og nu gik Kampen over Gjærder og Grøfter, et Myrderi saa vildt og rasende, at det er umuligt for Den, der ikke har seet det, at gjøre sig noget Begreb derom, selv Den, der var tilstede, veed kun hvad der skete nærmest ham selv, og det er Grunden til at denne Skildring maaskee er bleven saa ufuldstændig.

Det maa man sige om Østerrigerne, at de staa som brave Folk i en Kamp. Der er hverken Tale om at

vige eller at trykke sig, idetmindste have de gjort et langt bedre Indtryk paa os, end alle de preussiske Tinsoldater, vi hidtil have havt for Øie; de forstaa ogsaa at haandtere deres Geværer med sjelden Hurtighed; dem, vi traf sammen med den Dag, havde alle Bagladningsbøsser. En Eiendommelighed er ogsaa, at deres Musik gaaer med i Slaget. Førend de naaede os, hørte vi dæmpede Toner af deres Blæseinstrumenter. En Kammerat paastod, at de blæste i Sækkepibe, men det lader jeg nu staa ved sit Værd.

Altsaa, vi sloges og gjorde vort Bedste, første og ellevte Regiment imellem hverandre, vi dræbte eller bleve dræbte, først paa langt Hold, siden nærmere, bestandig nærmere, tilsidst Mand mod Mand, der var ikke længere Tid til at lade; saa gik vi paa med Bajonetten, dernæst vendte vi Kolben til, og Sneen blev rød og smeltede paa fine Steder, og det vrinskede og stønnede og sukkede omkring os; og disse Dragoner af Femte, ja, de slaa nu ikke til som om det var Mennesker, de toge under Behandling, men som om de kløve Brænde. Karlen reiser sig i Stigbøilerne, Sablen hviner gjennem Luften, — Modstanderen behøver ikke mere.

Østerrigerne vege eller dreve os tilbage, og naar et Vindstød jog Krudtrøgen tilside, saae vi nede fra Dalen en Skov af fremmede Bajonetter, der kom de

Andre til Undsætning. Under dette rædsomme Blodbad sad Chefen paa sin Hest, omringet af flere Officerer og kommanderede, hans Sidemænd bleve saarede omkring ham, han selv blev uskadt. Han sad og saae sig omkring, sorgløs og freidig, som om det Hele kun var en Høstmanøver paa Nørrefælled; det var jo ogsaa en Høstmanøver, blot i en anden Stiil og med den Forskjel, at de der her faldt, bleve liggende, til Andre kom og reiste dem. Tæt efter de østerrigske Kolonner kjørte deres Ambulancevogne med det hvide Flag, de anede, at her vist blev Noget at samle op, og det slog ogsaa til.

Hvad skal jeg fortælle Mere? Jeg vilde ønske, jeg kunde samlet gjengive alle de Smaatræk af freidigt Mod, af Udholdenhed, af Dødsforagt, som jeg saae omkring mig den Eftermiddag; om Uhrmageren, der havde tabt sine Patroner og laa dækket bag en død Hest og ladede med dem, han fandt i en Østerrigers Taske, om Smed Jensen, der sloges med To, stød den Ene og spiddede den Anden, medens han paa egen Regning holdt følgende skjønne Ligtale over dem:

Det gaaer inte, det gaaer inte, Hr. Granberg!

Men saadanne Historier forstaaes kun i Øieblikket, og forlange Kammerater, Deeltagere som Tilhørere. Da Skumringen begyndte, vilde Østerrigerne ikke mere, og droge sig tilbage. Vi hjalp vore Saarede afsted,

og kom til Flensborg henimod Klokken syv. En stor Deel af Armeen stod endnu omkring i Gaderne. Og Borgerne, Fattige og Rige, kom ud af deres Døre og bøde os velkomne, toge imod os, som om det var en længe savnet Slægtning, de gjenfandt; de droge de Saarede ind i deres Huse og beværtede dem, trykkede vore Hænder, og Damerne nikkede til os og viftede med deres hvide Tørklæder, da vi droge ned til Havnen. Jo, vi vare rigtignok værd at nikke til, saaledes som vi saae ud, sværtede i Ansigtet af Krudtrøg, og i vore forrevne, blodige og smudsige Kapper. I Havnen laa en stor engelsk Damper færdig til at gaa tilsøes, den tog os ombord og slæbte flere Skibe efter sig. Næste Formiddag stege vi iland i Sønderborg. Vore Saarede derimod bleve bragte til Korsør, hvor de nede paa Havnebroen bleve modtagne af en Forening af Damer, som uddeelte Suppe, Viin, Æggeøl, Thee, Kaffe eller Brød til dem, og ledsagede dem siden ind i Ventesalen.

En tidlig Morgenstund kom en saadan Transport til Korsør. Blandt de Saarede var en Østriger, en lille, mager og mørkebrun Person, med et udmærket kulsort, krøllet Haar; han havde et Skudsaar i den ene Arm og et andet i Haanden. Hans uadskillige Ledsager var en høi og tyk Sjællænder nede fra Hol-

bækkanten, han havde faaet et Streifskud i Tommelfingeren.

Hvergang Sjællænderen gik fra ham, vendte Østrigeren sig og fulgte ham med Øinene, indtil han kom tilbage, saa lagde den Danske sig ned i Halmen, og Østerrigeren krøb hen til ham, saa nær som han kunde komme, nikkede til ham, smilede og saa var han tilfreds.

Der fandt en inderlig Hengivenhed Sted mellem disse to Mennesker, uden at dette Forhold just havde behøvet mange Ord til at forklare sig med, som vi ret strax skulle faae at høre.

Medens de laa sammen i Halmen kom en af Damerne hen til dem med en Skaal Suppe.

Det er bedst, at Bisse faaer den, sagde Sjællænderen, for han er reent skidt idag.

Efter denne Forklaring gav han sin Kammerat et Skub, og rakte ham Skaalen. Østerrigeren smilte, gjorde en takkende Bevægelse med Haanden og drak Suppen.

En Postexpediteur, som stod i Nærheden, gjorde den Fremmede nogle Spørgsmaal paa Tydsk, men denne rystede paa Hovedet, han tiltalte ham dernæst paa Fransk, paa Engelsk, men uden bedre Resultat. Sjællænderen sad og lo.

Han forstaaer ikke hvad De siger. Der er Ingen herinde som kan snakke hans Sprog, uden jeg, tilføiede han med beskeden Selvbevidsthed. Nu skal de høre: Happe, Happe, Happe!“ vedblev han.

Den Fremmede smilede, nikkede og saae op til ham, som et Barn til sin Fader.

Kan De see, han forstaaer mig, sagde Soldaten. Jeg spurgte ham: Er Du sulten, saa skal jeg snart skaffe Dig noget at æde, min kjære Ven! — Naar han ryster sig og misser med Øinene, skal det være nei! naar han gaber, saa værker det i hans Arm, og saa faaer jeg lidt koldt Vand og slaaer over Forbindingen. Inat laa han og græd og gjorde Kors for sig, men imorges da jeg sov nede i Kahytten, rykkede han mig i Haaret, det betydede vel i hans Sprog at jeg laa og trampede paa ham. Det er ellers en fiin Fyr, den stakkels Kammerat, for dengang Niels Olsen knubsede ham ned af Hesten ved Bustrup, hvor vi bleve saarede begge To, havde han en aflang Hat paa med en stor, grøn Strudsfjer i. Hans Slof derhenne ved Døren hører nok til den Slags Folk, som gaaer omkring ude paa Vesterbro og sælger Rottefælder. Han kan ogsaa tale vort Sprog. Nu skal De høre: — Naa, Bisse! hvad siger saa Dansken?

Østerrigeren reiste sig iveiret, strøg Haaret fra Pan-

den og raabte med en klangfuld og gjennemtrængende Røst: Podem, Podem!

Der hører De! sagde Sjællænderen triumferende, han taler næsten ligesaagodt Dansk som vi.

Hvad var det da han sagde? spurgte Damerne.

Han sagde jo: Paa dem! paa dem! det lærte han nede ved Bustrup.

Vor nye Lieutenant.

Ja, det er jo soleklart! fortalte Sergeanten. Da vor gamle Lieutenant var falden, maatte vi have os en ny. Saadan En som den Døde faae vi nok aldrig igjen, sagde de omkring i Kompagniet. Han var det fredsommeligste Menneske af Verden. Skulde der stilles, og der var En eller Anden, som ikke havde faaet rigtig pudset, kunde man være vis paa, han lukkede Øinene og skelede over til den modsatte Side, medens Synderen gik ham forbi. En Dag kom den lille, flinke Koldinger deisende op ad Gaden, et Kvarteer efter alle vi Andre. Kompagniet skulde lige marschere af, da han bagfra listede sig ind i Geledet. Idet Kapitainen red forbi, stod han og dinglede med Geværet og kunde neppe bære Hovedet lige, saa tilpakket og forsynet var han; det forstaa I nok. Hvad Djævlen! raabte Kapitainen, da han faaer Øie paa Koldingeren; den Kerl seer mig ja ut, als wenn han var besoffen. Strax var Lieutenanten paafærde med en Undskyldning.
Han har ikke været rigtig rask i de sidste Dage,

fortalte han; han klager over Svimmelhed og en daarlig Mave.

So lat ham marschire hjem og melde sig som kvarteersyg, sagde Kapitainen, og dermed slap den Anden.

Kort sagt, vor Lieutenant var det bedste Menneske af Verden. Det meente ogsaa hans Oppasser, medens han stod og brægede som en Kalv, da de bare den Døde ind paa Kirkegaarden. Touren ned til Slesvig kunde han ikke taale, Frost og Blæst og Nattevaagen i Grøfter og Lader slog ham for Brystet, men der maatte alligevel Mere til, for at gjøre det af med ham.

Den sidste Morgen, vi droge ud, kom han forbi Alleen, som gaaer ind til Gottorp, der havde de hugget nogle af Lindetræerne om den forrige Aften. Da han saae det, gav det ligesom et Hop i ham; han stod lidt stille, vendte sig endnu engang tilbage og sagde:

Jeg holder ikke af, at de have hugget det Træ om, det er et slemt Varsel. For sexten Aar siden, da vi vare her sidst, skar jeg en Morgen mit Navn og endnu en Andens i det; da var Træet ungt og grønt, og jeg tænkte: skal vor Fremtid blive ligesaa lang som dette Træes, saa har vi Aarene for os. Den Anden er nu død, og idag ligger Træet henad Jorden: det gjælder maaskee mig.

Det kan gjerne være, at Hr. Lieutenanten har Ret,

sagde jeg, men det skal nok ellers ikke være videre sundt, at tænke paa Sligt, helst naar man drager i Slag. Det gik han og grundede lidt paa; da vi saa kom ud i Stillingen, kaldte han paa mig og sagde:

Der ligger et Brev og et lille Portræt i min Tegnebog, skulde det gaa mig galt idag, saa tag begge Dele og send dem hjem til min Moder. Adressen staaer paa Brevet. Derefter gav han sig til at fløite, men ganske sagte, og vi gik.

Preussernes Kanoner, af dem med de lange Halse, knaldede løs den Dag, det bedste de kunde, Infanteriet hjalp med. Da vi havde faaet dem tilbage igjen om Eftermiddagen, laa Lieutenanten og trillede sig rundt i Sneen. Jeg kom hen til ham, han nikkede og holdt Tegnebogen i Haanden, som om han havde ventet paa mig, forresten sagde han ikke Noget, for da han vilde til at tale, flød Blodet ham ud af Munden, dermed var det forbi. Jeg besørgede Brevet hjem til Madamen, og da vi gik over Dæmningen, sparkede jeg Træet ned i Vandet og sagde: Lig Du nu der, dit Asen! for det kan gjerne være, det var din Skyld, vor Lieutenant kom saadan afsted, skjøndt Bibelen siger, at man ikke skal tro paa saadan noget Sludder.

Nu blev den lille Reservelieutenant da Kompagnikommandeur, ham med de lange Støvler, og han kunde være god nok forsaavidt, men som den Anden var han

dog ikke. Saa igaar otte Dage skikkede de os en ny. Han havde været ovre i Kjøbenhavn og havt Rekrutskolen, og Karlene, som kom hertil med ham, sagde, at det var den værste Djævel, man kunde tænke, strix og haard og glubsk i alle Maader, og i at uddele Skjældsord, Smaaknubs og lade dem exercere efter, havde han nu slet ikke sin Mage. Det vænner han sig nok af med, tænkte jeg; den Støvletexercits kan være god nok foran Kasernen, men den gaaer ikke i Felten.

Næste Morgen skulde vi stille paa Alarmpladsen. Der hørte jeg En komme slæbende paa en Sabel, som raslede hen ad Brostenene. Det var Lieutenanten.

Tænk Jer en tynd og spinkel Fyr, med blaa Kinder og røde Øine, ikke længere end at jeg tilnød kunde lukke ham sammen, og putte ham ned i min Frakkelomme, blanke, forgyldte Skulderbaand, friseret Haar og et høirødt, uldent Tørklæde, som Motter havde pakket ham ind i, for at han ikke skulde faae Ondt i Halsen, da hun sendte ham over til os. Han havde endnu ikke faaet Raad til at anskaffe sig en Smule Mundskæg, men derimod fine, hvide Allunshandsker og nye Blanklæders Dansestøvler, som om han var tagen op af Dragkisteskuffen og lige strax skulde paa Bal. Naa, Du gode Gud! tænkte jeg, hvad skal dog dette her blive til? Kommandere kunde han, men hans Røst lød saa fiin som en lille Piges, og Kompagniet

er nu engang vant til Folk med Stemme i Livet, og som forstaa at brøle op. Saa staaer der en af Karlene i anden Række og ryger paa sin Pibe, som vi nu altid pleie herovre. Da Lieutenanten seer det, peger han paa ham med Sablen og raaber med en Mine, som om han vilde til at springe paa og æde ham:

Piben af Flaben! han der!

Soldaten aabnede i sin Betuttelse Munden og lod Piben dratte ned paa Jorden, hvor den gik i Stumper og Stykker. Idetsamme vender Lieutenanten sig om til mig og siger:

Vi maa see til, at Folkene holde deres Tøi lidt bedre børstet, naar de stille; det er jo frygteligt, som alle de Mennesker see ud. Jeg aabner Munden for at svare, men saa træder han et Skridt hen imod mig og raaber: Sergeanten sørger for, at det skeer, som jeg siger, dermed nok! Hvad synes I, var det ikke fornøieligt at tage imod, for en gammel Karl som mig? Lidt efter kom vor gamle Kapitain ridende og sagde:

Det er prægtige Kerls, Lieutenanten har i den Kompagni, de staa for Skud als en Muur.

Lieutenanten hilste med Sablen og svarede igjen:

Bare man kunde trække dem igjennem inde paa Skolen en otte Dages Tid. Enhver af os kunde høre, hvad han sagde, men jeg tænkte: Vi Du kun, vi skal

min Salighed nok trække Dig igjennem og faae Dig skolet, det kan Du lide paa.

Dagen efter kommer jeg hjem i hans Kvarteer med en Melding. Ude paa Trappen var der mørkt; da jeg vilde lukke Døren op blev jeg standset af en Haand, der lagde sig ovenpaa min, og en Stemme spurgte, hvem han skulde melde? Saa kan I tænke Jer, derude, hvor Pladsen var saa eng, at to Mennesker knapt kunde komme vel forbi hinanden, havde han faaet sin Oppasser klinet fast, og der maatte den uskyldige Sjæl staa i Mørke og more sig med sig selv den hele Dag, blot for at melde dem, der kom og vilde tale med Lieutenanten. Lad gaa! jeg lod mig melde, og da jeg kommer ind til Herskabet, seer jeg et Mandfolk i en Morgenfrakke, hvorpaa der var afbildet Tulipaner og Fergesmignichter, og røde Saffians Sko paa Fødderne, vendt fra Døren, sidde og klimpre paa et gammelt Klaveer, medens han sang saa høit og saa falsk, at ikke den bedste Degn skulde kunne gjøre ham det efter. Han saae mig godt, for vore Øine mødtes i Speilet ovenover Klaveret, men han lod som om jeg ikke var tilstede, bøiede sig saa til den ene Side, saa til den anden, og blev ved at synge.

Jeg rømmede mig og nyste: det hjalp ikke; jeg raslede med Sablen: ikke heller. Da Psalmen endelig var ude, reiste han sig og gjorde en Undskyldning,

fordi han ikke kunde holde op, førend det deilige Stykke var tilende. Saa tog han mod Papirerne, og sagde, at jeg kunde gaa.

Da jeg kom udenfor, stod Oppasseren der igjen, med Haanden paa Huen.

Nu kan Du gaa ind og melde Lieutenanten, at jeg er gaaet, sagde jeg og skar ham et Ansigt.

Paa Tilbagetoget veed I hvordan vi havde det. Vi marscherede den ene Nat og stode i Reserve den næste, i et forrygende Veir. Det gik glædeligt til. Om Aftenen, da vi kom til Flensborg og fik vore Kvarteersedler uddeelte, siger Lieutenanten:

Klokken sex imorgen marschere vi afsted igjen.

Det vil vist holde haardt, Hr. Lieutenant! svarer jeg i al Ærbødighed. De fleste af Mandskabet ere saa forkomne, at de knap kunne bære deres eget Hoved.

Det er rimeligt nok, svarede han, for vi have havt en streng Tour idag, men Klokken sex marschere vi af alligevel, saaledes lyder Ordren. Dem af Jer, der ere saa trætte, at de ikke kunne følge med os Andre, træder frem!

Jeg troer, det halve Kompagni traadte frem. De troede vist, de skulde op at kjøre. Han saae sig om, den Himmelhund, og lo ad dem. Dernæst sagde han:

Alle de Trætte marschere af Klokken fire, saa har I Forspring og kan gaa i Mag til vi Andre møde

Jer. Man maa altid tage Hensyn til, hvad der er ret og billigt. Næste Morgen var der naturligviis ikke en Eneste træt, og vi droge afsted Klokken sex.

Saa kom vi da herover til Als, og skulde ud at more os lidt i Skandserne tilligemed Lieutenanten. Nu bedager nok Veiret sig, tænkte jeg. Lad os bare faae Dig ind i Brummen.

Den Dag havde han Intet at klage paa Folkene, skjøndt den Ene tog en Harmonika frem, mens vi marscherede, og den Anden gik og trommede af alle Livsens Kræfter paa en Feltkjedel, som hang paa hans Formands Ryg. Midt i Byen vender Lieutenanten sig pludselig om og brøler, saa det gjaldede igjen: Hold dog Trit, for Satan! Derefter begynder han at tælle: En, To! En, To! ret som om det kunde være en Flok Rekrutter, han trak ud med til Fælleden. Men det gjorde sin Virkning alligevel, for Folkene rettede sig, og det gik som til en Parade; der var heller Ingen, som havde Piben i Munden.

Det var et jammerligt Veir den Dag, først regnede det, saa sneede det. Lieutenanten gik forud med sit røde Tørklæde paa; af og til, naar han saae sig om og mærkede, at der var Slinger i Valsen, begyndte han igjen med sit: En, To! En, To! — Han pustede lidt og havde slaaet Borduget paa sin Hue ned over Nakken, men han holdt dog ud, det maa man lade

ham, og gik og æltede Leer saagodt som Nogen af os Andre. Gudfader bevares, hvor det regnede fra Rækkerne med Vittigheder og Ogenavne over den stakkels Fyr! Han havde ogsaa gjort sit Bedste, og ikke behøvet mere end sex Dage til at blive forhadt af hver en Sjæl i det hele Kompagni. Saa var der Nogle, som ikke havde sværtet deres Støvler rigtig sorte, saa holdt han ikke af, at de spændte Trætofler udenpaa Tornystren, — for Djævlen! de kunde da ikke bære dem i Buxelommen; saa sagde han Han til Korporalerne og Du til Studenterne i Kompagniet. Enhver fik Sit.

Bare alt dette hersens gaaer godt, hviskede gamle Dreves til mig. Lad ham tage sig iagt, naar det knalder løs en Dag. Der er flere Kugler til end dem, der sidde i Tydskernes Patroner.

Om Natten blev Veiret endnu værre, og vi stode paa den aabne Mark, uden anden Dækning end den, vi førte med os. Lieutenanten havde svøbt sin fine, lille Dukkekrop ind i et graat Hestedækken; naar han sagde Noget rystede Stemmen som i Feber, men det var ogsaa det Hele.

Hvordan mon det gaaer med Dansestøvlerne og de hvide Handsker inat? hviskede jeg til Dreves.

Henimod Morgen fik vi en Smule Frost til Forandring, og vore Frakker, der vare vaade af Sneen, bleve nu stive af Kulden. Jeg pustede lidt i Hænderne,

bankede dem af og til og stottede hen til Lieutenanten. Han var hvor han skulde være, gik frem og tilbage, med Sablen under Hestedækkenet, og saa stiv og stram, som om de havde stukket ham en Pind igjennem Ryggen.

Det er dog nok ikke Spindelvæv Altsammen, hvisker jeg til Dreves.

Han er vist frossen stiv, svarer den Gamle.

Folkene stode og rystede og krøb sammen. En af dem havde søgt Læ nede i Grøften. Op med Sig! sagde Lieutenanten, da han saae det: rør Sig lidt, det har Han bedre af. Soldaten stod op, men rystede som et Espeløv. Benene vilde ikke ret staa ham bi.

Han er syg, Hr. Lieutenant, sagde jeg, han har havt Feber i tre Dage, men han vilde ud med alligevel.

Det nytter ikke, han skal holde sig paa sin Plads, vi ere ikke komne herud for at lægge os tilsengs.

Karlen stod og dinglede, og støttede sig til Geværet, det var en Ynk at see. Lieutenanten blev ved at marschere frem og tilbage. Lidt efter gjør han en Vending og kommer hen til den Syge. Hvordan har Du det? hvisker han, for at Ingen skulde høre det.

Det er vist Kolden, der sidder i mig, svarer han, og saa værker det, hvergang jeg trækker Veiret, for mit Bryst er kun sølle, jeg er bleven klemt engang nede i Møllen og spyttede Blod, da jeg kom ind i December, men de vilde ingen Kasseerseddel sly mig endda.

Min Oppasser har lagt lidt Halm bag den Busk der, sagde Lieutenanten, list Dig hen og rod Dig ind i det, men lad Ingen see det; svøb det Tørklæde om Halsen; bi lidt, der har Du et Tæppe til at lægge over Dig. Med disse Ord tog han Madamens det røde Tørklæde af og Tæppet, han selv gik med, og gav Karlen det. Denne mumlede Noget, men Lieutenanten tyssede paa ham og sagde: Hold sin Mund og skrub bare af.

Jeg stod og hørte hvert Ord, og kunde næsten ikke tro mine egne Ører. Han lod som om Ingenting var skeet, og trippede frem og tilbage i den tynde Uniform.

Om Morgenen blev jeg sendt ind til Hovedkvarteret med en Melding fra Forpostkommandøren. Da jeg gik tilbage igjen, joge Ordonnantserne igjennem Gaden, lidt efter myldrede det af Mennesker i den lille By. Paa Torvet stillede et Regiment af Reserven, længere nede samledes Dragonerne og dannede en broget og malerisk Gruppe i deres hvide og rødstribede Sengetæpper, som Nogle bare i Mangel af Kapper. Overalt Liv, Støi og Bevægelse, akkompagneret af hule, drønende Skud ovre fra Batterierne; og Borgerne kom frem i Dørene, og lyttede, og betragtede hverandre med alvorlige og spørgende Miner. Da skulde I blot have lagt ret Mærke til alle disse Krigsfolks ellers saa

rolige og fredsommelige Aasyn, og seet dem forklares i et freidigt og tillidsfuldt Udtryk, og hørt den friske Latter og alle de lystige Indfald, som vexledes i Rækkerne. Een Tanke, eet Haab og eet Maal var fælles for dem Alle, og foran gik Officeren, en sprukken Porcellainspibe i den ene Haand, Klingen i den anden, foran alle Andre, bestandig foran, nærmest Faren. Skal Exemplets Magt due til Noget, maa det være paa den Maade. Derfor ligger der saamangen fældet Officeer deroppe paa Kirkegaarden, savnet i Geledderne, Døden fandt ham i Spidsen for hans Afdeling, Alles Øine saae ham falde.

Ovenfor sneede det, men Folkene havde for travlt paa Jorden til at bryde sig om hvad der foregik i Himlen. Her laa en Klynge Infanterister op ad en Trappe, nede i en Kjælderhals sad en Jyde og skar sig et Stykke Brød, hvorpaa han bredte et forfærdeligt tykt Lag Smør. Det kan gjerne være, at det bliver den sidste Mellemmad i dette Kvarteer, bemærkede han trosskyldig, derfor skal hun ogsaa være forsvarlig.

Kommer der saa en lille Pige frem i sin Gadedør og kigger ud efter de Bortdragende, saa give de et Hop og kysse paa Fingren ad hende. Hun seer efter Nummerne paa deres Skuldre, der er En i Rækken som hun kjender, det lille Hjerte har modtaget et Minde fra disse Stormens Dage, men maaskee ikke efterladt

noget hos de Andre. Af og til kom en Flok søvnige Ambulancesoldater listende hen ad Fortouget, med deres lange Stænger skuldrede som Spyd. Det er nok os, det kommer an paa, meente En af dem, for vi ere altid med, hvor der falder fleest. Nede ved Sundet stode Ingenieurerne posterede og modtoge Besked om, hvorledes de havde at forholde sig, ifald Broen skulde afbrydes. En tyk Skippermadame, hvis Fartøi blev benyttet til Ponton, sad og lavede Kaffe nede under Halvdækket; Røgen og Kaffeduften steg op fra Ildstedet. Kom min Jung! sagde hun til en Saaret, der listede sig henover Broen, sværtet af Krudtrøg og Sved. Kom og faae sig en Taar med! — Det vil vist knibe at holde fast paa Spølkummen, sagde Soldaten, for de Skarns Mennesker har skudt min ene Tommeltut i Smadder. — Kaffen fik han dog, for han glemte vist, at han havde to Tommeltutter.

Bare de bandsatte Preussere vilde have ventet til imorgen, sagde en Baadfører, for nu har jeg fanget saamange deilige Torsk inat, og wenn den her Fyren bliver ved, kan de Stakler gjerne faae Lov at krepere nede i Hyttefadet, uden at finde en Kjøber.

Medens jeg var inde i Byen stod det saaledes til mellem Skandserne. Skjult af Mørket havde Fjenden samlet sine Regimenter bag Husene i Dybbøl, og imel-

lem Gjærder og Hegn. Ingen af Vore havde nogen Formodning herom, tvertimod, tiende Regiment, som stod tilligemed mit Regiment paa Forpost lagde Mærke til en tilsyneladende eenlig Feltvagt og pønsede blot saa smaat paa at bringe den iland paa vor Side, saasnart det blev en Smule mere lyst i Veiret. Klokken tre løsnede de en Kanon fra Broager. Længer nede, paa Fjendens venstre Fløi, svarede strax tre Geværskud, det var Signalerne, efter disse stormede de frem, under Hurraraab, saa brølende som om Dommedag var forhaanden, og ret betænkt, det var den da ogsaa, for Somme af dem idetmindste. Jeg troer heller ikke, det just var af Glæde, de skreg, for deres Officerer gik bag efter og prikkede dem med Sablen, naar de ikke vilde frem.

De fryse vist, siger jeg til Dreves, og trænge til at faae lidt Varme i Kroppen.

Nogle af dem vil faae mere Kulde end Varme efter den Tour, svarer den Gamle.

Vi stode rolige og saae paa Begyndelsen, for det var ovre paa venstre Flanke og langt fra os, at de først kom frem.

Idag piber hun fra et andet Hjørne, hvisker Dreves til mig, og saae over til Lieutenanten. Nu bliver vor lille Dueunge vist snart tam, skal Du see.

Han gik op og ned bag Linien med en lang Ci-

gar i Munden og holdt saa fast paa sin Sabel, som om han var bange for at den skulde løbe over til Preusserne. Hans Ansigt var blegt som en død Mands. Han stod af og til lidt stille, og lyttede ned mod den Kant hvor de sloges, og naar der kom en Spidskugle pibende forbi, syntes jeg, det gøs i ham.

Bare han ikke faaer Ondt! siger Dreves, aa! spring ind paa Apotheket og kjøb os for to Skilling Hofmannsdraaber i en Klud.

Strax efter kom der en Ordonnants jagende ned til os og raabte: De true med at omgaa vor venstre Flanke, Kompagniet skal gaa frem og rense de to nærmeste Gjærder og holde dem besatte til det Yderste.

Efter den Beskeed jog han tilbage igjen. Lieutenanten trak Sablen, og sprang ud midt foran Linien.

Afsted! raabte han, og gik fremad i en rask Kontramarsch, som om det var paa en Exerceerplads. Vi fulgte efter. Han har intet Begreb om hvad det gjælder, hviskede Dreves, men bi bare lidt.

Saa begyndte det strax efter fra begge Sider, Skud paa Skud, som naar de ryste Ærter i en Tallerken. Lieutenanten stod ubevægelig paa samme Plet, som om han var groet fast i Jorden, Hurtig, hurtig! sagde han engang imellem, brug Jer dygtig, at de kunne høre, vi ere vaagne. Hans Stemme lød ikke videre stærk.

Jeg tænkte det nok, hviskede Dreves, han vilde blive forkjølet paa den Tour.

Vi faae dem ikke fra os, Hr. Lieutenant, siger jeg. De ere altfor mange.

Saa maa vi storme Gjærdet! svarer han. Afsted, Karle!

Men Folkene laa og trykkede sig bag Diget og vilde ikke frem, det var altfor desperat et Stykke Arbeide. Saa raaber han igjen, og dennegang var hans Røst ikke hæs:

Jeg troer min Salighed! jeg har faaet en Flok Kujoner med mig idag, og de fortælle dog om Jer, at I ere brave og frygtløse Folk!

Som han siger dette, springer han op i en Aabning midt paa Diget, synlig for alle dem der laa ovre paa den modsatte Side. Der blev han staaende, den lille, blege Fyr, med Cigaren i Munden, og Kuglerne peb og haglede omkring ham, og da jeg saae rigtig til, syntes jeg, at han var bleven større og groede opad, og hans Øine de straalede og lysnede som to tændte Svovlstikker. Da han havde staaet lidt og seet sig om, raaber han igjen: Nu efter mig, hvem der vil, jeg skal vise Jer Veien. Saa springer han ned paa Marken lige foran Preusserne.

Dette her bliver min Salighed for galt! raaber

gamle Dreves. Efter ham, alle Mand, om det saa skal gaa ad hede Helvede til!

Saa sprang Dreves ned, og saa sprang jeg ned, og saa sprang hele Kompagniet ned, og brølte et Hurra, som der var Forslag i, og det gik frem ad, som naar en Stormvind feier hen over en Kornmark; vi løb og Preusserne løb, og de løb foran os, og saa var Gjærdet taget.

Men da vi nu droge ind i Byen igjen om Formiddagen, skulde I have seet et Spektakel i det hele Kompagni. Folkene skabede sig, som om de vare gale, de stimlede sammen om den lille Lieutenant, hilste paa ham, klappede paa hans Klæder, og der var min Sjæl dem, som toge ham i Haanden og trykkede den.

Vil I bare lade mig være, sagde han, og gik imellem dem og nikkede og smilte til dem og pustede paa sin Cigar. Men fra den Morgen kunde han gjøre ved os, hvad Fanden han vilde.

Det er nok i Grunden en rigtig Brandstok, naar man seer ret til, sagde gamle Dreves. Han er bare svøbt ind i for fiint Papir.

Rytterne ved Vorbasse.

Der kom forgangen Dag en Dragon fra Eskadronen Moe, her til Byen, i et Ærende. Det var en rask Karl at see til, fuld af Fregner i Ansigtet, dygtig hjulbenet, firskaaren og med en Figur som en Tønde, det vil sige: fyldig i Midten og tilspidset foroven og forneden. Her paa Gaden gik han og klirrede med sin Sabel og havde Felthuen siddende ned paa det ene Øre, hvilket gav ham et eiendommeligt dristigt og forvovent Udseende.

Da jeg fik at høre, at han havde været med i Kampen ved Vorbasse gav jeg mig i Samtale med ham, og bød ham op til mig.

Vil De spise Frokost? spurgte jeg.

Ja nok! sagde han.

Saa fik vi Frokost inde fra Værten, og jeg begyndte at udspørge ham og fritte paa min Maade:

Det var nok ellers en streng Historie, sagde jeg; Een mod To!

Ja, vi talte dem saa Skam ikke, svarede han, og tog sig to smaa Stykker Smørrebrød og vedblev, medens han spiste: det Hele stod forresten ikke farligt længe paa. Jeg er saa godt kjendt i Vorbasse, skal jeg sige Dem, for jeg har været dernede mangfoldige Gange, hvert Aar først i August, naar de holdt Marked, men det er mærkeligt nok, jeg tænkte dog aldrig paa, at jeg skulle komme i Krig der. Med Forlov!

Under disse Ord tog han atter to Stykker Brød, og vedblev: See Konen derinde tænkte heller ikke paa, at vi skulde til at kriges, for hun stod ved Skorstenen, og bagte Pandekager til Løitnanten, og vi havde kun to Poster ude, hver under en Korporal, vi Andre skulde til Hesteparade, men jeg havde min islandske Nattrøie under den blaa Kappe. Saa kom der en stakkels Karl ind i Gaarden paa en rød Hest, han havde tabt sin ene Træsko. Med Forlov! — atter et Stykke Brød og et betegnende Blik hen til Karaffen, som stod foran det tomte Glas.

Hvad vilde den Karl? spurgte jeg og skjænkede.

Ja det var Konens Søn! han sagde, at der nede paa Veien kom ridende en Flok af de smaa Husarer herop efter, saa fik han Hesten ind i Baasen, og krøb saa op over Stængerne i Stalden, der var han bjerget. Gid de skee en Ulykke! sagde Løitnanten, kunde de nu

den paa Ryggen, men Nogle havde gjort Holdt nede i Grøften og der var Sne paa, saa de skjønnede ikke ret, hvor dyb den var, før de fik den maalt; men Nogle gjorde Front til den anden Side, og vendte hjem for at forklage os for deres Kammerater. Saa meente Løitnanten, at nu kunde det være nok med den Parade, og vi begyndte at sanke Fangerne op. Det gik i en Snup. Jensen fik en tyk Officeer med sig, men jeg fik en pæn Trompeter, for hans Hest syntes jeg bedre om.

See nu bare I kommer afsted, sagde Løitnanten til Preusserne, der laa nede i Grøften, for man kan da ikke blive holdende her til evig Tid. De laa og snakkede en heel Deel og bandede paa deres Tungemaal, at de vare i Graven, eller hvad det nu var, for med Skam at tale om, er jeg ikke rigtig stiv i Tydsken. Derfor kan man da godt være Dragon, tilføiede han med en ædel Selvbevidsthed, skjænkende sig et nyt Glas, smilede og tømte det. Vi trak dem op, og dem det ikke gik hurtigt nok med, prikkede vi lidt til, saa hjalp det. Sex Kammerater kom der alligevel tilskade ved samme Leilighed; den Ene var vor Vagtmester, som jeg holdt meget af, men ialt vare vi niogfyrge imod over hundrede Preussere, og de Treogtredive bragte vi tilbage med os, saa Løitnanten nikkede og holdt en overmaade kjøn Tale til os, da

vi kom hjem. Jeg husker hvert Ord han sagde: Det var Pinedød godt gjort Kammerater, det har I fortjent en Dram for; og den fik vi ogsaa, at sige dem, der vilde gaa hen og kjøbe den; Næste Morgen kjørte vi vore Fanger ned til Jørgensens Hotel i Horsens og der var Hestemarked den Dag i Byen, og Folk kom hen og klappede vore Heste, og vare ædelmodige, og gave os saameget at spise, som vi vilde have. At sige, de gave os da ogsaa at drikke dertil, men jeg holdt dog mere af min Trompeter, for hans Hest hed Jack, og den var blakket, med et hvidt Blis i Panden.

En fra Ambulancen.

Han var født i en Grøft eller paa den alfare Landevei, — hvem veed hvor det var. Sognefogdens Karl fandt ham liggende for Enden af en Rugmark, en Morgen, han kom hjem fra Smeden med sine Heste. Næste Søndag blev han raabt op ved Gadestævne, for at komme i Kost et eller andet Sted. En fattig Træskomand tog imod ham for elleve Skilling om Ugen. Næste Efteraar blev han døbt Jeppe efter Karlen, som fandt ham. Hos Huusmanden gik han og hjalp til med hvad han kunde; stort var det ikke, hans Evner vare kun ringe, de udviklede sig heller ikke senere. Siden vogtede han Gæs, og nogle Aar efter drev han med en Flok Faar ude i Heden. Da han skulde confirmeres, kunde han tilnød læse indenad i en Bog; at skrive lærte han aldrig. Han blev høi og opløben, havde et forunderligt udtryksløst, langagtigt og knoglet Ansigt og rødligt Haar. Han talte ikke meget, naar Flere vare tilstede, endnu sjeldnere indlod han sig med

Fremmede, og kunde om Vinteren sidde hele Dage i en Krog, medens de snoede Halmsimer eller bandt Koste, uden at mæle et Ord. Naar derimod Andre talte, syntes han at lytte efter; men det sløve og aandsfraværende Udtryk i hans Ansigt forandredes ikke, det lod til at han opfangede Lyden, Ordene, uden tillige at begribe Meningen.

Til Bøndernes Gilder eller Dans gik han kun nødig, han holdt derimod meget af at staa udenfor Stuen og see igjennem Vinduerne, hvad der foregik indenfor. Var han alene, eller han drev omkring paa Heden, og man ubemærket kunde liste sig nærmere, hørte man ham uafbrudt gaa og tale; der underholdt han sig med enhver Gjenstand, med Faarene, med Bækken, som rislede igjennem Lyngen. Det var som om den dybe Eensomhed, de store Ideers Moder, ogsaa vakte et slumrende Begreb hos ham, denne stakkels Ubekjendte, der bestandig vedblev at føle sig fremmed blandt sine Omgivelser. Saa gik han omkring og fægtede med sin Stav i Luften, stak og huggede efter Planter og Buske, sang og jublede. I disse Øieblikke fik hans Ansigt mere Udtryk, hans Øine straalede, der var et forunderligt, godlidende Præg udbredt over hans hele Væsen. En Fremmed vilde have antaget ham for vanvittig, som han løb omkring derude, fægtende med sin Kæp, udstødende afbrudte Ord, eller en vild, sælsom

Sang, barhovedet og barbenet, klædt i et Par afstumpede Beenklæder og en linned Kofte, hvis mange Lapper havde alle mulige Farver.

Undertiden kaldte han sig selv for Jeppe Tosse. Han var, som sagt, uendelig godmodig og tjenstagtig i det hvormed han var istand til at hjælpe, og lod ikke til at bekymre sig om de Andres Spot. Det Eneste, der bragte ham i Harnisk, var naar han saae Nogen lide, Mennesker eller Dyr. Det mindste Insect var Gjenstand for hans Omhu og Pleie, naar han saae det i Nød. Kun een Gang øvede hans Omgivelsers Drilleri en usædvanlig Virkning paa ham. Det var en Pintseløverdag, da Landsbyens Karle og Piger kom sammen paa Kirkegaarden for at pynte deres Venners eller Slægtninges Grave. Jeppe var ogsaa med. Han stod med Hænderne paa Ryggen i nogen Afstand og saae paa dem. Da Arbeidet var endt, gave de sig ogsaa til at pynte ham, og stak Blomster, Pinde og Buxbomkviste i hans Haar og Klæder. Han fandt sig længe taalmodig i Alt. Pludselig brast han i Graad og sagde:

Det er Synd, I gjør. Vorherre har jo allerede mærket mig. Denne Yttring gjorde strax Ende paa Spøgen.

Han holdt meget af at gaa i Kirke. Der søgte han sig en affides Plads, saa beskeden og saa langt

tilbage som muligt, lyttede til Sangen og skjulte Ansigtet i sin Hat, naar Prædiken begyndte. De troede længe, det skete af Andagt; tilsidst opdagede de, at han sad og sov, medens Præsten talede; han vaagnede først, naar Sangen igjen begyndte.

Der boede en Mand nede i Byens Fattighuus, som hed Meil. I sin Ungdom havde han efter eget Sigende været Regimentstambour, og fulgt med et af vore Regimenter til Bouchain i Frankrig, hvor han oplevede de utroligste Begivenheder. Imidlertid var der Nogle, som paastode, at ikke alle hans Historier vare saa paalidelige, som de kunde være, hvilket forresten Læseren selv vil faae Leilighed til at bedømme.

Meil var altid i godt Humør; han lo af Alt, meest over det, han selv sagde. Han havde et rundt, fedt Ansigt, et skaldet Forhoved og en stor Knebelsbart. Sit øvrige Skæg klippede han af een Gang om Ugen, men ved de store Høitidsfeste, eller de to Gange om Aaret, naar han skulde ind til Byen for at hæve sin lille Pension, lod han sig barbere, og saae da ud som et heelt andet Menneske.

Om Løverdagen gik han omkring i Bøndergaardene og tiggede Udrydning af Tobakspiber, det brugte han til at skraa, men om Onsdagen gik han fra Dør til Dør med en Jydepotte i en Klædelidse, og fik sig noget Mad eller Mælk hos Beboerne. Syntes han

ikke om det de gave ham; tømte han Jydepotten, naar han kom udenfor Gaarden, og gik ind et andet Sted, for at faae noget bedre.

Hvad Meil holdt meget af, var naar Nogen vilde give ham brugte Strømper eller en ulden Nattrøie, dem trevlede han op, bandt med en mærkværdig Taalmodighed Ende til Ende, og vandt derefter Garnet i et stort Nøgle. For hvert Nøgle gjorde han en Kridtstreg oppe paa Loftsbjælken, og gav Bæveren dem at gjemme, til han havde samlet saamange, at han ved Hjælp af Islæt med Bomuld kunde faae sig tre Alen Hvergarn. Deraf lod han sig sy en ny Kofte. Han spillede ogsaa paa Violin til Bondergilder, og kunde blæse i et tørret Bøgeblad, livagtig som om det var i en Klarinet. Denne Meil var Jeppes fortrolige og eneste Ven; Omgangen med ham havde ogsaa en vigtig Indflydelse paa hans Fremtid.

En Sommeraften sad den gamle Regimentstambour paa Bordet, foran det aabne Vindue i Fattighuset, ifærd med sin Yndlingsbeskæftigelse, at optrevle et Strømpeskaft, da Døren gik op, og Jeppe kom ind. Han nikkede og satte sig paa den anden Side af Bordet, uden at sige Noget.

Det er ellers lovlig tidt, Du kommer her, sagde Meil. Hvad vil Du nu igjen? Iaften fortæller jeg ingen Historie, jeg er saa syg, som om jeg skulde

spadsere ned i den sorte Jord. Uh! det er den forbandede Gigt. Du maa skaffe mig et Par Haandsfulde Uld af dine Faar. Smedekonen siger, det skal være saa godt for Gigt at lægge Uld paa Hjertekulen. Saa kryber Gigten ud i Ulden, og saa skal man grave den ned og slaa tre Kors over Stedet.

Hvor skulde jeg faae Uld fra? spurgte Jeppe.

Du kan jo rede lidt af dine Faar, dit Tossehoved, jeg skal laane Dig en Kam dertil.

Det gjør Ondt paa dem, sagde Jeppe. Jeg har plukket Jer en Potte Bøller idag. See her!

Naa, Du gode Gud! har Du været den hele Dag om at plukke den Haandfuld? sagde Meil. Sikken en doven Slyngel Du er. Du har jo ogsaa Geder at vogte, ikke sandt! Du kommer til at skaffe mig lidt Mælk. Det skal være saa godt for Gigten, sige de. — Uh! hvor den kniber i mig, det er ligesom jeg blev rystet om i en Synaaleæske.

Det er jo min Husbonds Geder, sagde Jeppe.

Det kan nok være, men naar jeg nu laaner Dig en Potte til at tage Mælken i, kan Du da sagtens lade mig faae et Par Spølkummer fulde.

Jeg vil heller plukke Jer en stor Potte Bøller til imorgen, sagde Jeppe. Fortæl saa Historien om jeres Søslag.

Den fortæller jeg Dig jo hver evige Aften, dit

Tossehoved! men det kan være det Samme. Imorgen bringer Du mig altsaa en stor Potte fuld af Bøller, rigtig sorte og modne, saa skal Du faae Historien endnu engang. — Alt det Første springe vi over, jeg begynder der hvor det bliver morsomt. — Jeg gaaer da nede ved Stranden, som Du veed, og slaaer lidt paa Tromme til Tidsfordriv; det kunde de høre, de Gavtyve, og paa eengang seer jeg mig omringet af et heelt Regiment Dragoner. Generalen red hen imod mig og forlangte min Kaarde. Jeg trak den ud af Skeden, men i det Samme han greb efter den, hug jeg ham over Haanden. Dengang ikke, sagde jeg og svømmede med Kaarden i Munden ud til mine Skibe. Giver Du Agt? — Hvad kommer saa?

Saa seilede I ned i Kjøgebugt, svarede Jeppe.

Jeg kan høre, Du lægger Mærke til min Lærdom. Saa seilede vi ned i Kjøgebugt, der begyndte Slaget. Mit Skib kom i Brand og kunde vel reddes.

Kom i Brand ved Ilden af sine egne Kanoner, rettede Jeppe.

Rigtig! Ved Ilden af sine egne Kanoner, og kunde vel reddes, men ikke uden Fare for Byen og hele den danske Flaade. Da lagde jeg mig tæt ind paa Fjenden, og trommede noget morderligt, og skød Skud paa Skud, til Ilden naaede Krudtkammeret, og saa sprang jeg og hele Klatten sku i Luften. En gjennem alle Tider

lysende Bedrift, som selv i den danske Søkrigshistorie staaer uden Mage.

Disse sidste Ord fremsagde han som om han læste dem op af en Bog. Jeppe gjentog hver Sætning halvhøit, han kunde allerede Historien udenad. Han rykkede nærmere til Regimentstambouren, hans Øine straalede, og han havde foldet sine Hænder, medens han lyttede til med den dybeste Opmærksomhed.

De Andre døde, vedblev den Gamle; jeg fik fat i en Baad og slap heelskindet derfra, det var ellers en Kanonbaad, jeg kom op i, og da jeg seilede min Vei, styrer der en stor, engelsk Orlogsmand lige imod mig.

Nei en svensk, rettede Jeppe.

Svensk eller engelsk, det kan være det Samme, de ere sku lige gode. Admiralen raabte, jeg skulde bede om Pardon, men jeg grinte nok ad ham, og gjorde ham en hollandsk Næse, mens jeg svarede: Det er Tambour Meil selv, Du har med at bestille, og han er ikke vant til at lade sig tage. Har Du Mod i Brystet, kommer Du ombord til mig, og kan Du tage mig, vil jeg holde Dig for den bedste Officeer i hele Sverrige. Jeg ønsker mig tillykke med at føre Dig til Gothenborg, sagde Admiralen paa Fransk. Det skal hverken Du eller nogen Anden, svarer jeg. I det Samme sigtede jeg paa Admiralen, skød og traf. Da Mandskabet paa den svenske Fregat saae Chefen falde,

bleve de forskrækkede og toge Flugten. Dermed var den Historie forbi, og jeg seilede op til Kjøbenhavn for at melde mig hos Magistraten.

Nei, I seilede til Marstrand.

Lad gaa, men saa heller ikke mere iaften. Jeg seilede da til Marstrand og indtog baade Byen og Fæstningen i tre Dage. Derved brugte jeg ligesaamegen List som Tapperhed, thi jeg talede Svensk som en Indfødt, og gik forklædt som en Fisker omkring for at udspeide Alt. Kommandanten skikkede en Officeer ned for at see, hvormange Soldater jeg havde med mig, men jeg drak Fyren fuld, og stillede de samme Folk i forskjellige Gader. Gik saa lige op til Kommandantens Vinduer, pikkede paa Ruden med Sablen, og raabte ind til ham: For Allandsfens Ulykker! Hvad nøler I efter, veed I ikke, at Tiden er forløben? Derover blev han saa betuttet, at han rykkede ud med Mandskab og Bagage, og Fæstningen var vores. Jeg troer sku, de har gjort en Vise derom, den begynder saaledes:

Tambour Meil var saa polisk,
Han gik om og solgte Fisk.

Aa! syng lidt mere, sagde Jeppe.

Jeg kan ikke flere Vers, men synes Du om dem, kan jeg gjerne synge dig de to første igjen. — Nu ikke et Ord mere iaften, sagde han gabende og lagde

Strømpen og Garnnøglet op paa Hylden over Vinduet. Derefter bød Jeppe Godnat og gik hjem.

Sidste Vinter blev Jeppe indkaldt tilligemed det øvrige Mandskab fra hans Aar. Regimentstambouren brast i Latter, da han hørte dette. Hold paa mig, Jeppe, for jeg faaer Ondt, naar jeg tænker mig Dig som Soldat. De Mennesker maa jo være gale.

Hvordan troer I, det vil gaa, spurgte Jeppe.

Sandsynligviis godt, for naar Du ikke kan forrette det, Du skal, bliver Du sluttet krum, det vil sige, de spænde Hovedet fast ved dine Poter og lade Dig ligge saadan en Maanedstid eller to; hjælper det ikke, kommer Du i Hullet, det er værre end Wdder og Forgift, og skal der endnu en Salve til, saa en Snees Gange Spidsrod. Der har Du hele Recepten. Jeg tænker nok, jeg faaer Dig at see komme hjem igjen med Huden om Halsen, ligesom vor Skolemesters Kat. Jeg vil tage mig paa at gjøre Dig til Præst, hvad Dieblik det skal være, lude med Hovedet, slaa Dinene iveiret og mjave, det lader sig lære, men Krigsmand! — gaa væk, Jeppe! See nu idetmindste til, at Du nytter mine gode Formaninger. Jeg har lært Dig Geographie og Fædrelandshistorie, det kan man have sær Gavn af i din nye Stilling. Kommer Du i Krig, saa tag mit Exempel for Die: Husk paa Kjøgebugt og paa Fladstrand, meest dog paa Fladstrand.

Det var Regimentstambourens Affkedstale. Næste Morgen reiste Jeppe, med sin Stav i Haanden og en lang, tynd Tværsæk over Ryggen.

Paa Skolen havde det ikke været muligt at bibringe ham Kundskab om Geværgrebene eller Betydningen af Kommandoordene. Naar der skulde svinges tilhøire, gik han tilvenstre; naar de Andre løb, blev han betænksom staaende, og vendte sig om efter dem.

Det er en sand Fornøielse at exercere med saadant et Bæst, sagde Sergeant Dreves, Broderen til ham som faldt i forrige Krig,* og ruskede Jeppe dygtigt i begge Ører. Imorgen melder jeg Dig til Lieutenanten, saa skal Du blive sluttet krum, og komme ind i det sorte Hul paa Tøihuset, og sidde og lave Patroner, Du!

Jeppe brast i Graad. Han tænkte paa Regimentstambourens Recept. Det var allerede de to Portioner af den. Efter hans Mening maatte det være noget Forfærdeligt, at komme paa Tøihuset og lave Patroner.

Næste Morgen blev han stukket ind i en Arbeidsafdeling. Her kunde de heller ikke bruge ham. Han var villig og ufortrøden, søgte at indprænte sig Alt, hvad der blev ham viist, tænkte ikke paa Andet, men det gik dog bestandig galt. Sergeanten skar Tænder.

Jeg veed nok, hvad der stikker under det, sagde han. Du Gavtyv gjør det galt med Villie, Du stiller

---

* See Pouls Drømme. 8de Bind.

Dig saa taabelig an for at blive kasseret. Du er en Spekulant Du! og vil hjem til din Moders Grødgryde, men jeg skal lade Dig løbe Spidsrod, skal jeg, igjennem hele Regimentet. Vi bare til Obersten kommer.

Jeppe bad ynkelig om Naade, det gik nøiagtigt som Regimentstambouren havde forudsagt. Morgenen efter blev han kasseret og sendt til Magazinet. Der var det endnu værre. Den Stakkel forstod hverken at tælle, veie eller maale.

Imorgen melder jeg Dig til Intendanten, sagde Forvalteren, saa skal Du blive gjort til Dannebrogsmand, for nu har Du tjent Dig op igjennem alle Grader, Du er blot gaaet frem i baglænds Orden, ligesom Krebsen. — Dagen efter blev Jeppe sendt til Ambulancen.

I Januar drog han med sin Afdeling ned til Slesvig. Hans Dragt var en gammel militair Overfrakke, bestemt til at skjule Syndernes Mangfoldighed, Undermunderingen bestod af et Par brune Vadmels Beenklæder og en hvidspraglet, islandsk Uldtrøie. Intendanturen havde endnu ikke kunnet skaffe tilstrækkelige Klædningsstykker til alt det indkaldte Mandskab. I Begyndelsen af Felttoget havde Jeppe gode Dage dernede. Han bestilte ikke Andet end at skure Gulve og banke Madratser i det nyindrettede Lazareth. Med hans Forpleining gik det derimod kun daarligt. Han havde

altid havt en uhyre Appetit. Naar han hjemme fik sin Mad med ud i Heden, pleiede han gjerne at spise Alt til Frokost, Resten af Dagen hungrede han, eller hjalp sig med Revlingbær og Bøller, som Aarstiden var til. Han forstod ikke at tilberede den Kost han fik ved Regimentet, derfor gik han omkring fra Kogested til Kogested hos de Andre, og tog tiltakke med deres Levninger.

Den 5te Februar drog Armeen tilbage fra Dannevirke. Det var det første Sørgeoptrin af det lange og pinlige Drama, Enhver af os siden har været Tilskuer eller Deeltager i. Det blæste og det frøs den Nat, Sneen bredte et tæt Lagen paa Veie og Marker, derover bevægede det store Sørgetog sig, med sammenrullede Faner, harmfulde og modfaldne Aasyn, som Natten og Mørket skjulte; ingen Musik, ingen Sang lød fra disse mange Rækker, de snege sig fremad, tyst og stille, som om de gik til en slet Gjerning.

Det Aar 1864 vil mindes længe, det staaer skrevet paa mange Grave, det er Titlen paa en Bog, fuld af bedragne Haab og bitre Ydmygelser.

De ubanede Veie, Mørket og Sneefoget bragte Forvirring og Uorden i Alt. Naar en Soldat engang blev skilt fra sin Afdeling, var det umuligt at finde den igjen. En af de Første, det hændtes med, var Jeppe, han faldt og blev trængt ned i en Veigrøft.

Her sad han, raadvild og modløs, og saae sig om. Ingen brød sig om ham. Lidt efter kom et Regiment Dragoner, og trængte ham over paa den anden Side af Grøften. Han søgte Læ bag en Busk, og blev siddende der, bøiet og sammenkrøben, med Hovedet støttet i begge Hænder.

Sad han og tænkte, eller sov han i denne ubevægelige Stilling? det er vanskeligt at sige. Flere Timer forløb, henimod Morgenstunden blev han vækket af Skud og Hornsignaler. Lidt efter kom en herreløs Dragonhest ind over Diget, den stønnede og pustede, og lod til at være saaret. Da Jeppe saae Hesten gik han hen til den; hvor ringe hans Evner end vare, havde de altid slaaet til for at hjælpe dem, der vare i Nød.

Dig er der nok heller Ingen, som vil kjendes ved, sagde han. Saa lad os følges ad.

Han spændte Sadlen af og lagde den over sit Hoved, derefter tog han Tømmen, og saa droge de fremad, han og Hesten, langsomt og varligt, medens Jeppe bestandig søgte at føre Dyret hen over de Steder, hvor Veien var jevnest og mindst glat. At sætte sig paa den, faldt ham ikke ind. Lidt efter stod Hesten stille og rystede sig.

Nu er Du nok træt, sagde Jeppe, saa kan vi jo hvile os. Han satte sig ned, tog et Stykke Brød frem

og skar det i Stykker. Æd nu! sagde han, det giver Kræfter.

Det var nu blevet saa lyst, at man kunde skjelne Alt. Dagen begyndte, som en saadan Dag maa begynde: graa og mørk, en tung og trykkende Luft, sønderrevne Skyer, der af og til udgøde sig i en Sneregn, eller, splittede af Vinden, fore hen over Egnen. Strid i Himlen som paá Jorden; men Jeppe tænkte paa sin Hest og brød sig ikke om, hvad der foregik omkring ham. Dyret var saaret af et Streifskud i Hovedet; Blodet dryppede ned fra det. Naar de vare gaaede et Stykke Vei og kom forbi en Gaard, hentede Jeppe en Spand fra Brønden, og badede Saaret med koldt Vand, og bandt et gammelt Klæde over det, og gik og trøstede og opmuntrede Hesten, og talte til den i de kjærligste Ord, han kunde finde, medens han trak afsted efter de Andre. Hesten syntes at forstaa ham, idetmindste forstod den ganske vist hans Velgjerning; den lagde sit saarede Hoved paa hans Skulder, medens de hvilede, den saae om efter ham, vrinskede og skrabede med Foden, som om den vilde følge med, naar han gik ind efter Vand.

I Huulveien nedenfor Oversø blev det kjendeligt slettere med Saaret. Hesten stønnede og vaklede ved hvert Skridt, den faldt tilsidst og strakte sig ud i Sneen, medens den holdt Hovedet trykket ned mod

Jorden. Nu kunde den ikke mere. Jeppe satte sig ved dens Side, Taarerne løb ned ad hans Kinder.

Det er nok skidt med Dig, sagde han. Kanskee det gaaer over igjen, naar vi puste lidt.

I det Samme kom en Skare østerrigske Ulaner jagende ned over Veien; der løb Skud og Kommandoraab; ovre paa den anden Side af Dalen sloges de. — Det var der Max Müller og Beck med den sy-vende Brigade knyttede deres Navne til den meest ly-sende Bedrift, hele Felttoget har at opvise. Jeppe lagde ikke Mærke til dem, for ham gaves der i denne Stund hverken Venner eller Fjender, men kun en dø-ende Hest; han sad med dens Hoved i sit Skjød, han begreb, at Dyret stred med Døden, han saae sig om efter Hjælp; men der gaves ingen Hjælp. Sorgen og den barnlige Raadløshed gav hans Ansigt et ædlere Udtryk. Der hørtes et Hornsignal ovre fra Skoven. Hesten søgte endnu engang at reise Hovedet ved Lyden af de bekjendte Toner, men den kunde ikke, den saae paa Jeppe med sine store og talende Øine, saa sank den sammen, trak Veiret dybt og døde.

Han sad paa Stenen foran den og græd og kaldte paa den og klappede dens Hoved.

Den 17de Marts fik et Regiment paa Armeens høire Fløi Befaling til at gaa frem mod Ragebøl og af-brænde et Stykke Skov, hvor Fjenden havde søgt Tilhold,

og begyndt at opkaste sine Batterier i Skjul af Træerne. Maaskee var denne Befaling kun en Skingrund, der skulde dølge et Forsøg paa dog eengang at gaa angrebsviis tilværks, saaledes hed det sig idetmindste siden efter. Dagen blev hilset med Kanonskud, Alarmhornene løde langs med Stranden paa Sundevedsiden, Fjenden gjorde en eftertrykkelig Modstand, og vedblev at kalde sine talrige Reserver tilhjælp, der udspandt sig da en heftig og almindelig Kamp, som tilsidst strakte sig over hele Linien. En klar og skyfri Sol stod paa Himlen og speilede sig i Soldaternes Bajonetter. Fuglene sang, Menneskene myrdede. I Sønderborg Gader flygtede Beboerne, medens Trompeterne blæste til Udrykning og Regimenterne stode opstillede for at rykke ud til Afløsning. Hver Formiddag drage disse lange Rækker igjennem Sønderborg Gader, hver Dag venter Døden eller Lemlæstelsen paa sit Offer, hver Dag slukkes et Haab, eller et Hjems Lykke begraves, og dog synger og jubler denne Skare af Martyrer, som om det gik til en Fest, Hverdagslivets Sygelighed og Smaalighed er forsvunden, det nærværende Dieblik fortrænger Minderne om de svundne og Tanken paa det kommende. Er det Exemplets Magt, er det dette gjentagne Vexelspil mellem Liv og Død, hvori Alt beroer paa Tilfældighedens Terning, er det Krudtrøgen, der exalterer, eller min Sidemands Sorgløshed, der

inspirerer? det er muligt, men det er vist, at man følger med i Rækken og lader Fem være lige.

En Skare af Officeersaspiranter var Aftenen iforveien kommen til Als, for at samles med de forskjellige Afdelinger, hvori de skulde optages. De tilbragte Natten med Sang og Jubel, den Fremtid, der viste sig i Perspectiv for Enhver af dem, var lys og straalende. Dagen efter skulde de allerede blive prøvede. Næste Middag stode de i Skandserne. Kanonerne fra vore Batterier sang bestandig den samme dybe, eensformige Melodi: hertil og ikke videre, hed det i et Sprog, der ikke lod sig misforstaa, med et Organ, der gav Gjenlyd ovre i Sattrup Skove og bragte Vinduerne i Sønderborg By til at klirre. Da det blev Middag havde Preusserne bortskudt deres Krudt, de trængtes tilbage fra alle Sider. Seiren var vor, atter et Lysglimt i Mørket, atter et Stjerneskud, der straalede og slukkes igjen. Udfor en af Skandserne laa en grøn Mark op imod Bøffelkobbelskov, da den flygtende Fjende drog over den, i et hurtigt Tilbageløb, peb en fireogfirsindstyvepundig Granat fra Skandsen ud over Hovederne paa Vore, den slog ned i en fjendtlig Kolonne paa Marken, med en saa forfærdelig Virkning, at hverken Ord eller Pensel er istand til at skildre det, den dræbte, den sønderrev og søndersplittede Alt. I Sollyset saaes enkelte vaklende Skikkelser, støtte sig til

deres Geværer og bevæge sig bort fra Stedet, standse og derefter falde, for aldrig at reise sig mere. Et rungende Hurra fra Artilleristerne oppe i Skandsen, mere overdøvende end alle de øvrige Raab, var den Ligsang, som lød hen over Stedet. Dermed var Kampen endt. Vore droge sig tilbage. Nedad mod Dybbøl Mølle kom den ene Afdeling efter den anden, syngende den evige, gamle Landsoldatsvise, falsk og uden Takt, forfra og bagfra, hver Mand sit Vers. Den har lydt i Gaarde og Gader denne Sang, i Sale og Kipper, men det forslaaer ikke, man hører den dog alligevel, hellere end enhver anden Sang, Gud veed hvoraf det kommer; den klinger paa en Kampdag som en Psalme i en Kirke, man lytter og lytter og vil synge med, og kan man ikke synge, saa gjentager man idetmindste de bekjendte Ord for sig selv.

Det var første Gang, at Jeppe deeltog i en Kamp. Om Formiddagen drog han med Kommandeuren for Sundhedstropperne ud for at hente de Saarede fra Valpladsen. Ingen af hans Kammerater skjøttede synderligt om at have med ham at bestille, de kaldte ham tosse Jeppe fra Hammeløv; han var til Spot for Alle og forstod ikke engang at sætte en Sygebaare sammen, hvormegen Umage han end gjorde sig for at lære det. Da de droge ned over Frederik den Syvendes Bro, gjorde de Løier med ham.

See! hvor han skynder sig, sagde En, sikke Skridt han tager, han har travlt, men det gaaer vistnok over, naar vi komme udenfor Skandserne. Hvis Du skulde daane af Skræk for Kuglerne, saa har jeg en Snapseflaske i min Lomme, sagde en Anden, den skal Du faae Lov at see paa.

Jeppe taug til alle disse Drillerier; det er uvist, om han hørte efter dem. Han gik som sædvanlig med kroget Ryg og saae ned for sig. Mærkværdigt nok sagtnede han dog ikke sine Skridt, da han kom udenfor Skandsen. Der laa mange Saarede, mange Klagende omkring paa Markerne, hvor Slaget havde staaet, Folk i Nød, Folk, der trængte til Hjælp, det var Noget for ham. Hvor han slæbte og skyndte sig, denne stakkels Idiot, han forstod ikke at sætte en Baare sammen, det er sandt, men han forstod at benytte den. Kammeraterne studsede ved at see den Omhu og Udholdenhed, hvormed han bragte den Ene efter den Anden ind til Underlægen i Skandsen, og jo længere han kom ud, da de Andre begyndte at tage i Betænkning at gaa videre, desto freidigere syntes han at blive, desto ivrigere trængte han paa, for at faae de Faldne med. Kommandeuren saae ham trave ud og ind, blodrød i Ansigtet, dryppende af Sved.

Du er en langt bedre Karl, end Du lader til, sagde han, det seer jeg nok.

Jeppe saae op, han troede, at ogsaa det skulde være Spot, han var saa vant dertil. Saamegen Ros havde han endnu aldrig faaet af Nogen.

Vil Du have et Stykke Mad? spurgte en Mand i Skandsen, da han gik ud igjen efter en ny Dragt.

Jeg har ingen Tid! brølte Jeppe og gik videre.

Om Middagen havde vi som sagt kastet Fjenden tilbage paa alle Punkter; han trak sig skyndsomst bort fra Skoven bag Bakkerne paa hiin Side Dybbøl By. Vore droge syngende ned mod Broen. Da skulde man have lagt Mærke til disse skæggede Ansigter, sværtede af Støv og Grøftevand og Krudtrøg, forklarede af Begeistring, der gjør den Stygge smuk og den Smukke ophøiet, hørt dem juble under Bevidstheden af en opfyldt Pligt. Hvilke Smil, hvilke Hilsner og Haandtryk bleve ikke modtagne og udvexlede i denne Time. Det var som et Solglimt paa en Vinterdag; det varmer dobbelt, men det forsvinder ogsaa saa hurtigt igjen.

Omtrent Klokken to lød der atter Skud ude i Forpostkjæden. Fjenden havde pustet ud, hans slagne Rækker vare blevne afløste af nye, atter lød Signalhornene gjennem Gaderne til Udrykning. Kampen begyndte igjen, vildere og heftigere end om Formiddagen, og dennegang gik det mod en samlet Overmagt, der, dreven frem af deres Officerer, trængte Vore Skridt for Skridt tilbage. Det var en Kamp denne Efter-

middag som den ved Bustrup, som den ved Oversø, Mand sloges mod Mand, først paa længere Hold, saa med Bajonetten, tilsidst sloge de hverandre ned med Geværkolben. Det gik frem og tilbage, i Flugt og til Forfølgelse, hen over den Jord, der om Formiddagen var bleven stampet fast under Kampen, og som endnu ikke havde opdrukket de første Faldnes Blod. Omkring Dybbøl By var Kampen heftigst. Inde i Gaden myldrede Venner og Fjender imellem hverandre, fra hvert et lille Gjærde, fra hvert et Huus, fra Lofter, Gavle, Vinduer og Tage sendte Preusserne deres hurtige Skud ind imod Vore. Rundtomkring i Haver og de grønne Marker laa Faldne, Klagende, Saarede, ligblege Skikkelser, som Døden havde sendt Bud efter, og som søgte at reise sig for at komme frem igjen; de støttede sig paa Bøssen, vaklede, faldt tilbage, og bleve liggende. Ethvert Begreb om Orden syntes at være ophørt i disse Øieblikke. Vildheden, Raseriet kjendte ikke længer nogen Grændse.

Da saae man, medens Kampen var heftigst, to Mænd komme frem udenfor Kjæden, mellem Kuglerne og de springende Granater. De bare en Baare, og Den, som gik foran, var lang og tynd og kroget, med runde Arme og et ildrødt Ansigt. Han tog Skridt paa to Alen, og lignede en Passer, Been Altsammen. Det var Jeppe. Han trak sin Kammerat efter sig.

Denne holdt tilbage og vilde tilsidst ikke mere. Jeppe slap Baaren, saa pludselig, at den Anden faldt omkuld. Han stod lidt og saae sig om efter ham; derefter gik han videre og alene, for at finde en Saaret, der trængte til Hjælp. Kuglerne syntes at flyve afveien for ham, han ændsede dem ikke, det var for ham, som om han befandt sig i et Regnskyl, han passede blot sin Forretning, løftede den Saarede op, tog ham med sig, først under den ene Arm, som man bærer en Bog, siden i begge Arme, og gik tilbage til det Sted, hvor de andre Ambulancesoldater tøvede. Derefter vendte han om igjen, ud i Kjæden, for at hente en ny. Det blev ham snart for varmt i den lange Overfrakke; han trak den af, rullede den omhyggelig sammen, og gik saa videre i sine brune Buxer og med Selerne over den hvidspraglede, islandske Uldtrøie, lignende alt Andet end en Soldat.

Omkring hans Hue havde en af Kammeraterne om Middagen bundet et Stykke Bændel, hvorpaa stod skrevet: Bech Nr. 2. Dette lod Jeppe blive siddende.

Venner og Fjender, som saae denne eenlige Mand vandre frem og tilbage over Valpladsen, med hævet Hoved, et tilfreds og livsaligt Smil, frygtløs og uforsagt, kun varetagende sin Gjerning, studsede, men lode ham gaa og vendte Bøssepiben bort fra ham.

Under disse Dieblikke syntes han at være bleven

til et andet Menneske; hans sløve Træk antoge et Udtryk af vild Energi, et Liv, en Begeistring, som man ikke skulde tiltro dette dumme Ansigt. Og naar han kom til en Saaret, der laa og klagede sig, da fik den Stumme Ord, da var det, som om han gik alene og drømte høit ude i Lyngheden; han talte med sig selv, han havde Trøst og Opmuntring for dem Alle.

Det er ikke saa galt, som Du troer, sagde han, Du kommer Dig nok igjen. Længer nede staaer der en Vogn med deiligt Halm i; bi bare, til Du kommer ind paa Skolen til vor Overlæge, ham den Tykke fra Veile, han kurerer Dig nok, han er Mand for det. Tager jeg for haardt paa Dig? nu ere vi der strax.

Da Solen gik ned, endtes Slaget. De Andre droge hjem, Jeppe gik endnu omkring og hentede de Saarede.

Først i April fandt en stor Parade Sted udenfor Sundsmarks Barakker. Gardens Musikkorps spillede; derefter bleve Soldaterne stillede i en Firkant, i hvis Midte Generalen og hans Stab red ind. Da Musiken taug, tog Generalen et Papir og bad Ambulancesoldat Nr. 89, Jeppe Hammeløv, træde frem. Der kom Ingen. Anden Gang blev Navnet opraabt, og lidt efter saae man en lang Person i en gammel Munderingsfrakke, ligesom modstræbende, blive skudt ud af Rækken, og med lange Skridt og runde Arme,

vraltende som en Gaas, træde frem for Generalen. Han holdt sin Hue i Haanden, og blev ved at staa og bukke; det var ikke muligt at tænke sig noget mere Keitet eller mindre Soldatermæssigt.

Er Du Jeppe Hammeløv? spurgte Generalen venlig.

Jeppe var bleg som et Lig; han mægtede ikke at svare, men blev ved at nikke med Hovedet.

Hans Majestæt Kongen har villet yttre Dig sin Tak for din brave og frygtløse Adfærd under Kampen den 17de i forrige Maaned, vedblev Generalen. Jeg gjør mig en Glæde af i hans Navn at række Dig dette Dannebrogskors.

Jeppes Læber bevægede sig, som om han skulde briste i Graad; han vovede ikke at see op, men stod og dreiede Kroppen frem og tilbage. Hans Haand rystede, da han tog Æsken med Korset. Alt, hvad han sagde, var: Aa nei da! aa nei da! Dermed styrtede han tilbage i Rækken.

Om Eftermiddagen spadserede Jeppe omkring i Byen; han havde heftet sit Dannebrogskors fast i den alleryderste Ende af Baandet, for at det skulde blive saa langt og saa synligt for Alle som muligt. Naar der kom en Klynge Soldater forbi, dreiede han bestandig venstre Side imod dem, for at de bedre skulde kunne see hans Orden.

Nede paa Gaden mødte han en lille Mand, der standsede foran ham, gav et Skrig og derefter brast i en vedholdende Latter. Det var Regimentstambour Meil, der havde nedladt sig til i egen høie Person at drive en Flok Stude over til Intendanturens Slagterier.

Gudfader fri os! raabte Meil, er det ogsaa virkelig Dig, Jeppe?

Det er mig, sagde Jeppe.

Naa! Du gode Gud! der seer Du da, hvad Nytte Du har havt af mine Geographi- og Fædrelandshistorier. Jeg vil være forbandet, hvis jeg troede, de kunde gjøre den Virkning paa Folk. Jaften, naar vi gaa tilsengs, maa Du strax have en ny En ind. Hvad er det ellers for en af dem, Du har gaaet og tænkt meest paa? Den i Kjøgebugt, da jeg gik tilveirs, eller den anden, da jeg var polisk og solgte Torsk i Fladstrand — hvad Du?

Jeppe svarede ikke. Han stod i dybe Tanker, og saae ned paa sit Dannebrogskors.

Valpladsen

den 17de Marts.

Nu er det Aften. Solen er for længe siden gaaet ned. Over Dybbøl, bag Bakken, kommer Maanen frem paa en skyfri Himmel, den lyser blot ikke ret endnu. Der ligger en tyk Damp nede over Alssund. Oppe fra Barakkerne ved Møllen ryger det langsmed Grøfterne, hvor de have faaet Kjedlerne paa Kog til Aftensmad. Krudtrøgen er dreven bort, men synes endnu usynlig at være tilstede i den Luft man indaander. Det er bleven stille efter Dagens Larm, taust, som midt paa Havet, hvor kun Ødet og Storheden hersker, nei, som i en Kirke, hvor man siger: her er Gud tilstede, og gribes af Trang til at folde sine Hænder. Der ligger da den store Slagmark rundt omkring mig, i Eensomhedens mørke og ophøiede Majestæt, Taagen falder, og Taare efter Taare drypper fra Veigrøftens Buske ned paa Veien, Vinden synger sin Klagesang hen over den. Ude fra Dybbølsiden kommer af og til en Vogn kjørende, Skridt for Skridt. Kudsken sidder paa Halmknippet og nikker og bøier sig

forover i en halv Søvn. Bag i Vognen ligger en anden Mand, stille og ubevægelig, skjult under et Hestedækken, men det er ikke Søvnen, der iaften holder hans Oine lukkede. Fra den tidlige Eftermiddag have disse langsomme Vogne bevæget sig ude fra Marken, ned til Karolineskolens Lazareth, som betegnende nok ligger ved Siden af Kirken og Kirkegaarden. De kjørte bestandigt midt imellem syngende og fremrykkende Regimenter. Man skulde antage, at Synet af alle disse indbragte Saarede, den dæmpede og klynkende Stønnen, Blodet, som drypper ned fra Halmen paa Veien, maatte virke nedslaaende paa de Andre, som droge fremad, truet af samme Skjæbne. Paa ingen Maade, man lægger ikke videre Mærke dertil. Enhver for sig og Gud for os Alle, hedder det.

Det er desuden hverken Synet af Ulykken eller Smerten, der paa en Slagdag er istand til at forstemme; den Tid, man staaer i Stilling og venter og venter, og tæller Kanonskuddene, og seer Granaterne hoppe og springe foran sig, medens man selv maa forblive en ledig Tilskuer, — deri ligger det Værste. Spændingen og den ørkesløse Phantasi beskæftiger sig da ikke alene med Faren, men tillige med hver en Fares Mulighed. Derfor denne Iverighed, saasnart det hedder: fremad, Marsch! Derfor staa alle disse Artillerister med Hænderne i Buxelommen, og trippe frem og tilbage,

som en Skoledreng, der kan sin Lectie, og længes efter blive hørt i den, de klappe deres Kanoner og forlange, at ogsaa Touren snart skal komme til dem at snakke med, derfor er der altid saameget Liv i disse Djævle af Dragoner, der fare forbi os som en Stormvind. Det gjælder kun om at komme i Bevægelse og Virksomhed.

Vognene kjøre alle den samme Vei, alle til det samme Maal, Betragt engang disse Saarede, som de bringe, de forskjellige Udtryk, der vexle mellem den dybeste Sjæleangst og den fuldstændigste Sløvhed, mellem vilde, lidenskabelige Udbrud og en mørk, undertrykt Klage, mellem Ro og Kulde, mellem Frygt for Døden og Rædsel for det, der følger efter den. See denne eenlige Mand, som kommer gaaende ned fra Bakken, langsomt og støttende sig til sit Gevær, Bajonetten er rødlig i Spidsen, hans Klæder oprevne, hans Bryn sammentrukne; han gaaer med opreist Hoved og freidig Pande. Saaret piner ham, knuger han næsten til Jorden, som han nylig reiste sig op fra, men for ham er der Noget, som staaer over Smerten, over Faren, over Livet, det er Landet og dets Nød og den Sag, han kæmper for; see saa efter ham en Anden, denne lille, spædlemmede Figur, opslasket i Kakkelovnskrogen, bleg og affældig, med sænket Blik og hule Kinder, han seer sig om efter Hjælp, sukker og stønner, hele Verden

synes efter hans Mening at maatte gaa tilgrunde med ham. Beklag dem Begge, de have Begge Ret. Den Ene seer fremad, opad, hvor han hidtil bestandig mødte Haabet og Troen, ligesom Sømanden i en vildsom Nat seer til Stjernen for at finde Gud, den Anden seer ned paa sin blødende, sønderknuste Arm, det er med den han hidtil tjente Brødet til Hustru og Børnene, som vente paa ham i Hjemmet.

Nu staaer Maanen op over Valpladsen, og kaster sit Lys hen over Gjærder og Hækker og Grøfter, hvorfra de nylig laa og skød og dræbte hinanden, og hvor endnu Mange ere blevne liggende siden. Jorden er oprodet af dybe og lange Furer, det er Skandsernes Kanonkugler som her have pløiet, Rugen begynder at spire frem paa de lange Agre, om en Maaned er Marken grøn, og den Faldne, som ligger der iaften, forglemt, saa blomstrer der Tusindfryd og blaa Klokker over Stedet, som nu drikker hans Blod; om en Maaned bygger Lærken nede i Græsset, fire smaa, skaldede Unger strække Halsene ud over Reden, og klynke imod den nye Verden, de træde ind i. Nu ligger den Døende og klynker over den gamle Verden, han skal forlade.

Nede fra Veien lyder Fodtrin, det er et af Regimenterne, der drage hjem, de have været længst ude og slaaet i den sidste Kamp, Geværet ligger tilbage paa deres Skuldre, Ryggen kroget, krumbøiede Knæ,

som en Veimand, der om Aftenen gaaer hjem fra sit Arbeide. Der er Alvor og Taushed i alle disse Rækker, Ingen taler, Ingen synger, det er kun naar de drage ud, at Sangen lyder. Der ligger en død Kammerat et Sted i en Veigrøft, en Broder eller en Frænde, de saae ham falde og strække Hænderne ud, de hørte hans bønlige Raab om Hjælp, men dengang hed det: fremad! efter dem! Saa tænker man kun paa dem, der staa, ikke paa dem der falde. Først nu kommer Tanken, da han savnes i de aabne Rækker, nu vender hvert et Billede af Dagens sørgelige Drama tilbage, og Bønnen om Hjælp og Dødsskriget lyder igjen, og Indtrykket deraf præger sig i denne Taushedens Stund i deres mørke og slappede Træk.

Det lysner henne over Marken, det glimter som Skinnet af en Lygte, og mørke Skikkelser, To og To sammen, gaa og speide langs Diget, langs med Grøften. Det er Ambulancesoldaterne, der opsamle de Faldne og bringe dem ud til Vognene, som vente paa Veien.

Længere borte skinner Maanen hen over nogle dunkle Skikkelser, der ikke føre Lygte med sig. De søge helst Mørket, og foretrække en Skovegn for en aaben Slette, Ruinerne af et afbrændt Huus, eller Grøften under Gjærdet, for Marken udenfor. De liste sig forsigtigt og snigende omkring, bøie sig ned over de Døde, for at hjælpe dem, eller for at undersøge dem, — hvem veed det?

Hvad gjøre I her? spurgte Kommandeuren for Sundhedstropperne saadanne To.

Vi gaa bare om og søge lidt efter En af vore Kammerater, svarede den Tiltalte, med blottet Hoved, og under ydmyge og krybende Buk.

Efter min Broder! tilføiede den Anden.

Og saa hjælpe vi Soldaterne med at samle de stakkels Saarede op, lagde Ordføreren til.

Er der Nogen, som har skikket Jer herud?

Nei, Hr. Kommandeur. Vi komme af vor egen gode Villie.

Saa afsted med Jer og vogt Jer for at komme tilbage igjen.

De to Marodeurer gik. Officieren vendte sig om paa sin Hest og blev ved at see efter dem, saalænge de kunde øines, med et Udtryk af Harme og Foragt, som ikke røbede synderlig Tiltro til Forklaringen om den gode Villie.

Længere nede i Hjørnet af en Mark møder Øiet en anden Gruppe, som ikke skyer Lyset, tvertimod, den trænger til alt det, den kan faa, og har i den Anledning forsynet sig med to store Lygter. Det er en ung Læge, som er gaaet ud fra en af Skandserne, for at see til, hvor det gjøres nødig. Han følges af en Kantinesoldat, hvis udpakkede Forbindingstornyster ligger aaben foran dem. Nogle Ambulancesoldater bringe

de nærmeste Saarede hen til ham. Kantinesoldaten holder Lygten medens Lægen forbinder.

Hvor er Du saaret? spurgte han en stakkels Mand, som kom hinkende og stønnende mellem Armene paa to Opsamlere.

Foran Nummer fem.

Aa Snak! jeg spørger, hvor Du er saaret?

Under Møllen! forklarede Soldaten.

For Djævelen! Hvor er Du skudt? raabte Lægen.

I min høire Axel, sagde Soldaten, som først nu rigtig forstod ham.

Opad Diget, noget tilbage, ligger En, over hvem Lægen, trods hans Redebonhed til at hjælpe, ikke mere formaaer Noget. Geværet staaer med Bajonetten stukket i Jorden ved hans Side, det gjorde Kammeraterne i Eftermiddag, for at betegne de Søgende Stedet, da Hornblæseren kaldte dem selv derfra; Maanen skinner ned paa ham, det Udtryk af Fred og ophøiet Ro, som hviler over hans blege Ansigt i dette Øieblik, har Livet aldrig været istand til at give ham, hans Hoved er sunket ned mod den ene Skulder som af Træthed, hans Øine lukkede, og han har foldet sine Hænder over Brystet. I Middags boede der Smil og Lykke i dette Ansigt og paa disse blege Læber, iaften, for lidt siden, lød der en Klage fra dem, og til allersidst et Ord, et Navn, et Suk, efter ham eller hende, den Ubekjendte,

som sidder og venter og længes, der hvor han kom fra, og stirrer ud af Ruden om Aftenen i Skumringen, til hun faaer Taarer i Øinene; thi der er altid et eller andet dyrebart Væsen, for hvem vi gjemme en skjult og tillukket Plads i vort Hjerte, en lille, ubegreben Braa, hvortil aldrig Verden faaer Lov at trænge, en Hustru eller en Trolovet, som vi paakalde i Smerten og Lidelsen, uden egenlig ret at vide, at Gud dølger sig bag dette Navn, ligesom Katholiken vender sig til Madonna og Helgenen i Nødens Stund. Fra imiddags til iaften, kun sex flygtige Timer, og hvormegen Vexel indeslutte de dog ikke for ham? Tiden er os saa knap og sparsomt tilmaalt i denne herlige Verden, Brudens Altar staaer jo paa Kirkegaarden.

Allerlængst tilbage lysner det i Horizonten, det er Husene i Dybbøl, som brænde. Naar Luerne et Øieblik gribe fat i noget tørt Straa, og blusse op i klare Flammer, seer man foran Ilden en Mængde mørke Skikkelser bevæge sig. Det er Fjendens Forposter. Iaften holde de Dybbøl besat, imorgen maaskee vi, de ere blevne jagede tre Gange ud af Byen i Eftermiddag, det kan gjøres om igjen ved Leilighed, naar Tidens Fylde kommer, og det er umuligt at der ikke skulde komme en Løn for saa megen Udholdenhed og Selvfornegtelse, en Dag efter Natten, en Førstepaaskedag efter Langfredagskviden, en Seiersdag for

dette Folk, om hvem Venner og Fjender har sagt det Samme som om Vesuv:

Jeg er kun et lille Bjerg, men jeg bærer en Vulkan i mit Indre.

Jeg husker en anden Kampdag, her foran Dybbøl By, paa de samme Marker, mellem de selvsamme Gjerder, og bestandig vender jeg i denne Egn tilbage til Fortiden, til Erindringen, det er Kjendemærket paa at jeg ældes, den Unge seer kun fremad.

Den Dag jeg mener, skrev vi den 28de Mai 1848. Oppe paa Banken laa en Mølle, naar man nævner den, saa lugter det som af Krudt, det er ligesom man hørte Lyden af Kanonskud, idetmindste er det saadan for dem, der høre til de gamle Regimenter fra 1848. Det var paa Møllebanken at Kapitain Kühle, med et af de Regimenter, der altid skulle være paa Spil naar det gjælder, jeg mener det ellevte, foretog et modigt Stormangreb, som jog Fjenden ud af hans Stilling. Det var der den hæderlige Kapitain Thestrup faldt samme Dag, ham, om hvem det hed sig, at han søgte Døden, forbi en Anden var bleven sat til at kommandere Folkene i hans Sted, da de droge i Kamp. Hvis det var sandt, saa fandt han hvad han ønskede, idet han trængte sig ud til de yderste Forposter og sloges som en Rasende til en Spidskugle traf ham. Men det var dog Kapitain Jessen, der blev Dagens

Helt paa Møllebanken. Han kjørte op med sine sex smaa Kanoner, protsede af, og aabnede koldblodig og uforsagt en Kamp mod et fjendtlig Batteri paa sexten Kanoner, der standsede vore fremrykkende Kolonner og beherskede Egnen vest foran Dybbøl Kirke. Sexten Aar og alle de Bedrifter som ligge derimellem, have ikke været istand til at bringe denne Kamp i Forglemmelse. Det var deroppe han stod, den Lille med det røde Ansigt, sige Artilleristerne, naar de kjøre forbi Stedet. Den Dag brændte Møllen, nu staaer der en anden, i dens Sted, Møllen er Jessens Monument, han har ikke faaet et bedre. Fjenden overhaglede ham med Granater, han stød igjen, Collstrup faldt ved hans Side, Forstillingskasserne sprang i Luften, Folk og Heste laa slagtede omkring ham, Kanonerne bleve efterhaanden gjorte ubrugelige, Jessen stod og røg af en Stump Cigar, saae om sig og sagde:

Klem bare dygtig paa. Saa gaaer det nok.

Det gik ogsaa den Dag, tilsidst løb alle Mænd deres Vei, baade Fjenden og Vore, kun med den Forskjel, at de løb tilbage, vi fremad.

En aandrig tydsk Skribent har engang i en Geographi oplyst Verden om, at Kjøgebugt var det Sted, hvor de Danske pleie at holde deres Søslag. Sandheden beretter, at Dybbølbjerg hidtil har været det Sted, hvor de Danske pleie at holde deres Seiers-

slag. Lad os gaa til Kapitolium og bede Guderne om at Fremtiden maa svare til Fortiden, inden de sidste Dages Ende kommer.

Jeg husker en anden Dag, da skrev vi den 5te Juni 1848. Dengang brændte det ogsaa oppe i Dybbøl By, ligesom nu. En af de største Gaarde nærmest Landeveien laa sammenstyrtet i sorte, forkullede Ruiner. Der havde været kæmpet haardt og længe imellem disse Gaarde. Da Huset blev skudt ibrand, flyttede Beboerne deres Tøi ud paa Marken, der laa det endnu om Aftenen, da vi kom forbi, og Slaget var endt og vundet. En stor, sammenhobet Dynge af alle Slags Klædningsstykker og Leerkar, et Deigtrug og sønderslængede Dyner, hvoraf Fjerene spredtes til alle Sider. Et Par Storke havde bygget Rede paa Huset, den ene fløi endnu kredsende hen over de sammenstyrtede Mure. Lidt udenfor Gaarden laa en væltet Vugge, og en gammel Mand sad ved Siden af den, i en omvendt Trillebør, han støttede sine Hænder til en Stok, og saae hen for sig med et stift og tankefuldt Blik. Solen gik ned foran ham, det hele Billede var saa betegnende: den dalende Sol, det nedbrændte Huus og den gamle Mand. Hans Sol gik ogsaa ned, den flade Egn laa udbredt midt foran ham, det var hans Liv, Huset laa i forkullede og sammenstyrtede Ruiner, det var Resultatet af hans

Birken, han saae omkring sig, som om han forlangte Deeltagelse i saa sørgelig og grændseløs en Ulykke, men hvad han mødte var en Flok støiende Soldater, der vendte hjem fra Slaget, med Seirens Lykke skreven i deres Aasyn. De tænkte paa sig selv, høist paa de faldne Kammerater, men brøde sig kun lidt om den gamle Marius mellem Ruinerne.

Han sad og klippede med Øinene, som for at holde fine Taarer tilbage, det kan ogsaa gjerne være, at det kun var Sollyset, som gjorde Ondt i dem.

Det er nu sexten Aar siden det skete. Huset blev bygget op igjen. Var det maaskee det samme, som atter brændte iaften? Hvorfor ikke, det er jo den samme Valplads, det er jo endnu den samme Kamp og mod de samme Fjender, som for sexten Aar siden.

Hesten og Hunden.

Der er bleven hjemsendt saa mange og forskjelligartede Skildringer af Tilstanden paa Als, at Læserne maa være temmelig paa det Rene med Alt. Den ubetydeligste Krigsbegivenhed har funden sin Historieskriver, Ulykken har klaget, paa Vers endogsaa, Hungeren har vaandet sig, og viist Tænder mod Intendanturen. Veiret er blevet recenseret paa det Ubarmhjertigste, Phantasien er kommen Virkeligheden tilhjælp, har smykket den med fine Farver, undertiden endog klattet temmelig tykt paa. Trods alt dette, har dog den danske Beskedenhed ingensinde fornægtet sig. Kampene ved Mysunde og ved Bustrup kaldte vi Rekognosceringer, medens vore Fjender ansaae dem for Slag, efter hvilke de holdt Lov- og Takkesange i deres Kirker, og smykkede deres Feltherrer med Ordener og Udmærkelser. Arrierekampen ved Oversø har Overkommandoen kun funden Anledning til at omtale flygtigt og i Forbigaaende, medens Østerrigerne føre Bevis for, at der, forholdsviis til Kampens Længde og Tiden hvori den foregik, faldt

Flere her, end i Napoleon den Førstes blodigste Feltslag. Og hvorfor skulde vel alt dette ikke være blevet skildret som skeet er? Hvor er der en Dansk, stor eller lille, som ikke paa sin Viis maa være Deeltager i denne Kamp? hvem har ikke sendt en Fader, en Broder, en Slægtning, en dyrebar Ven over til dette blodige Stævne? Enhver Hilsen derfra maa altsaa interessere. Lad da Ingen forbauses over, hvor forskjelligartet det Stof har været, som er blevet fremdraget; det gjælder om at finde noget Nyt, det Smaa efter det Store, Alt maa med, fordi kun den samlede Sum af Enkeltheder er istand til ret at give et fuldstændigt og anskueligt Billede af det Hele.

Om Dyrene har, saavidt jeg veed, endnu Ingen skrevet; mærkværdigt nok, siden dog ogsaa de have spillet deres væsenlige Rolle i Krigsbegivenhederne. Det er om dem, jeg idag vil fortælle, og det bliver da Hesten vi skulle begynde med, Hesten, der under denne Vinters Felttog har maattet udføre de utroligste Bedrifter, af hvem saa stort et Antal Mennesker, ikke at tale om vort hele Krigsmateriel paa Tilbagetoget var afhængig, Hesten, der har lidt og taalt som de Andre, undertiden mere end alle de Andre, og det uden nogensomhelst Paaskjønnelse, uden at faae Uldtæpper eller frivillige Gaver til Belønning, uden saameget som at beklage sig over Depot eller Magazinforvalter.

Det er umuligt for den Fremmede, at gjøre sig nogen Forestilling om disse Dyrs Fatteevne og Lærvillighed. Rytterhesten kjender, som man veed, hele den lange Række af de forskjelligste Trompetsignaler ligesaa godt som dens Herre, den staaer naar der blæses Holdt, gaaer fra Skridt til Trav, fra Trav til Galop, uden at behøve nogen Paamindelse med Spore eller Tøile. Falder Rytteren i Kampen og taber Stigbøilen, staaer Hesten lidt og venter efter ham, bliver han liggende, bøier den sig ned og snuser til ham, gjør saa omkring efter den Trop, den hører til, kiler sig ind i Rækken paa sin Plads igjen, og bliver ved at gjøre Exercitsen frem eller tilbage med de Andre.

Musiken udøver en forunderlig Virkning paa den. Blæs et Stykke, og Du vil see den meest udmattede, dødstrætte Hest reise sit sunkne Hoved, spidse Ører, blive livligere og skride raskere frem.

Under Hvilen eller i en Bivouak skal man især lægge Mærke til en Rytterafdeling. Henstrakte paa Jorden, sove de, Folk og Heste imellem hverandre, i nogen Frastand en uadskillig Klump, som det ikke synes muligt at finde Rede i, den Ene ved Siden af, underneden, ovenpaa den Anden, Rytteren benyttende sin Hest til Hovedpude, krybende sammen under den, for at dække sig mod Kulden, uden at det falder Hesten ind, at forandre den engang valgte Stilling, eller naar

det er Tilfældet, da at gjøre det med en omhyggelig Varsomhed, idet den ved Hjælp af Hoved og Been først skraber sig Plads, søger at frigjøre sig, og derefter langsomt og forsigtigt reiser eller vender sig, saaledes at den ikke kommer til at træde paa de Omkringliggende.

Finder denne Hvile Sted naar Jorden er vaad eller frossen, pleier Rytteren gjerne at skyde Hesten tilside, efterat den har ligget lidt, saa tager han selv dens Plads, fordi Stedet der er varmt og tørt. Hvilket Hengivenhedsforhold udvikler ikke dette fortsatte og enge Samliv mellem Rytter og Hest. Dyret forstaaer Alt, Spog og Miner, det kjender sin Herres Gang, Lyden af hans Stemme, hans Sædvaner, det veed at opsøge ham blandt Alle, en trofast, en fordringsløs Kammerat, der har det forud for mange andre gode Kammerater, at den aldrig trætter os med hvad den maa døie og taale.

Paa Tilbagetoget fra Dannevirke, et Stykke ovenfor Isted, faldt en Dragonhest, Rytteren hjalp den op, den gned sit Hoved mod hans Skulder, sukkede og pustede og faldt igjen. Skoene vare slidte glatte, Trængselen stor, Veien var ogsaa glat den Nat, de Forudgaaende slebe den blank for de Efterfølgende. Saa gik det atter et Stykke, som det bedst kunde, Hesten vrinskede.

Det er Aftensmad den længes efter, sagde Rytteren. Jeg veed det nok, men Aftensmadstid er nu forbi, lille Lotte! Du maa see at vente til imorgen.

Foran kom en Brødvogn kjørende. Hesten gik og snøftede til Vognen.

Sikken en rar og klog Lotte! sagde Rytteren. Nu veed hun saa godt, at der ikke vanker Mad for det Første, og saa hjælper hun sig med at gaa og lugte til de Andres Brød.

Lidt efter kom en Bagagevogn forbi. Den var fyldt med Sække.

Hvad har Du i din Vogn? spurgte Karlen.

Havre! svarede Trainkudsken.

Kan man faae en lille Haandfuld til en stakkels syg Hest?

Tag væk! sagde Kudsken, der er kvitteret for det.

Rytteren skød Hestens Tøiler tilbage over Armen, og tog i al Beskedenhed en stor, tyk Sæk som laa øverst, og skyndte sig bort med den.

See, der fik vi Noget at æde, lille Lotte! sagde han triumferende, medens der blev gjort Holdt, nu skal vi see, hvad det er.

Han aabnede Sækken. Den var fyldt med Kaffebønner. Rytteren sparkede Sækken ned i Grøften. Det gik atter fremad og bestandig hurtigere, efterhaanden som Sneveiret sagtnede lidt og Dagen brød

frem. Det hed sig, at Østerrigerne vare efter os og angreb vore sidste Regimenter med en overlegen Styrke. Af og til hørtes et Kanonskud og en svag, knittrende Lyd som af Geværsalver. Hesten gled ud og stønnede og rystede paa Hovedet og faldt igjen. Karlen stod stille med Tømmen i Haanden, og saae sig om efter Hjælp

Afsted med Dig! sagde en Officeer, hvis Train blev standset af det faldne Dyr.

Den kan ikke mere, sagde Rytteren, medens Taarene løb ham ned ad Kinderne.

Ja, det gaaer os Andre som den, sagde Officeren. Ind i Rækken med Dig, og skub din Hest ned i Grøften.

Karlen adlød. Da han var kommen et Par Skridt bort stod han stille. Den forladte Hest havde reist Hovedet, saae hen efter ham og vrinskede. Da gik han tilbage igjen, klappede Hesten og satte sig over paa Grøftkanten med Tømmen i Haanden, her blev han siddende og talte sagte til den, milde og trøstende Ord, uden at bevæge sig et Skridt fremad, saalænge Iagttageren, som har fortalt dette, var istand til at øine ham. Lod han sig fange, eller kom Lotte til Kræfter igjen? Det er uvist, de bleve idetmindste sammen, Hest og Rytter.

En lignende Deeltagelse for Hesten røber sig ube-

vidst i enhver Yttring. Spørg en Kavalleriofficeer efter en Fægtning, hvorledes det er gaaet. Han vil øieblikkelig svare;

Vi have mistet to, fire eller sex Heste, Rytteren selv nævnes aldrig.

Har Løitnanten noget imod, at jeg gaaer et lille Ærende? spurgte en Oppasser sin Officeer.

Hvor skal Du hen? spurgte Herren.

Jeg har mødt Lise idag, da vi kom fra Forpost, jeg skulde bare hen og besøge hende.

Hvem er Lise?

Lise! gjentog Karlen, forbauset over Officerens Uvidenhed. Veed Løitnanten ikke det? Det er jo min gamle Hest, som kom tilskade nede ved Mysunde. Nu er hun kommen sig igjen.

I ethvert Felttog har Soldaten gjerne en eller anden Yndlingsbeskæftigelse, hvormed han udfylder sin Fritid, og som den Ene optager efter den Anden. Under Felttoget i Afrika opfandt Franskmændene en ny Slags Hornrotter, idet de indpodede Enden af en Rottes Hale midt i Rottens Pande, lode Aabningen eller det i Huden frembragte Saar gro til igjen, saa var det en Hornrotte. En fransk Lærd var just isærd med at skrive en særdeles dybsindig, videnskabelig Afhandling om dette Særsyn, da han mærkede, at man havde havt ham tilbedste. Paa Krim fangede de

Dompaper og lærte dem at fløite. Under forrige Felttog gjorde vore Soldater smaa Vandmøller, som de anbragte i enhver Bæk, i ethvert flydende, lille Vand. De, der laa omkring Kysten, gjorde Smaaskibe af gamle Træsko eller Bræddestykker, malede dem sortrødgule, og satte en Mand tilroers, dannet af en Kartoffel, to Pinde og en Papirshat. Det var en Afbildning af den tydske Flaade. Saa blev Skibet sat ud paa Vandet, eller omkring i Trenen, og sendt bort med en flittig Hilsen og gode Ønsker for den hele Familie.

Iaar har man begyndt paa at dressere Hunde, men Tiden har hidtil været saa knap og Forretningerne saa mange, at denne Tidsfordriv endnu ikke ret har kunnet udfolde sig. Flere af Afdelingerne have sig en Hund, med Regimentets Nummer klippet paa Ryggen, den tager Kvarteer med Regimentet, faaer sin Naturalforpleining paa Omgang, følger med Regimentet overalt, paa Marschen og i Kampen, møder paa Allarmpladsen, naar der blæses til Udrykning, forlader det luneste Leie for at trække paa Forpost, kortsagt, er uadskillelig forenet med den brave Flok, hvis Nnmmer den bærer.

I et Regiment hed Hunden Raps. Jeg siger hed, thi denne Uforlignelige er desværre ikke mere til. Det var en lang, mager Skabning, umaadelig styg,

halv Køter, halv Puddel, altid smudsig og tilsølet, men altid lystig, den udmærkede sig desuden ved to Rækker snehvide Tænder og to sorte, straalende og trofaste Øine. Forresten var Raps et stort Talent, en Tusindkunstner, der gjorde sin Lærer al Ære.

Denne Lærer var en Kjøbenhavner, af Fødsel Skomager, af Tilbøielighed Eventyrer, et forslagent Hoved, prydet med to store Messing Ørenringe, og paa Grund af sine Fortjenester hævet til den ansvarsfulde Tillidspost, Underkorporal. I Kvarteret var Raps næsten altid sammen med Underkorporalen, dog er det uvist, om det var Manden eller Hunden, der meest søgte den Andens Selskab. Nok er det, at de tilbragte deres Fritid sammen, og det var Raps, som vandt derved. Underkorporalen redte dens lange, filtrede Haar, klippede den, og det saa kunstigt, og hvergang med saamange Forandringer, at Raps stadig fremstillede det forskjelligste Uhyre, man kan tænke sig. Saa fik den smaa Totter ned over Øinene og Kinderne, langs henad Ryggen og nedad Benene, og det saae ud, som om den var besat med Pigge, saa blev Hovedet raget aldeles skaldet, malet lysegrønt, og Ryggen afstribet, saa blev Knebelsbarterne voxede og rundede opad mod Øinene, kortsagt, Korporalen var uudtømmelig i sindrige Opfindelser. Men paa samme Tid lod han sig det være magtpaaliggende, tillige at

indvirke paa dens aandelige Evner ved Formaninger og gode Lærdomme.

Raps! sagde han, naar man kommer ind paa Magazinet, saa vente altid de Beskedne, derfor faae de Ingenting; den Kloge sørger for sig selv. Regimentet har givet Dig en god Opdragelse, Du maa gjengjælde det, saa vidt dine Evner slaa til.

Med denne Formaning lærte han Hunden at stjæle, og det saa fiffigt, at der tilsidst næsten ikke gik en Dag, uden at den jo bragte Et og Andet hjem i Kvarteret. Var den end ikke altid lige heldig i sit Valg, saa bødede den derpaa i Utrættelighed; undertiden bragte den en Høne, undertiden et Stykke fersk Kjød, undertiden et Stykke Skinke, undertiden saa tilsølet, at Ingen kunde benytte det.

En Dag kom Underkorporalen med Melding til Kapitainen. Raps var fulgt med. Da Korporalen traadte frem i Stuen, med Haanden paa Huen, brast Kapitainen i Latter. Henne ved Døren sad Raps paa Bagbenene, nøiagtig i samme Stilling som Korporalen, med den ene Forpote paa Hovedet. Den grønne Farve i Hovedet var afslidt paa enkelte Pletter nær, som derfor dog ikke gav den et mindre charakteristisk Udseende. Hunden, med dens halvforrykte Frisure, Farvepletterne, de forskjellige opstivede Haartotter, tog sig saa grundkomisk ud, at selv Underkorporalen lo; alene Raps ved-

ligeholdt Respecten, den blev siddende i det dybeste Alvor, ubevægelig som en Støtte, med Poten paa Hovedet.

Hvad Djævlen er det for et Dyr? spurgte Kapitainen.

Det er en Hund, som er ligesaa klog som et Menneske, sagde Exskomageren.

Træd an, Raps, og viis hvad Dansken skal have!

Raps reiste sig op paa Bagbenene, bevægede Forpoterne op og ned, og gik nogle Skridt fremad i denne Stilling, som om den kjærtegnede. Underkorporalen tilkastede Kapitainen et triumferende Blik og vedblev:

Hvad skal Østerrigerne have?

Raps lagde sig ned paa Jorden, og strakte de fire Been frem for sig. Nu var den steendød. Atter et Blik og et nyt Spørgsmaal: Hvad skal Preusserne have?

Raps reiste sig, viste Tænder og vendte Bagdelen til. Efter disse Prøver paa Elevens Dygtighed traadte Læreren et Skridt tilbage og hilste, Raps stod igjen paa Bagbenene og hilste paa samme Viis. Saa gik de.

Der kunde fortælles tusinde smaa Historier om Raps, hvori han bestandig lagde sin Dyd og Elskværdighed i lige Grad tilsyne, men Pladsen her vilde blive for indskrænket dertil. Han var tilstede overalt, ved Exercits og til Ligparade, skjælvede aldrig i Faren, bukkede aldrig under for Anstrengelser, hans hele Liv var viet det Regiment, der havde antaget sig ham.

Gik det til en Kamp eller ud til Forposterne, marscherede den gjerne ved Siden af Formanden paa venstre Fløi, stille og dybsindig, som om den var sig Gangen og Maalet bevidst, den kunde da møde sin allerkjæreste Veninde, uden saameget som at blinke til den, eller naar det skete, var det med en Mine, som jagde:

Ja, undskyld, Høistærede! idag have vi Andet for end at gjøre Staahei og gaa og sjase sammen.

Paa Tilbagetoget fra Dannevirke var Raps sprungen op til en Kudsk for en tom Brødvogn. Naar Soldaterne af dens Regiment bleve saa overanstrængte, at de ikke kunde mere, krøbe de ind i Brødvognen, stuvede sig sammen i Halmen, og lukkede saa Laaget til igjen. Det fandt Hunden sig i; den modtog Enhver som kom, med en glad Tuden, og logrede for dem; vovede der sig en Anden til Vognen, en Soldat, som ikke hørte til Regimentet, saa foer den som et Lyn henover Dækselet og brød ud i en rasende Gjøen, indtil han gik sin Vei igjen og lod Vognen i Fred for Hundens Kammerater.

En Morgenstund var Raps med sit Regiment paa de yderste Forposter, omme paa den anden Side af Skoven, foran Skandserne. Det havde været en bidende kold Nat, en bestandig uenig Afvexling mellem Sne og Regn. I Morgengryet begyndte det at

fryse. Himlen var blyggraa, de gjennemblødte Soldaters Aasyn havde næsten samme Farve. Lidt før Afløsningstid kom en preussisk Kolonne frem bag Hegnene nede foran Forpostkjæden, gjorde holdt og begyndte at fyre paa Vore. Vi svarede, og der udspandt sig en af disse korte, intetsigende Fægtninger, som Preusserne ynde saameget. Lidt efter drev Fjenden og Krudtrøgen bort igjen, og Vore indtoge deres tidligere Plads. Nogle Enkelte vare faldne, blandt disse Underkorporalen med de store Messingringe i Ørerne. Raps var gaaet frem og tilbage under Fægtningen, Halen i Veiret, Front mod Fjenden, og under en uafbrudt og arrig Gjøen. Den avancerede og drog sig tilbage med sin Kjæde. Nu laa den nede i et lille Hul, nogle Skridt borte fra Korporalen, en stor Blodpøl i Sneen tilkjendegav, at den var truffen. Rygtet om dens Død udbredte sig strax, til stor Sorg for hele Kjæden. Da Afløsningen kom, samledes man om Stedet. Ja, der laa den, med fremstrakte Been og Tungen ud af Munden. Der var endnu et særdeles bistert og truende Udtryk tilsyne i dens rynkede Ansigt.

Satan til Hund! sagde En af Regimentet. Den kom dog aldrig til at holde af disse Spidshuer. Selv som død ligger den der og rækker Tunge ad dem.

Fra Vognparken.

Det er kun en sørgelig Historie, jeg her har at fortælle, et af de mange Dramaer, der daglig foregaa for vore Öine, uden dog at sees eller begribes af Andre end Den, der selv spiller dem. Har Du aldrig lagt Mærke til, hvorledes Enhver i det dagligdags Liv mere eller mindre søger at gjøre sig til Centrum i sin egen Cirkel? Udenfor den ligger det Ubekjendte, Ødet, Intet. Man har for travlt med sig selv, til ogsaa at kunne give Agt paa, hvad der hændes Andre, og om man end gav Agt derpaa, hvad saa? Det er ikke Tilskuere, men Deeltagere, Smerten og Lidelsen trænger til; den kalder, den raaber, men Ingen svarer. Vi forlange og haabe, og skuffes bestandig, og blive dog aldrig klogere.

Der kom idag en Mand kjørende paa en tom Vogn, nede ved Stranden. Vognens Form, med de høie, buede Træfadinger, dens ødelagte og tilsølede Ydre, vidnede om, at den var fulgt med Armeen paa Tilbagetoget fra Dannevirke, og hørte til en af de

Vognparker, vi have beholdt hos os fra Sydslesvig, deels fordi Als kun er istand til at stille et forholdsmæssigt ringe Antal Vogne, deels for at de allerede benyttede ikke skulle komme Fjenden tilgode, efter at være sendte udenfor vore Forposter. Her paa Øen findes derfor en Samling af omtrent 500 Vogne til daglig Tjeneste. De ere inddeelte i fire Parker eller Proviantkolonner, som de kaldes, og staa under Befaling af tre Officerer og en Politigendarme. I den senere Tid tildeles deres Heste samme Ration som Armeens. Kudsken faaer til sit Underhold 2 Mk. daglig, og efterhaanden som hans Klæder falde af ham, en ny militair Dragt, sammenstykket allevegne fra. Hvad de lide og udholde, disse Mennesker, gjør man sig intet Begreb om, de betragtes som Dyr, drives sammen og straffes som Dyr, sove under aaben Himmel, i Sneen, i en Grøft, paa en Mødding, der altid har det forud for Grøften, at den er lidt varmere, og dog lide Hestene endnu mere end Karlen, thi om Natten tager han deres Dækkener og svøber sig ind i dem.

Kudsken, jeg ovenfor talte om, sad nede i Halmen, paa en tom Fjerding, hans Ansigt var blegt, frygteligt magert, blaaligt, omgiven med et stridt, fremspirende Skæg, under hvilket en stor, skarptegnet Mund kom tilsyne. Den oprindelige Farve af hans tynde, linnede Kofte var næsten aldeles ukjendelig under et tykt Lag

Smuds og Leerstænk fra Veien. Der var i de første Dieblikke ikke noget særdeles Paafaldende ved ham, han saae ud som hundrede Andre af de Kudske, der daglig kjøre til og fra Magazinerne. Blot hans krumbøiede, sammensunkne Skikkelse og et mørkt, stirrende, næsten forstenet Udtryk af Alvor og Kulde gav ham et eiendommeligt Præg, naar man nøiere lagde Mærke til ham.

Vognen holdt stille udenfor det gamle Slot, nede ved Havnen, en lang Række stod foran; der skulde idag kjøres Brød fra et af Skibene.

Kudsken blev siddende og saae ned for sig, med et Blik, saa fraværende, en Mine saa mørk og udeeltagende, som om hele Verdens Larm og Støi var ham uvedkommende. Der gik en Kone forbi med Franskbrød og Brændeviin i en Kurv.

Skal han ha'e sig En? spurgte hun. Kudsken svarede ikke. Hun gjentog sit Spørgsmaal og stødte til ham med Haanden. Manden vaagnede, kastede et begjærligt Blik ned i Kurven, tog et af Konens Brød, dreiede det i Haanden og lagde det derefter langsomt ned igjen, medens han rystede paa Hovedet.

Vil De have et Stykke af hendes Brød? spurgte en Mand, som stod i Nærheden.

Jeg har ingen Penge, svarede Kudsken paa Plattydsk og vendte sig til Siden, som om den Sag dermed var afgjort. Manden betalte Brødet og gav ham det.

Nu en Snaps? spurgte han.

Kudsken stød Øienbrynene iveiret og saae forbauset paa ham, men han tog Brødet og tømte Blikbægeret.

En til? spurgte den Fremmede.

En til? gjentog han med et Nik og drak igjen. Dermed var Samtalen igang. Han steg ned af Vognen, tog et Stykke Rugbrød op af Koftelommen, og deelte det imellem Hestene, men saa uærligt, at den Ene fik de to Tredieparte, den Anden Resten.

Hvad fattes deres Haand? spurgte Manden, da han lagde Mærke til en lang, blodrød Stribe, som af et Slag, der løb tvers over den.

Han slog mig! svarede Bonden med den samme kolde, monotone Røst som hidtil.

Hvem?

Sergeanten! Jeg kom forsilde op til Vognparken imorges. Der gik et Regiment forbi, de sagde, jeg skulde vende om og kjøre en syg Mand for dem. Saa fik jeg Prygl, da jeg kom tilbage.

Hvor er De fra?

Fra Ascheffel i Hütten, nede tilsønder for Slesvig, det var der de mange Studenter kom og sang for os forgangen Høst. Vi skulde kjøre med Halm, Dragonerne toge os; saa hed det afsted. Vi tænkte nok, at Dansken beholdt vore Vogne, og Manden vilde ikke selv kjøre, saa siger han: Claes! Du har betalt mig

16 Daler Preussisk for den Brune. Du skylder mig fire endnu, spænd den og den Sorte for, og kjør i mit Sted, saa ere vi kvit. Jeg kjørte. Den Brune er den Hest der, den er ligesaa gammel som min Hustru, hendes Moder tjente Manden og gjorde Haandgjerning hos ham.

Hvordan har Du det saa heroppe? spurgte den Fremmede.

Nu bliver Veiret mildere, sagde han, og de snakke om, at der skal bygges et Huus for os, saa faaer vi et Sovested inde under Krybben. Naar det bare snart kunde skee, den Brune er gammel og har en slem Hoste, hun taaler ikke vel at ligge ude i Sneen i de lange Nætter.

Hvor har Du selv Kvarteer?

Ved Vognen. I Førstningen laa vi nede under Skoven ved Hørup Strand, der var koldt, saa bandt vi Hestene ved Hjulene, og krøb selv op i Vognen. Det Værste er med den Regn, jeg har ikke været af Klæderne siden jeg drog hjemmefra ved Nytaar. De blive tynde nu, og der er gaaet Hul paa min ene Brist.

Hvordan har I det hjemme, mens Du er borte?

Manden saae hen for sig, hans Oienbryn trak sig sammen under den graa Kaskjet, men han svarede ikke.

Har Du hørt Noget fra din Hustru siden?

Da jeg drog hjemmefra, var hun syg, hun havde

nylig faaet sig en lille Pige. Hun laa i den ene Seng, Barnet i min. Det var saa lille og saa magert. Hun vinkede ad mig, at jeg skulde komme hen til Sengen, og saa sagde hun: Claes, Du maa kjøre. — Men Du er jo syg, sagde jeg. Hvem skal hjælpe Dig? — Det faaer at gaa som det kan, sagde hun, men naar Du kjører for Manden, tjene vi jo de fire Daler, og den Brune hører os til. — Jeg bad da Nabokonen see lidt ind til hende, naar hun kom fra Arbeide, og saa kjørte jeg.

Men hvordan har nu dit lille Barn det, siden hun selv er syg?

Det er vist dødt, svarede han sagte, næsten hviskende, og det er godt, desfør kan hun komme til at arbeide igjen. Mens jeg er borte, maa hun selv tjene Føden.

Hvorfor troer Du, at Barnet er dødt?

Det saae saa daarligt og vissent ud. Det laa og græd og vimrede. Vort første Barn døde ogsaa. Hun er kun svag, hendes Bryst duer ikke.

Han taug, men der var heller ikke mere at fortælle. Smerten og Lidelsen har sit eget Sprog, som kundgjør sig uden at behøve Ord. Alt hvad han havde fortalt, blev stødt ud, kort og afbrudt, dvælende, som om det kostede Umage at faae Ordene frem. Det var, som om disse røde, stirrende Øine mødte det Bil-

led, han fremstillede, som om de i Løndom havde udgrædt alle deres Taarer.

Nu sad han og saae hen for sig, og pillede paa Halmstraaene.

Alene en svag og krampagtig Skjælven omkring hans Læber røbede den dybe og grændseløse Smerte, han søgte at skjule.

Artillerisergeanten.

Veed Du hvad Høruphav er? Et usselt Fiskerleie, med en Snes smaa, faldefærdige Hytter, omgivne af Kaalhaver, og byggede langsmed Kammen af den steile Skrent, som skraaner ned mod Havet. En dyb Huulvei skærer sig bugtende ind imellem Bakkerne., tilhøire for den ligger der en stor Skov, som Aar for Aar bliver mindre og tyndere. Prægtige Rester af Eg og Bøg, men tillige sørgelige Minder om Fortiden, da Skoven krandsede hele Kysten, og gik lige ned til Søen, hvorom begravne Stammer og Rødder endnu vidne, da Træerne speilede deres Kroner i Vandet og indesluttede Fiskerhytterne og Huulveien og Rugmarkerne paa den anden Side Skrenten.

Om Sommeren finde Skibene en sikker Ankerplads inde i den dybe Bugt; saa drage Mændene ud paa Fiskeri og seile med Torsk op til Sønderborg, eller hjælpe Skipperne med at baade Favntræ ud fra den flakke Strand. Konerne gaa i Marken; den øvrige Familie, Børnene og Grisene, ligger og strækker sig i

den varme Sand, nede ved Vandet, og kigge op efter Hættenternerne, der flagre henover deres Hoveder, og søge efter døde Fisk i Tangen.

I gamle Dage, da hele Kysten dannede en tæt og uafbrudt Skov, som kun Hjorten og den omstreifende Jæger besøgte, var Høruphav et godt og sikkert Skjulested for Fribytterne sønderfra. Her laa de i Læ for Efteraarsstormen, og speidede og lurede efter de rige Handelsskibe, som droge ud fra Flensborgfjord, eller som kom ned igjennem Beltet; herfra løb de i maaneklare Nætter op mod Kysten og gjorde Strandhugst, hvor Leiligheden var dertil.

Ogsaa disse have efterladt deres eiendommelige Minder i Landet. Hist og her reiser en gammel, halvsunken Kæmpegrav sin Top over Skrenten, bestandig saadan, at den kan øines ude fra Søen; længer inde i Skoven ligger der en Kreds af store, mosbegroede Stene, og midt i Kredsen et spaltet Offerbord, næsten gjemt under Bregner og Løv og gule Græstotter.

Det var Høruphav i Fortid og i Fredstid. I dette Foraar er Alt forandret. Stedet er blevet til et Spisekammer for hele den larmende og hungrige Skare, som færdes herovre. Uhyre lange Forraadskamre af gule Fyrresjæl strække sig hen under Bakken. Hundrede og atter hundrede Skibe ligge fortøiede langs

med Stranden, eller for Anker inde i Bugten; flydende Magaziner, der i Nødsfald ere rede til ved det første Signal at gaa tilsøes og bjerge deres Ladninger ovre paa Fyensland. Dampere komme og gaa, slæbe og stønne. Her losser Artilleriet Krudttønder, Projektiler og riflede Kanoner, hist vade Vogne med Halmlæs eller Brænde iland fra Skibene, her synge de, der skjændes de. Soldaterne have gjort Ild paa i Grøften, og stege Flesk. Lidt længere tilbage staa fire Soldater i Skjorteærmer, og høvle Bræder og tømre Ligkister sammen. Larm og Støi overalt, et Chaos, en tilsyneladende Forvirring, som Ingen veed at finde Rede i, uden en lille, graahaaret Mand i Officeersuniform, som færdes dernede ved Dag og ved Nat. Det er Magazinforvalteren. Det er ham, der er Generalen for det Hele.

Ovre under Skoven ligger der en aaben Mark langs med Stranden, der har Vognparken sin Plads. I Vinter var der en Smule koldt paa dette Sted, naar Sneen og Stormen kom ind fra det aabne Hav, Hestene stode og rystede af Kulde i de lange Nætter, Kudsken laa gravet ned under Halmen i Vognen. Da Foraaret og de lyse Nætter kom, blev der bygget Barakker til dem, saa kom Hestene i Huus om Natten, og under deres Krybber var der dannet et lille Rum, smalt og aflangt som en Ligkiste, til Kudskene. Fra

den Tid havde de ingen Nød, det var et sandt Herreliv imod det tidligere.

I disse Dage have vi havt en Smule Forhør hernede ved Parken, sagde den gamle Sergeant, det er bestandig ham, som fortæller; der har staaet i Dagsbefalingen, at en Afdeling Vægtbønder skulde følge med os over til Skandserne, for at Vognene kunde være mere i Nærheden, naar Nogen kom til Skade. Det kneb at faae dem med, de Kegler. I Førstningen klagede de over Kulden, men efterhaanden som Pikkelhuerne rykkede os nærmere paa Livet, blev det dem for varmt, man kunde aldrig gjøre dem det rigtigt tilpas. De tilsagte Gaardmandskudske fra Als vægrede sig tilsidst reent ud for at følge med derover. De vrøvlede om, at de vare komne for at kjøre og ikke for at vende hjem igjen med en Granat i Livet, og der var forsaavidt Noget i det; Kuglerne er blinde, veed De, og gaa ikke engang afveien for Vægtkudskene, efter hvad jeg har bemærket. Men saa var Korpsintendanten saa resolut, at byde dem en Rigsort for at tage derover i fireogtyve Timer, en Rigsort! hvad synes De? fra den Dag af — var der naturligviis ikke en Sjæl, som trykkede sig mere. Det er jo begribeligt nok.

I forrige Uge var det vor Tour at trække paa Forpost. Vi stillede som sædvanligt Kl. 6, og droge derover. Det var ellers en rar Nat den. Om jeg

saa bliver saa gammel som Jerusalem, skal den staa prentet for mig, her i øverste Etage. Ikke en Minuts Ro saalænge Mørket varede. Det drønede og det peb og hylede, som om alle Helvedes onde Aander vare slupne løs over os. Jeg har været med paa de store Slagmarker i 1848, og jeg bildte mig af og til ind, at det kunde kaldes Bataille, men det var en reen Børneleg mod denne. Vi laa i vore Sandhuller, og dukkede os og krøb sammen, naar de varskoede for en Ny, og Blokhuset bag os blev skudt sønder, og Broen splintredes, Traverser og Skandsekurve og Lavetter og Kanoner laa som en ukjendelig Dynge omkring os. Ingenieurerne, der pleiede at gaa paa Arbeide om Natten, for at udbedre Skaden fra forrige Dag, vendte denne Gang om paa Halvveien. Artilleriet slæbte en ny Kanon ind i Skandsen; den blev sprængt før den kom i Stilling. Luften skinnede i lange Lysstriber af Bombernes Brandrør, og naar man engang imellem vilde rette Lemmerne lidt, og til en Forandring kiggede op over Graven, saa saae det ud som Lynglimt ovre i Horizonten, hvor Preusserne havde deres Batterier. Af og til lød det omkring os som Suk eller en sagte Stønnen, saa taug det strax igjen. Ingen sagde Noget, men Alle vidste vi nok alligevel, at nu var der En, som blev meldt ud af Selskabet. Der laa en læmlæstet Kammerat ved vor Side. Vi bredte

et Tæppe eller en Frakke over ham, for at Ingen skulde lægge Mærke til, hvor rædsom han saae ud.

Hvad der ærgrede mig meest, var, at Preusserne skøde paa os med vore egne Kanoner: de to smaa Haubitzer, som vi havde mistet oppe ved Dybbøl By, forgangen Eftermiddag. En fjendtlig Kugle, det faaer at gaa, den er kun skabt til at gjøre Ulykker, og har ikke faaet bedre Forstand, men at vore egne Kugler skulle slaa os ihjel, det viser min Sjæl en daarlig Opdragelse.

Det laa jeg og grundede paa. Tilsidst blev det da Morgen igjen, og saa vare Preusserne trætte. Vi havde havt 16 Vogne med fra Parken; da det blev lyst, manglede der een. Vi gjorde Melding og talte om igjen, men Vognen kom ikke tilstede; saa holdt de Forhør, og i dette kan De tænke Dem, staaer en Mand frem og fortæller, at Kudsken var sluppen bort med Vognkommandeuren, Sergeant Apitzs Vidende; Fyren havde seet dem tale sammen, ligesom Vognen kjørte sin Vei. Jeg kunde have ønsket den nedrige Angiver en ordenlig Brandraket i Livet, og jeg gav ham et Par Øine, naada!

Sergeant Apitz er nemlig min gode Ven, maa De vide, jeg har levet sammen med ham fra Barn af. De kjender vel nok Apitz, — ikke? Det er en Artillerist af den gamle Skole, resolut og altid første Mand

paa Pladsen naar det gjælder; en kjøn Karl at see paa, 68 Tommer rigelig maalt, men naar man kneb ham lidt under Hagen, eller den Dag han fik Messingkorset foran Fronten, maalte han sine 68½. Saa har han et Haar, den Fyr, saa krøllet som Sneglen i en Proptrækker, og saa sort, som om han hørte til Familien fra det gamle Testamente i Læderstræde, hvilket jeg dog maa sige til hans Undskyldning, at han ikke gjør. Og han skulde have været Lurendreier, glemt sin Skyldighed og hjulpet den Gavtyv af Ægtbonde over i Preussernes Hønsesti? Det var umuligt, men sandt var det dog alligevel.

Da Obersten spurgte ham, hvad han havde at svare til Karlens Beskyldning, blev han saa bleg som et Lig, rettede sig i sin hele Høide, med Haanden paa Chakoten og svarede, at det forholdt sig rigtigt Altsammen.

Jeg stod, som om jeg var falden ned fra Maanen, men hvad var derved at gjøre? Jeg grublede og grublede; efterhaanden gik det op for mig, at der i de sidste Aar rigtignok var foregaaet en stor Forandring med Apitz, og ikke til det Bedre.

Det Første jeg mærkede til var forgangen Vinter nede ved Frederiksstad, der giftede han sig med et tydsk Fruentimmer. Naa, det fik at gaa, for man kan da gjerne være en honnet Pige, fordi man er tydsk, jeg

mener paa en vis Maade; men saa kom Barnedaaben, det var værre. Han lod Drengen døbe Gottlieb Ehrenfried, to fordømte tydske Navne, der sade mig paatvers i Halsen, hvergang jeg skulde udtale dem. Da jeg hørte ham nævne Drengen, trak jeg paa Skuldren, og gav mig til at fløite. Han vidste paa en Prik, hvad jeg meente.

Det Danske ligger ikke i Navnet, kom han hen og sagde.

Det gjør det ikke heller, svarer jeg, men en Artillerist bringer da gjerne sit Barn lidt anstændig ind i Verden, og skamferer det ikke fra Daaben af med et fremmed Skilt.

Han er kaldt op efter sin Bedstefader, svarer Konen; han skal blive en brav Mand ligesom han.

Ja, det ligger da heller ikke i Navnet, lille Madam, svarer jeg og fløiter igjen, og saa hed Drengen Gottlieb Ehrenfried. Ved den Sag var der ikke mere at gjøre.

Da nu Apitz havde tilstaaet, var Forhøret endt for den Dag. Obersten rystede paa Hovedet og sagde:

Jeg har hængt det Messingkors paa Ham, Apitz; efter hvad der er skeet idag, kommer jeg nok ogsaa til at tage det fra Ham igjen.

Apitz stod og mumlede, men han sagde Ingenting, for han kunde Ingenting sige, saadan dirrede

hans Læber. Han blev ved at see paa sit Kors, og imens løb Taarerne ned over hans Kinder.

Nu igaar kom de ned til Høruphav, hvor Vognparken staaer, og dengang gik Forhøret ret ordenlig til, for der var en Auditeur med. Han spurgte og han dikterede. Apitz sad og krøb sammen og dukkede med Hovedet; hans lange Proptrækkerkrøller faldt ned over Panden. Hans Svar vare korte, og kostede Skriverknægten langt mindre Tid at føre paa Papiret, end Auditeurens Spørgsmaal, for han nikkede blot og sagde Ja til Alt, og lod, som om den hele Sag ikke kom ham ved; først dengang Obersten talte om, at han nok mistede sit Messingkors, foer han op og futtede i Veiret, som naar man stikker Lunten til en Raket. Iaften taler jeg med ham, saa vil jeg holde Forhør, for der stikker Noget under den Sag, Noget, han ikke vil ud med, det er klart. Har De Lyst, kan De komme ned paa Bænken bag Marketenderboden efter Tappenstreg, saa skal jeg fortælle Dem, hvad jeg faaer at vide. — Med disse Ord saae Sergeanten paa sit Uhr og gik.

Den næste Aften mødtes vi imellem de nye Barakker udenfor Sønderborg. Dertil havde Kugler og Granater endnu ikke naaet, men man hørte dog uafbrudt deres Piben, som om det var en Flok løsladte onde Aander, der fore igjennem Luften. De trængte

ind til os allevegne, disse brummende Lyd fra Kanonerne, Ligsangens og Seirssangens Melodi.

Barakkerne laa midt i en Lavning, omkredsede mod Vest af høie Banker, hvorfra de fem Veirmøller vise sig, ligeoverfor komme de fem Broagerbatterier tilsyne, og mod Øst de store Skove, som nu efterhaanden synes at antage et svagt grønligt Skær, tiltrods for Kulden og Nattefrosten. Midt i Dalen reiste sig en Mængde gule Træhytter, belyste af Aftensolen, omgivne af Røg og en branket Madlugt; imellem dem vrimlede det af Soldater i Klynger og Grupper, der fremstillede Billeder, et Liv, en munter, broget og sorgløs Færdsel, som tilbød Maleren et uudtømmeligt Stof, og som han ogsaa langt fuldkomnere og mere betegnede end Skribenten vilde være istand til at fremstille. Omkring os lyder Fodgardens Musik, der hvor den spiller er Leirens Centrum. Oppe ved Diget sidder en Soldat i Skjorteærmer og syer paa et Par nye Støvler, medens en Kammerat ved Siden af ham ligger paa Maven i en Bunke Halm og skriver et Kjærlighedsbrev til Hjemmet. Længere nede ved det samme Dige have de hugget Buskene om og flette Skandsekurve af dem. Paa den ene Side Barakkerne flagrer en Snor i Aftenluften, med nyligt vasket Linned. En smuk Garderkarl, med kulsort Skæg og brunt Ansigt, staaer endnu ved Vaskerballen, med opsmøgede Ærmer og Piben i Munden.

Ved den anden Side holde to Vogne, fra den ene veie de Kjød ud til Naturalforpleiningen. En Mand fik for lidt; han rystede paa Hovedet og sagde halvhøit, idet han tog sin Part og gik:

De snød mig, men det kan nu være det Samme for den Gang.

Dermed var det endt. Overhovedet var det saare sjeldent, at man hørte et høirøstet Klammeri mellem alle disse forskjellige Mennesker, som her vare komne sammen, ligesaa sjelden saae man et Exempel paa Beruselse. Den anden Vogn var Marketenderens, altid omringet, altid i Virksomhed, indeholdende en Overflod af gammelt Hvedebrød, tyndt Øl og Brændeviin, der udgjorde de meest søgte Artikler. Langs med Veien staa Rester af Flyttegods, Pander og Rokker og gamle Chatoller, som Beboerne af Sønderborg have flyttet udenfor Byen, men endnu ikke fundet noget Tag til. Imellem dette Gods kjøre Artillerivognene og endnu en anden Række Vogne, med Halm i Bunden; de bringe Saarede ud til Augustenborg, men hvad kommer det de Friske ved? Omkring dem lyder Sang og Latter og Kommandoord og Janitscharmusik. Nu spiller Garden en Polka. Soldaterne danse. En Artillerist mangler en Dame; han danser alene, svingende en Støvle i den ene Haand, en Flaske i den anden. Der er Noget i alt dette, som tiltaler og opliver. Man

føler Lyst til at trykke disse sorgløse, livsglade Soldaters Hænder; de gaa fra Legen og Dansen til Vagten i Skyttegravene og Granatskuddene i Skandserne. Taler man med dem, kan man være vis paa, at de foretrække at lytte til hvad den Fremmede fortæller, istedetfor at meddele, hvad de selv have oplevet.

Den gamle Sergeant sad inde i Marketenderens Bod, alene ved det lange Bord, med et klinket Ølkrus foran sig; han røg af en kort Træpibe og stirrede dybsindig ned paa de Figurer, han tegnede i det spildte Øl paa Bordet. Da jeg satte mig hos ham, rystede han med Hovedet.

Det er en ravgal Historie, sagde han, og det er gaaet, som jeg tænkte; den forbandede Kjærlighed er Skyld i det Hele. Jeg har sagt ham det saa mange Gange, at det var en feil Hat, han fik paa, men det hjalp ikke. Slaa Dig heller til Spil, Du, for det holder op, naar din Lønning er borte; tag Dig en Ruus, for det gaaer over igjen; men med Kjærlighed er det, som naar en Aal løber i en Ruse. Jo længere den kommer ind, desto fastere sidder den. Det er min Religion. Det var nu mens han var ude af Tjenesten, at Apitz boede nede i Syderstabel, og hjalp sin Mester, den gamle Smed. Det Syderstabel gik han altid og snakkede om, og det varede længe før jeg fik lokket ud af ham, hvordan det egenlig forholdt sig. Dernede

boede en rig Gaardmand, ham med det kjønne Navn, De husker nok: Gottlieb Ehrenfried. Han havde en Datter, som Apitz holdt af, fra de vare Børn. Hun var kjøn at see paa, aa ja! naar det kan gjøre det, havde deilige blaa Øine og en kjøn lille Mund, paa det nær, at den kun talte Tydsk. Hun skikkede ham to sammenlænkede Knapper, et Par Muffedisser og et Cigarfoderal med en broderet Tulipan, som han gjemte sine Penge i, og gik og rugede over, som om det var en stor Skat. Hun holdt ogsaa trofast ved ham, skjøndt han var en fattig Karl, der kun havde sit Kommisbrød at leve af, og hun derimod var en rig Pige. Saa stod han og gjorde Beslag dernede, og bankede og smedede, saa det gnistrede omkring ham, og boede i et Huus, saa lille, at man næsten maatte stikke Armene ud af Skorsteenspiben, naar man rigtig vilde strække sig. Men om Aftenen vaskede Apitz Kulstøvet af sig, og kom Vand i sine lange Totter, og listede ned under Piletræerne, langs med Eideren.

Der gik han og Johanne Gustave og talte sammen. Hun var forknyt tilsidst, men han havde Lommen fuld af Tro og Planer, som man da altid har, naar der er en Kvinde med i Spillet.

Det bliver dog Ingenting til, sagde hun en Aftenstund, med Hovedet paa hans Skulder. Vi maa vente endnu i mange Aar, og dertil er Du for ilter i

dine Haab, min Ven. Fatter har andre Planer med mig, og Motter tænker paa den rige Jorgen Salmsiedel ovre fra Bergenhusen.

Da har jeg et bedre Haab, sagde Apitz. Din Fader er en strix Mand, men han er ogsaa en god og skikkelig Mand, med Hjertet paa det rette Sted, og naar han mærker vor Nød og seer, at vi kun gaa paa ærlige Veie, saa lemper det sig nok. Saa faaer Vorherre at hjælpe for Resten.

Hun smilede, og troede tilsidst som han, og sad lidt og saae paa ham, saa gik de hver til Sit.

Lidt efter skiltes Buskene, og der traadte en gammel Mand frem med et barsk Ansigt; han havde ligget bag Pilene og hørt paa den hele Forklaring. Han blev staaende noget og saae efter dem og rystede paa Hovedet; saa gik han ogsaa sin Vei.

Næste Morgen kom Gottlieb Ehrenfried ned i Smedien, hvor Apitz stod og hamrede paa en Hestesko, og sang af Hjertenslyst.

Jeg skal have mig en ny Hjulring til min ene Vogn, sagde han, kan I kludre den sammen, Smed?

Det kan nok lade sig gjøre, sagde Apitz venlig. Vær saa god og kom indenfor, Hr. Gottlieb Ehrenfried, og faae Jer en Bid Brød og en Dram til Frokost.

Har I noget Godt at byde mig? spurgte Gaardmanden. Jeg har ellers spist min Frokost for idag.

Saa stod han lidt og saae sig om derinde, og rystede paa Hovedet og smilede medlidende til Alt. For smaat og daarligt saae der rigtignok ud.

Hvad det dog er en usel Rønne I boer i, sagde han. Den er nærved at falde sammen over Hovedet paa Jer, og saa er her saa engt, at man knap kan vende sig herinde.

Det kan blive bedre, sagde Apitz.

Ja, naar I havde noget Mere i Lommen, men der har I heller Ingenting.

Det kommer nok.

Det vil vist vare længe. Gjør mig saa min Hjulring færdig.

Dermed nikkede han og gik. Da han kom udenfor, stod han lidt stille, som om han betænkte sig, saa vendte han tilbage igjen.

Hør Smed! I kan maaskee faae Lov til at bygge Jer en Hytte paa det lille Stykke Mark, jeg eier heroppe ved Diget. Der ligger ogsaa en Slump Steen, som jeg har kasseret, nedenfor min Lade. De kan vist være gode nok til Jer. Hvad synes I derom?

Apitz gjorde store Öine; han stod og gabede, og kunde ikke komme til sig selv af Forbauselse. Gaardmandens barske og hovmodige Ansigt forandrede ikke en Mine. Han gik nærmere hen til Smeden og tog fat i hans Skjødskindsrem, medens han hviskede:

Hvorfor svarer I ikke? Tak er dog let sagt, og det Tilbud faaer I vist ikke Enhver til at gjøre Jer. — Een Ting vil jeg blot lade Jer vide. I understaaer Jer ikke mere at møde Johanne Gustave nede ved Piletræerne. Gjør I det, skal I faae med mig at bestille.

Efter disse Ord gik han. Næste Dag kom han igjen, med en malet Femalensstok, og fulgtes hen paa Marken med Apitz for at vælge Pladsen, hvor den ny Smedie skulde bygges. Gottlieb afsatte selv Maalene, og bestemte, hvordan Alt skulde være; naar Apitz sagde Noget, som han ikke syntes om, afbrød han ham:

Ti I blot stille; siden det er mig, der bygger Huset, vil jeg da ogsaa staa for, hvordan det skal være. Deri havde jo Manden Ret paa sin Maade.

Saa blev den nye Smedie da bygget, og ved Siden af den reiste Gottlieb et lille Vaaningshuus med to Døre og grønne Vinduer i; men om Johanne Gustave talte han aldrig; Apitz saae hende ikke heller uden om Søndagen, naar hun gik op i Kirken med sin ene Tante. Saa havde hun Psalmebogen indsvøbt i sit hvide Tørklæde, og saae ned for sig, uden at give Agt paa Nogen. Men mærkværdig nok, hun blev dog ved at bo i alle hans Tanker og i al hans Idræt, det sagde han idetmindste. Kan De forstaa det?

Da Huset var færdigt, flyttede Apitz ind, han fik

mere Arbeide, og nu var der Plads til at holde en Svend til.

En Dag kom Gaardmanden ned og saae hvordan det stod sig; han sagde ikke stort, men gik omkring med Hænderne paa Ryggen, som han pleiede, og lagde imidlertid nøie Mærke til Alt. Da han vilde til at gaa, kaldte han Apitz hen til sig og sagde:

Her har I Papirene paa Stedet og Obligationen paa mine udlagte Penge. Den skriver I under og skyer mig tilbage imorgen. Kan I saa betale mig Renten, naar Terminen kommer, er det godt, men det bliver I vist ikke istand til for det Første, saa ringe og fattig en Karl I er.

Nu gik den Vinter, og da Terminen kom, havde Apitz samlet Renterne, og klædte sig kjønt paa, og gik op til Gaardmanden for at betale ham. Han tænkte, at han maaskee skulde faae Johanne Gustave at see, men det slog feil. Gottlieb bød ham ind i den forreste Stue, og tog imod ham som en Fremmed. Pengene lagde han ned i en Tegnebog, der var fyldt med Sedler iforveien.

Det kneb nok for Jer, at faae dem skrabet sammen, sagde han. Jeg ventede heller aldrig at have faaet mine Penge igjen. Har I seet den nye Sal, jeg har indrettet mig i Efteraaret?

Med disse Ord aabnede han Døren til en prægtig

Stue, hvor Alt skinnede af Forgyldning og kostbare Møbler og Vaser og andet Krimskrams. Saadan en Boutik havde Apitz aldrig seet; han blev staaende udenfor Dørtrinet, maalløs af Forbauselse.

Tør jeres Fødder godt af, og træd kun indenfor, sagde Gottlieb, det er betalt Altsammen.

Smeden beundrede hvad han saae. Gaardmanden gik op og ned ad Gulvet, med Hænderne paa Ryggen. Jeg vil lade Jer vide, at Byfogden og mange fornemme Herskaber af den høie Adel komme reisende hertil fra Frederiksstad, bare for at see denne Stue, sagde han, da han lukkede Døren.

Saa fortæller Apitz, at det var henimod Juul, eller henimod Paaske, det husker jeg ikke, og det gjør ogsaa ligemeget, da kom Gaardmanden op i Smedien og bestilte sig en ny Vognaxel.

Den skal være af det allerbedste Jern, I har, og saa smuk, som I kan kludre den sammen, sagde han. Det er ligemeget, hvor lang Tid I bruger til Arbeidet. Jeg er Mand for at betale Jer. Det veed I.

Da de havde aftalt Alt, gik de ind i Stuen. Det var koldt derinde, og Leiligheden tog sig heller ikke videre kjøn ud, for Apitz boede meest i sin Smedie og lod Stuen være Stue.

Gudfader fri os, som her seer ud! sagde Gaardmanden, da han havde staaet og seet sig om. Støv

og Spindelvæv i alle Kroge, sikken et Bord og sikken et Gulv. I trænger til En, som kan holde reent herinde.

Det skeer vist aldrig, sagde Apitz, for jeg kan ikke faae Den, jeg helst vil have.

I kan klæde Jer pænt paa og komme op og spørge Johanne Gustave, om hun vil hjælpe Jer, sagde Gaardmanden.

Da Apitz hørte dette, gav han et hvinende Skrig, som om En havde stukket ham en Sabel i Livet; han sprang hen til Gottlieb som et forrykt Menneske, omfavnede ham og kyssede hans Hænder, knælede for ham og gav sig til at græde som et lille Barn; men det var af Glæde han græd.

Naa! hvordan er det Han skaber sig, sagde Gottlieb og rev sig løs fra Smedens Favntag. See, hvordan Han har krøllet min nye Frakke, den har nylig kostet mig 35 Mark Lybsk oppe i Hamborg. — Jeg skal sige Jer Noget, Smed Apitz! jeg har gaaet og luret efter Jer, om I holdt Jer fra Johanne, som jeg befalede; I havde ogsaa bedre Tro til mig, den Aften nede ved Piletræerne, end hun, det er det, der har frelst Jer, saa fattig og ringe en Svigersøn. I kan være forresten.

Nu gik Apitz op til Johanne Gustave, og en Maaned efter gjorde Gaardmanden deres Bryllup inde i den nye Stue. Dengang de om Aftenen skulde kjøre over i Smedien, kaldte han Apitz ind til sig i En-

rum og gav ham et sammenlagt Papir i Haanden. Det var Obligationen paa Huset, og den var revet i mange smaa Stykker.

Det er Kvittering for Renterne, sagde Gottlieb, for nu faaer I vist ikke Raad til at betale dem mere. Lad mig blot see, I skikker Jer godt og skjønner paa den store Velgjerning, jeg har gjort mod Eder.

Apitz var den Aften reent fortumlet over sin Lykke, som han kaldte det; han tog Gaardmandens Haand og sagde:

I har gjort mod mig, hvad intet andet Menneske i Verden kunde gjøre. Jeg skal aldrig glemme det, Gottlieb Ehrenfried, og kommer der nogensinde den Stund, da jeg kan være Jer tilgode igjen, saa kan I lide paa, at det skal skee.

Dette Løfte gav Apitz af sit inderste Hjerte og med vaade Øine, men Gaardmanden trak sin Haand ud af hans og brast i Latter.

See Dig om, Apitz Smed! sagde han, saa langt dit Øie rækker, gaaer min Mark, min Gaard er kvit og fri, mine Penge staa fast i Hamborg Bank, mine Sønner ere forsørgede, min Kiste og min Lade er fuld; den Dag kommer aldrig, da saa ussel en Muus som Du, kan hjælpe en Løve som mig. Skik Dig bare vel og skjøn paa min Medlidenhed, dermed lade vi det være godt.

Nu gik der et Aar igjen, saa var det, de fik den

lille Hvalp med det katholske Navn, som jeg stod Fadder til. Saa kom Krigen, og Apitz huskede paa, at han var Artillerist, han vilde med. Han vovede ikke at tale til Gaardmanden derom, men Gottlieb begyndte selv paa det.

Det er, som det bør være, sagde han. En Mand maa aldrig glemme, paa hvad Side han hører til. Mens Du er borte, skal jeg værge om din Hustru, det er betroet Gods. Saa kan Du komme igjen, naar Du vil, dit Huus skal staa rede; men derfor er det dog bestandig Løven, som hjælper Musen.

Da Armeen drog fra Slesvig, toge vi Ægtbønderne med os. Blandt dem var der en Vogn fra Synderstabel, det var Gottliebs ældste Søn. Gaardmanden kom jagende op til Flensborg og bad om at faae ham fri, det gik ikke; han reiste over til Kjøbenhavn, fra Kjøbenhavn til Als, og bad Generalen om det Samme. Han fik Afslag overalt. Han bød svære Penge for at faae den Dreng hjem, men det hjalp ikke. Kan De nu forstaa, hvorfor Apitz lod ham slippe? Dengang de skiltes, spurgte Sønnen, om han vilde have Bud hjem med?

Du kan hilse Gottlieb og sige, at undertiden kan dog Musen hjælpe en Løve, sagde Apitz. Men han mister sit Messingkors for den Spøg. Det er afgjort.

Jordefærd.

Idag ringer Kirkeklokken til Lig, iaften kimer den til Paaskefesten og imorgen til Kirkegang. Det er den samme Strube, der synger for Sorg og Lykke. Oppe paa Banken reiser den gamle Kirke sit Hoved over Byens lave Huse, som en Fader mellem sine Børn, nu er den pyntet og feiet, for fjorten Dage siden var den fyldt med Halm og Soldater. Inde i Kirkestolene laa de og sov med Tornystrene under Hovedet, og paa Altargulvet, og over de gamle Borgermestres og Byfogders Ligstene strakte de sig, snakkede og stoppede Strømper og fortalte Historier. Livet over Døden, det er som det skal være. Hele Gulvet var fyldt med Halm, indtil en Alens Høide. Kom saa Sovetiden, søgte Enhver sig den Kammerat og den lille Deel af Leiet, som han foretrak meest, og borede sig derefter ned i Halmen, som han stod og gik. Sengen var altid færdig. Den Anden dækkede enhver Aabning til efter ham, og saaledes hjalpes de ad, indtil den Sidste. Seet fra et Hjørne, under Belysning af den store Lygte, som i Privatbygninger pleiede at hænge

ned fra Loftet, og som de bade saa mindeligt om at faae Lov til at tage med ind i Sovesalen, trods Farerne for Ildsvaade, som de endog undertiden skillingede sammen til at bekoste i Fællesskab, viste det hele, store Rum sig i de første Dieblikke før Søvnen, som et uhyre, bevægeligt Halmtæppe, hvorigjennem der snart strittede et Been, snart en Arm, snart et skægget Hoved frem. Luften var tung og trykkende, kvælende, Lyset brændte dødsigt i Lygten; en Snorken i de meest forskjellige og bedøvende Gjentagelser lød allevegne fra; et Raab i Søvne, en Stønnen eller en kraftig Ed, naar den Ene rullede ned i den Andens Hul, blandede sig derimellem. Om Morgenen var Optrinet endnu mere malerisk: saa syntes hele Halmtæppet at være oversaaet af Hoveder, gabende, nikkende, leende, stirrende omkring sig, indtil endelig Underkorporalens: Mandskabet paa Støvlerne! afbrød disse Betragtningers kostelige Dieblikke, og bragte det hele Halmtæppe til at briste. Saa styrtede de frem, børstende, gnidende, strækkende sig, fulde af Halm, eller som det i et kunstnerisk Udtryk kaldtes, af Svinefjer i Haaret. Derfra gik Vandringen ned til Truget eller Posten ved Karolineskolen, hvilket dog i den senere Tid næsten ogsaa syntes at blive anseet for en overflødig Luxus.

Ude paa Kirkegaarden kaste vi et nyt Batteri, de Begravede komme atter frem for Lyset, man holder

sig undertiden længere frisk nede i Jorden, end ovenpaa den, der er blot mindre Glæde derved.

Forleden skinnede Solen ind i Kisten til en ærværdig Dame, med lange, brune, flettede Haar, og en stor, hvid Krave om Halsen. Hun laa med foldede Hænder og et Udtryk i det indfaldne Ansigt, saa strengt og haardt, som om hun skændte paa dem, der bankede paa hendes Kiste og forstyrrede hendes Fred. Krigen fører Sligt med sig, det kan ikke være anderledes.

Ovre paa den gamle Kirkegaard ligger Steen ved Steen, Kors og Urner med halvtudslettede Indskrifter, der omstændeligt fortælle Enhver, som bryder sig om at vide det, hvilken Dag Borger og Parykmagermester Søfren Olesen kom ind i Verden, og hvilken Dag han gik bort igjen. Alt vel betænkt, er der ikke stort mere at sige om de Fleste af os, vi fødes og vi dø, dermed er vort Drapa sungen. Kun nogle Enkelte af os have gjort mere, derom vidner for Exempel en høi, rund Granitsteen, midt paa den gamle Kirkegaard, med et hvidt Marmorkors og en Indskrift, som fortæller, at denne Steen satte det danske Folk over trofaste Sønner, som døde for Fædrelandet 1849, 50, 51. Rosenbuske og Vintergrønt gro op ad Graven. Tæt udenfor ligger den store Mølleskandse. Hvergang Kanonerne sende deres Budskab over mod Dybbøls Huse, ryster Graven, og den høie Ligsang lyder henover dem mod hvem de strede.

Der var da Jordefærd idag. Inde i det lille Huus, skraas overfor Ligkistesnedkeren, laa de Faldne fra sidste Slagdag. Generalens Søn og Bondens Søn, Studenten og Officeren, hver paa sin Bænk, og lige smukt pyntede. Den Uniform hvori de faldt, var deres Ligklæde. Lidt længer oppe mod Kirken, laa et lille, hvidkalket Huus, med smaa Blyruder, og et Tag, saa lavt, at en Voxen kunde staa paa Gaden og naa op til det. Man havde lagt Mærke til, i den sidste Tid, at hvergang der kom et Ligtog forbi dette Huus, og det skete hyppigt, var Gaden udenfor bestandig feiet, og hvidt Sand og Buxbomkviste strøede paa Fortouget. Ingen vidste, hvem der gjorde det, eller hvad det skulde betyde.

Der boede en fattig Mand i Huset, en Fisker, som hver Aften seilede ud med sin Baad, og om Morgenen solgte det han havde fanget nede ved Stranden. Bag Huset havde han en lille Have, hvori ethvert Bed efter Sønderborg Mode var indfattet med Buxbom. Af disse havde han nu klippet saa hyppigt og saa mange, at der tilsidst ikke var andet end de nøgne Stubbe tilbage, men Naboerne havde ogsaa Buxbom om deres Bede, af dem laante han, da hans egne vare brugte.

Naar Kirkeklokken ringede og Soldaterne bare Kisterne ud fra Lighuset, lukkede Manden sin Huusdør op, og blev staaende i den, i en sort og hvidstribet Uldtrøie og med sin blaa Hue i de foldede Hænder,

ydmyg og med sænket Hoved, til Toget kom forbi, saa lukkede han Døren igjen og forsvandt.

Idag gik han og feiede ude paa Gaden, strøede Sand og Buxbom paa Brostenene, og da Ligtoget kom forbi, stod han som sædvanligt i Døren, lænende sig op til Stolpen, og med den blaastribede Hue trykket sammen mellem Hænderne.

Det var en høi Mand, med et langt Ansigt, en kroget Næse, og en grov og rynket Hud, som Sol og Vind vistnok havde været mange Aar om at brune. Hans graalige Haar havde engang været blondt, det hang i lange Totter ned over Panden. Han saae ikke op paa Toget medens det gik forbi, men holdt sine Øine rettede mod Jorden, som om de vare lukkede.

Har De nogen Familie mellem dem vi begrave idag? spurgte en Fremmed, da Ligfølget var gaaet.

Jeg har ingen Familie, svarede Fiskeren.

De ere maaskee flygtede fra Byen?

De ligge derovre Allesammen, sagde Manden, og pegede paa Kirkegaarden. Dengang forrige Krig kom paa, toge de vore to ældste Drenge til Soldat. Den Ene faldt da vi stormede Dybbøl, om Aftenen laa han Lig herinde i Stuen; den Anden blev kun et Aar ældre, han ligger et Sted nede ved Frederits, for vi fandt ham ikke. De To havde altid villet den samme Vei, lige fra de kunde skjønne. Saa var der endnu

En tilbage, det var den Yngste, han skulde helst være bleven hjemme, og hjulpen mig paa Søen, det tænkte jeg, men det gik anderledes. Ham toge de til Orlogs, og han kom ud paa Hekla. Konen hun holdt nu meest af de to Ældste, for dem havde hun før vi kom sammen. Da de vare borte, gik hun og græmmede sig. Jeg sagde saa tidt til hende, hvad kan det nytte, men det hjalp ikke, hun svandt hen og blev til Ingenting, og de begravede hende mens jeg var ude som bekjendt Mand, med en af Kanonbaadene.

Hvordan gik det da med den Yngste?

Han døde i sit Kald, ligesom de to Andre, sagde Fiskeren, efterat have betænkt sig lidt. Det var da de skød von der Tann ibrand nede i Neustadterbugten, den 21de Juli 1850. Forresten fik han sig en kjøn Begravelse den Dreng, skjøndt der Ingen af hans Slægt var hjemme, som kunde sørge for det. Byens Folk havde strøet Sand og Buxbom for ham i alle de Gader, de kom igjennem, men det er mig selv, som har kostet det Trækors og det lille Dannebrogsflag over ham, som staaer deroppe paa Graven.

Da han havde fortalt dette, vendte han sig om og saae ind i den tomme Stue.

Mine egne ere borte, sagde han, nu gaaer jeg og strøer lidt Buxbom og Sand for de Andres.

Gendarmen.

I.

Paa sin Post.

Jakob Oldenberg var Vagtmester ved det slesvigske Gendarmeri, en høi og svær Mand, med brune Haar, et koparret Ansigt og en stor Knebelsbart, der gav ham et dristigt og forvovent Udseende. Naar han sad tilhest var han et Mønster paa en Rytter, tilfods var han derimod dygtig hjulbenet. Han havde før været Korporal ved de holsteenske Landsenerer, som laa i Kolding. Han bar Messingkorset for tro Tjeneste, og var vel seet i Distriktet, hvor han hørte hjemme.

Gendarmerne stode i det Hele taget i stor Anseelse hos Beboerne i Sønderjylland. De bleve punktlig adlydte, og iagttoge deres Gjerning med en Ro, Alvor og Værdighed, som bestandig svarede til det Maal de havde for Øie. Gendarmens Komme til et Opløb var sædvanlig nok til at ende det, Stimlen skiltes, de

Høirøstede bleve tause, Orden og Fred vendte tilbage. Og hvor de vare paafærde, disse Gendarmer, tidligt og sildigt, paa Gader og Stræder, paa den alfare Landevei, altid fordringsløse og høflige, altid rede til at yde den Tjeneste, man bad dem om.

Jakob Oldenberg nød megen Tillid hos sine Foresatte, han var Soldat fra Hoved til Fod, dansk i Hjerte og Tanke, dertil en trofast Ven og en god Kammerat, som Alle stolede paa.

I Foraaret havde han hyppigt sin Plads nede ved de to Broer, som gik over Fjorden. Han skulde paasee, at ingen Uvedkommende fik Adgang til Skandserne. Selv naar han var fri, og der blæstes til Udrykning i Sønderborg Gader, Nat eller Dag, kunde man være vis paa, at Jakob Oldenberg var Førstemand nede paa Broerne. Ved enhver saadan Leilighed var der noget vist Feberagtigt over ham, man saae ham i en bestandig Rastløshed gaa frem og tilbage langs med Bolværket, hilse paa Regimenterne, som droge over, smile til dem, og blive ved at see efter dem, indtil de forsvandt paa den anden Side Brohovedet. I saadanne Øieblikke vidste Jakobs Kammerater, at det ikke gik an at tale til ham, da var han kort for Hovedet, og efterhaanden som Lyden af Gevær- og Kanonskud syntes at nærme sig, tiltog hans Uro, han stod og lyttede, foroverbøiet, med rynkede

Bryn, han stirrede stivt fremfor sig, derhen hvor Lyden kom fra, som om hans straalende Øine mægtede at gjennemtrænge Afstanden fra Broen til Valpladsen.

Naar Ambulancesoldaterne senere kom med en Saaret, eller en Ægtbonde langsomt og Skridt for Skridt kom kjørende tilbage fra Slagmarken, tog Oldenberg imod dem ude paa Broen, fulgte med tilbage, gik ved Siden af Vognen, og spurgte, hvordan det stod til, og gav knubbede Ord, naar han ikke fik saa nøiagtig en Forklaring, som han forlangte.

Vagtmesteren boede nede i en af de smaa Gader, langs med Stranden. Han havde faaet Lov til at gifte sig, Noget som kun undtagelsesviis blev Gendarmerne tilstaaet, ligesom ogsaa den Ugifte alene kunde indtræde i Korpset. Frugten af denne Forbindelse var to lange Drenge, som skulkede af Skole og løb med bare Been paa Gaden, fangede Krabber og pilkede Torsk nede ved Fjorden, og sloges for et godt Ord, naar Leilighed gaves. Konen sad imidlertid hjemme, og lavede Stanglakrits og Kleiner, to Artikler, som skaffede hende en ret anstændig Fortjeneste hos Sønderborgs Skoledrenge.

Hos Hans Toftes nede i Havbogade kunde man rigtignok ogsaa faae Stanglakrits at kjøbe, men efter gjentagne, nøiagtige Undersøgelser var det bleven bevist, at Toftes Stænger ikke vare nær saa lange som Ma-

dame Oldenbergs. Hendes Lakrits blev ogsaa anseet for sprødere, der var desuden mere Sirup i den, altsaa fik hun den bedste Søgning.

Jakob Oldenberg var en stor Tilhænger af Mysticismen. Han gik altid med et Spil Kort i Uniformsfrakken, saa forbrugt og krøllet, at det ikke var muligt for nogen Anden end ham selv at kjende Figurerne. Med disse Kort raadførte han sig ved enhver vigtig Anledning, lagde op og fulgte ufravigeligt hvad de bestemte.

Det er Kortene jeg kan takke for min gode Stilling som Gendarme, forsikrede han helligt, for da Landsenerene gik ind, vilde hele Familien have mig til at gaa i Toldfaget, og blive Posekigger, men saa laa der en blaa Kavalleer for mig, han sagde, jeg skulde være Gendarme, og saadan gik det. Det er ogsaa Kortene jeg kan takke for min Hustru, for medens vi laa i Aabenraa, havde jeg faaet Kig paa Farverens Datter med det blonde Haar, det vil da sige for det Løse, men saa laa der en Madame med lange, sorte Haar i Kortene, saa lod jeg sku den Anden fare. Hvad skeer, Aaret efter arver Madame Oldenberg 50 Species, efter en Onkel nede hos den gule Feber, som Ingen af os havde sendt en Tanke, mens han levede. Det var atter Kortene. Jo, de Kort ere mig ligesaa nyttige som en Bibel, de sige, hvad jeg skal gjøre, og hvad jeg skal lade være, hvem der ikke troer paa Kortene,

kan for mig gaa hjem og hænge sig, for det er et Menneske uden Religion.

En Morgenstund sad Vagtmesteren inde i sin Stue. Han havde endnu ikke faaet Tid til at klæde sig rigtig paa. Uniformsfrakken hang over Døren, den ældste Dreng stod og børstede hans ene Støvle. Jakob selv sad paa en Stol i Skjorteærmer, et Par brede Læderseler gik korsviis over hans Bryst. Han var ifærd med at lægge Kort op, en Forretning, der foregik under den dybeste Opmærksomhed. Der var Noget, han nødvendig maatte vide Besked om. Den yngste Søn skulde nemlig døbes i Eftermiddag, og det var en Sag, som nok kunde give Anledning til Grubleri og Eftertanke.

Drengen med Støvlen stod og sang en Soldatervise, og børstede i Takt efter Melodien. Det forstyrrede Vagtmesteren. Han hævede flere Gange sit Hoved op fra Kortene og tyssede paa ham. Naar det skete, gav Drengen sig til at fløite, han maatte nødvendig børste efter Musik, og at fløite, meente han, gjorde mindre Støi.

Den anden Dreng gav Agt paa Faderen, medens han afgjorde det vigtige Spørgsmaal, om Daabsbarnet skulde hedde Uldrik eller Didrik.

Kortene sloge til efter Ønske, Vagtmesteren adlød dem nemlig kun naar de viste det han helst vilde have, ellers lagde han om igjen, rystede paa Hovedet og sagde:

Dengang vilde de ikke. Vi maa prøve nokengang.

To Gange havde de nu sagt det Samme, dermed var Spørgsmaalet afgjort og Oldenberg tilfreds.

Drengen, som iagttog Faderen, laa langs hen ad Bordet, med den ene Haand under Kinden, det lyse Haar faldt ham ned over Øinene, den anden Haand holdt han bag paa Ryggen, og bevægede den bestandig hen i Retning af Vinduet. I Vinduet stod et Ølglas, og i dette en Mængde smaa Stænger, indsvøbte i Papir. Det var Skiltet paa Madam Oldenbergs Handel, den omtalte Stanglakrits.

Pludselig blev den andægtige Stilhed i Stuen afbrudt, idet Drengen med Støvlen udstødte et vældigt Skrig. Han havde allerede længe iagttaget de temmelig mistænkelige Bevægelser Broderen gjorde med Haanden efter Ølglasset, men han taug stille, lod som han Ingenting saae, og blev ved at staa og fløite eller synge. Nu var Øieblikket kommen.

Fatter, Fatter! skreg han, Anton stjæler Stanglakrits!

Oldenberg saae op. Forbrydelsen lod sig ikke benægte, Drengen holdt endnu Lakritset i Haanden, Vagtmesteren gav ham et vældigt Ørefigen, men overlod forresten til Synderen selv at uddrage Moralen af denne Lærdom, thi han sagde Intet, og hengav sig strax igjen til de afbrudte, dybsindige Betragtninger.

Drengen hylede, Madam Oldenberg stod og strøg ude i Kjøkkenet, hendes røde Ansigt viste sig i Døren. Den anden Dreng fløitede og børstede paa Støvlen af alle Livsens Kræfter.

Da Vagtmesteren endelig var bleven færdig med sine Forskninger, stod han op, pakkede Kortene sammen og klædte sig paa.

Motter! sagde han til Konen, det bliver en lykkelig Dag for os, hvordan jeg vender og dreier mine Papirer, saa ligger der lutter gode Tegn for Huset. Uldrik skal Ungen hedde, nu veed jeg det. Du kan gjerne lade gaa Bud over til Naboen og ned til Gjørtlerens, og sige, at de skulle møde her i Eftermiddag, dennegang bliver det til Alvor. Sæt Stegen over Ilden og vær færdig Klokken fire, saa er jeg fri for Tjeneste og kommer hjem med Fadderne. Hvem veed, maaskee hænger der et Par Alen Tøi ved mig, til et Skjørt til Dig. Smiths sælger ud og laver sig til at flytte fra Byen, som saamange Andre.

Denne Tale holdt Vagtmesteren medens han spændte Sablen om og pyntede paa sit lange Mundskæg, foran et lille Stykke Speil, der hang mellem Vinduerne.

Hvordan gaaer det saa Fætter Jarbæk? spurgte Konen. Du har da vel ikke isinde, at volde ham i Ulykke, og give Klage ind over ham?

Claus Jarbæk er en uefterrettelig Knægt, sagde Oldenberg. Aldrig passer han sine Ting, aldrig kan man stole paa ham. Bombardementsdagen havde han Post nede ved Broerne. Da jeg kommer derned, var han gaaet et lille Ærende, som de sagde. Det vil sige, han sad ude paa Odden og fiskede Torsk. Forgangen skulde han være oppe ved Carolineskolen, da vi fik de Saarede ind, da gik han ogsaa et lille Ærende, veed Du hvor jeg fandt ham? Han sad hjemme hos Søsters og drak Kaffe.

Hun er jo syg og sengeliggende, det eenlige Menneske; man maa da ogsaa tænke lidt paa sin Familie; Sønderborg staaer nok, mens Claus faaer sig en Taar Kaffe. Jeg gad vidst, hvad Du vilde gjøre, hvis Du havde en værkbruden Søster, som hver Dag ligger og drages med Døden, og ikke har Nogen til at see til sig i disse strenge Tider?

Jeg vilde lade min Søster fare til Himmels, hvis det var Majestætens Villie, men jeg blev paa min Post, det kan Du lide paa. Enten er man Gendarme, eller man er det ikke.

Du vil da forklage din egen Fætter og volde, at han kommer ud af sit Levebrød?

Klagen er skreven, den ligger i min Brystlomme, jeg vil nu gjemme den til han igjen gaaer i Ærende, saa maa Retfærdigheden have sin Gang.

Retfærdigheden forlanger ikke, at Du skal sætte din Familie ud af deres Levebrød.

Vagtmesteren havde taget Huen paa Hovedet og var gaaet hen til Døren, han vendte sig og sagde:

Veed Du hvad, Motter! lad mig gjøre min Pligt, den forstaaer jeg mig paa. Gaa Du ud og lav Stanglakrits og Kleiner, det forstaaer Du Dig paa. Dermed forlod Oldenberg Stuen.

Hans første Gang var ned til Magazinet, hvor Gendarmerne havde Vagt om Morgenen, medens der blev udleveret Brød og Kjød til Regimenterne. Der manglede en Mand af Gendarmerne. Vagtmesterens Bryn rynkede sig.

Hvor er Claus Jarbæk? spurgte han.

Den nærmeste Gendarme lod som om han ikke hørte Spørgsmaalet, den Anden trak paa Skuldren, og pegede over mod et hvidt Huus, hvis Beboere holdt Beværtning for Soldaterne. Vagtmesteren sagde Intet, men gik over til det betegnede Huus, og kiggede igjennem Vinduet.

Fætter Jarbæk sad i god Ro ved Bordet, med et stort Kruus Øl foran sig, og spillede Kort med to Depotsergeanter. Da han saae Oldenbergs barske Ansigt stirre paa sig igjennem Ruden, kastede han Kortene og stod op.

Der har vi min Sjæl Vagtmesteren, sagde han

leende, saa faaer Spil at være Spil for dennegang; nu maa jeg ud og høre ham ringe til Froprædiken.

Disse Ord skulde være Spøg, men han blev dog bleg medens han talte, og gik uden at tømme Kruset.

Hvem har sat Dig paa Post der? spurgte Oldenberg, da de mødtes.

Naada! maa man nu ikke engang faae sig en Taar Øl? sagde Jarbæk. Har jeg maaskee ikke gaaet og vaaget hele den udslagne Nat? Fætter bliver ogsaa altfor strix.

Her gjælder intet Fætterskab, Claus Jarbæk, for nu melder jeg Dig til Major Gulstad, saa maa Du selv see, hvad der følger efter. Jeg har advaret Dig tre Gange.

Første Gang gik jeg jo bare lidt tilside, mens Granaterne sprang over Hovedet paa os, sagde Jarbæk i en blid og indsmigrende Tone.

En Gendarme kjender ikke til Frygt, sagde Vagtmesteren.

Anden Gang kaldte min syge Søster paa mig.

En Gendarme har ingen Familie.

Idag drak jeg mig bare et lille Kruus Øl.

En Gendarme har sin Post at passe, intet Andet. Farvel Claus!

Idet Oldenberg gik, kom en af Districtsofficererne hen til ham.

Hvad gaaer her for sig? spurgte han, siden Vagtmesteren er saa høirøstet.

Oldenberg betænkte sig lidt og saae paa Jarbæk. Denne smilede, han var saa overbevist om, at Fætteren dog ikke vilde forklage ham. Da rettede Vagtmesteren sig i sin fulde Høide, tog til Huen og sagde:

Jeg har en Klage over Claus Jarbæk, at bringe Kapitainen. Med disse Ord leverede han Officeren Klagen.

Hvis det hænger saadan sammen, sagde Officeren, da han havde læst Rapporten, saa mister Du din Post, Jarbæk. Men hvordan er det, Vagtmester, ere I To ikke lidt i Familie med hinanden?

Jo! udenfor Tjenesten, svarede Oldenberg.

Det kan jeg forstaa, sagde Kapitainen. Sagen skal blive undersøgt, endnu idag.

Oldenberg marscherede ned til Slotsporten, Jarbæk fulgte bag efter, og gik og gav onde Ord og Spottegloser underveis. Vagtmesteren lod som han ikke hørte ham. Dette skete Løverdag Formiddag den 2den April.

Ovre paa Broager havde Alt været rolig fra om Morgenen, der faldt kun et enkelt Skud i længere Mellemrum, til Bevis paa, at de endnu bestandig vaagede derovre. Paa Dybbølbjerg havde Preusserne i de sidste Dage anlagt forskjellige Værker, som tydede paa en regelmæssig Beleiring.

Henimod Middag aabnede vore Batterier i Fronten og paa høire Flanke en heftig Ild, uden at man dog i Byen med Bestemthed kunde sige, hvilke Steder den egenlig gjaldt. Fjenden svarede, hver femte Secund faldt et Skud, undertiden endnu hyppigere. Krudtrøgen lagde sig efterhaanden omkring Skandserne og det lange Dybbølbjerg, som en uhyre, graa Kaabe, under hvilken alt Levende syntes at forsvinde. Kun et blodrødt Lysglimt trængte undertiden ud derfra, et Lyn, der blev større og klarere henimod Aften, efterhaanden som Mørket faldt paa. Endnu var der ikke falden nogen Granat i selve Byen, vi ventede heller ingen, vort Held, trods de sidste Dages uophørlige Beskydning mod Skandserne, havde gjort os trygge.

Da saae en Officeer, som stod paa Møllebatteriet bag Slottet, at Kanonerne fra et af Broagerbatterierne havde forandret deres Retning, og pegede ind mod Sønderborg. Strax efter aabnede de deres Ild mod os. Da var Klokken lidt over fire, og fra den Tid fulgte Skud paa Skud. Sønderborg Slot blev først truffet, langs med Fjorden drysede Tagstenene ned fra Husene, det gjaldt endnu kun Tagene. Forvirringen og Larmen i Gaderne blev bestandig større, Borgerne kom frem i deres Huusdøre, og stirrede op i Luften med blege og ængstelige Aasyn, men i Luften skjelner man ikke Granaterne om Dagen Smaa Grupper

samledes hist og her, græd og vred Hænderne. I de snevre Gader, nærmest ved Stranden, flyttede de ud, Koner løb bort med Sengedyner over Hovedet, Arbeidsmænd bare deres smaa Børn, indsvøbte i Dækkener. To Drenge førte en gammel, pukkelrygget Kone bort fra et brændende Huus. Hun havde pyntet sig i sine bedste Klæder, hun græd ligesom Drengene, idet de støttede hende, hver i sin Arm. Da hun kom udenfor Huset, stod hun stille, vendte sig tilbage, og strakte begge Arme iveiret. Hvad skulde det betyde? Lyste hun Velsignelse over Stedet, eller bød hun Farvel til den Plet, der saalænge havde indesluttet hendes Haab, hendes Skuffelser? Ingen veed det, hun græd blot, det saae vi, Taarerne trillede ned over hendes indfaldne og rynkede Kinder. Da de naaede til Hjørnet, kom en Granat pibende, den slog alle Tagsteen ned af Huset foran hende. Hun blev staaende, vendte sig endnu engang om, og nikkede til sit Hjem, saa reve Drengene hende med sig op ad Gaden.

Køerne vare de Uvilligste til at drage bort, de brølede, fordi de skulde forlade deres varme Stald. Da de kom ud paa Gaden, saae de sig rolige og betænksomme omkring, deres store, udtryksløse Øine blinkede op og ned, som efter en bestemt Takt, uden at modtage ringeste Indtryk af den Rædsel, som foregik omkring dem. Overalt raabte man paa Vogne og

standsede Wegtbønderne, som begyndte at synge tydske Sange, lo og jublede, idet de kjørte igjennem Gaderne, pyntede som til en Fest, eller snarere som til et Fastelavnsoptog, Nogle med en lang Hanefjer i en gammel Hat, Andre med snoede Halmbaand paa Skuldrene, som Stabsofficerer, store røde Klude, der skulde forestille Ordner, paa Brystet, med et Kors af Halm i. Flere af Vognene kjørte bort med Flyttegods, endnu flere af de Flygtende forlode Byen tilfods, bærende Kister og Kommoder og store Kurve imellem sig, eller kjørende dem bort paa Trillebøre.

Nylig kom en saadan Bør forbi, en lille, tykkindet Pige sad paa den, midt i en stor Bunke Sengedyner. Faderen var fortvivlet, Barnet lo og jublede, hun syntes, det var nok saa herligt Altsammen. Bagefter Børen gik Mandens Hustru, en ung Kone, med tre andre smaa Børn, det største bar en Bunke Tøi, det andet en Messingmorter, det mindste bar en gammel graa Missekat under Armen. Enhver Beboer stiller et fyldt Vandkar udenfor sin Dør. Nede ved de fire store Brandkar, i Nærheden af Apotheket, har en flygtende Familie efterladt en Kurv, den er fyldt med Linned og et Par rødbrune Fiskerstøvler, ovenpaa ligger der en gammel Balles Lærebog og Henrik Smidts Lægebog.

Solen trænger af og til ned igjennem Taagen og

Skyerne. Stærene synge paa Tagene og strække deres gule Næb iveiret og flagre med Vingerne, som om de byde Alverdens Preussere Trods; Granaterne synge ogsaa, blot med en anden Lyd. Saa drager der et Regiment over til Skandserne med Musik eller Hornsignaler, et andet kommer tilbage derfra, de mødes i de smalle Gader, trænge Vognene tilbage, knuge de steilende Heste ind mod Muren, bande og prygle paa Køerne; over dem og omkring dem springe Granaterne, Tagstenene falde ned fra Husene, Brostenene flyve til alle Sider, allevegne fra høres Skrig og Bønner og Raab mellem de adskilte Familier. Enhver, som kom nede fra Havsiden var et Bud, der bragte nye Historier, nye Ulykker, nye Overdrivelser. Fra Hovedgadens Vinduer stak forsagte og ængstelige Ansigter frem og saae efter den Skade som skete i Nærheden. De hørte kun en hvinende Piben af Granaten, saae en Muur styrte sammen ligeoverfor, eller en tyk Sky af Sand og Jord stige iveiret, naar Granaten slog ned og dannede et dybt og gabende Hul i Gaden.

Oppe ved Kjøbmand Gundersohn, hvor General Gerlach boede, spillede Taffelmusiken som sædvanlig, den blev afbrudt og overdøvet af Skrig og fik Ordre til at gaa hjem igjen. Fra nu af var der intet Sted sikkert, Kjældere og Hvælvinger bleve opfyldte af flygtende Børn og Kvinder, medens Mændene løbe om

og undertiden tilbøde fabelagtige Priser for et Kjøretøi, der kunde bringe dem bort fra den ulykkelige By. Man stormede Vognparken, bad og tiggede om Hjælp, men Vognparken havde faaet sine Befalinger, Vagten omkring den var fordoblet. Overalt viste der sig mørke og fortvivlede Aasyn, fra mangfoldige Steder lød den Yttring: Nu synes jeg ligesom om det tager af, saa voldsomt er det da umuligt de kan blive ved længe. Imidlertid hvilede de lidt derovre, men kun for at begynde desto heftigere igjen. Ude fra et af Batterierne kom der Iilbud om ny Munition, de havde næsten opskudt hele deres Forraad. Fra Skandsen Nr. 2 var der bleven fyret hele Eftermiddagen.

Lad dem bare faae det saa hurtig som I kan, sagde Officeren.

Artilleristerne grinte, og stode i Skjorteærmer omkring deres Kanoner, og haandterede dem med Hjertenslyst. Karolineskolens Lazareth blev flyttet, man bragte de Saarede op til en af Møllerne, i den anden Ende af Byen. Den indbrydende Skumring forøgede kun Nøden og Ubehjælpsomheden, og gjorde Faren større. I Gjestgivergaarden Alssund brændte det, men Ilden blev strax efter slukket igjen. Ovre paa Dybbølland kom ogsaa et Sted ibrand, det brændte ned til Grunden. De kjøbenhavnske Sprøitefolk vare tilstede overalt, hvor deres Hjælp gjordes nødig, og ar-

beidede med ufortrødent Mod, sang under Pumperne, jublede naar de fik Magt over Branden, og lavede Vittigheder over de springende Granater. Tilsidst blev Ilden og Beskydningen saa heftig, at ethvert Forsøg paa at slukke var umuligt. Brandfolkene bleve kommanderede tilbage, og droge op til en af Møllerne.

Udenfor Byen fandt andre Optrin Sted, idet hele Veien, saa langt man kunde øine, mod Augustenborg, Sønderskoven, Ulkebøl og Høruphav myldrede af Vogne og Flygtende. Manden søgte sin Hustru, smaa Børn gik og græd og kaldte paa deres Forældre. Ingen svarede, Ingen gav Agt paa dem. Enhver var kun beskæftiget med sig selv og med at stirre op efter de lange, røde Striber, som Granaterne, nu da Mørket tiltog, dannede til alle Sider i Luften. Det begyndte at regne, Veien var opblødt og de Flygtende, som tilfods arbeidede sig frem igjennem Dyndet, belæssede og krumbøiede af det, de ansaa for meest værdifuldt af deres Eiendele, fremstillede et fortvivlet og sørgeligt Billede.

Aa, kan De ikke sige os, hvor vi skal gaa hen? var det sædvanlige Spørgsmaal, de modtage Enhver med.

Nogle bleve liggende paa Veien, i Grøfterne, op ad Digerne, de kunde ikke mere, Andre søgte Ly ved Møllerne, under aaben Himmel, eller sammenstuvede i en Port, eller i en Bunke Halm paa et Høloft, eller i

en Forstue. En Flok laa bag Barakkerne, hvor de sov ind med Billedet af den rygende og brændende By for deres Øine. Et Par smaa Børn fik Plads imellem de godmodige Soldater, inde paa deres Straa.

Der ligger et lille Stykke Skov af unge Asketræer, plantede i en sid Lavning paa venstre Side af Veien ovenfor Ulkebøl, i denne havde et Selskab leiret sig. Deres Gulv var et Halmknippe, den ene Væg et Skjærmbrædt med et pænt Slot og et Lysthuus paa; den anden Væg var en ærværdig Familiedyne; Taget Madamens blaa Tørklæde med de gule Striber i. Paa en afbrudt Green foran Hytten havde Manden ophængt det gamle Stueuhr, ud imod Veien. Det var for at see hvormange Klokken var. Regnen dryppede ned til dem, Børnene klynkede og bade Soldaterne om Brød, selv havde de ikke faaet noget med, da de flygtede. Garderne bleve kommanderede ind fra Barakkerne, for at danne en Vagt ved Udkanten af Byen, ingen Soldat fik fra nu af Lov til at passere ud, naar han ikke kunde fremvise en Følgeseddel, som angav hans Ærende. Imidlertid vedbleve Granater og Brandkugler deres Værk. Brændende og forkullede Bjælker laa omkring paa Fortougene. Paa flere Steder i Hovedgaden vare Husene allerede sunkne sammen, sprængte eller nedbrændte. Kun en enkelt Ydermuur blev staaende, som i nogen Afstand tog sig ud som

Coulisser i et Theater. Saae man ind i de rygende Tomter, ragede hist og her en enestaaende Skorsteen iveiret, hvortil Brudstykker af en rødglødet eller halv-smeltet Kakkelovn endnu forenede sig. Imellem Kalken og Murbrokkerne laa sønderslagne Borde, Stole og Sengesteder, Stykker af Speile og Tapeter hang omkring paa Væggene. Paa flere Steder vidnede en stærk sveden Lugt og en brunlig Røg om, at det her var Beboernes Sengeklæder, som brændte. Paa et Stykke Væg af et Huus, der var bleven sprængt før Ilden naaede det, hang en gammel Violin, under denne en Barbeerkniv og et overmaade smukt Oliemaleri, som forestillede Kong Frederik den Sjette tilhest, under en Manøvre paa Nørrefælled.

Det var den Tids krigerske Bedrifter for et kronet Hoved, Nutidens fortrænge dem.

Skilderhuset udenfor Postgaarden havde en Granat slaaet Hatten af, men det Øvrige stod paa sin Post, lige strunk og i sin røde Kappe. Rundt om paa Gaden laa Flyttegods, som man endnu ikke havde kunnet faae bort, Kjøbmandsvare og Levnetsmidler, halv smeltede Zinkrender og sammenklemte Damehatte med de yndigste forlorne Blomster paa. En lille smudsig Dreng sad paa Steenbroen, med en Kasse fine Cigarer under Armen og en brændende, til Prøve, i Munden. En Soldat i en forhenværende hvid Lær-

redstrøie, laa udstrakt i en lyseblaa Sofa, og gnavede af en forfærdelig lang Spegepølse. Han skulde holde Vagt ved Tøiet. Hvergang der kom en Bekjendt forbi, hævede han begge Benene paa engang iveiret, sparkede af alle Kræfter i Sofaen og udstødte et Glædeshyl, for at de skulde blive opmærksomme paa ham. En ærværdig Matrone stod ved den næste Dynge, med et Ansigt saa skinnende rødt, som om der var gaaet Ild i det, hun havde en fed, gammel Hund under Armen. Moppe var ikke i godt Humør idag, hvergang Nogen kom den for nær, gøede den hæst, og viste en tandløs Mund, til Straf derfor klemte Madamen den med Armen ind i Siden, saa peb Hunden, saa sukkede hun og gjentog for Enhver, som havde Lyst til at høre paa hende:

Det er skammeligt, det er skammeligt! alt mit gode Tøi! Æ Preussere er endnu værre som æ Tyrkere! Under disse Ord slog hun Øinene mod Himlen, som om hun troede, at Preusserne eller Tyrkerne boede deroppe.

Hvad her er fortalt er mørkt, er forstemmende og uhyggeligt, sammenlignet med Virkeligheden er det derimod Intet. Jeg har med Forsæt tilbageholdt alle de Rædselsscener, som forenede sig denne Eftermiddag, og gave Billedet en endnu mørkere Farve. Ulykken og Rædslen hørte vel med baade til denne og de følgende

Dage, men de danne et Kapitel, som jeg foretrækker at lade være ubeskrevet.

Da Tjenesten var tilende nede ved Magazinet, udbad Vagtmesteren sig Frihed for Eftermiddagen. Han havde været omkring paa de forskjellige Stationer, modtaget Rapporterne, fordeelt Tjenesten, Alt var i Orden.

Klokken lidt over tre stod han ved Raadhuset og talte med en Bekjendt. Idet han vilde gaa hen og hente Fadderne til Daaben, kom Jarbæk gaaende imod ham. Hans blege Ansigt spaaede ikke noget Godt.

Nu har jeg da været i Forhør hos Obersten, udbrød han.

Har Du det, sagde Oldenberg.

Ja, han meente, at naar Sagen kom til Doms vilde det blive min Afsked, saa Fætter kan rigtignok faae sin Lyst styret. I har baaret Jer kjønt ad imod mig. Naar de jage mig af Tjenesten bliver min gamle Moder, som gaaer med det ene Been paa Gravsens Bred, brødløs, og Søster Olivia kan faae Lov til at fare op til Himmerig hvad Dieblik hun vil, for jeg betaler sku ingen Medicamenter mere. Hun laa og græd nu, da jeg var inde hos hende, og lovede at huske Jer det i hendes Dødsstund, hvad I har gjort imod os.

Du kan bede hende huske paa sig selv i hendes

Dødsstund, sagde Vagtmesteren. Det gjør hun klogere i. Jeg har sagt Dig det hundrede Gange. En Gendarme skal passe sin Post og han har ingen Familie.

Men hvad er det i Grunden for noget Brøvl, det Hele I beskylder mig for? vedblev Jarbæk heftig, havde I været i mit Sted, og havde alle Andre været i mit Sted, de vilde akkurat bære dem ad ligesom jeg.

Vagtmesteren svarede ikke, han trak paa Skuldren og gik.

Kanonaden ovre paa Broager var imidlertid begyndt. Nede fra Stranden kom Folk løbende og fortalte, at Granaterne sprang imellem Husene.

Det er ikke muligt, tænkte Vagtmesteren. Hvis de fyre paa Byen, bliver der Ingenting af vor Barnedaab idag, og saa maa Kortene jo have viist feil, men de Karle kunne ikke tage feil.

Med denne Overbevisning vandrede han nedad mod Havnen, indtil han strax efter blev standset af Stabslægen. Han bad ham tage sig af Vagttjenesten nede ved Carolineskolens Lazareth, som der var givet Ordre til at flytte. Oldenberg vendte om og gik til Skolen. Førend han naaede den saae han Granaterne slaa ned mellem Husene, der var altsaa ikke længer nogen Tvivl om at Beskydningen gjaldt Byen. Vagtmesteren begyndte nu at nære en hemmelig Mistanke om, at Kortene alligevel denne Gang havde skuffet ham.

Fra Carolineskolen blev han sendt op til Torvet. Gendarmerne maatte fra nu af være allevegne tilstede. Beskydningen tiltog hvert Dieblik i Heftighed, Forvirringen, Skrækken, Jammerraabene lød bestandig høiere. En Stabsofficeer kom jagende igjennem Gaden, og bød Oldenberg forene sig med nogle af sine Folk, til Bevogtning for Hovedkvarteret, som man var i Begreb med at flytte. Vagtmesteren stillede en Gendarme inde paa Trappen, som førte op til Kontorerne, selv tog han Post ude paa Gaden. Jarbæk stod ved hans Side. Imidlertid var det, at Billede paa Billede, af alle de sørgelige Optrin, som ovenfor ere blevne skildrede, droge forbi ham. Det var i denne Time Ulykken skete i sextende Regiment, der stod opstillet paa Raadstuepladsen: en springende Granat slog ned, dræbte og lemlæstede nogle og tyve Mand. Vagtmesteren stod og saae derpaa, han blev blød om Hjertet, og faldt i Tanker over det, som Fætteren nylig havde fortalt ham.

Maaskee har jeg dog været lovlig streng imod det stakkels Skrog, tænkte han, for nu længes jeg jo selv efter at komme hen og see, hvordan det staaer sig med Kone og Børn nede i Havbogade. Jeg er altsaa ikke bedre end han, hvis jeg forgangen Dag havde været i hans Sted, og alligevel har jeg forklaget ham.

I det samme slog en Granat ned i Raadhuset,

og sprang paa Loftet. En Sky af Murkalk og knuste Tagsteen fløi omkring til alle Sider. En Anden fulgte efter; Preusserne vedbleve den Dag gjentagne Gange at skyde i samme Retning. Ingen vovede sig længer ud paa Gaden, i dette farlige Nabolag. Folk listede sig krybende og varsomt langs med Murene. Jarbæk var gaaet ind i Apothekerens Forstue. Kun een Mand blev staaende midt paa Pladsen. Det var Jakob Oldenberg. Han havde knappet sin lange, blaa Frakke om sig, og støttede sig til sin Sabel, rank og freidig, som om han og Granaterne ikke havde det mindste at gjøre med hverandre.

Vagtmester gjorde vist bedst i at komme herind i Døren, sagde Jarbæk, her staaer I nok saa sikkert, og det lider Tjenesten da Ingenting ved.

En Gendarme maa ikke frygte, svarede Oldenberg, og blev staaende.

Lidt efter kom en Skare flygtende Mænd og Kvinder op fra Havsiden. Vagtmesteren kjendte dem Alle, det var hans Naboer og Gjenboer, som Granaterne havde fordrevet. De slæbte afsted med deres Møbler og Eiendele.

Hvordan gaaer det Jer dernede? spurgte han.

Aa, Gud Fader i Himmerig bevare os! skreg en gammel Kone, og slog sine Hænder sammen, hele Gaden nede hos Jeres staaer i een Ild, den ene Granat

slaaer ned efter den anden, og alle de Mennesker og smaa Børn jamre sig, saa det er en Ynk at høre paa.

Jarbæk stak Hovedet ud af Gadedøren, og lyttede efter hvad det var, Konen fortalte.

Fætter kan gjerne gaa lidt derned, sagde han. Det kan jo ikke staa saa længe paa, og jeg bliver her, og holder god Vagt imedens.

En Gendarme maa ikke forlade sin Post, svarede Oldenberg, og han blev ved at gaa frem og tilbage paa Pladsen, med Sablen under Armen og lyttede ned mod Havbogaden, medens Rynkerne imellem hans Øienbryn stedse bleve dybere og strængere. Idet han saaledes vandrede, kom han i Tanker om, hvor skammetigt Kortene dog egentlig havde skuffet ham denne Dag.

I har altsaa snydt mig, I Karnailler! sagde han til sig selv, narret mig lige op i Øinene. Det er ellers kjønt gjort mod en gammel Kammerat, som nu i saamange Aar har søgt Tilhold hos Jer, baade i gode og onde Dage. Men Fanden skal tage mig, om I skal pudse mig oftere. Med disse Ord tog han Kortene op af Lommen, og druknede hele Spillet i et stort Vandkar, som stod foran Apothekerens Post.

Nu kan I ligge og sole Jer der, sagde han, til der kommer en anden Klørknægt og fisker Jer op, for jeg giver fra nu af Døden og Djævelen til hele Familien.

Lidt efter kom den ene af hans Sønner hen til

ham. Drengen var i Anledning af den forestaaende Høitidelighed bleven vasket reen i Ansigtet, havde faaet Haaret kæmmet om bag Ørerne og en reen Skjorte paa, hvis Krave var bunden sammen om Halsen med et blaat Bomulds Tørklæde. Han kunde altsaa betragtes som fuldstændig pyntet, med Undtagelse af Fødderne, paa hvilke han bar et Par uhyre Slæber, af grønne, uldne og nedtraadte Morgensko, som tilhørte Vagtmesteren. I Haanden havde han en halvfortæret Gulerod, som han gik og gnavede paa, og hvis lysegule Farve havde efterladt sine Mærker rundt omkring Munden. Da han fik Øie paa Faderen, tog han endnu en god Mundsfuld Gulerod, kastede Resten hen paa en Kammerat, og kom springende og hylende over til Oldenberg.

Fatter! Fatter! raabte han, Du maa endelig komme til Huus, det bræn' overall og di Anr' er løben deres Vei.

Vagtmesterens Ansigt fortrak sig, han saae omkring til alle Sider, som om han vilde paakalde Hjælp for denne Ulykke. Derefter sagde han:

Gaa, min Jung! og siig, jeg kan ikke komme.

Ja, nu kan I have det saa godt, hvislede Jarbek, idet han stak Hovedet ud af Døren. Det er til Straf for det I vilde skaffe mig af med min Tjeneste, at Vorherre sender Jer den Ulykke paa Halsen.

En Gendarme maa passe sin Post, sagde Vagtmesteren.

I disse Ord søgte han at lægge al den Kulde og tilbagevisende Værdighed, som Fætterens Yttring kunde give Anledning til, men det vilde dog ikke ret lykkes denne Gang; hans Stemme skjælvede, og han vendte sig bort, for at Jarbæk ikke skulde lægge Mærke til den Kamp, han stred for at synes rolig. Derefter vedblev han, som før, at spadsere op og ned ad Gaden.

Hvilken Sorg og Smerte laa der ikke bag dette strenge Ydre, bag disse længselsfulde Blikke, som han sendte ned mod Havbogaden, over hvilken Aftenhimlen rødmede af Ilden. Vane og Pligt bandt ham til dette Hjem, hvor han bestandig kun havde givet, istedetfor at modtage, over hvilket hverken Livets Lykke eller dets Poesi nogensinde havde aandet, eller hvorfra de idetmindste vare blevne fortrængte under den daglige Kamp mod Savn og Trang. Han gik op og ned foran Overkommandoens Dør; naar Nogen af de Flygtende kom hen og talede til ham, svarede han dem høsligt, men kort, og med dette drømmende og udtryksløse Blik, som vidnede om, at hans Tanker vare andensteds henne.

Lidt efter kom hans anden Søn løbende.

Fatter! Fatter! raabte Drengen grædende, kom dog til Huus, nu bræn' al vor Tøi og al din rare

Silberdings, og Motter ligger og skriger, for hun er falden ned fra Trappen og har slaaet sit ene Been tilskamme.

Oldenberg rystede paa Hovedet.

Hører I ikke, Vagtmester! raabte Jarbæk, saa gaa dog bare et Øieblik, og hjælp jeres Familie.

Drengen havde hængt sig ved ham, og stod og rykkede i hans lange Kappe, for at faae ham med. Oldenberg bøiede sig ned og kyssede Drengen, derpaa stød han ham bort og sagde: Gaa hjem Dreng og hjælp din Moder, saa godt Du kan! En Gendarme har ingen Familie.

Mørket faldt paa, det var som om det skyndte sig med at tilhylle alle de Elendigheder, den ulykkelige By fremstillede. Granaterne vedbleve at pibe og Ilden knittrede. Raadstuen foran Vagtmesteren brændte. Idet Gavlen sank sammen slyngede den de to Klokker fra Taarnet hen i Gaden. Han blev paa sin Post hele Natten, var rede til at udføre enhver Befaling, man gav ham, hjalp hvor han kunde og ordnede Alt. Og naar han hørte Rogen skrige og raabe om Hjælp nede fra Havbogaden, saa rettede han sig, hævede Hovedet, og gjentog for sig selv:

En Gendarme har ingen Familie.

II.

Efter ham.

Jeg kan en Historie til om Jakob Oldenberg, som jeg nu vil fortælle, en sandfærdig Begivenhed, idetmindste efter hvad gamle Dreves forsikrer, og hvori han viser sig fra en anden Side.

I October 1863 løb en Soldat bort fra sit Regiment, der laa i Garnison nede i Sønderjylland. Denne Flugt fandt Sted saa aabenlyst, og med saa liden Omhu for at dølge sig, at man strax var paa det Rene baade med Veien og Egnen, hvor den Undvegne skulde søges. Han havde omtalt sin Beslutning til en Kammerat, denne røbede ham, hans Tornyster var bleven tilbage, deri fandtes et Brev fra hans Farbroder, og et andet fra hans Moder, som begge beklagede sig over hans Fraværelse. Den Første var Hestepranger, og boede paa en Udflyttergaard i Jels, en Landsby mellem Christiansfeldt og Ribe. Moderen havde et lille Huus i det Nordlige af Skads Herred, midt paa Heden. Samme Morgen han undveg, var det

bekjendt i Regimentet. Man antog, at han havde taget Veien Nord paa; der blev strax affendt en Gendarme efter ham, med Fuldmagt til at paagribe ham, hvor han fandtes. Det var Jakob Oldenberg, man valgte til at udføre dette Ærende.

Vagtmesteren modtog sin Ordre om Middagen, en halv Time efter sad han tilhest og jog ud af Byen. Da denne Begivenhed indtraf længe førend Kortene faldt i Unaade, fordi de som bekjendt havde skuffet ham saa skjændigt, er det en Selvfølge, at han først raadførte sig grundigt med dem. Medens Konen gik ud i Kjøkkenet, for at skære ham en Mellemmad, lagde han Spillet for sig paa Bordet, smilede veltilfreds med det Resultat, de fremstillede, og stak dem derefter til sig i Uniformsfrakken, fordi man jo ikke kunde vide, om deres Raad og Veiledning vilde gjøres nødvendig paa Reisen.

Nu maa man bære sig fiffigt ad, og bruge Conduite, sagde han til sig selv. At jeg tager ham, er afgjort, det staaer at læse i Papirerne. Der ligger nok en sorthaaret Knægt iveien, han spaaer mig mange Bryderier, hvem mon det kan være? men tilsidst vinder jeg dog Bugt med ham. Det kommer blot an paa Maaden, for den snakke de min Sjæl ikke om. Med disse Tanker satte han Sporerne i Hestens Side, fløitede en gammel Landseneermarsch, og red Nord paa.

Veien førte i Begyndelsen af Reisen igjennem et frugtbart og veldyrket Land, indkredset af Diger og høie Riisgjærder, hvis Løv med hver Dag blev gulere og tyndere. Indenfor laa Stubmarkerne, Kornet fra dem var kjørt sammen i store Hæs omkring Bøndergaardene. En eenlig Pløiemand, med Tømmen om Halsen, drev sine Heste henad Agren, efterfulgt af en skrigende Flok Krager, som hoppede langs med de nylig pløiede Furer og pikkede Regnorme op fra dem. I enhver Retning mødte Øiet Rester af Bøgeskove, som lidt ovenfor Jels forenede sig i et stort og mægtigt Parti. Den nedgaaende Sol faldt hen over dem, og kastede et stærkt rødligt Lys paa det falmede Løv. Egen var endnu grøn, den hævede sig majestætisk over de øvrige Træer, som en Patriark over sit Folk, lidt vissen i Toppen og de yderste Grene, men lige strunk endda, og begroet med Tidens ærværdige Mos. Hvad har disse gamle Træer ikke været Vidner til, om Fortiden og dens Kampe, thi at der er bleven kæmpet, det beviser de mange smaa, toppede Gravhøie, der ligge spredte hist og her omkring paa alle Marker, og som tiltage jo længer man reiser Nord paa, indtil de oppe i Andst Herred, paa Leirskovslette, danne en fuldstændig Kirkegaard, Høi ved Høi, Grav ved Grav. Danmark hed dengang ligesom nu, Fjenden vi kæmpede med hed derimod ikke Preussen, men Venden, skjøndt de

hørte til den samme Familie. Kong Magnus slog dem, og lod dem begrave paa Leirskov Hede. Deres Navne ere glemte, deres Bedrifter kjender Ingen, Gravhøiene vidne blot om, at de ere døde. Dette skete halvsyvende hundrede Aar før der var tænkt paa et Kongerige Preussen.

Vagtmesteren red altsaa op ad mod Jels, tilfreds med Alt omkring sig, som man altid er, med Overbevisningen om et lykkeligt Udfald af den Sag, man virker for. Det led henimod Aften, da han saae en Vogn noget foran sig, den jog hen ad Landeveien, næsten saa stærkt som Hestene kunde løbe. Bonden som kjørte, sad paa en Agesjæl, bag ham en høi Mand, indsvøbt i en gammel Vadmels Kavai, som han havde trukket op over Ørerne. Da Oldenberg naaede Vognen kastede han et mønstrende Blik paa Manden, red videre og saae sig tilbage igjen, derpaa holdt han stille til Vognen naaede ham. Nu havde Manden draget Kavaien saa høit op om sig, at hans Ansigt næsten skjultes. Det man saae, var et Par kloge og dybtliggende Øine, en kroget Næse og lidt af et graat Overskæg.

Men Guds Død og Pine! raabte Oldenberg, i en Tone, som røbede en ubehagelig Overraskelse. Er det ikke gamle Dreves?

Jo, det har sin Rigtighed, sagde Dreves, idet han

med et polisk Smil stak Hovedet op over Kavaikraven, og strax efter drog det tilbage igjen.

De var nok bange for, at jeg skulde kjende Dem? spurgte Vagtmesteren.

Fanden heller! hvorfor skulde jeg være bange, Der skal Mere til. Jeg har blot en huul Kindtand. Imidlertid slog han dog Kavaikraven tilbage og vedblev at betragte Vagtmesteren nok saa muntert. Oldenberg lod ikke til at være synderlig tilfreds over dette Møde, Dreves var vist en Medbeiler, der reiste i samme Ærende som han. Men han er ikke saa fiffig som jeg, tænkte han, og red og grublede lidt herpaa, før han vedblev:

Med Forlov! hvor skal De hen?

Op til Depotet i Kolding efter Munderingsbuxer. Med Forlov! hvor skal De hen?

Jeg skal ud og fæste Pige, sagde Oldenberg.

Naada! fæste Pige! — Den var god?

Troer De mig ikke?

Jo Vorherre bevares! hvorfor skulde jeg ikke tro Dem. Maa vi bare bede om en Anden.

Jeg skal over og spise Sortepølse, hos Degnen i Rødding, sagde Vagtmesteren.

Og saa endnu en lille En i Tilgivt! vedblev Dreves leende.

Naar De endelig vil vide det, sagde Vagtmesteren

dæmpet, saa skal jeg Vester paa til en klog Kone, som sætter for Rotter. Jeg er saa plaget af det Skab, hjemme i vort Kvarteer, at jeg ikke kan faae Søvn i mine Dine om Natten.

Jeg vil ogsaa over til den kloge Kone, sagde Dreves, hun skal give mig et Raad for min hule Tand.

Vagtmesteren var rasende, men han taug stille og skyndede blot paa sin Hest. Da Dreves saae dette, gav han Kudsken et Dunk i Ryggen og hviskede nogle Ord til ham, Kudsken pidskede paa sine Heste, Vognen holdt bestandig Linie med Vagtmesteren.

Det er en kjøn Egn at reise igjennem, raabte Dreves, lutter Kornhæs ved enhver Gaard, en frugtbar Jord og veldyrkede Marker.

Jeg bryder mig kun lidt om veldyrkede Marker, sagde Oldenberg. Det er en forbandet Egn, en Egn for Halunker og Gavtyve, Podninger og Diger overalt; maa jeg bede om en dygtig lang og flad Hede, der kan man see, hvem man har for sig, og manøvrere og vende med Hesten.

Vagtmester er ikke i godt Humør iaften, sagde Dreves.

Det kan nok være, svarede Oldenberg muggent.

Er det fordi De mødte mig? Saa lad os gaa til Sandhedens Bekjendelse, og sige hverandre vort rette Ærende.

Det er et Ord, svarede Oldenberg. De begynder!

Jeg begynder! Altsaa, Vagtmester er skikket ud, for at kigge lidt efter en Desertør, som imorges løb bort fra Regimentet.

Naa! og De?

Jeg reiser maaskee i samme Forretning, svarede Dreves leende. Enhver af os vil gjerne have Æren for at bringe Knægten tilbage. Det er saa begribeligt, lad os derfor enes som to gamle Kammerater, og ikke sjokke i Hælene paa hinanden. Drager Vagtmester til Øst, saa gaaer jeg til Vest, vil De den ene Vei, gaaer jeg den anden. Vælg selv.

Det er der Raison i, sagde Oldenberg. Jeg drager da mod Øst.

Er det et Ord? — saa drager jeg Nord paa; derhenne bøier Veien af. Gud i Vold, Vagtmester! Lykke paa Reisen!

Efter denne Hilsen gav Dreves sin Kudsk et Tegn, og lod Vognen kjøre ind paa en Sidevei. Oldenberg derimod red i den modsatte Retning, op ad efter Kolding. Strax efter var Vognen forsvunden, den sidste Lyd af den hendøede, da Vagtmesteren pludselig holdt stille, lyttede og saae sig om.

Nu kan Du for mig kjøre mod Nord, eller hvor Fanden Du vil, sagde han. men jeg drager min Sjæl Vester paa, der boer Gavtyvens Farbroder, og det er

der vi skulle søge ham. Hovedsagen er, at jeg lykkelig og vel slap fri for den gamle Dreves.

Med denne Beslutning red han samme Vei tilbage igjen, op imod Landsbyen Jels.

Natten brød frem med et heftigt Regnveir, som nødte Vagtmesteren til at søge Ly hos en Bonde. Den næste Morgen i Daggryet var han atter paa Landeveien. Lidt udenfor Jels kom en Flok Kreaturer imod ham. Oldenberg gav sig i Samtale med Driveren, og spurgte ham, om han havde mødt Nogen underveis?

Jeg har mødt en Karl i en Vadmels Frakke og en blaa Soldaterhue, svarede Driveren. Han gik ad Jels til.

Ja, hvad kommer Soldaten mig ved? sagde Oldenberg, har Du ikke mødt et høit, svært Fruentimmer, med en lille Tøs paa Armen? Husk Dig rigtig om.

Nei, jeg har ikke mødt noget Fruentimmer, svarede Driveren. Medforlov! hvor skal Han ellers hen saa tidligt?

Efter Gjordemoderen, svarede Oldenberg, og red sin Vei.

En Karl i en Vadmels Frakke, med en blaa Soldaterhue, gjentog han for sig selv, og smilede i stor Tilfredshed, og han gik ad Jels til, det er deiligt! han løber jo lige i Kløerne paa mig. Nu kunde jeg nok ønske, at have gamle Dreves her som Tilskuer ved

Forretningen, for nu er det Hele afgjort i en Snub. Jeg griber Arrestanten, og imens sidder han i sin Kavai og kjører Fanden i Vold, op ad Skagen til. Det er der ogsaa Raison i.

Hesteprangeren Mads Lysholdts Gaard laa eenligt paa en aaben Mark, udenfor Jels; lidt længere mod Nord er der et lille Huus, og bag dette begynder Skoven. Oldenberg steg af bag Havegjærdet, saae sig forsigtigt om, før han aabnede Porten og trak Hesten ind i Gaarden. Mads Lysholdt stod oppe paa Vandtruget, ved Brønden, med et Par store Træskostøvler paa Fødderne, og en rød, strikket Hue med en Dusk i, paa Hovedet. I hans grønne Vest havde han syet et Par uldne Ærmer, det var lige saa godt som en Trøie, hans Ansigt var solbrændt og havde et Træk omkring Munden, som om han altid lo. Han havde en stor Kjørepidsk i Haanden, som han stod og knaldede med, medens en Karl trak en gammel Hest frem og tilbage foran ham. Da han saae Oldenberg holde stille i den aabne Port, hvorfra han iagttog Alt, kom han hen til ham.

Han seer mig ud til at være en listig Hund, tænkte Vagtmesteren, han lader som Ingenting; men bi kun lidt, jeg er da heller ikke kommen til Verden inat. — Kan I laane mig en Hammer til at pikke et Søm i min ene Hestesko? sagde han til Prangeren.

Det kan jeg nok, svarede Mads Lysholdt, og gik ind i Stuen. Imedens vendte Oldenberg sig om til Karlen, som stod ved den syge Hest.

Er Mandens Brodersøn endnu ikke kommen? spurgte han.

Det sagde Karlen nei til.

Er der ellers ingen Fremmede kommen til Gaarden i denne Morgen? Siig det kun, der er en Species Penge at tjene for en god Besked. Med disse Ord tog han sin Pengepung frem og raslede lidt med den.

Karlen saae mistroisk paa ham, derpaa vendte han sig henimod Døren, idet han hævede Stemmen og sagde: Jeg veed ingen Fremmede af.

I det Samme kom Hesteprangeren tilsyne, med en rusten Hammer og nogle Hesteskosøm.

Har I nylig hørt fra jeres Brodersøn i Slesvig? spurgte Oldenberg, medens han bankede Skoen fast.

Jeg har ingen Brodersøn hernede, svarede Mads Lysholdt frimodig.

Ikke det? Jeg har dog læst et Brev fra Jer, som I sendte til hans Regiment.

See vi det! ja jeg glemte reent, at der staaer En et Sted i Tjenesten hernede.

Har I saa mange af dem? spurgte Vagtmesteren.

Jeg har saa meget Andet at tænke paa i denne Tid, sagde Mads, min Kvinde har nu snart ligget

syg i sytten Uger, vi skal hen til den kloge Mand med hende idag.

Lad os nu bare ikke komme med Snak, sagde Oldenberg. I har en Brodersøn, som er løben bort fra sit Regiment, han har søgt Tilhold hos Jer. Hvor er han?

I har jo allerede hørt, hvad min Karl sagde, svarede Prangeren. Jeg siger det Samme.

Hvor veed I, hvad jeres Karl sagde? spurgte Vagtmesteren barsk.

Jeg stod jo og lurede bag Gaarddøren, svarede Mads, og saa lo han.

Ja, lad os blot komme til at søge efter ham, sagde Oldenberg. Det vil gaa ud over Jer selv, Mads Lysholdt, at I dølger en Misdæder.

Jeg dølger Ingen, sagde Mads. See selv efter.

De gik ind i Stuen, Vagtmesteren først, Prangeren fulgte ham. I en Alkove ved Væggen laa et Menneske og jamrede sig. Oldenberg stak Hovedet derind, han saae en ligbleg og indfalden Kvindeskikkelse, med graat og uredet Haar, og hvis glandsløse, næsten brustne Øine, stirrede stift paa ham.

Her er Ingen, sagde Mads, da hele Leiligheden forgæves var gjennemsøgt.

Hvor er da den Felthue kommen fra? spurgte Vagtmesteren, og tog en Soldaterhue frem fra en Krog under Vinduet.

See vi det! sagde Mads Lysholdt ufortrødent. Den har jeg kjøbt i Kolding. Drengene gaa og lege med den.

Lad os saa komme over paa den anden Side, sagde Vagtmesteren, og forlod Vaaningshuset. Sikken et Føre, vedblev han, da de kom ud i Gaarden. Det er jo næsten ikke muligt, at vade frem i dette Søle.

I skulde tage Træsko paa, ligesom vi Andre, ytrede Mads.

Gaa I da Allesammen med Træsko paa, her i Gaarden?

Ja!

Allesammen? gjentog Vagtmesteren.

Da Prangeren vedblev sin Bekræftelse, greb Oldenberg ham i Vestekraven og trak ham hen til Porten. Hvem har da gaaet her med Støvler paa idag? spurgte han og pegede paa et Fodtrin, som viste sig friskt og tydeligt indtraadt i den fugtige Jord, langs med Muren.

See vi det! sagde Mads Lysholdt, det har været Dyrlægen fra Vonsild, som saae til vor syge Folhoppe.

Vagtmesteren stemte begge Hænder i Siden, og betragtede Prangeren med et rasende Blik. Forresten sagde han Intet, men gav sig strax efter til at undersøge Stalden, Laden og Foderloftet, uden dog at finde Den, han søgte. Derpaa satte han sig tilhest, og red

sin Vei igjen. Mads Lysholdt og hans Karl bleve staaende i Porten og saae ud. Oldenberg syntes, han kunde høre de lo ad ham, da han var kommen et Stykke ned paa Veien.

Nærmere oppe imod Skoven laa som sagt et lille Huus. Da Vagtmesteren kom om forbi det, saaledes at man ikke kunde iagttage ham nede fra Hesteprangerens, steg han af Hesten og trak den ind i et Skuur. Der stod en fattig Kone udenfor, isærd med at binde Døren fast til Stolpen.

Maa jeg faae Lov til at sidde lidt inde hos Jer? spurgte Oldenberg. Jeg er saa syg, at jeg ikke kan ride videre.

Det kan I gjerne, sagde Konen, men der er Ingen hjemme, uden et Par Børn, for nu skal jeg til Dagsgjerning oppe paa Skodborggaard, og hjælpe dem med at lave til Høstgilde. Vil I bare binde til efter Jer, naar I drager afsted igjen. Med disse Ord aabnede hun Døren for Vagtmesten og gik sin Vei, ad en Gangsti, som førte ind igjennem Skoven.

Da Oldenberg havde sørget for sin Hest, traadte han ind i Stuen, som paa engang tjente Beboerne til Dagligværelse, Kjøkken og Sovekammer, og hvori Alt tydede paa Savn og Fattigdom. Det brød han sig nu ikke om. Hovedsagen var, at man fra Vinduet saa prægtigt kunde holde Udkig med Hesteprangerens

Gaard, der laa paa den aabne Mark, og nøie iagttage Enhver, som kom eller gik derfra. Inde mellem de opstablede Dyner i Sengen sad en lille Pige paa fem eller sex Aar, med et forsultent og magert Ansigt. Da hun saae Oldenberg, blev hun bange, og krøb ned under Dynen, lidt efter tog hun Mod til sig og kom frem igjen, og vedblev forbauset at stirre paa den fremmede Mand, der lod som han var hjemme, og satte sig hen ved Vinduet. Paa Leergulvet stod en Gangkurv, og midt i den et endnu mindre Barn, med store brune Øine og en Pind, hvorom der var svøbt en lille Klud, i Haanden. Rundt om Gangkurven havde Bondekonen, før hun gik, hængt smaa Stykker Brød i Snorer, disse tog Barnet og sugede paa, naar det blev sulten, medens Moderen var borte. Vagtmesteren polerede de smaa grønne og solbrændte Ruder med sin Haand, og holdt fra nu af uafbrudt Øie med Hesteprangerens Gaard. Imidlertid tog han den Mellemmad frem, som hans Kone havde givet ham med paa Reisen, stoppede sig dernæst en Pibe, og talede af og til lidt med den lille Pige, som nu sad og klædte sig paa i Sengen.

Hvad bestiller Du herhjemme, mens din Moder er ude? spurgte han.

Jeg giver Grisen, sagde Pigen.

Det kan Du ikke gjøre hele Dagen.

Saa passer jeg min lille Søster, og længes efter at Moder skal snart komme hjem.

Naar kommer hun da hjem?

Naar det begynder at blive mørkt.

Naa, det var jo rart, og nu begynder det først at blive lyst. Bestiller Du ikke Andet end at længes?

Jo, saa sover jeg, og saa sidder jeg og seer op paa min Dukke. Med disse Ord pegede hun hen paa et korsfæstet Christusbillede af Gibs, som hang paa Væggen, med en stor visen Krands om. Den har jeg faaet af min Gudmoder i Skodborg til Julehelligdag.

Ja, det er noget godt Sludder, sagde Vagtmesteren. Det er jo ingen Dukke, dit Tossehoved!

Pigen taug en Tidlang, bange for den barske Tone, hvormed Vagtmesteren talte. Lidt efter begyndte hun igjen, med den samme frygtsomme og sørgmodige Røst: Er det ingen Dukke, hvad er det da?

Det er en Mand, mit Barn, som er bedre end alle andre Mennesker, sagde Vagtmesteren.

Hvorfor gjorde de ham da Fortræd, og hængte ham op paa et Kors? spurgte Barnet.

Det veed jeg Fanden ikke, hængt op blev han, og de drev ham store Spiger igjennem Hænder og Fødder, og saa bad han endda om Forladelse for de Slyngler, som handlede saa skjændigt mod ham; men han kom ned af det tossede Kors igjen, Du! og naar

et Menneske er stædt i den haardeste Nød her i Verden, og vender sig til ham, og beder ham om at hjælpe sig, see saa hjælper han dem, min lille Pige! — Det skal Du forresten nok selv faae at mærke, naar den Tid kommer.

Barnet i Gangkurven begyndte at klynke, det frøs, og stod og sugede paa Brødstykkerne, medens det af og til holdt sine smaa, røde Hænder op under Hagen, for at varme dem.

Nu gaaer Du hen til Vinduet, sagde Vagtmesteren til den Store, og siger mig til saasnart Du seer Nogen komme ud fra Mads Lysholdts Gaard. Giver Du nøie Agt, saa vanker der et Stykke af mit rare Smørrebrød; jeg hjælper nu din lille Søster lidt tilrette imedens. Pigen stod ud af Sengen, og gik hen til Vinduet. Oldenberg tog det lille Barn op fra Gangkurven, lagde det ned i Vuggen og pakkede Dynen til omkring det, saa gav han det et Stykke Brød i Haanden, og trak Vuggen saa nær til Vinduet, at han kunde naae Gængen med Foden. Barnet laa og saae paa ham. De store, brune Øine fulgte ham, hvorhen han gik; da det begyndte at føle Varmen af Vuggens Puder, smilede det og strakte ham Hænderne imøde. Vagtmesteren sad paa Bænken og sang for det, medens han vuggede med den ene Fod og havde Piben i Munden, og bestandig kiggede ud igjennem de smaa, solbrændte Ruder, for at give Agt paa,

naar der kom Nogen ud fra Hesteprangerens Gaard. Den anden Pige stod og betragtede ham.

Hvem sidder I og seer ud ad Vinduet efter? spurgte hun.

Efter min gamle Oldemo'er, sagde Vagtmesteren. Hun kommer kjørende i stor Stads paa en Trillebør med fire Ildhjul under, og en Hane, som blæser i Trompet til Forrider.

Denne Spøg faldt i den lille Piges Smag, hun smilede, fordi hun saae Oldenberg smile, og bad ham fortælle mere.

Tiden gik, langsomt og uden anden Afvexling, end den Vagtmesteren var istand til at skaffe sig selv, ved at fortælle den lille Pige Historier, der bleve mere fantastiske og gyselige, jo længer han kom frem i dem. Saaledes blev det Middag. Pludseligt opklaredes Gendarmens Ansigt. Han saae Hesteprangerens Port aabne sig, en Vogn kjørte ud, hvori der sad to Personer.

See! der har vi dem endelig, sagde Vagtmesteren. Vidste jeg ikke nok, Kortene maatte være sandfærdige. Og saa kjører Vognen lige her op, kan man med Billighed vel forlange mere?

Han blev paa sin Plads ved Vinduet og saae ud. En Bondekarl kjørte Hestene. I Agestolen bag ham sad en tilhyllet og sammenkrøben Skikkelse, med en

sort Fløiels Kyse paa Hovedet, og derover igjen et rødblomstret Bomuldstørklæde.

Det skal altsaa forestille et Fruentimmer, sagde Vagtmesteren til sig selv og smilede spottende. Ganske net skal De see! men den Komedie har jeg forresten hørt omtale førend idag. Vi bare lidt, saa skal vi nok snakke os tilrette.

Han lod Vognen kjøre, uden at vise sig, før den kom om paa den anden Side Huset, som vendte ind mod Skoven, og hvor man fra Lysholdts Gaard ikke kunde see, hvad der foregik. Derpaa raabte han ud ad Døren, at de skulde standse. Vognen holdt øieblikkelig. Da Oldenberg kom hen til den, gjenkjendte han i Kudsken Karlen fra om Morgenen, og fra Agestolen stirrede det samme lidende og gulblege Ansigt ham imøde, som han havde seet inde i Alkoven. I det skarpe Daglys, der faldt hen over den syge Kone, saae hun endnu mere lidende og hentæret ud. Hun sad og rokkede frem og tilbage i Agestolen, under en bestandig og dæmpet Hoste, og var indpakket i en stor Dyne, hvorover hun havde en Reisekappe og to Dækkener; forresten var Vognen tom, her var ingen Feiltagelse mulig.

Hvor skal I hen? spurgte Oldenberg, efterat have kastet et flygtigt Blik ind i Vognen.

Op til den kloge Kjælling i Skanderup, svarede

Karlen. Mads meente, hun kunde gjøre Noget ved Motter, siden det ikke forslog med Doktoren. Med Forlov! hvorfor er Vagtmester ikke kommen videre?

Min Hest har faaet Bugvrid, sagde Oldenberg barskt.

Saa skik bare Bud over til Madses, han er Mand for at kurere Bugvrid.

Pas Du din syge Kone, og lad mig om min Hest, svarede Oldenberg. Efter den Besked vendte han Karlen Ryggen og gik ind i Huset igjen, medens Vognen kjørte videre.

Da han kom ind, vedblev han en Tidlang at vandre op og ned ad Gulvet i dybe Tanker over den bittre Skuffelse, han havde lidt.

Dengang slog det feil, sagde han; vi maa gjøre det om igjen, maaskee bliver det bedre siden, henimod Mørkningen, saa tro de, den hellige Grav er vel forvaret.

Han deelte den sidste Rest af sin Mellemmad med de to Børn, satte sig hen til Vinduet, og begyndte paa en Historie, som i Overdrivelse og Usandsynlighed langt overgik alle de andre. Lidt før det blev mørkt hørte han Lyden af en Vogn, som kom oppe fra Skoven.

Der er de med ham, tænkte Vagtmesteren. Nu gjælder det om, at lukke Øinene rigtigt op.

Han gik om til Skuret og skjulte sig bag en Tørvestak, saaledes at han kunde have Udkig med Enhver

som kom paa Veien. Vognen nærmede sig. Oldenberg saae to Personer, den Ene indpakket i en stor Kavai. De holdt stille ved Huset og den Ene steg ned. Da Vagtmesteren kom, slog han Kavaien tilbage. Det var gamle Dreves, der stod for ham, og som brast i en Skoggerlatter, medens han drog Oldenberg tilside, for at Kudsken ikke skulde høre, hvad han sagde:

Gudfader bevares! hvor Vagtmester dog er bleven pudset af idag, hviskede han, jeg da ogsaa, kan jeg tro. Er der ikke kommen en Vogn her forbi i Middags?

Jo, det kan gjerne være, svarede Oldenberg. Han syntes slet ikke om denne Indledning.

Ja, De maa jo vide det, vedblev Dreves, siden De var ude og eftersøgte den. I Vognen sad der en syg Kone. Det saae De, men hvad de ikke saae, var at vor Desertør laa nede ved Fødderne foran hende, imellem Sengedynen.

Vor Desertør! raabte Oldenberg rasende og rev sig i Haaret.

Vor Desertør! gjentog Dreves smilende. Han er altsaa sluppen bort ligefor Dinene af Dem.

Men hvor har De faaet det at vide?

Jeg sad jo i Kroen, og fik mig en Kaffepunsch. Der kommer Karlen ind, da han havde kjørt Konen op til Doktoren, og fortæller Kromanden den hele Historie. Ja, Vagtmester kan da nok forestille sig, hvordan han

morede sig over at have spillet Dem den Streg. Oppe i Skoven sprang Soldaten af Vognen, og nu er han løben Fanden i Vold.

Men hvad bestilte De i Kroen? spurgte Oldenberg. De vilde jo drage Nord paa.

Ja, og Vagtmester vilde jo drage Øster paa. Vi har vist begge taget feil af Veien. Skal vi nu være enige om at reise op til Kroen for inat, og faae os en forsvarlig Aftensmad ovenpaa vore Anstrengelser, jeg mener, vi har fortjent den. Saa begynde vi hver for sig paa en Frisk imorgen tidlig.

Lad os det, sagde Oldenberg, med en Forbittrelse, som han kun slet forstod at skjule. Saa gik han ind og sadlede sin Hest og red bort med Dreves; men den lille Pige fik en Mark til Belønning for den Opmærksomhed, hvormed hun havde siddet og hørt paa hans Historier. Veien igjennem Skoven til Kroen blev tilbagelagt i Taushed. Vagtmesteren red lidt foran Vognen. Det begyndte at blive mørkt, det nedfaldne Løv skjulte Grøfterne, saa at man kun med Møie kunde finde sig tilrette. Dreves sad og hviskede med sin Kudsk. Naar vi nu komme ind i Kroen, skal Du blive holdende i Porten og ikke spænde Hestene fra, sagde han. Giv dem blot et godt Foder, og faae Dig selv Noget at leve af, saa at Du kan være rede til at tage bort paa første Vink.

Kudsken smilede og nikkede, det lod til, at han forstod ham. Lidt efter blev det lysere imellem Træerne, de skimtede et Lys, hørte en Hund gjø, og naaede Kroen. Da Oldenberg kom ind i Vognporten sagde han til Staldkarlen, som tog imod hans Hest: Tyl saameget Havre i hende, som hun vil æde, men tag ikke Sadlen af.

Hvorfor det? spurgte den eenfoldige Dreves. Jeg meente, vi skulde slaa os til Ro her for inat.

Det mener jeg ogsaa, svarede Oldenberg, men det er altid godt, at være forberedt.

Det har Vagtmester min Sjæl Ret i, svarede Dreves, man kan aldrig vide, hvad der vil skee. Jeg begriber blot ikke, at De, som dog er saa udspeculeret i Alt, kunde lade Dem saadan trække tilvands af den Bondeknægt. Skal vi gaa indenfor? vedblev han, da han havde seet sig om efter sin Kudsk, og givet ham et betydningsfuldt Nik.

I det zirlige Krosted fik Vagtmesteren og hans Ven anviist et fælles Værelse, og Værten kom ind og hilste paa dem, medens den bestilte Aftensmad blev beredt.

Hvor er De fra? medforlov! spurgte han.

Jeg er fra Mark-Brandenburg og Jülich-Cleve-Berg, svarede Oldenberg venlig, men jeg vil bare lade Dem vide, at jeg reiser incognito, for at besee et lille

Gods her i Jylland til min Svoger, der er Formand i Ridderforsamlingen og Stadshauptmand i Wolfenbüttel.

Kromanden saae forbauset paa Dreves, Dreves traf paa Skuldren og hviskede: Grenaderen er skrupgal, det hører De nok, jeg skal op med ham til Daareanstalten i Aarhuus; men lad Dem for Guds Skyld ikke mærke med Noget; faaer han Mistanke om at De veed, hvad der skader ham, saa klinker han Dem min Sjæl alle Ruder ind, det har han gjort næsten ethvert Sted vi kom hen. Han vender Huset paa den anden Ende. Nu veed De det.

Lidt efter bragte en Pige Maden ind, Kromanden gik og de to Venner bleve alene.

Nu kunde et Par stærke Thevandsknægte gjøre godt, sagde Dreves, da de havde spist. Hvad synes Vagtmester?

Det var et rart Indfald, svarede Oldenberg, som Maaltidet synligt havde opmuntret. Men jeg vil lade Dem vide, at det er mig, der betaler det Hele.

Eia! stor Kavalleer, byt mig en Toskilling i to Enesteskillinger! sagde Dreves leende. Hvorfor skal De betale? Nei, lad os saa heller spille om Punschen.

Det kan heller ikke være saa feil, svarede Oldenberg. Jeg har Papirerne hos mig.

Han tog Kortene op af Frakkelommen, og nu be-

gyndte de at spille, først om to Thevandsknægte, dem tabte Vagtmesteren.

Jeg sidder i Uheld iaften, sagde han, skal vi prøve det eengang til, kvit eller dobbelt.

Det bliver jo en heel Bolle, svarede Dreves, og kløede sig bag Øret, men lad gaa, jeg følger Vagtmesters Exempel, og i ethvert Fald, fra Stolen til Sengen er der ikke langt. Vagtmesteren gav Kort, Spillet begyndte atter, med megen Betænksomhed og under den dybeste Taushed fra begge Sider, kun var det umuligt for gamle Dreves, at fornægte sit gode Lune, han sad og gjorde Grimacer og smilede uafbrudt. Tilsidst vandt han Spillet.

Jeg har tabt igjen, sagde Oldenberg, Lykken hænger jo ved deres Fingre, Sergeant! og det er dog mine Kort, vi spille med. Nu gaaer jeg ud til Krokonen, for at faae hende til at skille sig ordenlig ved sine Sager.

Vagtmesteren forlod Stuen. Dreves aabnede Vinduet og saae ud. Det var et fuldstændigt Mørke i denne Aften, taaget Luft, ingen Maane eller Stjerner. Ovre fra Skoven hørte man en Ugle skrige, og ude i Vognporten skinnede Lygten, og svaiede frem og tilbage for Trækvinden. Gaardskarlen skar Hakkelse og sang dertil. Ægtbonden, som havde kjørt for Sergeanten, sad paa Vognstjerten og skar sig et Stykke Brød, Mad-

kasjen han havde bragt med fra Hjemmet, stod paa hans Skjød. Dreves blev afbrudt i sine Betragtninger, idet Stuedøren gik op, og Vagtmesteren viste sig med en dampende Bolle i Hænderne. Her har jeg en Most, der kan bringe Tø i Frostveir, sagde han. Kom nu Sergeant, og Gud naade Jer! hvis I svigter, saalænge der er en Draabe tilbage.

Men Gud fri og frels os! sagde Dreves, hvad skal det blive til? Den Bolle er jo stor nok til hele Regimentsmusiken. Jeg tør aldrig tage Halvparten paa min Samvittighed.

Lad os bare faae vel begyndt, sagde Oldenberg, saa gaaer Resten af sig selv.

Han satte sig ligeoverfor Dreves, skænkede for ham, klinkede, drak og skænkede igjen, og nødte bestandig den Gamle til at drikke mere. Nu skulle vi have os en lystig Sang, sagde han, saa glider Punschen bedre.

Lad gaa, sagde Dreves, men jeg er hæs, Vagtmesteren er desuden den Første i Rangen. De begynder. Oldenberg lod sig nøde lidt, før han sang.

Atten Gulbringe! Atten Gulbringe,
Atten Gulbringe, atten!
Atten og To det gjør en Snes,
Fire Menuetter koste en Pjes,
Atten Gulbringe, atten!

Det var da en deilig Vise! raabte Dreves begeistret, kan jeg ikke faae den afskreven?

Jo nok! sagde Oldenberg, nu synger De!

Nei, jeg kan ikke sandse Noget iaften, svarede Dreves. Punschen er for stærk, den løber mig i Hovedet. Han skoggerlo medens han slog i Bordet, hans Ansigt var bleven kobberrødt, han befandt sig øiensynlig under Indflydelsen af en dygtig Ruus. Oldenberg derimod saae ganske alvorlig ud, han skænkede for sin Ven og klinkede med ham, indtil Dreves paa engang stød Glasset bort fra sig.

Nu kan jeg ikke mere, mumlede han, Vagtmesteren maa have kommet noget Djævelskab i den Punsch. Hele Stuen galopperer jo rundt med mig.

Efter disse Ord lagde han begge Arme op paa Bordet og lod Hovedet synke ned paa dem. Strax efter tilkjendegav et dybt og langtrukkent Aandedrag, at Dreves var falden i Søvn. Oldenbergs Øine veg ikke fra ham. Nu smilede han, sang og ruskede i Dreves, men Sergeanten sov uafbrudt. Han blev endnu siddende en Stund, derpaa reiste han sig.

Dennegang har jeg nok vundet Spillet, hviskede han. Nu afsted, op til Abelhede, efter min Gavtyv.

Han trak sin store Rytterkappe paa, gik over i Stalden og steg tilhest. Vinduet til Gjæsteværelset stod aabent, idet Vagtmesteren red forbi, holdt han stille

og saae ind. Dreves sad endnu ved Bordet i samme Stilling som før.

Han er jo døddrukken og sover saa haardt som den Døde, sagde Vagtmesteren, og gav Hesten af Sporerne.

Ja, Gud sover jeg! svarede Dreves, idet han pludselig aabnede først det ene, saa det andet Øie, hævede Hovedet og saae sig forsigtig om til alle Sider.

Det lod til at ethvert Spor af Rusen pludselig var forsvunden. Han kaldte paa Værten og forlangte sin Regning. Vagtmesteren havde betalt Alt. Derpaa steg Dreves op i Vognen, svøbte sig ind i Bondens Reisekappe og kjørte bort. Men han valgte en anden Vei end Oldenberg.

Lad os nu tænke os en Landsby, ikke langt fra Herredsveien mellem Vorbasse og Varde, uden at nævne Navnet, siden Beboerne leve der endnu, hæderlige, trofaste og djærve Folk, med smaa Svagheder, som vi Alle have, men hvis Hjerte og Sind dog, naar det gjaldt, altid har været hvor det skulde være. Landsbyen ligger midt i en stor Lynghede. Jorden er skarp og sandet, dens Udbytte kun ringe. Den gulbrune Okker og Ahl skinner op fra enhver Grøftekant. Paa flere Steder siver et lille Vandløb, eller en Aa, igjennem Heden, og bobler og bugter og skynder sig afsted, som om den ilede med at komme bort fra Egnen. Et

Sted kaldes en saadan Aa Andsager, længer mod Vest er det Holms Aa, men imod Nord danner Grindsted Aa en Dal, en Sø og græsbevoxede Enge, som Viben ruger over om Sommeren, og som Brokfuglen og Steen Blicher besøgte om Vinteren. Brokfuglene komme der endnu, lidt færre end før, altid mere sky og i mindre Flokke, efterhaanden som Lyngen forsvinder. Blicher derimod kommer der ikke mere, han er gaaet „paa andre Eventyr og Reiser."

Før maatte han af og til bede Kromanden skrive Fortæringen op paa Tavlen til han saae ind igjen. Nu er hans Gjæld betalt.

Han sang og savned, bad sit Folk om Brød,
Og det gav ham en Steen, — da han var død.

I den omtalte Landsby var der en Kro, hvor Værten havde trolovet sin Datter, og gjorde et lille Jagilde, samme Dag, de efterfølgende Optrin fandt Sted. Der gik en smal Steenbro fra Landeveien op til Hovedbygningen, den var feiet og bestrøet med hvidt Sand. I Dørstolperne havde de stukket Kristtorngrene og smukke Blomster af udskaarne Roer og Gulerødder. Egnens Gaardmænd, i lange blaa Frakker, med store Sølvknapper, værdig Holdning og en tilrøget Meerskums Pibe i Haanden, bevægede sig ud og ind ad de aabentstaaende Døre, de saae paa den grønne Vogn, som nylig var bleven malet, og paa den røde Kvie,

som Kromanden kjøbte i August, paa sidste Vorbasse Marked. Klokken var lidt over to. Selskabet havde nylig forladt Middagsbordet, alle Stuer vare opfyldte af en behagelig Tobaksdamp. I tre Alens Afstand var det næsten ikke muligt at kjende hverandre.

Inde i Storstuen sad Byens Smed, Kromanden og nogle Prangere fra Omegnen og talte sammen. Gjenstanden for deres Underholdning var en Soldat, som Dagen iforveien var løben bort fra sit Regiment og kommen tilbage til Egnen. Smeden fortalte:

Jeg vidste nok, at det ikke kunde vare længe, før han kom igjen, enten paa den ene eller den anden Maade. Konen, hans Moder, er syg og hun gjør det vist ikke længe. Jeg har to Gange taget Bud med for hende til Apothekeren, og kjøbt hende en Æske med Rødt paa, af de smaa, bittre Piller, I veed nok, dem der ligge i Meel; de har altid kureret mig, naar jeg skadede Noget, men hende vilde de ikke hjælpe. Saa fik hun mig til at skrive et Brev til ham, og saa kom han nu igaar Aftes. Der har altid været noget Aparte ved de to Mennesker. Hun er kommen af daarlig Familie, hendes Mand bissede Landet rundt med en Glaskiste paa Ryggen, men fra det hun fik den Dreng, blev hun til et andet Menneske. Altid saae man dem sammen, tidlig og silde; gik han og legede ude i Heden, sad hun i Nærheden, paa en Steen, og keg efter

ham, hun fulgte ham i Skole, over til Caspersen, og gik udenfor og bandt paa sin Hose, naar han skulde hjem igjen; bestandigt havde de Noget at tale om, saa gik de og holdt hinanden i Hænderne, som to Kjærester, og naar de ikke talte sammen, kunde de sidde timeviis og see paa hinanden. Da han blev større og kom ud imellem Folk, besøgte hun ham hver Søndag, og gik til Marked med ham, og tog helst Arbeide paa Gaarden, hvor han var, og Alt hvad han kunde tjene, det bar han trolig hjem til hende. Hun drog ham op i Herrens Formaning, det var Synd at nægte, og naar der kom Nogen af de andre Glarmesterfolk til Huset, dernede i Gyden, og støiede og forlangte Mad, som den Slags gjerne pleie, saa vendte hun dem Ryg og gav sig aldrig af med dem. Gud fri os! som hun tog paa, da han skulde ind paa Skolen. Jeg troede, hun var gaaet fra Samlingen. Hun rev og sled i ham, for at holde ham tilbage, og da han søgte at tale hende tilrette, vilde hun drage med ham, og saa sad de udenfor, paa Havediget, og snakkede frem og tilbage, hele den udslagne Nat. Hvad han sagde, veed jeg ikke, men tilsidst gav hun sig da tilfreds og lod ham drage sin Vei med de andre Karle og fulgte ham blot et Stykke paa Vei; men fra den Tid har hun aldrig rigtig duet til Noget. Hun blev bleg og huul og hulere i Kinderne, og saa tog hun saa-

dan paa med at ryste, som om hun altid gik og frøs. Snakke vilde hun heller ikke gjerne. Naar Nogen spurgte, hvad der skadede hende, virrede hun paa Hovedet og sagde: Ingenting, lad mig bare være. Nu i September, da vi skulde til at grave Kartofler op, blev hun reent aflægs og faldt sammen, derfor var det, jeg skrev det Brev, og saa løb Drengen fra Regimentet. Galt gaaer det ham vist alligevel, for de skikke nok Bud herud, og finde de ham, er han leveret.

Medens Smeden sagde dette, kom der en Rytter ind i Gaarden. Han var klædt i en lyseblaa Ridekappe, med Vagtmestersnorer paa Armen, og trak sin Hest over i Stalden, som om han agtede at slaa sig til Ro for det Første. Smeden var gaaet hen til Vinduet. Der kommer en Klør ridende, sagde han, som nok har Ærende til Malenes Søn. Det er en af Gendarmerne sønderfra, jeg tør sætte min Knap paa, at han er skikket ud for at søge efter ham.

Holder han sig da skjult her i Nærheden.

Derovre i det lille Huus, de har sat Stiver til, hviskede Smeden. Han er snart funden, og saa tager han ham med sig.

Det skal vi dog snappes om, sagde en kæmpestor Pranger, som med synlig Deeltagelse havde hørt paa Smedens Fortælling. Idetmindste skal det ikke skee imens jeg er tilstede. Lad os komme lidt ind til ham.

Det kan jeg lide Josisen for, sagde en Anden, hvor I slipper, der skal jeg begynde. Jeg tænker ogsaa, vi er mandsstærke nok til at vippe den Fyr af Sadlen. Lad os see lidt paa ham.

Med denne Beslutning gik de ind i Gjæstestuen, just som vor gode Bekjendt, Oldenberg, viste sig i Døren.

Kan jeg blive her inat? spurgte Vagtmesteren.

Ikke godt! svarede Kromanden, for jeg har Huset fuldt af Gjæster, som I seer.

Er det da ikke en privilegeret Kro?

Jo.

Godt! saa bliver jeg her, sagde Oldenberg. Dermed satte han sig ned, og lod til at ansee den Sag for afgjort.

Sergeanten har maaskee Ærende til Nogen her i Byen, siden I kommer saa høit op over Grændjen? spurgte Josisen.

Hør min gode Mand, sagde Oldenberg, naar I kalder mig Vagtmester, saa forstaaer jeg bedre, at det er til mig der tales. Er der Nogen her, som kjender Malene Gyde?

Malene fra Gyden! gjentog Smeden. Aa jo endda. Vil I tale med hende?

Nei, men jeg vil forbandet gjerne tale med hendes Søn, det Afskum! han er løben bort fra sit Regiment.

Hvad vil I sige til ham, Vagtmester?

Jeg vil binde Hænder og Fødder sammen paa ham, og putte ham ind i det første det bedste Arresthul, jeg kommer til.

Det skulde I helst lade være med, sagde Josiisen. For det kan hændes, at der kom Nogen og stoppede Jer paa Veien.

Hvem skulde det vel være? spurgte Oldenberg spottende.

Saadan seer En af dem ud, svarede Kæmpen, uden at hæve Stemmem, idet han satte sig ned, og lagde begge Armene paa Bordet, ligeoverfor Vagtmesteren.

Naa, saa I vil hindre det, sagde Oldenberg, ganske fredsommelig, medens han blev ved at stoppe sin Pibe af Værtens Kasse. Det var jo rart. Jeg gad ellers nok vidst, hvordan I vilde bære Jer ad dermed.

Det lod sig gjøre, vedblev Prangeren med et Hovednik. Jeg har brændt mit Mærke i dem der vare mere springsse end I. Foruden mig staaer her ogsaa nogle Andre omkring Bordet, som kunne give en Haandsrækning til at faae Beslag paa Jer. Lad det derfor heller være Vagtmester, I er alene, vi ere en halv Snes.

I tager feil, min gode Mand, svarede Oldenberg, Jeg er ikke alene. Hvor er Værten?

Her er jeg, sagde Kromanden.

I er nu for det Første paa mit Parti. Hvor er saa Sognefogden?

Det er mig, sagde den ene af Prangerne ved Bordet.

I staaer ogsaa paa min Side, vedblev Oldenberg. Er det saa afgjort?

Vi skal strax faa det at see. Her er min Instrux. Hør efter! Oldenberg tog et trykt Papir op af Lommen og oplæste: Paragraf 33. Enhver er pligtig at understøtte og hjælpe en Gendarme, paa dennes Opfordring. Fornemlig paaligger det de locale Politiofficialer, Sognefogder og lignende Bestillingsmænd, at understøtte Gendarmeriet i dets Virksomhed, fremdeles Herbergerere, Gjæstgivere og Kroholdere, — og saa en heel Deel andre Mennesker, som ikke komme Jer ved. Det var altsaa Tre paa min Side.

Ja og vi ere Ti, sagde Prangeren.

Men for Fanden, regne I da mig for Ingenting? raabte en Stemme, og en høi Mand som hidtil havde siddet og lyttet i en Krog ved Kakkelovnen, skød pludselig Kredsen tilside og trængte sig frem til Bordet.

Han var indsvøbt i en gammel Kavai. Da han slog denne tilside, saae man en Sergeants Uniform komme tilsyne, og gamle Dreves viste sit smilende Ansigt, og nikkede veltilfreds over til Vagtmesteren. Hans

pludselige Komme gjorde en mægtig Virkning, men det lod dog ikke til, at Oldenberg blev synderlig glad derover, hans Smil forsvandt, han rynkede Øienbrynene og slog i Bordet, idet han raabte:

Saa for Satan! Er I nu ogsaa her.

Ja, hvor skulde jeg ellers være, naar min Hjertensven var i Betryk? svarede Dreves forekommende. Jeg sad derhenne i Krogen og ventede blot paa Dem, hvis De nu vil, kunne vi gjerne strax gaa ned til Konen i Gyden; hvad den Fyr angaaer, som nylig holdt sin Prædiken, saa gad jeg nok seet ham brænde sit Mærke ind paa os To, selv om han fik trommet den omtalte halve Snes sammen.

Ja, lad os gaa derover, sagde Vagtmesteren, og nu gik han og Dreves over til Gyden.

De skal alligevel ikke faae ham med, sagde Josisen, da de vare borte.

Den bugtede Sti, som førte ned til Malenes Huus, gik langs med Diget af en Mark, saa over et smalt Engstykke, hvorigjennem Aaen, under en af dens mange Slyngninger, havde funden Vei. I gamle Dage maatte denne Aa have været stor og mægtig, det betegnede de bratte, skarpt afbrudte Bakker paa begge Sider, og de mangfoldige store Rullesteen, Vandet paa dets Vei havde ført med sig, og kastet omkring paa Engen, nu var Aaen derimod svundet ind paa flere Ste-

der til en almindelig Grøfts Bredde. Paa et Sted var der lagt en Bro over den, af to Stykker gammelt Tømmer, som fordum havde tjent til Stolper i en Bygning, derom vidnede endnu deres brunrøde Kalkfarve, og de indstemte Huller. Fra Broen kom man ind i en lille Gyde, dannet af en høi og stenet Sandbanke, som gav Læ for Nordvestvinden, og hvis øverste Lyngskorpe var gledet et Stykke ned paa Skraaningen. Midt under Banken laa Malenes Hytte, lille og faldefærdig. Den havde kun et Vindue, med fire, smaa Ruder i, som vendte ud mod Engen. Væggene vare klinede op med hakket Lyng og Leer, hvoraf store Stykker sædvanlig opblødtes og regnede ned hver Vinter. Om Foraaret, naar Frosten var forbi, pleiede Naboerne at hjælpe med at kline dem op igjen. Jaar havde de glemt det, derfor kunde man paa nogle Steder see ind i Stuen, men Malene havde trukket en stor, blaa Kiste hen for det største Hul, og stablet nogle Græstørv op foran de andre. Dermed hjalp hun sig. Fattigkommissionen havde for sidste Halvaar tilstaaet hende en ny Bjælke, til at bøde lidt paa de gamle med, den var endnu ikke bleven sat ind, men stod stillet op for at støtte paa Gavlen, som i længere Tid havde viist en tiltagende Lyst til at helde udad. Ulykken og en usigelig Elendighed syntes at ruge over Stedet. Disse fire faldefærdige Mure havde ogsaa indesluttet mange

skjulte og uændsede Kampe. Tilintetgjørelsens Mærke stod præget paa Alt, Skorsteenspiben var blæst ned, Røgen gik op imellem Græstørvene paa Steentaget, Brønden laa tilgroet med Bregner og Raigræs. Vippen foran den var bortraadnet, om det saa var den gamle Hyld paa Havegærdet, stod den vissen og hentørret, og strakte sine nøgne Grene iveiret. Det eneste Frodige i dette golde Billede var Huusløgen og Mosset paa Taget.

Da Oldenberg og Dreves naaede Hytten, stod Malene i Døren, som om hun havde været forberedt paa deres Komme. Hun var indhyllet i et stort, graastribet Tørklæde, trukket op over Hovedet. Under Tørklædet kom et frygteligt magert og udtæret Ansigt tilsyne, med en kroget Næse, sortebrune Øine, der bestandigt sendte sky og ustadige Blikke omkring sig, en gulbleg og rynket Hud og blaalige Læber, som hun uafbrudt vædede med Tungen: en Skikkelse, som maatte forbause enhver Fremmed og som dog hørte hjemme i de Omgivelser, hvori hun viste sig. Hun havde en Stok i Haanden, og var øiensynlig syg og lidende, thi hun stod og rystede som i en heftig Feber, og maatte læne sig tilbage mod Dørstolpen, for at kunne holde sig opreist.

Aa! I maa ikke gjøre mig Fortræd! raabte hun med en bønlig Røst, da de to Krigsmænd kom hen til hende. Han er her ikke.

Naa, saa I veed, hvad vi vil, før vi fortælle det, sagde Vagtmesteren. Ja, det er godt! maa vi saa komme ind.

Malene blev ved at spærre Døren for dem. Han gik herfra i Middags, sagde hun, nordpaa; hvor kan I nænne at være saa haard imod den stakkels Dreng? hvad har han gjort, andet end at føie mig? Jeg bad ham saa mindelig om at komme hjem, for at jeg kunde faae ham at see endnu engang, før jeg lukkede mine Øine.

Hvad han har gjort! gjentog Oldenberg. Det Afskum! har han ikke glemt sin Pligt, sin Ed, forladt sit Regiment. Regner I det for Ingenting?

Malene lod ikke til at høre efter det han sagde, hendes Tænder klaprede i Munden, medens hun vedblev, mere bønligt og inderligt: Saa gik han hen til Kapitainen og bad om Forlov, han sagde nei; saa gik han til Lieutenanten, han sagde ogsaa nei; men Drengen vidste nok, hvordan jeg laa og længtes. Jeg brød mig aldrig om Andet i Verden, end den Dreng; han kunde ikke blive, saa løb han hjem. Aa Herregud! maa jeg bare beholde ham i otte Dage, saa skal det nok være forbi med mig, saa skal I faae ham igjen, — bare i otte Dage! gjentog hun, og strakte sin rystende Haand ud efter Vagtmesterens Kappe.

Dreves saae hen paa Oldenberg, som stod og stak

i Græstørven med sin Sabelskede. Hvad siger De, Vagtmester? spurgte han,

Jeg siger, at en brav Karl skal tænke paa sin Pligt og lade alt Andet fare.

Ja, for Satan! raabte Dreves, som ikke vilde lade sig mærke med, hvor bevæget han var, det kalder jeg kun en daarlig Moder, der lokker sin Søn bort fra Pligt og Ære, fordi hun sidder og længes en Smule efter ham.

Har I en Søn? spurgte Malene.

Jeg! gjentog Dreves forundret, ikke saadan rigtig, jeg har ikke engang en Kone.

Saa lad os blive med at tale om det, til den Tid kommer, sagde hun barskt. Min Dreng er for godt lært til at glemme sin Pligt, han tænkte blot paa mig, og han er her ikke mere, jeg siger Jer, han er gaaet sin Vei igjen.

Tør I sværge paa det? spurgte Oldenberg.

Det vil jeg gjøre min Saligheds Ed paa, svarede hun hæst, vil I saa lade mig i Fred?

Jeg vil sige Jer Noget, Malene, sagde Oldenberg, Døden har gjort jeres Læber blaa, I skulde ikke gaa ud af Verden med en Løgn paa dem. Lad os nu komme indenfor.

Hun bad og klynkede og foldede ydmygt sine Hænder imod dem, men Vagtmesteren skød hende tilside og gik ind i Gangen.

Hvad venter De paa? spurgte han Dreves, som blev staaende.

Det er ikke værd, vi gaa ind begge To, svarede Dreves. Det er bedst, jeg stiller mig her ved Gærdet, og passer paa, at han ikke smutter ud, mens De gjennemstøver Leiligheden.

Vagtmesteren betænkte sig lidt. Det er rigtignok rimeligere, at han søger at slippe ud i Heden, end at han lader sig gribe derinde, tænkte han. Det spekulerer den Satan Dræves paa. Nu vil han bestemt narre mig igjen. Veed De hvad, Sergeant! sagde han høit, gaa De indenfor og see efter, saa tøver jeg imens herude.

Som De vil, sagde Dreves, og saa smilte han polisk og gik ind i Stuen. Men Oldenberg krøb op paa Havediget, hvor han kunde iagttage Huset fra begge Sider.

Stuen var saa lav, at Dreves maatte bøie sig for at gaa opreist derinde. Der stod en mægtig Gyldenlak og blomstrede i Vinduet og oppe under Loftet hang en tørret Tobias i en Sytraad, for at vise hvad Vinden var, men paa Bordet laa en Kardus Tobak og en lille Træpibe. Han saae sig lidt omkring, saa stor en Nød og Armod, som den der her fremstillede sig, havde han aldrig seet. Hans første Blik faldt dog paa Piben og Kardusen.

Naa! og saa nægter I endda, at han er her, sagde han og pegede hen paa Bordet.

Konen svarede ham ikke, hun havde lænet sig tilbage paa Sengen og skjulte sit Ansigt i Puderne, for at han ikke skulde see, at hun græd.

Leiligheden var gjennemsøgt med et flygtigt Oiekast. Huset bestod kun af denne ene Stue. Det var ikke muligt at skjule sig derinde. Dreves stod som om han betænkte sig, det listige Smil var forsvundet, han gik hen og lagde Dynen over den rystende Kone.

Græd ikke saameget, sagde han med en dæmpet Røst. Der er da ingen Ulykke skeet endnu. Efter disse Ord gik han.

I Gangen stod en Stige, som førte op til et Hul i Loftet. Det øverste Trin havde to Høns valgt til Soveplads, de fløi forskrækkede og skrigende ud i Heden, da Dreves krøb op. Gjennem Glamhullet og dets Spindelvæv i Gavlen faldt Eftermiddagssolen hen paa en Bunke Tækkehalm, som var ophobet imod Taget. Længere inde paa Loftet laa der en lille Dynge Kartofler og en Stak Bygvipper, Malene havde samlet paa Agrene til Grisen. Dreves tog Tækkehalmen tilside, det første og det andet Knippe, da han bar det tredie bort, snublede han over en Gjenstand, som laa foran ham, et Ansigt kom tilsyne, med et Udtryk, hvori den dødeligste Angest stod malet.

For Satan! hviskede Dreves, og sparkede Mennesket gjentagne Gange paa Benet. Kan Du da ikke tage dine lange Skanker til Dig?

Med disse Ord lod han Halmknippet falde tilbage paa Manden og gik ned ad Stigen igjen. Konen havde listet sig efter ham og hørt Alt. Hun knælede ned paa Gulvet foran den gamle Sergeant, hun gispede efter Luft for at faae Ord frem, men det vilde ikke lykkes hende. Hun kyssede sin Haand og lagde den derefter paa hans Frakke, en ydmyg Hilsen, som gamle Folk endnu bruge derovre, naar de ret ville udtrykke deres Tak. Dreves smilede, idet han lagde sin Haand paa hendes Skulder og hviskede:

Otte Dage, — ikke mere, — hører I? bliver han over den Tid, skal jeg komme tilbage og ringe for jeres Ører.

Om otte Dage har jeg hørt Himmeriges Klokker ringe for mig, svarede hun, med Læber der skjælvede af Graad og af en ubeskrivelig Lykke. Han skal nok komme. — I kan stole paa det.

Idet Dreves forlod hende lagde han to Mark paa Bordet, nikkede og gik uden at sige mere.

Han var der sku ikke! raabte han til Oldenberg, da han kom udenfor.

Saa skal De see, han slipper fra os, svarede Vagtmesteren.

Det lader til det, sagde Dreves.

Havde De bare ladet mig handle paa egen Haand, uden at krydse min Vei, skulde jeg nok have bragt Knægten tilbage. Jeg vil lade Dem vide, min gode Sergeant Dreves, det er deres Skyld, han narrer mig.

Jeg tør ikke sige Dem imod, sagde Dreves beskeden, det kan min Sjæl gjerne være.

Samme Aften forlod han og Vagtmesteren Kroen. Josisen fik Ret: De bragte ikke den Undvegne med.

Den Mandag Morgen Regimentet skulde drage ud i Skandserne ved Mysunde, gik Dreves igjennem Rækken og kastede et mønstrende Blik paa sin Afdeling. Han standsede foran en Soldat, smilede og sagde halvhøit til ham:

Naa! er Du der igjen? saa er Du sluppen lempelig fra din Lystfart op til Malene i Syden.

Det kan jeg jo takke Dem for, svarede Soldaten.

Aa Snak! sagde Dreves. Men det er sandt! Du er da ikke vred, fordi jeg sidst kom til at sparke Dig lidt paa Skinnebenene?

Ikke det Mindste, forsikrede Soldaten.

Det var jo rart. Jeg var saa bange for, at Du skulde have taget mig det ilde op. — Og din Moder?

Hun er død, svarede Soldaten.

Det var en honet Kone, sagde Dreves.

En fornem Mand.

Nu er Claus Prytz vist henimod tredsindstyve Aar, men han har et saa uudtømmeligt Lune, et saa livsfriskt Humør, og en Tilbøielighed til at see Alt fra den lyse, især fra den morsomme Side, at han spotter mangen Tyveaarig. Han har tidligere været Handelsmand, men siden han drog sig tilbage fra Forretningerne, boer han alene paa Herregaarden, spiller Whist om Løverdagen med Forpagteren og Obersten, spadserer i godt Veir omkring paa Marken, med Piben i Munden, og en gammel, suurmulende Puddel i Hælene, og holder meget af at faae sig en lille Passiar med Bønderne, som han møder underveis. Hans eneste Søn skulde studere. Bare vi kunde faae os en dygtig Præst af ham, sagde hans Hustru, naar de om Aftenen sad sammen og byggede Bro til Fremtiden. Jeg veed ikke Noget, der kunde glæde mig saameget, som at see den Dreng foran Altaret, med den sorte Kjole paa.

Bare vi kunde faae et dygtigt Menneske af ham, svarede Claus Prytz, saa maatte hans Kjole for mig

være sort eller rød. — Ja, det Ene udelukker da ikke det Andet. — Det gjør det ikke heller, svarede Claus, men vi ville kun opdrage ham til det Ene, og saa lade Vorherre sørge for Resten. Sønnen blev dog ikke Præst, han følte Ulyst til Studeringer og vilde heller være Handelsmand, derfor satte Claus ham i en Boutik, inde i Byen. Lykkeligviis oplevede Moderen ikke denne Skuffelse, hun var død Aaret iforveien. I December 1863 blev Sønnen indkaldt til Militairtjeneste. Før han drog til Kjøbenhavn vilde han besøge Faderen, og kom hjem lille Juleaften. I den Anledning gjorde Claus et stort Selskab, hvortil han indbød alle sine Bekjendte.

En Miil fra Claus Prytz's Herresæde laa en anden Gaard, der boede en Mand, som i Omegnen almindelig blev kaldt Obersten, og dermed maa vi ogsaa lade os nøie. Obersten var en ældre Mand med graat Haar, graat Skæg, sort, stivt Halsbind og rank Holdning. Han var gaaet af ved Reductionen i 1842, og havde siden begravet sine Laurbær paa Landet. Her gjorde han sig til Centrum for sine Omgivelser, og gjaldt blandt disse for et lyst Hoved og en dybsindig Politiker, skjøndt det i den sidste Egenskab var tvivlsomt, i hvilken Retning hans Sympathi egenlig gik. Han udlod sig som oftest med en vis Forsigtighed og behandlede ethvert Spørgsmaal kun i dets Alminde-

lighed. Man erindrede blot een Leilighed, ved hvilken han glemte dette kloge Forbehold, og kom til at røbe sin politiske Religion. Det var en Aften, da han i en Tale gav sig til at bevise, at den ene Stand her i Verden kun var til for den andens Skyld, ligesom man i Naturen saae den ene Dyrerace kun at tjene den anden til Ophold og Næring. Rigsdagsforhandlingerne lode ikke til at interessere Obersten. Der blev paastaaet, at han havde faaet Noget imod dem, efterat han to Gange var falden igjennem i sin Valgkreds. Fra den Tid havde han ogsaa altid Noget at udsætte paa Sognefogden, som var bleven ham foretrukken. Middelmaadigheden seer bestandig Aarsagen til en Andens Lykke i Held, Talentet veed, at den beroer paa Dygtighed. Skribenterne kunde Obersten heller ikke lide. Han holdt mere af de Herrer, der bare deres Fjer i Hatten, end af dem, der førte den i Haanden, dog læste han baade Fædrelandet og Berlingske, uden derfor at lade sig paavirke i nogen bestemt Retning. Han stemte næsten altid med det Blads Anskuelser, som han sidst havde læst.

Medens Obersten altsaa efter Verdens Mening gjaldt for Enehersker i sin Kreds, og vilde være bleven yderst forbauset, hvis Nogen havde betvivlet det, bleve dog næsten alle hans Handlinger paavirkede af en Andens Indflydelse, en ung Piges, Enkemandens eneste

Barn. Hun var den egenlige Sol i Huset, hun ytrede aldrig nogen bestemt Villie, og dog var det altid kun hendes man adlød, hun bad, og det skete, hun gav efter for enhver Modstand, bøiede sig under enhver Storm, som Sivet, men rettede sig igjen, som Sivet, efter en Storm, og stod lige rank og freidig, og holdt paa sin Villie, til den blev fuldbragt.

Frøken Adelgunde var fire og tyve Aar gammel, frisk og yndig, havde en fuldendt Figur, behagelige Manerer, mørke og straalende Øine, der som en Skildvagt ikke blot lagde Mærke til de Forbigaaende, men undertiden ogsaa tvang dem til at standse. Den uafbrudte Eensomhed hvori hun levede, den fuldkomne Mangel paa Beskæftigelse, Stilheden, Kjedsomheden, lod hende søge Tilflugt i Romanverdenen. Hun havde allerede læst Præstens og Sognets Bibliothek og var halvfærdig med Bogbinderen, som leiede Bøger ud i den nærmeste By. Denne Underholdning, uden Valg og Smag, maatte nødvendig yttre sin Virkning paa en livlig og opvakt Fantasi. Hun havde fra først af i Bøgerne kun søgt en Modvægt for Ødet og Hjemmets daglige Eensformighed, som Intet afbrød, uden Fuglenes Sang om Foraaret, og Stormvinden, der legede med Løvet i Havens Gange, og peb igjennem Kastanietræerne ude i Alleen om Vinteren. Hun fandt en Verden, hvori Alt var friskt og blomstrende, hun

dannede sig af de idelig fornyede og vexlende Indtryk et Fantasiland, hvori der ikke gaves andre Herrer end Husarofficerer. Fremtiden i en saadan Tilværelse, der lader os bivaane vor egen Ligfærd, ligesom Carl den Femte, viste sig for hende kun i Sollys og rosenrøde Skyer, hun var overbevist om, at det bestandig maatte vedblive saaledes, og begreb ikke, at det kun er vor egen Stemning, der giver Gjenstandene omkring os deres Farve, ligesom Søens Skjønhed beroer paa Himlens Klarhed. Hun kjendte den Helt, der skulde bringe Memnonsstøtten til at klinge.

Claus Prytz havde kjendt Obersten i mange Aar. De besøgte hinanden hyppigt. Claus kunde med en uforlignelig Taalmodighed sidde hele Timer og høre paa Oberstens Fortælling om den mærkværdige Bataille, Anno 13, ved Sehested. Engang faldt han rigtignok i Søvn midt under Kosakkernes Angreb, men til Undskyldning havde han ogsaa hørt Historien saa ofte, at han kunde den udenad. Saa var han desuden utrættelig i at rose Alt, hvad han saae derovre, og spurgte gjerne Obersten tilraads ved enhver vigtig Anledning, men fulgte rigtignok alligevel kun sit eget Hoved. Han bragte bestandig et godt Humør med sig, og var derfor en velkommen Gjæst overalt.

Adelgunde og Daniel Prytz vare opvoxede i hinandens Selskab. Han havde sendt hende Blomster og

Fugleunger, og da hun blev større, zirligt indbundne Bøger, der allesammen handlede om Kjærlighed og to lykkelige Elskende. Det fulgte derfor af sig selv, at Oberstens stod først paa Listen, blandt de Indbudne til Claus Prytz's Selskab.

Om Middagen, før Gjæsterne kom, gik Daniel ind til sin Fader, lukkede omhyggelig Døren efter sig, og aabenbarede ham, efter en passende, høitidelig Indledning, at han fra sin tidligste Barndom havde elsket Adelgunde, at han umuligt kunde leve uden hende, og at det derfor var ganske nødvendigt, at Claus endnu iaften kundgjorde dette for Obersten, og bad ham om Datterens Haand. Claus hørte paa Sønnens lange Udvikling med sædvanlig Taalmodighed, han sad og smilede, og klaprede med Laaget paa sin Meerskumspibe, han prøvede omsider paa nogle smaa Indvendninger, da han troede Daniel havde talt sig træt, men han blev gjendreven, fandt sig deri, og lovede at bringe Sagen paa Bane, saasnart han saae en passende Leilighed dertil.

Adelgunde havde efter Daniels Mening aldrig været saa smuk som denne Aften. Der var vist Flere, som deelte hans Smag, thi fra det Dieblik hun traadte ind, var hun saa at sige Centrum for de unge Herrers Blikke; man flokkedes omkring hende, og viste hende en Hyldning, der ikke var mindre smigrende, fordi den

kundgjorde sig i saa faa Ord. Hun havde et straalende Blik, et fortryllende Smil, en Hilsen til Alle, hun legede med sine Følelser, som et Barn med en Kniv, uden at ane, hvor let den saarer. Det var paa denne Valplads hun var vant til at kæmpe, idet hun smilede ad sine Offre, og opsøgte nye, og tænkte som Brennius: væ victis!

Medens Daniel uafbrudt dvælede i hendes Nærhed og saa at sige kun drog sit Lys og sin Begeistring fra hende, holdt han dog stadig Øie med Faderen og lagde med en indre Bevægelse Mærke til, at Claus og Obersten ud paa Aftenen fordybede sig i en langvarig Samtale henne i Vinduesfrogen, hvorefter Adelgunde blev kaldt til, og Underholdningen fortsat i hendes Nærværelse. Hvad Resultatet blev, kunde han umulig slutte sig til. Claus Prytz vedligeholdt uafbrudt sit veltilfredse Smil. Adelgunde var efter Samtalen hjertelig og forekommende imod ham som altid, ikke mere og ikke mindre, og da Daniel lidt efter saae Leilighed til at gjøre Faderen et Spørgsmaal, lagde Denne Fingeren paa Munden og hviskede:

Vent til siden.

Da endelig den Sidste af Gjæsterne kjørte ud af Gaarden, sagde Claus til Daniel: Jeg troer, Du gjør bedst i, at slaa en Streg over den Sag, min Dreng! Adelgunde og Du passe ikke for hinanden.

Hun har altsaa givet mig et Afslag? udbrød Daniel med en ynkelig Stemme.

Hun er saa overspændt og fuld af Romangriller, sagde Claus i den ligegyldigste Tone, medens han tændte sin Pibe, og lagde begge Been op i Sofaen.

Hun er yndig! svarede Daniel.

Hun er en indbildsk og eenfoldig lille Tøsje, vedblev Claus.

Hun er deilig! sukkede Daniel.

Det kan gjerne være, svarede Claus. Jeg siger jo heller ikke, at Du er blind, men blot at Du er døv.

Næste Dag reiste Daniel til Rekrutskolen i Kjøbenhavn.

Da Obersten om Aftenen kom hjem, kaldte han Adelgunde ind til sig i Dagligstuen og udbrød:

Siig mig nu ærligt og oprigtigt, mit Barn, hvorfor Du ikke synes om Daniel Prytz?

Adelgunde svøbte sig tættere ind i sin Kaabe og lagde sig tilbage i Lænestolen. For det Første har Daniel saadanne stygge, røde Hænder, sagde hun smilende; fulde af Frost om Vinteren.

Det er sandt! svarede Obersten betænksomt. Han har stygge, røde Hænder.

Saa gaaer han og tygger Kandissukker fra Morgen til Aften, han har bestandig Lommerne fulde deraf. Jeg kan ikke udstaa en Herre, som spiser Kandissukker.

Jeg er af samme Mening, svarede Obersten.

Saa taler han et gyseligt Sprog, siger Eieskaber og ligge i Kakkelovnen. Hvad synes Du!

Det maa jeg ogsaa give Dig Ret i, svarede Faderen. Jeg antager desuden, at en Dame med dit Navn, dine Fortrin og Talenter, har Lov at see lidt høiere iveiret, end til Hr. Daniel Prytz. Ikke saalidt endda! Efter denne Forsikring kyssede Obersten sin Datter paa Panden, og bød hende god rolig Nat.

I Januar drog Daniel med sit Regiment ned i Sønderjylland, og skrev Breve paa Breve til Hjemmet. Enhver Linie aandede Haab, Tillid og Begeistring for den Kamp som forestod. Det lod næsten til, at han havde forvunden sin Sorg. I Begyndelsen omtalte han kun Adelgunde i Forbigaaende, tilsidst sletikke. Maaskee skjulte han blot sine Følelser, maaskee opsatte han at beskæftige sig med dem til en bedre Leilighed, men det kom da ud paa Et, og beviste i ethvert Tilfælde, at han var bleven deres Herre.

Dengang troer jeg ikke, han døer af det, sagde Claus Prytz.

Forholdet mellem Obersten og Herremanden blev det samme, i den senere Tid besøgte de hinanden endogsaa hyppigere end sædvanligt. Man mødtes for at spørge om Nyt, Claus havde jo sin Correspondent ved Armeen, der var saameget at tale om. Saaledes gik

Tiden til i Foraaret. Daniel havde været med ved Bustorf, liidt ganske utroligt paa Tilbagetoget, og kæmpede nu som en Løve mellem Skandserne ved Dybbøl, det maatte vist være sandt, thi han sagde det selv. Imidlertid gik Claus og passede sin Indkvartering, var Formand for Indsamlingen til de Saarede og Efterladte, og sendte Daniel store Pakker Linned og hjemmegjort Uldtøi, til Uddeling i hans Regiment.

En Eftermiddag i Marts Maaned kjørte en let og zirlig Vogn ind paa Herregaarden. En ung Dame steg ud og gik opad Trapperne, idet hun standsede Tjeneren, som vilde melde hende. Claus Prytz havde ikke hørt Vognen, han sad i Dagligværelset, der vendte ud mod Haven, fordybet i Samtale med en Fremmed, som i de sidste Dage havde opholdt sig paa Herregaarden. Det var en Herre i Officeersuniform, han bar sin høire Arm i et Bind, og skjultes af Vinduesfordybningen for den unge Dame, i det Øieblik hun kom ind i Værelset. Claus sad i en høi Lænestol, med Ryggen til Døren. Aftensolen faldt hen over hans fede og røde Ansigt, der smilede ligesaa veltilfreds som sædvanligt. En af Solstraalerne kastede et stærkt gult Lys over et stort Oliemaleri i forgyldt Ramme, paa Væggen, Billedet forestillede Herremandens afdøde Hustru, i hvid Kjole, rosenrøde Baand, og med lille Daniel paa Armen, malet af en berømt Portrætmaler i Sæby.

Udenfor Vinduerne, i et af de høie Almetræer, var der opslaaet en sortmalet Stærkasse. Stæren sad paa Pinden og dukkede Hovedet og udbredte Vingerne, medens den søgte at frembringe de allerfineste og meest udholdende Toner, den kjendte, et Budskab til Magen, som sad i Træet ligeoverfor, og bar sig ad paa samme Maade. Det var Fuglens Elskovsrøst, en Kjærlighed, der udtrykte sig i Sang og Toner, fra Marts til Sanct Hansdag, og glemtes og endtes igjen, naar de i Efteraaret fløi bort til Viinhøsten.

Damen blev et Øieblik staaende indenfor Døren, derpaa gik hun hen bag Læenestolen, lagde begge fine Hænder over Prytz's Øine og udbrød:

Gæt saa! hvem det er.

Det behøver man da ikke Øine for at gjætte, svarede Claus. Saa mild og blød en Røst og to saa fine Hænder, maa man reise til Oberstens Datter paa Karensdal for at finde.

Med mindre Oberstens Datter kommer reisende til Dem, svarede Adelgunde, idet Claus tog begge hendes Hænder og kyssede dem saa hjerteligt, at det gjenlød i Stuen. Derpaa tog hun Plads ved hans Side, og vedblev: Jeg kommer ellers for at beklage mig over Dem, og om lidt vil Fader indfinde sig i samme Anledning. Hvor har De været saalænge? Vi spørge hver Dag derom. Er det Ret, at gjøre

sig saa kostbar, naar De veed, hvormeget man savner Dem?

Og jeg da! sagde Claus, troer De ikke, at jeg længes? Jeg skulde jo have været derovre i Forgaars og holdt Oplæsning af det sidste Brev, og smagt deres nye Sylte, men jeg har faaet Selskab i disse Dage. See blot, sikken En! maa jeg forestille Dem en Krigsmand, den unge Hr. Bløkker, Søn af den gamle Bløkker, og Daniels Ven. Da jeg sidst saae Herren, var han et stort Stykke mindre end nu, han laa i Svøbet, maa De vide, og jeg stod Fadder til ham. Under denne Indledning forestillede han sin Gudsøn og Adelgunde for hinanden.

Det første Blik Adelgunde kastede paa Officeren, røbede en dyb Overraskelse. Hans Nærværelse var hende saa uventet; dertil kom, at han forenede i sit Ydre noget saa ualmindeligt tiltalende, saa fuldendt smukt, som hun ikke havde mødt tilforn. Virkeligheden havde ingensinde fremstillet hende en Figur, saa mandig, en Pande, saa høi og ædel, et Smil, mere mildt og godmodigt, eller to mørkeblaa Øine, saa sjælfulde som hans, aldrig havde noget Aasyn besiddet denne mægtige Veltalenhed. Hendes Drømmes meest henrivende Phantomer bleve kolde og farveløse ligeoverfor denne Fremmede.

Claus Prytz mærkede Intet, han talede og spøgte

paa sin Viis, gjorde Undskyldning fordi han blev ved at ryge, spurgte til Meieribødkerens Maren, til den syge Følhoppe og var sjæleglad, da Obersten lidt efter traadte ind i Værelset. Nu gled Underholdningen ustandset og livlig frem, Æmnet var i den Tid altid givet, altid det samme. Medens den Fremmede talede, sad hun og lyttede til hans dæmpede Røst, der forekom hende som Musik, hun iagttog denne Harmoni mellem hans Ord og det godmodige Smil, som altid klæder Ungdom og smukke Tænder, hun stirrede ind i disse mørke og veltalende Øine, som syntes at fasttrylle hende til Stedet, hvor hun sad, eller at læse i Dybet af hendes Hjerte, hvergang de tilfældig dvælede paa hende. Hun begreb ikke, hvad der imidlertid foregik i hendes Indre, og syntes tilsidst, at hun før havde mødt dette blege Ansigt, saa vidunderligt smukt i dets Ro, saa ophøiet i dets Begeistring, saa fristende i dets Smil. Hun drog sig noget tilbage fra Bordet, under Paaskud af at Lampeskæret generede hendes Øine. Medens hun lod de Andre tale, dukkede Billede paa Billede frem i hendes Erindring, Drømme, lykkelige og berusende, en Kjærlighed, frisk og glødende, og som dog mere tilhørte Himlen end Jorden, et Fantasiland, som kun Haab og Længsel skaber, og kun Ungdom og Uerfarenhed troer paa. I disse letfodede Drømme, der kom og svandt og berørte hendes Sjæl som en

Duft, havde hun undertiden seet den samme Skikkelse, hørt den samme fordringsløse og fængslende Røst, læst Kjærlighed af de samme Blikke. Det var som om der nu ved ham pludseligt blev kastet et stærkere Lys over disse brogede Billeder, der viste dem skjønnere end nogensinde før, et Lys i hendes Hjerte, som opklarede mangen svunden Times Længsel og Forventning. Hun rødmede og frygtede for at alle disse Hemmeligheder skulde staa skrevne i hendes Pande. Hun vedblev at være usædvanlig taus denne Aften og henvendte endnu sjeldnere noget Spørgsmaal til ham. Kjærlighedens bedste Sprog bestaaer heller ikke af Ord. Hun lyttede til hvad han fortalte om det han tilfældigviis havde været Vidne til, bestandig kun om Andre. Men hvorfor talte han ikke om sig selv, hvorfor undgik han saa omhyggelig enhver Anledning dertil? Beviste ikke den saarede Arm, som han bar i et Bind, det blege, lidende Ansigt, at ogsaa han maatte have en Historie at fortælle, sit eget oplevede Drama at tale om.

Svarede han til alle disse Egenskaber, hun tildeelte ham? — maaskee ikke til en eneste, hun forenede blot sine Drømme i hans Person, udstyrede ham, som et Barn sin Dukke, med den meest brogede Pynt, og saae ham kun i det Lys, som udgik fra hendes eget Hjerte.

Saaledes endtes det første Møde, som senere skulde faae saare megen Betydning for Adelgunde.

Hjemveien forekom hende smuk og herlig, hun drømte endnu og gjenoplevede ethvert af denne Aftens Indtryk. Det frøs og peb med en kold Nordvestvind ind over de aabne Sletter, i hendes Indre duftede og glødede det under denne Hjertets Fest. Lidenskabernes Magt drager os ofte ned til Jorden, men undertiden bringe de os ogsaa meget nær til Himlen. Hun sad og smilede, trykkede af og til sin Faders Haand og tænkte: Jeg har fundet hvad jeg længe søgte, ham vil jeg overgive min Fremtid, han vil forstaa mig, han vil handle som en Mand, han vil drømme med mig som en Digter, han vil elske som en Kvinde.

Bare Jakob har husket at lægge dygtigt i min Kakkelovn, sagde i det Samme Obersten, og stak Hovedet op af sin Ræveskinds Krave. Det er afskyligt koldt iaften. Du skal see, Rugen tager Skade af al den Nattefrost. Hertil svarede Adelgunde naturligviis Intet. Obersten vedblev: Det var ellers et særdeles underholdende ungt Menneske, Du! noget fri og ligefrem i sine Udtryk, men det hører jo Ungdommen til i vor Tid. Blücher hed han, det maa være af Familien Altona; en hæderlig Slægt, der har staaet nær ved Thronen. I min Tid stod der ogsaa en Detlef Blücher ved fjerde Dragoner, en forbandet rask Karl, min bedste Ven, han ligner den unge Officeer. Claus Prytz fortalte, at han havde været en nøie Bekjendt af hans

Fader og havt meget at gjøre med ham, Gud maa vide, hvorledes en Blücher og Claus Prytz kunne blive saa intime. Men noget fri var han, jo vist Du, han betjente sig undertiden af Udtryk, som forekom mig høist besynderlige.

To Dage senere sendte Obersten Claus Prytz en Indbydelse til et Middagsselskab, og tilføiede i Slutningen af Brevet: Hvis deres Gjæst har Lyst at tage med, vil han være os særdeles velkommen. Jeg behøver vist ikke at sige Dem, at deres Venner tillige ere vore. Dagen kom, Claus Prytz indfandt sig. Adelgunde stod bag Gardinet i sit Værelse og saae ned i Gaarden. Hendes Hjerte bankede; hvor forsigtig havde hun ikke været for at dølge sin Bevægelse, hvormange Forventninger knyttede hun ikke til denne Dag.

Claus sad alene i sin prægtige Vogn, saae sig om, smilede og nikkede. Officeren var ikke med.

Hvor er deres Gjæst? spurgte Obersten.

Han er sku reist sin Vei, svarede Claus i en ligegyldig Tone. Igaar Formiddags, da vi sad og drak Kaffe, kom der et Brev til ham, med et Segl paa, saa stort som den allerstørste Katøffel; væk var han. Men han kommer maaskee igjen om otte Dage, saa bliver han hos mig, Maaneden ud.

Med dette Budskab gik Dagens Sol ned for Adel-

gunde, men den Fremmede tabte derfor ikke noget ved at vente. Otte Dage efter kom der en Formiddag to Ryttere ind paa Karensdal. Den Ene meldte sig med et støiende og gjentaget Raab efter Staldkarlen. Hundene gøede, Adelgunde fløi til Vinduet. Det var gamle Hr. Prytz og hans Gjæst, som i dette Øieblik stege af nedenfor Trappen, dog ikke tidligere, end at Adelgunde fik Leilighed til at iagttage den fortrinlige Holdning, hvormed den Fremmede sad tilhest.

Her har De os, sagde Claus, da han kom ind, og purrede med begge Hænder i sit graa og tætkrøllede Haar. Nu kan vi gjerne blive her, hvis vi maa, til Klokken ringer Sol ned, saa tager jeg over til Præstens og holder Fattigkommission, imens sidder min Gudsøn og snakker Krig med Dem og Obersten, til jeg kommer igjen og henter ham. De kan maaskee ogsaa faae ham til at synge lidt, hvis De beder rigtigt kjønt derom. Han kan en overmaade rar En, om de sorte Brandsfolk, eller den anden, Du synger for mig hver Dag, hvordan er det nu den gaaer? Aa! lad os blot faae et lille Vers. — Du vil ikke, saa kan jeg sku selv. Nu skal De høre:

Derefter sang Claus Prytz, staaende midt paa Gulvet, i sin Faareskinds Kappe, Kaskjeten i den ene Haand, Piben i den anden, og med en klar og klingrende Stemme:

„Det var disse unge Mennesker,
De bad Bræstrup om Forlov,
Om de maatte blive Svensker,
For de syntes det var Sjouv.
Bræstrup svarede dem da:
Der blier inte no'et a'."

Oberstens Komme afbrød Sangen, just som Claus traf Veiret til næste Vers.

I de følgende fjorten Dage aflagde Herremanden og Beboerne paa Karensdal hverandre hyppige Besøg. Adelgunde, Obersten og den fremmede Officeer rede ud sammen og besaae Egnen. Claus tog sjeldent med, han holdt mere af at kjøre. I disse to Uger levede Adelgunde et rigere Liv end nogensinde før, opfyldt af de Indtryk, som enhver Dag fornyede, udfoldede hun alle sit Hjertes Skatte, og raadførte sig med sit Speil hyppigere end ellers. Var det Frygten for ikke at behage, der gjorde hende opmærksommere paa sig selv, eller Glæden over hans Nærværelse, der gjorde hende naturligere? Det er uvist, men Tjenestetyendet paa Karensdal forsikrede, at deres Frøken aldrig havde været saa blid og let at tilfredsstille, som i denne Tid. Lykken udvider i Begyndelsen Alt i og omkring os, ligesom Varmen, senere hentørrer den igjen Alt, ligesom Varmen. Der var endnu saameget Friskt i hendes Haab, saa megen Tillid og Frimodighed i hendes Hjerte.

Den Fremmede blev sig selv liig, altid rolig, mild

og fordringsløs. Han talte om Alt, undtagen om sig selv, han syntes endog at undgaa enhver Leilighed dertil. Efter fjorten Dages Forløb kjendte de ham som den første Aften, ikke bedre, ikke anderledes.

En Eftermiddag kom Adelgunde ridende ind paa Herregaarden. Hun var denne Gang alene med en Tjener, og havde faaet sig en ny Ridedragt af mørkebrunt Klæde, opfæstet Baret med en tilbagefaldende Fjer og lange lysebrune Stridshandsker. Hun saae nydelig ud saaledes. Claus Prytz sad i Dagligstuen, med et stort Slesvigs Kort foran sig, ifærd med at sætte en tyk, rød Streg under alle de Steder, hvor Daniel havde været i Fægtning. En sort Pudelhund laa i Sofaen ved hans Side. Da Adelgunde kom ind, hævede den Hovedet, aabnede Øinene og faldt derpaa isøvn igjen.

Ah! De har faaet Fremmede, sagde hun leende og pegede paa Hunden. Hvor er gamle Pusham bleven af?

Han har saamænd lagt sig til at dø, svarede Claus med et Suk. Nu opdrager jeg mig her en ny, som jeg har faaet i hans Sted.

Det er et smukt Hoved den har, og saa kulsort.

Han bærer Sorg for sin Formand, sagde Claus. Hvor det ellers er venligt af Dem, at see ind til mig idag. Jeg sad just og længtes efter dem derovre.

De er altsaa slet ikke mere vred paa mig? sagde hun og greb hans Haand.

Vred! gjentog den Gamle. Du gode Gud! hvorfor skulde jeg vel være vred?

Og Daniel ikke heller, vedblev hun. Jeg har holdt af ham, og vil altid holde af ham, som en trofast Søster, men jeg er bleven forvænt og forkjælet i mit Hjem, jeg er maaskee mere fordringsfuld end jeg har Ret til at være. Det er en Feil, jeg veed det nok, men jeg har nu engang denne Feil, hvad skal man sige til det? Han og jeg vilde dog ikke have passet for hinanden.

Det troer jeg ikke heller, svarede Claus, med et polisk Smil. Derfor kan Enhver af dem jo være god for sig. Jeg sagde ham det strax. Den, vor lille Frøken skal synes om, maa ogsaa være høiere paa Straa, en Mand af Familien Von, en Karl, som har lært at sværme og gaa i Aftendug og Maaneskin. Ikke sandt?

Tys! ikke videre, sagde Adelgunde og saae sig om.

Hvorfor? der er jo ikke noget Ondt i det. Det maa være en Mand, som —

Ikke et Ord mere, jeg beder Dem! hviskede hun hurtig, og lagde sin Haand paa hans Arm. I det Samme gik Døren op, den fremmede Officeer traadte ind.

Claus betragtede Adelgunde med et nysgjerrigt og frittende Blik, han bemærkede den dybe Rødme,

der overfoer hendes Kinder, han saae hen til Officeren, som ikke lod til at ane det Ringeste. Under den følgende Samtale syntes gamle Claus Prytz at være i et mere oprømt Lune end nogensinde før, han fandt paa tusinde comiske Indfald, gned sig i Hænderne, lo ved den ubetydeligste Anledning, medens hans Øine uafbrudt vedbleve at følge Adelgunde. Denne Eftermiddag red han ogsaa ud med dem. Da de kom tilbage, havde han og Gudsønnen en lang Samtale med hinanden, den fandt Sted for lukte Døre, og hvad de afhandlede, fik aldrig Nogen at vide.

Marts Maaned var næsten tilende, om to Dage skulde den Fremmede reise. Morgenen efter Adelgundes Besøg, kom et Bud fra Obersten, som indbød Claus Prytz og Hr. von Blücher til at spise næste Middag paa Karensdal.

Den Dag vil Frøken Adelgunde vist skrive en rød Streg under i sin Almanak, sagde Claus til sig selv, da han og Officeren kjørte ind paa Gaarden. Saa smilte han og gned sig i Hænderne.

Claus og hans Gudsøn vare de eneste Fremmede hos Obersten. Der kom Bud om Morgenen fra Præsten, at hans yngste Datter pludselig var bleven saa syg, at Familien ikke turde forlade hende. Med Jægermesterens levede man i et spændt Forhold, siden han i forrige Maaned havde været saa ondskabsfuld, at

underbyde Obersten paa den store Rugleverance til Armeen. Prytz fraregnet, var Karendals Omgangskreds for Øieblikket indskrænket til disse to Familier.

Obersten modtog sine Gjæster i Forhallen, paa hvis kalkede Vægge flere Generationer af sletmalede Forfædre, item nogle lange Hjortehorn og et Brudstykke af en gammel Fane, viste sig. Lidt efter kom Adelgunde tilsyne, klædt med en Smag og en tugtig Ynde, som maatte fængsle Enhver. Der laa i hendes Hilsen og i det Smil som ledsagede den, noget ubeskriveligt Indtagende; aldrig havde hendes store og talende Øine besiddet større Skjønhed, aldrig havde hun misbrugt den mindre. Hun havde heller ikke nogensinde før viist sig saa lidt fremtrædende, eller saa redebon til at bøie sin Villie og sine Anskuelser for Andres, og det er dog kun derpaa den rette Tact beroer.

Man spiste ved Daglyset. Udenfor skinnede Solen; Kastanietræerne og Bøgegrupperne paa den anden Side Græspladsen havde allerede pyntet sig i Foraarets lysegrønne Farve. Spurvene kvidrede i Tjørnehækken. Claus Prytz fortalte Historier og lo selv af dem, dertil var han idag ualmindelig opmærksom paa at forsyne sin Gudsøns Glas, drak med ham og skænkede paany. Oberstens Ansigt fremstillede et uafbrudt Smil. Adelgunde var taus, hun sad og lyttede. Der var udbredt noget vist Høitideligt, noget Anelsesfuldt

over hendes blege og interessante Aasyn. Af og til farvede en svag Rødme hendes Kinder, det skete hvergang den unge Officeer rettede sit Blik mod hende, og det gjorde han idag hyppigere og med et inderligere Udtryk end ellers.

Til Kagen gav Obersten Champagne og udbragte i smukke og velvalgte Ord en Hilsen og et Ønske for vore tapre Soldater. Mærkværdigt nok, var det Claus Prytz og ikke Officeren, som takkede herfor. Fra nu af var Æmnet for Samtalen givet, den gjaldt Krigen og dens sørgelige Omskiftelser. Obersten var misfornøiet med saare Meget, med Befalingsmændene, med Hærens Inddeling og Opstilling, det faldt nu i hans Fag, det maatte han forstaa sig paa. I Modsætning til det Nye priste han sin Tid, hvori Alt var langt bedre.

Claus Prytz førte Guldalderen endnu længer tilbage. Naar han skulde sige sit Hjertes Mening, holdt han meest af Soldaterstanden, som den var i hans salig Faders Tid, medens vi havde de Geworbne herinde i Landet. Da behøvede en Mand ikke at gaa i Seng om Aftenen med Frygt for at hans eneste Søn inden næste Morgen skulde være et Hoved eller et Par Been kortere. Skete der dengang en Ulykke, saa tog Ingen sig det nær og Skaden var desuden betalt. Og nu Musiken! hvad ligner vel den? Der gaa disse

to halvvoxne Drenge og tude i Horn foran et heelt Regiment, i mine unge Dage havde vi Bækkener og Bjælder og en dygtig Stortromme, som man gik og pryglede paa med en Knippel, saa stor som et Barnehoved. Det var Noget at høre efter. Og i Spidsen kom Hanen, en høi Regimentstambour, der saae ud som en Bussemand og havde et Skæg saa langt som et Knippe Hvedehalm. Det var Noget at see efter. Og saa Dragterne! vedblev han med en Oprømthed, der i Mine og Stemme vidnede om Bordets Glæder. Allesammen see de eens ud, Gemene og Befalingsmænd, hvad skal det blive til? maa jeg spørge, hvor de Gule og de Grønne og de Røde med de sorte Kanter ere blevne af, og de lange Hanefjer i Kabudsen? Med Vaaben er det ogsaa kun slet bevendt, Soldaten har bare sit Gevær og saa en lille Sabel. Officeren ikke engang saameget. See blot! Med disse Ord pegede han hen paa den zirlige Dolk, som hans Gudsøn bar i en Snor ved Siden. Kan man kalde saadan en Kniv for en Sabel. Du skulde hægte en Gaffel ved den anden Side, saa kunde de hænge og lee ad hinanden.

Det forekommer ogsaa mig besynderligt, at Officererne ikke længer bære Kaarde, sagde Obersten.

Men jeg er ikke Officeer, svarede den Fremmede blidt og roligt.

Ikke Officeer? — Hvad behager, Hr. von Blücher!

Mit Navn er heller ikke von Blücher, som De kalder mig.

Nei, han hedder sku ret og slet B—l—ø—k, siger Bløk, k—e—r, ker, Bløkker, stavede Claus Prytz.

Obersten havde en Følelse, som om Lynet var slaaet ned foran ham: De stammer altsaa ikke fra Familien Altona?

Claus brast i en skingrende Latter. Altona! gjentog han to Gange. Naada! maa vi være her?

Min Familie stammer fra Store Regnegade, tilføiede Bløkker.

Men hvad er De da, om jeg tør spørge?

Feltslagter ved tiende Brigade.

Feltslagter! gjentog Obersten, med en grændseløs Anstrengelse for at synes rolig. Ja saa! — Og Armen i Bindet der? De er altsaa heller ikke bleven saaret i Krigen?

Ikke det Mindste i Krigen, min allerkjæreste Ven! svarede Claus. Det er et nedrigt Afskum af en Stud, der har stanget Gudsøn. Vil De bare tænke Dem, lille Frøken, lige i det Øieblik den skulde smage Kniven, reiser Bæstet sig op og flænger Bløkker i Skuldren. Hvad ligner nu det? Men den har da ogsaa faaet en græsselig Straf derfor. Gudsøn sendte mig dens Tunge, den lod jeg salte og koge, og Obersten

og lille Frøken har saamænd hjulpet med til at fortære den.

Det er ikke let at skildre alle de vexlende Stemninger, Obersten i disse faa Øieblikke var et Bytte for, eller den Kamp han stred, for at synes rolig. Hans Ansigt var bleven blegere end sædvanligt, han sad og trak sit stive Halsbind op under Hagen, Rynkerne omkring hans Læber bleve dybere og skarpere under den sidste Forklaring. Derpaa taug han i nogle Øieblikke og Samtalen gik omsider aldeles istaa.

Adelgunde sad endnu paa sin Plads ved Bordet, foroverbøiet og taus, hun smuldrede nogle Kagekrummer, som laa paa Dugen. Den rolige Mine, det sænkede Blik og de sammenknebne Læber, dulgte et Chaos af Bitterhed, af Skuffelse og Fortvivlelse. Slaget var kommet hende saa uforberedt, derfor traf det saameget haardere. Alt hvad hun i den sidste Maaned havde haabet paa, drømt om, levet for, var pludselig henveiret, blevet til Intet, til mindre end Intet, hun rødmede nu derover. Da Claus fortalte den sidste Historie om Oxetungen, reiste hun sig langsomt og fattet, tilkastede ham og Gudsønnen et Blik fuldt af Kulde og krænket Værdighed og forlod Værelset. En Tjener meldte lidt efter, at Frøkenen ikke kom ned til Kaffen.

Claus Prytz tog usædvanlig tidlig hjem om Aftenen.

Er De saa tilfreds? spurgte Bløkker, da de kom udenfor Karensdal.

Ikke rigtig tilfreds, svarede Claus, med sit politiske Smil. Jeg vilde nok ønske, at Daniel kunde have været med til den Middagsmad.

Næste Dag reiste Bløkker.

Hvem?

Er Sergeant Dreves tilstede? raabte Kapitainen ind ad Døren til Concertsalen, hvor Kompagniet laa i Halmen.

Sergeant Dreves, her! svarede en høi Mand i Skjorteærmer, idet han sprang hen til Vinduet, trak sin Uniform paa og lod derefter de fem Fingre, udspilede som en Redekam, glide igjennem sit tykke Haar, for at faae Halmen af det, førend han fremstillede sig.

Sergeant Dreves gaaer op og melder sig i Hovedkvarteret, hvor en af Officererne ønsker at tale med Dem. Derefter beder De om Lov til at afskrive Armeebefalingen for idag.

Skal skee! svarede Dreves, med en Holdning saa rank som et Mastetræ. Han hilste, gjorde omkring til det nylig forladte Leie, klappede Smørbrix, Flesk og Brød sammen i en trofast Bunke, svøbte sit uldne Halstørklæde omkring det og gik op paa Storgade til Apothekerens, hvor Hovedkvarteret havde Kontor.

Han blev staaende indenfor Døren, med Haanden

paa Huen, til en af Guiderne kom hen og spurgte om hans Ærende og meldte ham. Lidt efter kaldte en Stabsofficeer ham til sig i en Vinduesfordybning og betragtede ham nogle Øieblikke med en vis, forskende Opmærksomhed. Dreves lod sig ikke anfægte heraf, gav Blik for Blik og stod stiv og stram, uden at forandre en Mine.

Er De Sergeant Dreves?

Til Tjeneste.

Jeg har tidligere hørt en Sergeant Dreves omtale, sagde Officeren: en modig Soldat, jeg erindrer ikke hvor.

Det har vist været min Broder, fra forrige Krig, svarede den beskedne Dreves, for han var en stor Bovehals og gav Folk Noget at snakke om.

Hvor er han nu? spurgte Officeren.

Nu er han begravet, sagde Dreves.

Efter denne Indledning betroede Officeren ham, at man havde faaet Nys om, at der i den sidste Tid fandt en hemmelig Samfærdsel Sted mellem Broagerland og Als, et Spioneri, der bragte Fjenden Oplysning om vore Arbeider og Foranstaltninger. De er bleven os anbefalet som en snild og paalidelig Mand, føiede han til, og Generalen vil meget paaskjønne, om det kunde lykkes Dem, at skaffe os noget Lys i Sagen.

Dreves syntes ikke at have synderlig Lyst til at modtage Officerens Forslag, han begyndte med at finde paa Indvendinger. Det vil vist blive en vanskelig Bestilling, sagde han.

Man vælger sine Folk derefter.

Hvorledes mener da Majoren, at Tingen skal gribes an? spurgte den uvidende Sergeant, naar ikke Politiet og disse lange Gendarmer, som gaa og snuse omkring allevegne, have kunnet stoppe saadan Uvæsen. — Desuden drager Regimentet nu ud i Kvarteer til Miang imorgen tidlig, saa varer det jo fem Dage, inden vi komme til Sønderborg igjen.

Officeren stod lidt og saae paa ham. Dreves satte sit meest eenfoldige Ansigt op og dreiede rundt paa sin Hue. De kan gaae deres Vei sagde Officeren.

Jeg skulde bede fra Kapitainen om Lov til at afskrive Armeebefalingen for idag?

Kan De skrive? sagde Majoren. Det er endda godt.

Jo Hr. Major! jeg kan lidt af alt hvad der hører til mit Haandværk, svarede Dreves ærbødigt.

Sæt Dem hen til Bordet og tag deres Afskrift, sagde Majoren, idet han gik ind i det næste Værelse.

Dreves sad og skrev og smilede af og til over sine egne Tanker. Paa samme Tid lagde han nøie Mærke til Alt hvad de Andre foretoge sig. Det var nu hans Vane, Intet undgik hans Jagttagelse. Lidt

efter kom en Mand ind i Salen og bad om at faae Majoren itale. Da han gik over Gulvet, klirrede Sablen efter ham. Dreves vendte Ryggen til Døren og Vinduet og skottede lidt til Siden. Han saae en høi Mand, i lyseblaa Gendarmeuniform, og gjenkjendte sin gamle Ven, Vagtmester Oldenberg. Ved dette Syn faldt han pludselig i dybe Tanker og glemte at skrive. I det Samme kom Majoren ud og gik hen til Vinduet med Oldenberg. Dreves lænede sig til Siden, saa langt han kunde, og anstrængte sig for at opfange lidt af deres Samtale. Ingen lagde Mærke dertil. Det begyndte desuden at mørknes og der var endnu kun tændt et enkelt Lys foran Skriverne ved Bordet. I Begyndelsen lød Vagtmesterens Røst meget dæmpet, Dreves var kun istand til at opfange enkelte Ord, hvoraf han ikke kunde danne nogen Mening, efterhaanden talede han høiere og med den Omstændelighed, som var Oldenberg egen. Da han kom til Slutningen af sin lange Forklaring, hørte Dreves temmelig tydeligt:

Noget maa der være paafærde. Den Spisevært Møller har altid været bekjendt som en daarlig Person, altslags Pak søger Tilhold hos ham.

Og han boer ved Stranden? spurgte Majoren.

Lidt nedenfor Møllen, ligeoverfor Broagerland, svarede Vagtmesteren endnu tydeligere. Et Øieblik

sank derefter Begges Stemmer ned til en sagte Hviskken, hvorpaa Oldenberg hilste og gik.

Blodet foer Dreves til Kinderne under denne Samtale. Vagtmesteren er altsaa ogsaa skikket ud paa Fiskeri, sagde han til sig selv. Lad gaa! kan ikke Peer saa maa Povl. Og han skulde snappe mig Brødet ud af Munden. Ganske net skal vi see! Vi maa prøve paa at skære ham en lille Fløite.

Sergeanten reiste sig fra Bordet og gik hen mod Officeren, idet Denne vilde forlade Salen.

Er De her endnu? spurgte han.

Jeg har siddet henne ved Bordet og overveiet den Tillidspost, Majoren før var saa god at betro mig. Jeg troer nok, jeg tør paatage mig Sagen.

Den vil vist have sin Vanskelighed, svarede Majoren smilende.

Man indretter sig derefter, gjentog Dreves.

Og hvorledes vil De bære Dem ad?

Det skal komme til at staa i Rapporten, svarede Dreves frimodig.

Men Regimentet, som drager til Kvarteer i Miang.

Regimentet! gjentog Dreves med en siffig Mine. Ja, Hr. Major! det kan gjerne være, at jeg tager feil, men jeg troer næsten, at Regimentet kan finde til Miang uden min Hjælp.

Majoren lo, Dreves smilede, de forstode hinanden

saa godt, disse To. Lidt efter gik Dreves med et Brev til Regimentskommandøren, hvori stod, at Sergeant Dreves var udsendt i Tjeneste fra Armeens Overkommando, paa ubestemt Tid.

For Enden af en af de smaa Gader, som løbe ned mod Sønderborg Slot, i Nærheden af Møllen, ligger et lille Bindingsværks Huus, med rødbrune Vinduesskodder, smaa, solbrændte Vinduer og Blysprosser, fremspringende og udskaaren Gavl, som begynder at helde noget mistænkeligt udad foroven. Stedet er indklemt mellem Vognmandens Port og et lavt Plankeværk, grønt af Mos og Fugtighed, støttet ude fra Gaden med Stiver og beskygget om Sommeren af et gammelt Valdnøddetræ, som rager hen over Husets Tag. Trappen op til Stedet dannes af en blaalig og spaltet Ligsteen, hvorpaa der staaer et Stykke af en Mand, med en Bladkrave om Halsen, og omkring Kanten en halv udslettet Skrift, som Ingen længer kan læse. Over Døren er der fastnaglet en Hestesko, og under denne indgraveret tre dybe Kors i Stolpen.

Her boede en Mand, som hed Møller. Han havde tidligere været Rebslager, Skiltet hang endnu ud fra Gavlen. I Vinter, da de mange Soldater kom til Byen, var han bleven Spisevært, og havde for at kundgjøre dette, malet sin ny Haandtering med Kridt paa alle tre Vinduesskodder, og desuden klinet nogle

smaa Sedler inde over de nederste Ruder, hvorpaa man med nogen Besvær kunde læse: Sope, Steg, Kafe, Brændevin. Skraas overfor, paa det andet Hjørne af Gaden, boede der ogsaa en Spisevært, i et smukt Sted med grønne Stolper, tjæret Sokkel, og et ganske anderledes pralende, nymalet Skilt. Denne Mand var Møllers Rival, Huset og dets Skilt Gjenstand for hans daglige Misundelse.

Samme Aften, Dreves modtog det omtalte Ærende oppe i Hovedkvarteret, stod Møller inde i sin Stue, med Hænderne paa Ryggen og støttede sig til Kakkelovnen. Det var hans Yndlingsstilling, i den holdt han ud den meste Tid af Dagen, gnaven og utilfreds med Alt. Naar der kom Nogen, kaldte han paa Konen eller Pigen, som arbeidede ude i Kjøkkenet, skjændte paa dem i Gjæsternes Nærværelse, fordi de ikke skyndte sig nok, medens han selv forblev aldeles ørkesløs. Fra sin Plads ved Kakkelovnen kunde han holde Øie med Alt hvad der skete i Stuen, og hvad der var ham lige saa vigtigt, lægge Mærke til Enhver, som gik ind til Faber Lytjens, Spiseværten paa det andet Hjørne.

Møller var en mager og tynd Person, med et koparret Ansigt, kroget Næse, fremstaaende Kindbeen og farveløse Læber i Form af en Halvcirkel, med dybe, nedadgaaende Mundvige. Han bar en kort Macin-

tosh, hvis Skjøder vare sømmede et godt Stykke op, saaledes at Frakken lignede en Sømands Pijækkert, dertil gulgraa Beenklæder, noget korte og snevre, og et Par Støvler, der lignede en Slæde, og vendte deres lange Spidser iveiret, som om de stræbte efter noget Høiere. Møller haltede lidt og gik paa Gaden med en Krykkestok i den ene Haand, den anden holdt han bag paa Ryggen.

Denne Aften var han alene i Stuen. Det lange Spisebord stod dækket med en Dug, hvis oprindelige Farve næsten skjultes af en utallig Mængde Pletter. Gulvet var fugtigt af de Besøgendes Fodtrin, en kvalm og brankel Duft opfyldte Værelset. Møller stod i sin sædvanlige Stilling ved Kakkelovnen. Det begyndte at mørknes.

Bestiller I noget derude? spurgte han efter en lang Taushed, idet Konen kom ind fra Kjøkkenet. Lad mig see, I tage Benene med Jer, at der kan være Meget færdigt, naar Afløsningen kommer tilbage fra Skandserne, ellers løbe de fra os og over til Faber Lytjens. — Saa! der gik En ind igjen til ham; det er da ogsaa Satans, som alle de Mennesker søge derover, og hvad har han vel for Kram at byde dem? — Senet Kjød, som han kjøber af Soldaterne, og ikke engang Rødbeder til. Saa dypper han Tællelys i Suppen, for at den skal see feed ud, og blander sit

Brændeviin. Fy, for den slemme Syge! som det smager. Jeg har kjøbt en ny Lykkerulle med røde Kugler, hans Gjæster have ikke Andet end den gamle Snurrekok, at spille med, og saa kan den ikke engang løbe rundt mere.

Kan den ikke løbe rundt? sagde Konen forbauset.

Nei, Gud kan den ikke nei, for jeg bed Tutten af den forgangen, mens jeg var ovre og laante hans Bismer og lod som jeg stod og saae paa den.

Da Møller havde givet denne interessante Oplysning, blev Døren aabnet, og der kom en Mand ind i Stuen. Han var klædt i en lang Kavai, og bar en gammel Soldaterhue paa Hovedet.

Boer Spisevært Møller her? spurgte han.

Ja, det er mig.

Manden kastede et skarpt og forskende Blik paa ham, før han gik hen til Bordet og satte sig i en Krog, med Ryggen mod Døren.

Vil I tale med mig? spurgte Møller.

Det kan nok være, sagde den Fremmede, men allerførst vil jeg have Noget at spise. Hvad kan man faae?

Vi have en deilig, varm Suppe og Kjød med Rødbeder og Senep til.

Godt! maa jeg bare være fri for Suppen og faae Kjødet.

Møller raabte ud i Kjøkkenet: Een Gang Steg med Rødbeder! — Rap Jer lidt.

Siden vi tale om Steg, vedblev den Fremmede, saa falder det mig ind, om I skulde have Brug for godt, friskt Oxekjød? Jeg kjøber af og til noget af Soldaterne, og kan sælge Jer det for en billig Pris.

Det var jo muligt, sagde Møller. Handler I med Soldaterne?

Ja, jeg er Marketænder for dem. Som sagt, Kjødet er fedt og godt, men jeg holder ikke af, at Gendarmerne skal gaa og kigge paa det. I forstaaer mig vel?

Ja, naturligviis, svarede Møller. Det forstaaer jeg rart.

Søger Nogen af Gendarmerne hos Jer?

Af og til.

Kjender I den lange Vagtmester, ham med det purrede Haar, hvad er det nu han hedder? Oldenberg, eller saadan Noget.

Det er ham, der boer nede i Havbogade, sagde Møller. Ja, ham kjender jeg godt. Hans ældste Dreng klinkede mit ene Vindue ud forleden Dag, faaer jeg fat i den Rad, skal jeg vride Halsen over paa ham.

Lad det være, Møller, lad det være! Det gaaer ikke med at vride Halsen over paa Drenge i disse Tider. — Kommer Faderen her i Huset?

Han var her forgangen og gik og luskede om-

kring, som han pleier. Skulde der ikke kunne hænge en Side Flesk eller lidt røget Skinke ved jeres Kjød?

Jo nok. Det skeer sommetider, men dog kun sjeldent, svarede den Fremmede. Vi tales ved derom imorgen, saa seer jeg lidt herind igjen. Der kommer min Mad. Altsaa, det kaldes Steg med Rødbeder til. Ganske net skal vi see. Aa, flyt den Tællepraas lidt længer tilbage. Lyset skærer mig i Oinene.

Møller flyttede Lyset og betragtede den Fremmede med stor Opmærksomhed, medens han spiste. I har vist været i Tjenesten i jeres unge Dage, sagde han.

Aa ja! en lille Smule. Lad mig faae en Dram. Hvad vilde saa Vagtmesteren herinde, forgangen?

Ja, hvad vilde han, han sad og lurede og lyttede, mens han lod som han drak sit Øl. Saa gik han igjen. — Jeg har ogsaa været i Tjenesten. Det var i Christian den Ottendes Tid.

Ih, nei! det var jo mærkværdigt, sagde den Fremmede. Man kan forresten see det paa Jer, I ligner saa livagtig en Soldat.

Jeg stod Vagt ude i Kastellet for den sorte Negerkonge. Det er ikke for det jeg var bange af mig, men det var dog rædsomt at see paa ham, som han sad og grinte med sine hvide Tænder. Engang fik han Lov at komme op paa Volden. Der gik to Drenge og spadserede. Han aad den Ene.

Ja, det skal de nok være slemme til, sagde den Fremmede med største Alvor, idet han skød Tallerkenen fra sig og betalte Maden. Lidt efter gik Døren op. Oldenberg traadte ind. Den Anden sad i Skyggen ved Bordet. I samme Nu han saae Gendarmens blaa Kappe, lagde han Hovedet ned paa sine Arme, hvad enten det nu skete, fordi han var søvnig, eller fordi han ønskede at blive ukjendt.

Godaften Møller! jeg vil nok tale lidt med Jer, sagde Oldenberg og saae sig om i Stuen. Da han fik Øie paa den Fremmede, vedblev han dæmpet: Hvem er det?

Det er en Mand, som er fuld, svarede Møller, med en Aandsnærværelse, der beviste, at han havde forstaaet sin Gjæst.

Lad os gaa lidt ind i den anden Stue, sagde Oldenberg.

Jeg kan ikke godt være herfra, hvis der skulde komme Nogen.

Vi lade Døren staa paa Klem, sagde Gendarmen, medens han tog et Lys og gik ind i det næste Værelse. Møller fulgte ham.

Hør nu, Møller, sagde Vagtmesteren. Det er galt fat med Jer, og det kan ikke blive ved saadan.

Hvad for Noget! kommer I nu og gjør Beskyldninger mod en ærlig Mand, der svarer Kongen og Enhver Sit. I skulde feie for jer egen Dør. Jeres

lange Søn har slaaet min ene Vinduesrude istykker. Maa jeg bede om tolv Skilling for den.

Ikke saa høirøstet, sagde Oldenberg, og lagde Haanden paa Spiseværtens Skulder. Har min Dreng slaaet en Rude ud, skal den blive betalt. Det er ikke derom Talen er. Jeg siger, I bærer Jer galt ad, og jeg har længe havt Kig paa Jer. Jeres Huus er et Tilholdssted for alskens Skarns Folk. I kjøber Tougværk af Skibsfolkene og hjælper dem af og til med at faae det listet fraborde. Forgangen Sommer drog I over til Ærø og agerede Doktor, da Feberen var der, og bildte Piger og Koner ind, at naar de skar deres Haarpidske af og tog en af jeres Piller, saa kom de sig. Haaret skulde graves ned, sagde I, men I beholdt det og solgte det siden i Flensborg. Ja, see kun paa mig, lille Møller! Jeg kjender alle jeres Bugter. Det var ifjor, iaar gjør I det som værre er. I holder til med Spionerne ovre paa Broager.

Gjør jeg! sagde Møller, som var bleven ualmindelig bleg, medens han lyttede til disse Beskyldninger. Det veed da Gudfader i Himmerig —!

Vagtmesteren traadte pludseligt ind imod ham, og spurgte høit og barskt: Hvem var den Mand, I gik ud med til Skandserne i Onsdags Middag?

Det var Carsten Reimers fra Arnæs, svarede Møller uden at betænke sig. Han har bragt Kone og

Børn over til sin Faster paa Fyen, og han er lige saa god en Dansk, som baade I og jeg.

Det Sidste troer jeg, det Sidste, Møller, ikke Mere. — Hvor er Carsten Reimers nu?

Derpaa betænkte Spiseværten sig lidt, før han svarede: Det er ikke godt for mig at vide. Han talte om, at han vilde see at liste sig tilbage igjen til Broager, for at redde hvad han kunde, fra dem som husere derovre.

Nu skal jeg sige Jer Noget. Agt vel paa det: kan I skaffe mig fat i Carsten Reimers, eller blot give mig et Vink om hvor han holder til, saa lukker jeg et Øie for jeres egne Historier, kan I ikke det, gaaer det ud over Jer selv, saa kommer I til at følge med mig imorgen tidlig. Tænk over det. I kjender mig.

Det er godt nok, sagde Møller, men jeg har Andet at tage Vare paa i denne Tid, end at gaa og snuse Carsten Reimers op. Jeg maa passe mit Værtskab derude.

Det kan I jo lade eders Hustru besørge.

Møller brast i Latter. Det var rigtignok den Rette at betro sig til, sagde han. Veed I ikke, at hun og jeg har været skilte i syv Aar? Nu i Februar besluttede vi at flytte sammen igjen, at sige, kun saalænge Krigen staaer paa, medens vi holde Spisekvarteer; for hun er en dygtig En i sit Kjøkken.

Hvis I spilder nogen Tid ved at gaa i mit Ærende, skal I faae det betalt, sagde Oldenberg. Der kan tjenes tyve Daler ved den Sag.

Tyve Daler! Det er mange Penge, sagde Møller, og hensank i et Øieblikks stum Overveielse, før han tilføiede: Carsten lod sig rigtignok forstaa med, at det kunde være, han kom herover igjen.

Naa, det gjorde han.

Saa vilde han logere hos mig, oppe paa Kvisten, ifald den var ledig for Indkvartering.

Sagde I ham ikke, naar I meente, det kunde skee?

Er det ogsaa vist med de tyve Daler? spurgte Møller pludseligt.

Skaf ham tilveie iaften, saa skal jeg tælle Jer Pengene ud imorgen, svarede Gendarmen.

Møller betænkte sig igjen; imidlertid vexlede Udtrykket i hans Ansigt. Han var et Bytte for en indre og heftig Kamp. Han fremstillede et Billede af en rasende Begjerlighed.

Naar I sætter et Lys op i Kvistvinduet, saa kommer Carsten, hviskede han.

Det kan jo skee endnu iaften, sagde Oldenberg. Hvor kommer han fra?

Han roer over fra Broager, og lander inde ved de store Steen under Leerbanken. Vil I være sikker paa ham, maa I gaa derned, det er ikke værd, I

træffer ham i mit Huus. Men det gjør jeg min Saligheds Ed paa, jeg har Ingenting med Spioneri at bestille, jeg er en brav, dansk Mand, og har tjent Kongen som Soldat. Jeg var den Allerførste, der hængte Flag ud, da Krigsfolket kom, jeg har ogsaa sex og halvfemsindstyve Bankdalere staaende i Lars Utsens Gaard, som brændte ovre paa Dybbøl, dem faaer jeg aldrig mere.

Skal vi saa prøve det med Lyset? sagde Oldenberg.

Det kan vi gjerne, sagde Møller, imorgen faaer jeg jo mine Penge. I skylder mig altsaa nu tyve Daler og fjorten Skilling.

Hvordan faaer I det ud?

Tyve Daler for Carsten, tolv Skilling for Ruden og saa to Skilling for det Lys, I brænder deroppe.

Den Regning er rigtig, sagde Oldenberg. Lad os saa gaa og see at komme hen og sige Godaften til Carsten.

Medens dette blev forhandlet inde i Stuen, sad den Fremmede, eller rettere sagt, vor gamle Ben, Dreves, i Gjæsteværelset, lyttende med spændt Opmærksomhed. Først flyttede han sig over paa en anden Stol, derefter paa en lang Bænk, langs med Væggen, og skurede sig lidt efter lidt bestandig nærmere hen mod

den halvaabne Dør, bøiede sig fremad, lukkede Øinene, hørte Alt. Da Møller havde solgt Carsten Reimers, og betegnet Oldenberg, hvor han vilde være at træffe, reiste Dreves sig, gik hen og bankede paa Klappen i Døren, hvorfra de besørgede Maden ind i Gjæstestuen, og sagde:

Jeg har betalt, lille Madam. Siig til Møller, at jeg kommer igjen imorgen.

Efter disse Ord gik han sin Vei, uden at vente paa Svar. Udenfor Huset stod han stille og tøvede lidt. Da han saae Lyset blive tændt i Kvistvinduet, smilede han tilfreds; Jeg skal ogsaa ned og sige Godaften til Carsten, sagde han.

Det var en mørk og raakold Aften. Oppe paa Storgaden gik Tappenstreg med fuld Musik, Soldaterne skyndte sig til deres Kvarterer. Paa den aabne Plads foran Slottet blev der arbeidet ved Lys, i et af Træskurene. De gjorde Ligkister derinde. Dreves gik ned til Søen. Af og til vendte han sig om og saae tilbage. Møllers Kvist viste ud mod Stranden. Lyset deroppe brændte nok saa muntert. Det er min Fødselsdag, sagde Dreves, han illuminerer for mig. Den Ene tænder Lygten, den Anden seer ved den. Det er mærkværdigt nok, men saadan gaaer det til her i Verden.

Nede ved Søen var Alting roligt, et enkelt Lys

blinkede over fra de smaa, hvide Huse, paa den anden Strandbred. Oppe foran Pynten skjelnede Dreves Rolf Krakes sorte Skrog, og endnu længer tilbage et svagt Omrids af et stort Krigsskib, som om Eftermiddagen havde lagt sig tilankers i Bugten. Søen skvulpede dorsk og langsomt ind imod Stenene, af og til lød langt ude fra en taktfast Lyd af Robaaden, som holdt Vagt. Den afbrød Vildændernes Natterov, og jog dem hen over Havfladen i store Flokke, som trak nærmere ind under Kysten.

Dreves sad og saae lidt paa dette. Han var krøben i Skjul bag nogle Slaaenbuske paa den steile Banke, som Landet danner foran Sønderborg. Det blev ham for koldt deroppe. Han gik ned til Stranden og leirede sig i en Grusgrav, lidt tilbage for de Steen, Spiseværten nylig havde betegnet Vagtmesteren.

Flere Timer forløb saaledes. Det blev henimod Midnat. Fra Broager var Kanonilden denne Aften ophørt ved Mørkets Begyndelse. Alting syntes at hvile og sove derovre. Nogle Gange saae Dreves en mørk Skygge, som han antog for Spionens Baad, glide hen imod Landet, bestandig blev han skuffet igjen. Det var Rofartøiet fra Krigsskibet. Hvergang det kom ind under Land, gjorde det en lang Svingning udefter, og forsvandt lidt efter igjen i Mørket. Til Vagtmesteren hørte han Intet. Han sidder endnu

oppe og fyrværkerer paa Møllers Kvist, sagde han til sig selv, det skal godt forslaa, nu løbe vi om og troer, at saadanne Kegler kommer spadserende lige i Armene paa os.

Blæsten og Kulden tog til. Dreves sad og frøs, og bandede Carsten Reimers, da han pludseligt hørte et hurtigt og uregelmæssigt Aaretag, og strax efter saae en lille Jolle nærme sig Land, i Retning af Stenene. Der sad to Mænd i den, begge roede. Sergeanten krøb ud af Grusgraven og lagde sig ned bag en vældig Steen, nærmere ved Strandkanten. Lidt ovenfor ham løb Baaden op paa Sandet. Den ene af Mændene steg ud og vadede iland. Da han kom ind paa Stranden vendte han sig tilbage og udbrød dæmpet:

Altsaa, paa Fredag Nat, David! lad mig see, Du er her betids.

Efter disse Ord gik han op imod Brinken. Jollen roede udad igjen og forsvandt.

Dreves blev liggende. Fredag Nat! gjentog han, altsaa imorgen. Det er altid godt, man veed det. Nu blot sindig, ganske piano. Jeg naaer Dig nok, min Gut!

Først da Baaden var borte, forlod han sit Skjul, og gik hurtigt op ad Banken. Den Ubekjendte var ikke kommen langt, han stod flere Gange stille, saae sig om og lyttede, før han gik videre. Da han naaede

hen til Slaaenbuskene, reiste der sig pludselig en høi Mand op foran ham, og greb ham i Brystet.

Nu er Du min, sagde han. Jeg har ventet længe nok paa Dig, min gode Carsten Reimers.

Dette Overfald skete saa pludseligt og uformodet, at den Angrebne var aldeles uforberedt paa Modstand, han udstødte et dæmpet Skrig og udbrød med en klynkende Røst:

Hvad vil I mig? Jeg er ikke Carsten Reimers.

Dreves var netop kommen op paa Banken, medens dette Overfald foregik. Da han hørte Skriget stod han stille og lyttede.

Der har vi sandt for Dyden vor Vagtmester, sagde han. Ganske net, skal vi see, jeg har altsaa ligget her og slugt Strandluft og Nattekulde for min egen Fornøielse. Med disse Ord gik han hen til Oldenberg og hilste ham meget ærbødigt.

Vagtmesteren kjendte ham ikke før han navngav sig. Imidlertid modtog han Dreves langt venligere end ved det sidste Møde. Dennegang kom hans Medbeiler jo for at være Vidne til hans Triumf.

Hvad bestiller I ved Stranden paa denne Tid? spurgte han.

Jeg skulde bare ud og see hvordan min gamle Ven bar sig ad med at gribe Carsten Reimers.

Nu vil I nok dreie mig en Knap, sagde Olden-

berg. Hvor kunde I vide, jeg gik i det Ærende? Jeg har ikke nævnet det for Andre end Møller.

Ja, men det var jo mig, som sad og ventede paa Jer hos Møller, og spillede fuld Mand inde i Gjæstestuen.

Aa Snak! hvor kunde I vente mig der, jeg har jo ikke betroet mig til nogen levende Sjæl, andre end Majoren i Hovedkvarteret.

Ja men, min allerdeiligste Ven! det var jo ogsaa mig, som sad og lurede paa Jer oppe i Hovedkvarteret, mens jeg lod som jeg skrev.

Denne Forklaring gik langt over Vagtmesterens Horizont, men det brød han sig for Øieblikket heller ikke om. Lad os bare komme afsted, sagde han, og gav Manden et Dunk i Ryggen. Blot ingen Bugter! ved den mindste Slinger i Valtsen render jeg Jer min Kaarde i Livet. Forstaaer I?

Men jeg forsikrer Jer, at I tage feil, sagde den fremmede Sømand, I antage mig for en Anden. Jeg er ikke Carsten Reimers.

Det kan vi altid tales ved om oppe hos Majoren, svarede Oldenberg. Afsted blot, lige ud, marsch!

De tre Mænd vandrede, efter denne Befaling, tilbage mod Byen, Arrestanten i Midten, Sergeanten og Vagtmesteren hver ved sin Side.

Da de kom til Hovedkvarteret, var Enhver gaaet

til Ro, paa den vagthavende Officeer nær. Han gav Vagtmesteren det Raad, at bringe Fangen ned til et af Fængslerne i det gamle Slot, og saa komme tilbage næste Morgen med Rapporten. Oldenberg gik og grundede lidt herpaa. Det gamle Slot var for Tiden Sygehuus, Fængslerne upaaklagelige, Bevogtningen saa som saa. Han førte sin Fange over i Raadhuset og lukkede ham ind i et lille Kammer. Udenfor var der en lang Sal, der laa inat et heelt Kompagni Soldater, indkvarterede i Halmen paa Gulvet. Det forekom ham nok saa sikkert, som at ty til Slottet. Derpaa saae han efter Jernstængerne i Vinduet, stak Nøglen til Kamret i sin Lomme og lagde sig ned i Halmen, med Sablen i Haanden og Ryggen op mod Døren. Dennegang var det Dreves, som holdt Lygten, og stod og saae til. Da Vagtmesteren endelig havde ordnet Alt og lagt sig til Leie, nikkede han til Sergeanten og sagde:

Saa skal I have Tak. Nu kan vi gjerne slukke Lygten, jeg kan nok see at sove i Mørke. Dreves ønskede Vagtmesteren en god rolig Nat og gik.

Jeg kan ikke udstaa Dreves, sagde Vagtmesteren til sig selv; bestandig gaaer han og griner, som om han gjorde Nar af mig. Det kan forresten være det Samme, for dennegang skulde det da gaa forbandet til, hvis jeg ikke tog Luven fra ham.

Under disse fromme Betragtninger sank Vagtmesterens Hoved ned paa Brystet, et langtrukkent og brummende Aandedrag tilkjendegav lidt efter en dyb og rolig Søvn.

Næste Morgen blev Fangen bragt i Forhør. Oldenberg havde skrevet en meget udførlig Melding om Alt hvad der var foregaaet. Nu ventede han ude i Forsalen, medens Auditeuren udspurgte den Fremmede. Idet han stod og saae ud af Vinduet, kom Dreves ind af Døren. Dennegang var han iført Uniform.

Naa! Der har vi ham min Sjæl igjen, sagde Oldenberg. Hvad vil I? tilføiede han høit og barskt.

Bare høre lidt, hvordan det gaaer, og saa vidne, at det er Vagtmester alene, der har fanget den lumske Morder.

Det kan forsaavidt være godt, at I kom, siden vi maaskee have eders Vidnesbyrd behov.

Han er vel allerede gaaet til Bekjendelse? spurgte Dreves.

Tvertimod, han nægter Alt, men det nytter kun lidt, der er altformeget, som vidner imod ham. Da vi undersøgte ham imorges, kan I tænke Jer, han havde en heel anden Dragt indenfor sin Kofte.

Sikken Spekulant! sagde Dreves.

Det var nu blot for at dølge sig bedre, hvis Nogen lagde Mærke til hans Sømandsdragt.

Hvad gjør Tydsken ikke for Penge? svarede Dreves hen i Veiret, saa satte han igjen det afskyelige Smil op, som Vagtmesteren nu engang ikke kunde lide.

Sidste Gang var det Jer, der narrede mig, sagde Oldenberg, kan I huske ifjor, da vi vare ude efter den Desertør?

Ja, nu da I siger det, synes jeg ligesom det dukker op for mig.

Jaftes hoppede I ogsaa bag efter mig, men hvem tog ham, Sergeant Dreves. Hvem?

Naturligviis I, sagde Dreves. Vagtmester skal ogsaa beholde hele Æren derfor.

Strax efter bleve de kaldte ind i Forhørssalen.

Der stod det saaledes til: Fangen nægtede enhver af de Beskyldninger, Vagtmesterens Melding indeholdt. Jeg er Boi Bendixen fra Flensborg, sagde han, og har faret med Muursteen paa Kjøbenhavn i mangfoldige Aar. Enhver kjender mig derovre. Jeg har ogsaa været i Fragt for Regeringen og slæbt med Kampsteen til den ny Befæstning indenfor Trekroner. Mine Papirer laa i min Trøielomme, Vagtmester har taget dem fra mig. Det kan let blive beviist, hvad jeg siger. Skik blot Bud ned til Apothekerens, han kjender mig.

Men ham stole vi ikke paa, svarede Auditeuren.

Skik da Bud op til Peter Karberg, det er den første og hæderligste Kjøbmand i Sønderborg, skik Bud

ned til Doktor Mathiesen, saa brav en Dansk som Rogen, til Toldinspekteuren, til Byfogden, de kjende mig Allesammen. Jeg veed ikke, hvad den gale Vagtmester mener med sit Carsten Reimers.

Hvor kom I fra! spurgte Auditeuren.

Jeg kom i en Jolle ovre fra Broagerland, der har de taget min Jagt og holdt den liggende i halvfjerde Uge, omme bag den anden Side Huggen, tilligemed saamange andre Fartøier, hvem veed, hvad det skal betyde. Saa faae vi en preussisk Daler om Døgnet i Liggepenge, og saa skal jeg endda selv blive ombord og være klar til enhver Tid. Det vilde jeg ikke. Jeg lod Jagten ligge, den er saa god som ny, og har kostet svære Penge i Efteraaret, da den fik en ny Forhaling fra Kjøl til Top. Jeg sidder med Kone og tre Drenge, dem kan man ikke føde for deres preussiske Daler om Dagen. Jeg tog herover, for at see at faae Noget at fortjene, og komme i Fart for Intendanturen, med min Broders Jagt, den ligger foran Dæmningen nede ved Augustenborg.

Under denne og lignende Forklaringer var der bleven sendt Bud efter flere af de Mænd, Fangen havde paaberaabt sig. Enhver af dem bekræftede hans Udsagn, og navngav ham som Skipper Boi Bendixen fra Flensborg. Sidst kom Spisevært Møller, humpende ved sin Stok. Han bar sin sædvanlige Dragt, den

forkortede Macintosh, de gulgraa Beenklæder og de opadstræbende Støvler, men havde dog til Ære for Selskabet pyntet sig med en Overflødighed af to gulhvide Flipper, der naaede op til Kinderne og sammenholdtes i Halsen af store, straalende Steenkulsknapper. Han blev ved at staa og bukke, fra det Øieblik han kom ind, og befandt sig øiensynlig ikke vel i Forsamlingen.

Kjender De denne Mand? spurgte Auditeuren ham.

Møller saae paa Auditeuren, paa Oldenberg og paa Arrestanten, rystede gjentagende Gange paa Hovedet og svarede: Nei, jeg kjender ham ikke.

Husk Jer rigtig om og betragt ham nøie, vedblev Auditeuren, kjender I ham slet ikke?

Jeg har aldrig seet ham for mine Øine, gjentog Møller.

Dermed var Forhøret saagodtsom tilende. De Papirer, Oldenberg havde omtalt, bleve aabnede og stemte nøiagtig med Skipperens Forklaring.

De maa have faget feil, Vagtmester, bemærkede Dommeren, da dette var skeet.

Dennegang har De løbet med Limstangen, tilføiede en af de tilstedeværende Officerer. Oldenberg saae ned for sig og tyggede paa sin Knebelsbart. Naar han af og til hævede sine Øine, var det for at lægge Mærke til Dreves. Sergeanten stod lidt tilbage, henne ved Vinduet, smilende som altid. Han hørte til

med stor Opmærksomhed, men talte forresten ikke et Ord om hvad han selv havde været Vidne til, nede ved Stranden.

Kan jeg saa gaa? spurgte Boi Bendixen, da han havde pakket sine Papirer sammen.

I kan gaa, svarede Auditeuren. Forhøret var endt. Dreves og Oldenberg fulgtes sammen et Stykke ned igjennem Gaden. Oldenberg talte ikke et Ord underveis. Da de skiltes udbrød Dreves:

Sidst var det mig, som narrede Vagtmester, det paastod I før. Hvem har narret Jer idag?

Oldenberg var rasende. Han vendte ham Ryggen uden at svare.

Da Boi Bendixen kom ned ad Trappen, fra Forhørssalen, traf han Veiret som en Mand, der er bleven en stor Byrde kvit, og gik derpaa op ad Gaden, med en rolig og sorgløs Mine, til han fandt et Beværtningssted, hvor han slog sig lidt til Ro efter Nattens Besværlighed, og fik sig en god Frokost. Herfra tog han Veien til Kirkegaarden, gik med Hænderne paa Ryggen og læste Indskrifter og saae paa de mange smaa Dannebrogsfaner, som vare plantede paa Gravene, for at betegne de Hensovedes Sindelag, selv efterat den Tid var kommen for dem, hvor enhver Forskjel mellem Dansk og Tydsk maatte ophøre. Fra Kirkegaarden kunde man tilfældigviis holde Øie med Alt hvad der

skete paa det nye opkastede Batteri udenfor. Men det lod Boi Bendixen ikke til at bryde sig om. Da han gik tilbage, mødte han Vagtmesteren.

Hvad bestiller I deroppe? spurgte han.

Jeg saae til min Brodersøns Gravsted, sagde Skipperen. Han døde da de skød von der Tann ibrand, nede i Neustadterbugten.

Dertil var der Intet at sige. Vagtmesteren forlod ham. Fra Kirkegaarden gik Boi Bendixen hen og besøgte en Bekjendt oppe i Mølby. Hvergang han underveis saae sig tilbage, syntes han, at der i nogen Frastand fulgte en Gendarme efter ham. Det smilte han til og gik videre. I Mølby fik han Lov til at lægge sig ind paa Mandens Seng, han tog sig en Middagssøvn, som varede i flere Timer. Da han senere forlod Huset blev han staaende noget i Døren og saae sig om til alle Sider. Gendarmen var forsvunden.

Jeg tænkte nok, han blev kjed af det, mumlede han, og vandrede ud til den ny Mølle nede ved Sundet. Mølleren havde en stor Kikkert, som han laante til Enhver, der bad om den. Naar man gik ud paa Møllegangen med Kikkerten, kunde man tydelig see ind i Skandserne, ovre paa Dybbølsiden, og der var sædvanlig nogle Nysgjerrige deroppe hele Dagen. Boi Bendixen laante ogsaa Kikkerten, og stod og saae der-

over. Lidt efter havde han en lang Samtale med Mølleren og gik saa igjen. Idet han kom ned ad Banken, traadte Oldenberg pludselig ud fra Gjærdet, lagde sin Haand paa hans Skulder, og spurgte, hvad han havde at bestille paa Møllen.

Jeg har solgt 150 Tønder Rug deroppe, sagde Boi Bendixen. Her kan I see vor Slutseddel. Nu reiser jeg over til Svendborg og henter dem.

Han viste Vagtmesteren den skrevne Overeenskomst, og den Sag havde ogsaa sin Rigtighed, hvilket Oldenberg strax efter erfarede af Mølleren.

Det var nu blevet hen paa Eftermiddagen. Boi Bendixen syntes ikke om det uafbrudte Spioneri, han var Gjenstand for. Han gik ud af Byen, til den ny Barakleir, nedenfor Møllerne. Der kom en Gendarme imod ham ved Lazarethet, og spurgte, hvor han skulde hen.

Ud og høre paa Musiken, svarede Skipperen, og Gendarmen lod ham gaa.

Imellem Barakkerne fandt det sædvanlige Liv Sted, Klynger af Soldater, Sælgende, Kjøbende, Drikkende, Dandsende; her var det umuligt ret længe at iagttage nogen Enkelt. Kom I kun nu, sagde Boi Bendixen, idet han trængte sig ind imellem Mængden, snoede sig frem og tilbage, hvor Trængslen var størst, og blev ved paa denne Maade, til han havde gjennemstreifet Leiren i de forskjelligste Retninger. Derefter

bøiede han om bag et høit Dige, og fulgte dette, hen imod Skoven. Her satte han sig ned paa en aaben Plads, hvorfra han havde Udsigt rundt om sig. Alt vedblev at være roligt i Nærheden, han speidede til alle Sider, sad og lyttede til Solen gik ned, der viste sig Ingen, det var afgjort, at Spionerne endelig havde tabt hans Spor. Mørket faldt paa, i Leiren begyndte det at blive roligt, der kom en tæt og vandkold Taage ind fra Søen. Boi Bendixen sad endnu i Udkanten af Skoven og sov, eller drømte, eller lyttede.

Samme Nat, Klokken henimod Et, laa en lille Fiskerjolle inde imellem Stenene paa Alssiden, der hvor Boi Bendixen var gaaet iland sidst. En Mand, som formodenlig havde roet den ind, stod længe og saae sig om, derpaa lagde han sig ned i Bunden af Fartøiet og blev liggende taus og ubevægelig, som om han sov. Det var stille og roligt paa Stranden. Et uigjennemtrængeligt Mørke indhyllede Alt. Efter Taagen fulgte en tæt og fiin Støvregn, blandet med Snefnug, af og til foer et rødligt Lys hen over Horizonten fra Broagerland, hurtigt som et Lynglimt, og efterfulgt af et drønende Skud, der gav Echo oppe i Skoven. Efter en saadan Afbrydelse af Stilheden hævede Fiskeren sit Hoved, og saae lidt ind mod Kysten, før han lagde sig til Ro igjen.

Oppe fra Bakken kom paa samme Tid en Mand

gaaende, langsomt og forsigtigt, af og til standsende, som om han lyttede. Han søgte ned mod Stranden, men holdt sig et Stykke oppe paa Tangen, for at hans Skridt ikke skulde høres, naar han traadte ind paa Sandet. Da han kom til Stenene vadede han ud i Vandet, og steg op i Jollen.

Nu afsted! hviskede han. Lad os bare see, vi komme herfra.

Fiskeren stagede Baaden ud i Dybet, til den var flot, derefter tog han Plads paa sidste Tofte, saaledes at den Anden kom til at sidde med Ryggen imod ham. Begge roede, Søen var speilglat, ingen Vind rørte sig, Ænderne laa og kluklede omkring dem, selv Robaaden fra Krigsskibene syntes at være forsvunden.

Den Sidstkomne var Boi Bendixen. Da de naaede et Stykke ud paa Dybet, vendte han sig om og sagde:

Hvordan Djævlen er det Du sidder og pjadsker, David, kan Du ikke holde Aaretag?

Jeg har faaet min ene Haand skamferet idag, mumlede David, den værker lige op til Axelen. Jeg kan neppe trække paa Aaren.

Saa lad os fare lidt med Lempe, sagde Skipperen, det jager jo heller ikke, her er man da fri for at see dem snuse omkring. Dertil svarede David Intet og Boi Bendixen vedblev: Det har ellers været

en drøi Tour den idag, de kunde have nappet mig, saa let som jeg kan stikke en Dram ud. Men jeg slap dog fra dem igjen.

Hvordan bar I Jer ad? spurgte David hviskende.

Den Skurk, Møller, maa have snakket af Skole, for de kjendte den hele Forklaring med min Svoger Carsten udenad. At jeg kom i hans Sted vidste derimod Ingen, Møller har aldrig seet mig, saa gav jeg dem en Sludder for en Sladder og dermed var det godt. — Aa, de Danske! de Danske! tilføiede han oprømt, hvor de dog ere tykho'dede og dumme. Man kan faae dem til at tro Alt, hvad det skal være.

Det var jo rart! sagde David.

Jeg fortalte dem om min Jagt, som laa bag Broagerland, at den var taget til Krigsbrug, at jeg gik og sukkede efter Fragt, alle ynkede de mig, der var ikke En paa Tallerkenen, uden at han jo vilde have svoret sig Fanden i Vold paa det jeg fortalte.

Jo, der var Een, svarede David koldsindig.

Hvem da?

Det var mig, for jeg stod henne ved Vinduet og lod Dig snakke, mens jeg anstillede mine egne Betragtninger. Da det saa blev mørkt iaftes, gik jeg ned til Stranden og kylede den Mand, som laa og ventede i Jollen, iland til en Gendarme, saa trak jeg hans Kofte paa, og gav ham min Kavai istedet, Altsammen med

det Gode, bare for at sige Dig, at nu er Du det, Boi Bendixen!

Skipperen lod Aaren synke ud af Haanden, medens han lyttede til denne Forklaring, han vendte sig om, maalløs af Skræk. Den Mand han saae for sig syntes at voxe under hans Blik. Han havde knappet Pijækkerten op, under dens høie Krave kom et skægget og listigt Ansigt tilsyne. Det var gamle Dreves, der sad for ham.

I samme Nu Boi Bendixen havde overbeviist sig herom, lod han sin høire Haand glide ned i Kostelommen, og drog en Kniv frem, men Dreves lagde en Haand paa hans Skulder, og traf Synderen, der endnu sad paa Toften, tæt op til sig.

Bare ingen Krumspring! sagde han, for det hjælper Dig ikke; hvis det kommer til Bataille har jeg ingen Kniv, det er sandt, men for en Tydsker som Dig, maa en dansk Sergeant da slaa til, og jeg har en lille Stump Pistol hos mig, Folk paastaa, at den ene Ende af den skal være slem til at gjøre Skade indvendig.

Medens denne Formaning blev given, holdt Dreves Boi Bendixen fast imellem sine Knæ, drog et langt og smækkert Stykke Snor op af Lommen, og viklede det om Livet og begge Arme paa Fangen. Da dette Arbeide var forsvarligt udført, stak Sergeanten tre Fingre i Munden, og udstødte en ildelydende og gjen-

nemtrængende Piben, som lød langt hen over Søen. Efter dette Signal satte han sig paaskrævs over Skipperen, og lod til at vente paa Rogen.

Boi Bendixen laa og klynkede, han tiggede og bad for sig; Dreves smilede. I maa smøre bedre paa, sagde han, de Danske ere saa tykho'dede.

Fra Bønner gik Boi Bendixen over til Løfter, og tilbød Guld og grønne Skove for sin Frihed. Jeg har en Fætter, som handler med Alenkram inde i Sønderborg, han tæller Dem tohundrede Bankdalere ud imorgentidlig, hvis De lader mig slippe.

Jo vist! nu løbe vi om og varme Øl i Solhatte, svarede Sergeanten.

I det Samme hørtes noget borte en hurtig og taktfast Lyd af Aarer fra et Fartøi, som syntes at komme nærmere. Boi Bendixen opfangede denne Lyd endnu før Dreves. Han fordoblede sine Løfter.

Uh! hvor de Danske ere dumme, sagde den gamle Sergeant, man kan faae dem til at tro Alt, hvad man bilder dem ind. Efter denne Bemærkning gav han sig atter til at pibe i Fingrene.

Det var Vagtbaaden fra Krigsskibet, som nærmede sig. Dreves maatte udentvivl have gjort Aftale med den iforveien, thi Officeren, som sad tilrors, lod til at være vidende om Alt. Han foreslog, at tage Boi

Bendixen ombord til sig, men Dreves vilde saa nødig give Slip paa sin Fange, han bad for ham og sagde:

Aa, lad ham blive her i Jollen, Hr. Officeer! han har det saa godt, hvor han er, jeg sidder ovenpaa hans Mave, og han ligger og varmer mig.

Jollen blev fastgjort ved Krigschaluppen, som roede ind med den til Slæbestedet i Sønderborg Havn.

Den Nat var det Sergeantens Tour, at holde Vagt udenfor Boi Bendixens Kammerdør.

Næste Morgen kom Skipperen i Forhør, Dreves fortalte, hvorledes Alt var gaaet til, uden at forbigaa en eneste Biomstændighed ved Sagen. Efterat have lokket Fiskeren David iland og overmandet ham, afgav han ham til en Gendarme, som laa skjult bag Slaaenbuskene, oppe paa Bakken. Det var Oldenberg, som bragte Underretning herom. Vagtmesteren maatte altsaa være tilstede i Krigsretten, og led her den Ydmygelse, at høre hvorledes Sergeanten uafbrudt havde skuffet ham, og bestandig benyttet hans Hjælp til at skaffe sig Seir.

Hvilke talende Blikke udvexlede ikke disse to gamle Venner, medens Auditeuren oplæste deres Forklaringer! Hvad Boi Bendixen angik, forsøgte han ikke længer at nægte, Alt og Alle vidnede imod ham.

Da Forhøret var endt, fulgtes Dreves og Vagt-

mesteren ud af Salen. I Forværelset stod Oldenberg stille, vendte sig om mod Dreves og hævede truende Haanden mod ham, idet han udstødte et langttrukkent

U—h!

Det var Alt hvad hans dybe Harme i dette Dieblik gav ham Luft til at sige.

Gamle Dreves smilede, dennegang en lille Smule mere ondskabsfuldt end sædvanligt, stillede sig foran Oldenberg, stemte begge Hænder i Siden, og spurgte:

Hvem?

Da de mødtes.

I.

Der ligger en Herregaard nede i Angeln, omkredset af en Bøgeskov, hvis Indre danner en Park, med lange, udhuggede Gange, hvoraf den største løber ned til en Sø, og to andre til nogle store Lader, til Gartnerens og Forvalterens Bolig, omtrent i et Riffelskuds Afstand fra Hovedbygningen. Herregaarden selv fremstiller en langagtig Firkant, med hvide, kalkede Mure, blaa, glasserede Tagsteen, en tung og smagløs Stiil, som de fleste Bygninger fra Midten af det forrige Aarhundrede, hvori den blev bygget. Belyst af Solen, viser denne Gaard og dens nærmeste Omgivelser en sørgelig Eensformighed. Bøgetræerne ere næsten alle visnede i Toppen, forvoxede, og synes at have overlevet sig selv, Kastanietræerne staa i snorlige Rader langs med Kjøreveienes Grøfter og skjule Udsigterne og den nærmeste Egn ved Gaarden. Om Aftenen derimod, naar Dæmringen og Skyggerne voxe, naar Uglernes Jagt begynder og Raadyrene hoppe om mellem Brombærbuskene, medens Maanen skinner ned igjennem

en Aabning af Gangenes Løv, eller hen over det blanke Tag og de hvide Mure, antager Alt omkring Gaarden et storartet, et hemmelighedsfuldt og romantisk Præg.

At beskrive Stedet nøiere, eller nævne dets Navn, behøves ikke, det er en lille Historie, ingen Topographie, man her vil læse; Personerne, som omtales, leve desuden endnu, Nogle af dem idetmindste. Andre ere døde for saa kort siden, at Græsset ikke har faaet Tid til at grønnes paa deres Grave. De have kæmpet og lidt, lad dem hvile og sove; det er deres Skjæbne, ikke deres Navne, det kommer an paa.

En Sommer Eftermiddag, i 1848, sad en Herre og læste i et Lysthuus, nedenfor den store Græsplads, som udbredte sig foran Herregaardens Hovedtrappe. Det var en ældre Mand, med graat Haar, høi Pande og kroget Næse. En overordenlig Magerhed og sygelig Bleghed gav hans Ansigt et Præg af Svaghed eller Sorg, hvilket Udtrykket i hans Øine, som han af og til hævede, medens han hensank i Grublerier, lod til at bekræfte. I nogen Frastand var en Gartner ifærd med at opbinde en Busk Slyngeroser i Espalier til en Muur, som mod Syd dannede Grændsen mellem Haven og Skoven udenfor. Endnu længer borte saae man af og til en hvidklædt Dame komme tilsyne i Aabningerne af Buskene, medens hun var beskæftiget

med at fylde en Blomsterkurv. Hendes Figurs Bevægelser tydede paa Ungdom og Ynde, en Formodning, som for Øieblikket ikke lod sig bekræfte, siden hun bar en Vierländerhat af fiint Straa, hvis brede Skygge i denne Afstand næsten aldeles skjulte hendes Ansigt.

Solen begyndte at dale, Himlen var blank og skyfri, Vinden sov, Skovduerne kurrede inde mellem Bøgetræerne, og oppe i Toppen af en gammel Ahorn sang og kvidrede det saa lystigt, som om Alverdens Stær havde valgt dette Sted til Sammenkomst. Iøvrigt afbrød Intet den dybe Taushed, som længe havde fundet Sted mellem de tre Personer.

Pludselig kom en Fjerde tilsyne ude i den lange Allee, der førte ned til Vandet.

Det var et ungt Menneske, i en halv militair Dragt, som foruden det, at den lod til at vidne om langvarig Brug, paa flere Steder var støvet og forreven. Han standsede et Øieblik, da han kom ud af det Halvmørke, som fandt Sted mellem Træerne, og saae sig forsigtigt omkring. Saasnart han fik Øie paa Manden i Lysthuset, gik han hen til ham og sagde:

Det er udentvivl Eieren af dette Sted, jeg har den Ære at hilse paa.

Herren lagde Avisen fra sig og betragtede det unge Menneske med et fornemt og maalende Blik, før han udbrød: Man taler ikke Dansk her. Hvad ønsker De?

Jeg er en dansk Flygtning, sagde den Fremmede. Hjælp mig!

En Flygtning! gjentog den Ældre haanligt, det vil formodenlig sige en Overløber, ikke sandt?

Ved dette Spørgsmaal syntes den Unge at blive blegere, men han hævede sit Hoved, saae paa Herremanden med et freidigt og straalende Blik og svarede: Nei Hr. Greve! ingen Overløber, men en ærlig dansk Officeer. Jeg var med forgangen, den femte, min Kjæde kom for langt frem, vi bleve omringede, Een mod Ti, det gik ikke, de fangede mig og vilde føre mig til Rendsborg, saa løb jeg fra dem.

Og jeg, sagde Greven, med en Bitterhed og Harme, som han forgæves søgte at betvinge, jeg er ingen Dansk, og har ingensomhelst Sympathi for de Danske. Ved Bau dræbte de min Søn, de stød ham, forstaaer De, min eneste Søn!

Ja, det forstaaer jeg godt, svarede Officeren, men naar man gaaer i Krig, er jo den Lod fælles for Deres Søn og enhver anden Søn. Hvad skal man gjøre ved det? Var han kommen til min Dør, som jeg nu til hans, vilde jeg have rakt ham Haanden og sagt: Det er i Rækkerne og med Vaaben i Haand, at vi ere Fjender, stædes man derimod i Nød, og trænger til hinandens Hjælp, saa forandrer Sagen sig.

Men jeg siger Dem, at De er min Arrestant, at

jeg nu lader Dem sætte paa en Vogn og aflevere til den første Militairpost, svarede Greven, idet han stod op og vinkede ad Gartneren.

Deres Arrestant! gjentog Officeren. Ja, er der ikke Andet iveien, saa skal vi nok komme ud af det. Han smilte til Greven, nikkede til Gartneren, og gjorde derpaa et Spring og et vældigt Hop, som bragte ham op paa Havemuren. Da han sad der, tøvede han lidt, idet hans Blik mødte den unge Dame, som i nogen Frastand havde været Vidne til Samtalen. Han stirrede paa denne hvide og slanke Skikkelse, der saa uformodet viste sig, halvskjult mellem Buskenes Blomster, han var forbauset over, her, midt i Krudtrøgen, under Echoet af Kanonskud, mellem kæmpende Lidenskaber, at finde denne sorgløse Ungdom og Skjønhed. Derpaa lod han sig glide ned af Muren og forsvandt paa den anden Side.

Tag en Hest! sagde Greven til Gartneren, som var kommen hen til Lysthuset, og stod og ventede der, med sin Straahat under Armen. Sæt efter ham. Ad den Vei han undslap, maa Du kunne træffe ham nede ved Moserne, før han naaer ind i Skoven. Grib ham og bring ham tilbage paa Gaarden.

Gartneren bukkede og ilede ned ad Tværveien' Greven pudsede sin Lorgnet og fortsatte den afbrudte Læsning.

Da Gartneren kom hen til Buskettet, hvor den unge Dame stod, vendte hun sig om mod ham med den fyldte Blomsterkurv, og sagde:

Gorik kan bringe denne Kurv op til Gottfriede og sige, at hun skal sætte mig disse Blomster i Vaserne, men Roserne maa ikke blandes mellem de andre.

Gartneren var standset i sit hurtige Løb; han stod og pustede, og havde atter faaet den fladtrykte Straahat under Armen, medens han svarede:

Naadige Frøken maa undskylde mig, men det Ærende har jeg ingen god Leilighed til nu.

Hvad for Noget! har han ingen Leilighed til at udrette hvad jeg befaler ham?

Excellencen har skikket mig afsted, for at faae fat i den skarnagtige Hallunk, som var saa dristig at jumpe over Havemuren, just da Excellencen vilde arrestere ham.

Den smukke Comtesses Bryn rynkede sig, idet hun traadte nærmere hen mod Gartneren. Men jeg siger, at han skal tage disse Blomster med sig og bringe dem op til Gottfriede. Og naar han ikke gjør det, strax, paa Øieblikket, saa kommer jeg ikke mere ned til hans Kone, og bryder mig ikke det Mindste om hans lille Pige. Forstaaer han mig.

Ja, det er en anden Sag, naar Comtessen befaler det, sagde Gartneren og tog Kurven med et dybt Buk.

Damen smilede ad hans ynkelige og bedende An-

sigt. Stakkels Tosse! føiede hun til, han griber ham dog alligevel ikke. Leveer Gottfriede Blomsterne og husk, at Roserne blive satte i en særskilt Vase. Gartneren satte afsted i et jævnt Trav op ad Gangen. Comtessen gik hen til Greven, tog hans Arm, og ledede ham, som man leder en Syg, ind i Havesalen.

Parken, som omgav Herregaarden, dannede mod Nordvest en stor Halvcirkel, indhyllet af et Moseland, hvorigjennem der snoede sig en lille Bæk, bevoxet med Rør og Siv. Der løb en smal Sti mellem disse Moser og Skovhegnet, som efter utallige Bugtninger endte ved et Skovfogedhuus, der hørte til Grevens Gods. Ved at skraa igjennem Herregaardens Have, kunde man derimod naae dette Huus i halv saa lang Tid, som der behøvedes for at gaa ad Stien.

Det var henimod Aften, da Flygtningen, anstrængt og pustende kom ind i Skovfogedhuset, og bad om Lov til at blive der Natten over. En gammel Mand med et brunt og rynket Ansigt, hvidt Haar og klædt i en graa Lærreds Kittel, sad ved Bordet og trak Hyldeblomster paa en Snor. En Kone spandt Uldtøier henne ved Skorstenen. Det var Skovfogeden og hans Hustru. De saae lidt paa den unge Officeer, de anede at han var i Nød.

Ja, vist kan I blive her, sagde Manden, naar I vil tage tiltakke med Leiligheden.

Konen gik ud i Kjøkkenet og hentede et gammelt, stort Rugbrød, en Smørkop og en Surmelksost og satte det for Officeren.

Hvor kommer I fra? spurgte Manden og tilføiede strax efter, da den Anden lod til at betænke sig paa Svar: det kan da forresten være mig det Samme.

Jeg kommer sidst oppe fra Herregaarden, svarede Officeren, men der havde de ingen Plads til mig.

Det er rimeligt, sagde Skovfogeden. I taler dansk, ligesom vi Andre, og Excellencen vil helst have, det skal gaae paa tydsk. Han er blevet til et helt andet Menneske, siden han mistede den Søn. Motter! har jeg fortalt det? Forgangen Mandag skød han feil to Gange paa en stor Flok Bekkasiner, skjøndt de vare ham saa nær, at han næsten kunde pirre til dem med Bøssepiben.

Hvad vilde vor unge Greve ogsaa gaa med de gale Mennesker for, sagde Konen, som havde været henne og tappet Øl, og derefter stillede sig for Bordenden, med Hænderne under Forklædet, idet hun saae paa Officeren medens han spiste. Der kom de reisende nede fra Kiel, med den sorte, røde, gule Fane, Sabel ved Siden, gamle Musketdonnere med Steenlaase paa, og store, stive Rytterstøvler, som om de skulde ud og grave Grøfter, saa skød de tilmaals efter det lille Lammeskind, som Fatter havde spilet ud paa vor Staldør og efter vore Ænder, og efter den gamle Kok, og

hans Hale satte de i Kabudsen. Tilsidst stød de efter Landets egne Karle. Ja, Gudfader fri os! det var en farlig Staahei.

Saa den unge Greve faldt ved Bau? spurgte Officeren, i en Tone, der udtrykte alt Andet end Deeltagelse.

Nei, ved den store Port udenfor Jernstøberiet i Flensborg, sagde Skovfogeden. De kom kjørende med ham Søndag Aften, i Kobbermøllerens gamle Enspændervogn. Jeg glemmer aldrig det Syn. Han, som var saa fornem en Herre, at han ikke kunde see til Enden af sin Pengepung, laa paa et Knippe Rughalm, med et rødkantet Hestedækken over, og jamrede og klagede og bed sig i Tommelfingeren. Mens han var lille, sagde han saa tidt til mig: Fatter kjører med Fire, Asmus! naar jeg bliver stor vil jeg, bandede han paa, kjøre med Sex. Mindre kunde gjøre det. Han var bleven gul og gusten imens de bragte ham hjem, og Forvalteren sagde, han saae ud som et Menneske, der havde en ond Samvittighed. Da saa Excellencen kom ud og keg op i Vognen, gav han et Skrig og strakte begge de knyttede Næver iveiret, som om han vilde true ad Vorherre, saa dreiede han sig rundt, som en Snurrekok, og faldt saa lang han var, lige ned paa Brostenene. Den Nat har han aldrig rigtig forvunden. Kammertjeneren og Kudsken tro, at han sommetider

ikke er rigtig i Hovedet, og Comtessen maa gaa og vare ham, som et lille Barn. Han er ogsaa bleven bandsat streng siden mod Alt, hvad der er dansk.

Saa har han ikke godt af at træffe mig, sagde Officeren, for jeg hører ikke til den Kulør Fane, hans Junker løb efter.

Jeg kan tænke det, svarede Skovfogeden, I har vist snarere forsinket Jer, ligesom saa mange Andre af Kongens Embedsmænd, da vore Soldater anden Paaskedag trak sig over til Alsen.

I er vel Læge, sagde Konen.

Hvor kunde I gjætte det?

Jo, I ligner livagtig En, som sad i en Doktorstol og kjørte ned efter Svansen til, forgangen Morgen.

Saadan noget Lignende er jeg, svarede Officeren.

Ja, Ingen af os skal røbe Jer, sagde Skovfogden, men imorgen tidlig maa I helst see, at være herfra igjen, for det kunde gjerne falde Herskabet ind, at komme herned, det skeer saa jevnligt. Hist indenfor har vi et lille Kammer, der kan I slaa Jer til Ro, til Solen skinner ind ad Ruden til Jer imorgen.

Medens Skovfogeden talte lød der Hundeglam og Stemmer udenfor Huset. Konen aabnede Døren til det omtalte Værelse, Officeren gik derind og lukkede efter sig.

Han har glemt sin Frakke, sagde Asmus, lad ham faae den med sig.

Konen tog Frakken for at gaa med den. I det Samme aabnede den unge Comtesse Døren, ude fra Veien og traadte ind i Stuen.

Naa! hvad er det gamle Ane har saa travlt med iaften, at hun ikke engang kan lægge Mærke til naar jeg kommer? sagde hun og tog Plads paa Bænken foran Bordet.

Aa nei da! sagde Asmus, sid dog ikke der. Vær saa god! den Stol er bedre.

Med disse Ord trak han en høirygget Træstol frem, som stod ved Konens Rok. Denne Stol var et Mesterværk af hans egne Hænder, beslaaet paa Sædet og Ryggen med Lammeskind, som vendte den hvide Uld udad. Comtessen satte sig i Stolen, lagde en lille, hvid og sortstribet Parasol fra sig, og betragtede Stuen og dens Omgivelser med et Blik, der forskede og speidede, som om det havde ventet at finde Andet eller Andre, end det mødte. Skovfogeden havde aabnet Vinduet, for at gjøre Snoren med Hyldeblomsterne fast udenpaa Muren. Aftensolen faldt ind i Stuen, hen over det Sted, hvor den unge Dame sad. I dette varme Lys var der noget saa smukt, saa maleriskt over hendes Træk, noget saa gracieust og fiint over hendes Skikkelse, som maatte gribe enhver Beskuer. Dog var det især hendes Øine, der fængslede med en forunderlig Magt. En høitstaaende og hæderlig bekjendt Embeds-

mand viste mig hendes Portræt i Sommer. Har De seet noget mere friskt eller straalende end disse to Öine? spurgte han. De brænde, sagde hans Hustru. De varme, paastod Manden. Det var disse mørke, næsten altid halvtilslørede Öine, hvis Laage, naar de sænkede sig, dannede en sort Fryndse paa Kinden, det var især dem, der gav dette fine og blege Ansigt dets ophøiede og seirrige Udtryk, og lod Beskueren see ind som i en anden Verden, hvor alt var lysere, hvidere, bedre, som i næste Secund vexlede og udtalte en barnlig Tro, over hvilken endnu ingen Skuffelse og ingen Tvivl har aandet, en Inderlighed, en Tillid, der i Kjærligheden kun finder Poesi, i Lidenskaberne Uforgængelighed, Haab og Sollys, Duft og Lykke i Alt, en Freidighed, der trodser hele Verden, fordi man er sig sine Handlingers Reenhed bevidst.

Og hele denne Ungdom, der lovede saa uendelig megen Lykke, og selv kun fandt saa liden, denne yndige og straalende Skjønhed, for hvilken Alverden bøiede sig, den ligger nu indesluttet i et Lagen, forvaret sex Fod dybt under Jorden.

Hun sad altsaa i Bondekonens høiryggede Stol, medens den gamle Skovfoged stod med Huen under Armen og betragtede hende, og Konen holdt den Fremmedes Overfrakke bag sig, for at skjule den, medens Aftensolen skinnede ind ad Vinduet og farvede hendes

blege Ansigt med sit gyldne Lys, og den gamle brunspraglede Jagthund laa og logrede foran hendes smaa Fødder. Hun selv saae omkring sig, nærsynet som hun var, enten af Naturen, eller blot af Lyst til at være det, og anede ikke, at den fremmede Officeer i neppe tre Skridts Afstand, stod bøiet over mod Døren i Kammeret, og kiggede igjennem Nøglehullet og betragtede hende stirrende og ufravendt og med en Opmærksomhed, for hvilken hun sandsynligviis ikke vilde have funden den ringeste Deeltagelse, hvis den havde været hende bevidst.

Hvad er det saa, I to Gamle lægge Raad om? gjentog hun efter nogen Taushed. Vær saa god, frem med det.

Aa, vi talte kun saadan hen i Vind og Veir, om hvad der faldt os ind, svarede Konen.

Ane! gamle Ane! ingen Historier! jeg vil vide det, sagde Comtessen. Hvad er det, Hun staaer og skjuler der bag sin Ryg?

Naa, ja! hvorfor skulde jeg ikke sige det? svarede Konen og saae hen til Asmus, som stod og blinkede og kneb Øinene sammen, i det Haab, at denne talende Mine skulde bringe hende til at tie. Skulde jeg ikke kunne betro mig til vor lille Comtesse, til hvem da? Der er kommen en fremmed En her til Huset, for lidt siden. En af vore Folk; Ih nei! jeg mener af de

Danske, en sølle En, som seer saa træt og forjaget ud. Han er flygtet dernede sønderfra, og han er Doktor.

Hvor veed I det? spurgte Comtessen

Jo, det fortalte han os, ligesom Comtessen kom.

Saa har han sagt Usandhed, svarede den unge Dame, han er ingen Flygtning sønderfra, og ikke Doktor.

Det er jeg min Tro ikke heller, svarede den Fremmede, idet han aabnede Døren og traadte ind i Stuen. Men da jeg for lidt siden, ærlig og sanddru, nævnede min Stand for en vis anden Person, blev det taget mig saa ugæstfrit og hadefuldt op, at jeg her lod Folkene blive i den Tro, de selv havde dannet sig. See, det er Alt.

Hun betragtede ham fast og prøvende medens han talede. Han havde sin Ungdom, sine fire og tyve Aar, det var hans Skjønhed, han havde et aabent og trohjertigt Aasyn, det var Alt hvad der talede for ham, han havde ogsaa et tykt, mørkebrunt Haar, det strøg han tilbage fra Panden og smilede, medens han gav hende Blik for Blik.

De maa forlade dette Sted, hvis ikke, vil De blive arresteret, sagde hun kort og bydende og i det tydske Sprog, skjøndt hun hidtil havde talt dansk til Skovfogeden.

Hvor De maa hade de Danske, sagde han i samme

fremmede Sprog, maaskee i den Tro, at Skovfogeden ikke forstod det.

Ah! De taler altsaa ogsaa mit Modersmaal, sagde hun med et spodsk Smil.

Nei, Deres Naade, ikke deres, men Schillers, svarede han og vedblev: hvor deres Fader maa frygte os, siden han endog fører Krig mod de Værgeløse. Skal det kaldes den tydske Ridderaand? er det den Høimodighed, jeg har hørt deres Folk rose sig af indbyrdes? Min Tro! i alle de Romaner, der ere komne mig for Øie, staaer den skildret anderledes.

Vi besvare enhver af de Følelser, de Danske have vidst at indgyde os, yttrede hun. Iøvrigt er det unødvendigt, at fortsætte denne Samtale. De maa forlade dette Huus.

Det skal jeg. Imorgentidlig, saasnart det bliver lyst, saalænge maa jeg vel nok blive. Ikke sandt?

For mig gjerne, svarede hun og saae ned paa sin Haand, medens hun knappede sin Handske. Jeg vil blot tilføie, at man søger efter Dem, at Huusfogden og Herregaardens Folk ville være her inden en halv Time.

Saa maa De afsted, ind i Skoven, der kan De bedre hytte Dem end her, sagde Konen. Men det er da aldrig Comtesse Julies Mening, at lade den stakkels Karl i Nød. De vil ikke vise Nogen Vei hertil, vel?

Før ham op igjennem Frugthaven, ind i Frøhuset,

der kan Du skjule ham, sagde Comtessen. Du har jo selv Nøglen.

Jeg vidste det nok, raabte den gamle Kone og greb Comtessens Haand, for at kysse den. Vor egen lille Comtesse har Hjælp for Alle, hvorfor ikke ogsaa for ham? — De kan stole paa hende. Hun har ligget ved mit Bryst, jeg har ammet hende, der er ikke en ond Blodsdraabe i hende, naar hun bare faaer Tid til at tænke sig om, og forresten maa raade sig selv. Det, at hun farer op og er saa kort for Hovedet, betyder Ingenting, det er Faderens Sind, og det har han været mange Aar om at lære hende.

Hele denne sidste Forsikring hørte Comtessen ikke. Da hun havde nævnet det omtalte Skjulested, tog hun sin Parasol, nikkede til Skovfogeden og forlod Huset.

Det er da ikke værd, I vove Jer igjennem Frugthaven, før Mørket falder lidt bedre paa, sagde Asmus, da han saae Konen berede sig til at gaa. Gartnerkarlene færdes sildig derinde. De kunde see Jer. Før ham ind i Skoven, til den gamle Kartoffelkule, hvor Bent hængte sig ifjor, der falder Ingen paa at lede efter ham.

Konen nikkede og bandt sig et Tørklæde om Hovedet. Officeren rakte Asmus sin Haand.

Tak, Skovfoged! sagde han. Jeg mærker dog, at der er lidt dansk Sind tilbage hernede, foruden det, der staaer paa Vagt oppe foran Dybbøl Veirmølle.

Det troer jeg med, sagde Asmus, men det gaaer med det danske Sind, som med Ilden derhenne, den ligger og ulmer mellem Tørvene, til man pirrer op i den.

Konen stod ude i Døren og saae sig om, hun vinkede ad Flygtningen og gik foran ham, ind over Hegnet, mellem Træerne. Asmus blev staaende og saae ud ad Vinduet efter dem.

Det var saa roligt og stille omkring ham, at man næsten kunde høre det faldende Blad. Solen gik ned bag Hvedemarken paa Banken, Himlen var ildrød. Myggene summede i stigende og synkende Hvirvler, ovre i Skoven slog Droslen endnu og længer inde lød af og til et svagt Kvæk af Raadyrlammene, som kaldte paa Moderen. Pludselig hørte Asmus Stemmer af flere Gaaende, som kom nede fra Gangstien, bag Skoven, han bøiede sig ud af Vinduet, lyttede og saae strax efter en temmelig talrig Skare nærme sig Huset. I Spidsen kom Avlsforvalteren, en lille, før Mand, med et koparret Ansigt, der var rødt af Hede og Anstrengelser. Han gik klædt i en lang, blaa Frakke, havde en graa, lavpullet Hat paa Hovedet og en tyk, brun Spanskrørsstok i Haanden. Efter ham fulgte flere af Herregaardens Staldkarle og Tjenere, og sidst i Rækken nogle Bønderfolk, som havde mødt dette Tog idet de droge hjem fra Marken, og nu fulgte bag efter, af

Nysgjerrighed. Asmus var bleven staaende ved Vinduet, han deelte sin Opmærksomhed mellem de Kommende og Skoven ligeoverfor, hvor hans Hustru og den Fremmede nylig vare forsvundne.

Godaften, Skovfoged! raabte Forvalteren, i et Sprog, der maaskee kunde gjælde for dansk i Holsteen, men vilde blive anseet for tydsk i Danmark. Har I ikke seet noget til den Gaudieb, vi gaa og støve efter?

Nei! jeg har ingen Gaudieb mærket til, svarede Asmus, idet han efterlignede Forvalterens Sprog, til stor Fornøielse for Tilhørerne, Hvordan skulde han see ud?

Det veed Fanden, og ikke jeg; men Excellencen har skikket os ud efter ham; vi maa finde ham og I maa hjælpe os.

Det skal jeg! sagde Asmus, men kom lidt indenfor Forvalter, bare saalænge jeg trækker mine Støvler paa, og faae Jer en Dram eller en Drik Øl.

Forvalteren og nogle af Tjenerne gik ind i Skovfogedhuset, de Øvrige bleve udenfor og brak Staver af Hegnet, for at være væbnede til den Jagt, som nu skulde begynde.

Hvor er jeres Kone iaften? spurgte Forvalteren, medens han saae sig om i Stuen og aabnede Døren til det lille Kammer indenfor.

Hun er gaaet lidt over i Skoven, for at flytte

vor gamle Rundveir,* han har faaet sit ene Been skamferet. — Gud maa vide, hvor min ene Støvle er løben hen, vedblev han og gav sig til at rage ind under Sengen med Forvalterens Spanskrør, jeg troer ogsaa den er gaaet ud at spadsere paa egen Haand, for den stod sku her ved Hovedgjærdet imiddags. Dette jagde han med en Seendrægtighed, der var beregnet paa at skaffe Flygtningen Tid til at komme i Skjul. Imedens gik Forvalteren hen til Vinduet og raabte ud:

Hør, Du junge Sidsel Yve! hvad var det, Du før fortalte, om den fremmede Mand? Her er jo Ingen.

Ved dette Raab kom en lille Pige tilsyne, i en ulden og forreven Kjole, der kun naaede hende til Knæene. Nedenfor saaes et Par blottede Been, brune af Sol og Mosevand. Panden havde samme Farve, Læber, Hage og Kinder derimod vare lyseblaa af Blaabær. Dette Ansigt havde et særdeles skummelt og ondskabsfuldt Udtryk og var omkrandset af lysegule Haar, som faldt ned over Pande og Kinder i lange Totter, til Trods for et blaat Tørklæde, som var bundet omkring Hovedet. Hun tjente paa Herregaarden som Gaasepige, og fremstillede sig i dette Øieblik med en lang Hasselstok under hver Arm, kunstig afskrællet, og forsynet med en Snert af flettet Bark. Disse to Redskaber hørte vist med til Forretningen. Over Skuldren

* Vædder.

havde hun en Lærreds Madpose, gjennem hvis Aabninger der hist og her viste sig nogle lange Gaasefjer, og en Mængde Blaabærriis, som hun endnu ikke havde faaet Bærene plukket af. Da hun kom hen til Forvalteren, strøg hun sig først over Munden med Opslaget af sin Kjole, viste Tænder under et stygt Grin, og raabte med en overordenlig Tungefærdighed:

Da jeg før var nede i Ellemosen og pillede Uld, kom der en fremmed Mand, med en blaa Kaskjet paa, listende langs med Skovgjærdet, og ham saae jeg gaa ind til Asmus for lidt siden.

Men der er Ingen herinde, gjentog Fogden.

Nei, for han er gaaet igjen, sagde Sidsel Yve. Da jeg stod henne paa Hjørnet, der, hvor den døde Muldhvalp ligger, gik Ane Asmus over i Skoven og den fremmede Mand fulgte efter hende.

Forvalteren vendte sig bort fra Vinduet: Hvad siger I til det, Skovfoged?

Asmus laa saa lang han var paa Maven, og stak ind under Sengen med Spanskrørsstokken: Sikken en junge Gaudieb af en Træskostøvle, den er min Sjæl løben heelt ind til Væggen. Den har ingen Lyst til at komme ud mere iaften, kan jeg tro, efterat der engang er bleven spændt fra.

Sidsel Yve siger, hun har seet jeres Kone gaa ind i Skoven med en fremmed Mand.

Det har været Plovmandens Jens, svarede Asmus, saa ere de henne hos den syge Rundveir. Det er bedst vi gaa over og see ad.

Han trak Støvlerne paa, tog sin Hue og en Stok og gik med Forvalteren ud af Stuen. Hele Skaren fulgte efter dem, ind igjennem Ledet til Skoven. Lille Sidsel Yve stod midt paa Veien med sine Stokke under Armene, en vigtig Mine og fremstaaende Mave. Da Skovfogden gik forbi, gav han hende et dygtigt Smæk med sin Stok. Sidsel skraalede himmelhøit.

Afveien, dit sorte Dyr! sagde Asmus. Ned i Dammen og faae Dig vasket.

Men Sidsel Yve gjorde et Hop og slog bag ud, som et Føl, knaldede med begge sine Pidske og løb foran de Andre, ind i Skoven.

Det er ellers en ueffen Bestilling, saa silde, sagde Asmus. Helst for en gammel Mand, som mig, der allerede har maattet jage hele Districtet igjennem to Gange idag.

Naa, og jeg da! sagde Forvalteren. Der sidder jeg i god Ro, og faaer mig et Slag Whist med Pastorens Søn og den fremmede Maler, saa kommer Kammertjeneren ned fra Excellencen, og befaler mig strax at tage afsted for at faae fat paa den junge Hasenfuß.

Og for at faae fat paa den junge Hasenfuß, skikke de en gammel Mand ud. Det er der Fornuft i, og

nu løbe vi her og lege Blindebuk med Træerne og bilde os ind, at han staaer og galer ad os. Jo, det slaaer til Altsammen; Hvor skal vi nu hen? spurgte han og standsede ved en Korsvei.

Forvalter skal tilhøire, raabte Sidsel Yve, for her gaaer nogle flade Fodtrin nedefter. Han er vist krøben ind imellem de mange Hindbærriis.

Saa gaa vi tilhøire, sagde Forvalteren. Kleine Sidsel Yve skal faae en Lybskskilling til en Strut, hvis vi gribe Maleficanten.

Kleine Sidsel skal ogsaa faae Noget af mig, sagde Asmus. Jeg skal varme Dig dine Øren, hvis vi ikke gribe Musikanten.

Nu gik de ned i en Lavning, der var bevoxet med unge Bøgeopløb, Brombærranker og høie Hindbærbuske. Efterhaanden som de kom dybere ind i Skoven tiltog Skumringen.

Den Vei holder jeg forresten ikke af at gaa, naar det lider mod Aften og Mørket falder paa, sagde Skovfogeden. Nede ved Steendyssen har Bent Jæger taget sig selv af Dage. Det kan gjerne være, I anseer det for Snak, men siden den Tid er det ikke som det skal være, dernede. Jeg har seet Ting, som Christenfolk gjør bedst i at holde sig i Afstand for.

Skovfogedens Ord lod til at øve en vis Indflydelse paa Tilhørerne. Skaren skred ikke mere saa hurtig

fremad. Nogle standsede. Andre vendte om. Sidsel Yve vedblev at gaa foran, hun fægtede med sine Pidske og slog Smeld med Bøgebladene. Han har vist forputtet sig inde i den gamle Kartoffelkule, raabte hun, saa faaer jeg en Lybskskilling til en Strut. Med denne berusende Tanke strakte hun begge Arme iveiret, gjorde et nyt Hop og slog bagud. Pludselig standsede Skovfogeden og satte sig ned paa en Træstub.

Nu ikke et Skridt videre for min Part, sagde han. Nede mellem Bregnerne og Kartoffelkulen har jeg stillet nogle Saxe efter den gamle Ræv og hendes Unger. Inde mellem Skarntyderne ligger der ogsaa et Selvskud, i den døde Hestekrop, Natmanden forgangen kjørte ud fra Herregaarden. Forvalteren kan undvære sine Been til at gjøre Regnskaber og skrive i Restancebøger med, men jeg skal hver Dag bruge mine, for at være Skovløber.

Der kommer Ane Asmus, raabte Sidsel Yve, sjæleglad. Nu kan Forvalteren spørge hende, hvor den fremmede Mand er, med den blaa Kaskjet paa.

Skovfogedens Kone kom gaaende op imod dem. Hun studsede ved at see Forsamlingen, men fortsatte derpaa sin Gang hen ad Veien.

Hvor kommer I fra, saa silde? spurgte Forvalteren.

Oppe fra Herregaarden, svarede hun. Hvorfor spørger Forvalteren derom?

Fordi jeres Mand meente, I var henne og see til den gamle Rundveir, sagde han leende. Ja lad os saa komme ned til den Kartoffelkule, for nu troer jeg næsten, vi har ham.

Skaren satte sig atter i Bevægelse mod det betegnede Sted, da Comtesse Julie pludselig kom frem fra en af de mange Gangstier, som løb ud til Landeveien.

Hvad betyder dette Optog? spurgte hun heftig, uden at give sig Tid til at besvare Forvalterens dybe Hilsen. Hvor ville dog alle disse Mennesker hen?

Forvalteren vedblev at bukke og svingede med sin Hat, idet han svarede: Excellencen har skikket os ud, for at —

Excellencens Ærende gjælder Dem, Hr. Forvalter, og Slottets øvrige Tyende, men de Andre? — Jeg troede, det var Asmus Skovfogeds Pligt, at forbyde Uvedkommende Adgang til Skoven og Parken omkring Gaarden.

Vil I afsted, I Hunde! raabte Asmus, idet han neppe lod Frøkenen tale tilende, før han sprang op og svingede sin Stok med en Fægtemesters Behændighed. Jeg skal lære Jer, at traske om i Excellencens Fredskov. Afsted med Jer, Allemand!

Denne Befaling, ledsaget af en bestandig hævet Stok, gjorde en mægtig og paaskyndende Virkning. Skaren skiltes, Bønderne forsvandt hver ad sin Vei,

selv lille Sidsel Yve sprang hurtig over paa den anden Side Grøften, men for hende var der ogsaa en særlig Anledning dertil, baade med Tanken om hvad hun allerede havde erfaret, og fordi Asmus, i Stridens Hede, gjorde et Par drabelige Udfald mod hende. Tilsidst bestode Forfølgerne kun af tre af Grevens Tjenere og den gamle Forvalter.

Jeg anseer det for sandsynligst, at De snarere vil træffe Den De søger, ude paa Landeveien, end herinde i Skoven, yttrede Julie og pegede med sin Parasol i den betegnede Retning. Forvalteren traf Veiret til en Indsigelse, men hun vedblev: Har De forstaaet mig? Derude mener jeg, men hvorfor tøver De da? Asmus kan jo følge med Dem.

Mod denne Befaling, og fremfor Alt mod denne bydende Mine, gjaldt ingen Indvending. Forvalteren og hans Folk gik med Skovfogeden, Julie blev staaende og saae efter dem. Da hun vendte sig for at gaa, sprang Sidsel Yve over Grøften, stillede sig foran hende med et frækt Grin og sagde:

Jeg veed nok, hvor den fremmede Mand er, med den blaa Kaskjet paa.

Du er et afskyligt, sladderagtigt Barn! sagde Julie. Jeg lover Dig for, at Du imorgen den Dag skal blive jaget bort fra Gaarden.

Gjør det kun, svarede Sidsel, saa faaer jeg Tvær-

posen over Skulderen igjen, og kommer ud at tigge, det er altid bedre, end at daske efter de tykke Gæs.

Bort fra mine Øine! sagde Julie og truede hende med den hævede Parasol. Sidsel saae til alle Sider, om der Ingen var tilstede.

Slaa, om De tør, sagde hun trodsende. Slaa kun!

Hvad saa?

Saa kyler jeg Jord paa Dem og sviner Dem til med mine Hænder. Med denne Trusel strakte hun to halvkrummede Ravnekløer frem mod den hvide og elegante Dame. Maanelyset faldt ned over hendes sammentrukne og hadefulde Ansigt. Julie vendte sig bort, med en Mine fuld af Afsky, og gik op mod Herregaarden. Lille Sidsel Yve knaldede med sine Pidske, derpaa stak hun Fingrene ind i Mundvigen og fordreiede sit Ansigt til en ubeskrivelig Grimace, efter hvilken der fulgte en endnu mere betegnende, med den til en utrolig Grad forlængede Tunge. Saaledes blev hun staaende, som Seirherre paa Kamppladsen. Da hun endelig begav sig hjemad, begyndte hun en Jagt efter et lille Pindsvin, der kom løbende langs med Grøften. Hun sprang og slog ud med Benene og jublede, og hvergang Pindsvinet søgte at undvige, stak hun det med den spidse Ende af sin Stok. Dyret pustede og rullede sig sammen. Sidsel ventede til det atter kom frem med Hovedet. Tilsidst blev det liggende

ubevægeligt paa Veien, dræbt eller udmattet. Sidsel dækkede det til med Jord, og løb skraalende og fægtende med fine Stokke igjennem Skoven.

Det omtalte Frøhuus, hvortil Skovfogedkonen senere ud paa Aftenen førte Flygtningen, bestod af en lang Sal, som Gartneren om Vinteren benyttede til at ophænge og tørre Blomsterfrø i. Den laa i en af Sidebygningerne, nedenfor Forvalterens Bolig, og dannede en Gjennemgang til to andre Værelser, opfyldte med Kister og store Egetræes Skabe, hvori Herskabets Dækketøi og Linned blev opbevaret. Omsorgen for dette var overdraget til Skovfogedkonen, som tilbragte den meste Tid af Dagen der. Af den Grund havde hun let ved at skjule Flygtningen. Nøglerne til Værelserne vare i hendes Værge, og der kom sjelden Nogen af Herregaardens Folk derover. Hun førte Officeren ind i det inderste Værelse, redte ham et Leie, og forlod ham, med Løfte om at komme igjen den næste Morgen. Derefter blev han alene.

Stuen, han befandt sig i, havde to Vinduer. Det ene vendte ud mod Skoven. Gjennem en udhugget Gang mellem Træerne saae man i lang Afstand ned til Søen. Det andet Vindue vendte op mod Herregaarden. Maanen skinnede ind i Stuen, paa de hvidkalkede Vægge, længere tilbage glimrede Havfladen som flydende Sølv. Aftenen var stille, ingen Vind bevægede Løvet. Dybt

inde i Skoven slog en Nattergal nogle Triller, blev træt og begyndte igjen. Sanct Hansdag var forbi, det er Sangens Termin for Fuglene. Flygtningen stod en Tidlang og saae ud i Haven. Noget tilbage paa hiin Side Grønpladsen laa Herregaarden. I et af Stueetagens Værelser stode Vinduerne aabne, flere Skikkelser bevægede sig indenfor, men Afstanden var for stor til at iagttage dem. Det var hende, som havde boet i hans Sjæl, siden det første Øieblik de mødtes, hende, som havde bragt hans Hjerte ud af dets sædvanlige Slag og hans Tanker til at sværme om, som vilde Fugle, der ikke kunde finde Ro eller Hvile. I lang Tid blev han staaende bag Vinduet, støttende Panden mod Posten og stirrede over mod Lyset.

Jeg ligner Moses, sagde han til sig selv, og smilede ved denne Tanke. Jeg staaer paa Bjerget og stirrer ind i det forjettede Land, uden dog nogensinde at faae Ret til at betræde det. I ethvert Tilfælde har man da Lov til at tage det i Øiesyn, lidt nærmere. Med denne Beslutning lukkede han forsigtigt sit Vindue, og sneg sig igjennem Frøhuset, ned i det Fri.

Haven var forladt. Maanen skinnede hen paa de hvide Bænke og paa Træpartierne, som kastede deres brede Slagskygger ud over Gangen. Flygtningen holdt sig i Mørket og nærmede sig, skjult af Buskene, var-

somt og speidende det Sted, som tillod ham at see ind i Værelset. Midt paa Bordet i Salen stod en Lampe, gjennem hvis matslebne Kuppel et blidt og dæmrende Lys faldt hen over enhver Gjenstand. Greven sad i en Læneſtol, noget tilbage i Salen, han stirrede med et dødt og aandsfraværende Blik ud i Rummet foran sig, medens hans Datter læste for ham. Belyst af Lampen, syntes hans Ansigt endnu mere lidende end om Dagen. Af og til saae Julie op fra Bogen, og lod sit Blik hvile paa ham med en frygtsom og ængstlig Deeltagelse, han lagde ikke Mærke dertil, men vedblev at stirre taus hen for sig, sad med bøiet Ryg, sænket Hoved, og foldede Hænder, hvis Tommelfingre han uafbrudt bevægede omkring hinanden. Det var dette Optrin, den unge Flygtning betragtede, han opfangede den dæmpede Lyd af hendes Stemme, han saae disse forunderlige, mørke og straalende Blikke hæve sig og sænkes ligeoverfor Faderen, han glemte Tiden, Stedet, Alt omkring sig, medens han opfangede og fordybede sig i hendes Træk, i enhver Bevægelse, med en Elskers Blik, der bestandig seer mere eller mindre end Sandheden. Han modtog denne Aften et Billede, som hverken Tid eller Fraværelse senere skulde være istand til at forjage. Hvorlænge han stod der, vidste han ikke, da han endelig vaagnede af sine Drømme, var Maanen gaaet ned bag Skoven. En Tjener kom i det Samme

ind i Salen og blev staaende ved Døren i nogen Tid, førend det lod til at man blev opmærksom paa ham. Endelig saae Comtessen op, standsede i sin Læsning og lukkede Bogen, Greven blev siddende i samme Stilling, under de samme Bevægelser med Fingrene, da Julie gik hen til ham, saae han sig omkring med et forbauset og spørgende Blik, derpaa stod han op, kyssede sin Datter paa Panden, og forlod Salen med Tjeneren. Idet Greven gik, havde Flygtningen nærmet sig Hovedtrappen, fra hvis nederste Trin man tydelig oversaae enhver Gjenstand i Værelset, der var nu kun en Afstand af nogle faa Alen mellem ham og hende, saa lidt og dog saa meget! Da Julie var bleven alene satte hun sig atter ned ved Bordet, støttende Hovedet i begge Hænder, saaledes at de fuldkommen skjulte hendes Ansigt. Hendes smalle og fine Fingre syntes endnu hvidere, idet de hvilte over det bølgende, blaaligsorte Haar; og imellem denne yndige og elegante Skikkelse og de Omgivelser, hvori hun befandt sig: Salen med dens Duft, dens Guld og Karmoisin, dens Fløiel og Silke, var Alt Harmoni og Skjønhed.

Hvor Rammen og Billedet passer sammen, tænkte han, og hvor hun maa være lykkelig!

I det Samme lod Julie Hænderne synke ned fra sit Hoved, hendes mørke Øine saae iveiret, de glindsede som igjennem Taarer, og hendes marmor-

blege Ansigt udtrykte paa samme Tid en dyb og uendelig Smerte, idet hun udbrød:

Hvor dette Liv dog er rædsomt!

Disse Ord, denne Klage lød ud til ham, som et Svar paa hans Tanke. Strax efter reiste hun sig og ringede. En Pige kom ind med et Lys, Bordlampen blev slukket, Comtessen forlod Værelset. Han stod derude, alene, i Mørket.

Næste Morgen, endnu før Flygtningen vaagnede, kom Skovfogedkonen. Hun bragte en Kurv med Levnetsmidler og fortalte, at der i Daggry var sendt Ordre fra Herregaarden, at hendes Mand skulde kjøre ned til Ekernførde med Kalvevognen. Nu har jeg og Asmus snakket om, at I for den Sags Skyld gjerne kunde faae hans brune Kavai paa og kjøre med. Saa kom I da saavidt. Hvis I vil naae til de Danske, maa I sønderpaa, over Lybæk og saa tilsøes, for mod Nord holde de tydske Krigsfolk hele Landet besat.

Hvad kan det nytte, jeg kommer til Ekernførde? sagde Flygtningen.

Det faldt ogsaa Asmus ind, saa tænkte han, at han maaskee kunde faae listet et Pas til Jer fra den preussiske Oberst i Byen, udstædt paa min Brodersøn, som er Dreier derinde. Han ligner Jer i Høide og Udseende. Lykkes det, kan I reise hvorhen I vil, men Asmus kommer først tilbage igjen imorgen Aften.

Saa tøver jeg til imorgen Aften, sagde Officeren hurtig og bestemt.

Skovfogedkonen stod lidt og saae paa ham, hun smilte, men sagde Intet og gik ind i det næste Værelse, til sin daglige Gjerning.

Han sad ved Vinduet og saae ud paa Græspladsen, som laa frisk og solbelyst foran ham, og sendte en Duft af Reseda og Levkoier ind i Stuen. Maaskee saae han længer frem, hvem veed det, paa hiin Side Græspladsen, som stødte op til den ene Fløi af Hovedbygningen. Over Hovedtrappen var der udspændt en Markise, under denne sad en hvidklædt Dame, støttende sit Hoved til den ene Haand, ørkesløs, grublende, stirrende ned for sig i Gangen, hvor Spurvene og Bogfinkerne laa og solede sig i Sandet. Hvad boede der i disse Øieblikke indenfor denne drømmende Pande, hvilken Gjenstand beskæftigede hende, hvorhen fløi Tanken, for at præge dette Alvor, denne Kulde og Strenghed i hendes blege Ansigt? Det vilde han gjerne vide. Af Alt hvad han havde hørt hende sige den foregaaende Aften, klang de sidste Ord, det Klageraab, hvormed hun forsvandt, bestandig for ham. Det var, som om dette Smertesuk havde udfyldt Dybet imellem dem og bragt dem nærmere til hinanden. Hun var altsaa ogsaa i Nød, ikke lykkelig, skjøndt hun, efter hans Begreb, havde saa megen Anledning til at være det. Derpaa

tænkte han, medens han sad bag Vinduet, der næsten skjultes af en Viinranke, som snoede sig op ad Muren, og hvis brede Løv dannede et ypperligt Skjul for hans Jagttagelser, medens det tillige var umuligt for Nogen udefra, at see op i Værelset.

Skovfogedkonen kom ind til ham. Hun blev staaende i Døren og rømmede sig flere Gange, før han lagde Mærke til hende. Tiden falder Jer vist lang, sagde hun, men hvad skal vi gjøre ved det? Der ligger en gammel Bog inde i Frøstuen, om at gjemme Urter, Vinteren over, men den har I vel læst. Asmus har ogsaa en hjemme, om Daniel, som kom ned i Løverkulen, den er ellers kjøn, og jeg skal tage den med, naar jeg gaaer tilbage til Middag. Forresten kommer vor Fa'er vist tidlig hjem fra By imorgen, for de skal have Barnedaab nede hos den rige Gaardmand paa Sletten, og Asmus skal spille til Dans for dem.

Skal han det, sagde Flygtningen, for dog at svare Noget.

Comtessen sagde først nei, da de kom og bad hende holde Huen, for hun har jo Sorg for den Broder; men saa bleve de ved at tigge hende saalænge, til hun sagde ja.

Denne sidste Bemærkning gav pludselig den Gamles Fortælling Interesse for Flygtningen. Han vendte sig bort fra Vinduet. Julie var desuden gaaet ind fra

Havetrappen. Han spurgte og Skovfogedkonen stod med Hænderne under Forklædet, og fortalte om den rige Gaardmands Slægt og Frænder, i syvende Led og om dem i tiende Led, om Greven og om Comtessen.

Dagen gik, eensformig og stille. Han blev siddende ved sit Vindue og saae ud over Græspladsen. Da Aftenen og Mørket kom og Lampelyset atter skinnede ud fra Salen, sneg han sig ned i Haven, lyttede og stirrede med henrykte Blik ind igjennem det aabne Vindue, som om et bedre Liv derfra løftede sit rige Forhæng op for ham, saamegen Lys, saamegen Skjønhed fandt han aabenbaret i denne Tilværelse, saamegen Friskhed og Ungdom besad han selv til at opfatte den med, saamegen Fantasi, til at give det han saae en forøget Glands. Næste Morgen var han utilfreds med sig selv. Søvnen havde taget alle disse lysende Billeder bort med sig. Dagen vakte Erindringen om hans Kald, hans Pligt, han længtes nu efter at komme bort, tilbage til Kammeraterne paa Brohovedet nedenfor Dybbøl Banke, han længtes, indtil han atter saae den hvidklædte, aristokratiske Dame ørkesløs gynge sig i sin Lænestol ovre paa Havetrappen, saa slyngede den foregaaende Dags Troldom igjen sin Kreds om ham og lod ham glemme Alt, hvad der laa udenfor det nærværende Diebliks Cirkelslag.

Det blev henimod Middag. I Værelset ved Siden

af sysslede Skovfogedkonen med sit Dækketøi. Han hørte hendes tunge og langsomme Skridt, frem og tilbage imellem Skabene. Hun gik og talte med sig selv. Paa engang lød en fremmed Røst sammen med hendes. Døren til hans Kammer blev lukket op. Comtessen viste sig i den. Han reiste sig fra Stolen og gjorde en dyb Hilsen, men mægtede i det Overraskende og Uformodede ved dette Møde ikke at sige et Ord. Julie blev staaende i den aabne Dør, hun saae ind, med et Udtryk, saa koldt og tilbagevisende, at den tilbagetrængte enhver Yttring af den Tak, han havde paa Læberne. Imidlertid betragtede han hende i en Stilling, der udtrykte en dyb Hyldning, med en Mine og et Blik, saa straalende, og da han siden efter talede, laa der i hans Stemme en Blødhed, som syntes at røbe Alt, hvad han havde tænkt og drømt i disse to Dage. Hun lagde ikke Mærke dertil.

De tøver endnu, sagde hun i en spottende og skjødesløs Tone. Jeg troede ikke, De fandt Opholdet her saa behageligt.

Det har ikke været mig muligt at komme bort, svarede han. Siden De var saa venlig, at vise mig dette Skjulested, skyldte jeg Dem idetmindste, ikke at forlade det, før jeg kunde gjøre det uden at blive greben.

Men De glemmer vist deres Hjem, sagde hun. Deres Venner længes sikkert efter Dem.

Tusind Tak for deres Deeltagelse, svarede han, med et godmodigt Smil, men ærligt talt, saa troer jeg næsten, at det er Dem mere om at see mig tage bort herfra, end at faae mig hjem til mine Venner. Igaar gjennemstreifede Grevens Folk Egnen tilhest og tilfods. Jo, heroppe saae jeg den hele Armee trække i Marken. Var jeg gaaet ud af mit Skjul, er jeg bange for, at de snart vilde have funden mig.

Kunne saadanne modige Krigsmænd være bange? spurgte hun, De er altsaa feig?

Ja, det kan gjerne være, sagde han, hidtil har jeg dog aldrig hørt Nogen sige det om mig. Maaskee er jeg feig. Iaften skal jeg reise min Vei, det lover jeg. Tillad blot, jeg tøver her saalænge.

Hun stod og saae lidt paa ham, men svarede ikke, og drog sig tilbage under en næsten umærkelig Bøining med Hovedet. Udenfor gav hun sig i Samtale med Skovfogedkonen, som havde staaet ved Døren og hørt Alt. Lidt efter gik hun igjen. Af Alt, hvad hun havde sagt, var der ikke et Ord, ikke et Blik, eller et Tonefald i hendes Stemme, hvoraf han kunde øje det ringeste Haab, og dog var Døren neppe lukket igjen, før han syntes at juble over sit Held og velsigne dette Møde. Hvad der nylig havde virket forstyrrende i hans Drømmes unge Billede blev atter til Harmoni, han tænkte ikke paa dette overmodige og fornemme

Udtryk i hendes Øine, men hvorledes disse Øine vilde kunne straale og lyse, naar Kjærlighed oplivede dem, han hørte ikke den spottende Tone, hvormed hun havde anklaget ham, men tænkte paa, hvor blid og sørgmodig denne Røst havde klaget forleden Aften.

Om Eftermiddagen kjørte Greven og Comtessen ned til Gaardmanden paa Sletten. Fire fyrige Heste trak den lette Vogn. En Rideknægt i blaa Trøie og hvide Skindbuxer jog afsted foran dem. Skovfoged-konen stod i Vinduet og saae Herskabet stige i Vognen. Da de kjørte forbi Frøhuset, nikkede Julie op til den gamle Kone. Greven sad lænet tilbage paa Sædet og stirrede frem foran sig, kold og ligegyldig for Alt. Hans Ansigt var næsten ligesaa blegt som det stive, hvide Halstørklæde han bar. Gaardmanden boede omtrent en halv Miil fra Herregaarden. Det var hans eneste Barn, som skulde døbes idag, og der blev gjort en overordenlig Stads i denne Anledning. Egnens fornemste Familier, nær og fjernt fra, vare indbudne. Selv stod han indenfor den aabne Port, for at tage imod sine Gjæster. De allerede tilstedeværende Bønder havde samlet sig omkring ham. Da de fik Øie paa Grevens Vogn, stillede de sig i to Rækker og modtoge Herskabet med dybe Buk og blottede Hoveder. Ovre i Sidebygningen var Alt i Virksomhed, Vinduerne stode aabne, en stærk, branket Madlugt strømmede ud

herfra. Der tilberedtes Maden til det Maaltid, som skulde nydes, naar Selskabet kom tilbage fra Kirken. Lille Sidsel Yve var ogsaa tilstede denne Eftermiddag. Hun havde buden sig selv til Gjæst, stod og saae ind ad Kjøkkenvinduerne, og naar der blev sat en brugt Pande eller Kjedle ud, efterat de havde tilberedet Maden, slikkede hun den i Forstuen. I Anledning af Dagens Høitidelighed havde hun skaffet sig fri for Foretningen med de kjedelige Gæs, og pyntet sig paa det Prægtigste, ved at trække en gammel, rød Mandsfolkevest med to store Messingknapper i Brystet, over sin brune Kjole. Hendes gule Haar var redet tilbage over Ørene, og Ansigtet, som forleden Aften var lyseblaat af Blaabærsaft, skinnede idag høirødt af den Ribssaft, som hun slikkede op af Sagosuppens Kedel. Det var hele Forskjellen. Medens hun stod beskæftiget inde i Forstuen holdt hun tillige af og til Øie med et aabentstaaende Vindue i Nærheden. Indenfor dette sad en Kone og skar Smørrebrød. Naar hun forlod Kammeret for at hente eller bringe Noget, passede Sidsel sit Snit, rakte Haanden ind og stjal et Par af de lækreste Stykker; saa gik hun ud og gjemte dem i et Klæde bag Gaarden, under en Busk. Hun var en betænksom lille Pige og huskede paa Fremtiden, det var Forraad hun samlede sig til imorgen. Det sammenbundne Klæde struttede allerede af lækre Sager. Lykken havde hidtil

fulgt hende, Ingen anede eller gav Agt paa den Forretning hun drev. Men det stod skrevet i Stjernerne, at Sidsel Yve bestandig skulde see sig skuffet, naar hun troede sig nærmest Maalet. Da hun bragte de to sidste Stykker Brød hen til Gjemmestedet, kom en langhaaret Hund ud fra Busken med Tørklædet og hele dets Indhold i Munden. Sidsel stod som forstenet; hun vovede ikke at skrige. Hunden kastede blot et venligt Taksigelsesblik paa hende og løb saa i et jævnt Trav, logrende med Halen, ud i Marken med sit Bytte. Sidsel tog en stor Steen og kastede efter Røveren, men ramte ikke. Hendes Ulykke var saameget større, fordi den ikke lod sig oprette. Da hun kom tilbage til Gaarden, havde Bondekonen skaaret alle Smørrebrødene og lukket Vinduet.

Medens dette Optrin fandt Sted, vare de indbudne Gjæster komne. Vognene kjørte frem i en lang Række, Enhver steg i sin og hele Toget drog til Kirken, hvor det lille, skrigende Barn, ikke med den bedste Villie, modtog den hellige Daab og dertil tre velklingende tydske Navne.

Imidlertid sad Flygtningen hjemme i Frøhuset. Døren til det næste Kammer stod aaben, Skovfogedkonen gik og lagde Tøi sammen. Henimod Aften kom Asmus op til dem, efterat have kjørt Kalvevognen ind paa Herregaarden. Han var iført en lang, graa Frakke med grønt Opslag og Krave og fremstillede sig med et

tilfreds og smilende Aasyn, der varslede Godt for Flygtningens Sag.

Nu er I hyttet, sagde han og tog et Papir op af en gammel Tegnebog. Her har jeg et Pas til Jer, som I kan reise lige til Lybæk paa, uden at Krigsfolket skal gjøre Jer Noget til Hinder. Hvad I hed før, det veed jeg ikke, men fra nu af maa I mærke, at jeres Navn er Wenzel Brähm, det staaer at læse i Passet. Mig selv er det ikke gaaet saa heldig. Jeg har lovet Gaardmanden nede paa Sletten, at tage ham en Musikant med til Stadsen iaften. Men Fanden staaer i Gelbke. Siden Krigen er kommen paa, har han slaaet sig fra Trompeten og rettet en Boutik an i Kobbersmedens Port, og der staaer han den hele Dag med et langt, hvidt Forklæde og en tydsk Felthue paa og handler med Cigarer og røgede Sild, dem Preusserne ere som de var gale efter.. Han grinte ad mig, da jeg kom med mit Ærende og sagde: Jeg gaaer ikke fra min Boutik, om det saa var Vorherre selv, der havde Barn i Kirke, for jeg kan tjene ligesaameget ved mine Cigarer i en Time, som ved at fidde og tude paa Klaphorn for Jer den hele Nat.

Saa kommer Du selv til at blæse for dem, sagde Konen.

Ja, det kan jeg, svarede Asmus, men hvem skal saa spille Fiolinen?

Flygtningen havde siddet og hørt paa Skovfogedens Beklagelser. Han reiste sig op og gik hen til ham. Hør nu Skovfoged! sagde han. Vil I gjøre mig een Tjeneste til, foruden den I allerede har beviist mig, saa lad mig følge med til Gaardmandens Gilde. Før Krigen udbrød, har jeg været Forstmand, og lært at blæse Klaphorn, saa spiller I Fiolinen og jeg skal ikke gjøre Jer Skam.

Asmus saae forbauset paa ham. Jeg er bange for, at vi gaa galt i By paa den Vei, svarede han. Hvis Nogen faaer at vide, hvem I er, hvis de gribe Jer, hvad saa?

Nu, saa kjender I mig ikke, saa har I mødt mig underveis, og saa er det endelig mig selv, som vil komme til at undgjelde derfor. Jeg skal sige Jer Noget, hvad enten I mener nei eller ja, saa tager jeg alligevel derhen. Jeg har nu engang faaet Lyst til at være med ved det Gilde. Det nytter derfor ikke, I kommer med Modsigelse. Laan mig blot en Frakke, en Trøie hvad I har, fremfor alt laan mig Klaphornet. Resten skal gaa af sig selv. Den Part der tilkommer mig for Musiken, skjænker jeg Eder. Jeg har endnu en Drikkeskilling tilbage, før vi skilles imorgen tidlig. Ere vi saa enige?

Skovfogeden rystede paa Hovedet. Konen smilede og sagde:

Der stikker Andet under den Sag, end som saa.

Det gjør der ogsaa, svarede Flygtningen.

Ja, jeg vidste det nok, men det maa I selv om. Gjør Du Dig færdig, lille Asmus, laan ham din Kofte og dit Horn, og tag ham med, som han ønsker.

Lad gaa, sagde Asmus. Hvad galt der følger efter dette Bovestykke, faaer I selv at bære.

Og nu gjorde han ingen flere Indvendinger, men gik hjem med sin Hustru og ventede paa den ny Musikant, som kom til ham da Aftenskumringen brød frem, og lidt efter igjen forlod Huset i hans Selskab, klædt i en grøn Kofte og med Klaphornet under Armen. De gik da ned til Gaardmanden paa Sletten.

Her var Festen i god Gang. Man havde spist til Middag, nydt en forunderlig Blanding af Retter, blandt hvilke den søde Suppe og Bergefisken endnu blev anseet for en Delikatesse. Efter Maaltidet drog Selskabet over til Laden, et stort, udpyntet Rum, hvis Stolper og Vægge skjultes af Granløv, Bregner, mellem hvilke der straalede en Mængde forgyldte Æg og flagrende Baandsløifer. Paa begge Sider saae man et ophøiet Sæde, det ene til Spillemændene, som endnu ikke vare komne, det andet til Greven og de øvrige Godseiere, som denne Aften gjæstede Stedet. Blandt disse gjorde sig især en ung Forstjunker bemærket. Han var noget i Slægt med Julie, en zirlig Herre, i mørkegrøn Frakke,

hvide Beenklæder, Haaret skilt midt i Panden, et lidet, tarveligt fremspirende Overskæg, som efter Keiser Napoleons Forbillede endte i en Sylespids. Hele Personen var desuden omgiven af en Duft, der røbede ham i flere Alens Afstand.

Julie bar endnu Sorg for sin Broder. Forstjunkeren befandt sig næsten uafbrudt ved hendes Side, lutter Smil, lutter Opmærksomhed. De underholdt sig med hinanden i dette halvsagte og fortrolige Sprog, der saa ofte erstatter i sit Indhold, hvad det fattes i Betoning. Hun taug hyppigt, bøiede sig over mod ham sænkede sine store, melankolske Øine, lyttede og smilede. Det var ham, der førte Ordet.

Greven sad noget borte, i en Kreds af Godseiere, han var som sædvanlig stille og ordknap. Naar han blev tiltalt, svarede han med Eenstavelsesord, et Nik eller et Smil, og selv dette syntes tvungent og lod til at koste Møie at frembringe.

Længer nede sad Egnens Bønder omkring en Række smaa Borde, og drak Punsch og røg Cigarer. Nogle af dem spillede Kort. Andre fortalte om Krigen og de sidste Nyheder. Ungdommen sad paa Bænke langs Væggene, Gulvet i Midten var tomt, man ventede endnu paa Spillemændene for at Dansen kunde begynde. Af og til saaes Gaardens Piger, som vare beskæftigede med at tilberede Aftensmaden, komme til-

syne i Indgangen til Laden, eller i et Vindue, hvortil de krøb op paa en Stige ude fra Gaarden, for at see, hvor smukt Selskabet tog sig ud. Mellem disse stak af og til lille Sidsel Yve sit ondskabsfulde Ansigt frem. Hun havde endnu ikke forvunden sin Sorg over den afskyelige Røver, som stjal hendes saa møisommeligt erhvervede Foder til næste Dag.

Saaledes stod det til, da en ung Karl styrtede ind i Laden, klappede i Hænderne og raabte:

Nu komme vore Musikanter.

Dette Budskab blev modtaget med almindelig Jubel. Strax efter viste tre Mænd sig i den aabne Port. Den Ene bar en Violoncel og en Pakke Nodebøger, den Næste var Skovfogeden. Sidst kom Flygtningen, med sit Klaphorn under Armen, og et Blik og en Mine, saa freidig, som han altid havde hørt hjemme mellem det Selskab, hvori han nu befandt sig. Idet de kom forbi Greven, bøiede de sig og hilste, derefter gik de op paa deres Plads. Flygtningen blev lidt tilbage, af en Hændelse eller med Forsæt. Efterat han havde hilst Greven, bøiede han sig atter for Comtessen, smilte og saae fast og ufravendt paa hende. Dennegang var det Julie som slog sit Blik til Jorden, med en dyb og levende Overraskelse, som hun i de første Øieblikke ikke var istand til at bekæmpe. Da hun atter saae iveiret, sad han oppe paa sin Plads,

mellem de to Andre, og fra nu af lod det til, at hun ikke mere viste den tidligere Opmærksomhed for Forstjunkerens Underholdning. Hun svarede synlig adspredt og saae hen til Stilladset, først skottende, ligesom ængstelig, dernæst hyppigere og mere dvælende. Hvergang det skete mødte hun Spillemandens dristige og straalende Blikke.

Han behandlede sit Horn med en Færdighed, som vakte almindelig Opmærksomhed. Man flokkede sig omkring Stilladset, spurgte Asmus om hans Navn, men det anfægtede ham ikke, han blev siddende og passede sine Noder og blæste og saae sig om under Pauserne, som om det var en dagligdags Gjerning.

Saaledes gik Tiden, Glæden og Munterheden var paa sit Høieste, fra de Unges Kreds lød Udbrud af Spøg og Latter. I det modsatte Hjørne, blandt Godseierne, havde Stemningen derimod et mere værdigt og alvorligt Præg. Comtesse Julie og den gamle Gaardmand havde aabnet Ballet med en Polonaise, siden var hun næsten uafbrudt bleven Tilskuer, det var som om hun vægrede sig ved at lytte til Flygtningens Musik. Endelig traadte hun ind i Kredsen, ved Forstjunkerens Side. Hun med sænket Blik, han med opreist Hoved, en udfordrende og triumferende Mine. Flygtningen fulgte hende med Øinene og bøiede sig ud over Rækværket, hvor han sad, for ikke at tabe hende af Sigte.

De blæser godt, Spillemand, sagde Forstjunkeren, da Dansen var endt.

Jeg gjør mit Bedste, svarede den Anden.

Hvor har De lært Musik?

Hjemme.

Hvor er De da fra?

Nord fra.

Jeg kunde have Lyst til at høre Dem blæse et Stykke alene. Vil De gjøre mig den Fornøielse?

Det skal jeg, svarede Flygtningen. Naar De vil tage tiltakke med hvad jeg kan udenad.

Naturligviis. Blæs os for Exempel Slesvig-Holsteens Nationalsang.

Nei, den er mig for streng, men jeg kan en Anden, som ikke er ringere.

Medens denne Samtale forefaldt, stod Julie ved Forstjunkerens Side udenfor Tribunen. Hun havde hidtil holdt sine Øine sænkede, først da han nægtede at blæse Holstenernes Sang, saae hun op paa ham med et forunderligt gjennemtrængende og nysgjerrigt Blik. Flygtningen reiste sig og traadte frem midt paa Stilladset. En tæt Kreds havde samlet sig nedenfor ham, Alle lyttede, Alle i spændt Forventning, Alle betragtede ham, som han der stod, i Skovfogdens grønne Kofte, hans Ansigt smilede, dets brune og solbrændte Farve fremhævede hans høie og hvide Pande. Det

var vor gamle Nationalsang han blæste, Danmark deiligst Vang og Vænge, dengang havde vi jo endnu Ret til at synge den, og hans Toner trængte sig, klare og herlige, til den fjerneste Deel af Festsalen, Toner, saa rene og bløde, at de fængslede Enhver, og de gamle Bønder huskede denne Sang og lagde Kortene og saae lidt op, det var en Røst, der mindede dem om deres Ungdom og henfarne Dage. Først nynnede En ganske sagte Melodien med, saa sang en Anden Ordene, saa gjentog Flere det Samme, indtil endelig et fuldstemmigt og brusende Chor gjenlød allevegne fra og blandede sig med Hornets dybe og klangrige Toner.

Julies Øine straalede i en fugtig Glands, medens han stod der og som en mægtig Troldmand greb og fængslede den almindelige Stemning og Deeltagelse. Forstjunkeren lod til et være henrykt, han kjendte formodenlig ikke Melodien, og raabte Bravo for den. Hun vendte sit Hoved til Siden, som om hun nægtede at see paa ham, nægtede at laane Øren til den Troesbekjendelse, han freidig og aabenlyst skriftede for Alle.

Da han taug gjenlød det store Rum af et rungende Bifaldsraab. Han satte sig rolig ned paa sin Plads og troede det var Melodien, ikke ham, Jubelen gjaldt.

Nationalsangen sluttede den første Afdeling af Ballet. Strax efter blev Aftensmaden: skaaren Smørre-

brød, Æggeøl og Punsch baaret ind. Medens man spiste fik lille Sidsel Øve Leilighed til at tage Selskabet nærmere i Øiesyn end hidtil, hun stod indenfor Dørene, med en stor, brun Spølkum i den ene Haand og et vældigt Stykke Smørrebrød i den anden, smaskede velbehagelig til hver Mundsfuld og lod Øinene løbe omkring overalt, meest dog i Retning mod Kagen og de dampende Boller.

Efter Maaltidet begyndte Dansen igjen og vedblev uden Afbrydelse, til Gaardmanden stod op og sagde: Nu skal Musikanterne ogsaa have sig en Dans.

Ja, lad dem det, svarede Asmus Skovfoged. Saa skal jeg spille Fiolin for dem. Mine Been kan være gode nok til at traske igjennem en Skov med, men til en Hopsa ere de blevne lovlig stive.

Jeg skal hjælpe Asmus, sagde Møllersvenden, et ungt Menneske, som gjaldt for Egnens Virtuos.

Med disse Ord traadte han op paa Tribunen. Fioloncellisten og Flygtningen stege ned paa Gulvet. Den Første bukkede for Gaardmandens Kone, bød hende Armen og stillede sig imellem de Andre. Flygtningen gik hen til Forstjunkeren, som endnu sad ved Comtessens Side. Han sagde:

Før gjorde jeg Dem en Tjeneste, vil De nu til Gjengjæld bede den naadige Frøken om jeg maa danse en Vals med hende

Forstjunkeren saae forbauset paa Spillemanden og lod til at overveie, hvorledes han skulde besvare saa stor en Dristighed. Julie gjorde Ende paa hans Tvivl, hun reiste sig op, og sagde: Kom! derpaa tog hun imod Flygtningens Arm og gik hen til de Øvriges Række.

Men hvad skal dog alt dette betyde? spurgte hun med en Stemme, der skjælvede af en heftig Bevægelse og med et Blik, saa koldt og gjennemtrængende, som en Ørns. Hvad vil De her?

Det skal jeg strax besvare, sagde han.

Nei, her er Intet at svare paa, ingen Anledning, ingen Undskyldning, De burde ikke være kommen, siden De veed, hvad De vover.

Vover! gjentog han med det godmodige Smil, som var ham eiendommeligt. Jeg vover vist Ingenting. Jeg er jo feig. Det sagde De før.

Hun taug og vendte sig uvillig fra ham, medens hun gav sig til at lorgnettere Rækkerne langs med Væggen. Imidlertid begyndte de to Fioliner Musiken til en Vals og de første Par dansede frem. Den anden Musikant, som var fulgt ned med Flygtningen, lagde begge sine Hænder paa Bondekonens Skuldre, bøiede Hovedet lidt til den ene Side, dernæst lidt til den anden, saa valsede de, langsomt og sindigt ud paa Gulvet. Flygtningen og Comtessen vare blandt de

Sidste i den lange Række, der var endnu ikke Plads til dem. De ventede.

Naa! hvad vilde De saa hernede? sagde hun noget mildere og betragtede ham med sine mørke, halvtilslørede Øine. Hvorfor brugte De ikke hellere den beleilige Tid til at flygte?

Jeg reiser inat, svarede han.

Ja, det sagde De ogsaa igaar.

Jeg reiser inat, det er afgjort, vedblev han med en Stemme, der havde mistet meget af sin tidligere Sikkerhed. Jeg vilde blot takke Dem først.

Det behøvedes jo slet ikke.

Veed De det saa vist? Jeg vilde see Dem endnu engang, ligesom jeg saae dem igaar Aftes, i forgaars Aftes.

Hvor?

Udenfor Salen, medens De sad og læste. Jeg skal sige Dem, hvorfor jeg saa gjerne vilde see Dem.

Jeg er lutter Øre, svarede hun smilende.

Spot kun, det forandrer dog ikke Sandheden. Alt fra jeg var en Dreng, har jeg drømt, har jeg vidst, at der et Sted maatte gives en Kvinde, skjønnere og herligere end Alle dem jeg hidtil saae, Een, hvem Rigdom, Lykke og Overflødighed af alle Livets Goder havde kjertegnet, Een, for hvem jeg vilde knæle ned og sige: Jeg har søgt Dig saalænge, og Du har boet i

alle mine Haab, jeg har længtes efter Dig saa inderlig, som aldrig Nogen har længtes, jeg vil vie Dig min Fremtid, enhver Bedrift den bringer, enhver reen og ædel Tanke i mit Bryst, og kan Du vindes, saa vil jeg kæmpe for Dig, Dag og Nat, som man kæmper for sit Liv og for sin Sjæls Frelse. Da saae jeg Dem, da blev det varmt og sollyst i mit Hjerte, det var som jeg havde kjendt Dem længe, som om jeg indaandede en renere og bedre Luft, som om jeg maatte see opad, for at betragte Dem, alt det Store og Gode kommer jo ned til os fraoven. Jeg glemte alt Andet i deres Nærhed, Tiden, Pligten, dem som kaldte, dem som ventede paa mig hjemme. Jeg elskede Dem fra det første Secund vi mødtes.

Julie var bleven blegere, da han begyndte at tale, da han sagde disse sidste Ord drog hun sin Arm ud af hans, som om hun vilde forlade ham.

O! gaa ikke bort, sagde han, med en ubeskrivelig bønlig Røst. Jeg reiser jo inat. Hun gjorde atter et Skridt tilbage. Hvis De forlader mig, tilføiede han, hurtig og bestemt, og strøg sit tykke Haar tilbage fra Panden, veed De, hvad jeg saa gjør? saa følger jeg Dem til deres Plads, derfra gaaer jeg hen til hele denne Klynge af Godseiere og Herremænd, jeg siger, hvem jeg er, hvad jeg er. Nu kan I tage mig og gjøre med mig hvad I ville. Saa er der ikke mere tilbage.

Hun saae lidt paa ham. Hvorfor skulde jeg gaa bort? svarende hun smilende. De morer mig. Det er det Hele. Har De endnu mere at sige?

I dette Dieblik dansede de sidste Par ud, Comtessen og Flygtningen maatte følge efter. Hun hvilede paa hans Arm, idet de fore hen over Gulvet, hans Blik søgte hendes og fandt det. Disse store og talende Dine dvælede nu ufravendt paa ham, de syntes at spørge og tvivle.

Jeg elsker Dem, hviskede han og bøiede sig nærmere mod hende. O! De begriber vist ikke, hvormeget en Mand kan elske. — Jeg tilbeder Dem.

De tilbeder mig? gjentog hun.

Ja! hviskede han, med Blikke, der tusindfold gjentoge hans Ord. Er ikke Kjærligheden ogsaa en Religion, den allerbedste, kun at dens Guddom boer paa Jorden.

Hun svarede ikke, hendes Bryst bevægede sig heftigt, hun syntes at synke sammen i hans Arme. Jeg reiser jo inat! vedblev han med bævende Læber. Siig et venligt Ord, et eneste, til Afsked, giv mig en af deres Blomster, giv mig Noget til Erindring om disse to Dage.

Hun betænkte sig lidt og svarede: Hvorfor ønsker De en Blomst? Blomsterne visne og Erindringen som de.

Det Sidste man giver den Døde med til Afsked er dog en Blomst, sagde han.

Og hvorfor har De sagt mig Alt dette? spurgte hun pludselig og hævede sine vaade Øine op mod ham. Hvad Magt laa der paa, at jeg fik det at vide? Man kan give den Blinde sit Syn igjen, den Fattige Rigdom, men man kan ikke give en Sjæl den Fred, man engang har røvet den.

Idet han vilde svare, klappede de Ventende af, nye Par valsede ind, Flygtningen førte Comtessen tilbage. I det Samme kom Greven hen til dem og sagde:

Nu er Du vist træt, mit kjære Barn, det anstrenger Dig at danse, lad mig føre Dig tilbage til din Plads. Julie slap den Fremmedes Arm og tog i det Samme en Blomst af den lille Bouket, hun bar i Brystet. Der! hviskede hun, og gav ham Blomsten, idet hun gik bort med Faderen. Greven lod ikke til at have bemærket denne sidste Handling. Han førte Comtessen op til hendes tidligere Sæde. Forstjunkeren derimod havde været Vidne til Alt. Han fandt deres uafbrudte Samtale paafaldende, han saae Blomsten, som Flygtningen modtog og henrykt vedblev at betragte, idet han traadte ud af de Dansendes Kreds.

Den lykkelige Djævel af en Spillemand! hviskede han til hende, i en Tone, der langtfra var saa let og spøgende, som han selv troede. De danser med ham og giver ham ovenikjøbet en af deres Blomster.

Der har De hele Bouketten, sagde hun smilende.

Maaskee den ene har mere Betydning end alle de øvrige, svarede han.

Det beroer da paa, hvad Værdi Enhver af dem tillægger min Gave, sagde Julie. Jeg skal jo ikke taxere den.

Da Dansen var tilende, kom Flygtningen ikke mere tilsyne. Ingen vidste, hvor han blev af. De kaldte paa ham, spurgte hverandre om ham, men han var sporløs forsvunden. Denne Omstændighed gav Forstjunkerens første Mistanke en bestemtere Form. Han begyndte at fatte, at denne Spillemand sikkert maatte være Andet eller Mere, end han udgav sig for. Han vedblev at lede Talen hen paa ham; men Comtessen smilede og taug. Efter denne sidste Dans lod det til, at hun var bleven endnu mere ordknap og drømmende end før.

Idet han kom hen til Porten, stod lille Sidsel Yve midt paa Veien, som om hun ventede Nogen.

Jeg veed nok, hvor den fremmede Mand har forputtet sig, raabte hun. Ham med den blaa Kasketjet paa.

Forstjunkeren standsede sin Hest. Hvad skal den Snak betyde? Hvem mener Du, med den fremmede Mand?

Ham, som havde Asmus Skovfogeds grønne Kofte paa og stod og blæste paa Tudehorn derinde.

Men hvad er det Du siger? kjender Du den Mand, hvem er han?

Giv mig først en Søsling til en lille Strut, saa skal I faae det at vide.

Du skal faa ti Strutter. Tal blot!

Det var ham, Grevens Folk søgte efter nede i Skoven, forgangen Aften. Siden den Tid har han boet i det lange Frøhuus med de blaa Stolper.

Er det vist? spurgte Forstjunkeren ivrigt.

Sidsel grinte. Jeg har seet ham sidde og glane ud ad Vinduet, og i Fredags Aftes, da jeg gik op i Haven, for at see, om der ikke var falden et lille Æble ned, kom han listende langs med Græspladsen, ganske forsigtig, over ad Slottet til. Faaer jeg saa den Søsling til en Strut?

Forstjunkeren stod og betænkte sig lidt. Hvor bleve de to Gendarmer af, som kom ridende herind til Gaarden i Mørkningen? spurgte han.

De sidde ovre i Folkestuen og drikke Punsch og spise Æbleskiver, sagde Sidsel.

Kald paa dem, men lad Ingen mærke det.

Sidsel tog sine store Sko i Haanden, slog ud til Siderne, og gallopperede barbenet over Gaarden. Forstjunkeren blev holdende i dybe Tanker udenfor Porten. Den lille Pige kom strax efter tilbage med begge Gendarmer. I Begyndelsen kostede det Møie at dæmpe

deres høirøstede Tale, deres Latter og overgivne Adfærd, vidnede desuden om, hvor stort Behag de havde funden i Gaardmandens Punsch. Samtalen mellem dem og Forstjunkeren blev dog ført i et saa dæmpet Sprog, at det ikke var muligt for den lyttende Sidsel, at høre Noget. Lidt senere stege Gendarmerne tilhest og forlode Gaarden.

Da Forstjunkeren drev sin Hest fremad, greb lille Sidsel den i Tøilen og raabte: De glemmer min Søsling, maa jeg bede om en Søsling til en lille Strut.

Gaa Fanden i Vold! svarede Forstjunkeren og gav hende et Smæk med Ridepisken, jeg har Andet at tænke paa end din Strut.

Lille Sidsel hvinede himmelhøit, det var atter en feilslagen Forventning. Hun trak sig med begge Hænder i Haaret, dreiede sig rundt som en Top, og raabte: Min Strut, min Strut! Jeg vil have en Søsling til en Strut! Forstjunkeren lagde ikke Mærke til hendes Raseri. De tre Mænd rede nu bort i den maaneklare Aften. Nede ved Ledet bøiede de fra Veien og forsvandt i Skoven, som omgav Herregaarden.

Da Greven kom hjem, bød han Julie Godnat og gik ind i sit Sovekammer, trættet af Dagens Begivenheder. Hun blev staaende i Salen, og saae ud i Haven, hvor Maaneskinnet næsten med Solens Klarhed belyste Græspladsen og Trægrupperne ligeoverfor.

Hun gjenkaldte sig i sine Tanker Alt hvad hun havde hørt og oplevet denne Aften, og hendes blege Ansigt, som ligeoverfor Flygtningen var vedblevet at være strengt og alvorligt, afspeilede nu al den Mildhed og Lykke, disse Tanker vakte. Saaledes havde hun staaet en Stund, glemt sig selv og Tiden, da hun syntes at høre Stemmer og Lyden af Hovslag nede i Alleen. Først saae hun over til Frøhuset, Alt var som uddøet, tyst og stille. Døren ud til Haven stod aaben. Der havde han boet, nu var han borte, det haabede hun. Stemmerne kom nærmere. Tre Ryttere viste sig ved Enden af Alleen. De bandt deres Heste, hviskede sammen og listede sig ned ad Gangen, som førte om til den modsatte Side af Frøhuset, hvor de forsvandt.

Julie stod et Øieblik tvivlraadig, derpaa svøbte hun sig ind i sit Shawl, drog det op over Hovedet og gik over til Frøhuset, i den Hensigt at lukke Døren, før de tre Mænd fandt den aaben. Da hun kom nedenfor Havetrappen saae hun dem komme tilbage. De To gik op i Huset, den Tredie blev staaende i Haven. Strax efter løde høirøstede Stemmer indenfor. Julie ilede hen over Gangen. Øieblikkets Nød laante hende Vinger. Hun viste med en bydende Bevægelse Gendarmen tilbage, som vilde spærre hende Veien, og fløi opad Trappen.

I det inderste Kammer brændte et lille Tællelys

i en Blikstage. Bag ved et langt Bord, som var skudt frem midt paa Gulvet, stod Flygtningen, med en spændt Pistol i den udstrakte Haand og en Mine, som røbede alt Andet end Hengivelse i sin Skjæbne. Paa den anden Side af Bordet stod Forstjunkeren og Gendarmen, den Sidste med dragen Klinge.

Hvad gjør De her? spurgte Julie Gendarmen.

Søger en Arrestant, her er Ordren, svarede Gendarmen.

Hvem har givet Dem Tilladelse til at søge Nogen paa min Faders Gods?

Hans Excellence Greven.

Og hvem har ført Dem hertil?

Hans Høivelbaarenhed, Forstjunkeren, svarede Gendarmen.

Julie hviskede et Ord til Forstjunkeren. Denne vendte sig mod Gendarmen og sagde: Gaa kun nedenfor Vagtmester! og vent os ved Døren.

Vagtmesteren hilste og gik.

Havde jeg vidst, at vi kom mod deres Ønske, vedblev Forstjunkeren, eller blot anet, at jeg her var saa uheldig at afbryde et Møde, skulde jeg tilvisse være bleven borte. Nu veed jeg det.

Der er Noget, som De lader til ikke at vide, sagde Flygtningen, det skal jeg belære Dem om.

Forstjunkeren afbrød ham haanligt: Jeg taler

ikke til Dem, og ønsker heller ikke at modtage deres Lærdomme.

Men min Herre Forstjunker! sagde Flygtningen, lad mig dog komme til Orde. Tro De mig, hvis vi To i dette Øieblik stode alene overfor hinanden, skulde jeg snart faae Dem til baade at tale et andet Sprog og i en anden Tone. Det faaer nu at være. Men naar en Dame vover sit Rygte for at frelse en Fremmed, en Modstander, en Fjende, saa kan han kun i hende see det Reneste, det meest Ophøiede og Uforkrænkelige, hans Tanke er istand til at rumme, at sige, naar han er en Mand af Ære. Dermed taler jeg om mig selv. Døm da nu, hvad man skal kalde Den, der er istand til at forudsætte noget saa Uværdigt, noget saa jammerligt Usselt, som det De antydede. Skal jeg nævne det?

Forstjunkeren blev bleg, Rynkerne droge sig tættere sammen i hans Pande: men Julie traadte iveien for ham og sagde:

Lad os ikke spilde Tiden med Snak! frels ham, Ernst! det er mig, der beder Dem derom. Med disse Ord lagde hun sin Haand paa hans Skulder.

Frelse mig! gjentog Flygtningen. Det behøver jeg ikke ham til, det kan jeg godt gjøre selv. Han stødte Vinduet op og svang sig ud deraf. Idet han naaede ud over Karmen, tøvede han et Sekund og sagde:

Hvor jeg vilde ønske, jeg havde Ord til at takke Dem, for det De har gjort imod mig iaften. Farvel!

Dermed krøb han ned af Espaliet foran Viinranken, behændigt og varsomt, for at de to Gendarmer omme paa den anden Side ikke skulde mærke hans Flugt.

De saae lidt efter en mørk Skygge ile hen over Gangen og løse en af Hestene, som stode bundne der. De udstødte et Skrig og ilede efter ham, men Flygtningen sad paa Hesten, længe før de naaede Alleen. Han forsvandt imellem Træerne og de naaede ham ikke. De hørte heller aldrig mere til ham.

Næste Morgen kom en udmattet og dampende Hest uden Rytter løbende ind i Forstjunkerens Gaard. Hesten tilhørte ham, det var ved dens Hjælp, at Flygtningen havde funden Frelse.

II.

Søndag Eftermiddag den 17de April 1864 hørtes rundtom paa Als Larmen af en Kanonild, som i Heftighed overgik Alt, hvad man havde oplevet tidligere. I Landsbyerne nærmest Sønderborg, klirrede Ruderne, Jorden syntes at skjælve under de drønende Brøl. Folk stimlede sammen paa Bakker, i Møllerne og Kirke-

taarne, saae paa hverandre og rystede paa Hovedet, men sagde Intet. Belunderrettede have opgivet Kanonskuddenes Antal denne Eftermiddag til over 2000 i Timen. Seet fra Sønderborg laa Dybbølbakkerne omgivne af en tyk, graabrun Taage, som bestandig blev mørkere, saalænge Daglyset varede. Solen skinnede over de grønne Marker, Foraaret meldte sit Komme, men Ingen gav Agt derpaa. Krudtkarrer og Vogne med Saarede kjørte frem og tilbage mellem Augustenborg og Barakkerne, indhyllede i en Støvsky, der hævede sig op fra Veien og skjulte dem naar de vare nogle faa Alen borte. Om Natten sagtnedes Ilden, for atter at begynde henimod Daggry, og vedvarede derefter med en forøget Heftighed, som spotter enhver Beskrivelse, til Klokken 10. Da vidste man overalt paa Als, at Fjenden stormede, da skete det, som siden spurgtes med inderlig Smerte i Danmark: vi forlode vore Skandser, bøde Farvel til den sidste Plet af Slesvigs Land, kæmpende, Skridt for Skridt, dækkende Veien med Lig og Saarede, droge tilbage til Brohovedet og derefter over til Als. Det var en af disse store Ulykker, som Aaret 1864 gjemmer paa. Der skulde møde os endnu større siden.

Kom dette Tilbagetog uventet for Nogle, maa de have anlagt en større Maalestok for vore Forsvarsevner, end Billighed tillod, kom det for tidligt for Andre,

have de været ubekjendte med de forudgaaede Dages sørgelige Hændelser, hvoraf dette Tilbagetog var en nødvendig Følge, ubekjendte med Soldatens Udmattelse, med Ulykker og Tab, som maatte dølges, fordi det at meddele dem til Hjemmet, var det samme som at meddele dem til Fjenden, der altid har forstaaet saameget Dansk, som hans Fordeel krævede.

I Ugen før den 18de, droge vore Forpostregimenter hver Aften over Frederik den Syvendes Bro med den Bevidsthed, at deres Rækker vilde blive fortyndede inden de vendte tilbage igjen, og uden at de kunde faae Leilighed til at svare med et eneste Skud. Alligevel indtoge de de bestemte Poster, stillede sig til Skive paa de gjennemskudte Brystværn, i de aabne Løbegrave, overalt, hvorhen Kommandoen kaldte dem. I sex efter hverandre følgende Døgn laa skifteviis ethvert Regiment sammenkrøbet i Huller og Grøfter, paa denne med mangfoldige Læs Jernstumper gjennempidskede Jord, under en Helvedeslarm af hylende og pibende Granater, som sprang omkring dem, opsøgte og fandt dem under enhver Dækning. De satte deres Geværer fra sig, der var i Øieblikket ikke Brug for dem, de laa ørkesløse og ventede paa Døden, nei, ikke Døden, en Geværkugle dræber kun, men de nyopfundne Granater sønderrive og partere deres Offere, slænge de blodige Kjødstumper omkring i favneviid Afstand og i

Brudstykker, som det undertiden ikke er muligt at gjenkjende en Legemsdeel i. Naar Bonden siden skal til at pløie disse Marker, vil han støde paa flere Granatstykker end Steen, hans Plov vil blive sløv af al det Jern, som Jorden gjemmer. Dagen gik som den kom for disse Regimenter, Natten bragte ingen Hvile, ingen Forløsning, Fjenden taug kun saalænge til hans Kanoner bleve afkjølede og begyndte derefter igjen. Mørket forøgede Rædslerne, det viste Bombernes Vei i den røde Stribe, Brandrøret dannede efter sig. Saa raabtes der dæk! og man dukkede sig, gik Bomben over dem, saameget bedre, slog den ned hvor de laa, var det ikke muligt at undvige den. De Trufnes Blod oversprøitede Kammeraterne, de hørte deres ynkelige Klageskrig, hjalp dem bort, eller, da det ikke mere lod sig gjøre, lode de dem blive liggende og dækkede dem til med et Tæppe. Saadanne Rædsler gjentoges i sex Gange fire og tyve Timer, anden Afvexling tilstedede den sidste Ugés Forposttjeneste ikke. Imidlertid rykkede Fjendens Løbegrave os daglig nærmere, at hæve Hovedet op over Brystværnet var Døden, man kunde ikke længer koge Maden ved Ildstederne, at hente den, som blev bragt ud fra Dampkjøkkenet, havde heller Ingen Lyst til, Veien gik over en aaben Mark, der uafbrudt blev overhaglet med Granater, Soldaterne foretrak at blive liggende i deres Skjul, de spiste hvad de havde

hos sig og sultede siden. Hvad nu Skandserne angik, saa vare de ikke synderligt Andet end nogle store, sammenskudte Grusdynger, med nedfaldne Traverser, oprevne Skydeskaar, som man daglig maatte grave Skytset udaf. Kanonerne selv vare forskudte, flere aldeles ubrugelige, Palisaderne laa knuste omkring i Gravene, Broen ind til Værket saa ødelagt, at man kun med stor Varsomhed kunde overskride den, at drage den ind, som Bestemmelsen var i Tilfældet af Angreb, lod sig ikke tænke, nogle Jernskinner vare bøiede, andre splintrede. Blokhuset i en af Skandserne, med et Tag af tolv Tommers pommerske Bjælker, derover Jord, derover igjen Sandsække, havde længe været sammenskudt, et Andet brændte i flere Dage, Ingen vovede sig ind i Skandsen for at slukke. Et af de sidste Døgn sloge lige efter hinanden flere Bomber ned i Taget, hævede det, knuste det og begravede Soldaterne under dets Ruiner. Det murede og hvælvede Krudtkammer truede hvert Øieblik med at dele sin Gjenboes Skjæbne, enhver springende Granat bragte det til at ryste og slog lange og gabende Revner i Betonmuren. Disse gjennempløiede Jordhobe afgave tilsidst en saa slet Dækning, at Soldaterne fik Lov til at gaa ud af dem og søge Skjul i en Afstand af 400 Alen. Paa den modsatte Side havde derimod Fjenden efterhaanden nærmet sig til henimod 200 Alen. Angriberne vare

altsaa Skandserne nærmere end Forsvarerne. Hvergang vi om Natten, naar Skydningen et Dieblik ophørte, bragte en ny Kanon i Stilling og det opdagedes Morgenen efter, blev Stedet saaledes overvældet med Granater og Bomber, at Kanonen stundom var ubrugelig før den blev benyttet; tilsidst ophørte Ilden fra vor Side, ikke fordi Fjenden daglig skød Artilleristerne bort, og om Natten Ingenieurerne og deres Arbeidere, som kom for at udbedre Skaden, der var bestandig Nye i de Faldnes Sted, men fordi de skøde Kanonerne bort, saasnart de kom tilsyne. Under denne Taushed fra dansk Side, vedblev Fjenden sit Værk. Efterhaanden som Løbegravene nærmede sig, saae man af og til en Stabsofficeer komme tilsyne paa et fremspringede Punkt, hvorfra han kunde oversee Skytsets Virkning og lede denne. I Regelen holdt de sig dog omhyggelig skjulte, det var ikke muligt at opdage deres nyanlagte Værker, før i det Dieblik den hvide Røg steg op af Jorden, undertiden en halv Miil borte. Strax efter var Alt igjen forsvunden. Det var udentvivl en god, i al Fald en sikker Krigsførelse, men den beviste blot, at Preusserne havde bedre Skyts end Soldater. Det Mod, der kun vover at komme tilsyne en halv Miil borte, tager sig i den lange Afstand næsten ud som Feighed. Og hvad var det saa for Krigsmænd, med hvilke vi i ti Uger tvang Preussens og Østerriges Hor-

der til at standse udenfor disse sammenfaldne, kun halvfærdige Jordvolde? For at kunne stille en nogenlunde Styrke mod deres uhyre Overmagt, maatte vi ikke blot samle Nationens bedste og ædleste Kræfter, dens Blomster og dens Fremtid, men tilligemed dem ogsaa Familiefædre: Haandværkeren fra hans Værksted, Dagleieren, hvis Børn og Hustru bleve brødløse medens han drog ud, deelt mellem Landets Nød og deres, som han efterlod i Hjemmet. Mange kom af sig selv, endnu længe før der blev kaldt paa dem, de spurgte: hvor skal vi staa, hvor kan vi hjælpe? Det var en Armee af Landeværn mere end af Liniesoldater, ukrigsvante, uøvede, men Alle med Lyst til at værne og kæmpe. Alle havde de Mod, Dristighed og Udholdenhed, hvis man ellers vil regne et eenstemmigt Vidnesbyrd fra hele det agtpaagivende Europa, vore egne Fjenders ikke at forglemme. Mod disse stillede Preusserne deres Garder, altid Garder, Østerrigerne deres krigsvante Soldater, opammede paa Kasernen, slagne saa ofte ved Solferino, Magenta og paa de øvrige italienske Valpladse, at de tilsidst havde lært at slaa igjen, de stillede imod os Alt, hvad Geniet og Videnskaben i de sidste sexten Aar havde forøget Krigskunsten med: Kanoner, som rakte dobbelt saa langt som vore, Geværer, der skøde dobbelt saa hurtigt, de stillede endelig tre Mand mod En, og vovede dog ikke at vise sig anderledes end i

skjærmende Grave, eller at storme Dybbøls Skandser, før vi saa at sige havde forladt dem; først da brøde de frem i deres overlegne Vælde, toge deres Orne paa Skuldrene, og bare dem op paa Jordbyngen, for at flagre der, Orne, som paa Brystet have et Vaabenskilt istedetfor Hjerte; saa jublede og skreg de af Glæde. Men det var en Jubel og en Sang, der ikke gjemte en hæderlig Seiers Melodier.

Altsaa kæmpede vi den Mandag Formiddag, som Modet og Fortvivlelsen kæmper, paa langt Hold eller Bryst mod Bryst, ligesom det kunde falde, men Overmagten var mod os, i Skikkelse af lange Preussere med fyldte Sandsække paa Hovedet. Vi droge tilbage fra Gjærde til Gjærde, vi saae vore braveste og bedste Officerer ligge omkring paa Marken og kalde paa de Forbidragende, eller folde Hænderne over Brystet i stum Hengivelse. Vi fik dem ikke med os, bleve trængte tilbage til Brohovedet og derfra, da Preusserne havde kjørt Alt hvad de havde med sig af Kanoner op paa Dybbøl Bakker, over Broerne til Sønderborg, fra hvis Batterier Kampen fortsattes, saalænge Dagslyset tillod at skjelne Rogen derovre. Lidt efter hendøede Kampen, Ilden ophørte. Solen gik ned, skyfri og blodrød. Hvad havde den ikke været Vidne til paa denne ulykkelige Dag, hvormangen Bedrift, som Ingen fik Tid til at optegne, hvormange bristende Blikke havde ikke stirret den imøde.

Under hele Felttoget viste Preusserne en omhyggelig Opmærksomhed mod vore fangne Saarede, som fortjener al mulig Paaskjønnelse. Saasnart Kampen var endt, syntes Begrebet om Ven eller Fjende at ophøre. De bragte dem til deres Lazarether, saa hurtigt Omstændighederne tillod, forbandt dem, vaagede over dem med en Utrættelighed, der vidste at finde Alt, hvad der kunde gjøre de Ulykkeliges Lod mildere. Det var især de saakaldte Johannitter, som i denne Retning udfoldede en sjelden hæderlig Virksomhed. De havde for egen Regning oprettet et stort Hospital i Flensborg og Filialer omkring i Sundeved, forskrevet barmhjertige Søstre til Sygevogtere, Pleierinder, som aldrig bleve trætte, der omgave deres Patienter med en Overflødighed, en Lyst til at hjælpe og mildne, som frelste Mange og gjorde Døden lettere for dem, der ikke kunde frelses.

Dagen efter Skandsernes Fald, laa en saaret Officeer nede i en Grøft, bag et høit Dige. Stedet var noget afsides, Ambulancesoldaterne, som Aftenen iforveien gik omkring for at søge de Faldne, havde ikke funden ham. Han havde ligget der siden den foregaaende Middag, seet den sidste Kammerat drage sig tilbage og de hvide Faner med Ørnemærket flagre hen over Jordvolden.

Lidt før han faldt, havde han seet et andet Op-

trin, mindre trøsteløst og sørgeligt. Preusserne trængte ind i Skandsen, omringede den fra alle Sider, Vore kæmpede endnu. Nye Stormkolonner kom bestandig til. Da de plantede de to første Faner i Jorden, sprang en Korporal op til dem, trængte Fjenden tilbage, styrtede dem ned i Graven, tog Fanen og brød Stangen over sit Knæ. Denne Bedrift foregik paa Høiden af Jordvolden, tusinde Øine hvilede paa Korporalen. Der stod han nu, oppe paa Brystværnet, et Maal for Alle. Han saae sig lidt om og ilede derpaa hen til den anden Fane. Idet han greb den, traadte to preussiske Infanterister hen imod ham, satte deres Geværpiber mod hans Bryst og trykkede af. Han faldt og blev liggende paa Brystværnet.

Det var Korporal Nellemann, som udførte Dette.

Den omtalte Officeer hørte til en anden Afdeling. Han blev saaret lidt efter at dette skete, søgte at komme bort og slæbte sig et Stykke fremad, men faldt, reiste sig igjen og faldt atter. Siden laa han og lyttede og speidede, om der dog ikke skulde komme Nogen, for at hente ham tilligemed de Andre. Hans Saar hindrede ham i at bevæge sig, han var for udmattet og afkræftet til at raabe om Hjælp. Han maatte vente til Nogen kom forbi, der var intet Andet at gjøre.

Tirsdag Morgen fandt en Vaabenhvile Sted, som vedvarede hele Dagen, Ambulancesoldaterne droge alle

ud, for atter at gjennemsøge Egnen. Op paa Formiddagen kom en tom Vogn kjørende langs med Diget, hvor Officeren laa. Han reiste sig iveiret og udstødte en Bøn om Hjælp, Vægtbonden hørte det ikke, og kjørte videre, over mod den næste Skandse. Lidt efter kom en anden Vogn, Kudsken gik ved Siden af Hestene. Ovre fra Marken syntes han at høre en klagende Røst, det var som om Nogen nævnede hans Navn. Han holdt stille og lyttede.

Jakob! lød det atter, kom og hjælp mig!

Kudsken sprang op paa Diget. Han saae en Officeer i Kapitainsuniform ligge nede i Grøften, hans Overkappe var stiv af størknet Blod. Han udstødte et Skrig, ilede ham tilhjælp, men det var ikke muligt at faae ham i Vognen alene. Længer nede gik to Kantinesoldater og slingrede med deres Baare, de kom til, lagde Officeren op i Halmen, derefter satte Bonden sig foran ham paa Agesjælen og kjørte videre.

Kan Du huske, vi har mødt hinanden før idag? hviskede den Saarede lidt efter.

Da Bonden vendte sig om vare hans Øine vaade. Han sagde: Jeg mindedes det ikke strax, men nu kjender jeg Jer. Det var Jer, der en Aften, for mange Aar siden, kom ned til gamle Asmus i Skovfogedhuset, og blev hos ham Natten over. I gav mig en sølvbeslagen Pibe dengang.

Jeg var der ogsaa for sex Aar siden, sagde Kapitainen. Husker Du ikke det?

Jo! det var Dagen efter at vi havde begravet min Fader. Herregud! at vi To skulde mødes saadan igjen.

Hvordan lever Greven, din gamle Herre?

Han er ogsaa død. han gik i Barndom de sidste Aar, og talte aldrig om Andet end den Søn, De veed han mistede ved Bau, i forrige Krig. Saa flyttede Comtessen op til en Gaard, de har mellem Graasteen og Flensborg, der har hun boet siden.

Hun blev jo gift med den Forstjunker?

Aa nei da! svarede Bonden, hun har aldrig været gift; det blev Ingenting til, hun lever saadan stille hen, som et eenligt Fruentimmer, og bærer vist paa en svær Sygdom, hun tæres bort, og saa er hun saa hvid i sit Ansigt, som et Lagen.

Det lød som et klagende Suk fra Vognen. Bonden vendte sig om; han troede, at det var Saaret, som smertede. Kjører jeg for stærkt? sagde han. Nu er vi der snart.

Hun blev altsaa ikke gift? gjentog Kapitainen. Det fortalte I dog Allesammen.

Ja, alle Mennesker troede det, men det fik ingen Fremgang alligevel. Nu har hun dannet et Lazareth, hjemme i deres Stadsstue, der gaaer hun og pleier de Saarede. Kan I holde ud at kjøre saa langt

skal vi godt faae Lov til at komme derned. Jeg tjener i Gaarden.

Lad os det, sagde Kapitainen, og nu talte de ikke mere, før de kom til Dybbøl. Der holdt Vogn efter Vogn, fra Ruinerne af det første Huus i Landsbyen op til Lazarethet. To Overlæger stode udenfor og optegnede de Saaredes Navne, efterhaanden som Vognene kjørte frem, de forbandt dem foreløbig og bestemte da, efter Saarets Farlighed, til hvilket af Lazaretherne de skulde bringes. Enhver Plads inde i Operationsværelset var besat, det Billede, som disse Stuer frembød, var saa forfærdeligt, saa fuldt af Rædsel for enhver Uindviet, at vi ville undgaa alle Beskrivelser deraf. Kapitainens Saar blev undersøgt og forbundet paa et Bord, ude i Gaarden. Kudsken henvendte sig imidlertid til den anden Læge og sagde nogle Ord til ham. Lidt efter gav denne Ordre til at bringe Officeren ned til Comtessens Gaard. Han blev løftet op i Halmen igjen og tildækket med et Tæppe.

Idet Vognen kjørte ud af Porten, saae den ældste Læge over til den Anden, og drog Øienbrynene iveiret. Denne lod til at forstaa hans Gebærde, og svarede ved at trække paa Skulderen. Dermed var Kapitainen glemt. En ny Vogn kjørte ind i Gaarden.

Henimod Middag naaede de Comtessens Gaard, paa hvis Gavlspidse et hvidt og grønt Flag betegnede

Lazarethet. Flere beredvillige Hænder bare den saarede Kapitain ned af Vognen, ind i et lille Værelse, som for Øieblikket kun indeholdt tre tomme og opredte Senge. Han betvang sine Smerter, medens Lægen hjalp ham af Klæderne og hen paa Leiet, han bed Læberne fast sammen, medens hans matte og glandsløse Øine saae omkring paa de Tilstedeværende, og derefter forbleve rettede mod Døren, som om han ventede Nogen. Anstrengelserne, Blodtabet og den lange Kjørsel overvældede ham endelig, han sank tilbage paa Leiet, og lukkede sine Øine i en urolig og feberagtig Søvn, under hvilken hans Fantasi syslede med en Række forvirrede Billeder. Da han atter slog Øinene op, laa han og stirrede paa Rococofigurerne i Loftet, og hørte ikke den barmhjertige Søster, som flere Gange kom hen til Sengen, for at spørge, om han ønskede Noget. Pludselig syntes han at vaagne. Døren fra Sideværelset gik op', en hvidklædt Skikkelse traadte ind, langsomt og lydløst, en dæmpet Røst lød til ham fra Hovedgjærdet:

Hvorledes har De det?

Han gjenkjendte denne Stemme, skjøndt dens Klang aldrig havde lydt saa blød og mild til ham, som nu. Den bragte for et Øieblik hans Øine til at straale og Blodet tilbage i hans Kinder. Han reiste sig med megen Besvær overende i Sengen. Men idet

deres Blik mødtes, foregik der en paafaldende Forandring med hende. Hun stirrede paa ham i den dybeste Overraskelse og blev staaende saaledes, uden Bevægelse, uden at sige et Ord, som forstenet, støttende sig til Sengens Hovedgjærde. Saaret forbød ham at bevæge den høire Arm, han strakte hende den venstre imøde, smilede og sagde:

Kjender De mig ikke mere?

Hun vilde tale, men kæmpede forgæves for at faae Ordene frem, hun nikkede til ham, bøiede sig over mod ham, og brast i en krampagtig Graad, medens hun holdt hans Haand fasttrykket i sin.

Er det Dem! hviskede hun sagte. Dem!

Han mumlede nogle Ord, men hun forstod dem ikke. Hun syntes endelig at fatte sig, og at tilbagetrænge denne Hæftighed, der var saa afvigende fra hendes sædvanlige stille og tankefulde Alvor. Hun slap hans Haand, idet en flygtig Rødme farvede hendes Kinder. Hun satte sig ned ved hans Side, og udbrød lidt efter, med et sørgmodigt Smiil: Det er længe, længe siden, vi mødtes sidst.

Ikke saalænge, som De troer, svarede han. Jeg var her for tolv Aar siden, og saae Dem spadsere Arm i Arm igjennem Haven med Forstjunkeren, — Ham, De husker nok. Folk fortalte, at de vare forlovede. Jeg var her ogsaa for sex Aar siden. Da reiste De

med deres Fader og Forstjunkeren ned til et Badested i Tydskland. Man sagde, at de skulde formæles dernede.

Hun rystede med det sænkede Hoved, men svarede Intet. Han saae ikke hendes Øine, disse store, vidunderlige, talende Øine, der efter hans Mening endnu havde bevaret hele deres tidligere Friskhed og Glands, men han følte deres Taarer dryppe en for en ned paa den Haand, som laa ovenpaa Tæppet. Der hengik en lang Tid saaledes. Begge taug. De saae paa hinanden, og syntes at indprente sig hinandens Træk, Linie for Linie, og at søge en læselig Skrift i dem. Lidt efter reiste hun sig op, for at forlade Værelset.

Naar kommer De igjen? spurgte han bønligt.

Snart! svarede hun med et ubeskriveligt Smil.

Ja, snart! gjentog han mat og klangløs, lukkede sine Øine, og sank tilbage paa Straapuden. Noget efter traadte begge Lazarethets Læger ind, undersøgte hans Saar og udspurgte ham med en ængstelig Omhu. Da Comtessen vendte tilbage, var det bleven Aften, to Lamper oplyste Værelset. Der var noget paafaldende Uroligt og Ængsteligt udbredt over hende, hun betragtede hám længe, lod til at søge efter Ord, og udbrød endelig, afbrudt og klangløst:

Lægen lader Dem spørge, om De ønsker at skrive hjem til deres Familie.

Det haster altsaa, sagde han. Ja, jeg tænkte det nok. Men jeg kan jo ikke skrive.

Jeg skal gjøre det for Dem, hvis De ønsker det.

Han nikkede til hende, og vinkede med Haanden, at hun skulde komme nærmere. Hun sad paa Stolen ved hans Side, bøiet over mod Sengen, medens han hviskede:

Jeg troede De var gift. Alle sagde det. — Jeg er ogsaa gift.

Jeg veed det nok, sagde hun.

De veed det. Fra hvem?

Jeg hørte det fortælle.

Jeg har to Børn, to smaa Drenge. Vil De skrive til hende?

Hun gik hen til Bordet, og tog Papir frem. Hvad skal jeg skrive? spurgte hun neppe hørligt. og med en Stemme, der skjælvede af undertrykt Graad. Han svarede ikke. Lidt efter vedblev hun: Jeg vil skrive, at hun er den eneste Kvinde, skjønnere og herligere end alle dem, De tidligere saae. — Jeg har aldrig tænkt paa Andre end Dig! og Du begriber vist ikke, hvormeget en Mand kan elske. — Jeg tilbeder Dig, thi Kjærligheden er en Religion, kun at dens Guddom boer paa Jorden. Saaledes gjentog hun, med en Røst, der lød som en Klage, som om den trængte sig op fra en martret og forpint Sjæl, de

samme Ord, han engang havde hvisket til hende, nede hos Gaardmanden paa Sletten. Men han rystede paa Hovedet, smilede sørgmodigt, og sagde:

Ak nei! skriv ikke saa, thi hun veed, at det ikke er Tilfældet. Hun var en fattig Slægtning, som arbeidede sig tildøde, for at skaffe sin Moder Brødet. Tag til mig og lad os hjælpes ad, sagde jeg. Saa blev hun min Hustru. Skriv heller, at det er Dem, som jeg har fortalt hende om, som levede og boede i min Tanke og i min dybeste Længsel alle Dage, Dem, der sidder ved mit Leie i min Dødsstund og taler med mig om Hjemmet. Skriv, at jeg velsignede hende, fordi hun var en kjærlig Moder, en trofast Hustru. Send ogsaa en Hilsen til de to smaa Drenge. Min Tegnebog ligger henne paa Bordet, vil De hente den? Hun stod op og rakte ham Bogen. Han aabnede den ved hendes Hjælp og vedblev: Her ligger en Kokarde, jeg tog fra en faldet preussisk Officeer, den skal min ældste Dreng have; her ligger et lille Brev til den Yngste. Og her, vedblev han, aabn dette sammenlagte Papir. Deri ligger en lille, vissen Blomst, som De gav mig for sytten Aar siden, idag bringer jeg Dem den tilbage. Læg nu en frisk Blomst paa mig i den Visnedes Sted, saa har Enhver faaet sin Gave.

Hun græd og greb hans Haand og kyssede den.

Han laa og saae paa hende, smilede tilfreds og lykkelig, hans Øine syntes at blive større, det var som om de udstraalede mod hende al det Lys, al den Varme og Kjærlighed, hans Hjerte gjemte. Da han endelig lukkede dem, sank han tilbage paa Puderne, udstødte et dybt Suk, det sidste, og døde.

Saaledes, som her er fortalt, blev der kæmpet og lidt for dette ulykkelige Land, til vi gik bort fra Dybbøl. Hvad der siden fulgte efter, veed jeg Intet at melde om. — Vil der aldrig spire nogen Løn for al det spildte Blod, som Danmarks Kvinder nu græde over. Er der længe til den Dag, da Frelseren siger om den tabte Deel af vort Land, de samme Ord, han sagde til den klagende Slægt, ved Jairi Datters Baare:

Lad fare at sørge. Hun er ikke død. Hun sover blot?

Indhold.